Sacrarum Profanarumq;

PHRASIVM POETICARVM THESAVRVS.

RECENS PERPOLITVS & numerosior factus,

OPERA

M. IOANNIS BVCHLERI in Wicradt Præfecti.

Auctus signatis locis à P. NICASIO BAILLY, cui iam demum soliti Virgilij nomina Synonyma separatim à D. BVCHLERO addita sunt.

Adhæret insuper Reformata Poeseos Institutio Musarum candidatis cognitu perquam necessaria.

Editio vndecima prioribus emendatior.

LONDINI,
Excudebat Gulielmus Stansbei Sumptibus Societatis Patridge. M.DCXXXII.

Ioannes Buchlerus

SPECTATÆ INTEGRITATIS VIRO BERNARDO GVALTERIO

S. P. D.

EGo verò, Bernarde, partim vt tuæ satisfacerem petitioni, partim vt puerilium studiorum commodis inseruirem, Thesaurum nostrum Poeticum cum adiuncta institutione, sic ad incudem & limam iam octauum reuocaaui, vt facile a lectore vel parum attento mihi ea in re nec studium, nec diligentiã defuisse, perspici possit. Mẽdas quæ inter excudẽdũ irrepserãt, sustuli. Non pauca addidi. Cetertũ in omnibus

præcipuam hanc operam dedi, ne querimoniam breuitas, neue nauseam copia Poeticæ candidatis moueat. Quam meam operam tibi rursus inscriptam & dedicatam offero, vt hi duo libello familiaritatis nostræ pignus & monumentum sempiternum existant. Tu velim in hanc curam incumbas, vt elegantibus typis accuratè excusos in eorundem manus propediem sedulè tuas. Auctionem à P. Baxio factam, eadem quo inserta est ordine inter excudendum, si è re tua videbitur; seruare poteris. Vale quam diutissimè, & Buchlerum, tui studiosum, amate perge.

LIBEL-

LIBELLVS DE SIBI INDITO NOmine ad Poeseos candidatum.

Thesaurus dicor, plexo seu copia cornu,
Omnis quod ditem de locupletepenu.
Largus opum, cuiusprompta dare dona petenti:
Hinc nisi sublato munere nullus abit.
Mille ferant, vnusquè, mihi per copia restat:
Sumendo nostræ non minuuntur opes.
Post sunt thesauri Crœsi, Crassique ferendi,
Nostro, cùm Dominis nam periere suis.
Perpes at est noster, seros ditatque Nepotes,
Et claros ex his reddit bonore viros.
Quisquis es accelera, cape quod tibi cumque placebit
Vt diues nostris efficiare bonis.
At sine iudicio quidvis auferre caueto:
Optio cum detur, quæ magis apta cape.
Nec tua, nec me cuiusquam fastidia pungunt;
Auferet hinc alius lætus inepta tibi.
Diuersis diuersa placent, sordentque vicissim:
Quod non est modo, cras vtile forsan erit.

M. Ioannes Buchlerus à Gladbach,
Præfectus in Wicradt lusit.

AD EVNDEM.

ΔΕΚΑΣΤΙΧΟΝ

ΠΡΟΤΡΕΠΤΙΚΟΝ

DIETRICHI OFFENBECII.

QVi cum fruge fludes vatum nouiſſe laborem,
Illorumque manu reddere & ore phraſes?
Nec vincentis procedere vt Icarus alis,
Labi nec ſimili cum Phaëthonte modo:
Hunc Theſauron adi reſera, multumque reuolue:
Magna ſub exiguo corpore gaza latet.
Qua ſi vt arri', vbi retum affigit egeſtas,
Exiguo magnas tempore pandet opes.
Vendicat vt ſummus ſibi parua exordia ſplendor,
Fluminaque vt minimis magna replentur aquis?
Sic quoque cognitio vires acquirit eundo,
Atque hinc theſauros cepit & inde nouos.
Qui properat temerè tempto ad ſumma puſillus,
Aſſequier ſummo ſumma labore nequit.
Non eſt parua rudi primum ſpernenda phaſelus,
Ingenti donec nare ſecare queat.
Hoc duce carpe viam, partu ne forſan aberres,
Copia dives ineſt, aptaque verba metro.
Quod deſit longo tibi poſt capietur ab vſu,
Rimando, quibus hæc gaza coacta, locis.

DE

DE HVIVS, ET HVIC SVB FINEM adiuncta reformata Poeseos institutione coniuncta lectione carmen paræneticum.

HI duo si libri multumque diuque legantur,
Efficient tandem Musis & Apolline dignum
Ex docili cupidoque suo lectore poetam.
Primus habet docta congestos arte loquendi
Scribendique modos, illis docet vtier alter:
Præceptis omnem exemplis poeseos artem,
Vt decet illustrans, fugienda, sequendaque quouis
Carminis in genere integrè simul omnia ponens.
Cum sit plenus vterque, breuis tamen: vt cito dicta
Percipiant animi dociles, teneantque fideles.
Fontibus ex puris tenet & purissima vterque
Labris ô philomuse, tuis sitientibus apta:
Si libes non antè tibi hinc haurire pigebit,
Hoc tua tempora quam fuerint perfusa liquore.

Petrus Meyuius Gladbecus
poni fecit.

THESAVRVS M. IOANNIS BVCHLER, à P. F. N. BAXIO AVCTVS IN-que capita distributus, juxta seriem alphabeti.

A.

ABBAS, VOX SYRA PATREM significans.

Venerandus, venerabilis, vitatus, sacer, infulatus, Antistes mitra lituoque decorus. Archimandrita: vel Iuuovium μετ' ἐξοχὴν, idest Imbuli, seu caulæ pastor. Cœnobiarcha. Ordinibus permixtus, vt rem tuetur publicam. Præfectus. Antistes Cœnobij.

ABDERE, seu ABSCONDERE.

Occultare, retrudere. Obtegere. Latebris committere. *Virg.* Abde domo, *subaudiatur in.* Quolibet abde loco. Tenebris mandare. Oculis ne subtrahe nostris tam gratam (pet ieiu.) Principi præsentium aliquid eripere. Spelunca abdidit atros. *Vide abstondere, occulere.*

ABDOMEN, seu PINGVEDO.

Abdomen crassum, pingue, nitidum, distentum, opimum. Venter multo abdomine tardus. Abdomen non sturabile. Abdomen suum curat. Fecit abdomen Deum *in lucernam, seu belluonem.* Multo gravis est abdomine venter. Animus ceu carcere pingui conclusus niteret. Grande saginati nil nisi ventris onus.

ABEL.

Iustus, innocuus. Telo fratris peremptus. Qui sanguine primus vixit humum morien. Quem primum afflavit invidia Adamidum. Abel primicias ovium grege lato conuexit Domini sincera in munera vulcum. Qui primus limbum subiit. Telo fraterno cæsus Abelus.

ABERRARE AVIA.

Innumeras errore vias implere. Ferri dubia ambage Viarum. Decipi errore locorum. Ire vagus incertas vias. Nunc huc, nunc deuius illuc errare. Hinc inde errare. Incertis, dubijs passibus errare, agi, rapi, ferri. Per deuia ferri, rapi. Passibus ambiguis fortuna volubilis erat.

* Agi velut ratis orba clavo fluctibus in medijs. In triuijs perplexus hæret, pede & mente parum constante. Fertur vt neruo excussa sagitta, validus quam turbo coëgit declinare scopum. Planeta, erro, vagabundus, ambiguus. Auersari, refugere eminus hostē viso. Horret vt agna lupum vbi vidit; pernice cursu ad se contendere. Vt lanienam corpore toto passurus reus, cui gelida formidine sanguis coit, & falcē manant per tempora gutte. Fati recordatio mentem animi expectorat.

ABERRANS.

Sinuosis flexibus errans. Varijs tractibus errans. Variis, dubijs erroribus actus. Variis hinc inde erroribus actus. Dubijs passibus, greßibus errans. Qui vagus itque reditque vias. Quem deuius error ducit in ambiguum. Recto de tramite flectens. Tenens, sectans, sequens erroris iter.

ABIGERE.

Detrudere à statione, vel finibus hostem. Fugare aliquem oculis suis. Dare terga coëgit. In fugam agere hostes. Aliquem à se disiungere longe. Hostes bello fugare. Pellere regno. Diiicere, vel distrahere fugas. Clara dies stellas sole oriente fugat. Matura dies noctem fugarat.

ABLVERE MANVS.

* Fontana manus vnda lauare. Manus fluuiali spargere lympha. Stellante gutto, seu gutturni depurgare manus. Concretas pariter fluuiali aspergine sordes abluere, V. *Lauare.*

ABOMINARI. vide Execrari.

ABRAHAM.

Olee auctor Abramus, Innumeræ gentis pater Abras. Semen Abrahami multis in gentibus olim. Florebit. Thariades, id est, Tharię filius. Thariades Sodomā per vernas liberat vrbē. * Pius. Numinis vnius obsecutissimus. Integer vitæ. Deo fidissimus Abram. Assertor vbis Sodomæ. Cuius semen arenas æquoris, & nume-

ro superauit sidera cœli. Miraculum fidei Abram parenti dictus Abraham Duo. Nati immola: or vnici. Qui pignus vnicum senile dicauit victimæ. Plebs Abramæa quæ fata stirpe fuit.

ABSALON.

Maachides, à matre Maacha. Maachides infert arma infelicia patri, Et stulta populum comparat arte sibi. Furit Absalon amans, Quærit & inuito sceptra tenere Deo. Qui fratri ante, mouet nunc impius arma parenti. Quo saluo, saluum se putat esse minus. * Impius, sceleratus, nefarius. Qui non est vertus thalamum violare paternũ. Tyrannus inglorius, qui regno patrem expulit, æques. Impia intulit arma. Vita regnoq; Absalon exitira in quo Iessæi Regis natus. Cæsario patula dependens Absolo lo quercu.

ABSCONDERE.

* Oculis subtrahere, vel subducere. Rapere ex luminis oris *V. Occultare. Vel Abdere.*

Aliquem de crimine tol ere. Abluto crimine remittere. Indignum crimine ducere. An commotæ crimine mentis Absolues hominem, & sceleris damnabi: eundem? Absoluunt crimina Mystæ, Præses Romanus illegatos expedit. Paucis, at validis entheisque verbis orco subtrahit, realsque animas transmittit in astra.

ABSTEMIVS.

*Fugitans Bacchi. Osor temeti Gaudet paris abstemius vndis, Merum abhorret, Fontanos potat latices: at pocula Bacchi Aversatur. Pellit aqua sitim aridam, quãuis meri copia fiat. In, unda sentit Iacchum, In Iacchi vndam, tanta ceperunt hominem fastidia vini.

ABSVRDA AGERE.

* Ordine conuerso facere omnia. Facere contra decorum. Orco cœlum confundere. (Delphinum siluis appingere, fluctibus aprum. Humano capiti ceruicem iungere equinam. Liquidas concludere vestibus vndas. In tribulis fœus, in sentibus vuas quærere. In flammam flammas, in mare fundere aquas *V. Frustra.*

ABVNDANTIA.

* Copia, fertilitas, vbertas, diues affluentia rerum, fertilis vber agri. ἀναρίθμοι μῆλων χίλιάδες, innumerabilium millia. (Pomis exuberat annus. Ager morientibus

rientibus æstuat herbis. Quot flores Sicula nascuntur in Hybla. Quotque ferat dicam terra Cilissa crocos. Quam multa fiat grandine canus Athos. Ipsæ lacte domum referunt distenta capellæ Vbera. Assyrium vulgo nascetur amomum. Inculisque rubens pendebit sentibus vua. Et duræ quercus sudabunt roscida mella. Elandos fundent cunabula flores. Seraque reuertens Nocte domum dapibus mensas onerabit inemptis. Mella fluant illi ferat & rubus asper amomum. Quotque in flore nouo pomis se fertilis arbos Induerat, totidem autumno matura tenebat.

ACCELERARE OCYVS.

Maturare, festinare, ocyus exequi, impete ferri. Ocyus & iaculis, & ventis fugere. Pulminis ruere velocius alis. Rumpere moras. Maturare fugam. Celerare fugam. Haud multa morari, *pro*, multum. Accelerare gradum. Nec mora, nec requies. Rapidis ferri passibus. Præcipitare moras omnes. Ferri properante pede. Concitare celerem gradum.

ACCIPITER.

Rapax, ferus, volucr præda. *Cui nomen à præda conuigit* ταχυσπτερος ὀρνις, latinolus ales, *quia late patentibus alis volat.* a) Volucris rapto quæ vivit, & omnes terret aues. Nullis satis æquus, in omnes sæuit auis. Venans in aëre. Vincus semper in armis. Vrgens trepidas columbas. Consequens pennis sublimem in urbe columbam, comprensamque tenens pedibus vncis. Columbam apprensam auferens, & voce rostro cuiscerans.

ACCVSARE.

Falsis ne pergę querelis. Inculare tuos. Crimine agere reum, inculare aliquem acri ore. Scelus retexere. Crimen alicui apparare. Crimine aliquem premere. Maculare nomen alicuius crimine. Dare aliquam crimine. Criminibus falsis insimulare virum. Intentare reo crimen. Impegisse mihi crimen dicetis innocuo. Cui mihi dicta dies qui sum sine crimine? Grande horrendumque tribunal Cogis adire reum, nullo qui crimine sibi sam insecit.

ACHAB.

Impius, sceleste. Dirus Achabus erat sanctos qui rade Prophetas Sustulit. Tectus centone vili cornuus ita

pœna
Æ
mar
lus, A
gum,
Dec
bello
Qui
lentu
nis al
C
pr.n
Gilo
maic
fouer
pati
to fa
A
Dian
ipse
prim
gen
pare
fum
labri
cupi
A
iung
oris
nitis
hian

pœna sceleris exterritus Amriades, *erat enim Abdon Amri filius.*

ACHILLES.

Æacides, *ab auo.* Pelides, *à patre.* Nereius heros, *à matre* satus Nereide. Iouis Ænigmæque nepos. Thessalus, Æmonius, Pellæus, Phthius, *à patria* Timor Phrygum, Troiæ populator, Fatum Troiæ. Exitium Troiæ. Decus & tutela Pelasgi Nominis. Caput insuperabile bello. Inuenis qui fortibus armis Acta patris vicit. Qui dedit Hectoria leto. Hector, & Alcides, & sanguinolentus Achilles. Thetidis proles. Thetidis filius, Chironis alumnus. ἀρησηρ μάχης, Pulmen Pugnæ.

ACHITOPHEL, DAVIDIS ET Absolonis consiliarius.

Consilium magnis regni de rebus initur: Præ reliquis princeps Achitophelus erat: Gilonites: *à patria.* Cumq; Gilonitem (quo non præstantior alter Consilio, aut vllo maior honore fuit) audiret violasse fidem, partesque fouere Aduersas, subito concidet ipse metu. Ingressus patriæ natalia tecta Gilonis, Colla sibi laqueo torto fallacia func, Fœdum infelici de trabe pendet onus.

ACTEON.

Autonoius heros. Cadmi nepos. Speculatus membra Dianæ. Præda suis canibus. Actæon canibus præda fit ipse suos.

ADAM.

Primus in orbe reus, sons Grandeuus, Protoplastus, primæuus. Tellure rubra formatus. ἀνθρώπος Princeps gentis humanæ. Terrigena. Primus pater. Primæus parens. Primus in orbe parens hominum. Tellure rubra formatus. Primus Adam captus mendacis fraude colubri. Euolue Annales, Iurea tibi primus & vnus Auctor cunctarum non peritur Adam.

ADIVNGERE.

Asciscere suis precibus. Asciscere generum vrbi. Adiungere animum. Quæ vis immanis nostris vos applicat oris? Terræ applicare.

ADMIRARI.

Mens stupefacta fuit. Admiror, stupeoque. Attonitis hæsere animis. Stupet inscia turba. Attonitis inhians animis. Oli obstupuere silen es. Conuersique oculos inter se atque ora tenebant, Obtutu tacito steterit.

Assi-

Aspectu obmutuit amens.

ADOLESCENTIA.

* Verna, florida, vivida, lubrica, in vitium flecti cerea, ætas mollis & apta capi, flosculus ætatis primæ, pars optima vitæ, ætas viridis, quæ nondum pervenit ad acumen. O nec adhuc iuuenis, nec iam puer, vtilis ætas. O decus & æui gloria magna tui. Dum noua lanugo est. Me primæ lanuginis ætas abstulit, atque anni. Barba resecta mihi bisve, semelve fuit, Et suberat flauæ iam noua barbæ comæ. Dum vernat sanguis, dum tugis integer annus. Primæ lanuginis anni.

ADONIS.

Myrrhæ filius. Cynarâ creatus. Citherius iuuenis, heros. Apo genitore creatus. Per facinus soror cui sua facta parens.

ADORARE.

* Supplicibus votis solbeitare Deum. Animo cum corpore flexo Numen adorabat. Numen cœleste precari reciprocem curnare Deo, Ἀγχίνα καλλιστεύειν.) Numina sancta precari. Solemnia vota reddere alicui. Supplex aris imponit honorem. Diuûm templis indicere honorem. Supplicibus venerari numina votis. Numina sancta poscere. Deum in vota vocare. Mœstis Dominum implorare querelis, Precibus Dominum votisque vocare. Tendere ad sidera manus supplices. Duplices ad sidera palmas tendere. Genu terram, manibus petere supera astra.

ADVENTARE.

* Propius succedere. Vicinum fieri (Floribusque propinquant. Terrasque cita ratis attigit aura. Tangere vel premere locum aliquem. Venire in portus. Portum tenere. Portum subire. Considere portum. Portus delati intramus amicos. Condere le alto portu. Tangis carina solum. Ad littora tendere cursu. Tellure potiri. Tellurem velis arripere. Clanum ad littora torquere. Carinæ littora tangunt.

ADVERSÆ RES.

* Sors inimica premit res nostras. In me conspirasse videntur cuncta elementa simul. Fortuna nouerca fit mihi. Aspero mea fata tenore procedunt. (Tempestas fera. Tempora nubila. Fata aspera. Obrui ingenti procella, fortuna intonuit. Me, profugum comites deseruere

mei, Fatis aduersis ferri. Casu concussus acerbo. Casu perculsus iniquo. Frangimur fatis, ferimurque procellam. In aduersum rapit Deus. Fatis urgetur acerbis. Non agitur vento prospero nostra carina. In peius ruere, ac retro referri. Si mens non læva fuisset. Fata retrahunt. Fata obstant. Fortuna inuidet. Fortuna fatigat. Fortuna inimica agitat, mergit. O sola infandos Troiæ miserata labores.

ADVLATOR.

* Blandus, melleus, perniciosus, blandiloquus. Byssina verba loquens in ore nata non pectore. Hyblæo potiora melle verba propinans. Infincerus amicus, qui se componit ad omnem maioris nutum, vitijsque imperit honesta nomina virtutum, νόσος φιλίας, morbus amicitiæ adulatio, γαστρὸς δοῦλος, ventris mancipium est adulator.) Blanda loquens fallaciter ore. Dans Blanda verba. Dulcibus vtens verbis. Fallere doctus verborum lenocinijs. Blandas linguas, & pectora prava gerens. Fallaci ore blanda loquens. Subdola verba fundens blanda lingua. Vanos vendens fumos.

ADVLTER.

* Mollis, turpis, spurcus, obscenus, nocturnus, cincinnatus, calamistratus, nitidus. Crimen adulterii committens, ausus vetitos attentare hymenæos. Veneris qui furta nefandæ sectatur, thalamosque alienos incesto pollulit ausu. Concubitu indulgens vetito. Tori sociam alieni inuadens. φώρ τοῦ συλητῶρ λέκτρων, Partium prædo thalami. Turpiter illa virum cognouit adultera virgo. Ausus es hospitii temeratis aduena sacris, Legitimam nuptæ sollicitare fidem.

ADVLTERIVM.

Furta tori. Furtiua voluptas. Furtum Veneris. Turpe spolium pudoris. Injuria thalami. Furtiui fœdera lecti.

ADVLTERIVM COMMITTERE.

Temerare fœdera lecti. Sociale rumpere fœdus. Lædere, deserere fœdere socialia. Violare iura matrim. Iura iugalia non seruare. Fallere iura tori. Rumpere vincula tori. Distruere toros legitimos: Non seruare fœdera lecti, vel socii tori, Conjugale solucre fœdus.

ÆACVS.

Incorruptus, severus, iudicius, non exorabilis vlli. Vnus trium virum infernorum, Διὸς βλάστημα. Germen Iovis) Asopiades: Qui reddit iura silentibus. In pœnas ingeniosus. Continuo ad pœnam iustus vocat Æacus umbram.

ÆDIFICARE.

Substruere. Moliri fundamina templi, domus, turris.) Ponere, iacere fundamina vrbis. Tecta locare, molirique aggere muros. Edificare, fabricare, statuere, figere, condere, exstruere mœnia. Mœnia prima locare. Ponere in mutibus vrbem. Murorum attollere moles. Mœnia constituere alicui. Congregare oppidum saxis. Cingere muris oppida. Æternam condere sedem. Ducere muros vrbi. Gratissima condere tecta. Vrbem cingere terra. Cœptæ assurgunt turres.

ÆDIFICIVM.

Opus. Operis fastidia summi. Vasta mole domus condita. Nobilium regalia tecta virorum. Artificis decorata manu. Congestam cespite culmen. Fabrica paruæ domus.

ÆGROTARE

Tristes incessunt corpora morbi. Exsangui squalent pallida corpora morbo. Tentari gravibus morbis exerceri, conficiatici, pallenti morbo. Confligari tenacibus morbis. Graui decumbere morbo. Trahere ossa collapsa morbo. Atroci pressum decumbere morbo. Imalaborant continuis cruciatibus ossa. Gravibus morbi cruciatibus vti. Langvor tabificus habet corpora. Totum corpus ingenti languore iacet sine viribus ægrum. Diuturni morbi acerbi mutilt corpus. Artus depascitur ætida febris. Tristi languebant corpora morbo.

ÆGROTVS.

Inualidus. Artus inualidi. Inualidum corpus. Ægri, vel languida membra. Morbo laborans, decumbens, squalens. Luem haurit luridus. Affectus afflictus morbo. Morbo grauis. Ægri nodo me deduxit inualidum. Qua hospitem mœfecit. Proximus orco.

ÆGYPTVS.

Dives, fertilis, humida Nilo fœcunda regio. Nilotica tellus. Ora Niliaca. Tractus pharii. Ora maritima.

Regio

Regio quã Nilus inundat, quam fugiunt imbres.) Ægyptia tellus. Caens imbribus. Genialia arua Canopi. Arua Mareotica. Ægyptus cœli studiosa, Deorum prodigiosa parens. Pluuiæ inscia regna.

ÆNEAS.

*Tros Anchisiades. Anchisæ soboles Dardanius, magnanimus, Laomedontius, Dardanides, Phrygius, pius.) Æneia virtus. Æneia pietas, Nulli pietate secundus. Vir magnus bello. Pietatis idoneus auctor. Anchisa genera tus, Cythereius heros. Danaûm ductor. Teucrum dux inclytus. Rex Dardanius. Rex Phrygius. Trojus heros. Laomedontius heros. Laomedontiades. Dardanius Æneas. Trojus Æneas. Maximus Teucrorum ductor. Natus Dea. Romanæ stirpis origo. Mauortius heros. Lux Trojanæ clarissima gentis.

ÆOLIA.

Domus Hippotadæ regis. Hippotadæ regnum Æolius carcer. Nimborum patria, loca fœta furentibus austris. Ventorum domus.

ÆOLVS.

*Ventipotens. Rex tempestatum. Ταμίας ἀνέμων, Promus, & condus ventorum.) Hippotades suis truculentior Eurus. Rex tempestatum. Princeps ventorum. Frenans, tenens, cohibens, compescens carcere ventos. Qui cum velit, æquora placet. Ingenio populi conuenit ille sui. Qui vasto antro luctantes ventos tempestatesque sonoras, Imperio premit, & vinclis, & carcere frenat. Qui mulcere potest fluctus, & tollere ventos. Qui Incubit vim ventis. Qui tenet immania saxa, ventorumq; domos.

ÆQVALES.

Pares annis. Paritis ætas. Et nunc æquali tecum pubescere cuo Fuit hic animis æqualis & annis. *Vide Parnassum.*

ÆQVALITER.

Nullo discrimine habere. Quatuor in partes diuisum mensibus æqui. Iusta pari premitur veluti cum pondere libra Prona, nec hac plus parte sedet. nec surget abilla.

ÆQVINOXIVM.

Tempora nocturnis æqua diurna. Componens paribus numeris noctemque diemque. Æquato cum Libra die cum tempore noctis.

AER.

*Mollis, cedens, liquidus, tenuis, rarus, mobilis, agitabilis, circumfusus.

*Sola liquentia quæ volucres secant, magnum inane. Elementum humidissimum Πόρος οἰωνῶν, Semita volucrum.) Aeriæ plagæ, domus, oræ. Ætheriæ oræ, auræ. Aerij tractus, campi. Volucres auræ, revolubilis, agitabilis aer. Liquidus æther. Iupiter.

AER LENIS.

Græa mollis, placida, tepida, serena aura. Grata Aëris temperies. Mollior aura spirans, volitans exiguo sono. Zephiri spirantes mollibus auris. Leniter susurrantes gelidis afflatibus auræ. Mitior aura temperans solum. Serenior aër blandum aridens. Aura, sibilans tenui sono.

ÆSCVLATIVS.

Phœbeius. Coronides. Phœbo nymphaque Coronide natus. Proles Apollinis. Proles Apollinea. Natus Apolline. Epidaurius.

ÆSTAS.

*Feruida, torrida, puluerulenta, frugifera, spicea. Aoni pars aurea, quum ager messes ferit pinguis opimas. Æstas Phœbeis ignibus ardens, quæ vestit agros culmis cerealibus spicea serta gerit calidissima solibus astas. Θαλυσίας ὥρας, Cereale tempus.) Robustior annus. Formosa messibus. Curua falce legens matura semina. Coronans se maturis spicis. Cum calet & medio sol est altissimus orbe. Cum pecudes vmbras, & frigora captant. Cum fundit Canis æstifer arua. Cum medio tostas æstu terit area fruges. Cum sitiunt herbæ, & pecori iam gratior vmbra est. Tempora aspera sti, atque extortida æstu. Cum terræ ardore dehiscunt. Vbi pulsam hiemem sol aureus egit Sub terras, cœlumque æstiua luce reclusit.

ÆSTATIS TEMPORE.

Vbi ardens æstas scindit Phœbeis ignibus agros. Cum culmis agros vestit cerealibus æstas. Vbi flauet dulcibus campus aristis. Quando seges passim maturis flauet aristis, & falciferas poscit adulta manus. Cum seges vel Ceres incurua falce resecta cadit. Cum æstas vrit atrox feruida brachia cancri. Cum densa Ceres campo multi-

colore

colore nitet. Cum torrida æstas rapidis solibus ardet, flauaque sunt maturis frigibus arua. Herculei cum sol terga leonis adit. Cum spicea messis campis inhorruit. Cernitur æstinis campus cum plenus aristis. Cum Phœbus sicci terga leonis adit. Concaua littorei cum feruent brachia cancri. Tempore quo siccos Cancer aduritagros. Cum mensis adest quem pulcra Iouis sibi vendicat vxor, quo peragrant cancri fidera solis equi. Quando viget campis ridentibus æstas. Quando æstas coronat se frugiferis spicis. Quando blanda feres viget latis agris. Vbi campus viget æstuis hirsutus aristis.

ÆSTVS.

*Rapidus, anhelus, grauis, feruidus. Sole sub ardenti exoritur dum maximus æstus. Phœbus altissimus igne, spargit, æstuantque hiulca arua calore. Sirius ardentes radios iacit) Flamma; Vapores, *pro* æstu. Sicci feruores. Soles rapidi. Medios cum sol accenderit æstus. Rapido fessis messoribus æstu. Æstus erat, magnusque labor geminauerat æstum. Solibus ætherijs, altoque recandult æstu.

ÆTAS.

*Rapida, fugitiua, nulla reuocabilis arte, lubrica. Cedere nata simul vitai luminis auras Intramus. Ætas aurea, argentea, ærea, ferrea, chalybea. (Ætas moribus apta. Apti moribus anni. Ætas inter iuuenemque senemque. Primæ lanuginis ætas. Omnia fert ætas. Vtendum est ætate, cito pede labitur ætas Dum faciles animi iuuenum, dum mobilis ætas. Veniet lustris labentibus ætas. Vbi iam firmata vrû te fecerit ætas. Deterior donec paulatim ac decolor ætas Successit. Cum matura adoleuerit ætas. V. *Adolescentia. Iuuentus. Puritia. Senectus.*

ÆTERNITAS ÆTERNVS.

Æternumque tenet per secula nomen: cui neque principium est vsquam neque finis. Lux æterna, caritasque fine. Imperium sine fine. His ego nec metas rerum nec tempora pono. In æternum clauduntur lumina noctem. Mortis adempta est conditio. *Fluit instar mobilis undæ vita breuis; quam nescia finis excipit æternitas. Punctum vita breuis quam perpetuitas subit, spatio quæ non clauditur vllo. Hæc momentanea vita est, ac si immenso comparetur guttula Ponto.

ÆTHER.

* Sublimis, leuis, liquidus, igneus, aureus, mundi elementum optimum. κόσμου στοιχεῖον ἄριστον, mundi elementum optimum. σοφὸς δημιουργὸς πάτηρ, Sapiens compositionis pater. Igni namque compoguntur cætera inserta corpora, πυροχίτων, stellatam indutus tunicam.) Æthereus vertex. Ignea via cœli. Leuem fugiens secat æthera pennis. Ætherias aquila purum portante per auras. Vide *Aër.*

ÆTNA.

Trinacria. Sicanis. Typhois. Rupes Ætnæ. Ætneus ignis. Sulphureis ardens fornacibus. In immensum geminatis ignibus ardens. Gigantis iniecta faucibus, cratere ardenti terribilis. * Ἐγκέλαδος σκέπας, Enceladi tegmen. ὑπὲρ λόφος, altricollis.

AFFLICTVS.

Agitatus, iactatus, obrutus rapidis curarum fluctibus. Ingenti prostratus mole. Omnibus merlus malis. Agitatus multis terraque marique periclis. Tertio iactatus & alto.

AGAMEMNON.

Tantalides, *abauo* Atride, *a patre* Atrides maior, *prae frattrem.* Mycenæus ductor. Coniugis victima. Tyndarei gener. Plisthenius vir. Troiæ populator. Conclamant Danai, stimulatque Agamemnona volentes.

AGANIPPE.

Signa Medusæi equi. Fontes Aganippidas, Hianthea Aganippe. Fons Aganippæa. Permissis ducat vndas. Par Aganippæ ludere docta lyræ, Dicite quæ fontes Aganippidas Hippocrenes. Graia Medusæi signa tenetis equi.

AGER.

* Pinguis, lætus, lætus, almus, dives, frugifer, ferax, fertilis, amœnus, luxuriosus, (fœcundus.) Renouatus arator. Onerans messibus. Vestitus messibus. Humectat fauentia culta Galesus. Pinguia culta. Rus ferax. Fit sentat cultibus ager magna soli. Imus in extremo margine fundus habet. Heu quam pingui macer est mihi taurus in arvo.

AGNES.

Agnoscens matrem multis è millibus. Balans ad innumeras oues. Depulsus à lacte. Balatum exercens.

Luxurians lætis agris. Subsilicus mollique in gramine ludens. Balatus matris per juga longa sequens. Fœtus ovium. Lascivi soboles greges.

AGNVS DEI.

Agnus sanctus, sacer, innocens, innoxius, qui signavit iter ad astra suo cruore. Cujus sanguis delevit crimina nostro in alto jugo colis eliuiferi. Hostia, victima data sceleri hominum piando. Qui volens cecidit hostia supero parenti, Mactandus ad aram sacram crucis.

AGRICOLA.

Villicus Colonus. Rusticola. Agrestis. Moderator aratri. Cultor agelli. Arua colens. Curuus, tristis, durus arator. Dura lacertosi fodiebant arua coloni. Cum duro parca, colona viro. Rustica pubes. Pauper rusis colonus. Rusticorum mascula proles, Sabellis docta ligonibus versare glebas. *Horat.* Gravem duro terram qui findit aratro. Vilis, at utilis colonus.

AIAX.

Telamonius, Telamone satus, creatus. Telamoniades. Clypei dominus septemplicis Ajax. S. Iamnius Ajax.

ALAVDA.

Gaudens oueris curis adesse comes. Rediens nuntia laboriferi veris. Quæ saturo vagos gyros ducit in æthere, & graues agit mutifico Deo Solans amico cantu curas, & tudia in ægro ægritudinem. Galeata caput. Blandi sona.

ALBVS.

Candidior niue. Quia candore niues anteirent candidior cygno. Lacteo, lilio, ligustro candidior. Superatque nives, & lilia candor. Parentes intactis nivibus.

ALCEDO.

Cui notissima cursor pelagi. Excludens in æquora pullos. Incubans hiberno tempore pendentibus æquore nidos. Memores Ceyca amati. Dulce querentes.

ALEXANDER.

Dux Æacidus, Vnus Pelæo juueni non sufficit orbis. Beatus infelix angusto limite mundi. Æmathius dux. Dux Macedo totius mundi tremor. Proles generosa Philippi, cujus spes ac vota fuere orbe toto majora. Prædator orbis. Ad cujus qui fortunam habuisse videtur. Ἀλεξιτρία ἐστί, draconigena. Draconides. Euersor superbæ Babylonis.

ALBA.

ALLOQVI.

Compellare ore, voce. Affari dictis. Accedere dictis. Adire sonis. Aggredi aliquem dictis. Ad quem sic roseo thaumanseas ore locuta est. Ad quem tum Iuno supplex his vocibus vsa est. * Hæc affatus voce pasentem. Compellare virum, & mœstas expromere voces. His vagem aggredior dictis ac talia quæro. Ita turbidus inde. fidem sic fatur ad aurem. Ad Superos talia dictadedit. Catullus.

ALTARE.

* Ara, fumida, pinguis, tessa, vaporata, thurea. Intensa alcaria circum. Diuum fumantibus aris. Inde coronatas vbi fuere piaveris aras. Lucent alcaria flammis. Quum faceres alcaria pinguia thure. Thure vaporatis lucent altaribus ignes. Non ad aram velut ad aram mysta venito.

ALTVS.

* Sublimis, excelsus, celsus, elatus, procerus, editus, arduus, aërius, eminens, * Aërias intrant fastigia nubes. Nubibus equus. Sublime missanspue in æthera tectum. Nubibus inserans altis caput, Turris Antuerpiana Consurgit in æthera. Turris Antuerpiano vatto suspectu conrendit olympo. Pyramis admatica longissima visu, cuius vix corda decorem perciunt. Propinqua moles nubibus arduis, Scaldigenum Pharos aëria.) Summo sedet altus Olympo. Sublime ad sidera. Dum petit infirmis nimium sublimia pennis. Actus ad sidera. Vertice ad auras Æthereas tendit. Geminique minantur in cœlum scopuli. Regia solis erat sublimibus alta columnis.

ALVEARE.

Aluearium. Alueus. Cerea castra. Apes consortis tecta Vrbis habent, magnique agitant sub legibus æstum. Ipsæ ad præcoria denæ micantur. Sese in cunabula cerea recondunt: Aulas, & cerea regna refigunt. Aluearia viuine texta. Apum respublica mira exhegeo terrigenas suffundit.

AMARE.

Ardere cupidine alicuius. Capi amore alicuius. Potiere amorem. Amor mi regeat in meo pectore. Taci, tum nutrire sub pectore vulnus. Mea pectora morden amor, Cæco carpitur igni, Æterno deuinctus amore.

Ani-

Animus totō percepit pectore flammam. Tenere medio in pectore vulnus, percipere totis ossibus ignes. Ferus amor flagrat in molli pectore. Flammis tacitis, ardentibus vri. Torquere, flagrare, vri, exardescere, inardescere amore. Amori indulgere. Sentire ignes. Amori gerere morem. Blanda Veaus stimulat præcordia, Sollicito amore implicitum esse. Succumbere fallaci amori. Rapido igne coqui. Gerere saucia corda telis cupidinis. Veneris sub ossibus hærent ignes. γλυκὺπικρον ἁδέξατο δεσμὸν ἐρώτων. Dulci amaram admisit legem amorum.

AMARE DEVM.

Dei amore flagrare. Divino incensum pectus amore. In deum ruere totis animi affectibus. In te mens abiit Christe. Langueo amore tui. Acrius ætherijs flammis mens vritur. Deficere ipse mihi atque omnis in Deum transfundier opto. Suprema ô meta bonorum, animique centrum, quin feror in te ocyus? Sim quidquis, sim vbi vis, vt prope te sim. Te sine vel cœlum miserò reputabitur orcus: Tecum vel cœlo gratior orcus erit.

AMATOR.

Sibi somnia fingens. Concipiens aspectu dolorem. Sentiens gratam sub pectore flammam. Quem furor exercet noctesque dieque. Cui sunt gaudia rara, cura dolorque frequens. Cuius ossibus tacitus ignis glisicit. Quem molliter urit amor. Dulcibus, mellitis, placidis, blandiloquis verbis mulcere doctus. Miles modo fractus amori. Amator est sibi cadauer alteri vivit. Sibi abest præsens. Plus fellis, quam mellis habet.

AMASONES.

Securigeræ puellæ *à securi cuius fuerunt inventrices* quaquerin *bellis vtebantur*. Thraicię, *a Thracia*.

AMBIGERE. V. Dubitare.

AMBVLARE. V. Ire, Iter facere.

AMICA.

Quæ didicit fallere incautos amantes. Admotis repetens basia lasciuia labellis. Ludens arbitrio suo. Quæ movet ardores. Leuior folijs, auraque incertior. Docta movere blandiloquis verbis. Blandis, flexanimis, suauibus verbis animos mulcens.

AMI-

AMICITIA.

Vsus amicitiæ. Vsus amicitiæ tenor. Fœdus amicitiæ non vis, carissime, nostræ: Nec si forte velis dissimulare portes. Donec enim licuit, nec te mihi carior alter. Meuit amicitiæ cum te constantia longæ: Ante tuos ortus quæ mihi cœpta fuit. Qui duo corporibus, mentibus vnus erant. Hic tenor hæc viridi concordia cœpta iuuenta: Venit ad albentes illabefacta comas. Pœne mihi puero cognite pœne puer: Perque tot annorum seriem quot habemus, vterque, Non mihi quam fratri frater amare minus.

AMICVS.

* Alter ego. Te non superat mihi carior alter. Omnibus è meis amicis, vel nu libus trecentis es antistes. Vita dulcior atque anima. O meis mihi carior medullis. Ipse Menœtiades non sic dilectus Achilli, aut Niso Euryalus. Quod Pyladi Orestes, id mihi tu. Pars animæ meæ, Damon, & Pythias. Pars animi. Pars desiderij. Pientissima pectora. Iunctus amicitia. Hærens pectoribus. Lógo cognitus vsu. Manens in aduersis. Tuciæa fide pectora juncta gerens. Longo deuinctus amore. Tu duris remanebas rebus amicus. Trepidæ duxque comesque fugæ. Æternum conuersans amorem. Quem virtutis nomine junxit amor. Cuius fida pectora Iunxit amor. Tu comes antiquus, tu primis iunctus ab annis. Et comes & veri non dissimulator amoris. O pœnitus toto corde recepte mihi. Magnaque pars animi mecum visistis amici. Dulcia conuictus membra fuere mei. Iura sodalitij qui mihi junctus erat.

AMNIS.

Nimbis hiemalibus auctus. Vastis spatiosus in vndis. Pecori damnosus & agris. Vberibus fœcundus aquis. Diuersus lapsu de viribus annes.

AMOR LEGITIMVS.

Legitimo fœdere junctus amor. Iungens duo corda. Flagrans in pectore. Fauor mutuus, pius amicus sincerus. His amor vnus erat. Par fuit his ætas & amor. Sinceri amoris ardor.

AMOR LASCIVVS.

Illecebris vrgens pectora stulta viis. Leuibus tangens præcordia flammis. Tristia corda faciens. Vrens igne medullas. Pectora bina pari nodo astringens. Cæci Cupidinis

dinis ignes. Ignis lumine qui semper proditor ipse suo. Non vllis medicabilis herbis. Flamma. Ardor. Ignis. Faces. Fax pectoris. Calor, Incendia. Æstus. Pectoris æstus. Vulnus. Venus. Cupido. Tela Cupidinis. Arcus Cupidinis. Vis. Vires amoris. Furor. Res est solliciti plena timoris amor. Credula res amor est. μανία, insania.

AMOR DEVS, POETICÈ.

Pharetratus puer. Filius Veneris. Toto qui volat orbe, incerta Cupidinis aura. Res immoderata Cupido. Puer ignifer, insuperabilis. Idalius. Dulce genus Cypriginæ. Telis & flammis instructus. Inflammans animos. Tacitis saucians præcordia telis. Succendens pectora flammis. Versans hominum mentes amore.

AMORE INCENDERE.

Dare ignes. Incendia præbere. Amore torquere. Allicere, facere, dare amorem. Subdere calcar. Addere stimulos amoris. Animum inflammare amore. Dictis divinum inspirat amorem.

AMORE INCENDI.

Trahere per ossa furorem. Animus toto percepit pectore flammam. Novo igne carpi. Ignes in pectore crescunt. Accepit solitam flammam. Cæco carpitur igni. Concipere, haurire ignes. Colligere, rapere ignes, flammam. Accipere ignes sub ossibus. Concipere pectore flammas. Assumere novas flammas. Incalescere igne. Succendi cupidine. Inardescere specie. Corripi imagine formæ.

AMPLECTI.

Cum dabit amplexus, atque oscula dulcia figet. Tercentus tibi collo dare brachia circum. Inque patris blandis hærens cervice lacertis. Conjugis ille suæ amplexus colla lacertis. Deque viri collo dulce pependit onus. Ire in amplexus. Complexu se non subtrahere alicujus. Tua sunt collo brachia nexa meo. Captare colla lacertis, Amplecti lacertis. Collo infusus. Dare complexus, amplexus nati petere. Optatos dedit amplexus, placidoque petivit. Amplexæque tenent postes, atque oscula figunt. Dare Brachia collo. Amplexu alicujus perfrui. Ambire amplexibus. Hærere amplexibus. Colla lacertis premere. Innectere, tenere, tăgere, adducere colla lacertis. Imponere lacertos humeris. Hærere collo, Cõplexu

cingere. Fovere in ulnis. Implicare se collo alicujus. Ferre ad colla manus. V. *Parnassum.*

ANCHISES.

Senex Phryx. Sarcina nati. Cum quo commune parentis. Non dedignata est nomen habere Venus. Volucrum qui pater amorum, Gaudet in idæis concubuisse jugis.

S. ANDREAS.

Andrea germane Petri, sanctissima Ionæ Progenies, qui Baptistæ documenta viamque, Ante sequebaris, quam te cum fratre vacantem Retibus acciperet soboles divina, Nobilis Andream mittit Achaia suum.

ANDROMACHE.

Thebais, Duri militis uxor. Hectoris uxor.

ANGELVS.

Angelus ætherius, aliger, alipes. Genius cœlestis. Cœlestis nuntius aulæ. Missus ab ætheria sede minister. Ales juvenis delapsus ab alto Olympo. Siderea missus tibi nuncius arce. Aliger cæli vernantis alumnus. Lacero puer actus ab æthere præpes. Aulæ stellantis alumnus. Nuntius ætherius, leviter suspensus in alas Restitit, Assumpta membra librant alites cœlestes. Qui animos nostros pernicitate mira antevolant. Tutores hominum ab ortu. Gens ætheris alti, velox ad Dei jussa. Naturæ sublimis spex. Æviterni oræ cœlestis indigenæ, rerum intima simul percipientes, non velut. Adamidæ, qui res deducere rebus, Perspectisq; solent effectus discere causam. Σφαιρὴ πλερόεσσα, militia volatilis, alata, pennata. Κοσμήτορες mundi rotatores, movent enim cornora cœlestia.

ANGELICVS CŒTVS.

Cœli chorus aliger. Angelicæ, aligeræ, ætheriæ mentes. Ætheriæ acies. Militia ætheris alti. Agmina casta, sancta, flammans acies superum, Aligeri juvenes comites genti piorum. Volucres sine corpore mentes. Ætherij gens incola cœli. Volucres ministri missi siderea ab arce. Sine pondere turba. Alitum sacrorum agmina mille. Chorus angelicus qui laude perenni celebrat Deum. Cetus aliger servans justos inter discrimina mundi. Pura acies, assimilis flammæ per inane volanti. Mentes superæ

pernæ nullius rei nesciæ. Angelici chori. Igneæ castra, Cohors spirituum plena casto numine. Cœlitum turmæ. Aligerum genus. Alituum cœlestium acies.

ANGLI.

Britanni æquorei, cærulei, occidui, Brutigenæ, Neptunicolæ. Albiones. Minima nocte contenti. Colentes regna præcincta Oceano.

ANGLIA.

Dives agri, Dives pecorum, ditissima nummûm Ignara luporum. Qua sua semotus regna Britannus habet.

ANGVIS. V. Serpens.

ANIMA.

Anima immortalis, divina, vivax, motrix membrorum. Corporis rectrix. Nescia fati. Morte carens. Post fata, busta superstes. Quam funera non capiunt. Quæ manet non peritura immice morte. Mens divinitus orta, quæ nequit extingui corporis è vinclis quando soluta fugit. Aura regens artus. * Mens orta & cognata cœlo. Flamen auræ, Numinis, Pars illa nostra ignea, perspicax, intelligens, quæ nil debet mortalibus parentibus. Ætheris soboles. Divinæ particula auræ: *loquendo Poëtice, ut in multis aliis quæ hoc libello cõtinentur.* Θειότητος ἀποῤῥοή, stilla divinitatis, Κρείσσων μοῖρα, pars melior Σπέρμα Θεῦ, Dei semen.

ANIMÆ, MANES.

Tristes, taciti, silentes, mœsti manes. Inanis imago. Corpora functa sepulchris. Umbræ.

ANIMVS, ANIMARE.

Vigor animi. Constantia animi. Telo præstantior omni Mens ferrugine purus. Regens imperio motus in corde vagantes. Dirigens nervis flectentibus artus, ne errantes temere, & sine legerunt. Dare animum, revocare animum, mœstumque timorem mittere. Vires animumque ministrare alicui. Animis audacibus aliquem implere. Idem omnes simul ardor habet. Incendere vires. Suscitare vim, virtutem accendere. Redit in præcordia virtus. Ipse Pater Danais animos, viresq; secundas Suffecit. Ingentes animos angusto corpore versant.

S. ANNA.

Anna diu sine prole fuit. Anna puerperio fortunatissima sancto.

ANNIVERSARIA.

Lux qua positis justa feruntur avis. Repetita mortis imago. Annua plangoris repetit simulamina. *Virgil.* Annuus exactis completur mensibus orbis, ex quo reliquias divinique ossa parentis Condidimus terra, mœstasque sacravimus aras. Iamque dies, ni fallor, adest, quem semper acerbum, semper honoratum (sic dij voluistis) habebo. Annua vota exequi, & solennes ordine pompæ. Sacra ferro quotannis. Anchisæ genitori instaurat honores. Annua die facere pro defunctis. Die in orbem redeunte parentat.

ANNVS.

Annua mora. Spatium longius anno. Annus volubilis, revolubilis, variabilis, quadrifidus. Iuvenilior annis. Maturior annis. Veniet lustris labentibus ætas. In se sua per vestigia volvitur annus. Crescendo perit annus, & pereundo crescit. Mensura rerum, mensium bis sex pater, qui mille ambitibus eodem redire solet.

VNIVS ANNI PERIPHRASIS.

Annua nos illic tenuit mora. Signa Deus bis sex acto lustraverat anno. Cum sol duodena peregit Signa. Hic mihi labentis pars anni magna peracta est. Annuus exactis completur mensibus orbis.

ANNORVM DVORVM.

Vt patria careo, bis frugibus area trita est. Dissiliit audo pressa bis uva pede. Hic tibi bisque æstas, bisque cucurrit hyems.

TRIVM ANNORVM.

Vt sumus in ponto ter frigore constitit Ister. Facta est Euxini dura ter unda maris. Tertius haud multo minus est cum dicitur annus.

QVATVOR ANNORVM.

Vt careo vobis Scythicas detrusus in oras. Quatuor autumnos Pleias orta facit.

QVINQVE ANNORVM.

In Scythia nobis quinquennis Olympias acta est, Iam tempus lustri transit in alterius.

SEX ANNORVM.

Sex mihi natales ierant, cum lecta parentis. Ante diem lachrymas ossa bibere meas. Hæc mihi in Euxino bis tertia ducitur æstas Littore, pellitos inter agenda Getas.

SEP-

SEPTEM ANNORVM.

Per mare, per terras septima jactat hyems. Septima jam vertitur æstas.

DECEM ANNORVM.

Bis quino fœmina mense parit. Iamque fere tracto duo per quinquennia bello. Viysses jactatus dubio per duo nostra mari.

VNDECIM ANNORVM.

Alter ab undecimorum me jam ceperat annus.

DVODECIM ANNORVM.

Addiderat annos ad duo lustra duos.

SEXDECIM ANNORVM.

Namque ter ad quinos unum Cephisius annos Addiderat. Bis adhuc octonis integer annis.

NOVENDECIM ANNORVM.

Quarta tribus lustris addita messis erat.

VIGINTI ANNORVM.

Iamque decem vitæ frater geminaverat annos. Occidit, & misero steterat vigesimus annus.

QVINQVAGINTA ANNORVM.

Tempus ad hoc lustris mihi jam bis quinque peractis. Iamque decem lustris omne sine labe peractis.

NONAGINTA ANNORVM.

Et jam complerat genitor sua fata, novemque Addiderat lustris altera lustra novem.

TREGENTORVM ANNORVM.

Annos ter centum. Nunc tertia vivitur ætas.

QVINGENTORVM ANNORVM.

Post ubi Roma potens opibus, jam secula quinque Vidit, & è domito sustulit orbe caput. *Vide Parnassum.*

S ANTONIVS.

Natus in campis ubi quondam mœnia magnus. Fecit Alexander, domini servantia nomen. Ignipotens. Feveas incendia dextra. Cujus vis ignem potis est extinguere sacrum.

ANTRVM.

Antrum obscurum, opacum, muscosum, lucis expers, lapidosis præcinctum rupibus. Specus latebrosus, horrendus, Virgis ac vimine densus. Latibula. Lustra invia, avia, devia, inhospita, monstris horrenda, immania vasto hiatu. Spelunca. Caverna. Cubilia ferarum. * Spelæa ferarum. Pendentia pumice tecta. Est specus ingens

Exesi latere in montis. Scopulis pendentibus antrum. Nympharum domus. Scillam cæcis cohibet spelunca latebris. Spelunca alta fuit vasto submota recessu. Solis in accessa radiis. Speluncæ altissima visu. Vmbrosa caverna, quæ Phœbi nescit radios, & in avia descendit Tartara.

ANTVERPIA.

* Vrbs Advatica quam reciproco flumine Scaldis alluit. Vrbium ocellus. Belgiaci regina soli exposita eois & occiduis gentibus. Princeps urbium inclytarum, quascunque Sol lustrat Belgicus. Domus lepõrum ac elegantiæ sedes, quæ habet invidendas ædium moles nubiumque rivales: qua in urbe mercuriale genus hominum, & ordo non plebeius eruditorum. Reflui in constantia Scaldis quam constare facit. *Claudianus*: Portusque reliquit Scaldifluos, certis ubi legibus advena Nereus æstuat, & pronas puppes nunc amne secundo, nunc redeunte vehit, nudataque littora fluctu. Deserit Oceani lunaribus æmula damnis. Prosactia.

ANVS.

Anile caput. Iam vitæ satura, & proxima leto, Rugosa facta senilibus annis. Vetula edentula. Cui durior annis est cutis.

APER.

Sus vulnificus, setiger, frendens. Fera Mœnalia. Media sævus in ira. Obliquo dente timendus. * Fulmineus aper, cujus sanguine & igne micant oculi, & horrida riget cervix, ac feræ hastilibus similes insurgunt. Torvos cuspide fixit apros. Adacto in illa ferro sævit aper atque per ipsum venabulum obnisus in altum tendit in auctorem cælis: pallet ilicet palpitatque metu cruentus latro, & à victo tantum non vincitur hoste.

APERIRE, APERIRI.

Cardine tacito vertere fores. Hiatu paulo janua verso cardine aperta sonat. Panditur foribus domus. Laxare, aperire, adaperire fores. Rimisque fatiscunt. Panduntur portæ. Dividimus muros, & mœnia pandimus urbis. Apparet domus intus, & atria longa patescunt. Sed mihi vel tellus optem prius ima dehiscat. Reserat stridentia limina consul. Tristesque recludere portas. Pandite

dite defessis hospita tecta vitis.

APIS.

Sedula, operosa, Hyblæa, Cecropia, Attica, Dædala, florilega. In signe laborum exemplar. Volitans per amœna vireta ruris odoriferi. Saltus silvasque peragrans. Tenens redolentia regna aërii mellis. *Apes examina grata frequentant. Iuventus Hyblæa favis emissa, per florida prata incerto cursu rapitur. Cerea castra movent subito, variisque insidunt floribus, strepit omnis murmure campus. Apes per flores & thyma summa volant. Respublica florilega, mellifer exercitus per inane vagans. Castæ volucres, quæ dulcis Himetti arva habitant, quæ de purpureis rosis violisque amaracoque suave legunt nectar. Hortorum redolentium mellifici coloni. Rorilegæ puellæ. Ταυροπάτρες, Tauri filiæ, *quia ex eo corrupto nascuntur.*

APHRICA, vel potius AFRICA.

* Fertilis, monstri parens, ardens, fiticulosa. Terra Lybissa. Iubæ tellus, leonum arida nutrix. Afra tellus monstrorum genitrix. Lybiæ vertuntur ad oras.

APOLLO.

Proles Latonæ. Stirps Latonæ, Latonia proles. Latonigena. Latoius. Phœbus. Pœan. Delphicus. Delius. Cynthius. Smintheus. Actiacus. Clarius. Pythius. Palatinus. Leucadius. Lycius. Fatiloquus. Fatidicus. Veridicus, Divinus. Oracula reddens. Pulsans, impellens plectra Lyræ. Carminis auctor. Musarum Aonidum, Castalidum dux, vatum Deus, Lauriger. Parnassius. Stans pro Troja. Pius arcitenens. Grynæus Apollo. Thymbræus Apollo. Crinitus Apollo: Deus intonsus, longa veste. Augur Apollo. Soractis Apollo. Cui Delphica tellus, sit Claros, & Tenedos, Pataræaque regia servit. Delphos, Delonque tenens. Fata canens. Qui citharam nervis, qui nervis temperat arcum. Per quam concordant carmina nervis. Movens Aoniam lyram. Ad citharam non segnis & arcum. * Περίδωρ μεδέων. Musarum rex, vel Imperator.

APOLLONIA.

* Alexandrina. Nilotica Virgo, quæ fœlicius Apollinea grege solet insanos oris fugare dolores. Phariæ telluris alumna, sacra, pudica, alexicaca. Divâ, quæ mortalium

talium precibus sollicitata fugat odontalgiam, acuta dentium tormina doloresque infandos. Virgo virilis, quæ licet tardante senecta, morteque proposita, & lacero crudeliter ore excussione dentium, ludificata carnifices, flammas ruit in medias atque divinis ignibus usta superavit ignes evanidos. Virgo inclyta, quæ sacri corporis exuviis Augustiniana delubra condecorat, quà levi flumine Zenna labitur, quaque Scaldis rebus inundat. Quæ capit antiquo veniens ab Apolline nomen.

APOSTOLI.

Bis sena virum vi. Duodena turba. Bis senos sibimet Christus delegerat omni ex numero. Bis senos inter procere lectissimus ibat. Numero ex omni delegit amicos) Bis senos, quis cum curas durumque laborem partiri. & casus posset deducere in omnes. Quibus ars erat insidias piscosa, secundum Flumina squammigerum generi hamo tendere adunco, Atque innare salum, fœcundaque piscibus arva. * Iuris Apostolici Proceres. Apostolicus senatus propiore Numine factus. Bis seni Heroes laborum Christi testes, stemmate vix ulli, summi sed viribus, quorum iussu stellantis regia cœli clauditur illico, illicoque patet χόσμου πύλαι, Mundi columnæ. Antistites Sacrorum.

* *Appellere*, Quære, *Navem appellere.*

APPROPINQVARE.

Cominus ire Concursu accedere magno. Aduentare ad urbem. Foribus propinquare. Succedere urbi. Gressum ad mœnia tendere. Cyclopum allabimur oris. Ad littora tendere. Foribus sese intulit altis. Fit propior, terrasque cita ratis attigit aura.

AQVA.

Terræ circumfluus humor. Simplicis humor aquæ. Contrarius ignibus humor. Liquor. Liquores, Lympha. Decursus aquarum. Cumulus aquarum. Aqua cursibus obliquis fluens. Ceruleæ guttæ. Aqua riparum margine clausa. Murmur aquæ. Vena perennis aquæ. Vnda fluctus. * Pocula Acheloia. Aëre quod minus est elementum. Est undique terram concludit gremio.

AQVA LVSTRALIS.

Aspergo lustralis lymphæ. Atque salutari permulcere unguine frontem.

AQVA

AQVA SVFFOCARI.

Fata novissima claudere in æquore. Rapidis involvi, & submergier undis. Tumidis obrui, & miserè exinguier undis. Inter tumidos fluctus sua claudere fata. Mergi sub æquoreis undis. In rapidis submergier undis.

AQVILA.

Ales Iovis. Armiger Iovis. Magni præpes aduncа Iovis. Divum gratissima regi. Avis quæ fulmina curvis. Ferre solet pedibus. Avis quæ sua fulmina portat terræ. * Præpes avis, & sublime volans, quæ probat ad Solem pullos, quæ fulmine nescit contingi. Pædibus prædator aduncis. Πτηνοκράτωρ, volucrum regina.

ARABES.

Palmiferi. Thurilegi Panchæi. Panchæa rura. Gens odorifera Boi. Multi pastor odoris Arabs.

ARACHNE.

Pater cui Colophronius. Idmon. Idmonia. Idmonis. Mæonis. Mæonia virgo. Lydia Orta domo parva. Habitans Hypæpis.

ARANEA

Invisa Minervæ. Texens. Suspendens laxos & tenues casses in foribus. Deducens gracili pede filum, cum leve opus nect't sub desertatrabe. Nectens operosa retia de trabe. Aranea pendula. * Arida, sublimis textorum ingeniosa magistra, de ventre remittens stamen. Quæ laque aribus altis retia sulpendit, & per inane volantes illaque at muscas, ac circumagens, lento subtegmine implicat alas.

ARTOPHYLAX.

Vrsæ custos. Formam terga sequentis habet. Bootes arcturas.

ARARE.

Sulcare, subigere, fodere, rumpere, sauciare, versare, pandere, scindere, proscindere terram arva, vomere, aratro, ferro. Campum fractis invertere glebis. Evertere, vertere, evertere, colere solum, humum, terram, agros, vomere. Dente aduncо recludere terram. Versare solum. Validis terram proscindere jumentis. Frangere humum rastris. Convertere semina sulcis. Glebam convellere vomere, sucumbere aratro. Confringere ferro tellurem. Sollicitare humum. Terram domare aratro. Novare, re-

novare terram. Aratro sulcum patefacere. Eruere, movere, dimovere terram aratro.

ARATRVM.

Curvi pondus aratri. Vertens glebas. Renovans terram. Aratrum uncum, aduncum, depressum, impressum.

ARATRO ADIVNGERE.

Collum premere aratro. Ducere, vocare, trahere sub juga. Imponere jugum. Supponere oneri. *V. Iugum.*

ARBOR.

Pondus arborum. Robur, stipes, silva, trabs. Foliis nudata cacumina. Arbor niveis ubertima pomis. In immensum viribus aucta suis. Solido stant robore trunci. Nubila celsa petens crescendo. Grata colono. Prodiga blandis fœtibus. Ferens præstantia munera dulcis fœtus. Decora lætis fructibus. Onerata largis frugibus. Luxurians ripa prætereuntis aquæ. Inumbrans fluvium frondosis comis. Infixis altè radicibus hærens. Excelsos tendens ad æthera ramos. Tollens cacumina in auras. Latè tendens, extendens, spargens, jactans suos ramos seu brachia. Gelido contermina fonti.

ARCADIA.

A magno Arcade nomen habens. Tellus proxima sideribus. Mœnalis ora. Tellus Erymanthidos ursæ.

ARCANVM PRODERE.

Arcanos alicui credere sensus. * Mentis penitos aperire recessus. Imi penetralia cordis amico prodere. Admittere aliquem in pectoris adyta, spectandumque semet dare.

ARCTOS, id est, VRSA.

* Arctos alta parte glacialis poli sublime classes fidus Argolicas agit. Septemtrio. Polus Arcticus. Helice. Arctos gelida. Parthasis pruinosa, glacialis. V. *Vrsa maior & ursa minor.*

ARCVS.

Anna Dianæ. Ferrum aduncum. Cornu flexile. Intentus nervo. Flexibilis. Sagittifer. Vulnificus. Non semper feriens quodcumque minatur. Adducto curvans se in cornua nervo, & subito remisso nervo flectens se in faciem priorem. * Arcum contendere novit adductis utrimque cornibus. Ævi mortifera tela prioris, quæ Scelopus & pulvis fulmineus cessare coëgit. *Ovid.* Lunatique genu sinuosum fortiter arcum. Flectere arcum,

curvare, intendere.

ARCVS COELESTIS.

Ab imbre percussus solibus arcus. Qui insecit ingenti, longo curvamine cœlum. Arcus pictus, varii coloris. Discolor Iris. Thaumantias. Varia decorata colore. Nuncia Iunonis, varios induta colores. Nimborum genitrix. Thaumantia proles devolans per nubila picto arcu. Accrescens è mille coloribus. Roscida croceis pennis. *Roseo Thaumantias ore. Iris decus cœli. Arcus pluvius, qui ingenti curvamine tenditur. Iris curvata picto nuntiat nimbos sinu. Nubes radijs tetigit fulgentibus atras Phœbus, & adverso lumen resplenduit imbri.

ARDERE.

* Considere in ignes. Flammis crepitantibus vri. Ignibus ardet neptunia Troja. Ignes adtecta feruntur. Sævit effusis Vulcanus habenis. Ignis robora comprendit, frondesque elapsus in altas, ingentem cœlo fumitum cedit, & totum involuit flammis nemus. Picea caligine fertur in cœlum flamma. Furit æstus ad astras, glomeratque vehemens incendia ventus. Æstuat incluſus fornacibus ignis. Incidit in segetem flamma furentibus Austris. Flammæ atque incendia vires indomitas nequeunt ponere. Lentus carinas est vapor. Admotas rapiunt fœrentia sulphura flammas. Vrere.

ARGENTVM.

Levis argenti lamina. Argenti vascula puri. Argenti pondus & auri. Cœlatum argentum.

ARGO NAVTA.

Turba Graia, Corpora Graia. Iuvenes Pelasgi. Minyæ. Æmonii nautæ. Iasonii heroes. Semidei reges. Θεῖος ἄνδρος πρόκων. Divinus flos Heroum.

ARGVERE, vide Reprehendere.

ARGVS.

Custos Iunonius. Custos virginis. Centum luminibus cinctum caput Argus habebat. Aristotides. Custos virginis Argus, habens stellatum caput, μυριωτὸς ἄστρας. Milleoculus pastor.

ARIDVS.

* Siccus, exsiccus, torridus, humoris egenus, vel expers. Ager exustus æstuat morientibus herbis. Terra ardore dehiscit. Arent herbæ, & victum seges ægra ne-

gabit.

gat dissiliunt atque hiulca sola sunt solis ardore. Siccoterram spuit ore viator aridus. Omni ficciora cornu, aut si quid magis aridum est. Invidit cœlum terræ pluviam. Bibula fœdantur arena omnia. Non Libyca tellus siccior est, ubi cumulis densantur arenæ, involvuntque viatorem Syrtes. Terra fissa agit rimas, & succis arex ademptis. Sitis usserat herbas.

ARIES.

* Corniger, petulcus, bellator. Bellator cornuque ferox defertur in hostem. Arietes villosus, & hirtis cornibus. Aries villo spectabilis aureo. Dux aries saturas ipse reduxit oves. Dux gregis. Cornu per tempora dura recurvo. Dux lanigeri pecoris. Impositamque sibi quin non bene pertulit Helleo, Tempora nocturnis æqua diurnis facit.

ARISTOTELES.

* Vertex, ac princeps Philosophorum. Dux Stagirita *prima brevi, secunda longa, tertia communi.* Quo minor est quisquis maximus est hominum. πρόμος sive πρόμαχος σοφίας, antesignanus sapientiæ.

ARMA.

Ferrum, telum. Vires armorum. Arma fulgentia, radiantia, crepitantia, hostilia, letalia, truculenta, Mavortia, victricia, minacia. Hortentia Martis arma. Flagrans clypeo, & cœlestibus armis.

ARMA CAPERE.

Arma crepitantia concutere. Martem acuere. Martem fatigare. Ruere ad ferrum, ad arma. Paribus assidere in armis. Certare cominus armis. Ferri in arma. Paribus ornare armis. Arma properare viro. Se colligere in arma.

ARMA DEPONERE.

Positis secedere ab armis. Prælia relinquere. ponere arma. Humeris deponere scuta. Stant terra defixæ hastæ. Defigunt tellure hastas, & scuta reponunt. Claudere belli portas. Dextras tendere inermes.

ARMARE, ARMARI.

Arma capessere. Armis se circundare. Armis se instruere. Disponere enses & scuta. Palmas innectere armis. Armare in prælia. Circundat loricam humeris, simul aptat habenas. Lateri subligat ensem. Clypeóque sinistram aptat. Arma circundat humeris, & inutile ferrum

rum cingitur. Reſides movere in arma viros. In arma citos viros ſuſcitare. In prælia cogere. Cingi fulgentibus armis. Accingi ferro.

ARMATVS.

Septus armis, accinctus armis, inſtructus ferro. Arma tenens. Cinctus fulgentibus armis. Armis circundatus. Thoraca indutus, ahenis horrebat ſquamis, ſuraſque incluſerat auro, tempora nudus adhuc, latereque accinxerat enſem.

ARMIS PRÆSTANS.

Bello magnus & armis. Egregius, potens, inſignis armis. Promptus ad arma. Bellis acer. Bello præclarus. Acerrimus armis. Fortia bello pectora. Genus inſuperabile bello. Studijs aſperrima belli. Optimus armis Æneas. Inclytus, idoneus armis. Marte ferox & vinci neſcius armis. V. *Miles.*

ARS.

Artis opus. Miniſterium artis. Elementa ætatis.

ARTES LIBERALES.

Ingenuæ, præclaræ, doctiſonæ, ſollertes. In quibus gloria ſparſa Dei. Vnde vita capit cultus, & omne decus. Artes novem ſororum. Artes Muſarum & Apollinis. Quibus regitur curia, templa, domus. Nervi vitæ fonteſque bonorum. Vitæ profuit unde decus. Quæ dare quod poſſint nobile nomen habent. Eloquij Sophiæque dona, in quæ vis ævi nil poteſt. Pierijs artibus inclytus. Artes quæ poliunt animos hominum, diſtinguuntque rudi populo. Ingenium exultum geminæ Palladis artibus. Artes humaniores ſi nimium colas, humanitatem exues.

ARTIVM LIBERALIVM DEÆ, Vide Dea.

ARTES CONTEMNVNTVR.

Cum cithara paſſim ſpretus Apollo jacet. Faſtiditæ jacent ſine laude Camœnæ. Nemo favet ſtudiis. Muſa jam vilior alga eſt Docta Thalia jacet. Hæc ſæcula ſunt ingrata & dura Camœnis. Hederæ nunc ſine honore jacent.

ARVNDO. V. Canna.

ARX.

Penates regis. Regalia tecta. Quam circundat inexpugnabile vallum, quod Martia tela frangere non poſſunt

sunt. Magnificis ædibus splendida, & ampla loco. Præcincta undique fossis, & turribus altis.

ASCENDERE.

Summi fastigia tecti ascensu superare. Evadere ad summi fastigia culminis. Conscendere. Ascendere. Niti gradibus. Summa sequi fastigia rerum. * Cursu petit ardua montis. Corpora saltu subiiciunt in equos. Exuperare jugum. Attollere sese in auras. Montis in ardua niti. Emergere ad astra. Evadere ad superos. Scandere in domos superas. Ascensu vincere montem.

ASIA.

Finibus immensis. Viris dives, dives abundat equis. Qua nulla beatior ora. * Pars orbis aurea.

ASINVS.

Tardus. Miserandæ sortis asellus. Assiduo verbere domitus. Tarde gradiens. Lento procedens passu. Inter qui stertit eundum. Carens omni mentis ope. Edens ingratos ranco ore sonos. Sileni vector: Qui pando non fortiter hæret asello. *Vide τῆς βραδύτητος*, Filius tarditatis.

ASPICERE, vide Respicere.

ASSARE.

* Pinguia in veribus exta torrere. Subiicere veribus prunas, & torrere viscera. Inserto conversoque freqeuas ferro torrere exangula viscera. Turdos vertare ad ignem. Subjectis ignibus assare.

ASSIMILARE, vide Similem esse.

ASSVESCERE.

* Assuetum fieri. A teneris assuescere musis. Parvo assueta juventus. Humeros ad vulnera durare. Durata multo sole geluque cutis. Nate Iliacis exercite fatis. Vsus magister optimus, quodcunque durum emolliet. Natura assuescere duris est potis.

ASTRA, vide Stella.

ASTROLOGVS

Qui cæli meatus describit radio, & surgentia sidera dicit. Describit radio totum qui gentibus orbem. Sidera cuncta notare tacito labentia cœlo. Certis discere signis æstusque pluviasque. Qui cursum astrorum observat. Cœli menses & sidera servare. Canere errantem lunam, solisque labores.

ASTVTVS, vide Decipere.

ATHENÆ.

Arx Tritonidis. Arx Minervæ. Palladis arces. Palladiæ arces. Dictæ à Pallade terræ. Vrbs Mopsopia. Cecropia urbs. Muri Cecropii. Erechteæ arces. Erechtea domus. Actææ arces. Pandioniæ. Terra Attica. Actæa arva. Thesca urbs. Quam Thesidæ posnêre. * μήτηρ μύθων, mater eloquentiæ.

ATHENIENSES.

Cecropidæ. Mopsopii. Erechtidæ. Actæi. Thesidæ.

ATLAS.

Cœlifer. Humeros oneratus Olympo. Iapetionides. Ætherium qui fert cervicibus axem. Cervicem cœlo suppositurus Atlas. Qui solis anhelis Æquora subdit equis, & fessos accipit axes. *Vide Tænarium.*

ATTENDERE, ATTENTVS.

Animos adhibere, advertere. Animis advertere. Attentam advertere mentem. Accipere docili mente. Animum arrigere. Arrectis auribus astare. Figere animo. Accommodare aures. Aures offerre dictis. Præbere vocibus aurem. Adhibere sermonibus aurem. Accipere aure. Notare aure. Infigere sensibus animi. Voces percipere mente. Sensibus imis reponere. Pendere narrantis ab ore. Suspensis animis verba alicujus bibere.

ATTOLLERE.

Caput efferre. Vix attollens Palinurus lumina fatur. Ora modis tollens pallida miris. Extollere cœlo.

AVARITIA.

Auri cupido. Sitis vel amor habendi. Auri sacra fames. Amor sceleratus habendi. Amor summus habendi. Opum furiosa cupido. Habendi sæva libido. Auri imperiosa fames. Turpis amor nummi. Furor exitialis habêdi. Nummi fœda cupido. Amor immoderatus habendi. * μητρόπολις τῆς κακίας, metropolis vitiorum.

AVARVS.

Auricœcus amore. Congesto pauper in auro. Inter opes mendicus opum. Lucra ingentia captans. Inhians opibus. Nummos magni numinis instar habens. Pallens amore accumulandi auri. Quem vesana cupido auri stimulat. Plura petens cum possideat plurima. * Defosso incubat auro. Partis timet uti. Crescentem sequitur cura pecuniam. Immodicè fœdo crimine avaritiæ laborat.

Est Scylla, est Charybdis, est orcus insatiabilis. Auri nescit amor satiem. Auro incubat ceu vigil Hesperidum Draco. Avarus nihil habet, nil potest habere. Inter opus inops. μέθυων φιλοκερδεῖ λύσση. Ebrius lucripeta rabie.

AVCVPARI.

Illaqueare aves. Insidias avibus moliri. Pedicas & retia ponere alitum gregi. Laqueis captare feras, & fallere viſco. Amite levi rara tendere retia. Stricto figere avem calamo. Imp'icare viſco alas. Ætheris pennatos inquilinos libertate multare, Volucres viscata fallere virga. V. *Auceps.*

AVDACIA.

Audacis præceps, ruens cœco impete. Temeritas cœca. Temerarius ansus. Aggrediens ardua.

AVDAX.

Audax omnia perpeti. Minime anxius tremensque. Audacissimus omni de numero. Expers terroris Achilles. Hostibus haud tergo, sed forti pectore novus. Quem leti metus non urget. Mortis terrore carens. Impiger ad letum. Prodigus vitæ. Cujus corda languentem dedidicere metum. Confidentissimus omni de numero. Interritus. Animæ capaces mortis. Impiger ad lethum, & fortis virtute coacta Vitæ sic prodigus, ac si unô corpore cæso terna haberet.

AVDACEM REDDERE.

Animum ministrare, animum addere. Dare animum. Ardorem mentibus accendere. Iubere animum sumere. V. *Animare.*

AVDIRE.

Voces auribus captare. Memori cordi recondere dicta. Fida mente notare dicta. Haurire, accipere auribus Percipere, recipere, audire, exaudire aure, vel auribus. Bibere dicta avida, cupida aure. Ire per aures. Si vestras forte per aures Nomen jit. Animis haurire. Captare per aures. Accipe cum vera dicta relata fide. Condere aure Intendere aures. Dimittere in aures.

S AVGVSTINVS.

Patriclades, *à Patritio, cuius erat filius.* Patritio generatus. Præcipuus Monicæ natus Aurelius, *secunda lon-*
ge. Vis Aurelia Stupor eruditorum Sol Ecclesiæ. Novus Africanus, qui monstra hæreseon scriptis jugulavit, &

ore, qui fulmine mentis antevolat reliquis mortalibus, qui linguæ Ambrosiæ flumine tractus fuit. Decus immortale Tagastæ Antistes Hipponensis Doctorum princeps: quem si vel solum tellus Afra dedisset, sublimibus inferreret caput astris. Religiosæ gentis pater. Cujus scripta enthea, acuta, pia, divinis animata flammis. Antistes incomparabilis, qui tantopere Deum arsit, ut sapienter quasi desipuerit (amare enim & sapere vix conceditur) sic Deum affatus aliquando. Si Deus ipse forem, tuque Augustinus, amore Tu fierem, posses ut fieri ipse Deus Augustine pater, quo nil divinius orbi. Post homines natos terra Libyssa tulit.

AVIS.

Volucris. Ales, Omne genus avium. Assuetum silvis innocuumque genus. Proles volucrum. Quæ librat in aëre pennas. Solatia ruris. Variam plumæ versicoloris avem. Cantu nascentem lucemque diemque salutans. Dulce canens tenui gutture carmen. Iterans dulces sonos. Concentum suavem resonis è frondibus edens. Volans stridentibus alis. Mulcens tristia pectora modulamine cantus. Credens se aperto cœlo remigio alarum. Genus alivolantium. Turba sonans agminis aligeri πετανὰ ἀγέλαι, greges volatiles.

AVIBVS INSIDIARI.

Aves viscata fallere virga. Insidias avibus moliri. Pedicas avibus ponere. Aves fallere visco.

AVCEPS.

Volucres viscata fallens virga. Tendens fallaces laqueos. Pellicien, trahens in laqueos volucres. Fallens volucres laqueis, & visco. Deludens volucrem imagine fictæ vocis.

AVRIGA, AVRIGARE.

Rector equorum. Cœloque invectus aperto, Flectit equos, curruque volans dat lora secundo. Currus gubernat, ora nunc pressis trahit constricta frenis, terga nunc toto frequens verbere coercet. Manibusque undantes flectit habenas. Primus Erichthonius currus, & quatuor ausus Iungere equos, rapidisque rotis insistere victor. * Iungere equos. Iungere juvencos, & cogere, gradú conferre. Currus agitare volantes. Cogere equos ad stridentia plaustra, utque frena jugo concordia ferant, Curru dare loca volanti. Ora nunc pressis trahere

con-

constricta frenis, terga nunc toto frequens verbere coercere.

AVRIS.

Auris surda, acuta, patula, sensilis. Fideliter commissa retinens. Ad quam vox pernetrat.

AVRORA.

Eos. Auroræ lumina. Pallantias, Prævia lucis. Pallantidos ortus. Tithoni conjux. Conjux Tithonia. Natus Laomedontis. Extremum noctis quæ Dea finit iter. Memnonis in roseis lutea mater equis. Roseo spectabilis ore. Croceis invecta rotis. Quæ diem croceis portat equis. Fugans vaga sidera cœlo. Linquens totum Oceani. Crocco velamine fulgens. Musis semper amica. Invitans sacras Camœnas. Prima vocans tardos ad juga panda boves. Monitrix operum. Dici infantia. ἔργων ἡγήτειρα, Dux operum.

AVRVM.

Metallum generosum. Magni ponderis aurum. Congestum pondus auri. Lumina fulva. Massa, semen, vena, vis auri. Spectatum in ignibus. Quod censetur ignibus appositis. Quod subactum terque quaterque probum reddit caminus. Quod ab igne probatum septima testa coquit auri faber foco. Telluris viscera fulva. Sunt auri pondera facti, infectique mihi. Quid non mortalia pectora cogis Auri sacra fames? Aurum nequitiæ parens, Rex atque imperator mortalium: auro siquidem omnia parent.

AVRATVS.

Circumdatus auro. Nitidissimus auro. Multo spectabilis auro. Armatus auro. Effingere in auro. Oras ambire auro. Auro plurimo fulgere. Auratasque trabes, veterum decora ampla parentum. Auratis circumdata colla catenis.

AVSCVLTARE. V. Audire. Attentus.

AVTVMNVS.

Autumnus frugifer, pomifer, vinifer. Caleatis fordidus uvis. Temperie modius. Tenero dans palmite fœtum. Gravidus versicoloribus pomis. Extremas nitens in horrea fruges. Detrahens, auferens turgentes vitibus

tibus uvas. Cingens, ornans tempora Bacchi racemis. Exoneratus uvis pendentibus ulmos, Pampineas Autumnus porrigit uvas.

AVTVMNI TEMPORE.

Cum dat hyems mistum vicina teporem. Cum fœcundi lacus de viribus implentur. Cum viribus autumnus turgentes detrahit uvas. Cum pomifer autumnus tenero dat palmite fructum. Cum labra musto spumantia fervent. Cum autumnali redolet vindemia fœtu. Cum autumnus gravidas musto dat pomifer uvas. Cum vitæ coronatas autumnus degravat ulmos. Cum jam turgescunt maturæ vitibus uvæ. Cum munera autumni præbet amœnus ager. Cum purpureo subtuber uva merso. Cum candida celeri sub pede musta fluunt. Ebria calcatis spumant cum præla racemis. Cum vinosa madet plenis vindemia labris. Cum piger autumnus sectis succedit aristis. Quando silva comas amittit, & terra suum decus. Cum riget ancipiti tristatum frigore cœlum.

AVXILIARI.

Auxiliatricem porrigere; dare manum. Auxilium, opem ferre, adferre. Succurrere, subvenire dextra non remorante. Assistere auxilio. Sublevare porrecta, exhibita manu. Tueri constanti fide amicum. Tendere dexteram jacenti. Ire subsidio. Venire in subsidium. Auxilio levare virum. Auxilio subire. Fer cœlo auxilium, & fessis da surgere rebus. Audacibus annue cœptis.

AVXILIVM.

Auxilium cœleste. Ope salutifera. Auxilio vocat, & duros conclamat agrestes.

B

BAAL.

LEto multare Baalis alumnos. Baali dedita turba. Nomen celebrare Baalis. Immunda templa Baalis.

BACCHVS.

Semeleia proles, Progenies Iovis. Insutus patrio femori. Bis genitus. Iterum satus. Ortus in igne. Raptus ab

constricta frenis, terga nunc toto frequens verbere coercere.

AVRIS.

Auris surda, acuta, patula, sensilis. Fideliter commissa retinens. Ad quam vox pernetrat.

AVRORA.

Eos. Auroræ lumina. Pallantias. Prævia lucis. Pallantidos ortus. Tithoni conjux. Conjux Tithonia. Natus Laomedontis. Extremum noctis quæ Dea finit iter. Memnonis in roseis lutea mater equis. Roseo spectabilis ore. Croceis invecta rotis. Quæ diem croceis portat equis. Fugans vaga sidera cœlo. Linquens totum Oceani. Crocco velamine fulgens. Musis semper amica. Invirans sacras Camœnas. Prima vocans tardos ad juga panda boves. Monitrix operum. Diei infantia. ἔργων ἡγήτειρα, Dux operum.

AVRVM.

Metallum generosum. Magni ponderis aurum. Congestum pondus auri. Lumina fulva. Massa, semen, vena, vis auri. Spectatum in ignibus. Quod censetur ignibus appositis. Quod subactum terque quaterque probum reddit caminus. Quod ab igne probatum septima testa coquit auri fabri foco. Tel uris viscera fulva. Sunt auri pondera facti, infectique mihi Quid non mortalia pectora cogis Auri sacra fames? Aurum nequitiæ parens, Rex atque imperator mortalium: auro siquidem omnia parent.

AVRATVS.

Circumdatus auro. Nitidissimus auro. Multo spectabilis auro. Armatus auro. Effingere in auro. Oras ambire auro. Auro plurimo fulgere Auataſque trabes, veterum decora ampla parentum. Auratis circumdata colla catenis.

AVSCVLTARE. V. Audire. Attentus.

AVTVMNVS.

Autumnus frugifer, pomifer, vinifer. Caleatis fordidus uvis. Temperie medius. Tenero dans palmite fructum. Gravidas versicoloribus pomis. Extremas mitens in horrea fruges. Detrahens, auferens turgentes vitibus

tibus uvas. Cingens, ornans tempora Bacchi racemis. Exonerans uvis pendentibus ulmos. Pampineas Autumnus porrigit uvas.

AVTVMNI TEMPORE.

Cum dat hyems mistum vicina teporem. Cum fœcundi lacus de viribus implentur. Cum viribus autumnus turgentes detrahit uvas. Cum pomifer autumnus tenero dat palmite fructum. Cum labra musto spumantia fervent. Cum autumnali redolet vindemia fœtu. Cum autumnus gravidas musto dat pomifer uvas. Cum vitæ coronatas autumnus degravat ulmos. Cum jam turgescunt maturæ vitibus uvæ. Cum munera autumni præbet amœnus ager. Cum purpureo subrubet uva mero. Cum candida celeri sub pede musta fluunt. Ebria calcatis spumant cum præla racemis. Cum vinosa madet plenis vindemia labris. Cum piger autumnus sestis succedit aristis. Quando silva comas amittit, & terra suum decus. Cum riget ancipiti tristatum frigore cœlum.

AVXILIARI.

Auxiliatricem porrigere; dare manum. Auxilium, opem ferre, adferre. Succurrere, subvenire dextra non remorante. Assistere auxilio. Sublevare porrecta, exhibita manu. Tueri constanti fide amicum. Tendere dexteram jacenti. Ire subsidio. Venire in subsidium. Auxilio levare virum. Auxilio subire. Fer cœlo auxilium, & fessis da surgere rebus. Audacibus annue cœptis.

AVXILIVM.

Auxilium cœleste. Ope salutifera. Auxilio vocat, & duros conclamat agrestes.

B

BAAL.

LEto multare Baalis alumnos. Baali dedita turba. Nomen celebrare Baalis. Immunda templa Baalis.

BACCHVS.

Semeleia proles, Progenies Iovis. Insuetus patrio fœtori. Bis genitus. Iterum satus. Ortus in igne. Raptus ab

ab igne. Ignigena. Bimater. De pellice natus. Pampineis ornatus tempora vitis. Puer Semeles. Vitisator. Racemiferis frontem circundatus uvis. Corymbifer. Racemifer. Corniger. Bicorniger. Insignis cornu. Bromius. Lyæus. Nysæus. Thyoneus. Lenæus. Iacchus. Nyctelius. Evan. Eleleus. Euhyus. Ogygius. Genialis consitor uvæ. Liber. * εὐφροσυνης κήρυξ. Lætitiæ præco.

BACCHANALIA.

Sacra Bacchi. Festa Bacchi. Orgia. Thyrsigeri convivia patris. Ebria convivia Bacchi. Ebria festa bicornis Bacchi.

BAPTISMA.

Vnda salutiferi fluminis. Sanctum lavacrum. Fons aquæ sacræ. Sacra baptismatis unda. Sacer fons. Vnda sacri fontis. Et cuncti accipiant undamque, auramque salubrem. Omnesque jubet de fonte renasci.

BAPTIZARE.

Sacro baptismate lavare. Fonte sacro corpus tingere. Ablucre sacra baptismatis unda. Mergere sacro flumine. * Perfundere flumine sacro. Ter liquido infantem perfudit flumine Mysta. Fluvio mersare salubri. Diluere exiguo latice Adami de traduce sordes. Capiti infantis divinos infundere rores. Rore puro spargere corpus mentemque piare. Sacri fluminis unda ablair artus, emundatque animam. Exiguos pueri artus dio perfundere rore. Pueri mystes sacer abluit artus. Crimina sontis Adæ baptismatis abluit unda. Christicolis baptisma est sacrum ordine primum.

BARBA.

Cæsaries barbæ. Dubia lanugo. Flavæ nova barba comæ. Barba hirsuta, hispida, impexa, promissa, tegens genas, maxillas. Ornans genas. Increscens. Viros decens. * Vernant dubia lanugine malæ. Nulla adhuc teneri spiranguntur lanugine vultus. In pectus barba sordida cadebat. Adolescens prima tegitur lanugine malas. Vidi genis increscere barbam. Mollem malis demittere barbam. Mulcere propensam ad pectora barbam. Adolescens placidè umbratus genas. In roseas venit umbra genas.

BARBAM RESECARE.

Resecare, rescindere, recidere barbam. Barba resecta jacet.

BEL-

BELLEROPHON.

Chimæræ domitor. Exitio facies cui sua pœne fuit. Qui ab equo præceps in campis Aleïs decidit. Isthmiaco juveni præda Chimæra fuit.

BELLICOSVS.

*Belli fulmen. Assimilis Marti. Qualis ipse Marspiter impetu tremendo ruit in hostem. Sternit adversas acies qualis cum montibus altis Voluitur amnis humi. Adversos cuneos rotat impete fulmineo. Vrbs studiis aspertima belli. Idoneus horrida miscere prælia. Aptus glomerare manum bello.

BENE VERTAT. V. Deus fortunet.

BELLVM.

Rigidi certamina Martis. Martis opus. Munera Martis. Belli tempora, tumultus, labor. Mars dubius. Mars civilis. Bellum exitiale, furiale, lachrymabile, hostile, sanguineum, armisonum. Militiæ labor. Trepidantia bello corda vulgi. Belli rabies. Belli terreri minis. Teneant rigidæ condita bella feræ.* Ferrea jura manus, ὅπλων χείμων armorum tempestas.

BELLVM CIERE.

Concitare, suscitare viros in arma. Lacessere bella. Cogere ad arma. Ire, venire, ruere in arma. Arma ciere, movere. Otia rumpere, residesque movere in arma viros: Incendere animos insano Martis amore. Facta ad Mavortia inflammare. Iam pridem residet populos, dissuetaque bello Agmina in arma vocat subito ferrumque retractat. Aliquem in prælia poscere. In ferrum pro libertate ruere. Vltrò invitare mœnibus hostem. Finitimas in bella ferre rumoribus urbes. Serere semina belli. Immiscere manus manibus, pugnamque lacessere. Bella manus poscunt. Reserare stridentia limina belli. Tristes belli recludere portas. Impulit ipsa manu portas, & cardine verso Belli ferratos rupit Saturnia postes. In litem studio certaminis ire. Sævit amor ferri, & scelerata insania belli, μάχεσθαι πυρὸς δίκην αἰθομένοιο, pugnare instar ignis ardentis.

BELLVM GERERE.

Sæva bella gerere. Decernere ferro. Bella agitare. Exercere arma. Conserere manus. Concurrere ferro. Committere pugnam. Contendere bello. Cæco Marte pugna-

pugnare. Conferre manum. Credere se Marti. Bello vexare & armis. Illi inter sese duri certamina Martis contulerant. Manu tentare pericula belli. Acies inferre pedestres. Horrida castra sequi, κρίνεσθαι Αρηϊ, cernere marte seu bello.

A BELLO CESSARE

Condere, recondere, seponere, reponere arma. Desistere bello. Finem imponere bello. Recedere, secedere ab armis. Aspera tum positis mitescent sæcula bellis. Motus animorum, & certamina tanta quiescunt. Casus evadere belli. Extremum bello imponere manum. Bello digredi.

BENEFICIVM CONFERRE.

* Sui memores alios facere merendo. Animum firmare munere. Aliquem donare munere. Muneribus cumulare. Si bene quid de te merui, Apud memores veteris stat gratia facti. Si me juverit officii, animo nunquam excidet. Hoc tibi confectum carmine munus pro multis officiis donisque tuis rependitur. Hic alium fecit suum munere. In me extant beneficia tua. Fallacis muneris hamo inescasti libertatem meam.

BENIGNVS.

Excipere aliquem animo que & mente benigna. Lætos oculos per singula volvere. Oculis aspicere æquis. Mitis, & acri asperitate carens. Facilis vultuque serenus. Majestas adeo comis ubique tua est. Cæsare nil Ingens mitius orbis habet. * Longè ante alios mitissimus omnes. Non est eo alter amabilior. Te nemo blandior alter. Lenem te miseris genuit natura. Comis, & urbanus. Urbanitate urbanior. Gratiarum filius, Comes Charitum. Omnibus venustior facetiis.

S. BERNARDVS.

Belga fuit. Sex decies fundasse decem Cisterciate domos. Dicitur. Qui mundo ætherios affixit Bernardus odores, Quam vere à nardi nomine nomen habet.

BESTIA.

Bruta, cornigera, monti vaga. Quadrupedum omne genus. Errantia per incultos campos. Silvas habitanti densas. Prona & spectantia terram. Indomita horribilesque feræ. Errantes vallibus imis Canum latratibus acer. Peragrantes devia lustra. Grex mutorum.

BETH

BETHLEHEM.

Mœnia Bethles. Antiquæ Ieſſæia mœnia Bethles. Exiguo tugurio ſub culmine Bethles. Bethleniæ turres. Ieſſæe in mœnibus urbis. * Vrbs parvula Ieſſidæ. Davidis natale ſolum. Vrbs eſt Iudææ Bethlem Davida canorum quæ genuit. Vrbecula Bethlem, clara Chriſti natali, Romulea cluet urbe major. Tenua Bethles tecta.

BIBERE.

Reſtinguere ſitim. Haurire pocula. Siccare, vel exſiccare pocula. Sumere hauſtus pleno gutture. Rigare pectora ſicca mero. Ori pocula admovere. Hauſtibus exiguis bibere. Pateras, vel flumina libare. * Terra bibit humores arefacta. Phœbo ardente. Currentem anguſtis potare canalibus undam. Pauperum pocula ſunt fontes liquidi. Impiger hauſit ſpumantem pateram. Libantur pocula Bacchi. Rhenanum potare Lyæum. Arente fauce trahere pocula. Amnem libet quadrupes. Dulcis aquæ ſaliente ſitim reſtinguere rivo. Ducere pocula ſub umbra. Sereclinatum ſub arbore beare interiore nota Falerni. Vino levare curaſque ſitimque. Non auro myrrhaque bibunt agricolæ, ſed gurgite puro: at tutius ipſis regibus. Sollicito bibant auro ſuperbi. Quam juvat nuda manu captaſſe fontem.

BIBERE LARGIUS.

Toto urgere die pocula plena mero. Vrgere alios ſcyphis. Vacuare vala referta mero. Evacuare ſpumantia pocula. Totos evacuare cados. Indulgere vino. Impleri veteris Bacchi. Patera plena ſe proluere, πίνειν πνεύμονας οἴνῳ, irrigare pulmones vino.

BLANDIRI.

Blanda loqui. Dicere blanditias. Adhibere blanditias. Agere blanditiis. Ore melliro fallere. V. *Adulari.*

BLANDITIÆ.

Voces blandæ. Verba, ſeu dicta blanda. Verba dulcia, verba miſſima. Blandimenta. Blandiloquentia. Lenocinia. Irritamenta. Illecebræ molles.

S. BLASIUS.

Cappodocum paſtor ſanctiſſime Blaſi. Reddens nunc circaem, hoc eſt porcum. Mant.

BOMBARDA.

Bombarda ſtrepens, ſtrepitans, dans, edens ſonos triſtes. Fulminans terrifico bombo. Æmula fulminis: faciens

ciens rapidos globos sulfureo igne. Machina bellica resonant ex mœnibus altis. Ejaculans fulmineos globos. Vomens letales glandes. Referens, imitans horribilem, horrificum sonum concussi Olympi. V. *Sphæra plumbea.*

BONITAS. BONVS.

Vir bonus, linguaque & pectore verus. Vera simplicitate bonus. Haud ulli virtute secundus. Sine crimine vivens. Iustitiæ cultor, rigidi servator honesti. Vitæ labe carens. Insignis pietate vir. Rex erat Æneas nobis, quo justior alter. Nec pietate fuit, nec bello major & armis. Integer vitæ, scelerisque purus. Iustissimus unus. Servantissimus æqui. Non illo melior quisquam, nec amantior æqui Vir fuit. V. *Iustus.*

BOS.

Cultor agri. Boves ruricolæ. Boves coloni. Nati tolerare labores. Quid meruere boves animal sine fraude, dolisque innocuum, simplex, natum tolerare labores? * Iuvencus torosus, aptus juga ferre. Fortia armenta boum. Fortes ad aratra iuvenci. Optima torvæ forma bovis, cui turpe caput, cui plurima cervix, & crurum tenus à mento palearia pendent.

BRASSICA.

Humanos quæ surgit in usus. Officiens, nocens oculis, luminibus. Resolvens, laxans ventris onus, Olus agreste, vile Rusticorum theriaca. Crambe. Crambe bis posita mors.

BREVIS.

Concisus, præcisus, succinctus, curtus. Brevibus, paucis agere, docere. Paucis expedire. Pauca è multis expedire dictis. Brevis esse laboro, Obscurus fio. Quidquid præcipies esto brevis, ut cito dicta Percipiant animi dociles, teneantque fideles.

BRVGÆ, VEL BRVGE.

* Amœna, rotunda, aquosa, oceano vicina, magnarum virum genitrix, Morinum regina, urbs toga sagoque potens, celebertima mercibus. Hesperiæ portus gentis.

BVBO.

Avis devia, rauca, mœsta. Ore funereo graves sonans. Ignavus bubo. Noctis avis. Palladis ales. Alma nocti vaga. Dirum, triste canens carmen. Tristia damna canens. Seros exercet noctua cantus. Noctua nocte gemens.

CACVS

C

CACVS.

HOrrendum Tyberino in gurgite monstrum. Aventino in specu atque infamia sylvæ. Pater monstri Mulciber huius erat. Ipse suo mactatus in antro. Proditus inclusæ Cacus abiore bovis.

CADAVER.

Funus, *pro cadavere.* Mutum & sine sanguine corpus. Corpus inane animæ. Exanime corpus. Vita defunctum corpus. Lumine cassum. Membra frigida, lurida. Artus inanes. Palleat convexa nocens. Laniatum dentibus omnigenum ferarum. Animæ salsilium. Plaut. Animæ ergastulum. Inscia membra. Cadaver naribus abominandum, putris esca vermium. Pars hominis altera destinata vermibus.

CADERE. Vide Decidere.

S. CAESILIVS.

Corpus erat tenerum, sed mens adamantina membra mollia, sed constans & inexpugnabile pectus. Clara atavis, opibusque potens, pulcherrima virgo.

CAECVS.

Iucundo lumine cassus. Luminis expers. Lumine captus. Nil lumine cernens. Visu lucis egens. Luminibus carens. Viduatus. Habens oculos, luminis inanes. Cujus orbis lucis egens. Orbus luminibus. Pater fossis lumen abiregens. Ovid. ait me excæcari. Inanes luminis orbiculi. Orbus erat visu. Viduatus principe sensu, ac colorum judice. Monstrum cui lumen ademptum. Cavis extraxit sedibus orbes exoculatus.

CAEDERE.

Verberibus terga notare. Fasgare humeros pulsatque tergora fuste. Verbera insonare. Quatere fuste terga. Verbera dira sonant. Instare verbere torto, Ora fœdare unguibus, & pectora pugnis. Terga sesta sunt flagellis, & variegata, ut tapetia bellvata, & peristromata campanica. Nunc dextra ingeminat ictus, nunc sinistra. Densis ictibus Heros creber utraque manu pulsat versatque Dareta. Tundere molissima pectora palmis. Crudeli lacerare verbera tergo. Imorto verbere terga secare. Duris onerare pectora plagis. Nusquam in toto corpore corpus erat undique plagis dilacerato. *V. Pugnare.*

CÆLVM.

Astra. Olympus. Æther. Axis ætherius. Regia cœli. Arx cœli. Regia magna Dei. Sidereæ mundi arx. Domus superæ. Tecta Dei. Tecta Tonantis. Ingentia mœnia cœli. Magnipalatia cœli. Regna cœli, vel cœlituum. Cœlestis aula. Cœleste solium. Sedes, ædes superæ, fidereæ. Regio cœli. Fores cœli. Cœlestes fores, vel plagæ. Ætherius vertex. Et quod tegit omnia cœlum. Cœli convexa domus. Ætherii cœli domus inclyta. Fastigia astrigeri cœli. Culmina Cœli. Pulchra theatra poli. Clymata cœli. Sinuola volumina cœli. Templa poli sidereis picta. Superorum lumina. Locus ubi gaudia perpetuo flore vigent. Regna beata poli. Æterna regna salutis. Divorum manipulus. Elysius hortus, campus amœnus. Locus ubi pij eorum gaudia, qualia non percepta cuiquam, oculo nec aure. Vbi requies & æterna voluptas. Vbi gaudia, risus, amor. Promissa arva piorum. Ἀστερόεις οἶκος, sidereæ domus.

CÆLO ASCENDERE.

Conscendere, scandere ad ætherias sedes. Flammigerum conscendere Olympum. Ascendere super ardua sidera cœli. Poli arcem per inane petere. Adire superna regna poli. Ire in regna beata. *V. Vita æterna.*

COELI VRSVM INVIRERE.

Scrutari lucida tecta poli. Pertentare animo astra Ætherias tentare domos. Se percurrere mente polum. Admovere oculis longe distantia sidera. Supponere ingenio suo æthera.

CÆLVM SERENVM.

Aura serena. Placidi indulgentia cœli. Iucundi facilis clementia cœli. Tempestas pura, placidissima cœli. Dies innubis.

CÆSAR.

Induperator, superbe, stipatus militare nudo. Tenens summas imperii habenas. Tenens, habens populos multos sub ditione sua. Ausonius Rex. Romanæ columen imperij. Cæsareas aquilas sequi. Hesperia regida arma ducis, quem Turca dirus Romani memor nominis non potuit non mereri. Cæsaris arma superbi. Virtutis horror Scythicæ, sequi Threicias strictas arte orbe Christiano.

CAL

CAIN.

Fraterni funeris auctor. Æger ad arma cruenta puer. Notus feritate Cainus.

CALCEVS.

Vincla pedum. Pellis. Aluta. Cingit aluta pedem. Nympha nuda vestigia. Nuda pedem. Non soleas fecit sutor. Taurea nudaris circumdat tegmina plantis.

CALIDVS VALDE.

Dum calet, & medio sol est altissimus orbe. Tantos non sustinet æstus. Infensos avertere æstus. Æstus gravis. * Radiis solaribus ustus. Hyperione tostus. Phœbea lampade adustus. Flamma incensus titaniâ. Cælorificæ torrida signa canis me gravant. Ætnei vapores.

CALIX.

* Carchesia Bacchi. Patera gemmis auroque gravis. Crateres auro solidi spumantia cymbia lacte. Capaciores affer huc puer scyphos. Pocula fagina, cælatum divini opus Alcimedontis. Nati in usum lætitiæ scyphi. *V. Poculum.*

CALOR.

Rabidi potentia solis. Cum ager exustus morientibus æstuat herbis. Sole sub ardenti. Cum terræ ardore dehiscunt. *V. Æstus.*

CALVMNIARI.

Dicere facere convicia alicui. Mordere dictis, dente. Fundere convicia. Dicere crimina, verba proterva. Ingerere maledicta alicui. Incessere, vexare dictis. Lædere linguæ petulantia. Iactare crimina, convicia. Proscindere carmine aliquem. Dira precari. Canere dira capiti. Iacere crimina ficta. Dicere verba aspera, impia. Solvere in Deos ora.

CANCER.

Octipes. Concava litorei brachia cancri. Cancer curvans brachia concava. Octipedis cancri terga sinistra time. Concava litorei fervebant brachia cancri.

CANERE.

Dulces cantare modos. Concentibus aëra, æthera mulcere. Edere ore modos. Carmen sonare, resonare. Modulari voces avena. Dicere carmina. Reddere verba carmine. Dare cantus. Presso gutture voces ingeminare. Obloquitur numeris septem discrimina vocum. Canores dare per colla modos. Inflare calamos. Cithara-

ra personare. Numeros intendere nervis. * Ferit aurea sidera cantus. Gutture blandisono fundere dulce melos. Sirena canendo vincere. Non doctius Orpheus, aut canat Amphion. Cantu rapere animos. Me mihi sustulerunt carmina blanda lyræ. Arguté ferire citharæ fides. Condimentum inferre septem artium liberalium. λιγυρῶς κλάζειν ξυθὸν μέλος, Minurizare.

CANIS.

Turba canum. Aspera turba canum. Turba Dianiæ. Tutela Dianæ. Comites sedula turba canes. Vigiles provida turba canes. Turba canum circumsona. Canes quibus est audacia præceps. Ora proterva canum. Ora canum hostilia. Venandi sagax virtus, viresque sequendi. Naribus acres. Velocis Spartæ catuli grandesque molossi. Fulvus Lacon amica vis pastoribus. Latratores Molossi. Resonans canum latratibus aura, & aures. Odora canum vis. Ichnobates, Melampus, Pamphagus, Dorceus, &c. *canum nomina ex Metamorphoseôn.*

CANITIES.

*Cani, cani capilli, nives capitis. Tempora tristibus obsita canis. Turpes in vertice cani. Velant cava tempora cani. Cani capilli haud afferunt prudentiam. Flores senectæ. Plurima mento canities inculta iacet. Canities veneranda.

CANNA, ARVNDO.

Quam frondentes agitant crebris flatibus Euri. Mota, quassa, concussa, agitata, vibrata ventorum flabris, Quæ ventis agitata tremit. Prætexens virides ripas. Calamus agrestis, tenuis, palustris. Crescens paludibus. Quam alta palus habet.

CANTVS.

Carmina votum. Dulce melos. Carmen vocale Mulcendas aptas ad aures. Concensus vocis. Moduli dulces, blandiduli, dulcisoni, tremuli, harmonici, flexanimi, mellisui. Canor dulcis.

CAPELLA.

Hædorum mater. Inter greges conspicienda. Capellæ hirtæ. Barbigera. Cornigera

CAPER.

Virque pæterque gregis. Vir gregis ipse caper. Capri terga bicornis. Caper trux. *Γίδοις ἀγῶν, maritus caprarum.

CA-

CAPILLVS.

*Cæsaries. Coma. Crinis. Capillitium. Pili. Flavo crine decorus. Odorati capilli in humerum utrumque fluentes. Molles flagellant colla comæ. Myrrha cæsaries madens. Collo spatiis sine lege capilli. Non arabo nostro rore capillus olet. Lenit alte escens animos capillus. Capilli, in cirrhos aptè torti. Pulchrior auro cæsaries. ἄνθεα κόρσης, Flores capitis.) Crines flavicomi, auricomi, decentes, graciles & lanugini instar. Dociles, & centum flexibus apti. Coma nitida, prolixa, culta, pendula, flagrans, spirans odorem.

CAPILLI DEMISSI.

Perfusa humeros capillis. Cæsariem effusæ nitidam per candida colla. Spectat inornatos collo pendere capillos. Dare comam, diffundere ventis. Ire crinibus passis. Mœstas soluta comas. Crines fluentes.

CAPILLOS TECTERE.

Comere, exornare caput. Disponere, colere, formare capillos. Componere comas. Comere crines. Deducere crines pectine. Colligere crines incertos. Ponere comas arte. Ponere crines in ordine, in statione. Restituere turbatas comas.

CAPRICORNVS.

Capricornus aquosus, imbrifer, tropicus, cauda cornuque minax. Sidus capricorni. Corniger hircus. Cornua capri. Salsi gurgitis hircus. Æquoris hircus. Corniger alti æquoris.

CAPTIVVS.

Corpora capta. Vincula gerens cervice. Sub juga missus. Captus ab hoste. Vinctus pati. Gemere plagas superbi victoris. * Indutus laqueo, in plagas lapsus. Cui livent colla cateni. In casses præcipitatus, tentus laqueis, vel compedibus, vel bonis. Cacere pressus. Vinctus colla cateni. Arctissima custodia claudi, in qua non juvat multo stipare milite circum, & cuttodes habere corporis.

CAPVT.

*Vertex apex, calvæ summa Arx hominis, luminibus decora, instructa sensibus. Secuit simul utraque tempora ferro.) Capitis discrimina puri. Cæsarie decentum. Caput intonsum, canum.

CAPVT AMPVTARE.

Auferre caput enſe. Iugulum mucrone reſolvere. Avellere caput humeris. Obtruncare, detruncare caput. Avellere, revellere caput. Abrumpere, reſecare cervicem. Incidere gulam. Caput cervicibus abſcindere. Colla ſecare gladio. Caput a cervice revellere Pœnas cum ſanguine poſcere. Ferire cervicem: neipiti ferro.

CARCER.

Sollicitus, mœſtus, ſqualidus, tenebroſus, abſtruſus, horrendus. Triſti ſqualore, ſœtore repletus. Altæ fauces rigidi carceris.

CARCERE MVLTARE, & RI.

Vinclis & carcere ſienare, cohibere. Clauſus tenebris & carcere cæco. Solidis includere tectis. In vincla conjicere. Addere captivis vincula. Innectere, impedire vinculis. Domare, coërcere vinculis. Vincire, religare, compeſcere catenis. Onerare colla catenis. Vincula dura pati, ſubire, ferre. Vincire compedibus. Subjicere colla catenis. Tenere, adſtringere, circumdare catenis colla. *V. Captivus.*

CARDINALIS.

* Purpurei decus illuſtre Senatûs. Ordinis cardinei lumen. Romani Proceres petaſato vertice, rubeaque toga conſpicui, Atlantes Eccleſiæ.

CARERE.

* Egere, in opem eſſe. Cui aliquid deſit. Qui re aliqua viduatur, privatur, orbatur. Hoſte carens regio, bellique immunis. Agri paſtoribus orbi. Æris egens nullo eſt in pretio. Alterius qui ſpectat opem, quem turpis egeſtas ſprevit. Lite carer, quiſquis uxorem non habet.

CARMEN.

Verba clauſa modis. Verba condita numeris. Verba coacta in pedes. Modi impares. Numeri diſpares. Numerus gravis. Mæonius; pro Heroico. Modi teneri vel impares. Elegi leves, undeni pedes: pro Elegiaco. Sophocleus cothurnus; pro Tragico Lyra; pro Lyrico. Lyra culta, Aonia. Pecten pro eodem. Carmen arundineum; pro fiſtula. Carmen Euboicum; pro vaticinio. Verba metricis modis juncta, ligata. Heroo pede ſtructum, gracili, vel tenui vena vinctum. Ab ipſis dictatum Muſis, Ex Helliconе natum. Pectora mœſta levans ſuavibus numeris, Securæ mentis opus. Metrica verba. Carmina

grata d.sparibus modis. Carmina vacuæ mentis opus. * Metrum, epos, oratio metrica, ligata, vincta, mentis opus mota, quam vis enthusiasmi concitat. Sanus error. Carmen pauci faciunt, pauciores intelligunt. Pind. Μέλιτι μὲν γὰρ μέλι λευκῷ σὺν γάλακτι. Mixtum mel cum lacte candido.

CARNIFEX.

* Tortor cruciatus. Qui torquet membra reorum, & verum prodere cogit. Lictor horrendus, in pœnas ingeniosus. Ferro trementes admittit. Judicis. Qui membra fidiculis torquet. Vellilo horrendus nomine carnifex, fas atque rectum rebus humanis interesse supplicijs cogit.) Truculentus, horrendus, crucians, diffrucians corpora. Quem metuit scelerator um mala turba nepotum. Plectens sæva facta scelesta manu. Cujus ad aspectum facies funesta latronis pellet. Dans multos gladio nigras Acherontis ad umbras.

CASA.

* Tugurium. Vilis casula. Congestum cespite culmen. Aggestum stramine tectum humile, obscurumque aspectu, luto paleaque macerâ structâ. Parietes lento vimine texti. Magalia, vel mapalia sordida, rustica. Ermis frondea facta casa. Stramine tecta casa, fores humiles, tectumque pusillum. Domus sterili jungo cannaque intexta palustri. Lares agrestes. De canne straminibusque domus, quam fastus & ambitio subire non solent, regum tutior basilicis.

CARTHAGO.

Vrbs antiqua fuit, Tyrii tenuere coloni, Carthago. Agenoris urbs. Tyrias olim quæ verteret arces. Ad urbem Sidoniam puer ire parat.

CASEVS.

Lactis massa coacti. Pressi copia lactis. Mera ultima cœna. Lac mihi semper adest, nivcum, pars inde, bibenda Servatur, partem liquefacta coagula dant.

CASSES. V Retia.

CASTOR & POLLVX.

Fratres gemelli. Leda nati. Fratres Helenæ, Amiclæi Tyndaridæ fratres: hic eques, ille pugil. Facundæ sidera Ledæ. Gemini cœlestia sidera fratres. Ledæi fratres. Ledæi concordia fidera fratres.

CASTRA.

Hostilia, horrida, hostica, Martia, sæva. In ruto locata loco. Multo referta milite. Tentoria erecta, posita. Fixa mediis campis. Longa cohortes explicuit legio. Miles se campo arduus infert. Campo micat agmen aperto. Castra late loca mirute complent. Castra premunt muros.

CASTRA LOCARE.

Ponere castra loco. Metiri, figere castra. Considere castris. Extruere castra. Credere castra campo.

CASTRIS SEQVI.

Arma vel castra sequi. Acies, agmina sequi. Horrentia Martis arma sequi. Militiam tolerare sub aliquo Magistro.

CASTVS.

Laude, pudicitiæ celebris. Castum servare cubile. Se purum conservare. Animo & corpore castus. Non tactus blanda libidine. Quem vana libido Non agit. Turpia lascivi fugiens consortia cœtus. Non succumbens libidini. Nullis Veneris prædia nosse. Rudis ad Veneris furtum, Me natura pudicum fecerat, & casto pectore clarus eram. Apes nec concubitu indulgent, nec corpora segnes, In Venerem solvunt. Thalami expertem vitam degere. Servans illibatam pudicitiam. Nec oculo quidem de corporibus speciosis quidquam delibans. Cœlesti similis gente, quem nulla libido titillat. Altera Penelope, atque Lippa Lucretia altera.

CASTA PVELLA.

Virgineo nunquam corpore passa virum. Casta animo & corpore casta suo. Rudis conjugii, Venerem iocosque calcans. Sine vulnere famæ vivens. Rustica sim fane dum non oblita pudoris. Dumque tenor vitæ sit sine labe meæ.

CATENAS INJICERE.

Catenas dare vincula plantis. Vincire annulis, ferreis nodis. Vincire, ligare ferreis vinculis. Teneri, coërceri, domari, vinciri, onerari catenis. Capi catenis.

S. CATHARINA.

Eximium Catharinæ decus. Regia progenies. Costo fata rege. Nata unica Costi. Rhetoras orantes pro religione deorum. Quæ vicit. Floruit ingenio, forma, facundia, in annis pubertatis adhuc, majorque ævasit in hora.

CAV-

CAVSA, MATERIA & FINIS.

* Rerum origo, rerum semina prima. Prima mali labes. Cujus ergo sit aliquid, *idest*, finis. Quæ causa subegit hoc patrare nefas. Causa caputque mali. Quod movet ut facias.) Sufficiens, honesta, probanda, certa, vera, pia, indubitata, latens, non apparens, non satis liquido cognita. Ex difficili cognita. Tristis, miserrima, dolenda, silenda, pudenda, invidiosa. Causas inuestere, Causas nequid quam nectit inanes.

CAVSIDICVS, & CAVSAS AGERE.

* Causam clienti agere. Agere patronum. Raucos causidicos exercet. Patronus causidicusque rei. Qui linguam causis acuunt, qui civica jura respondere parant. Rixosi natus ad arma fori. Actitare causas. Qui regit ore forum. Rabula, *pro* inepto, & rixoso causidico, qui vendit, vel locat in probus iras. Causas agit Cicerono disertius ipso. Causidicus optimus componere leges.

CELEBRARE.

Celebrare dictis Celebrare per orbem. Cantare nomen alicujus in orbe. Virtutem extendere factis. Celebrare multo sermone. Ire per laudes alicujus. Egregium laudem referre. Ad cœlos eychere. Aliquem insigni laude ferre. Tollere in astra. Insurgere in laudem alicujus. Indulgere laudibus alicujus. Dare munera laudum. Dicere præconia laudū. Carminibus vives tempus in omne meis, Carminibus semper celebrabere nostris.

CELEBRIS.

Magnum & memorabile nomen. Hinc usque ad sidera notus. Fama super æthera notus. Clarum nomen gerens merito honore. Tituli magnu honore sui. Clarum nomen adeptus. Perpetuo honore vigens. Signi clarum nomen honore ferens. Hesperiis notus & Eois, cujus nomen, honosque decusque manebunt. Nobilis, & fama multis memoratus in oris. Quo non præclarior alter. Cujus fama, facta meri nescit. Cujus fama celeberrima totum pervolat orbem. Quem fama sacri effert. Celebri cantatus fama per orbem. Vide *Virtutem*.

CELERARE. V Accelerare.

CENTVM.

Decem decies. Sæculum, annorum centuria. Bis lustra decem, * Vigesima Olympias

CERBERVS

Canis trifaux triceps, trilinguis, triformis. Canis vipereus. Canis tergeminus, Medulæus. Cerberus ore stridet. Cani sanguinea redimitus terga caterva, Cui tres sunt linguæ, tergeminumque caput. Qui tribus infernum custodit faucibus antrum. Ianitor orci. Infernæ janitor, portitor aulæ.

CERES.

Frugum mater, genitrix. Diva potens frugum. Cincta tempora spicis. Præbens plen. Ipicea serta manu. Quæ prima instituit mortales vertere terram ferro. Spicis tenues redimita capillos. Quæ prima coëgit colla jugis supponere tauros. Quæ prima falcem unco movit aratro. Fertilibus quæ vestit frugibus arva.

CEREVISIA. V. Zythus.

CERVUS.

Velox, vivax. Pavidus formidine. Corniger. Celsus in cornua. Cervi currum subiere jugales. Cervus erat forma præstanti, & cornibus ingens.

CESSARE.

Intermittere. Abstere. Claudere rivos. Hoc sat erit. Quo musa tendis? Desine pervicax. Sed tu desine plura puer. Suos requierunt flumina cursus. Pendent opera interrupta. Brachia remittere: Equum fumantia solvere colla. Cœpta quies operum est. Finem imponere labori. Sistere opus. Intermittere laborem. Cessat opus. Desine laboris.

CHAOS.

Massa. Congeries. Rudis indigestaque moles. Confusa sine ordine moles. Globus, & sine imagine moles. Pondus iners. Cæcus acervus. Chaos antiquum, ingens.

CHARITES V. Gratiæ.

CHARON.

Portitor inferorum. Stygiæ navita turpis aquæ. Hominum qui trajicit umbras. Cui plurima mento. Canicies inculta jacet.

CHARYBDIS.

Irrequieta. Navibus inimica. Navibus saturata. Panchæa, Zanclæa. Vomens epotas aquas. Metuenda. Implacata.

CHIRON.

Biformis. Semivir. Semifer. Flavi corpore mistus equi. Phillyrides. Phillyrius heros. Armatus arcu. Æacidæ præceptor. Qui citharæ peritiæ fecit Achillem. Bis septem stellis cinctus corpora.

CHRISTIANI.

Christicolæ, Christiadæ, Christiadum populus. Christi cultores. Soli jurata Ecclesia Christo. Fortunata piorum agmina, *vide*, Deum timens. * Gens sacra Christo. Fortunata piorum agmina, quæ duce & auspice Christo vincunt Tartareos hostes. Electa cohors, quæ Christi mili as armis. Gens, quæ reliquis collata gentibus orbis constat in antitheti, dum sequitur, quæ fugienda putant, cæteri fugiique quæ reliqui studio magno affectuquet sequuntur. Nos genus electum Christi,

CHRISTVS

* Virginis intactæ natus Æterno proles æquæva parenti. Verum de numine numen. Omnigenum meta ultima rerum. O flumen amoris! O fons æternæque spei pelagusque salutis. Dei indubitata propago. Omnipotens Verbum, finisque & originis expers. Virgineus partus, magnoque æquæva parenti progenies, obstructi quæ portas reseravit olympi. Æterni patris unica proles. Sospitator humanæ gentis. *V. Deus Filius.*

CHRYSOSTOMVS

Nomen ab aurato traxit Chrysostomus ore. Aurea magnus habet verè Chrysostomus ora. Os sacrum ex auro scilicet ille gerit.

CIBVS.

Epulæ, dapes, esca. Ora juvans. Minimum sumunt cruda coacta cibum. Cibus utilis ægro. Parant epulas potandaque vina ministrant.

CICATRIX,

Vetus, malesana. Veteris vestigia pugnæ. * Signa pugnæ.

CICERO.

Romani maximus auctor Tullius eloquii. Eloquii pater. Disertissimus Romuli Nepotum. Roma parens patriæ Ciceronem libera dixit. Vnica sollicitis quondam tutela salusque. Ille senatus Vindex, ille fori, legum ritusque, togæque patronus.

CIRCVMCIDERE, V. Præputium

CIRCUMDARE.

Cœtu cingere locum aliquem. Obscuro aëre septus. Cinctus amictu. Terram amplectitur orbis. Circumomnem Italiam. Concludere fulco. Limbus obibat Aureus. * Claudere circum. Indagine cingere saltus. Undique circumfundi. Circumdant æquora terram. Undique colles includere cavi. Undique densa urbem cingere corona. Silva coronat aquas cingens latus omne. Oceanus totum amplectitur orbem. Inane cingit orbem.

CITO.

*Haud mora, continuè, Mox. Confestim, illico. Repente, exemplo. Protinus. Nec tempora distulit ira. Vox subito audita est. Fulmine tempora. Haud segniter ille mutatus.

CIVIS.

Consors urbis. Consors patriæ. Pars populi.

CLAMARE.

Intempestivos edere ore sonos. Onerare clamoribus aëra, æthera. Incendere cœlum clamoribus. Voce extollere ad astra. Clamorem ad sidera tollere. Implere auras clamore. Ingenti se clamore ferebat. Dare, tollere, clamorem. Re clamor cœlo. Sublatus ad æthera clamor. Fertur ad astra sonus. Clamor saxa ferit. Ferit ardua sidera clamor. Implere clamore vias. Exoritur vario certamine clamor. Magno clamore fremebant. Clamore incumbere magno. Resonat clamoribus æther.

CLAUDERE.

* Compagibus aëris renere. Claudere septis. Ædibus includere. Horrentibus umbris occulere. Corpora furtim includunt cæco latèri. Animum fracti præstruxerat obice mentis. Obdere fores. Obice limen claudere portas. Soli desiderio relicta res est, impervia, inaccessa.

COCLES.

Lumine captus altero. Luscus. Deoculus. Monophthalmus.

COENA.

Multis cibis, lautis epulis opulenta. Magnæ convivia cœnæ. Dubiæ convivia cœnæ. *V. Convivium.*

COENA DOMINICA.

Bis sex cum sociis epulatus nocte suprema, Insolitasque dapes, insuetaque pocula mensis intulit. Hoc est

eſt corpus, ait, meus hic de vulnere ſanguis Fundendus. Vita piis erit, atque eadem mors ſontibus eſca. Supremæ inter ſe mensa cœnæ. Ante aram luſtrati animis libamina ſacra Accipimus.

COETVS.

Turba frequens, numeroſa, tumultuoſa, multa crepans. Turba virûm denſiſſima Corona.

COGITARE.

Animo verſare. In pectore verſare. Secum corde volutare. Animo ſecum peragere. Multa ſuo cum corde putare. Multa movere animo. Exigere, agitare animo. Repetere, Reputare. Revolvere ſecum. Exigere, requirere, rutinare ſecum. Animum nunc huc celerem, nunc dividit illuc. In partesque rapit varias, perque omnia verſat. Animum nunc huc, nunc illuc volvere. Animo nunc huc, nunc fluctuat illuc. Aliquid ſecum referre. Volvere ſub pectore. Diverſæ vocant animum in contraria curæ. Per noctem plurima volvere animo. Tacitus ſecum ipſe volutat. Animus mihi fulminis inſtar præceps agitur, ferqi omnia verſatur; mox petit Eoum, mox qua ſol vergit in undas. Ωκυτερην λελιζεν φρενα. Velocem circum agere mentem.

COGNOSCERE V. Intelligere.

Colligere flores, v. Legere.

COLLVM.

Spumantia ſolvere colla. Colla reflectere. Deiicere ſibila colla. Cæſariem effuſæ per candida colla. Qua cervix humeros contigua tegit. Superare capite, & altis cervicibus. Fulva cervice Leæna. Spatium colli.

COLONIA.

Agrippina vagi Regina Colonia Rheni, Nobilis & pulcris tota referta Deis. Conveniens urbi nomen Agrippina dedit. Quæ tres oſtentat clypeo coronas.

COLVMBA.

Dilecta Veneri. Expers felfis. Chaonia volucris. Ales Chaonis. Oſcula dans cupido mari. Accipitrem metuens trepidantibus alis. Citharcia ales. Idalia volucris. Hanc ſedem primo citharcia condidit ales.

COMEDERE. V. Edere.

COMETES.

Stella comans, Flammiferam trahens ſpatioſo limite crinem. Horrens crine ſanguineo. Stellamicans, fulgens,

gens, radians igne diro. Conscius ingentis mali. Arguens è cœlo funera, bella, necem, plurima mala, tristes clades. Nuntians summi numinis iram.

COMITARI.

Lateri alicujus adhærere. Cingere. Magna stipare caterva. Sectari. Comitari gressu. Comes ire. Comitem se addere. Sit comes, & longe servet vestigia conjunx. Pone subire. Sequi aliquem non passibus æquis. Observata alicujus vestigia sequi.

COMPARARE.

Assimilare grandia parvis, Parvis componere magna. Grandibus uti exemplis in parvis. Noctis avem conferre cum Iovis armigero. Componere canibus catulos, & matribus hædos. * Quis hunc Deo comparaverit ausit? Æquare jacentia summis. Superis hominum conferre labores si licet. Aptari magnis inferiora queant.

COMPARANDI FORMVLÆ

* Quali. Apes, vel apis. Quale manus addunt ebori decus. Lupi ceu raptores. Veluti qui sentibus anguem pressit. Haud secus Androgeos. Rupto ceu quondam turbine venti confligunt. Ac veluti ingentem formicæ farris acervum cum populant &c. Haud secus &c. Utq; leves stipulæ &c. Non aliter quam qui &c. Haud secus ac moles. Ve cum latebroso in pumice pastor. Non secus atque olim tonitru. *In his* Olim & Quondam *ornatus causâ adjiciuntur.*

COMPONERE CARMEN, & carmine laudare.

*Erigere corrigere carmen. Premere, stylum vertere, jugulare, reponere, fatere, expungere. Luvare carmen, explere carmen hiatus, supinum, languidum, fluens. Numen supremum canere. Deum carmine dicere. Deum magno ore sonare. Versu Deum prosequi. Deum dicere. Syracosio ludere versu, *id est*, carmine bucolico. Majores majora sonent, nos parva canemus. Operosa parvus carmina fingo. Chartis tradere victuris legenda virûm clarorum acta. Te alii concinant majori plectro. Aliquem gracili laudare camœna. Pindaricis contendere plectris, *id est*, carmen grandisonum facere. Vix mea tuas decurrunt carmina laudes. *V. Laudare. V. Canere.*

COMPREHENDERE.

Complecti animo, mente. Mente assequi. Comple-

ctor omnia verbi. Concipere. Percipere.

CONARI.

Captivus patrios tentat adire focos. Tentat prævertere amore. Affectare aliquid. Viribus eniti. Omnia conando docilis sollertia vincit. Magno molimine tentat. Stupuêre patres conamina tanta. * Instare atque omnes impendere curas. Obnitendo haud cedere. Actius incumbere. Majore nixu aggredi. Toto corpore niti. Contentoque animo simul, ac corpore niti. Huc omnes vertite vires. Incontenta mens nihil præclarum efficit, *id est*, non contenta instar nervi.

CONCIONARI.

Commemorare jussa verenda summi Dei. Docere oracula sancta legis. Cœlestia jussa docere. Fidei pia verba sonare. Monstrare iter ad fidera cœli. Proponere mysteria sacri verbi. Illustrare dogmata Christi. Sacra salutiferi Christi dogmata spargere per orbem, munere facundæ linguæ.) Quantus ab ore lenos, quam dulcis plena Suadæ copia flexaminæ, qualis ab ore sonus, dum nunc horrendo fulmine verba reddit attonitos, nunc dejectos blandis erigit alloquiis. Hiberno rapitur torrentius imbre. Quod flumen devitis ingenii. Ora divinis calefacta flammis accendunt turbam.

CONCIONATOR.

Tractans mysteria sacra. Faciens negotia rerum divinarum. Præco verbi Dei. *V. Parochus.*

CONCITARE AD LAVDEM.

Laudum spe pellicere aliquem. Stimulare, incitare ad laudem. Acuere stimulis aliquem. Agere aliquem in altum. Concitare, impellere stimulis. Accendere, incendere, inflammare.

CONCORDIA.

Placidi numen opusque Dei. Lauro nexa comas. Connectens, ligans pectora, corda. Sanciens, consociens, jungens, uniens, concilians mentes. Tenens & regens cœli, & soli machinem. *V. Pax.*

CONCVLCARE.

* Pede premere, terere, subigere. Pede ferire sola. Vngula quem proculcat equi. Sparsas pedibus proterit eleas. Sub pede colla superbus victor premit. Cæsos calcant duces. Pedibus superbi pressabat colla tyranni.

CON-

CONDEMNARE.

Agere reum criminis. Damnare crimine. Peragere reum. Addicere morti. Facta alicujus decreto senatus damnare. Demittere neci infando judicio.

CONFABVLARI.

* Fallere blandis sermonibus horas. Dare jucundis tempora pauca jocis. Animum remittere dulcibus lepidisque colloquiis. Ad se per multa vagando joca redire, quum nimis intentus animus, ac distractus curis fuit. Se sibi reddere blandis colloquiis.

CONFIDERE.

Suis fidere regnis. Desinat claris quisquam confidere rebus. O formose puer nimium ne crede colori. Fidens animi, atque in utrumque paratus. Ingenium vultu stat-que caditque tuo. Niti Thetea fide. Humanis nulla est fiducia rebus. Nulla est fiducia capto. Cernis quæ Rutilos habeat fiducia rerum

CONFLIGERE.

* Concurrere. Audetque vires concurrere virgo. Confertos audere in prælia vidi Confligunt venti pariter. Frontibus adversis concurrere. Congrediturque ferox. Pede pes junctus erat. Pro cursu rapido conjectis eminus hastis invadere Martem. Concurrere cominus hosti. Vi geritur res. Mutuis semet vulneribus conficiunt. Alterni sæviunt plagis.

CONGRATVLARI.

* Bene vel faustum precari. Gratulor auspiciis felicibus uso. Gratantum resonabat vocibus æthra. Gaudere cujuspiam gaudiis.

CONGREGARE.

Cogere viros. Cogere pecus. Glomerare manum virorum. * Contrahi musque viros. Socios in cœtum advocare. Lato complerant littora cursu visuri Æneadæ. Undique convenium Teucri mistique Sicani. Complere agmina copis. Undique collecti coëunt. Olli convenere, fluuntque, ad regia pleni tecta viri. Compellere greges in unum. Magnum mistæ glomerantur in orbem. Densum misceri. Concursu accedere magno.

CONICERE. Vt Iaculari.

CONIVNGERE.

Calamos cera conjungere plures. Coire in unum. Inter se coisse viros.

CON-

CONIVGIVM.

Torus. Debita iura tori. Tædæ iugales. Tædæ pudicæ. Thalami fœdus. Coniugale fœdus. Sociale fœdus. Fœdera lecti. Sacra iugalia, marita socialia. Iuga iugalia, coniugalia, socialia. Iura sacerrima lecti. Hymenæus promissus. Lecti socialia iura. Socii consortia lecti. Connubiale iugum. Casti iura marita tori. Faces maritæ.

CONIVGII FIDEM SERVARE.

Connubia servare. Matrimonii fidem non fallere. Servare fœdera lecti.

CONIVGIVM VIOLARE.

Iuncti rumpere vincla tori. Iugale solvere fœdus. Lædere fœdera socialia. Violare iura mariti. Fidem temerare maritam. Fallere iura tori. Thalamos violare. Cubile temerare. Sacra mariti polluere. Tendere retia lecto. Coniugii gratia sumpta perit. Coniugii vincula nulla pati. Deserere fœdera lecti.

CONIVGIVM PROMITTERE.

Promittere torum connubia. Dare iura tori. Facere coniugii spem. Dare spem tori, Iungere toro. Thalami fœdera iungere. Connubio iungere. Dignari tæda. Invitare ad tædas. Parare socialia iura. Dare nuptui.

CONIVGIVM INIRE.

Connubium, thalamum inire, Coire iure tædæ Coire toro sacro. Iugali tæda accipere. Recipere thalamo. Recipere in tori partem.

CONIVGIVM ODISSE.

Connubia fugere. Tædas exosa iugales. Negligere coniugis usum. Accessus viriles refugere. Refugere contactus viriles. Concubitus fugere.

CONQVERI. V. Queri.

CONSANGVINEVS.

Consanguinitate propinquus. Sanguine coniunctus. Turba consanguinea. Consors generis, Genitus de sanguine. A sanguine primus, tertius, Gradu sanguinis propior. Et consanguineo toties data dextera Turno. cognato sanguine victus. A stirpe fuit geminis coniunctus Atridis. Suat affinia vincula nobis. Sanguine cognato iuvenis tibi, Proximitas est inter nos.

CONSENTIRE.

Congruere, esse unanimem. Idem omnes simul ardor

dor habet. Mens omnibus una sequendi. Vno omnes simul ore fremebant. Assensere omnes. Non adversari. Annuere. Dicta alicujus voce probare. Deus ore sereno annuerat. Consonat assensu populi regia.

CONSERVARE.

Luce sedet custos, aut summi culmine tecti, Turribus aut altis. Dii patrii servate domum, servate nepotem. Portum statione tenere. Me penes hujus rei tutela manet. Aditum custode coercnat. Patriæ curam gerere. Latè fines custode tueri. Sunt quibus ad portas cecidit custodia sorte. Tutos servare aggere muros. Servare vices statione reflicta. Fidusque ad limina custos. Vestibulum in somnis servat noctesque dieque.

CONSIDERARE.

Supponere ingenio quod ante oculos est. Perpondere, ponderare, trutinare. Animo volvere, versare, agitare, revolvere. Animo tractare, examinare. *V. Cogitare.*

CONSILIVM.

Forte piumque. Sapiens, vite, multæ calliditatis fidele, salubre. Succurrere salubri consilio. Consilium magnum cogere inter alta mœnia. Consilium vocat divum pater, atque hominum rex. *V. Considere.*

CONSOLARI.

Dare, præstare, præbere, ferre solatia. Adhibere solatia. Dicere solantia verba. Reddere solatia menti. Verbis consolantibus levare. Relevare tristem dulci sermone dolorem. Solando lenire dolorem, & dictis avertere curas. Demulcere mentem ægram solatiis. Solari jacentem. Curas demere dictis. Lenire dictis animum. Permulcere pectora dictis.

CONSTANTIA

Constans & firmus animus. Constantia firma, immota, immobilis, stabilis. Moveri nescia. Cui vultu comes est gravitas immota sereno. Sors tantum constans in levitate sua est. * Mens nescia flecti. Justus & tenax propositi. Qui metus omnes subjecit pedibus. Quem non sententia vertit. Qui perstat firmusque manet. Est animo fixum immotumque. Qui nullo flectitur. immotum potis est tenere vultum, terga fortunæ dare nescit, & ullis frangitur haud minis.

CON.

CONSUETUDO.

Longa assuetudo. Venit in hos animos aliquid de more vetusto. Mactant lectas de more bidentes. Has ex more dapes imposuit. Virginibus Tyriis mos est gestare pharetram. Ritus ut a prisco traditus exstat avo. *Suetus erat.

CONSUL.

Cujus consilio Respublica crescit. Summum in urbe decus. Quem penes urbana rerum sunt fastigia rerum. Quem prima tenet communis cura salutis. Laudata cives ratione gubernans. Quo non gratior, quo non prudentior alter. Dignum Consule nomen habens. Urbis sortitus habenas Gerens impositum urbis onus. Regens, moderans populosam legibus urbem.

CONSULERE.

Succurrere salubri consilio. Opem ferre consilio. Consilium dare. Nec responsa potest consultus reddere vates. Consilium summis Regni de rebus habebant. Hunc cape consiliis socium. * Consiliis est habitus non futilis autor. Patrum legumque peritos consulere. Suspensi Euryalum scitatum oracula Phœbi mittimus. Dei oracula supplex consulit. In dubiis responsa petere. Consulere in medium, & rebus succurrere fessis.

CONTEMNERE.

Hoc tibi pro vili, sub pedibusque jacet. Tu cave nostra tuo contemnas carmina fastu. Despicis ergo tuum (si fas est credere) vatem. Nec munera parva respueris. Invenies alium, si te hic fastidit Alexis. Munera non sperno. Discite justitiam moniti, & non temnere Divos. Superba pati fastidia. * Sordent tibi munera nostra. Sardoniis videor tibi amarior herbis. Horridior rusco, projecta vilior alga. Subjicere pedibus. Fastidire. Spernere ac putare parvi. Tristes alicujus iras atque superba pati fastidia.

CONTENDERE V. Pugnare.

CONTENTUS PAUCIS.

* Contentus qui sorte sua, vel Philippeas opes æquat animis. Assuetus parvo, contentus modico. Me focus exiguus, & tecta haud candida juvant, & fons vivus & herba rudis. Aream quisquis mediocritatem diligit, tutus caret obsoleti sordibus tecti, caret invidenda sobrius aula. Vivitur parvo bene. Contentus tenui salino.

CON-

CONTRARIVS.

Infestus alicui. Si mens non leva fuisset, Adversa mente esse alicui. Patis iniquis. Contraria flammis. Ex adverso pugnare. Constat ex antithesi natura rerum. Sunt discordia semina rerum. Infera sic superis, sic discimus humida siccis, Alba nigris, æstum frigore, nocte diem.

CONTVRBARE AQVAS

* Lacrymis turbavit aquas, obscuraque mœro reddita forma lacu est. Mare volvit turbidus auster, miscetque æstum. Sordet aquis egestus ab imo alveus. Crassus cœno & pulvere torrens.

CONVITIARI.

Fundere convitia in aliquem. Facere convitia alicui. Addere convitia dictis. Addere maledicta culpæ. Dicere mala alicui. Ædere lingua. Iacere crimina ficta, Dira precari. *V. Calumniari.*

CONVICIATOR.

Momus, procax, acer, Zoilus, invidus, turpis. Cane pejor & angue. Blatistinctisque nocentior. Dente Theonino rodens. Allatrans præconia famæ alterius. Vomens ore rapido venenum. Famæ violator alius.

CONVITIVM.

Linguæ tela. Convitia culpæ. Opprobrium. Aspera verba. Verba superba. Voces molestæ. Lingua suffusa veneno. Calumnia, invida, subdola. Semper in innocuos mores violenta. Ardelcens odio pulchræ virtutis. Labe notare solens dignos laude viros. Qua pestis non ulla nocentior exstat. Sævissima pestis. Rodere sueta bonum nomen. Obtrectatio.

CONVIVIVM.

* Læti convivia curant. Convivia curas resolvunt. Dapibus mensas onerabat inemptis. Epulis ac umbere Divûm. Accingere se dapibus. Domus interior regali splendida luxu instruitur. Strato super discumbitur ostro. Dapibus mensas onerant, & pocula ponunt. Turis gaudent discumbere pictis. Fit strepitus tectis, vocemque per ampla volutant atria. Extruere toros, & dapibus epulari opimis. Gens epulata toris Lenæum libat honorem. Magnifico instructa paratu convivia inire. Rustica marito ex agro reduci dapes inemptas apparat. Rustici inter se læti convivia curant. Hilarare con-

convivia. Convivium Persico apparatu, hoc est, splendidum. Instituere dapes. Viscera tosta ferunt taurorum, onerantque canistris dona laborata Cereris, Bacchumq; ministrant. Mensæ gratæ secundæ dona. τράπεζα ἔυπνους, mensa suaviter halans.

COOPERTVS.

Tectus, velatus. Velat amictu ora. Vultum velamine celat nube cava amictus. Tegmen habet capiti. Purpureo velare comas adopertus amictu. Purpurea velatus veste sedebat. Sidoniam picto chlamydem circundata limbo.

COPIA. V. Abundantia.

COQVERE, & COQVVS.

Torrere ignibus, carbonibus. Suppositum cineri panem sociis parat. Pars in frusta secant, verubusque trementia figunt. Atque ita semineces, partim ferventibus artus Mollit aquis, partem subiecto torruit igne. Cui sua sordentem pixerunt arma colorem. Frixuræ, cucumæ, spurca patella, lebes.

COR.

Pectus. Præcordia. Inexpugnabile, levibus violabile telis. Fons vitæ. Fons coloris vitalis. Fons vitalis in medio pectore positus. Vires animo præstans. Media regione locatum. *. Arx animi.

COR SPIRITV SANCTO ILLVSTRARE.

Afflare pectora ætheria aura. Illustrare mentes lumine divini flatus. Collustrare corda sacrato lumine. Contingere pectora cœlesti flamma. Accendere pectora cœlesti flamma. Abstergere mentibus nefandas tenebras, & illustrare pectora dio lumine. Implere, movere mentes, seu corda sacro numine.

CORNIX.

Invisa Minervæ. Garrula cornix Novem sæcula passa. Seculis vix moritura novem.

CORNV.

Arma quæ bos gerit. In cornua celsus. Cornua acuta fronti. Cornu aduncum, in sua terga recurvum.

CORONA.

Honor frontis. Iuncea vincla rosæ. Verno de flore corona. Plectilis, nexilis, odora, odorata. Splendens, fulgens auro radiante. Caput exornans, decorans. Tempora cingens. Sertum. Corolla. Stemma.

CORO-

CORONAM TEXERE.

Nectere, connectere tenero pollice sertum. Texere molliaserta facili manu. Fingere, parare coronam. Flores intexere sertis. Iungere varios flores in serta. Floribus è variis contexere sertum.

CORONARE.

Caput cingere, vestire corona. Imponere coronam. Serta dare capiti. Imponere serta comæ. Innectere sertis tempora. Cingere flore caput. Præcingere flore capillos. Redimire, devincire tempora serto. Frondenti tempora lauro implicat. Festa fronde revinctus. Velare tempora myrto. Populea velatur fronde juventus Molli fluentem crinem fronde premit. Viridi advelat tempora lauro. Mollibus intexere caput sertis.

CORPVS.

Corporis artus, Pondus corporis. Corpus venerabile, ingenuum, patiens laborum. * Mortale lutum. *Vide Cadaver.*

CORRIGERE.

Lima mordacius uti. Pungere errata doctis lituris, Reddere, tradere incudi. Vocare ad judicium limæ, Defuit & scriptis ultima lima meis. Manus ultima cœpto defuit. * Emendare jocos una litura potest. Carmen debet multa dies & litura coërcere, atque decies castigare ad unguem perfectum. Oportet versus male tornatos incudi reddere. Sub judicium singula verba vocare.

CORRIGERE SE.

Vivendi mores per versos linquere, exuere. Melioris vitæ modum agere. Convertere vitam in melius. Delicti agnoscere culpam. Transactæ vitæ crimina, delicta, peccata dolere.

CRAS.

Vbi crastina aurora referet lucem solitam. Crastino sole oriente. Crastina die veniente. Luce crastina redeunte vicissim rebus colores. Cum crastina dies lustrabit lampade terras. Cum sol crastinus orietur. Cras ubi sol radiis adduxerit horam primam. Vbi crastinus Phosphorus rursus ibit ab Bois aquis. Vbi Titan crastinus ortus extulerit lucem. Lux cum primum terris so crastina reddet. Cum primum crastina cœlo lux aderit demissa.

CREA-

CREARE.

*Ex nihilo facere. *Virg.* Canebat uti magnum per inane coacta Semina, terrarumque animæque marisque fuissent. Qua ratione tenet mundi concreverit orbis. *Ovid.* hominem divino semine fecit Ille opifex rerum mundi melioris origo. Inde retinet cognati semina cœli. Nil semine eget apud Deum. Non tantæ operum moles sine Numine creari potuere. Ipse dixit & creata, jussit ipse & facta sunt, terra, cœlum, fossa ponti, trina rerum machina.

CREDERE.

Habere fidem alicui. Dare rei fidem. Addere fidem dictis. Pollicitam dictis Jupiter adde fidem. Illa fidem dictis addere sola potest. Tarda venit dictis difficilisque fides. *Si qua fides vatibus esse potest. Omnia credit dicenti. Sermones esse fideles non reor, *id est*, non credo. Dictis addere fidem. Credite dicenti mira, sed acta loquor. An vatibus omnis eripienda fides? Fides rebus est addenda probatis. Fides circa id quod non vides. Experto si quicquam credis amice.

CREPVSCVLVM.

Prima nox. Dubiæ crepusculaa lucis. Vltima pars lucis, primæque noctis. Tempus quod tu nec tenebras, nec possis dicere lucem: Sed cum luce tamen dubiæ confinea noctis. In hospita recta Tyranni Ingredior, traherent cum sera crepuscula noctem. Inde domum redeunt sub prima crepuscula mœsti.

CREMARE. V. Vrere.

CRESCERE.

Se se attollere in auras. Caput inter nubila condere. Quantum vertice ad auras, tantum radice in tartara tendit. Prodire in summum seminis herba solum. Ingens exit ad cœlum ramus. Ad sidera raptim vi propria niti. Assurgere in auras. Emittere ad sidera ramos. Vno nitens tollitur de cespite sylva. De semine surgere. Silva pullulat à radice. Stirpibus exire ab imis. Quæ seminibus jactis se sustulit arbos. Exiit ad cœlum ramis felicibus arbor. *Quædam arbores sponte sua veniunt: quædam posito surgunt de semine. Crescit occulto velut arbor ævo fama Marcelli. Herba se tollit in luminis auras. Se lætus ad auras palmes agit.

CRI-

CRIMINA.

Labes, culpa, Admissum, Delictum. Vitium. Crimen facti. Criminibus novis aliquem terrere. Domus scelus omne texerit. Et mihi jam multu crudele canebant Artificis scelus. Scelus exitiale his merite malis. * Infandum crimen nefasque grave.

CROESVS.

Dives. Lydus. Opulentia Crœsi. Qui vitam captus ab hoste tulit. Divitis audita est cui non opulentia Crœsi?

CROCODILVS.

Nilicus. Nilicola, horrendus, immanis, horridus monstrosus, letifer, exitiosus. Fictas, falsas, mentitas, non veras lacrymas fundens. Ore cruento. Corpore vasto. Paratore cruento. Perdere te lacrymas dum Crocodilus agit.

CROCVS.

Rubea. Natus prope Cydnum. Rubri filia croci. Fila croci puniceo.

CRVCIFIGERE.

Affligere, suffigere membra infami cruci. Sublimi trabe figere corpora. Sublimem tollere in celsam crucem. Distendere erecto ligno affixum, & perdere paulatim lenta morte. * Infami ligno suspendere corpus. Horrenda gravius an quicquam cruce? Decussat & arbori reos suffigere. Crudele servorum supplicium. In crucefigere. In cruce fixus erat. Cujus in excelsa stat cruce nostra salus. Supplicium quod manus pedesque nequitiæ instrumenta ligat, cœloque videndos educit miseros. Membra pependerunt curvato exanguia ramo.

CRVCIFIGI.

Suspendi in, vel ab arbore. Ferre pœnam infandæ crucis morte. Distendi trabe dira. Morte subire supplicium trabis infandæ. Lucre crudele supplicium trunco infando. Super trabe erecta, ac robore iniquo linquere mortales auras. Infando supplicio, & morte duros finire labores. Arboris affigi plantas & brachia trunco.

CRVDELIS.

Efferus, ferus, truculentus, immanis. Omni barbarie horridior. Nerone crudelior. Cum hoc Nero collatus mitis & clemens esse videtur. Quæ te lea, quæ te lupa, quæ te peperit tigris, immitis, implacate, omni durior

duriorferro! An te æstuantis ponti vis effera, & sævas horror exspuit? Κακὰς ἀνάθρεμμα λεαίνας; Improbæ alumnus leænæ. Σιδηρόφρον, ferreo animo prædicus.) Multa cæde cruentus, Cupidus cruoris. Gens sævæ avidissima cædis. Sanguine gaudens. Tua sunt duro præcordia ferro vincta. In tenero stat tibi corde silex. Gaudent perfusi sanguine fratrum. Nec visu facilis, nec dictu affabilis ulli. Fas omne abrumpens. Durum à stirpe genus. Quem nec longa dies, pietas nec mitigat ulla. Auctores saxa fretumque tui. Asperior quovis æquore. Sævior est tristi Busiride, sævior illo, Qui falsum lento tortuit igne bovem, Quique bovem Siculo fertur donasse tyranno. Te lapis & montes, innataque rupibus alta Robora, te sævæ progenuêre feræ. Naturæ è scopulis, nutritus lacte ferino. Et dicam silices pectus habere tuum.

CRVX.

Trabs funesta, infamis, probosa, cruenta, funerea, lignum, stipes, trabs crucis. Celsa, dira, alta arbor crucis. Transversum lignum. Fatale robur. Salus hominum infanda trabe nexa pependit. Infami nunc liber ab orno Desiliat, si numen habet, vincla omnia rumpat. V. *Crucifigere.*

CVDERE FERRVM.

* Ferrum exercere. Ingentem clypeum informare. Excudere æra spirantia. Ardentibus coquere fornacibus æra. Oladios excudere. Ferrum in igne mollire variasque dein inducere Formas. Duris crepitant incudibus æra. Cyclopes properant fulmina lentis massis. Taurinis alij follibus auras accipiunt redduntque: alij tingunt lacu æra stridentia. Inter se fabri tollunt brachia in numerum vi magna, & versant ferrum tenaci forcipe. Ferrum retusum diffingere, *id est*, reformare. Ferrum adhuc candens à fornace fibilat in unda gelida. Ignipotens faber opera ad fabrilia surgit.

CVLINA.

Fumida, fumifera, nigra. Parans epulas. Calens crebris ignibus. Ipsa dabit lautas uncta culina dapes. Alget adhuc nudo clausa culina foco.

CVLPA.

Gravis, silenda, morte minor, non carens pudore

Nefas morte piandum. Culpam morte piare. Vacare culpa. Esse in culpa. Hoc nomine prætexit culpam. * Conscia mens mota solet exhorrescere fronde. Mens labe coinquinata. Haud culpæ obnoxius ullæ. Supplicio culpa recidit. Triste piare nefas. V. *Crimen.*

CVNICVLVS.

Fœcundus, tener, hirtis pedibus. Omni mense pariens. Gaudens habitare effossis in antris. Antra colens latebrosa.

CVPERE.

Capi cupidine alicujus rei. Fame vel siti opum teneri. Quod si tantus amor menti, si tanta cupido est. Vnde hæc, ô Palinure, tibi tam dira cupido est? Quod si tantus, amor casus cognoscere nostros. Turpi cupidine captus. Ferri nimia cupidine. Cupere, atque ambire refugi. Non est mortale quod optas. Creverunt & opes, & opum furiosa cupido: Et cum possideant plurima, plura petunt.

CVPIDO.

Inexplebilis, insatiabilis, furiosa, vesana, avara, lucri studiosa, malesana. Desiderium ingens, vehemens, ardens. Ardor habendi. Sitis ardens. Tantus amor laudum. Opes amor urget habendi.

CVPIDO VENEREA.

Libidinosa, noxia, virtuti inimica. Pertentans pectora. Impatiens moræ. Ardens, Cæca, res immoderata Cupido.

CVPIDO DEVS FICTVS.

Volatilis, aliger, volucer, lascivus, ambitiosus, blandus, præpes. Vasto profugus orbe. Puer improbus. Natus patris summi qui tela Typhoea temnit. Idalius puer. V. *Amor.*

CVPIO.

* Ingenti cupidine flagro. Me dulcis raptat amor. Sum avidus conjungere dextram. Ardeo nosse. Ardet animus. Ardenti mens impete fertur. Exarsere ignes animo. Miro est incensum pectus amore. Me gravis ardor habet. Sitis ardescit habendi. Est mihi mens incensa. Mens agitat hoc facere.

CVRA.

Durum curæ genus. Cura insomnis, molesta, vigil, vigilans, anxia, irrequieta. Sollicitans animum. Coquens animam.

animum. Turbans mentem. Stimulans præcordia. Vexans, crucians, saucians pectora. Corda fatigans. Vetans lumina dulcem carpere somnum. Latitans in sollicito pectore. Pulsans mordaci verbere mentem. Abrumpens somnos salubres. Quæ fugit, multo diluiturque mero. Asper curarum morsus. Stimuli curarum.

CVRIS ANGI.

Tabescere curis. Volvere, volurare pectore curas. Curarum stimulis exerceri. Curis mordacibus angi. Macerare pectora curis. Male saucia habere pectora curis. Confici animum curis. Arrodit pectora cura. Cura alta mente reposta manet. Varia curarum mole gravari. Tristes agitat mens anxia curas. Anxia sunt nimis pectora curis. Ingentes curas pectore versans. Curarum ingenti mole gravatus. Pectora habens variis obnoxia curis. Cura turbidus acri. Versare graves mœsto sub pectore curas. Curarum mens fluctuat undis. Premere curam sub pectore. Hæc me cura remordet. Curarum me pondera multa fatigant. Fœmineæ ardenter curæque, iræque coquebant. Hinc me sollicitum torquent super omnia curæ. Hinc requies animo non datur ulla meo. Cura tenuat, vitiat, conficit corpus. At pater Æneas casu concussus acerbo. Nunc huc ingentes, nunc illuc pectore curas, mutabat. In curas animus deducitur omnes.

CVRIS SE EXVERE.

Ponere, deponere, dimittere, abjicere, resolvere, depellere, fallere curas. Levare, seponere curas. Exuere, propellere animo curas. Solvere animum curis. Sepositis mentem componere curas. Fessam curis abducere mentem. Tristes secludere curas. Procul ejicere carnifices curas pectore. Evolvere animum curis. Tristes animo deponere curas. Finem imponere curis. Omnis ab hac cura mens relevata mea est. Dictis avertere curas. Maneat nostros ea cura nepotes.

CVRRERE.

Tendere cursu. Rapido contendere cursu. Cursus conficere. Inire cursus. Celeri pede pulsare humum. Cursu ferri, rapi, tolli. Rapidis cursibus petere locum. Trajicere membra gradu celeri. Cursu rapido ire. Rapidis ferri passibus. Cursu pedum prævertere auras. Fugit ocyor aura. Volucrem cursu prævertitur Hebrum. Sic fa-

tur virgo, & pernicibus ignea plantis. Transit equum cursu. * Vix tola contingit pedibus. Volat vi fervidus axis. Vix summa vestigia ponit arena. Fertur alite cursu. Campos transmittere cursu. τρέχειν σὺν δρόμος αὔραις, currit par auris.

CVRRERE RETRO.

Cursu tendere retrò. Revocare cursus. Cursus circumflectere. Converso cursu elegere vestigia. Retro ferri, referri, abire. Se retrò dare. Flectere retro iter.

CVRSVS.

Quadrijugus. Opus prætereuntis rotæ. Prætervolans axe levi. Plaustrum grave, stridens, stridulum. Rigæ, quadrigæ. * Hunc portat niveis currus eburnus equis. Axis, pro curru. Spoliis onerati Cæsaris axes. Admissâ rotâ ferri, & atterere metam. Admissâ, *id est*, incitata. Aureus axis erat, temo aureus, aurea summæ Curvatura rotæ, radiorum argenteus ordo. Ducunt Sarmaticæ barbara plaustra boves.

CVRVARI.

* Magnâ vi flexa domare. Curvi formam accipit ulmus aratri. Ramos curvabit olentes. Curvamine magno flectitur. Adductis cornibus utrimque arcum curvare.

CVSTOS.

Quem penes est cura servandi. Lumina custodis succumbere nescia somno. Vigil, fidus. * Fines lato custode tueri. Obsidere fores, & agmine denso servare. Summo culmine tecti excubare. Constet ante fores fidissima custos. Lecti custodes portarum. Vigil servet custodia muros. Vigiles succedunt servantque vices. Fidus constat ad limina custos. Vestibulum servare noctesque dieique. Omnis legio excubat, & vices exercet quod cuique tuendum est. Portam statione tenere. Fugam custodia claudit. Tutela rerum Deus.

CYBELE.

Cybeleia mater. Idæa parens. Cœlestis mater. Magna parens. Genitrix secunda Deorum. Turrigeram frontem Cybele redimita coronis. Turrigera caput onerata corona. Berecynthia.

CYCNVS.

Olor innocuus, albus. Avis fluminea. Mæonias celebrantes carmine ripas. Caystrius ales. Albus ales. Ca-

norus

borus ales. Flumina cygnus amans. Deflens ſuam necem. Modulans dulcia carmina. Qui jam moriens canit carmina exequi alis. Cantator cygnus funeris ipſe ſui. Cantans, reſonans moribundo gutture dulce melos.

D.

DÆMON.

MAlignus, ater, fallax, horrendus. Dolos nobis nocte dieque ſtruens Dei & hominum infeſtiſſimus hoſtis. Circumiens & quærens rapido quem devoret ore. Cui artes mille nocendi. Struens mille pericula variis modis. Hoſtis teterrimus inſtans infeſtis armis. Humani nominis hoſtis. Sceleris inventor. Stygiis incola. Phlegetontius hoſtis. Inferni tyrannus. Tartara nigra colens. Stygiis qui præſidet undis. * Tartareus princeps. Genius cælo turbatus ad orcum, pernicies noſtri generis. Adverſarius irrequietus. Veterator ſtygius, πλάνος, planus *idem*, decipiens Πτανὸς ὄφις, alatus ſerpens.

DAMNATVS.

Stygio damnatus averno. Addictus flammæ. Stygiis data præda cavernis, caminis. Traditus æternis pœnis. Præda eremanda rogis Stygiis. Præda voranda, dilaceranda, diſcerpenda focis, rogis ſtygiis. Stygium damnatus ad orcum. Quem manet inferno pœna luenda loco. Qui fiet ſtygiis grata rapina focis. Quem peragit æternæ mortis culpa reum. Æternùm triſtes damnatus ad ignes. Qui infelix æterno uritur igne. A regno Chriſti ſpretus & exul agens. * Victima ad miſerantis orci.

DAMNVM.

Grande, triſte, reparabile, miſtum cum pudore turpi. Triſtia damna pati. Eſſe fraudi. Ferre fraudem. Pernicies. Diſpendium. * Creare damnum alicui. Officere. Ingenti affligere damno. Tempeſtas perniciem meditatur agris. Sata læta bournque labores perdunt damnoſa bella. Tulit exitium ſemina Trojæ. *V. Nocere.*

DANIEL PROPHETA.

In foveam Daniel projectus ad ora leonum. Fati conſcius arcani Daniel. Hebræum decus Daniel.

DANVBIVS.

Profundus, rapidus, ferox. Terga vaſti Danubii. Iſter vagans, turbidus, Scythicus, ſeptiſidus. Flaventes volvens arenas. Qui petit Euxinas aquas. Ripa ſemper

metuendus utraque. Longo sinuatus orbe. Danubii, Istri aquæ. Flumina Danubii.

DARE.

Munera donare. Accumulare donis. Ornare donibus amplis. Præmia digna ferre. Dona ferre pelago. Quæ tibi pro tali reddam, persolvam carmine dona? * Donis augere. Munifica se insinuare manu. Ingentibus undique donis stipabant. Ingenti munere donas. Afficere donis immensis. Quamvis nullo munuscula cultu, haud contemne tamen: affectum res data dantis habet. Animum hunc largiorem omnem, quo non præstantius ullum munus. V. *Munus.*

DARE VENIAM.

Concedere alicui veniam. Remittere, condonare noxam, culpam. Misereri non digna ferentis. Aversam exuere mentem. Prohibere minas, casus. Flecti precibus. Nec veniam læso nomine casus habet.* Sine hanc animam, & miserere precantis. Sit mea lenito Cæsare pœna levis. Si me meus absstulit error, da veniam. Nisi peccassem, quid tu concedere posses? Materiam veniæ fors tibi nostra dedit.

DAVID.

Isaides, Iessides, *id est*, Isai *vel* Iesse filius. Isaides vasta dejecit mole gigantem. Qui verbere fundæ Præcipitem immani prostravit mole cyclopem. Lyræ, fundæque peritus. Obedi nepos. Psaltes sanctissimus. Iessæus vates. A patre qui sanctum ducit Iesse genus. Iessiades cantor, rex, atque Propheta.

DEA. ELOQVENTIÆ, SVADA vel suadela. Dea fita.

Pitho flexanima, blandiloqua, mellita. Pra stans dulcedine linguæ. Docta movere, demulcere animos. Cui est dulcis copia fandi. Cujus lingua dulcior est Hyblæis rosis. Compta coloratis formis.

DEÆ FICTÆ LIBERALIVM artium.

Musæ. Pierides. Chorus Pieriæ. Camœnæ. Aonides. Aoniæ. Pegasides. Thespiades. Heliconiades. Helicones colentes. Heliconis alumnæ. Castaliæ. Mæoniæ. Siceliades. Palæstinæ. Ascræ. Cattalides. Libethrides. Novem comites. Novem sorores. Quæ fontes tenent Aganippidos

pidos. Quæ tenent signa equi Meduſæi. Doctique cohors Heliconia Phœbi. Carminis auctores. Novena turba Aonidum ſororum ſuggerens carmina vatibus. Habitans, colens juga celſa montis Parnaſſi. Cinctæ parnaſſide lauro. Habitantes in vertice montis Aonij. Laude Deum celebrantes, & pia facta canentes. Ter trinæ ſorores. Ter tres alumnæ Phœbi. Sorores diæ juga ſacra colentes Parnaſſi. Mulcentes, moventes, oblectantes animos dulcibus ſonis. Flectentes modulamine cantus. Doctæ animos blandiſono, dulciſono flectere cantu. *Nomina novem Muſarum ſunt*, Calliope: Clio: Erato: Thalia: Melpomene: Terpſichore: Euterpe: Polymnia, vel Polyhymnia.

DEÆ TARTARI FICTÆ.

Furiæ, Erinnyes, Eumenides, Diræ. *Quarum numerantur tres.* Alecto: Tiſiphone: & Megæra. Pœnarum triplices Deæ. Viperæ ſorores. Anguicomæ. Colubriferæ. Noctigenæ. Crinitæ anguibus. Erebi, Ditiſque miniſtræ. Noctis alumnæ. Torto vittatis angue capillis. Atros plectentes crinibus angues. Quæ ſedent obſcuras carceris ante fores, Turba impia. Implexa feros pro crinibus angues.

DEÆ VITÆ.

Parcæ, *quarum tres* Fert Clotho ipſa colum, Lachefis net, at Atropos occat. Lanificæ, immotæ, fatales. Clothoque duæque ſorores. Ferrea decreta ſororum. Fila ſororum. Quæ diſpenſant mortalia fata ſorores. Stamina impreſſo fatalia pollice nentes. Pollice quæ certo penſa ſevera trahunt. Stamina quæ ducunt, quæque futura nent. Rumpentes, abrumpentes ſtamina vitæ. Pendentia fila trahentes. Obſervantes quam ſtatuere diem. Fatorum numina parcæ.

DEBILITARE.

* Enervare vires. Invalidum reddere. Viribus deſecta membra. Cireæis herbis acriùs effeminare. Tarda ſenectus debilitat vires, animi mutatque vigorem. Debile fit corpus, langueſcunt omnia membra. Et Venus imminuit vires. Intregit ſua fortia facta metus. Frigent effœte in corpore vires. Cui ſunt fractæ vires. Torpent infractæ ad prælia vires. Effeminare, enervare.

DECALOGVS. V. Deilex.

DECERPERE.

Decerpere ab arbore poma. Carpent tua poma nepotes. Qui legitis flores, & humi nascentia fraga. Delia selectis detrahes arboribus.

DECIDERE.

* Ad terram fluere devexo pondere. Domus lapsa repente ruinam cum sonitu trahit. Toto præceps se corpore ad undas misit avi similis. Cecidere graviore casu decidunt turres. Decidere in præceps, ferri in abruptum magno impete. Turris subito pondere succubuit. Ad terram pondere vasto graviter concidere. Ad terram cecidit duplicato poplite. In latus à dextro armo paulatim defluit moribundus. Volui ex monte præcipiti.) Graviter ad terram pondere vasto concidit. Pronusque magister voluitur in caput. Collapsa ruunt membra. Pedes vestis defluxit ad imos. Sæpe etiam stellas vento impendente videbis. Præcipites cœlo labi.

DECIPERE ET DECIPI.

Verba dare alicui. Fallere. Versare pectore dolos. Aliquem falsis ludere imaginibus. Agere in fraudes. Fallere, prodere dolo. Fraude petere. Fraudem innectere, Capere dolo. Vincere dolo. Te sententia fallit. Ventis & verba & vela dedisti. Dolos meditari, fabricare. Capi dolo. Deceptus fraude. Ficta pectore fari. Dolis instructus & arte Pelasga. Simulata mente loqui. * Odi Sinones. Dædalus ad fraudes, ἀλώπηξ, vulpes. ψευδῶν ἄναξ, rex mendaciorum.

DECOLLARE.

* Revellere caput à cervice, truncare capite. Iacet avulsum humeris caput. Vno dejectum cominus ictu cum galea longe jacuit caput. Decutere ense caput Esse caput messuit. Ferro secare pendentia colla. Caput auferre truncumq; relinquere corpus. Abstulit ense caput. Feriendum tendere collum Glauio rescindere caput. Trunco cervix abscissa recessit. Baptistæ dirosacrum ense caput recidit. Cervice cæsa collum amputat, truncus in pronum ruit, querulum cucurritincerto murmure caput.

DEDICARE OPVS ALICVI.

* Mœcenati inscribere carmen. Commendare. Assertorem quærere. Fieri munus alicujus. Vindicem sibi parare contra dentes Theoninos. Fugere in sinum patro-

patroni. Tutorem quærere musis, pupillis. Sub nomine cuiuspiam famoso prodire in luminis oras. Herois titulos prima libri regione locare.

DEFATIGARI.

* Viribus exhauriri. Fessus bellique viæque. Labor insolitus me lassavit. Enervia duro membra labore subsidunt. Fessa labat mihi pondere cervix. Plurimus est in lasso corpore languor. Corpora multo confecta labore. Humeri ingenti pondere fessi deficiunt. Sole ardente viaque sunt vires affectæ. Æstu, & pulvere denso membra labant, salsæque fluunt per tempora gutæ, ac subeunt animo gelidæ umbræ frontesque irrigui. Lassus maris, ac periculorum.

DEFENDERE.

Stare pro aliquo. Pro Troia stabat Apollo. Populum antiqua sub religione teneri. Si pergama dextra Defendi possent, etiam hac defensa fuissent. * Acriter obniti, ac se defendere telis. Insigne mœstis præsidium reis. Tutela præsens Italiæ dominæque Romæ. Sospites ope gentem. Densa militum vallare corona. Pro patria extrema quæque pati & nullos horrere labores. Obnisu totius corporis defendere. V. *Custodire.*

DEFORMIS.

* Thersites verus. Quo non est turpior alter, macie confecta suprema ignoti nova forma viri miserandaque cultu procedit: dira illuvies promissaque barba. Monstrum horrendum, informe. Deest ingratus lurida membra color. Tetertima longè corpora, quæ lumina coram aspicere exhorrent. Aspectu fœda, tum denique facie. Deformis, & teter ante omnia vultus. Pendentes turpiter malæ, & frons arata rugis, cergaque collo tumido surgentia. Cultu & aspectu horridus. Squalidus immissis per ora comis, impexa pendit barba, sitiræque fœdæ a fimis propendent naribus. Est antidotum amoris.

DEGENERARE.

* Desciscere ab avita nobilitate. In peius ruere, ac retro sublapsum referri. Degeneres animos timor arguit, *ideft*, ostendit. Nominis haud memor patrii. Nothum ignobilemque genus germen.

DELECTARI ALIQVA RE.

* Voluptate trahi. Arridentur ante omnia. Ista juvant. Non est mihi res iucundior ulla. Musæ nostri amor,

grata & sincera voluptas. Rura mihi rigaique placent in vallibus amnes. Hæc mentem retinent demulcentque. Me dulcis per Helicona raptat amor, juvatire jugis. Hæc est mihi sola voluptas. *V. Amare, Cupere.*

DELIBERARE, & DELIBERATUM habere.

Consilium summis regni de rebus habebant. Fert animus mutatas dicere formas. Est animus hoc facere. Consilia in aliquid referre. Animo sententia surgit. Sic constat. Sedet hoc animo. Hæc mihi mens est. Mens eadem perstat mihi. Hoc animo fixum, immotumque sedet. Neque mo sententia venit. *V. Consulere.*

DELPHINUS.

Curvus, pandus, lascivus. Ludens tranquillo mari. Consuetus surgere in auras. Natans ventosas per undas. Harmonia gaudens. Musicam amans. Vadens per æquora cauda, æstumque secans. Ludens inter aranes rates.

DENEGARE.

Detrectare aliquid. Quis talia demens abnuat. Abnegat excisa vitam producere Troja. Jussusque Deo parere recusat. Nunquam patiere repulsam. * Mordicus obsistere. Nec prece, nec pretio flecti. Tanquam marpesia cautes, immotusque perstat scopulus. Animus ei quovis ferro, & adamante durior insecti recusat.

DERIDERE. V. Irridere.

DESCENDERE.

* Descendere in ima. De cœlo labi. Demissum labi per funem. Labi summa super culmina tecti. Horrisono lapsu de montibus adsunt Harpyiæ. Ferri quo sponte suapte feruntur corpora gravia. Magis atque magis accedere soli centro. Ad manes imos descendere. Summo delapsus Olympo. Supera descendit ab ora. Leves cœli demittit per auras. Celeri ad terram turbine ferri. Fertur velut acta deorsum martialis pila tormenti.

DESERTUM.

* Eremus. Solitudo. Secessus avius. Inter deserta ferarum. Procul ab urbis fastu & astu. Deserta vivere terra. Deserta tellure quiesse dicitur. *Virg.* Solis exegi montibus ævum. Secretis vivere silvis. Quâ nulla humano est via tritapede. Deserta & tacitorum loca petere. Relictis montibus amœnas silvas amare. Rure vacuo

cuo potiri, & aperto æthere. Vbi aves querulæ fremunt, ramique ventis lene percussi tremunt. Avia loca & inhospita tesqua.

DESIDERARE.

Suspirare aliquem. Longo socios sermone requirunt. Nimios optabat honores. Ambire opes, honores. Tum vero ardemus scitari. * Avere vehementer. Ardente cupidine ferri Magnus amor mentem, magna cupido trahit. Miro est incensum pectus amore. Te abeunte, mi desiderium mei relictum est.

DESPERARE.

* Spem omnem abjicere. Spes nulla supereſt, vel restat. Incisa spes est, occidi funditur. Ad restim ventum est. Nullam si erare salutem. Haud spes opis ulla dabatur. Penitus diffidere rebus. Non habet fortuna regressum. Salutis spes abiit. Ad laqueum tendere. Spes mea fracta jacet. Anchora jam periit sacra. Evasio nulla relinquitur.

DESTINARE.

* Proprium dicare. Addicere. Devovere, devotus. Non me tibi quis devinctior alter. Me destinat ara. Æternos tibi laurus destinat honores.

DESTRVERE.

Labefactare opus. Dum mœnia frater destruat. Imoti procumbunt cardine postes. Labat ariete crebro janua. Tyrias olim quæ verteret arces. Has evertit opes, totamque à sedibus urbem eruit. Suis & ipsa Roma viribus ruit. Quam neque finitimi valuerunt perdere. Marsi, Minacis aut Etruſca Porsenæ manus. Trojanam exscindere gentem. * Perdere, vertere, evertere.

DETRAHERE.

* Lancinare nomen. Virus in aliquem effundere. Proscindere dictis absentem. Inurere notam. Invadere famam absentis ore venenato. Bonum præstantius omni gaza diripere. Denigrare absentem, & lædere non sentientem.

DEVIVS.

* Ignarus loci. Avia curru sequi. Nota regione viarum excedere. Erravitne viâ? Decipi errore locorum. Errore viæ & tempestatibus actus. Quæ me via fallit eunem. Pallique timor regione viarum. Perplexum iter omne revolvere. Vestigia retro observata legit.

DEVS

Immortalis, benignus, omnipotens, cunctipotens, cœlipotens, astripotens, omnisator. Perspiciens intima cordis. Æternus fons vitæ, & omnis origo boni. Immenso robore pollens. Et cujus pendet nostra favore salus. Acuto lumine renes, & corda cœca notans. Scrutator cordium. Magni regnator Olympi. Cœli sceptra tenens Deus. Qui regit ætherij radiantia sidera cœli. Cuncta suo qui numine torquet. Qui temperat orbem, Qui res hominum æternis regit imperijs, & fulmine terret. Torquet qui sidera mundi. Deus unus in ordine trino. Scelerum vindex, dans præmia rectis, Sceptra tenens radiantis Olympi. Qui motus animi, sensusque latentes perspicit, & taciti pectoris ima videt. Cœli terræque creator. Non enarrabile numen. Magnus consilio, & magnus præstantibus actis. Quem tergeminum & unum veneramur. Æterno numine cuncta movens. Quo nihil est majus, quo nil sublimius uno. Venerabile, exorabile numen. Cujus ab obtutu tellus comnota tremescit. Rerum spes, via, vita, salus. Omnia pascens. Qui cœlum & terras numine complet. Deus maris & terræ, tempestatumque potens. Qui totum nutu tremefacit Olympum. Hominum, rerumque repertor. Fine carens, & primordia nesciens. Qui mare & terras variisque mundum temperat horis. Numen venerandum, cœleste, auxiliare, sanctum, sacrum, immortale. Vivax ille Deus nullo non tempore summus.

DEVS PATER.

Hoc pater ipse velit summi regnator Olympi. O pater, ô hominum, divûm nque æterna potestas. Tum pater omnipotens, rerum cui summa potestas. Ille opifex rerum, mundi melioris origo. Divûm pater, atque hominum rex. Summus genitor. Qui solus habet nomen summi patris. Qui mare, qui terras, qui cœlum numine complet. Cuncta movens, mota amplectens, amplexa gubernans. Principium sine principio. Et sibi principium, & sibi terminus ipse. Cui non heri aut cras, non quod fuit, aut erit olim. Sator atque opifex rerum, & naturæ ipsius origo. O qui perpetua mundum ratione gubernas. Terrarum, cœlique sator, qui tempus ab ævo. Ire jubes, stabilisque manens das cuncta moveri: Principium, rector, dux, semita, terminus idem.

DEVS FILIVS.

Æterni patris imago. Natus superi parentis. Superi patris unica imago. Soboles æterni Dei. Stirps vera Dei. Stirps edita virginis alvo. Dei indubitata propago. Progenies vera Dei. Fons, origo, salutis, vitæ, justitiæ, lucis, ægris mortalibus. Æternum, immortale Verbum, Mutabile Verbum, quod cœlo dilapsum induit moribundos artus. Æterni sapientia patris. Factus homo Deus, & nostris qui habitavit in oris. Qui nostra piacula demit. Ante omnia sæcula natus. Qui victima cæsa fuit pro crimine mundi. Qui tergo imposuit crimina nostra suo. Qui passus est se perimi funere acerbo propter nos. Qui crimina nostra piavit affixus trabi. Matre homo, Patre Deus. Sol justitiæ. Spes miseris. Hominibus solamen rebus in arctis. Qui fecit ter remeabile ad placandum patrem. Cujus in horribili stat cruce nostra salus. Æternam ad vitam quo fine nulla via est. O Deus æterni soboles æterna parentis. Christe Dei verbum non enarrabile patris. Quem meritò mundi machina tota stupet. Vnica spes mundi, cœlestis janua vitæ, O & ad ætherias quæ via ducis opes. Errantis propter commissa piacula mundi, Qui passus duram es, maxime Christe, necem.

DEVS SPIRITVS.

Spirabile numen. Sacrum flamen. Amborum mutuus ardor. Divini fomes amoris. Sacer spiritus divinæ auræ. Vivida flamma. Sacer halitus. Ætherius flatus. Succendens, accendens corda nostra dio igne. Aureus imber qui cœlo veniens siticntia corda nostra rigat. Mentes nostras pulsa caligine lustrans. Sancta numinis aura. Solator noster, ubi tristis mœror corda premit. Qui cum patre & nato est simplex unus & idem. Personam, junctus cum tribus unus, habet. Cujus afflatu rerum primordia sunt condita. Afflans occultos nostris sensibus ignes. Qui vires animis, & robora sufficit ægris. Tertius in ordine trino. Spiritus ille sacer cœlo demissus ab alto. Qui visus flammæ imagine linguæ. De patrio sacra pectore flamma. Spiritus almus, qui è facibus hujus mundi semper sibi colligit agmen, Collectumque regit, longosque propagat in annos.

DEVS FORTVNET.

Deus bene cepta secundet. Adsit pede Diva secun-

do,

do. Dominus tua cœpta secundet. Aspiret primo fortuna labori. Aspirent votis prospera fata tuis. Fortuna laboribus adsit. Mollior aura incœptis veniat. Deus adsit suo numine, propositio faveat, & det vela secunda.

DEVM LAVDARE.

Vsque sonare Deo meritarum encomia laudum. Dicere, canere, referre, dare Deo cantica, munera laudum. Ore sonante referre Dei laudes. Dicere Deo grata præconia memori versu. Ferre festivo plausu nomen ad astra Dei. Canere Deum læto carmine. Dicere lætum pæana Deo. Divinas laudes canere toto pectore. Dare Deo laudis honorem. Celebrare laudibus æternis nomina magna Dei. Tollere geminis honoribus Tonantem.

DEVM PRECARE.

Supplex poscere numina sancta. Tendere suppliciter junctas ad sidera palmas. Mœstis Dominum implorare querelis. Sollicitare Deum voce sua. Lacrymis lenire Tonantem. Multo cum gemitu fundere verba precaria. Supplicibus votis venerari numina. Numen precibus reverenter adorare. Vota precesque ad sidera volvere. Deum in vota vocare. Onerare æthera votis. Tollere ad astra manus. Precibus votisque vocare numina Divûm.

DEI CVLTVS, RELIGIO.

Religio gratissima cœlo. Soli officiosa Deo. Monstram iter ex sordibus hujus vitæ ad sidera cœli. Cultori dona rependens. Accepta polo, & venerabilis orbi.

DEI LEX, DECEM PRÆCEPTA.

Dei lex sancta, sacrosancta, Immota manens. Debita repetens vultu minaci. Terrens trepida corda pavore. Summi cœlestia jussa Tonantis. Præscripta verenda Dei. Cœlestia, veneranda, observanda, dicta, sancta statuta legis divinæ.

DEI TIMORE CARENS.

Improba sacrilegæ contagia turbæ. Impia, improba turba, Scelesta caterva. Maligna cohors. Nil superos curans. Divûm contemptor. Grex impius. Colluvies perversa malorum. Perversi fax improba cœtus. Quorum corda profana tenet impietas. Legis violans jura tremenda sacræ. Despiciens veneranda Dei sceptra. Quem abstulit impius error. Cui pectora cæca impie-

tas

tas trahit. Cui non sunt cordi sacra jura Tonantis. Non servans leges sacra statuta Dei. Degener existens pollutæ crimine vitæ * Iuris osor ac æqui

DEVM TIMENS.

Colens sacra statuta Dei. Veræ pietatis amans. Iustitiæ cultor. Iussa Dei sequens. Pia corda gerens. Superi regis sacra oracula servans. Cui solus Christus firmissima rupes. A duce quem Christo nomen habere juvat. Pendens à solo spe que fide que Deo. A Christo duce symbola sumpta gerens. Fidei quem pia cura tenet. Deum pura simplicitate colens. Celebrans facta stupenda Dei. Negligens assuetos improba facta sequi. Cui lex Domini est infinita voluptas.

DEOS ALIENOS HABERE.

Colere frigida saxa, simulacra Deorum. Venerari numina inania votis. Numina ficta colere. Colere simulacra, falsa numina, signa Diis condita. Servire ludicris Diis. Colere pro Deo vesana ludibria.

DEITAS, DIVINITAS.

Venerabile numen. Omnipotens, cœleste, æternum, immortale numen. Augusta majestas.

DEI VERBUM.

Iussa verenda Dei. Divini sententia juris. Cœlica dogmata sacri verbi. Sacra pagina salvifici verbi. Sacra jura Tonantis. Summi oracula regis. Dogmata cœlestia, sacra, sacrosancta, verenda, venerauda, nullum peritura per ævum.

DEO FAVENTE.

Propitio Deo. Marte favente. Cœlitibus æquis. Deo secundo. Superis faventibus.

DEO IRATO.

Deo offenso, adversante, adverso, vetante. Non comitante Deo.

DIANA.

Pharetrata, Iaculatrix, armigera, gemellipara Latois. Latonia. Latonigena. Stirps Latonis. Soror Phœbi. Delia. Trivia. Cynthia. Titania. Dictynna. Scythica. Thoantea. Orestea. Dea silvarum. Feriarum orbis virginis arcus. Qua nihil est violentius. Cum sua quæ nolit numina læsa videt. Lucina. Monstrum custos, nemorumque virgo. Diva triformis. Phœbe.

DICARE. V. Vovere.

DIDO.

Elissa, Sidonis. Siehæi uxor. Misera, miserabilis, sanguinolenta. Fraude coacta mori. Cui causam mortis & ensem Præbuit Æneas. Phœnissa. Phrygia. Tyria. Sidonia Æneæ cognita nunquam.

DIES.

Lucifer. Tempus diurnum. Lux alma. Nitor diurnus. Blandi soles. Lucifero præveniente dies. Innubis. Inductis nubibus atra. Obscura condita nube. Hæc lux toto jam longior anno est. Involvêre diem nimbi. Quartus ab extremo mense bis ille dies. Sex luces de mense supersunt. Tot restant de mense dies, quot nomina Parcis. Lux tertia post decimam. Luce bis undecima.

DIEI ORIENTIS DESCRIPTIO.

Cum se Titan ostendit, & omnia secum. Ortus erat summo tantummodo margine Titan. Iubar aureus extulerat sol. Totum jam sol emoverat orbem. Protulerit cum totum crastinus orbem Cynthius. Protulerit terris totum cum Cynthius orbem. Sole fere radiis feriente cacumina primis. Candidior liquidis cum sol caput extulit undis. Iamque jugis summæ surgebat Lucifer Idæ, Ducebatque diem. Revoluta ruebat. Matura jam luce dies, noctemque fugarat. Pestera Phœbea lustrabat lampade terras, Humentemque Aurora polo dimoverat umbram. Et jam prima novo spargebat lumine terras. Tithoni croceum linquens aurora cubile. Iam clarum manè fenestras intrat, & angulitas extendit lumine rimas. Vbi primos crastinus ortus Extulerit Titan, radiisque retexerit orbem. Te veniente die, te decedente canebat.

DIEI VNIVS.

Ad finem lucis ab ortu. Lucifer amborum natalibus affuit idem.

DIERVM TRIVM.

Tres adeo incertos cæca caligine soles, Erramus. Tres ubi Lucifero veniens præmiserit Eos. Ter juga Phœbus equis in Ibero flumine mersis Dempserat, & quarta radiantia nocte micabant Sidera. Ter jungat Titan, terque resolvat equos.

QVATVOR DIERVM.

Inde quater pastos saturos ubi clauserit hœdos.

Cande-

Canuerint herbæ rore recente quatet.

QVINQVE DIERVM.

Quintus ab æquoreis nitidum iubar extulit undis
Lucifer, & primi tempora veris erant.

SEX DIERVM.

Sextus ubi è terra clivosum scandet Olympum
Phœbus, & alatis æthera carpet equis.
Sex ubi sustulerit, totidem quoque deferet ortus,
Purpureo rapidum qui vehit axe diem.

SEPTEM DIERVM.

Septima lux venit non exhibitura sequentem.

DECEM DIERVM.

Proxima post nonam cum sese aurora moueret:
Per bis quinque dies, & junctas ordine noctes.

DIES CANICVLARIS.

Vbi spiritus feruidus urit agros. Tempora, siue dies canis Icarij. Cum canis æstifer arua scindit hiulca siti. Æstiui tempora sicca canis. Venit enim tempus quo torridus æstuat aër. Incipit & sicco feruere terra cane. Calidi cum sideris æstu. Deponit flauas annua terra comas. V. *Stella canis.*

DIES DOMINICVS.

Septima lux qua diuini sparguntur semina verbi. Sacra dies tenens Domini sanctum de nomine nomen. Septima lux docens exempla quietis, quam cœlesti omnes sperare iubemur in aula.

DIES EXTREMI IVDICII.

Cum suprema dies perimro illuxerit orbi. Cum omnia noctescent tenebris caliginis atræ. Cum cœlum signa dabit, & rupto cardine absiliet axis uterque loco, stellæque ferentur præcipites æthere. Cum ultima tremendi judicii venerit hora. Cum iussa supremi judicis mortales omnes rupta tellure resurgent Cum omnia præcipiti lapsu concussa peribunt, & in nihilum recidet quod fuit ante nihil. Cum clangentes tubæ resonabunt nubibus altis Cum summa dies componet tempora mundi. Atque ingens mundi dissoluetur opus. Summa dies, & ineluctabile fatum. Lux ultima, qua rapidis flagrabunt omnia flammis.

DIES FASTVS.

Dies iudicij, siue judicialis. Per quem lege licebat agi.

DIES

DIES NEFASTVS.

Ille nefastus erit per quem tria verba silentur.

DIES NATALIS CHRISTI.

Annua festa salutiferi Christi. Festa dies cunctis celebranda diebus. Festum quo nostra assubiit Dei vera propago vices, & infans vagit in sinu castæ parentis. Tempora festa lucis qua Deus assumpto corpore natus homo est. Annua lux redeunte festo referens cunabula dulcia salutiferi Christi, Festa diès, qua Christus sub paupere forma natus homo est castæ genitricis ab alvo.

DIES & NOCTES.

Noctibus atque die. Nocteſque dieſque. Sive die laxatur humus, seu frigida lucent Sidera. Sive latet Phœbus, seu terris altior exstat, Tu mihi luce dolor, tu mihi nocte venis. Sive dies seu nox venerit, illa mea est. Quã vellem longas tecum requieſcere noctes. Et tecum longos pervigilare dies. Nulla venit sine te nox mihi, nulla dies. Illum non nudis veniens Aurora capillis Cessantem vidit, non Hesperus. Seu lux, sive aurae tempora noctis eunt. Sive soporiferis terrae nox incubat umbris: Seu nitido Phœbus lumine luſtrat humum. Sive diem ducit sol, seu vaga Cynthia noctem. Seu sol luce umbram, seu nox lucem inficit umbra.

DIES TERTIVS.

Lucidum ubi repetit sol tertius ortum. Cum tertia lux gelidam cœlo dimoverit umbram. Tertius illuxit mundo cum lumine Phœbus. Vbi lux tertia cœlo refulget. Cum sol aureus orbi reddiderit ter luce nitente diem. Tertioubi Titan emerserit ortu, Cum lux tertia effulserit. Vbi tertius Lucifer consurgens ab Eois undis protulerit diem cum Phœbo redeunte. Vbi lux tertia properat Eois ab oris. Cum sol tertio ortu extulerit jubar.

DIFFICILE.

* Ardua res. Ex facili haud possim. Haud mollia jussa. Magnus erit ista facessere labor. Magnæ molis erat. Hoc opus, hic labor est. Non facilis nobis aditus. Sunt operosa quidem, sed non operosa volenti. Non hæc viribus istis onera conveniunt. Sors tua mortalis, non est mortale quod optas.

DIGITVS.

Artus. Articulus. Digitus tener, teres. Digiti medio

cum

cum pollice juncti. Dulce melos digitis Leonora nivalibus urges.

DILIGENS.

Impiger. Sedulus. Studiosus. Gnavus. Industrius. Sollers. Vigilans. Assiduus. Multæ sedulitatis homo.

DILIGENTIA.

Sedulitas provida, officiosa. Non finens esse pigrum. Studium indefessum, vigil, infractum, industria sollers, sedula superans, vincens omnia. Aspirans, tendens ad ardua. Excitans ingenuam mentem. Omnia quæque conando vincens. Sollertia docilis. * Impiger extremos currit mercator ad Indos. Nulla dies abeat quin linea ducta supersit. V. *Discere.*

DILVCVLVM.

Vltima pars noctis, primaque lucis. Extremum noctis iter. Quod teneat lucis, teneat confinia noctis. Nox ubi transierit, cœlumque rubescere primo Cœperit, & tactæ rore querentur aves. Tempus erat, vitreæ quo primum terra pruina Spargitur, & tectæ fronde queruntur aves. V. *Crepusculum.* V. *Aurora.*

DILVVIVM.

Deucalioneæ undæ. Deucalionis aquæ. Infuso stagnantes æquore campi.

* Cum densi ab æthere nimbi tenuere omnia, & undique pontus terris incubuit, & placuit numini genus mortale sub undis Perdere, ferruntur segetes & deplorata colonis arva jacent. Quum Deus pluviæ totas immisit habenas Orbe toto. Quum omnia pontus erant, deerant quoque littora ponto. Quum toca superfluente sub æquore tellus delituit rapuitque scelerosos Adamidas vis ingens aquarum. *Ovid.* V. *Metamorph.*

Quum superjecto pavidæ natarunt æquore damæ. Χύσις ὄμβρου: Effusio imbris. V. *Pluvia.*

S. DIONYSIVS AREOPAGITA.

Cecropides Dionysius. Rarissima gentis gloria. Cecropiæ. Gallorum sublime decus. E magais superum primatibus unus.

DISCEDERE.

* Abire. Se subducere. Excedere. Regnis excessit avitis. Decedere. Decedere campis maturant. Proficisci. Trojâ fuit urbe profecta Linquere pollutum hospitium; Provehimur portu, pelagoque volamus. Sicco subducta littore

littore puppes. Ardet abire fuga dulceſque relinquere terras. Tacitæ decedere terra. Feſtinare fugam.

DISCERE.

Colere, diſcere artes. Pectus, animum colere per artes. Vacare artibus. Exercere, tractare artes. Eſſe in ſtudiis. Invigilare Aoniis Camœnis. Teneri ſtudio Pieridum. Studiis dare tempora. Colere Muſas. Militare in caſtris Muſarum. Dare otia ſacris Aoniis. Sub quo literulas diſcere miſſus erat. Sub aliquo tolerare Magiſtro. V. *Litteris operam dare.*

DISCORDIA.

Diſcordia exitioſa pernicioſa, effera, præceps, amens, demens, Sitibunda cruoris. Parens, nutrix belli. Parans exitium. Diſſenſio. Diſſidium. Afferens ſævas cædes. * Animis diſcordibus ardere. Coire, armari in mutua vulnera &c. Diſcordia fratres aſperat. Coorta eſt ſeditio, animiſque ſævit vulgus ignobile. Populus in ſua viſcera convertit dextras. Quis furor, ô cives, quæ tanta licencia ferri? Terrigenæ pereunt per mutua vulnera fratres.

DISPERSVS.

Diſperſi jactantur æquore vaſto. Diſperſa immittit ſilvis incendia paſtor. Diſperſi montibus altis, Diſperſus in auras.

DISPLICERE.

Non habet ingratos fabulâ noſtra modos. Haud placere. Minimè libere vel collibere. * Non facere ad ſalivam. Non facit ad tenerum palatum tam crudus cibus. Nauſeam movere. Ingratum eſſe. Eſt inſuave quantum non ſatis explicare poſſim. Occidis me rogando. Refert ſaporem Ponticum.

DISTARE.

* Abeſſe. Eſſe remotum. Dividi. Refugere. Refugitque à limine templum. Separari. Nec vos mare ſeparat ingens. Semoveri. Semotus Eoo cardine Parnaſſus. Nec longius abſuit inde. Recedere. Quantum à terris atque æquore ſigna recedunt. Quantum diſtat ortus, & occaſus. Quantum intercapedinis inter adverſa latera cœli empyrii.

DIVERTERE.

Adire larem. Per patris hoſpitium, & menſas quas hoſpes adiſti. Noſtris ſuccede penatibus hoſpes. Indulgere

dulgere hospitio. Hospitibus janua nostra patet. Hospitio excipere. Hospitium dare.

DIV VIVAS.

* Te rex cœlipotens incolumem servet, te publica fausticas diu terris reservet, atque serò domum repetas Olympi. Superes ætate Nestorem trisæclem. Vivas Pylij tempora longa senis.

DIV DVRARE.

* Constare diu. Incolumen remanere diu. Troja multos dominata per annos. Multos servata per annos. Per tot ducta viros antiquæ ab origine genti. Pylio duravit prolixius ævo. In hoc ævi vis nulla valet. Stabit prolixius omni tempore. Donec suprema dies illuxerit.

DIVES.

Dives opum. Divitiis & honoribus auctus. Tenens, habens, possidens, numerans, jactans opes, jugera mille. Quem multæ comitantur opes. Cui multos nummos domi possidet arca. Habens rutili æris congestos acervos: Abundans rebus opimis. Cui dives est copia rerum. Divitiis, & multo splendidus auro. Cui copia dives opum divino munere parta est. Dives congesto pondere auri. Dives positis in fœnore nummis. Cui ipsa copia fundit benignas opes de divite cornu. Dives agri. Dives equûm. Divitiis nobranda domus. Tercentum vertit aratris agrum. Cui magna manent rura. Opibus potens. * Est Crassus alter. Tantum possidet quantum non alluit unda Rhenus. Beatis Arabum gazis opulentior est. Pecore, & multa dives tellure. Philippæas possidet gazas. Est illi domus Phrygiis innixa columnis auratæque trabes, marmoreumque solum: Non tantum milvus oberret æstiva die, quantum hic possidet agrorum.

DIVIDERE.

Insula discretas perrumpit aquas. Si qua possent restam aciem perrumpere. Item natura diremit. Operumque laborem partibus æquabat justis. Partiri. Secernere. Abscindere. Secare. Distinguere.

DIVINVS.

Divina stirps. Cœlesti stirpe creatus. Satus sanguine Divûm. Cui haud sunt vultus mortales. Qui genus ducit Olympo. Quibus igneus est vigor, & cœlestis origo.

Clara

Clara Dei soboles, magnum Iovis incrementum. Satus gente Deûm. Deûm genus Diis genitus. Deûm cerussima proles.

DIVINITAS.

Cœleste numen. Numen venerabile, sanctum, æternum. Omnipotens. Deitas sancta. Æterna, augusta majestas.

DIVITIÆ.

Opes magnificæ, opimæ. Irritamenta malorum. Reddentes animos plerumque feroces. Opulentia. Congeries vastæ fulvi metalli. Magnarum copia dives opum. Pondus divitis auri. Acervi magnarum opum. Thesaurus conditus plena arca, & multo congestus acervo. Dat census honores.

DIVITIAS COMPARARE.

Multas componere, congerere, condere opes. Divitias cumulare caducas. Per fasque nefasque componere opes. Colligere divitias, quas malefida cohors nocte dieque petit.

DOCERE.

Rudibus erudire, instruere, imbuere. Erudire in arte, Profiteri Musas, & artes. Imbuere castam juventutem liquidis aquis Pierii fontis. Propinare Aoniam aquam teneris alumnis è Phœbi fonte.

* Ad studium atque usum formare agrestem. Dum faciles animi juvenum, viam insiste domandi. Docere qua ratione res possit confiteri. Documenta dare. Iste Deus qui sit da Tityre nobis. Da, doce, feros cultus hominum recentum voce formare. Puerum mollibus annis in patrias artes erudire. Mentes teneras formare studiis. Aliquem instruere voce, & sonanti cithara. εἰς μυσῶν λειμῶνα ἄγειν, in Musarum prata ducere.

DOCTUS.

Multa insignis arte. Qui coluit, didicit artes. Aonias qui bene novit artes. Qui pectus, animum coluit per artes. Qui Aoniis Camœnis invigilavit. Qui sectatus, vel secutus est Musarum castra. Quem musæ studiis excoluêre suis. Quem musæ decuerunt artes vernanti sub ævo. Quem novem Nymphæ potarunt nectare dulci. Doctorum non ultima fama virorum. Celebratus artibus novem sororum. Cui artes suas docta Miner-

Minerva dedit. Efferens doctum caput per ingenuas artes. Claros inter habens nomina clara viros. Qui didicit Musarum & Apollinis artes.

DOCTVS GRÆCE, & LATINE.

* Doctus utriusque linguæ sermones. Novit Latios lepores & transmarinos sales. Non eum Quiris venustas, non Pelasga latet elegantia. Habet ingenium excultum utriusque Palladis artibus. Græcis Latinisque literis eruditus. Palladis omnigenis disciplinis imbutum pectus.

DOLERE.

Incumbere dolori. Graves haurire dolores. Alto indulgere dolori. Agitare tristia multa animo. Sollicito pressum esse dolore. Nimio coquere corda dolore. Anxietas miserum conturbat plurima pectus. Ossibus exarsit dolor ingens. Mens ægra exanimat se miseram sollicitis doloribus. Anxius animus mœret, & macerat se sollicito pectore. Dolor ossibus ardet. Tacitis doloribus uri.

* Est curis ingentibus æger. Premere altum corde dolorem. Gravi sunt saucia corda dolore. Mens est furiis agitata dolorum. Habeo mentis inconsolabile vulnus. Fugavi de mente omnes delicias atque gaudia. Πήγμα λύπης ἔχειν, habere morsum doloris.

DOLOR.

Longi tormenta doloris. Dolor immensus, querulus, assiduus, vigilans, tangens pectus. Iuno longum miserata dolorem. Premit alto corde dolorem. Et via vix tandem voci laxata dolore est. V. *Trifloria.*

DOLVS. V. Decipere.

DOMARE.

Sua sub juga mittere. Debellare superbos. Populos feroces contundere. sub juga trahere. Subjicere. Subdere vi. * Armis compescere. Frenare bello. In servitutem redigere. Legum compescere frenis. Vi sub sua jura coëgit. Furentes Centauros letho domuit. Gentes triumphatæ. de quibus triumphus est habitus. Populos feroces contundere, moresque viris & leges ponere. Servitio premere, ac victis dominari. Frangere bello. Agmina ferrata diruere vasto impetu.

DOMINARI.

Imperii frena tenere. Vrbes frenare superbas. Regere

gere imperio. Moderari imperii frena. Regna tenere. Habere imperium. Potiri rerum. Potiri sceptro. Sedere solio. Regere populos in pace placida. Exercere imperium sceptris. * Per populos dare jura. Populum latè regem, &c. Imperio premere. Maria & terras omnes ditione tenere. Romani rerum Domini. Premere, ac victis dominari. V *Imperare*. V. *Regere*.

S. DOMINICVS.

Pater, qui nomina traxit A Domino, genus Hesperiis qui duxit ab ortis, Aspirabat adhuc puer ad cœlestia toto Regna animo.

DOMVS.

Tecta, Fastigia summa. Tecti culmen. Tectum superbum, excelsum, de canna straminibusque penates. Ædes. Sedes. Domus sublimibus alta columnis. Domus continuata foro. Nullius nobilitate minor. Lares. Limen. Insignis clara conspicuusque domo. Penetrale. Arx focique. * Septa domorum.

DOMVS REGIA.

Nobilium regalia tecta virorum. Domus superba, alta. Ardua tecta magnificæ domus. Domus extructa manu clarorum artificum. Domus fabricata. Dædalea arte tecta superba. Foribus domus alta superbis. Tectum augustum & ingens. Moles superba æcium. Magnifici domus, vasta mole condita.

DOMVS RVSTICA.

Tugurium. Mapalia. Magalia. Casa humilis, exilis parva, sordida, immunda, agrestis, straminea. Horrens fimo & stramine. Cujus culmen congestum est cespite, pervia vento Horrens musco, & canna palustri. Humilis vilia tecta casæ. V. *Casa*.

DOMVS SENATORIA.

Curia litigiosa, rigida, legifera. Splendens divite cultu. Augusti laude celebrata senatus.

DONVM. V. Munus.

DORMIRE.

Dare corpora somno. Placidi carpere munera somni. Dulci declinare lumina somno. Carpere somnos. Captare somnos. Perflare pectore somnos. Agere, ducere quietem. Laxare membra placida quiete. Captare soporem. Carpere nocte quietem. Succumbere somno. Sopore solvi. Premi gravitate soporis. Adoperta lumi-

na

na somno. Somnus in artus labitur. Quies subrepit. Somnus habet, tenet, capit, excipit. Somno frui. Requiescere lecto. Somno laxare curas, & corda oblita laborum. Artus reficere somno. Sopor occupat artus. Premit lumina quies. Somno esse sepultum. Oculis dulcem indulgere soporem. In dulcem solvuntur lumina somnum. Placidæ demittere membra quieti. Fessis oculis mulcentem admittere somnum. Somnus nutantia lumina condit. Corpora fessa soporem placidum carpunt. Dare placidam per membra quietem. Inire somnos. Accipere noctem oculis. Somno iacere. Somnus complectitur artus. Pectore noctem aripere. Lumina cum placido victa sopore iacent.

DOS.

Dotis opes. Dotalis regia. Dotale regnum. Munera quibus genitor connubia donat. Dote patris filia dives. Rex tibi coniugium, & quæsitas sanguine dotes Abnegat.

DRACO. V. Serpens annosus.

DVBITARE.

Ambigere. Sæpe mihi dubiam traxit sententia mentem. Mentem ferre in contraria. Spemque metumque inter dubius. Alternant spesque timorque fidem. Et libet & timeo, nec adhuc exacta voluntas. Est satis, in dubio pectora nostra labant. Et modo desperat, modò vultentare, pudetque. Et cupit, & quod agat non invenit. Scinditur incertum studia in contraria vulgus. Nec sum animi dubius. Fluctuo. Incertus quo fata ferant.

DVELLVM. V. Confligere.

DVBIVM.

Non est dubitabile verum. Spes in dubio est. In ambiguo est. Mens steterit in dubio. Exitus in dubio est. Vulgi variant labentia corda. Dubium mentis nec habet. Suspensum aliquem tenere.

DVRARE DIV.

Multos durare per annos. Perennare. Constare din. Multos servata per annos. Per tot ducta viros antiquæ ab origine gentis. Pylio duravit longius ævo. Mathusalæ superat sæcula. Annosa res est, in quam nil caries, nil vetustas potest. Nihil in te mordaci dente vetustas poterit.

DVRVS.

Genitus in scopulis, ferreus. Et tua sunt silicis circum præcordia venæ, Et rigidum ferri sentit pectus habet. Quis aut Eurythea durum, aut illaudati nescit Busiridis aras? Tua sunt duro præcordia ferro vincta. In immiti stat tibi corde silex. Durum atirpe genus, silice circum præcordia gestans. Superans asperitate feras. Quem duri scopuli genuere, Plus feritatis habens quam sævi lupi. Quem Caucasus genuit duribus cautibus, Hircanæque tigres admorunt ubera. In truci pectore durum marmor habent. Ille habet & silices, & durum in pectore ferrum, Qui tenero lacrymas lætus in ore videt.

EBRIETAS.

ARcana revelans, Opera recludens. Spes quæ jubet esse ratas. In prælia quæ trudit inermem. Corpora enervans robur. Lætis cliturina palas convia mensis. Vnde manus tremulæ pallor, & nunquam tuta animi requies. Illecebris exitiosa, insidiosa sues. Exhauriens vires ingenii, animique vigorem. Vnde aquosis hydrops, & tristis anhelitus oris. Vnde paupertatis onus grave.

EBRIVS.

* Præ nimio vino jam ratione carens. Vvidus ebrietate no. Demersit in pocula mentem. *μῶνας bispos*; ebrietatis æstrum. Prælens & absens multo vacillantia mero Verba blatit.) Multo perfusus Iaccho. Ebria turba. Sumpto madefactus membra. Lyæo. Somno, vinoque solutus, sepultus. Malè sobrius. Bibax imprudens vertitur arte meri. Illius oculi animique natant vino. Valido titubantia vino Membra movent. Dubii stantque labantque pedes. Et ferver multo linguaque mensque mero. Multo tempora quassa mero. Et linguam nimio non remisse mero. Ebria cum multo traherem vestigia Baccho. Ille mero somnoque gravis titubare videtur. Ebrius ecce senex pando Silenus asello Vix sedet, & pressas continet arte jubas.

ECCLESIA.

Sancta, sacrosancta, pia, vera. Inter spinas ut rosa verna vigens. Sustinens crebras procellas. Fida ministra am-

amplexu Christi hærens. Arabidis pressâ tyrannis. Infandis mundi crebro jactatâ procellis. Quam protervis calcibus hæretici impetunt. Sponsa Christi Catholica mater. * Quæ sparsa per omnes gentes. Fluctuat & nunquam mergitur ista ratis.

ECHO.

Garrula, vocalis, resonabilis, sonora. Gaudens antris, collibus. Sonans repercussis vocibus. Alternæ vocis imago. Quæ nec reticere loquenti, Nec prius ipsa loqui didicit. Quæ in fine loquendi ingeminat voces, auditaque verba reportat. Vox adversis collibus icta & rediens. Resona vox. Pulsari colles clamore resultant Offensa ad saxa resultat imago vocis. Respondent omnia silvæ. Cantantibus assonat ficho. Hic dea quæ residet non est dictura salutem, Ni tu qui transis dixeris ante, *FAVE*. Semigarrula, semimuta nympha quæ loqui valet at nequit præire, ῥήματος ὄπις, cauda verbi.

ECLIPSIS SOLIS, vel LUNÆ.

* Phœbe terrarum subita expalluit umbra. Titan condidit ardentes atra caligine currus, involvitque orbem tenebris gentesque coëgit desperare diem. Sol obtexit rutilum caput tristi ferrugine. Flammeus nitor solis obscuratur. Sol defectus lumine jungit pallentes equos. Luna patitur raptæ labores lucis. Sol condidit vultus, Sol mœstus curvatur in arcum luce debili, ac maligna Sol officium negat mundo, & ipse promus condus lucis iam lucis egere videtur. Sparsi sunt lunares caligine currus.

EDERE.

Membra fovere cibo. Victu revocare vires. Curare corpora. Premere dente dapes, cibos. Explere se dapibus. Eximere famem epulis. Avido convellere dente dapes. Ore capere alimenta. Carpere cerealia munera. Sedare ieiunia cibis. Dapes avidam demergere in alvum. Ore cibus contingere. Levare famem. Venit in ora cibus. Dare palato cibos. Accipere epulas. Dapibus epulari opimis. Dapibus fungi, pasci. Appositis cibis non abstinere ora. Sumere cibos.

EDERE IN LUCEM.

* Edere populo librum. Vulgare. Iuris publici facere. Permittere carmina famæ. Emittis Sosibiaue nihil. E-

dere carmina. Effugere avidum rogum missis in luminis oras entheis librorum monumentis.

EGERE.

* Carere. Inopem esse. Nil indiga nostri. Penuria summa undique circumstat. Defensoribus istis tempus eget. Non mihi ter centum tondent dumera juvenci. Rerum his indiget usus.

ELEEMOSYNA.

* Exiguæ quis stipis æra neget Christo ¶ Si quis egens poscet, vel se simulabit egentem. Ex animo miserans largire. Operire nudos, & famelicos pascere. In pauperem munificas, seu prolixas tendere manus. Vilique numismate cœlum mercari potes. Vt lymphæ flammam, sic in egenos dona effusa queunt mentis tollere sordes. *V. Munus.*

ELEGI.

Leves, Faciles. Flebile carmen Alterna carmina. * Alterno claudat elegia pede.

ELEMENTA.

* Genitalia semina rerum. Principium atque ortus animantum. Ex illis duo sunt onerosa, suoque pondere feruntur in imum : Et totidem gravitate carent, nulloque premente alta petunt. Resoluta tellus in liquidas rarescit aquas : tenuatur in auras. Quatuor discordia semina rerum. Frigida decertant calidis, humentia siccis. Concors discordia elementorum.

ELEPHAS.

* Libyæ vastissima bellua terræ. Aptissima belluæ bellis, quæ dorso immania gestat pondera, martemque Gradivum turribus impositis animat. Elephas turritus. Bellua turrito dorso. Vis elephantorum turrito concita dorso. Iunitas moles, ac propugnacula dorso gestans.

ELEVARE.

Membra de duro tollere humo. Gelida membra levare humo. Stratis corripere corpus. Solio se tollere alto. V. *Surgere.*

ELIAS.

Thesbites. Numine plenus Elias. Ausus letho multare Baalis alumnos. Quem vivum cœli regio excipit. Flammifero transvectus ad æthera curru Elias, qui vivit adhuc ubi nascitur Eurus.

ELIGERE.

* Legere. Delectum facere. Pecoris delectus equini. Delecta virum sortiri corpora. Equos numero pater eligit omni. Optima quæque seligit ex omni numero.

ELOQVENS.

Facundæ celebris munere linguæ. Sermone potens, præstans cultæ munere linguæ. Quælibet ore trahens pectora. Flexanimi ore loquens. Cujus ab ore fluit dulcis sonus eloquii. Arguto faciens verba diserta sono. Decus eloquii. Cui dulce fluit suavi nectar ab ore. Eloquio populos superemines omnes. * Est medulla Suadæ. Tullius redivivus. Demosthenem vicit. Illi Pitho illevit labra, atque apes Hymettiæ. Arpino eloquio & sale scatet. Suadela in labris ejus regnat. ῥεθος ἀῶσος, flos Suadæ. Est Romula Siren.

ELOQVENTEM ESSE.

Facere verba diserta. Eloquio pollere, valere, præstare. Celebrem esse munere facundæ linguæ. Vi vocis pollere, & doctæ flumine linguæ. Verba sonare, ferrea quæ mortu flectere corda queunt. Facundo maximus ore. Vario flore verba pingere posse. *V. loqui blandè.*

ELOQVENTIA.

Facundia dulcis. Nestorea, opima, præstans. Mulcens movens animos. Mel Nestoreum. Oris facundia culti. Larga copia fandi. Liquido verba fluentia cursu. Facundia melle dulcior. Hyblæo fluitans gratia ab ore. Docta, sciens movere incautos animos. Eloquium facundum, politum, flexanime. Eloquii copia magna. Mellifluæ gratia linguæ. Verba diserta. Decor eloquii. Facundæ suavissima gratia linguæ. Prompta copia linguæ. Nitor eloquij. Demosthenis arma.

EMBRIO.

Rudis, vemis. Clausus in utero materno. Rudis materno viscere massa. Rude pondus gravidæ matris. Inclusus infans alvo matris. Ventris onus pondus. Nova matris adhuc sub pectore forma. Matri sarcina grata suæ. Uteri dulce tumentis onus.

EMOLVMENTVM.

Utilitas. Lucrum. Quæstus. Commoditas. Habent parvæ commoda magna moræ, *Hoc est*, in lucro.

ENOCH.

Iarides, *filius Iared.* Iarideſque pius, Lamechideſque

pius. Enochus. Raptus ad ætherias Enoch cum corpore sedes, Præcessit vitæ nos melioris iter.

ENNIVS.

Calabris in montibus ortus. Ore gravis, maximus ingenio. Arte rudis. Qui Lybicas arces, Romanaque prælia dixit. Metuit contiguus poni Scipio magne tibi.

ENSIS.

Mucro strictus. Ferrum nudum. Ensis nudus, districtus, vulnificus, belliger, sanguineus. Transadigens costas, & pectora rumpens. Gladius acutæ cuspidis. Abrumpens vitam. * Strictis mucronibus hostes irruunt. Stat ferri acies mucrone cornsco. Stat, *ideft*, horrorem videntibus incutit. Stellatus jaspide fulva ensis erat. Falcato vulnerat ense.

ENSE CINGI.

Ense latus cingere. Præcingitur ense viator. Ensem lateri accommodare, aptare. Subligare ensem lateri.

ENSEM EDVCERE.

Stringere, exerere, nudare ensem. Vagina liberare, eripere ensem. Exuere, recludere ensem. Vagina eduecere ferrum. Vagina fulgentem diripit ensem. Distinguere ensem. Eductumque tenet vagina interitus ensem.

ENSE TRANSFIGERE.

Ensem cominus in adverso condere pectore. Ensem tumido in pulmone recondit. Gladio latus haurire apertum. Adversum cuspide figit. Crudum per pectus exigit ensem. Metere quæque proxima ense. Capulo tenus abdidit ensem. Pectora trajectus ense non expectato.

EPISCOPVS.

Sedet ipse sacerdos. Insula cui nitidos advelat candida crines. Imbuat ut sacris animas, & muniat arma. * Antiles. Rector cleri. Præsul venerandus. Princeps sacerdotum Rex sacrorum. Pontifex. Quem pontificalis insula vestit. Pastor gregis Christiani Gloria decusque Pontificum. *V. Abbas.*

EPISTOLA.

Littera scripta manu. Orba numeris. Nuntia luctus. Humida facta lacrymis. Nuncia sermonis. Sermonis fida ministra. Sermonis vice fungens. Optatam ferens salu-

salutem. Calamo descripta veloce. Scheda, schedula blandis perarata verbis. Missa salutatum longis quæ venit ab oris. * γλῶσσαι ἀμοιβαῖαι, vicaria linguæ.

EPITAPHIVM.

Signatum carmine saxum. Signata sepulcro nomina. In marmore nomen. Lapis inscriptis ut sat super ossa notis. Tumulo superaddere carmen. Defuncti insculpere nomen. Tumulus nomina scripta tenet.

EPITHALAMIVM.

Hymenæus. Hymen cantatus. Carmen sociale. Nuptiale carmen.

EPVLARI.

Turpi dare frena gulæ. Ingluviem dapibus vinoque replere. Omnia multo labore parta vorare. Bacchanalia vivere. Multivori ventris numina luxuriosa colere. Pocula plena mero vacuare noctesque dies que. Mutua inter se convivia celebrare. Multo hilarans convivia Baccho. Certatim instaurare epulas. * Quicquid ponitur hinc & inde verris, mammas summis imbricemque porci. Regales epulæ mensis, & Bacchus in auro ponitur. Eximere famem epulis. Vesci nectare & ambrosia. Venas distendere Baccho. Gulæ morigerari.

EQVES.

Agitator equorum. Qui cursus traducit equestres. Regens terga equi. Torquens frenis ora fugacis equi. Regens indomitum equum calcibus ferratis. Luctantia colla ferocis equi retorquens. Sublimi spectatus equo. Vectus tergo velocis equi. Duris equi ora capistris frenans. Alite, spumante vectus equo. Rapidis invectus equis. Qui fertur equo. Qui audet se committere equo. Equos qui flectit habenis. Equo fidens. Equo insignis.

EQVITARE.

Terga equi premere. Vehi, invehi, ferri equo, vel dorso equi. Proyehi equo. Quadrupede vehi. Insidere equo. Quassare campos alite equo. Vehi tergore equi. Equo ibat in armis. Spumantem agitare equum. Equis furere. Spumantis equi fodere calcaribus armos.

EQVVS.

Cornipes. Alipes. Ignipes. Quadrupes. Sonipes. Quadrijugus. Jugales. Currus equi. Ope equina. Pecus equinum.

quinum. Equi spumantia terga. Colla luctantia equi. Campo se arduus infertus. Spirans naribus ignes. Contra tua frena ferox. Dans mollibus ora capistris. Mandens spumantia frena. Obluctans frenis. Frena recusans. Elata cervice superbus. Late loca complens hinnitu acuto. Stimulis agitatus & ira concitus. Insultans armis, flammasque vomens naribus. Qui fulvum mandit sub naribus aurum. Quadrupedante putrem sonitu quatit ungula campum.

BREVIS. V. desertum.

ERIGERE.

* Tollere se in auras. Elevare. Tollere semet humo. Caput altius efferre. Caput inter nubila condere. Cœloque attollere molem certant. Sustollere ad sidera palmas. Educere cœlo turrim. Tollemus in astra nepotes. Vtraque cœlo brachia porrigere. Imo tollere de gradu mortale corpus. Ab humo attollit amicum. Attollit in ægrum se femur. Tollit sese quadrupes & ferit auras pedibus arrectis. De terra sublimem levare. Insublime semet ferre.

ERRARE.

Error malus me abstulit. Succumbere culpæ. Decepit me irremeabilis, inextricabilis error. Hinc inde vagari. V. *Aberrare.*

ERRO.

Incerta sede vagans. Toto orbe vagari. Per medias urbes agitur, salvusque peragrat.

ERUBESCERE. V. Pudere.

ESAIAS PROPHETA.

Amosides. Cui pater Amos. Dividit Amosidem in partes lamina ferræ. Natus Amos Judæ clara de stirpe nepotum. Afflatus sancto vates præcordia motu. Vates, quem vates edidit Amos. * Archipropheta. Editus Hebræis ex ibus Amosides.

ESSE.

Me capit ultima tellus. Aspicit & vultus Gallica terra meos. Illo Virgilium me tempore dulcis alebat Parthenope. Hic domus, hæc patria est. Adhuc tua messis in herba est. * Stagna colit, ripisque habitat. Accolere Nilum. Gurgitis ima tenet. Vrbem tenere. Vrbs antiqua fuit, Tyrii tenuere coloni. Vrbem colere. Aliqua consistere terra. Incertus sum ubi sistere detur. Vrbes habitare

habitare magnas. Habere. Habitare villibus imis.

EVA.

Conjux & leges, & fœdera solvens. Heu quantum nocuit toti tunc unica mundo insidiis Satanæ femina facta nocens. Prima parens. Eva parens, nimium blandis, heu credula dictis, Quæ virum sua secum in fata loquendo traxit. * Prima rea. Prima mali labes.

EVADERE.

* Casus evaserat omnes. Vinclis exciderat. Lybicis ereptus ab undis. Iliacis erepta ruinis. Eripui me letho, & vincula rupi. Telis elapsus Achivûm. Omnemque videbar evasisse viam, Medioque iuvat fugam tenuisse per hostes. Effuge littus iniquum. Laqueo expedire caput. Pestem evadere belli. Non bene delaxis cassibus exit aper. Fugâ salutem quærere. Avis viscatis effugit alis.

EVAGINARE V. Ensem educere.

EVANDER.

Advena. Arcas. Exul ab Arcadia. Non acrius heros. Pallantius heros. Latios Evander in agros Venerat. Evandrus. Genus alto à Pallante profectum.

EVANESCERE.

Evanescere tenues in auras. Fugere leves in auras: Vanescere, ire abire in auras. In nihilum redire, referri. Tenues recessit in auras. Tenues fugit ceu fumus in auras. Mortales visus medio sermone reliquit. Et procul in tenuem ex oculis evanuit auram. Noctis se immiscuit atræ. Exire, excedere, dilabi in auras. Tenues se sustulit ales in auras. Spissis noctis se condidit umbris. Procul nebulis obscura recessit. Effugit imago. Par levibus ventis, volucrique simillima somno. Tenues recessit consumpta in ventos. Cernere ne quis eos, neu quis contingere posset. Insert se nebula septus. Per medios incessitque viros, neque cernitur ulli.

EVCHARISTIA.

Hoc est corpus, ait, meus hic de vulnere sanguis Pandendus, commissa hominum qui diluat omnia. Vita piis erit, atque eadem mors sontibus esca. Vno eodemque salus fluet atque è fonte venenum. Sic ait, atque suis manibus sese ipse ferebat. Ipse onus, ipse oneris pariter moderator & auctor. Ipsum se nobis epulandum præbet: Nam quæ panis erat, quæ vini essentia

quondam, Fecit ut in Christi corpus sacrumque cruorem, Transierit subito, salvis utriusque figuris. Ave suprema, singularis, unica nostræ salutis hostia Ave beata Christi & innocens caro, Perpessa plagas & crucem. O mensa summi regis. O convivium absconditæ dulcedinis.

EVELLERE.

* Eruere. Domos avium cum stirpibus imis eruere, Disjicere moles, & avellere saxis. Viridem silvam ab humo convellere. Vellere arborem solo ruptis radicibus. Virgas lentas convellere Magno nixu hastilia aggredi, & genibus adversæ arenæ obluctari. Tempestivam silvis evertere pinum. Segetem ab radicibus imis eruere. Indomitus turbo contorsit flamine pinum. In pueris vitiorum evellere fibras.

EVITARE. V. Evadere.

EVERTERE.

Æquare solo urbis muros. Vi frangere opes. Cœpit quassata domus subsidere. Eruere urbem, & æquare solo. Præcipitem dare. Vrbem à culmine sternere: Fundamenta quatit, totamque à sedibus urbem Eruit. Ferro rescindere gentem. Vrbis mœnia destruere. Vertere ab imo mœnia. Res vertere fundo. Ferro violare omnia. Vrbem ruere, diruere, subruere, dejicere, evertere, perdere, concutere. Et lapsa ruinam cum sonitu trahit. Traxit jugis avulsa ruinam.

EVMENIDES.

Sacro crinitæ angue sorores. Genitæ de nocte sorores. Vipereæ sorores. Pœnarum triplices deæ torto vittatis angue capillis. Carceris obscuras quas ferunt ante sedere fores. *V. Dea tartari.*

EVNVCHVM FACERE.

Membra secare viri. Cædere membra virilia. Auferre inguinis onus. Subsecare partes viriles. Exscindere se.

EVROPA.

Sidonis. Tyria. Agenore nata. Cadmi soror. Junonis pellex. Illusa imagine tauri. Vecta bove falso. Simulato vecta juvenco. Virginea tenuit cornua falsa manu. Pars cujus terræ tertia nomen habet.

EXAVDIRE.

Preces tangunt, movent, valent, pondus habent. Flecti, vinci precibus alicujus. Annuere precibus. Preces

res habere ratas. Excipere, accipere preces molliter. Annuere optatis. Pro te mea verba valent. *V. Preces audire.*

EXCELLERE INTER OMNES.

* Omnes superemineere. Esse pulcherrimum ante omnes alios. Inter omnes celeberrimus unus. Caput efferre inter omnes. Cedere nemini. Nil majus generatur ipso. Nec viget quicquam simile, aut secundum. Micat inter omnes quasi noctiluca, ceu Delia inter minores ignes. Inter Iuleas gloria prima nurus. Toto vertice supra est. Celsus medio conspectus in agmine Cæsar. Nihil in terris ad finem solis ab ortu clarius excepto Cæsare mundus habet. Tantum præit alios, quantum Pegasus anteit cæteros equos. Est meta laudis. Phœnix, atque unicus inter omnes.

EXCITARE, & EXCITARI à Mortuis.

Animos revocare orco. Socios à morte reduxi. Reddere vitam. Adimere letho. Animam reddere ademptam. Lazarus è tumulo Christo invocante resurgit. Et duræ mortis lex resoluta perit. Rursus corporeos animæ mittuntur in artus. Ad lumina surgere vitæ. Revocari à morte, ab umbris infernis. Vitam recipere. Redit lux alma. Iterum vitales carpere auras. * Christus redivivus in auras prodiit. Lazarum Christus jubet vigere reddito spiramine. Christus restituet defuncta cadavera vitæ. Dispersa vigor per membra solutus æstuat, & venis redivivus sanguis inundat. Iterum terræ convexa tuetur ad auras superas excitus.

EXCITARE, & EXCITARI SOMNO.

Somnos abrumpere. Corripere è somno corpus. Abigere quietem noctis. Expellere curriculo somnum. Resolvere membra somno. Excludere somnos. Excludere pectore somnos. Somnus reliquit me. Somnus abit. Somno excussus. Somno excuti. Viros nox, somnusque reliquit.

EXCORIARE, & EXCORIARI.

Tergora diripiunt costis, & viscera nudant. Clamanti cuti est summos direpta per artus. Jugulant pecudes, & viscera vivis eripiunt. Nudaque direpta pareant tua viscera pelle. * Totus erat vulnus, cruor undique mana-

manabat, detectique patebant nervi, trepidæque sine ulla pelle micabant venæ.

EXCVSARE.

Hoc non te tutum facit. A culpa eximere. Crimen removere. Culpa liberare. Si quæ meis fuerint, ut erunt, vitiosa libellis, Excusata suo tempore, lector, habe.

EXCVSANDI MODVS.

* In mare fundit aquas, & ligna silvis infert qui tibi carmina mittit. Dat apibus Hyblæis, *id est*, optimis, corfica mella, *id est*, pessima, qui mittit tibi versiculos. Est tamen exiguæ quædam gratia musæ. Nostra Thalia verecundo te accedit pede. Musa nostra meruit judicium tuum. Excusa nostras apinas tricasque. Majores majora sonent, nos talia loquimur, qualia finit Thalia loqui.

EXECRARI.

Effundere verba in aliquem. Verba execrantia in nomen alicujus emittere. Diris devovere. Dii tibi dent nullosque lares hoc pemque senectam. Et longas hyemes, perpetuamque fitim.

EXEQVIÆ.

Pompa funeris. Supremi honores. Ducit supremos næniæ nulla choros. Funeris exequiæ. Unus lamentabile, lachrymabile, miserabile, flebile, lugubre, triste, mœstum. Funeris atra dies.

EXEQVIAS FVNERIS PROSEQVI.

Solvere, peragere justa alicui. Exequias rite facere. Decorare supremis muneribus. Dare munera feralia. Reddere tumuli honores. Ducere tristia funera. Funera ducere per urbem. Ducere tristes exequias frequente cœtu. Extinctum supremo efferre honore. Multo planctu & lacrymis oborti comitari funus. Largiri extremum funeris honorem. Tumulo munera ferre suprema.

EXERCERE.

Colere, excolere, tractare aliquid. Aliqua versarier in re. Cæstibus & jaculis dare brachia experienda. * Noctesque dieque in re aliqua conterere. Est totus in illo. Hoc secum cogitat unum. Hoc agitat solum: Huc animi nervos omnes cogit. Fixus in hoc animo.

EXERCITATIO.

Exercitium. Usus. Assiduus, sedulus, indefessus. Omnia vincens. Superans dura, ardua, difficilia.

EXER-

EXERCITVS.

Acies. Agmen. Caterva. Manus. Turmæ fortes. Clipeata cohors. Armata turba. Armifera, armigera, bellatrix, horrenda caterva. Armatum agmen, fulgens, coruscans ære caterva, Numerosa, fremebunda, furibunda cohors.

EXERCITVM CONSCRIBERE.

Cogere ad arma viros. Glomerare manum virorum. In arma viros suscitare, In arma vocare. Concitare in arma viros.

EXHORTARI.

Nunc prece, nunc dictis virtutem accendere. Animos viresque secundas sufficere. In antiquam virtutem, animosque viriles excitare. Incendere, inflammare animum alicuius. Aliquem voce movere Variis instigare vocibus socios. Animos tollere dictis. Dare animos. Vires adiicere. Iuno vires, animumque ministrat.

EXILIO MVLTARE & MVLTARI.

Adimere patriam. Demere humum natalem. Patria exoellere. Pellere, eiicere, prohibere urbe. Patria iubere abesse. Pellere ab oris patriis. Patriæ fines, & dulcia linquere arva. Alto quærere patriam sub sole iacentem. Patria excedere.

EXIRE.

Foris se efferre. Tecta relinquere. Erumpere portis. Excedere adytis. Se extra tecta ferre. Efferre gressum. Limina elinquere. Descedere loco. Patria descedere terra. Se tectis effundere. Se fundere portis. Tecto & tectum exire, egredi. Exire limine tecti. Prodire è domo. Prodire tectis.

EXONERARE.

Animum odiis exonerare suum. Ego te hoc fasce levabo. * Demere sarcinam. Excipere onus alterius. Athantis præbere vicem.

EXPANDERE.

* Latè sese extendere. Latè ramos, & brachia tendens. Alas pandere ad æstivum solem. Dederantque comas diffundere ventis Crinibus Iliades passis. Sparsus odoratis humerum capillis. Sparsis per terga capillis. Pandiculans oscitator inertia membra laxat ad auras.

EXPE-

EXPERIRI.

Nil inventatum, inexpertum, inausum relinquere. Quid tentare nocebit? Copia vinit tentat gressus. Tentamenta pangere. Tentare Tethin ratibus. Periclitari omnia. Spectamus in ignibus aurum. Per varios usus artem experientia fecit. * Tentare varias artes. Omnem movere lapidem. Audere se committere Ponto ignoto. Animum alicujus tentare precando. Videre quid experientia possit. Cuncta prius tentanda priusquam Mavortem suscites. Vires suas experiri. Metiri sua pondera.

EXPLICARE

Rem omnem pandere ordine. Obductum verbis vulgare dolorem. Arcana movere, retexere, retegere, revelare, prodere. Fas mihi Grajorum sacrata resolvere jura Expediam dictis & te tua fata docebo. Fert animus causas tantarum expromere rerum.

EXTINGVERE.

* Restinguere ignem fontibus. De cribibus ignem excutere. Subducto stipite flammam exanimare. Absumptis viribus ignem extinguere, Nutritur vento, ventoque extinguitur ignis. Flammam necare. Lenis alit flammas, grandior aura necat. Vulcanum unda superare. Lympha injecta domare ignes.

EXPULSUS, EXUL.

Hinc inde errans. Patrijs sedibus excussus, & per terras urbesque vagans. Errans per varios casus, per dira pericula vitæ. Sedibus incertis errans. Aliena limina lustrans. Pulsus, fugatusque urbe sua. Cui perpetuo propria terra carendum est. Cui urbs suo non adeunda pede. Finibus extortis, actus, pulsus, expulsus, ejectus. Lustrans vagis erroribus orbem. Huc illuc sine sede domoque vagans. Non capiens ulla in regione locum.

EXUERE.

Ponere vestem. Ponere velamina de corpore. Ejicere, eripere amictum. Rejicere vestem ex humeris. Exuvias ponere. Membrorum artus nudare. Paret amor dictis caræ genitricis, & alas Exuit.

EZECHIAS.

Achasides: filius Achasi. Rex colubrum qui fregit æneum. Achasides patris vestigia fœda relinquens: Fla-

Flagravit Domini totus amore Dei. Abide natus agit grates, Dominumque celebrat; *à matre sic dictus.* Ezechias dirum genuit feritate Manassen.

F

FABA.

DVræ culmen inane fabæ. Ventosam betis, si sapis, adde fabam.

FABER.

Artis fabræ celeberrimus. Persia aromatibus, validis Germania fabris. Aurifaber. Probans vim auri. Fulvum spectans in ignibus aurum. Ignibus appositis censens aurum. Versans fornace & ignibus aurum. Explorans subjectis ignibus aurum. Purgans aurum atque argentum à scoriis & facibus.

FABVLA.

In vanum fabula ficta jocum. Non indigna referri. Fabula plena joci. * Commenta Poetarum. Garrire fabellas aniles. Mendacia vatum verborum pigmentis adornata. Fabularum Architectus Ovidius. Fabella bella. Verkatis umbra. Somnia deliri cerebri. Fallacia quanquam commenta oblectant, & quæ nusquam sunt, in animis tamen voluptatem cient.

FACERE.

Solus & artifices qui facit usus erit. Hoc age. Actum agere. Exequi, peragere, conficere, efficere opus. Gerere, administrare munus.

FACILE.

Pœna non est grandis. Facile ut somno aggrediare jacentem. Omnis ad accessus Heliconis semita trita est. Non est ad astra mollis è terris via. * Proclive factu. Volens, faciliſque sequetur. Res non difficilis mihi videtur. Non est operosa res volenti. Quam facile vulpes pyrum comest, tam facile &c.

FALLERE, & FALLI.

Vana spe lusit amantem. Callida stultas decipit esca feras. Animum delusit Apollo. Nisæ deceptus amore. Et cœli toties deceptus fraude sereni. Primus amor deceptam morte fefellit. *V. Decipere.*

FAMA, idest, RVMOR.

Volucris præconia famæ. Murmura incertæ famæ. Mala murmura vulgi. Nuntia, prænuntia rerum, Major

post

post cineres. Malum quo non velocius ullum. Tam fidi prasique tenax quam nuntia veri. Quam nulla facta diu latent. Magnarum nuntia rerum. Quæ tamen incautos fallere sæpe solet. Parva metu primo, post sese attollit in altum. Ingredienſque solo, & caput inter nubila condit. Volans præpete penna. Mobilibus veniens pennis per inania cœli. Rumor hinc inde volans. Dispergens falsa. * Ea fama vagatur. Fama volat. Incredibilis rerum fama occupat aures. Rumor volat pernicibus alis. ἄσπερον κακόν, malum alarum.

FAMA pro LAVDE, item FAMOSVS.

* Fama perennis, nescia lethi, quam nulla vetustas obruet. Toto notus in orbe. Fama porrecta ab ortu solis ad Hesperium cubile. Te fama jugalibus aëriis sublime tollit, atque subducit hominum fæci. Quacunque Phœbus fama se tendit tua.

FAMES, FAMERE.

Ardor edendi. Cupido ventris. Alti vorago ventris. Vacui incola ventris. Hominum truculenta tyrannis. Rabies edendi. Rabies improba ventris. Amor edendi. * Pallida gerit ora fame. Pessimâ torqueor esuritione. Me improba ventris exagitat rabies. Fatigat me ex longo collecta rabies edendi. Furo stimulante fame. Fames me premit obsidione gravi. Rabidi ieiunia ventris me cruciant immane quantum. Torpent membra fame.

FAMEM DEPELLERE.

Comprimere, restringere famem epulis. Lavare, pellere, depellere famem. Pascere, solvere, placare, sedare ieiunia. Eximere famem. Concussaque famem in silvis solabere quercu. Amor compressus edendi.

FAMVLA.

Studiosa, fida, officiosa, obsequiosa ministra. Observans mandata domina. Ad nutum parata. Serva agilis, sedula.

FAMVLVS.

Servus Minister. Administer. Flexo poplite cernuus, Facilis adiussa expedienda, munia obeunda. Observans lumine mobili omnes domini gestus. Omnia prompte gerens ad nutus heriles. Cuius intenta lumina herum tuentur.

FASTI.

FASTIDIRE.

Adversari, abhorrere, refugere. Tædia sentire. Amor tuus versus est in tædia nostri. Movere fastidium. Positæque movent fastidia mensæ. Veniunt mihi tædia vitæ. Est mihi grave nimis, & nimis molestum. Res illa stomachum cient mihi. V. *Abhorrere.*

FATVM Ethnicôs.

Ferrea decreta sororum. Fatalis lex. Tenor fati. Consilium Deûm. Fatum immobile, inexorabile, ineluctabile, inevitabile. Occulti miranda potentia fati. Æternus ordo fati. Quod Dei iussu fixum fundatumque tenetur. Duns metas cuique suas.

FATA VOLVERVNT.

Ethnicôs.

Sic fata tulerunt. Sic fata ferebant. Sic omnia fatis in peius ruere. Fata manent immota. Fata obstant. Fata hovent. Sic erat in fatis. Fatis adactus. Præceps agit omnia fatum. Certum est, & inevitabile fatum. Potens nil contra immobile fatum.

FAVERE.

Bene velle, cupere. Aliquem fulcire favore. Adesse cœptis. Annuere votis. Dexter adest nuo numine. Linguis animisque favere. Dare se alicui placidum. Respicere aliquem vultu placato. Mite caput, & lætaque cornua vertere huc. Et deus ingenio vela secunda meo. Aspiret primo fortuna labori. Ferte viam venti facilem, & spirate secundi. Adsis pede Diva secundo. Consulite & rebus succurrite duris. Non ignara mali miseris succurrere disco. Da facilem cursum, atque audacibus annue cœptis. Quisquis es, ô faveas, nostrisque laboribus adsis. Votum secundet qui potest, nostrum, Deus. Regia crede mihi, res est succurrere lapsis.

FAVNI.

Bicornes. Dii ruris. Numina rustica. Numina ruris sylvarum.

FAX.

Vires bituminea. Pingues lampades. Flamma ferax, pinus. Fax de stipite facta. Accenso igne micantes faces. Teda pinea. Fax multifida. Fax sine luce. Fax mortis. Fax thalami. Lacrymoso stridula fumo.

FE-

FEBRIS.

Immodicus corporis ardor. Toto in corpore pugnans. Pascens, depascens artus. Rapido furens membra omnibus æstu, Torridas ora anhela continua siti. Arida, anhela, pestifera, tremula, ardens. Febrilis horror.

FEBRI LABORARE.

Ardere febribus. Æstuare febrili dolore. Anhelis febribus uri. Febribus infestis jacere perustum. Sæva laborare febri, quæ membra torret ut ardenti foco. Febris vellit, convellit, macerat præcordia. Torrentur febribus artus. Febris arida depascitur artus.

FELICITAS. V. Prosperitas.

FELIX.

Fortunatus. Beatus. Faustus. Prosper. Timotheus. Fortuna dulci ebrius. Persarum vigui rege beatior. Rebus secundis fruens. Cujus vela inflat aura secunda, Sedet fortunæ in gremio. Non me felicior ipse Hesperiæ dominator oræ. Ad nutum ei fortuna volat. Terque quaterque beatus. Felix ô nimium felix. Quem promissa manet cœlesti portio regni. Perpetuæ manent quem præmia vitæ. Felices ter & amplius. O quid solutis est beatius curis!

FERRE.

* Æneas parenti longævo cervicem subjecit. Humeros Anchisiades fesso ætate suppositi patri. Medius collo sedit Anchises nati. Tollere, portare, ferre in altos montes. Ipse subibo humeris, nec me labor iste gravabit. Succedere oneri. Alto cœlum vertice fulcit. Toto corpore nixus, & contractis undique nervis sustinet immensum pondus. Axem humero torquet. Æneas subiit humeris parentem. Ferre jugum cervice subacta. Contento levius portantur corpora dorso.

FERRVM.

Pondus ferri. Latinum. Ferrum candens, igne rubens, solidum, rigidum, durum, obductum rubigine. Quod Noricus excoquit ignis. * πικρὸς λυτὴρ νεικέων, Acerbus arbiter, seu solutor litium. V. *Ferrum cudere.*

FERTILIS.

* Ditissima terra. Est ver assiduum. Est tellus bifera. Est hic æstas alienis mensibus. Est magna parens frugum. Terra opima frumentis. Pinguissima tellus, ac fecun

secunda nimis. Luxuriat solum. Terrarum regina solo ditissima) Terra liberius omnia nullo poscente ferens. Terra frugibus felix. Terra ubere læto. Terra potens ubere glebæ. Pereas messes opimas. Proferens Cerealia munera; dona Cereris. Lætis flavens aristis. Reddens semina data multo cum fœnore. Reddens centupla lucra. Arva colonis respondentia multiplici fœnore. Opulenta bonis. Ridentia satis surgentibus. *Vide fru-gifer.*

FERVERE.

* Furit intus aquæ vis. Exultant latices æstu saliunt, que bullæ minutæ. Magno sonore ferventis aheni ebullit unda. Altè spumis exuberat unda, Non se capit unda, volat ater vapor ad auras. Spumeus undarum cumulus se tollit aheno. Fervet & exultat aqua.

FESTINARE. V. Accelerare.

FESTVM.

Dies festus. Festa celeberrima. Lux sacra. Lux festa. Sacrum solemne. Solemnia annua.

FESTVM CELEBRARE.

Agere, agitare, peragere, servare festum, festum tempus, festum annuum, Celebrare festum. Sacrare festum. Instituere, indicere festum. Nos delubra Deum, miseri quibus ultimus esset. Ille dies, festa velamus fronde per urbem. * Festivam celebrare diem. Solemnes ducere pompas ad delubra. Est dies anno redeunte festus. Adest lux festa. Festis luci-bus & profestis. Solemnem honorem ferre alicui sanctorum. Luce sacra operari Deo. Cessant deposito jugo agri fertilis incolæ. Salve festa dies meliorque revertere semper. Ἑορτὴ πλεισόμβροτος, populosum festum.

FIBVLÆ.

Vincla relaxare tunicæ.

FICVS.

Baccis cærula ficus. Duris densissima pomis. Lactens, digna legi.

FIDERE. V. Confidere.

FIDES.

* Fiducia. Accipe, daque fidem. Tibi maxima rerum verborumque fides, Spes ô fidissima Teucrûm. Intemerata fides. Pides vincta teste Numine. Animum præ-

senti

senti pignore firmans. Hostibus est servanda fides. σφραγὶς νόου, signaculum mentis.) Thesea, Penelopea, inculpata, laudabilis, spectata, incorrupta, ingenua, ævo rarissima nostro. Corvo rarior albo. Rara avis in terris, nigroque simillima cygno. Quæ aut nulla, aut monstro rarior esse solet. Astra sueta subire fides. Fidei incrementa novæ. Christum fido supponere cordi. Prævia fax fidei.

FIDES, seu CHORDA

Harmonica, sonora, resona, vocalis, canora, tinula, dulcis. Movens, alliciens animos. Mulcens, permulcens pectora. Levans pectora duris sollicitudinibus. Fallens, tollens curas. Suave, dulce sonans. Mulcens, reficiens, recreans pectora mœsta sono dulci. Quæ dulces reddit pollice tacta sonos.

FIDIBUS CANERE.

Pulsare nervos. Tangere chordas. Percutere carmina nervis. Tentare, impellere, sollicitare chordas pollice.

FIGULUS.

Componens ollas de facili luto. Contorquens rotam pedibus in celerem orbem. Fingens vasa. Incrustans ollas vitro. Laboriosus, sedulus, industrius.

FILIA.

Nata. Proles nupta. Filia orba parentibus. Acerba parenti. Dives dote. Gnata

FILIUS.

Proles. Regius puer. Firma adjumenta parentis. Natus. Gnatus. Spes parentis. Dulce levamen senectutis patentum. Pignus dulce socii tori. Carum pignus conjugii. Spes operosa patri suo. Curarum & senii dulce levamen. Ore parentem referens. Propago.

FINDERE.

Cuneis fissile robur scindere. Cuneis findere. Rimam facere. Quadrifidam quercum cuneis scindere. * Altè finditur in solidum cuneis via. Sublatum altè consurgit in ensem, & mediam ferro gemina inter tempora frontem dividit. Partibus æquis huc caput atque illuc humero ex utroque pependit. Findere in bina secando.

FINIS.

Vltima, *pro fine.* Eventus. Effectus boni. Causa peracta est. Operis fastigia summi. Venit summa dies.

Ter-

Terminus. Meta ipsa extrema, seraque coronide longus
Est liber. Exitus acta probat. Nec prius imposuit rebus
finemque modumque.

FINIRE.

Facere finem cantandi. Dare finem laboribus. Facere modum. Ponere, imponere finem. Finem imponere curis. Imposuit finem pugnæ, fessumque Dareta Eripuit. Exiit emeritis curribus amnis. Littera defesso pollice fistit opus. Donec longa dies perfecto temporis orbe Venerit. Finis adest. Dirimere sanguine bellum. Immensum spatiis confecimus æquor. Vesper decedere campis Admonuit. * Ad umbilicum ducere. Coronidem imponere. Finem deditore loquendi. Quis scelerum modus est? Hic stabit civilibus exitus armis. Statuere modum rei alicui. Perficere est animus, finemque imponere. Addere summa. Pierides cœptis addite summa meis. Imponere cœptis ultimam manum. Vide *Perficere*.

FIRMVS.

Sunt rata pacta. Firma cavavit robora. Turno vita manet rata. Fixus. Durabilis. Stabilis. Constans. Illum non populi fasces, non purpura regum Flexit, & infidos agitans discordia fratres. Constans. Stabilis. Inconcussus.

FISTVLA.

Calamus. Canna. Arundo. Cicuta. Avena. Buxus. Dulce canens, Dans blandos modos. Tibia fingens teneros modos. Modulans lætos cantus, Effundens dulces sonos. Dispar septenis fistula cannis. Dispares calami compagine cerâ juncti. Fistula cui semper decrescit arundinis ordo.

FISTVLA CANERE.

Dat tibia sonos. Ludere quæ vellem calamo permisit agresti. Quem mea carminibus meruisset fistula caprum. Stridenti stipula disperdere carmen. Calamos inflare leves. Non pati calamos inertes. Fistula dicere amores. * Structis cantare avenis. Silvestrem tenui musam meditari avena. Calamo terere labellum. Inflati complevit locum murmure buxi. Dicere carmina fistula.

FLAGELLARE.

Crudeli verbere lacerare terga. Insonare flagello.

Lento

Lento cruciare flagello. Torto instare flagello. Intorto verbere terga secare, Verberibus castigare. Ingeminare ictus. Continuo sonres ultrix accincta flagello. Tisiphone quatit insultans. Sequitur Bellona flagello. *Vide Cædere.*

FLAGITIUM.

Delictum. Vitium. Culpa. Admissum. Labes. Factum triste, turpe, nefandum. Nil ruboris, nil pudoris habens. Non leve crimen. Immane nefas. Dirum in pectore versare nefas. Me mea fata, & scelus exitiale his merière malis. Pro tali scelere, pro talibus ausis dii persolvant graces. Ingenio scelus non abest tuo. A culpa mea facinus abest. *V. Crimina.*

FLECTERE ALIQVEM. V. Placare.

FLORA.

Chloris. Vxor Zephyri, venti occidentalis, quæ floribus præesse fingitur. Zephyritis. Ludis celebrata jocosis. Vultu pulcerrima. Spatians cultis in arvis. Exultans, sedens, residens viridi in gramine. Legens carpens flores vernos. Floribus arva coronans. Eliciens lilia mista odoratis rosis.

FLORERE.

Formatis aperitur floribus arbor. Nunc omnis parturit arbor. Arbor trudit gemmas, & frondes explicat omnes. Purpureis colluceat floribus agri. Induere se in florem. Humus fundit varios flores. Herba pubescit, & variis floribus halat. * Viret assiduo flore resectus ager. Spirant arva croceis vestita floribus. Fragrat herba odoriferis comis.

FLORES.

* Pratorum insignis honos. Grata oblectamina visus. Horti deliciæ mille colorum. Velluris sidera variegata purpurea, candida, ardentia, ferruginea, crocea, cærulea, &c. Pignora olentia Floræ, Τῆς ἐδοσμύχους. Terræcæsares.)

Flos concolor. Flores odori, verni, purpurei, mille colorum. Flos spargens, diffundens late dulcem odorem. Oblectans animum miris, variis, mille modis. Ridens, vernans humili in gramine. Mulcens auras suavi odore. Halans per prata nitentia. Nitescens discolore gramine Odorato gemmine ridens. Viridanti in gramine gemmans. Arridens apibus per gramina rosci-

cida. Variis florum data nexa coronis. Variis florentia lumina sertis. Ornusque incanduit albo flore pyri. Hædique petulci floribus insultant. Fucoque & floribus ora explere.

FLORES VARII, & HERBÆ.

* Lilia, rosæ, violæ, narcissi, hyacinthi, calthæ. Lilionarcissi. Croci. Cinnama. Nardus. Casia. Balsama. Thyma. Amaracus. Ligustra Vaccinia. Colocasia. Acanthus.

FLVCTVS.

Procellosus, tumidus, marinus agitatus, rapidus, vastus, raucus, sonans, tremens, undans, immodicus, surdus. Se sinuoso vertice volvens. Resonantia littora pulsans, Spumosa littora feriens, concutiens. Immenso murmure resonans. Fluctus glomerati, atque agmine facto intentant sæva pericula nautis. * Fluctus albescere ponto incipiunt. Fluctus ex alto tollitur, inque sinus curvatur unda. Ima exæstuat unda vorticibus. Montes volvuntur aquarum. Gibbosa dorsa Ponti. Tollitur Oceanus, & sicca verberat unda.

FLVERE, quod ad FLVVIOS spectat.

* Labi, manare, ferri agmine aquarum placido. Sinuosis flexibus Scaldis errat. Torquet flaventes Ister arenas. Volvitur per saxa Mosa. Purior argento fluit unda. Tenuis fugit per gramina rivus. Ubi corniger humectat culta pinguia Scaldis. Septem ostiis in mare decurrit. Volvitur in pelagus septena per ostia. Septem portis fertur in æquor. Expatiata ruunt per apertos flumina campos. Gelidosque fluvius per imas quærit ter valles. Curva nec assuetos egerunt flumina cursus.

FLVVIORVM, ALIQVOT NOMINA.

* Scaldis. Mosa. Mosella. Tybris vel Tyberis, vel Tiberinus. Ister. Padus. Sequana. Nilus. Arar. Tamesis. Euphrates. Ganges. Tagus. Hermus. Rhenus. Rhodanus. Dilia. Zenus. Simois. Xanthus. Anio. Garumna. Tanais. Pactolus. Lyris. Rubicon. Nar. Albis.

FLVVIVS.

Fluvialis unda. Aqua currens. Flumen concitum, rapidum, sævum, obliquum, perpetuum. Fluminis ora. Fluminis ortus. Liquor facilis, niger. Humor Pactoli.

Amnis

Amnis cæruleus. Per virides herbas sinuoso tramite currens. Rivus lymphis arida prata fovens. Molles irritans murmure somnos. Crepitanti murmure cadens. Murmure rauco strepitans. Per prata virentia fluens. Rivus lene fluentis aquæ jucundo murmure labens. Exiguo fonitu per levia saxa fluens, fugiens. Irrorans mollia gramina. Murmure tranquillos sonos inducens. Fluentum. Amnis. Aggeribus ruptis spumans amnis. Amnis sedatus se condidit alveo. Propter aquæ fluvium viridi procumbit in ulva. Fluminaque antiquos subter labentia muros. Cava flumina crescunt cum sonitu. Flumen medio caput extulit alveo.

FODERE.

Effossa terra supinare glebas. Scrobibus concidere montes. Labefacta movet robustus jugera fossor. Primus humum fodito. Effodere latebras. Tellurem ligone recludere. Excavare terram. Tellure cavata. Oculis captis fodere cubilia talpæ. Abire ferro in viscera terræ. Lacertosi coloni fodiunt arva dura. Cædere montium medullas. Penitus sarculo cavare terras. Cæcos facere hiatus. Adyta terræ ferro eruere.

FOEDVS.

Perpetuum, stabile, legitimum, amicum, conjuratum, concors, firmum. Pactio. Pactum. Conventio. Conjuratio. Inviolabile pignus pacis.

FOEDVS FACERE.

Fœdus inire, componere, ferire. Dare dextram. Dextræ coniungere dextram. Iungere fœdere dextram. Firmare inter se fœdera dictis. In amicitiam coire. Animum præsenti pignore firmare. Fidem dare, & accipere. Fidem novare. Tangere dextram. Cogere in fœdera, in concordiam. Coëunt, in fœdera dextræ. Æternam pacem, pactoque Hymenæos exercere: Æterno fœdere pacem iniungere. Stricto constringere fœdere mentes. Pangere fœdus. Mittere æterna in fœdera gentes.

FOEDVS VIOLARE. V. Violare fœdus.

FOENERATOR. V. Vsurarius.

FOENERARI. V. Vsuram exercere.

FOENVS. V. Vsura.

FOETVS.

Pondus ventris, Tmor. Maturum onus. Crescens onus

anus vesceribus. Vteri pignora. Nati cara pignora. Expletum matris onus. Cœlesti pondere venter tumidus.

FONS.

Ora fontana. Fontis aquæ. Aqua irrigua. Cavæ venæ. Fons tenui pellucidus unda. Nitidus argenteus undis. Patulos succinctus hiatus. Floens per florida gramina. Agens virides undas. Arentes relevans jucundo frigore fauces. Derivans perpetuas aquas. Devolvens vivas aquas per saxa humentia viridi musco. Vndans humor aquæ. Fontis dulcissima lympha. Saxa lavans viridi circumlita museo. Molles invitans placido murmure somnos. Levans arentem sitim susurranti aqua. Fugiens sonoro murmure, & rivum irriguum per prata humentia volvens. * Vena perennis aquæ. Fugiente dulcis murmurat rivo sonus. Fontanus fugiens per gramina rivus molliter inclinata. Fons splendidior vitro, quem flagrantis atrox hora caniculæ nescit tangere. Roscida mobilibus lambens gramina rivis. Venula terræ.

FORES.

Valvæ bifores: Surdæ, rigidæ, rimosæ, clausæ, apertæ. Tanua surda petenti. Laxa ferenti, Saucia nocturnis potorum rixis. Suo se cardine versans. Duris roboribus fulta. Stridorem moto cardine reddens.

FORMA.

Decor. Dotes formæ. Damna formæ. Facies. Figura læta. Forma bonum fragile est. Indigna perire. Forma venusta, superba, splendida, eximia, egregia, decens. Breve donum exigui temporis. Spatio quæ carpitur ipsa suo. Res fugax. Quæ quanquam accedit ad annos fit minor. Vt rosa verna perit. Blandimenta formæ præstantia, excellentia, gratia formæ. * Est forma qualis innubis dies. χροιὰς αὐγὸς, nos coloris.

FORMA D. VIRGINIS.

* Præstanti corpore virgo. Inter virgineos choros longe pulcerrima. Cujus ex oculorum acie probitas castitasque promicabat. Maria pulcerrima forma, qualis cum puniceis rosis cana miscentur lilia. Matre pulcra filia pulcrior. Nitor ejus Pario marmore purior. Quis decor est formæ simul ac virginitatis intemeratæ: non ita nocturnis Cynthia relucet astrorum choris.

Christi Genitrix quovis sidere pulcrior. Torquear hoc oculos, si quem male Cypridos ardor incendit.

FORMICA.

Agmen granifer um. Parcum genus, patiensque laborum. Quæsiti tenax. Formicæ frugilegæ. Inopi metuens senectæ. Vehens cibum gran fero ore. Nigrum agmen prædam per herbam convectans calle angusto. Hyemis mămor. * Tectis efferens penetra. Jus ovi. Ingentem populans farris acervum. Bestiolæ quæ hyemis memores tectis angustis grana reponunt. It nigrum campis agmen, prædamque per herbas Convectant calle angusto, pars grandia trudunt obnixæ frumenta humeris, pars agmina cogunt. Ὄγιλ ἐραθὸς terræ exercitus.

FORMIDARE.

Trepidat pavida formidine pectus. Mens ægra trepido metu palpitat. Corda tremunt dubio metu. Præcordia occupat, concutit horror. Anxia corda tremiscunt nimia formidine. Corda stupent anxio metu. Horrere, turbari metu. Tremere animo. Pallere metu. Timor ingens quatit, concutit ossa. Timor abstulit vires corporis. Gelidus per ima cucurrit Ossa tremor. Tremefacta novus per pectora cunctis Insinuat pavor. Præcipites metus attrahit. Mortalia corda per gentes humilis sternit pavor. Frigidus obstat circum præcordia sanguis. Corda pavor pulsat. Tota tremor pertentat corpora. Perculsus formidine mentem. Metu seras coelumque fatigare. Sævus circumstitit horror. Formi ine cecidere animi. Diriguit risu in medio, calor ossa reliquit. Labitur, ac longo vix tandem tempore fatur. Raris turbatus vocibus hilco. Arrectæque horrore comæ, & vox faucibus hæsit. Exultantia haurit corda pavor. Attonitis hærere animis. Ingenti trepidare metu. O lisomnium ingens rupit pavor, ossaque & artus perfudit toto proruptus corpore sudor. Quod si tantus habet mentes & pectora terror.

FORMIDINEM OBJICERE.

Omnes metu subjicere pedibus. Formidinem exuere, deponere. Recipere, revocare, recuperare animam se, posse metu. Ore tremente ponere metum. Mœstum timorem mittere. Solvere metus. Solvere corde metum.

FORMOSA.

Eximia, egregiæ formæ virgo. Cui est niveæ præstantia formæ. Venusta fronte superbiens. Quæ læto splendore micat. Cui rosis æmula labra rubent. Cujus ora radiant ingenuo suffusa rubore. Cujus sanguineus rubor induit ora. Pax splendida inter virgineos choros. Non horrenda rugis. Habens genas purpureas, lactisque aspergine tinctas. Cujus roseas commendat gratia mita genas. Variis donis refulgens fidetis instar. Forma pulcherrima virgo. Quæ candore nives æmulet. Præstanti corpore Nympha. Quæ nulla decentior.

FORMOSUS.

Ante omnes forma pulcher. Egregiæ formæ splendor. Insignis facie juvenis. Ipse alios inter pulcherrimus unus. Formosi pecoris custos formosior ipse. Quo pulcrior alter Non fuit Æacidum. Insignis forma, viridique juventa. Os humerosque Deo similis. Præstanti facie & forma.

FORTIS.

Invictis viribus esse. Viribus insignis. Valido esse robore. Præditus viribus. *V. Robustus.*

FORTITUDO.

Robus firmum, solidum, invictum, validum, prævalidum, rigidum, inexpugnabile, Herculeum, Vires alacres, valentes, vegetæ, nervi fæ.

FORTUNA DEA FICTA.

Sors quam tribuit fortuna. Casus subitus. Dea inimitis, cæca, dubia, infidiosa, levis, incerta, volubilis. Constans in levitate. In nullo loco tenax. Solito defecta favore. Vultus, lumina, frons, facies, species Fortunæ. Regna Fortunæ. Fortuna ambigua, lubrica, anceps, invida, malefida, instabilis, erratica, mobilis. Alternans vices. Res humanas sursum deorsumque rotans. Passibus ambiguis errans. Permutans ima summis. Hominum spes faciens vanas. Fugacier undis. Ex humilique loco magna ad fastigia rerum attollens, & rursum deturbans Modo læta manens, vultus modo sumens acerbos. Euripi instar reciproca. Quæ durior esse solet bonis, æquior malis. Mobilitas fortunæ lubrica. Nesciens figere rotam. Sors, dubiis passibus errans. Fortunæ instabilis aura. Rebus in humanis mul-

Jo discrimine ludens. Omnia non certa dans rapiensque manu. Omnia mutans variis casibus, nec finens aliquid felix esse diu.

FORTUNA ADVERSA.

Iniqua, sæva, dura, incommoda, inimica, tristis. Sors aspera, ferrea. Vis violenta sævæ fortunæ. Pera fortunæ violentia. Procella sortis turbidæ. Ictus, impetus rabidæ fortunæ. Malum triste, sævum, fatale. Sors per cumidas agitata procellas. Adversi incommoda fati. Tela adversæ fortunæ. Sors onerosa premens, humanum genus.

FORTUNA ADVERSA UTI.

Variis casibus urgeri, & duris undique fatis exerceri. Fatis tribubus angi. Adversa fortuna premi. Vigeri tatis iniquis. Casu acerbo affligi. Pati mille incommoda iniquitati. Insana sors intonat. Miserum tristis fortuna tenaciter urget. Agi fortuna per adversas procellas. Sors premit atra malis. Sæva malorum procella obruit caput. Fortuna adversa, minus secunda uti. * Esse ludibrio fortunæ. Fortunæ scopus.

FORTUNA BONA

Fortuna ridens, arridens vultu blando. Sors splendida, amica, placida. Aura secunda, prospera. Fata secunda. Flatus fortunæ secundus.

FORTUNA BONA UTI.

Faustis successibus uti. Navigare felici aura. Ducere placido candida vela salo. Secundis ventis, secundo flatu uti, alite dextro, auspicio lato frui. * Sedere fortunæ in gremio.

FORTUNATE, seu FELICITER.

Alite dextro Vento secundo. Secundis successibus. Secundo flatu. Omine lato, fausto. Auspicio felici. Prospero, lato cursu.

FOVEA.

Caverna, profunda, cæca, cava, vastr, umbrosa, tecta, abrupta atra, Scrobs furva, excesa. Spelunca. Specula. Exhalans tristem Mephitim.

FRANGERE. V. Rumpere.

FRAUS. V. Decipere.

FRENARE,

Spumantia addere frena feris. Torquere frenis ora [illegible] equi. Feroris equi luctantia colla retorquere.

Actus

Actus habenis equus curvatis fertur spatiis. Adductum circum caput egit habenas. Glacies frenat cursum aquarum. Iustitia frenare gentes superbas. Vinclis, & carcere frenare. Tempore parce equos lentis animosus habenis, Et placido duros accipit ore lupos. Domare, compescere, coercere, cohibere freno. * Novit premere & laxas dare habenas. Temperare ora frenis. Celsos sonipedes subigere jugo. Frenare juventam, urbem, populos optimis legibus.

FRENUM.

Frena sonantia, spumantia, domantia; cohibentia equos. Habena valida, lenta, laxa. Lorum flexile, podosum.

FRIGERE.

* Frigore corripi. Frigore contrahi, affligi, lædi. Solvuntur frigore membra. Boreæ penetrabile frigus adurit. Secat glacies aspera plantas. Frigus perambulat artus. Frigus acutum sævo spirante Borea cutem findit. Stringuntur acri frigore membra. Frigore pallet instar buxi corpus undique contrahens. Pallent amisso sanguine venæ. Rigidum permanat frigus ad ossa. Artus aculeata frigora pungunt. Infantis Christi membra aura pungebat. Puellulæ tenerrimum corpusculum frigus adussit.

FRIGIDUS.

Frigidior glacie. Glacialem arctum experiri. Frigore lapsa cadunt folia. Concrescunt currenti in flumine crustæ. Undique jam tergo feriatos sustinet orbes. Pupribus illa prius patulis, nunc hospita plaustris. Cæduntque securibus humida vina. Boreæ penetrabile frigus adurit. Pluvio contristat frigore cælum. Cum tristis hiems etiam nunc frigore saxa rumperet, & glacie cursus frenaret aquarum. Gelidus concreyit frigore sanguis.

FRIGUS.

Asperitas frigoris. Minæ frigoris. Rigor alpinus. Glaciale, durum, hiemale, Scythicum, non habitabile. Acre gelu *V. Hiems*.

FRONS FRONDIS, FRONDESCERE.

* Comæ, silvæ honos. Arborum cæsaries. Stringe comas, & brachia tonde. Nunc frondent silvæ. Nunc omnis parturit arbos. Mobilibus veris inhorruit adventus

ventus foliis. Silva spargit agrestes frondes. Silva comata. Arbor agit comas. *Papinius:* Nunc arbor crinitur foliis. Luxuriat arbos in pauulas comas. Formaris aperitur frondibus arbos, Viridi tegmine amiciuntur arbusta. Reduunt arboribus frondes, quas Hiems abstulerat. *V. Flores.*

FRVCTVS.

Vberes, amœni, dulces, opimi. Fruges cereales, lætæ, gravidæ. Curva am falce petendæ, tecendæ. Labori non respondentes. Præmia telluris. *V. Malum.*

FRVGES.

Primitiæ frugum. Alimenta frugum. Munus frugum. Penis acervi. Frugum acervi.

FRVGIFER.

Multam Cererem proferens. Largis proventibus auctus. Fundens benignam frugum copiam. Respondens votis avari agricolæ. Vber lætæ proventu. *V. Fertilis.*

FRVMENTVM.

Cerealia munera. Cereris dona. Ceres humanis usibus apta. Ceres flava, spicifera, frugifera, munifica, fecunda, falcifera, flavens, culta, triticea. Alimenta terrarum. Mitis dona frugum.

FRVSTRA.

Incassum. Nequaquam. Inaniter. Irata Delia venari. In sterilem agrum mittere semina. Nil profecturis litera bobus arat. In vacuas auras questus effundere frustra. Intrepidos jacere irrita verba notos. Addere aquam fluviis, & silvis ligna. Noctuas Athenas mittere. Inducere aquam fonti. Labor studio vanescit inani. Haurire aquam cribro. Fundere aquam in dolium pertusum. Docere recta procedere canentem. Folia arboribus, sidera cœlo addere. Semina tradere arenæ. Sursum agere sisyphi revolubile saxum. Curvo proscindere littus aratro. *Vide Absurda agere.*

FVCARE.

Fucare colorem. Fuco oras explere. Lana fucatur colore. Formosam faciem nigro medicamine calat. Lineæ ora. Circumlinere fuco. Comere, excolere colla, genas. Fucata genas. Hyali saturo fucata colore. Compositis linere ora venenis. Hirsutas genas fuco excolere. Naturale decus arte ficta juvare. Non fucere. In pro-

propriis membra nitere bonis.

FUCUS.

Medicina figuræ. Nitor externus. Candor quæsitus. Fucus cæruleus. Cultus mercatus. Color quæsitus. Medicamina vultus. Pigmenta faciei. Venena composita formæ. Bis mendax vultus.

FUGERE.

Fuga, seu pedibus salutem quærere. Moliri, parare, capere fugam. Dare terga fugæ. Terga dare. Vertere, convertere terga. Præbere terga fugæ. Arripere, corripere, festinare, agitare celerare, maturare fugam. Fugam subsidio subire. Mille fugit, refugitque vias. Terga fugæ mandare. Tenere fugam. Pedibus timor addidit alas. Dare tergæ in fugam. Corripere viam fugæ. Aspectu se clam subtrahere. Tacitus decedere. Fuga silvas, saltusque peragrare. Eripere se leto. Turpi fuminea terga dedere fugæ.

FULCIRE & FULCIRI.

In te omnis domus inclinata recumbit. Nullo fulcimine nixus. Inhærere humeris alicujus. Attollere humeris. De humeris suspendere, sustinere onus. Humeris subire. Capiti committere pondus. Cum foret Æneæ cervix subjecta parenti.

FULGETRUM, QUAM CORUSCATIONEM VOCANT.

Fulgur clarum, micans, rutilum, igniferum, jaculabile, ardens flagrans, nictans, secans, tranans, penetrans aëra. Terrifico mugitu ardens. Rumpens obscuras nubes, & terque quaterque tremulum jubar ingeminans. Crebrum dehiscentis poli jubar. Ignis hiante cœlo veniens. Ignis per inane micans. Rapidi cadentes abruptis nubibus ignes.

FULGURARE.

Deus rutilas per nubila flammas spargit. Crebris micat ignibus æther. Flammis cœlum vel æthera miscere. Ignes ab æthere fulgent. Vibratus ab æthere fulgor. Cum sonitu venit. Rapidum jaculari è nubibus ignem. Cœlo in nubibus ignes Terrificant animos. Hinc tonat, hinc missis abrumpitur ignibus æther. Non alias cœlo cecidere plura sereno Fulgura, nec diri toties arsere Cometæ. Fulmina torquet Astripotens. Fulmine terrere. Pater omnipotens cœlo ter clarus ab

ako Intonuit, radiisque ardentem lucis, & auro, Ipse manu quatiens ostendit ab æthere nubem. Cœlum coruscat trisulcis ignibus. Æther micat latè fragrantibus fulguribus. Ignea vis fulminis coruscat. Rumpunt aëria fulgura crebra plagas. Fulgura cadunt cœlo. Ignea decussis erumpit nubibus æthra. Aerios secans compos lux flammea transit. Micant ruptis è nubibus ignes.

FULMEN.

Fulminis ictus. Medio in aere sævitas. Cadens, ruens per inania. Horrorem incutiens irato numine terris. Concutiens celsa à vertice tumes. Feriens fumosos montes. Acuti fulminis ignes. Sævi fulminis alæ. Trisulcum telum infesti Iovis. Concussis elisi nubibus ignes. Excussis elisus nubibus ignis. Missis abruptus ignibus æther. Tumultus ætherii. Iovis arma. Ignes fulminei, trisulci. Ignis Iovis. Validus fulminis ignis. Ignes Phaetontei. Tela manibus fabricata Cyclopum. Ignea arma. Fulminis ira. Fulmina missa polo. Impetio fulmina missa Iovis. Non imitabile fulmen Iovis. Αἰθέρος ὀρχεστής, Æteris saltator.

FULMINE LÆDI.

Sentire fulminis ictum. Tangi, feriri de cœlo. Iovis ignibus percuti. Fulminis igne peti.

FUMARE.

Edere, dare, emittere fumum. Et jam summa procul villarum culmina fumant. Fumantia saxa Ætnæ. Cœlum subtexere fumo. Faucibus ingentem fumum evomit, involvitque domum caligine cæca. Brigit arro Nigrantem fumo rogus alta ad sidera nubem. Fumant sudoribus artus.

FUMOSUS.

Fumea tedis lumina. Piceum fert fumida teda lumen. Fumi sera nox. Fumificus ignis.

FUMUS.

Picea caligo. Nigra volumina fumi. Fumus lacrymosus, sublimis, niger, sordidus, volucer, inanis, levis. Per multa foramina evolans. Ad æthera tendens. Inimicus oculis. Evanescens vacuas in auras. Remanens exusto stipite. Fumi volucris vapor. Ater ad sidera fumus Erigitur. Tecta subeunt nigro deformia fumo. Assidua postes fuligine nigri. Misto undans pulvere fumus. Atram prorumpit ad æthera nubem. Turbine fuman-

sumentem piceo. Respiciunt atram in nimbo volitare favillam.

FUNDA.

Ictus contorto verbere glandes. Glans plumbea funda missa. Pondera fundæ plumbea. Stridens funda. Stupea contorquens balearis verbera fundæ. Et fundam tereti circum caput egit habena. Torta Balearis sævus habena. Stridentia funda Saxa pluunt, volucres imitantur fulgura glandes. Cum balearica plumbum Funda jacit.

FUNDARE, FUNDAMENTUM.

Fundare arces. Vrbem fundare colonis. Fundamenta locare. Fundamina prima ponere. * Substruere. Struere basin

FUR, FURARI.

Nocturnus, tacitus, pervigil, nepidus, rapax, trifurcifer, vagus. Nocte vagans. Insidians opibus alionum, Captans aliena Rapiens nummos fracta arca. Malefida cohors nocte silente alienas opes surripiens. Raptas ad litora vertere prædas. Manticulari. Avertere tauros à stabulis. Aliquid condere furto. Ignem ætherea domo subducere. Fur notæ nimium rapacitatis. Rapere armenta stabulis reclusis. Vivere rapto. Triti spoliantur templa ruinæ.

FURERE.

Insania mentem occupat, habet. Agi, agitari furore. Rapi, Circumagi furore insano. Oestro ferri. Laborare errore mentis. Furere ingentibus iris. Indomitos gerere in corde furores. Concipere furiata mente furores.

FURIÆ.

Diræ. Erinnyes. Eumenides. Furiæ ultrices. Vltrices scelerum Deæ, Tisiphone, Alecto, Megæra, Sorores nocte genitæ. Famulæ Ditis. Diræ sorores. Diræ Furiarum cohors. Sorores anguicrines. Mens furiis agitata fuit crudelis Oresti; exercita Diris; flammata furore. Inrabiem mens acta fuit. Atrabile furit percitus.

FURORE CORREPTUS.

Non sanæ mentis, Vesanus. Cui mens dimota loco vel sede sua est, Indomitos in corde furores gerens, habens. Vago furore actus. Turbatus corda phrenesi,

Scelerum furiis agitatus Orestes.

FVTVRVM.

Cauta speculator mente futura. Casus scire futuros. Aperire futura. Eventum pugnæ capere. Eventus secundare. Cæcos eventus volutare animo secum. Nescia mens hominum fati, sortisque futuræ. Quo res cunque cadent &c.

G

GALEA.

CAssis ferrea, horribilis, Martia, fulgens, radians, coruscæ, trux, minans, victrix, cristis decorata rubris. Ære rigens. Ignem flammasque vomens. Cristata pennis. Tegmina capitum. Tegminis officium. Vincula galeæ. Et gravibus rastris galeas pulsabat inanes Miratur terribilem cristis galeam. Imam inter galeam, summi thoracis & oras Abstulit ensecapur. Induere galeam habilem cristisque decoram Scuta virum, galeasque & fortia corpora bello.

GALLIA.

Dives, armipotens, ferox, ingeniosa. Aurea casaries ollis, atque aurea vestis. Virgatis lucent sagulis, tum lactea colla auro innectuntur. Profugique ex gente vetusta Gallorum Celtæ. Trucesflavo ve tice Galli. Quos Rhodanus cingit Rhodani potores, ἀπὸ τῆ γάλακτος, à candore lactis. Formosa Gallis corpora.

GALLINA.

Glocitans, gloccians. Legens alarum tegmine pullos. Pullorum custos fidissima. Secuso observans pullos quo tempore milvus Insultet insidias. Fovens sobolem expansis pennis. Fœtus suos vocans singultu & plaudentibus alis. Cristati gallinæ. Fœta conjunx cristati mariti.

GALLVS.

Præcinctus ales, dicti. Cristatus ales. Vigil ales. Qui cantibus ora. Exores auroram, Qui tempestivum vigil provocat ore diem. Lucis præmunitus ales. Excubitor. Metuendus terror leonibus. Totam gentem fœcundo semine complens. Somnos abrumpens, impedimenta. Volucris Tritonia. Nuncia lucis avis. Cristata volucris. Ales dei nuncius. Vocecrebra nuntians diem adesse. Excubitor, quem diem cantu prædixerat ales.

GANI-

Cujus amore arsit rex superûm Raptus Ioyi. Phryx. Phrygi s Iliades. Idæus Iliacus. Pæidis genitus de sanguine. Qui pocula miscet, Invitaque Iovi nectar Iunone ministrat.

GAVDERE.

Capere gaudia lætâ mente. Capere, concipere nova gaudia post luctu. Perfundi, suffundi lætitia. Exhilarari tristia corda, pectora. Lætos diffundere vultus Pertentant gaudia mentem. Intima viscera cordis gaudent. Pectora exultant lætitia. Lætitia fremere, & animos ad sidera tollere. Gestire tacito sub pectore. Demere superciliosa nubem. Induere faciles gaudenti pectore vultus. Dulcia sepositis agitare gaudia curis. Mentem tacitam penetrant gaudia mille. Lætitiæ dulces sentire sub pectore motus. Volutare, nectere gaudia.

GAVDIO EXVLTARE.

Dare manibus plausus. Pectora exultant dulci motu. Plaudere lætitiæ gestu. Edere non fictos exhilari pectore plausus. Edere festivo nova gaudia plausu, & jubila gratifica voce sonare. Præcordia dulci gaudio perfusa gestiunt. Lætitiæ dare signa, & tollere plausus. Pectore exultante ciere plausum. In plausum abire. Lætos tetari gaudia plausu. Gaudio triumphare.

GAVDIO PERFVNDERE.

Mulcere animum mira dulcedine. Complere, implere lætitia pectora. Imbuere, perfundere lætitia mentem. Inflectere blanda dulcedine sensus. Mulcere animum: Confusæ reddere gaudio curæ. Iucundo afficere præcordia sensu. Dulcia turbatæ infundere gaudia menti. Pectora, ingentem lætitiam in corde. Ciere alacres in pectore motus. Implere affectu lætitiæ dulce mentem.

GAVDIVM.

Speratum; secundum, præceptum, verum, falsum, novum. Lætitiæ. Voluptas. Animus gaudens, Lætitia tumefactus. Gaudia grata. Animi dulcedo. [illegible] Lætitiæ torrens.

GELIDVS.

Rigidum, assiduum, candens. Mari assiduo cana gelu. Glacie riget horrida barba. Riget gelu claudus lucrum.

hiems. Iacet terra alto gelu. Horrida cano pruina gelu.
V. Glacies, V. Hiems.

GEMELLI.

Duplex partus. Fœtus duo. Fœtus gemellus, Pignora bina. Proles gemina. Proles gemella.

GEMELLOS PARERE.

Dare duos partus. Dare prolem gemellam. Edere geminos. Eniti gemellos, partus gemellos, prolem gemellam. Duobus fœtibus augeri.

GEMERE.

Ingentem gemitum dare ab imo pectore. Edere gemitum alto de corde. Ducere suspiria. Trahere gemitus tristi pectore. Suspirare ab imis pectoribus. Rumpere pectora questu. Triste gemere. Assiduo renovare suspiria. Premere duros sub pectore gemitus. Mittere, emittere è pectore gemitus. Tristi gemitu implere loca. Tollere ingentem gemitum ad sidera tunsis pectoribus. Rumpere alta suspiria de pectore tristi. Tundere pectora gemitu. Versare, haurire, referre, repetere, movere suspiria. Mœstus expromere voces. Fletu ingemuit nostro.

GEMITVS.

Fictus, extorsus, flebilis, mœstus, querulus, lacrymabilis. Intima viscera quassans, concutiens. Suspiria gemebunda, macerantia corda. Signa doloris tacita. Gemitus pectora concutiens. Luctantia verba reprimens.

GEMMA.

Lucida, pellucida, pura, vivida, dives. Lapilli rari, peregrini. Gemmarum quidquid fœlicibus undis Nascitur, hoc quæ maris unda rubet. Quæ legitur rubris gemma sub æquoribus. Flavo lumine Chrysolithus. Auro subjecta gemma micat. Miro candoris honore Lucet lapis aure, rubris adjectus ab undis.

GEMMIS ORNATVS.

Monile baccatum collo suspenderat. Patera gemmis aureque gravis. Ensis stellatus Iaspide fulva. Matrona omnia baccis. Lucet Sardonicata manus. Flammas imitante pyropo cinctus erat. Auribus magnos committere cenchos, Gemmas, ingaritas majores. Bois lapillis semet ornare. Colle baccata monilia pendent. Flavo ignea gemma Beryllo. Flavo lumine Chrysoli-

thus.

thus. Non gemmæ, sed mores fœminam exornant. Non sic Erythræo littore gemma quæsita, ut probicas mulierem comit. Minus Indici lapilli, minus aureumque spinther decent, quam ingenuus pudor.

GENERARE.

Edere partum in blandi luminis oras. Eniti utero partum. Ferre partum in lucem. Reddere ventris onus. Dare fœtus, partu. Ponere in cripondus. Molliter fovere suos partus. *Vide Parturire.*

GENV.

Genuum junctura. Genuum orbis. Flexum, succiduum, durum, rigidum. Qua crus esse incipit, & qua Mollia nodosus facit internodia poples.

GENVA FLECTERE.

Genua ponere, submittere. Flectere poplites. Genibus pronis supplex. Inflexo genu cadere. Nixi genu. Posito genu procumbere. Genu tangere terram. Procumbit pronus submisso genu. Genua amplexans, genibus volutans hærebat. Pronum in solo sternere. Projicere submisso poplite corpus. Fulvis genua inclinarat arenis. * Procumbere genibus. *Ovid.* Positisque in margine ripæ procubuit genibus. Non moror ante tuos procubuisse pedes. Supplex volvitur ante pedes. Terram genibus sua tullia petere. Videorem posito suspicies genu.

GENVS.

Domus. Stirps. Origo. Principium orus. Sanguinis ordo. Progenies regia. Genus serie ductum. Clarus origine gentis. Clarus loco. Primordia gentis, generis. Ortus materno generosus. Sanguine materno illustris. Princeps, auctor generis, sanguinis, propaginis. Gradus generis. Semina cœlestia magna. Generis fabula falsa.

GENERE CLARO NATVS.

Claro sanguine creatus. Præclara stirpe creatus. Natus origine clara. Genus alto a sanguine Divum ducere. Magna de stirpe nepotum esse. *V. Nobilis.*

GERION.

Tergeminus. Prodigium triplex. Qui in tribus unus erat. Pallotis liberi forma triplex. Armenti liberi dives.

GIGANTES.

Savi, ardui, valu, Phlegræi, feri, furentes, Indomiti, centi-

centimani, Theomachi. Ætnei fratres cœlo cassita alta ferentes. Conjurati cœlum rescindere fratres. Genus antiquum, pubes Titania terræ. Cœlo isata juventus, Immania monstra gigantes. Ten arunt humeris monti superaddere montem, Pervius ut fieret congestis molibus æther. Affectasse ferunt regnum cœlestre gigantes, Vastate mole moventes. Telluris juvenes unde periculum fulgens meruit Saturnia domus. Im, ia cohors gigantum. Titanes, Typhœus, Mimas, Porphyrion, Rhetus, Encladus, Aloidæ

GIGNERE. P. Parturire.

GLACIES.

Glacies ventis astricta. Nives indurat. Frag lis, fancia sole. Aqua fit igore nexa in glaciem. Quæ concreta novo sub sole liquescit. Vnda compacta, coacta, adstricta gelu, Filia lymphæ. Flumina in u ata ir gore cœli. Aqua consistens glacie. Vnda ferrato tergo sustinet orbes. Humor gelidus. Vinctas nimio rigore aquas currere. Cito ferri per glaciali, levia, levigata marmora lapsu. V. Gelu.

GLADIVS V. Ensis.

GLOMERARE.

Glomerari in orbem. Magnum mixtæ glomerantur in orbem. Immensis orbibus angues glomerentur. Sinuare terga volumine. Volubilibus nexibus orbes squamosos torquere, & immenso gyro sinuari in arcum. Cingi spiris facientibus orbem. Iris circumit agros suos per nubila. In orbem volvi. Se convertere in orbem. Flecti per ingentes gyros. Tergo sinuantur per orbes.

GOMORRHA.

Sic arsit in iram. Addetur Asphaltis mœsta Gomorrha lacu. Est facies inimunda soda. Gomorrha. Unis. Quisque Gomorrhæas non respexere ruinas.

GORGON.

Anguicoma. Gorgoneum caput. Anguiferum caput. Gorgoneæ viret. Gorgonis ora. Viperæum monstrum. Colubriferum monstrum. Torva colubriferi numina monstri. Phorcynidos ora Medusæ. Crinita colubris.

GRAIVLVS,

Pluvia graculus aut cragus.

GRA-

GRÆCIA.

Facundum, sed male forte genus. Graiæ domus. Litus Inachium. Tellus Achiva. Agri Argulici. Dorica castra. Glassis Pelasga. Vrbes Pelasgæ. Argiva ora. Mycenæ. Crajugenûm domus. Fines Attici. Vrbes Argivæ. Bœcta tellus.

GRÆCI.

Graii Pelasgi. Achivi. Argolici. Inachi. Danai Dores. Athenæi. Grajugenæ. Stirps Achillea. Argolica gens. Argivæ robora pubis. Oræ Argivæ incolæ. Relliquiæ Danaûm atque immitis Achilli. Argolicæ gentes. Grajugenûm populi. Ἕλληνες ἄνδρες, divini Græci.

GRAMEN.

Pabulum molle. Mixtæ flores herbæ. Coma viridis. Gramen vernans, agreste, apricum, florens. Messoris falce resectum. Curvo Saturni dente recumbens. E viridi despice sectum. Quod jacet agricolæ curva falce resectum. Quod manè virens, & sole cadente resectum expira: & aret medio agro.

GRANDIS.

Ingens. Vasta se mole ferens. Ingenti mole viros supereminens omnes. Magno corpore. Immensus. Immanis. Moles immani equi. V. Altus.

GRANDO.

Lucidior glacies. Sonans, brumalis, crepitans, sonora, nivosa, horrida, sacer, divûm. Dirus invisa colonis. Quatiens silvas. Vastans, prosternens segetes. Rugitum ingenti resonans ære. Grandinis ira, vis, impetus. Tecta crepitans sanè horrida grandine. Nigrans commista grandine nimbis. Vehementer imber humum, quam multa grandine nimbi. Invida pinguia tantam. Multa grandine nimbi Culmigibus crepitant.

GRATIA.

Blanda, decens, & risu suavis. Lepos jucundus, comis, facilis, flexanimis, mellifluus. Atticus, Cecropius.

GRATIÆ, seu CHARITES.

Aglaia, Thalia, Euphrosyne. Charites blandæ, lætæ, suaves, venustæ, gratæ, Dulce melos fingentes. Tres sorores bonitate pares, Deæ concordes. Meno quibus est eadem semper & una fides. Gratiæ decentes. Lætæ genas, læta os roseum, vaga lumina læta Gratiæ. Sorores Acidaliæ.

GRATIAS AGERE.

Grates solvere, persolvere, exsolvere, agere, ferre, dicere, sonare, resonare, canere, recinere, commenere. De memori pectore promere grates Meritas depromere pectore grates. Non opis est nostræ grates persolvere dignas. * Meritas grates agere Quas dicere grates, quasve referre parem? Haud præceptoribus unquam grates exsolvere dignas possumus. Non est ut grates mentis cultoribus, seu patentibus animorum pares referamus. Quis compensare labores tot valeat? Sit voluisse satis tot reponderelaboribus.

GRATIAM REFERRE.

Pensare, compensare, reddere Par referre pari Respondere meritis. Gratiam rependere, Reddere vicem meritis Officiis pretium rependere Grates persolvere, re dignas. Præmia reddere debita. Bene apud memorem vereris? gratia facti. * Reddere gratiam. *V. Remunerare meritis.*

GRATVLARI. *V.* Congratulari.

GRAVIDA.

Prægnans. Fœta. Gravis. Alvus pendere turget. Maturi pondera partus jam urgent. Tumidus est grato pondere venter. Ferre gravem maturo pondere ventrem, gravidus est pondere venter. Ferre utero. Uterum, ventrem ferre. Uteri semina ferre. Portare onus uteri. Vibs gravida bellis. Italia gravida imperiis.

GRAVIS.

Homo severi supercilii. Mente gravis. Gravis Entellum dictis castigat Acestes. Plenus gravitate serena. Vultus triste supercilium, durique severa Catonis Frons. Irarus nimium, nimiumque severus. Placet gravitas fastu jucunda remoto. * Rerum severa majestas micat. Nec mœstus, nec fluidus est habitus oris. Catone severior ipse. * Læta vis gravitas. Non amo nubem frontis. Est gravior Curio, & Fabricio.

GRVIS.

Thracia. Quæ Pigmæo sanguine gaudet avis. Aves Palamedis. Thracum volucres. Strymoniæ, æriæ, quæ rulæ. Cum sonitu trananter aëthera.

GVBERNARE.

Imperii frena tenere sui. Regere alicujus habenas, Imperio sceptrisque regere. Ejus nutu eunt res. Et pre-

premere & laxas dare habenas. Terra est sub illius imperio Placida populos in pace regebat. Pacatumque reget patriis virtutibus orbem. Mare & terras omni ditione tenebat. Sceptra tenere. Pacis, belliq; imponere modum. Totum subleges mittere orbem. *V. Regere, Imperare.*

GVBERNARE NAVEM.

Torquere levi motu ingens pondus navis per sola Neptunia. *V. Nauta.*

GVLOSVS.

Cui in solo vivendi cura palato est. Dedita turba gulæ. Dans frena gulæ. Turco omnia vorans, multo parta labore. Dilapidans patrias belluo turpis opes. Numina multivori ventris luxuriosa colens. Dapibus vinoque replens ingluviem. Noxius exemplo, & sibi noxius ipsi. Luxuriæ gaudens. Quæsitorum terra pelagoque ciborum ambitiosa fame laborans. Lautæ sectans fercula mensæ. Virit Bacchanalia. Nimis indulgens dapibus. Harpyis est voracior. Pestis omnium est cloulentorum. Ταςρὸς χάος, ventris Chaos.

GVRGES.

Curvos sinuatus in arcus. Spumosi gurgitis æstus: Sinuati gurgitis orbes. Vortex violentus, rapidus, torquens, dontorsus. Ingens Acherontæ vorago. Pestiferas aperit fauces.

GVTTA.

Cavans lapidem, decidua, procidua, manans, fluitans, irrigua, humida, exigua. Perque meos artus frigida gutta fluit.

GVTTVR.

Vocis iter, raucum, indocile, tenue, moderatum. Mors graditur vasto pandens cava guttura rictu.

H.

HABENA.

JVs & moderamen equorum. Habenis equos flectere. Immittere habenas. Detorquere celeriter habenas equi. Remittere frena equo. Manibus molitur habenas. Lora tenere. Laxas dare habenas. Palmes agit laxis per purum immissus habenis. Audire habenas. Manibus effundere habenas. *V. Frenum, Frenare.*

HABENAS MANV TENERE.

Agitare habenas manu. Corripere lora manu. Habenas

benas contingere manu. Premere frena manu. Habenas accipere. Ducere frena manu.

HABENAS RELAXARE.

Dare frena, lora, habenas. Immittere, permittere, concedere habenas. Mittere, movere frena. Solvere lora. Concutere lora. Excutere habenas.

HABENAS CONTRAHERE.

Supprimere habenas, frena, lora. Retinere, retentare frena. Tendere lora. Tendere habenas retro. Attrahere lora.

HABENAS DETRECTARE.

Repugnare habenis, frenis. Frena recusare. Lora relinquere. Equus tenax contra frena. Equus rigidæ cervicis.

HABERE. V. Conservare.

HABITARE. V. Esse.

HÆRESIS.

Sacrataque solvere jura, Et numen violare nova sub religione. Quandoquidem ille novos ritus, nova sacra per urbes instituit, priscasque audet rescindere leges. Leges abolere parentum. Novos inducere ritus. Novos fingere simulato nomine ritus. Phantasmata Calvinizna. Sustulit errores, dire Luthere tuos. Pertinax error contra sinceram Religionem. Virus hæreticum. Hæresis recti specie quietem publicam turbans, plus malorum, quam tyrannorum rabies furentium vexit in orbem. Nefandi dogmatis autorem sequi. Acherontis furura pabula. Hæresin ejerare, retractare veterum dogma.

HALITVS, VAPOR.

Vapor, ater, tepidus, humans, humidus, tenuis, ignifer Tenuis evanescens in auras. Volans ad auras.

HALITVS, ANHELITVS.

Flatus, Spiritus. Halitus gravis. Anhelitus æger, aridus. Vastos quarit æger anhelitus artus. Anima.

HARPOCRATES.

Qui premit vocem, digitoque silentia suadet. Ægyptius.

HARPYIÆ.

Virgineæ volucres. Avidæ volucres. Quæ Phinei mensis guttura fraudabant. Stymphalides. Stymphalia monstra. Arcadiæ, Tartareæ volucres. Harum nomina sunt, Ælio, *id est*, alienum tollens. Ocypite, *id est*, citius

tius auferens. Cæleno, nigrorem significat.

HECTOR

Magnus, savus, impiger, inclytus, fortis, sanguino'entus. Tractus ab equo. Raptus ab Æmoniis flebilis Hector equis. Trojæ defensor Danaum metus. Vir Andromaches. Vnus innumeri instar militis. Qui Danaas laceravit opes. Qui quæ fuerat tutatus mœnia sæpe. Corpore lustravit non diuturna suo. • Ἀρήιον αἷμα, sanguis martius.

HECVBA.

Filia Dymantis vel Cysiei. Priameia conjux. Vxor Priami. Regia conjunx. Hectoris clara parens, Asiæ florentis imago. Fecunda Cisseis.

HEDERA.

Bacchica serta. Gratalijnia Phœbo. Nexilis, flexilis, flexibilis, errans, serpens.

HELENA.

Adultera, fugitiva, obscœna, turpis, superba. Generosa, pulcherrima, facie insignis. Tyndaris. Ledæa. Lacæna. Graia. Terapnea. Tænaria. Oebalis nympha. Oebalia pellex. Ee Iovis & Ledæ filia. Iove digna viro, ni Iove nata foret. Cui dat Leda Iovem cygno decepta parentem. Gemmorum gloria fratrum, Præda Paridis. Parcui nusquam inter formosas acera nomen habet.

HELIOTROPIVM.

Flos qui vertitur ad solem. Parte ruber violæque simillimus.

HELISÆVS PROPHETA.

Et comes, & magni tandem successor Eliæ. Saphatides, Filius Saphati. Cernit Saphatides divino numine tecta omnia, & hæc regi visa repente refert.

HERBA.

Florens, virens, viridis, prima, nova, obruta sulcis, roboris expers, variis coloribus, versicolor, odora, odorata, sterilis, salubris, hortensis, gemmans, viridans, agrestis, roscida. Quam merit incurva rustica falce manus. Distincta innumeris floribus. Germinans piogui solo. Quæ manè viget, Sero vespere humi jacet arcfactis comis. Qu m educat humor. Quæ languet, marcet, marcescit medio sub æstu.

HER-

HERBARVM ALIQVOT NOMINA.

* Apium, cythisus, serpillum, casia, verbena, malv., lactuca, edera, dictamnus, rosmaris, laurus, Portulaca.

HERCVLES.

Heros magnanimus, laborifer, fortis, rerum maximus. Herculeum nomen. Herculei artus. Herculea tela Lernaïs atra venenis. Herculis labores. Iovis inclyta proles. Alcides, Amphitryoniades. Alcmena matre creatus. Hebes vir, conjunx Tirynthius. Aonius. Oetaeus. Claviger, pharetra gravis, spolioque leonis. Qui Acheloia cornua fregit. Cujus collo cœlum sarcina parva fuit. Tlepolemi genitor. Tergo qui sustulit orbem. Quem numquam Iuno serie sque immeasa laborum Fregit. Quem non mille feræ, quem non Stheneleius hostis, Non potuit Iuno vincere. Postquam Laurentia victor Geryone exstincto Tirynthius attigit arva. Vis Herculea.

HERES.

* Relinquere aliquem heredem ex asse. Vltimis ceris nihil præter centunculum relictum est mihi Successor, & heres. Aliquem scribere heredem. Dicere aliquem heredem. Quartæ partis heres.

HERODES.

Potibus Herodes lendibus esca fuit. Cui lendes tabo lurida membra terunt. Vulpes Idumea. Rex impius, ferus, crudelis. Contemptor Divûm.

HEROS.

Magnanimus, insignis, invictus, illustris, inclytus, semideus, fortissimus, robustissimus, nobilis. Potens armis. Validis viribus invictus. Virtutum nomine clarus. Purpura clari nitere. Septi tristibus armis, Proceres. Delectos populi ad proceres. & Divûm genus. Illustres, & ingentes Heroum animæ. Sata sanguine Divûm progenies. Semen, vel sanguis Deorum. Flos virorum. Nobilium procerum pars optima.

HESPERVS. V. Stella vespertina.

HIEMS.

Hibernæ minæ. Tempus hiemale. Canos hirsuta capillos. Albacapillos. Grandine pugnans. Frigore lædens. Tremulo horrida passu. Bruma glacialis, borealis, immitis, adoperta gelu. Grandine mista. Rauco, sævo aquilone mugiens. Auferens virentia foliis silvæ.

Rigidis

Rigidis Aquilonibus horrens. Glacialibus aspera ventis. Frigera brumæ. Frigora hiberna. Tristis hiems, Aquilonis inhorruit alis. Atra subegit hiems, vestris succedere tenis. Frigidus ilvis Aquilo decussit honorem. V. Frigus Gelu.

HIEMIS TEMPORE.

Cùm horrida sævit hiems, & sævo rapidas fulminat ore minas. Vrunt ab assiduo cum frigore pontus. Cum unda maris coit astricto gelu. Cum lacet astricto terra perusta gelu. Cum cœli frigore flumina durescunt, & brumali sub nive terra latet. Cum glacie conericit pontus. Cùm rura gelu contristat hiems. Quando nequit rigidas scindere remus aquas. Cum sævit glacialis hiems canis hirsuta capillis. Cum Boreas gelidam spargit ab axe nivem. Cum sole remoto Boreas urit, & albentem frigore siccat humum. Cum frigidus hiberno flatus ab axe volat. Per caprum cùm sol urget anhelus equos. Cum saxa rumpit frigore tristis hiems. Stringit aquas tenues cum glacialis hiems. Cùm horrida bruma riget. Cum in formis hiems rapidis. Aquilonibus horret. Cum canent Borealibus arva pruinis. Cum tenet ardentes scorpius acer equos. Cum crebra riget summis dependens stiria tectis: Et fluvii nigro diriguere gelu. Cum flecti mediis fornacibus ignes, Temperat & tepidus clausa hypocausta calor.

HIERVSALEM.

Solymorum ascendimus urbem. Solymùm ibat ad urbem. Ille iter antiquas Solymorum instaurat ad arces. Solymorum se intulit urbi. Vrbs sacra Ierusalem dicitur atque Salem. Talia Davidicam post facta reliquerat urbem. Mœnia Solyma.

HIPPOCRENE.

Fons caballinus. Lympha Heliconidos Hippocrenes. Fons Medusæus. Pons Aganippidos Hippocrenes. Latices sacri. Factæ pedis ictibus undæ.

HIPPOMANES.

Nocens virus amantis equi. Quod ab equi teneri fronte revulsum est.

HIRCVS.

Dux pecoris. Hircus libidinosus, lascivus, fœtidus olidus, fœdus, corniger, barbiger, setiger, hirsutus. Cornibus in certis sc offerens acer in hostem. Periens petens

petens, invadens micis cornibus hostem. Vir gregis petulei. Dux, Ductor opulenti gregis. Per tempora dura recurvo cornu, &c.

HIRUNDO.

Vaga, argutа, garrula, loquax. Prænuntia veris. Quæ frigus odit. Amissum pergemit ales Itym. In tectis nidificans. Pendula domum fingens, qua sobolem suam educat in venientem annum. Nidum verè rubente domo suspendens, & fugiens ubi hiems Aquilonibus asperat undas. Bistonis. Daulias ales. Pandionę nata.

HISPANIA, & HISPANI.

Pertilis. Pugnax. Bellax. Populosa. Audax. Dives equis. Fœcilis frugum. Preciosa metallis. Principibus fœcunda piis. Proluens exacta fessos luce jugales. In cujus fluctu respirant sidera. * Batigenæ. Miles. Iberi Mavorte ferox. Gentes Celtiberæ.

HOMERUS.

Mæonides, Mæonides vates. Mæonidæ pectus. Senex Mæonius. Achæus vates. Quo est remoratus Achilles. Cui noxia luminibus spicula condit apis. A quo seu fonte perenni Vatum Pieriis ora rigantur aquis. Belli Trojani scriptor. Rex Poëtarum. Senex Mæonius.

HOMO.

Imago humana. Mortale vulgus. Mortalia pectora. Caput humanum. Terrigenæ. Durum genus. Natum in curas genus. Animal capax mentis. Mortalis. Mortale genus. Humanum genus. Dominans in cæteris. Mortali semine creatus. Variis fortunæ vicibus expositus. Similis languenti graminis herbæ. Quam videt una dies nasci, una mori. Humano semine natus. Generatus ab humano semine. Tendens ad cœlum per multa pericula rerum. Divinæ sacra mentis imago. Haud fallax divini auctoris imago. Exhibens totum parvo in corpore mundum. Cui Deus os sublime dedit, cœlumque tueri Iussit, & erectos ad sidera tollere vultus. * αὐτὸν ἐρέπτον, planta cœlestis. Ἄγγελος ἄλλος, Angelus alter. Iapeti nepotes. Adamida. Epitome mundi. Animal divinæ mentis capax. Animatum lutum.

HOMINES OMNES.

Omnes homines, quos habet spatiosi machina mundi. Omnes mortali de stirpe creati. Omne genus hominum

eum terrigenûm. Quotquot vitali, ætheria vescuntur aura. Quos maximus orbis habet. Vastam quisque habet, colit, tenet incola terram. Gentes sub utroque axe jacentes. Quicunque colunt climata terræ. Quantum est hominum.

HOMVNCIO.

Nanus. Pumilio. Pumilo Pumilus. Homunculus. Bella geremes, certantes cum gruibus. Currens parvis bellator in armis. Pygmæus ridiculus.

HONESTAS.

Placido reverentia vultu.

HONESTVM.

Fas, æquum decorum, rectum.

HONOR.

Virtutis meritum. Nomen. Opinio, fama. Gloria ardua, nobilis, celebris, conspicua. Vis stimulans cupidas mentes. Virtutis calcaria præbens. Immensum gloria calcat habet. Fovens, nutriens artes. Palma nobilis terrarum dominos evehit ad coelum. Decora alta parentum. σκιὰ ὀνείρου umbra somnii.

HONORE TROSEQVI.

Miro honore colere. Tollere, extollere honoribus. Dare decus. Honesti gloriam reddere. Reddere honorem. Meritos indicere honores. Latum celebrare honorem. Meritos alicui inferre honores. Persolvere honorem. Tergeminis tollere honoribus.

HONORIS CVPIDITAS.

Ambitio vana, inanis, vetana. Erigens altam cervicem. Arrogans sibi magnos honores. Vano splendida fastu. Quærendi nominis ardor. Ambitionis amor. Ambitiosus amor laudis.

HONORIS CVPIDVS.

Laudem perculsus amore. Agresti captus honore. Famam captans, & nominis auræ. Variolaudis jactatus amore. Æternæ quærens præconia famæ. Cujus pectora trahit immensus laudis amor. Cujus animus speratæ laudis amore ignescit. Quem premit laudis anhela sitis. Quem raptat amor famæ. Quem agitat famæ laudumque cupido. Quem amor & laudis gloria sollicitet.

HORA.

Fugiens, præceps, velox, brevis. Fugiens freno non remo-

remorante. Celeri pede, fuga, cursu abiens, transiens. Anhelo concita cursu.

HORÆ VNIVS DESCRIPTIO.

Nec plena longior hora Facta mora est.

PLVRIVM HORARVM.

Quæ nunquam lingua mihi sunt properante per horas Lecta satis multas, pauca fuisse queror.

HORATIVS.

Et tenuit nostras numerosus Horatius aure, Cum ferit Ausonia carmina culta Lyra. Calabri tentavit carmina Flacci. Lyrici Teia Musa senis. Naso tener, suavis. Flaccus, lasciva Properti Cynthia. * Qui ad melos Pindaricum flexit lyricos modos. Qui Ausoniæ primus lyram intulit.

HORROR, & HORRESCERE.

Horror gelidus. Tremor. Fremitus horrisonus. Vox horrenda per auras excidit. Sævus circumstetit horror. Frigidus horror membra quatit. Horrescere, inhorrescere. Scelus unda refugit. Horresco referens. Atraque late Horrescit strictis seges ensibus. Tremere omnis, visa repente, Liminaque laurusque Dei. *V. Tremere.*

HORTVS.

Cultus, riguus, fertilis, fecundus, floridus, frondens, virens, apricus. Odoratis cultissimus herbis. Consitus decoratus, refertus nitidis floribus. Fundens innumeras opes. Eliciens sinu dulcia germina. Florens ad irriguas aquas. Fructiferis consitus arboribus. Tribuens gaudium multiforme colenti. Exspirans suaves auras. * Hortis Pomonæ cultior. Hortus quem aura genitabilis fovet, & qui liquidæ fonte rigatur aquæ. Invitat me hortus halans croceis floribus. Nitidis gemmans floribus hortus. Hortus Alcinoi rure præstantior. Domus florum redolentium. Hortus pingit terras gemmeis honoribus, oblectat hortus, advocat, pascit, tenet. Animoque mœsto demit angores graves, & dat colenti multiformes gaudium.

HOSPES.

Lætus, comis, hilaris, dulcis, gratus, facetus, avidus. Nostris succede penatibus hospes. Quis novus hic nostris successit sedibus hospes? Cur me moribundum deseris hospes.

HOSPI-

HOSPITARI.

Divertere, diverti. Indulgere hospitio. Adire domum, larem. Vbi hospitio, vel domo alicujus. Succedere tectis. Considere. Requiescere cum aliquo. Subire tecto, tectum, ad tecta. Socia domo, urbe frui. * Ausonios gremio excipere. Iungi hospitio. Succedere alicujus penatibus. Adire hospitium, & mensas alicujus. *Vide Divertere.*

HOSPITIO EXCIPERE.

Hospitium præbere. Dare hospitium. Hospitibus janua nostra patet. Hospitem admittere. Recipere tectis. Novæ pateant Carthaginis arces hospitio Teucris. Accipere hospitio. Non habet fores oppositas.

HOSTIA.

Opima, pinguis, placabilis, mystica, expians. Fumosis cremanda focis. Numina placans, molliens. Victima sacra. Mactata Deo. Addita sacris flammis.

HOSTIS.

Validus, trux, sævus, metuendus, timendus, reluctans, crudelis, infestus, cruentus, violentus, sanguineus Hostile agmen Viri oppositi, discordes. Cæde nocens. Violentus in armis Misereri, flecti nescius. Fretus superbis viribus. Ferus est nobis nimium crudelis & hostis.

HOSTEM PROVOCARE.

In certamina poscere. In prælia poscere. Certamine provocare hostem.

HVMVS.

Squalida, bruta, nuda, invisa, agrestis. Luxuriat Phrygio sanguine pinguis humus, Patrio natalis. Vomere pressa. Picta flore. Frugibus aptaferendis. Ossa tegens. Pace fruens. *V. Terra.*

HVMARE.

Condere, regere, deponere, componere, tumulare. contumulare. Tumulo, monumento, sepulcro condere. Tegere, contegere humo. Supponere terræ, humo. Dare tumulo. Imponere sepulcro. Contegere ossa. Solo credere. Condere ossa in viscera terræ. Mandare corpora terræ. Tegere condita ossa humo. Corpora terræ infodere. Contegit ossa solum. Ossa premuntur humo. Condere humi. Dare membra sepulcro. Dare

rarè sepulcro. Corpora onerare aggere terræ. Terra accipit cineres, Ossa tegit tumulus.

HYADES.

Taurinæ cornua frontis Septem radiantia stellis. Navita quas Hyades Graius ab imbre vocat. Neptes Tethyos, & Oceani sents. Nimbosæ pluviæ, clementes pluvias. Matutinis occasibus udæ. Terra marique turbidum Sidus. Pluviale sidus Hyantis.

HYDROPICVS.

Sitiens, insaturatus. Sitiens gelidam undam. Cui quo plus sunt potæ, plus sitiuntur aquæ.

HYDROPS.

Turgidus, inflatus, tumidus. Aquosus albo corpore languor.

HYMENÆVS.

Lætus, formosus. Conjugii sponsor & obsæs. Qui corpora jungit. Vinctus tempora sertis. Decoctus tollit faces maritas. Irresolubilibus jungens duo corpora vinclis. Cui conjugia curæ Sponsis plena manu sua dona ferens. Non deferens unquam castos animos. Cujus custodia tuetur socium lectum.

HYPOCRITA.

Fallax. mendax, speciosus. Obstipa, cervice, obliquato capite incedens. Figens lumina terræ. Simulans ficto pia pectora vultu. Decipiens fucato ore.

I.

IAMBVS.

PEs quo debent aeria bella geri. Liber, celer, pugnax.

IACERE.

Recumbere. Accumbere toris. Stratum esse. Offenso procumbere pede. Recumbere in antro. Fusus revolutus arena. Fusus humi, totoque ingens extenditur antro. Passim vino somnoque per herbam Corpora fusa jacent. In gramine ponere corpus. Strato discumbere. Stratus gremio telluris. Procumbere humi.

IACERE.

Mittere, emittere, propellere, projicere, jacere, conjicere tela manu. Corpora fundere humi. Pronum sternere solo. Purpureos jacere flores. Corripit hastam, & jacit. Iacere salutem in aliquem. Anchora de prora jacitur. Iacere tela.

IACV.

IACVLARI.

Iaculum emittere in auras. Iaculum torquere in hostes. Iacere, spargere, torquere tela. Ferre tela in aliquem. Sagittam impellere nervo. Iacere nervo stridente sagittas. Contorquere telum in auras. Dirigere spicula curvo cornu. Librare volatile telum. Torquere missile ferrum. Exercere brachia telo. Dirigere tela in aliquem. Summa telum vibrabat ab arce. Intorto figere telo. Pundunt undique tela. * Flammas ad culmina iactare. Necsaxa, nec ullum telorum interea cessat genus. Ingentem hastam validis viribus torquere. Craterem sustulit, & adversa misit in ora. Telum fatale coruscare. Corpore toto eminus intorquere. ὄμβρος ἐιλόων, imber iaculorum.

IANITOR.

Ad limina custos.

IANVA. V. Porta.

IANVARIVS. V. Mensis. IANVS.

Biceps, claviger, biformis, anceps. Patulcius. Clausius. Annum referans. Anni tacitè labentis origo. Ancipiti mirandus imagine. Solus de superis, qui sua terga videt. Idque quod à tergo est, idque quod ante videt. Emensus longi orbis iter.

IDOLVM. V. Deos alienos.

IASON.

Æsonides. Æsonius. Æsone natus. Claro sub Iasone. Thessalonicus dux. Æmonius. Gener Creontis. Dives vellere auratæ ovis.

IEIVNIVM, IEIVNARE.

Tristo, crucians, discrucians corpus. Vexans stomachum. Attenuans, domans corpus, corporis artus. Quo domantur intemperata viscera. * Inopi corpus affligere victu. Inedia viscera exhaurire. Alimenta negare membris. Expertum esse undæ & cibi. Inopem cibi persistere, abstinere victu.

IESVS.

* Qui humanum Deo concilia: genus. Qui & Rex est & homo, & Deus. Vnica progenies æterni Patris, Adam novus, innocens, immaculatus. Altithroni genitoris gloria Christus. Melioris condicor ævi. Proles vera Dei. σοφία κοσμοτεχνῆτις, Sapientia mundi opifex. *V. Christus.*

IGNIS.

Vires ignis. Calores. Æstus. Incendia. Flammæ. Mulciber. Vulcanus. Ardor rutilus, coruscus, flammeus, edax, rutilans, rapidus, calidus, fumiger. Vulcanius, fumosus, micans. Contrarius undis. Discordes ignis & undæ. Vrens, comburens, absumens obvia quæque. Æstuans calidis fornacibus. Magno fragore furens. Doloso cinere suppositus. Corripiens stipulas amplexu rapaci.

IGNEM ELICERE.

Exudere ignem abstrusum venis silicis. Scintillam silicis excutere, & rapere flammam in fomite. Quærere semina flammæ abstrusa in venis silicis. Elicere venis silicum ignes. Eruere ignem è silice.

IGNEM STRVERE.

Excitare ignem. Suscitare ignes. Ardenti subdere ligna foco. Flammigeris addere ligna focis. Imponere ligna foco. Ignem subdere stipulis. Foliis & cortice leco nutrire ignem, & crebra anima ad flammam perducere. Flamma suggeritur cœlitis undantis aheni. Impositum cinerem, & sopitos suscitat ignes. Flammas furentibus Austris incenditur. Cingere flamma focum. Flammas ministrare

IGNOBILIS.

Terræ filius. Obscuro genitus loco. Obscuris natalibus ortus. Vix nomine notus. De multis alijquis. Humili de stirpe creatus. Ignobile vulgus. Nullo illustris stemmate De fæce vulgi. Fæx infima fæcis. Obscuræ mundi maculæ animæque minutæ.

IGNORARE.

Non me latuere doli. Sed non ego nescius huius. Mens est ignara futuri. Quis Troiæ nesciat urbem? Quæ flumina lugubris ignara belli? Multa hominem fugiunt. Scire nefas homini quid crastinus afferet ortus. Gens cæca futuri. Obscura nobis sunt instantia.

IGNOSCERE.

Dare veniam culpæ Ignoscere culpæ. Remittere noxam. Dare veniam. Cum venia legere. *v. Parcere.*

ILLECEBRÆ.

Blanditiæ. Blandimenta. Lenocinia. Irritamenta. Stimulus. Illecebræ dulces, suaves, blandæ, dolosæ, fallaces, iucundæ, femineæ.

ILLI-

ILLICITVM.

Fas prohibet illud. Attrectare nefas. Non faciendum fas versum.

ILIVM VRBS, ILION ARX.

Pergama. Ilion ingens. Mœnia Iliaca. Solum Iliacum. Portus Iliacus. Opes Iliacæ. Sigeia tellus. Ilios alta. Mœnia Phœbi. Hectoris urbs. Neptuni urbs. Mœnia structa canore lyræ Phœbeæ.

ILLVCESCERE, & ILLVMINARE.

Ismenarum manè fenestras intrat, & angusta extendit lumine rimas. Non alios prima crescentis origine mundi Illuxisse dies. Clarescit dies. Postera lux radiis totum patefecerat orbem. Aurora interea miseris mortalibus ægram. Exulerat lucem, referens opera atque labores. Piceum fert humida sæda lumen. Lumen thalamos circundat. Dispergere lucem. Largoque serenat Igne domum. Noctem flammis funalia vincunt.

IMAGO.

* Icon. Simulacrum. Effigies. Figura. Cari genitoris imago. Effigies sacræ Divûm. Picta docet templis multa tabella. Cum paupere cultu stabat in exigua Ignea æde Deus.

IMPATIENS.

Indocilis pauperiem pati. * Perreo recusans. Nescius pati. Ille mollis animo cuncta sibi adversantia longè reiicit. *V. Patiantur, & præpone negationem versibus quos ibi leges.*

IMMERGERE.

* Nepteno immergere. Dare se iactu æquor in altum. Submergere Ponto. Prora avertit, & undis dat latus. Excutitur gubernator; avi. & pronus volvitur in caput. Fluctus navem torquet agens circum, & rapidus vorat æquore vortex. Spargere in fluctus, & rapido immergere Ponto. Genus mortale sub undis perdidit omnipotens. Alveus trahit eum in præceps prono amne. Mare est miseris nautis exitio. Fluctibus immori cheu quam miserum! In medii submersi voragine ceni. Torrenti flumine mersus. Obrutus adulter aquis.

IMMOBILIS.

* Immotum manere. Non cedere ab ordine. Mens immota manet. Vt moles rigida mediis constat in undis,

dis, quæ ventorum furias, cœlique minas in concussa perferet. Hæret arduus, Hippomedon ceu fluctibus obvia rupes. Nescius inflecti.

IMMORTALIS.

In quem nil iuris habet parca, mors, Libitina. Est ei inconsumpta iuventa. Nulla dies te eximet memori ævo. Est tibi mortis adempta condicio. Tibi stamina nulla sororum fatidicarum sufficium. Altior es fato. Ibis semper in ora virûm. Perennabis. Destinatus æternitati ac famæ.

IMPEDIRE.

Prohibere gressus alicuius. Obstare, obesse cuni. Fata obstant. Principiis obsta. Bonis communibus obsto. Impedit ira animum. Dii talem terris avertite pestem. Omni studio arcere. Prohibere infandos ignes à navibus. Primaque vetant consistere terra. Deterrere nefas, sevamque inhibere bipennem. Claudere iter facere, reque moras.

IMPERARE.

Populos sub leges trahere. Imperio premere. Imperium gerere. Dare mandata. Moderari imperii frena. Cœlum spectare iubebas. Arma expedant. Edico. Tum ei Mercurium alloquitur, ac talia mandat.

IMPERIVM.

Imperii habenæ. Imperii frena. Moderamina rerum. Fundamenta rerum. Res. Potentia. Secures, *pro imperio*. Iura imperii. Finis imperii. Capere moderamina rerum.

IMPERIVM EXTENDERE.

Imperium promovere, extendere, protendere. Adiicere, addere imperio. Subiicere, subdere regna. Augere regna. Proferre imperium. Proferre imperii fines. Vltra Garamantas & Indos proferet imperium.

IMPIVS V. Dei timore carens.

IMPOSSIBILE, seu ADYNATON.

Quod fieri nulla ratione potest. Materia vires exsuperante meas. Ante leves pascentur in æthere cervi, & freta destituent nudos in littore pisces. Prius cœlum in tartara solves. Iovi fulmen, Herculi clavam, Homero versum tu trahere, *hæc tria olim credita sunt fieri impossibilia, teste Maronis.* Terra teret stellas, cœlum findetur aratro. Vnda dabit flammas, & dabit ignis

iguis aquas. *V. Nunquam.*

IMPROBVS.

Scelere ante alios immanior omnes. Contemptor Amulius æqui. Parcus Deorum cultor, & infrequens. Nefandus, incestificus, execrabilis. Genus nefanda, scelerata, perversa, pessima. Fecundum in fraudes hominum genus. * Furia. Importunum prodigium. Labes ac flamma reipub. Animâ sceleris totius atque impietatis *V. Dei timore carens.*

IMPVDENS.

Cuius fugit ab ore pudor. Cuius nullus in ore pudor. * Qui frontem perfricuit. Qui posuit pudorem. Depuduit. Exulat ore pudor. Impudentior est catello. Invereeundus. Pantolabus scurra. Cupidinum sagelles. κυνὸς ὄμματ' ἔχων, habens canis oculos.

IMPVNITAS.

* Hoc impune feram. Inultus hoc sinam. Haud vindicabo. Non puniam. Nulla tuo sceleri à me pœna statuetur, tua te scelerum puniat conscientia, & furiis exagitet tuis.

INCANTATIO, & INCANTARE.

Carmen quo frigidus anguis rumpitur, in quc suos fortes vertà recurrit aqua. Quo læsa Ceres sterilem vanescit in herbam. Carmen magicum, Thessalicum, Colchicum. Circæum, Præstigiæ magicæ. Potentia, vis magicæ linguæ. * Spargere somnos cantu. Cantatâ falce metere pabula. Carmen magico ore demurmurare Infernas catervas magico stridore ciere. Herbis cytæis potens.

INCANTATRIX.

Strix. Venefica, impia, impura, turpis, verbosa, improba, dira. Murmurans carmina magico ore. Magico saga ministerio.

INCEDERE. V. Ire.

INCIPERE.

* Ordiri. Auspicari. Duce, & auspice Christo. Inchoare. Te sine nil altum mens inchoat. Ardentes accingor dicere pugnas. Prima ab origine repetere. Dicere ingredior. Incipere effari. Prima exordia sumo. Rerum primordia pandere.

INCITARE.

Stimulis haud mollibus incitat iras. Reficere in præ

lia pulsos. In prælia æva suscitat. Ipse pater Danaisanimos virosque secundas Suffecit, ipse Deos in Dardana suscitat arma. Et pater Æneas & avunculus excitat Hector. Incendere animum dictis. Stimulosque furenti Adjiciunt. Iunó vires animumque ministrat. Solitis hortatibus instigare. Animos addere. Iuvenem facta ad Mavortia flammat. Attollere animos hortando. Acuere stimulis. Iustas belli flammatur in iras. Virtutem irritant animi.

INCLVDERE.

Stabulis supponere pecus. Inc udere undique densa corona. Inclusi utero Danai, Intus elausis cunctantur in ædibus omnes. Concludere sulco. Corpora furim includunt cæco lateri. * Compagibus artis tenere. Undique sepire. Omnem munire custode locum. Concludere sulco. Sæpe illos aspera Ponti intercluſit hiems. Inclusam Danaen turris ahenea robustæque fores, & vigilum canum tristes excubiæ munierant satis nocturnis ab adulteris. Aditum fracti præstruxerat obice montis. Facere vivi-mortuum. Tollere vitam alteram, quæ est libertas.

INCOLVMEN ESSE.

* Integrum esse. Esse salvum. Incolumitate frui. Sospitem esse. Ea visa salus morientibus una. Valere. Virisque partis sanitate frui.

INCONSTANS.

* Anceps, vel dubius animi. Quæ te sententia vertit? Mobilitate vigere. Est levior foliis. Fortuna est constans in levitate. Minus habet ponderis, quam summum aristæ. Est illi mens mutabilis. Varium, & mutabile semper femina. Non est stabilis sinque juris. Est illi permobile pectus. Mobilior fluctu. Incertior aura. Non sta Carpathiæ variant Aquilonibus undæ.

INCREDIBILE.

Rataam non habitura fidem. Rei fiducia cessit. Ejusmodi esse, ut fide careat, ut possit adjungi nulla fides. Speciem veritatis habere nullam. Imaginem veri ostendere nullam. * Est majus fide. Credere quis possit; Res fide major. Non est ut credam. Excessique fidem meritorum summa tuorum. Tulimus credibili majora.

IN-

INDOCTVS.

Qui non militavit in castris Aonidum. Qui non est Musarum dulcia castra secutus. Qui non coluit pectus, vel animum per artes. Qui non bibit de fonte Aonio. Qui non hausit dulce nectar Pegasei fontis. * Analphabetus. Ne à limine musas salutavit. Rudis Pegasidum: Ignarus, & expers musarum. Ne quidem ex infimis subselliis literatorum. Homo invenustus atque inelegans. Ἀγράμματος, illiteratus.

INDOMITVS.

Equus cervicis rigidæ. Raptis concurrunt undique teli. In domiti agricolæ. Quis indomitas tantus dolor excitat iras? Pube indomita carpere sata. Effrenis. Ferus.

INDVERE, INDVMENTVM.

* Miseris velamina nautis. Amictus, tegumen, tegumentum. Arte laborata vestes, stragesque superbæ. Fallax signis, & auro rigens. Purpureo comas adoperitus amictu. Vestes picturatæ. Læna ardet murice. *V. Vellus. V. Vestes induere.*

INEBRIARE, & INEBRIARI.

Scythis, cyathis alios urgere repletis. Reges dicuntur magnis urgere cubillis. Et tenuare mero, quos pertexisse laborat. Vino graves compescere dolores. Vino sepelliri. Impleri veteris Bacchi. Ferre lætitiam Dei. *V. Ebrietas.*

INFAMIA NOTATVS.

Districtus nota aliqua. Tactus infamia. Infamia læsus. * Famosus. Orbi probrum. Ignominiosus, probrosus. Turpis. Heraæa larva. Naturæ abortus. *V. Impudens.*

INFANS.

Puer vix bene natus. Nuper genitus. Infantis pectora. Lactentia viscera. Tenet in cuni, & sine voce puer. Infans lactens tenellus, vagiens, dans vagitus, sanè fœtus, nesciens. Materni lactis egens. Adhuc ubera fugens. Lacore libens teneto. Vix vacuas emisus in lumina auras. Qui vix verba poterit dimidiata loqui. Pendens, & ludens ubera circum. Munera non metiens precio, non pondere dona. Paulatim blandula verba matri faciens. Infirmo poplite nutans. Pendulus adhuc parentis ad uberis. Querulis locum implens vagitibus

omnem Cultus nesciens. Humida strata in cunis fœdans. * Faciens exordia vitæ.

INFELIX, V. Adversæ res, & Miser.

INFERNVS.

Erebus, Orcus. Carcer stygius. Tenebrosa sedes. Sedes infernæ. Tartarea domus, vallis. Loca plena timoris. Locamortis. Caliginis unda. Avernæ valles. Mundus opacus. Luce carentia regna. Nigri regia cæca Dei. Nigri tetra regna Dei. Lacus ille silentibus aptus. Styx, Acheron imus. Vnda Phlegetontis. Inferno Plutoni subdita regna. Ianua nigra. Lurida porta. Aula fusca. Stygiæ tenebræ Infernæ tristia vela ratis. Stygna lethæa. Aqua stygiæ. Tartarei sinus. Lethæi flummis unda. Ostia Ditis. Tenebrosa palus. Fauces averni. Tartara nigra. Tartareus Phlegeton. Erebi amnes. Stygium barathrum Porta Cerberi, Canis Stygii Flumina, tenebræ unda Acherontis. Tartarus ignea, ater, tremendus, tetet. Avernus lethæus, vorax, cæcus. Infernus opacus, cenebrosus, Plutonius. Stygii tecta tyranni. Stygii antra Draconis. Ædes Eumenidum. Sulfureæ stagna paludis. Plutonia regna. Vbi erit ploratus in ævum. Vbi erit fletus, nimiumque graves sine fine dolores. Est ubi perpetui tortura doloris. Ignis ubi ardebit nullo delebilis ævo. Vermis ubi sceleram semper præcordia rodit. Via tartarei quæ fert Acherontis ad undas, Spelunca alta, vastoque immanis hiatu. Turbidus ubi cœno vastaque voragine gurges Æstuat, atque omnem Cocyto eructat arenam. Cæcis domus alta cavernis. Illetabile regnum.

INFERNI DEÆ, V. Deæ Tartari.

INFERNI REGINA, V. Regina inferni.

INFIGERE, & INFIGI.

* Excipere fernum perilia. Scopulo infigi acuto. Lethali cuspide figi. Hæret lateri lethalis arundo. Figere postibus adversis. Figere arma thalamo. Scopuli tua viscera figant. Figaris in acuto silice. Figere aliquem præcuta fide. Viscera ferro figere. Iaculo figi. Præfigere capita in hastis. Crebra confixus cuspide perstat. *V. Iaculari.*

INFINITVS.

Quorum numerum comprendere non est. Quæ si comprendere conet, Iccija numerum dicere conet a-

quæ.

quæ. Vere prius flores, æstu numerabis aristas, Pomper Autumnum, frigoribusque nives. Sæpe egò digea flos volui numerare colores. Non potui, numero copia major erat. Crede mihi, si sum veris tibi cognitus oris, Nec numerus nostris casibus esse potest. Non magis illius numerari gaudia noctis Hellespontiaci quam maris alga potest.

INFLAMMARE. V. Concitare.

INFIRMUS.

Malè fortis. Dum petit infirmis nimium sublimia pennis Icarus, Icariis nomina fecit aquis. Æger, imbecillis, vetus, debilis, languidus. Sanguis habet, & effœto marcent in corpore vires. Roboris expers.

INFORTUNATUS.

Dura, adversa, crudeli, iniqua fortuna utens. Quem Iovis ira premit. Cui infandum casum fortuna minatur. Cujus capiti omnes infausta canunt. Quem fata impia tangunt. Natus es infelix; ita Dii voluêre, nec ulla Commoda nascenti stella leviſque fuit. Non Venus affulsit, nonulla Iupiter hora. Pronuba Tisiphone thalamis ululabat in illis, Et cecinit mœstum devia carmen avis. Imponit capiti plurima dira meo. Qui omen habet. Tædæ funestæ. Adverso Marte ruere. Fatiis agitatus iniquis.

INFORTUNIUM.

A parte læva mœsta volavit avis. Nullæ dulce queruntur aves. Auspicium infaustum, moresque sinistri. Sæpe sinistra cava prædixit ab ilice cornix. Sæpe malum hoc nobis, si mens non læva fuisset, De cœlo tactas memini prædicere quercus.

INFUNDERE.

Fundere vina calathis. Puer ad cyathum statutas vina misces. Explere cibaria oblivioso mero. Fundere unguenta de conchis capacibus. Vina fundere patera. Bacchum fluentem excipere auro. Fronti immergit vina sacerdos. Implere mero pateram. Puer, age, mihi calices ingere pleniores. Madeant generosa pocula Baccho. Nobis pronâ funde Falerna manu.

INGENIUM.

Vires ingenij. Vigor ingenij, velocis. Ingenium solers, præstans, acutum, docile, nobile, divinum, egregium, capax, uberius. Ingenium iners, invalidum, torpens,

pens, pingue, rubigine læsum. Memori dignissimum vetitu. Docta arte politum. Aptum jocis & omnibus horis. Acies ingenii egregia. Pretiosius auro.

INGENIO EXCELLENTI ESSE.

Ingenii mira dexteritate valens. Ingenio magnus. Maximus ingenio. Præditus ingenio. In quo est ingenii summa facultas. Haud equidem credo, quia sit divinius illis ingenium, aut rerum præstantia maior: Mentis acumine præstat reliqua fera, quantum non Cynthia præst reliqua sidera notho lumine.

INGRATVS.

Ingratus, & immemor beneficii, vel muneris accepti. Quæ præmia das pietatis? in vanas abiêre vices pietatis honores? Danaidum dolium. Apud quem non stat gratia facti.

INIMICVS.

Hosti-, adversarius, antagonista, Hostilis tibi facies occurrat. Odi canes pejus, & angue. Inimicus atrox. Lycambeis hostem lætantibus invadere. *Vide Hostis.*

INIQVVS, & INIVSTVS.

Contemptor æqui. Iniusto sub fasce viam carpit. Est Iniusta noverca mihi domi. Contemptrix superûm, sævæque avidissima cædis. Tunicam mihi malo lupinam, Quam vel me toga populus deprædicet ube. Iura negat sibi nata, nihil non arrogat armis. Cui ius est in armis. Cui vis cogitat, iurisque locum cui vendicat ensis. Scelere ante alios immanior omnes. Impius in superos. Bipedum nequissimus. Propago ferrea. Nefandus, incestificus, execrabilis. Peccandum in fraudes hominum genus. Cui non parentis ullus, aut æqui est amor, avidus cruoris, armorum, doli. Dirus, scelestus. Certat in omne facinus, & pensi nihil ducit. Qui nullum nefas putat. Vitio vitiosior ipso.

INIVRIAS AFFICERE.

In aliquem fundere convitia stolidæ linguæ. Petere atro dente. Vertere in aliquem minas. Aliquem allatrare. Verbis odio aspera movere. Infandis tractare modis. Exagitare per summum nefas. Vexare. *Hor.* quid immeritos hospites vexas canis?

INNOCENS.

Nunquam peccavi. Patior pœnam sine crimine. Vi-

rimus innocui. Immeritus lui. Vita fidesque mihi est inculpata. Plectimur immerito. Insons ac minimè reus. Sum criminis insons, nihil mihi conscio, nulla pallesco culpa. Sum sine fraude doloque. Innoxius ego. Conscia mens recti est.

INQUINARE.

Pias sceleràre manus. Reddere spurcum, fœdum. Aspergere labem. Conspurcare, fœdare, polluere, contemerare, contaminare.

INSANIA.

Vesania furibunda, præceps, miseranda, fervens, rabiosa. Trepido vultu. Mentis inops. Exul mentis. Furor cæcus, ardens, noxius, dirus, effrenis, rabidus, vesanus, pernicios us, insanabilis. Perdere cuncta parans. Arma ministrans. Incitans, ciens iras. Sceleratis efferus ausis. Exacuens enses, & cupiens iras. Quæ fertur passu incerto. Vexans, discrucians hominum mentes. Rabies indomita, horrenda, trux, malesuada, infanda, malesana, effera, concita, germana furoris. Rumpens in omne nefas. Nigro armata veneno. Oestrum rabidum, dirum.

INSANIRE.

Ardere, flagrare acerba rabie. Circumagi vago furore. Cæco insanire furore. Agi furore gravi. Impelli furiis Rabie concitum, percitum esse. Corda tument rabie. Rabies, furor, iraque mentem præcipitant. Animus stimulatur furente rabie. Mens furiis agitatur. Sævis agitari furiis. Pectus asperum & rabie fera corda. Furore insano correptus. Ignes concipere amentiæ. Cæco raptus amore fugit. Furiata mente ferebar. Furiis incensum ferri. Sævit inops animi, totamque incensa per urbem Bacchatur. Arma amens capio, nec sat rationis in armis.

INSERERE, INSITIO.

Oculos imponere. Aliena ex arbore germen includere, udoque docere inolescere libro. Findere cuneis viam in solidum, deinde feraces immittere plantas. Miratur arbos non sua poma. Caudicibus sectis traditur è sicco radix oleaginis ligno. Fert arbor insita mala. Prunis vidi lapidosa rubescere corna. Inutiles ramos falce amputare, & feliciores inserere.

INSIDIÆ.

Retia. Ars. Fraus. Nodi. Insidiæ clandestinæ, bilingues' iniquæ, hostiles, nefandæ. Lupus explorat insidiis circum ovilia, & ipse nocturnus obambulat gregibus. Meditari, struere, tendere, componere alicui insidias. Aliquem insidiis, & arte circumdare. Circumscribere mi. sellum, ac fraudi expositum caput.

INSIGNIS VIR. V. Vir excellens.

INSOMNIA.

Somni mendaces. Visa noctis. Simulacra noctis. Simulacra inania somni. Imago somni, noctis. Turbida Imaginibus surgunt insomnia diris.

INSPICERE. V. Respicere.

INSULA.

Fluctibus ambita, circumflua, circumdata, septa, cincta. Dividua quam premit amnis aqua. Discretas insula rumpit aquas. Scissus in geminas partes circumfluus amnis. Stabilis medio sedet insula ponto. Insula dives opum. Insula portum efficit objectu laterum. Graia stant nomine dictæ Insulæ Ionio in magno. Ææa insula Circes.

INSUPER.

Adde quod. Hoc accedit ad illud. Addere insuper, Pudor est ulteriora sequi. Præterea.

INTEGRUM.

Omnibus suis numeris perfectum, constans, absolutum.

INTELLIGERE.

Percipere, notare mente. Memori pectore verba notare. Pectore, mente tenere. Infigere animi sensibus Accipere docili mente. Paucis animos adhibere, docebo. Cur mea dicta negas duras dimittere in aures. Quæ dicam animis advertite vestris. Accipe nunc Danaum insidias, & crimine ab uno disce omnes.

INTERROGARE.

Voce sua voces alicujus elicere. Quærere. Percunctari. Urgere. Instare.

INTINGERE.

In mero mollire Cererem. Macerare. Immergere.

INTRARE.

Succedere tectis. Inferre pedes in limina. Limen adire. Irrumpere aditus. Tecta, vel ad tecta subire. Penates,

nates, seu penetralia inire. Ingredi tecta. In domus limina irrumpere. * Succendere penatibus. Penetrare aulas, & limina regum. Illa subit mediæque minans illabitur urbi. Nemorum secreta subire. Foribus se inferre. Transfer pedem omine cum bono. Ferre gressus intra tentoria. Reclusis inferre portis.

INVADERE.

* Invadere hostes. Irruere, & densis circumfundi armis. Aggredi ferro. Excipere incautos. Injicere se medium in agmen. Invadere trepidantia castra. Fertur medios moriturus in hostes. Ruunt in terga feroces. Insidiis tacitoque invadere ferro.

INVICTVS.

* Nullis superabilis armis. Invictus à vulnere. Contemptor ferri. Nullis ille potest esse saucius vulneribus, nulloque occumbere ferro. Caput insuperabile bello. Nulla vi domabilis. Invictis viribus heros, quem nulla fatigant prælia. Nescia vinci pectora. Invictus Roma marte Britannus.

INEXPVGNABILIS. V. Bellicosus.

INVIDERE.

Confici livore maligno. Marcescere aliorum rebus opimis. Livoris rabie vexari, agitari, impelli. Livor edax, occupat, carpit, habet pectora, præcordia. Saucia cordia tument invidia. Stimulis agitatur iniquis. Livor edax est quasi labes addita claris virtutibus. Laedere nescit heroum sobolem invidia. Invidiæ scopus est, sed eo felicior ipso, namque viles & minutas animas haud afflat invidia.

INVIDIA.

Invidiæ stimuli. Minacis invidiæ cumulus. Virulenta rabies invidiæ. Morsus livoris edaces. Livida, pallida tabes invidiæ. Vis invidiæ omnia rodens. Dolens alieno commodo. Livor iners virium. Invidia Siculi non invenere tyranni Majus tormentum. Ex tenuans, macerans, conficiens ossa, medullas, corporis artus. * Τέκνον ἐχίδνης, filia viperæ.

INVIDVS.

Marcescens aliorum rebus opimis. Invidiæ stimulis agitatus. Impulsus livore nagno. Viscera, ilia rumpens invidia. Cui pectus felle madente finit. Cui pallor horribiles genas colorat, & macies infelix ossa tenu-

renudat. Cui livor edit pectora atro dente. Allorum egregia facta atrodens. Odiis exsaturatus.

IOANNES BAPTISTA.

Zacharides. Zachariæ filius. Abiades. Matre sanus sterili. Regis cælitum præmuncius. Juvenis velatus corpora setis. Egregius vates, cui gratia dulce Nomen habere dedit. Sterili data pignora matri. Sacra de stirpe creatus Christi tuba prima. Tuba viva Dei. Regis præcursor Olympi. Vox ego nequidquam sterili clamaris in ora. Vates, qui gressum in sorte decendi, Ante Dei natum ceu nova stella tulit. Sanctorum soboles sera parentum. Solis perpetui prodrome Lucifer. Pastus Baptista locustis, Silvarumque favis, & amictus velle cameli.

IOANNES EVANGELISTA.

Vates qui mira notabat Visa Dei iussu. Enigma Betsaidecretus. More volans aquilæ, verbo petit astra Ioannes.

IOCVS, IOCARI.

Sales, facetiæ, lusus, lepores. Sale Attico conspergere. Multo madet sale. Egregiè festivus homo. Facetia dicere in omnes. Bellè iocari. Dispungere seria ludo. Vti nonnihil libertate decembri.

IONAS PROPHETA.

Ionas cui teneræ nomen fecêre columbæ. Libertatè certo fidentem oratio Ionam. Qui pelagi præiectus in undas Tres latuit soles monstri fluitantis in alvo. Bellua quem cœnis ventris subtarcere vates.

IOSEHHVS ARIMATHÆVS.

Arimathidos urbis alumnus. Consors Arimathidos urbis. Ioseph veniens Arimathide aborta.

IOSEPHVS, SPONSVS MARIÆ.

Mathiades. Senior cui credita virgo. Tutorque Iosephus Virginis & pueri, Longævus senior. Nutans ætate Iosephus. Veniens Davidis origine Ioseph.

IRA.

Malum deforme. Ita subita, violenta infracta, indomita, ferox, sæva, trux, cæca, effera, implacabilis, præceps. Ira furor brevis est, Præcipitans mentem. Rapiens sensus tota cum ratione. In præceps omnia vertens & agens. Animos cæca caligine turbans, versans. Adiuvans quaslibet infirmas manus. Ingentes, terribiles minas

minas parturiens. Coquens præcordia. Concitans rapidas faces. * ζέσις αἵματος, fervor sanguinis.

IRAM DEPONERE.

Ponere iram. Tollere iram. Premere iram. Cohibere, inhibere ferventes æstus. Reprimere, supprimere iram. Animum ab ira revocare. Turbidos componere fluctus pectoris. Placare animos, & temperare iras. Iras remittere. Tumida ex ira tum corda residunt.

AD IRAM INCITARE.

Stimulis arrigere iras. Addere iras Animum incendere dictis. Acuere furorem. Movere iras. Arrectæ stimuli haud mollibus iræ. Variis acuunt rumoribus iras. Magnisque acuunt stridoribus iras. Nate quis indomitas tantus dolor excitat iras ¶ Incendirque animum dictis, atque aggeratiras.

IRASCI.

Ardescere in iras. Volvere, volutare, fovere irarum sub pectore fluctus. Omnes irarum effundere habenas. Candescere, excandescere æstu iræ. Exercere, satiare iram. Iras secum animo coquere. Ardere, flagrare, æstuare, exæstuare, incandescere, fervere ira. Sibi inducere iras, colligere. Mens exæstuat ira. Increscunt animis discordibus iræ. Surgere in iras. Laxas iræ permittere habenas. Exardere in iras. Animus turgescit tristibus iris.

IRATVS.

Concitus, percitus, commotus ira. Irarum fluctuans æstu. Irarum percitus Oestro. Audaces effusus in iras. Irarum volvens sub pectore fluctus. Flagranti pectus ira. Fervens tumida ab ira. Sæva bile tumens. Concitus æstu impotente furoris. Stimulis haud mollibus actus furoris. Fervidus ira. Nec dum etiam causa irarum, sævique dolores Exciderant animo. Vario irarum fluctuat æstu. Sævit animis ignobile vulgus.

IRE.

Tendere aliquò. Ferre gressus, gradus, pedem, passus. Ferri gradu corporis. Propipere se aliquò Vestigia firmare, torquere, figere, signare. Carpere viam, & susceptum perficere iter. Agere se. Quo teneris ire? Parare viam. Ponere pedes. Contendere aliquò. Metiri iter. Dirigere gressum. Irer pedes. Saxa Pachini radimus. Tentare viam. Ignotas tentare vias. Coge gradum conferre

ferre iuvencos. Ferri regione viarum. Gressus glomerare superbos. Premere vestigia. Celerare cursus. Rapidis ferri passibus. Emetiri longi orbis iter. Ferre gradu corpus. Vtque pedum primis infans vestigia plantis Insistit erat.

IRE GRADV SVSPENSO.

Vestigia furtim ferre suspenso taciturna gradu. Ferre suspensos gradus. Suspensos ponere gradus. Ire passu, gradu non faciente strepitum. Suspendere gradum. Furtivo passu vestigia tequi. Clam ire pavido gradu.

IRIS V. Arcus cœlestis.

IRRIDERE.

Illudere aliquem. Certam illudere capto. Excipere cachinno. Tollere cachinnum. Naso suspendere. Naso suspendis adunco. Loripedem rectus derideat, Æthiopem albus. Rursusne procos irrisa priores experiar? Egregie natus homo. Ipsum posset hic deridere Latium. In aliquem virus habere, evomere. Aliquem improbis gannitibus lacessere.

IRRVERE.

Medios moriturus in hostes Irruit. Mediis se immiscuit armis. Densos fertur moriturus in hostes. Irruere densis & circumfundier armis. In media arma ruere.

ISTER.

Danubius profundus, rapidus, ferox, binominis, septemplex, barbarus, gelidus, frigidus, capax. Terga vasti Danubii. Ister Scithicus, septemfidus, turbidus, vagus, fluctivagus, undans. Torquens, volvens flaventes arenas. Æquoreis Ister additur aquis. Qui petit Euxinas aquas. Ripa semper metuendus utraque. Longo sinuatus orbe. Flumina Danubii. Rapidæ Danubii. Istri aquæ.

ITALIA.

Hesperia, Ausonia. Latium. Ausonis ora. Ausoniæ humus. Ausoniæ terræ. Domus Latiæ. Regna Itala. Fines, agri Itali. Tellus Romana. Italatellus. Latii agri. Solum Romanorum. Terra antiqua potens armis, atque ubere glebæ. Saturnia tellus. Magna parens frugum. Plus satis in laudes terra superba tuas. Felicia, splendida regna potentis Italiæ.

ITER.

Viæ prepositum. Longum, breve, cœptum, incœptum, inoçuum, tutum. Vtile, non inutile. Occultum, secretum, præceps, festinatum. Strata viarum. Tritum spatium. Angusta viarum.

ITER FACERE.

Mediæ tenere urbis iter. Carpere iter, viâs pede yçloci. Capere iter. Ingredi iter. Metiri iter. Emetiri iter. Cito tramite decurrere. Augustum formica terens iter. Corripere viam. Tramite recto carpere collem. *V. Ire.*

IVBERE.

* Mandare, imperare, præcepta dare, edicere. *V. Imperare.*

IVCVNDITAS.

Gratia dulcis, suavis, elegans, blanda, decens, pulcra. Lepos suavis, comis, facilis, flexanimis, mellitus, Ceropius, Anicus. Canere ad veteres verba iocosa modos.

IVCVNDVS.

Dulcis, suavis, amicus, amœnus. Blandus plausibilis, venustus, lepidus, amabilis. Multi fabula plena ioci. Incundum lumen cœli. Difficilis, facilis, iucundus, acerbus ex idem.

IVDÆA.

Terra Iudaica. Iudæa tellus. Palæstina. Dives opum, fertilis frugibus. Ora certæ Iudææ. Terra mele & lacte fluens.

IVDÆVS.

Circumcisus, superstitiosus, rebellis. Isacida. Satus Isaco patre. Stirps, progenies, proles, genus Isaci. Gens Isacidûm. Gens Idumea. Gens Ismaëlis. Gens nata semine Isacidæ patris. Genus Israëlis avitum. Posteritas Iesligena. Gens Iacobæa. Gens edita semine Iudæ. Gens olim dilecta, nunc inimica Deo. Quam Deus dura eduxit eremo siccis plantis per mare purpureum. Sabbatharius. Culta Palæstino septima festa viro. Cultaque Iudæo septima sacra viro. Recutitus. Verporum dispersa propago. Apellæ viles. Gens Hebræorum. Gens circumcisa.

IVDAS.

Mearius pesti infandæ devotus Iudas. Lectorum procerum

cerum labes, & pestis Iudas. Falsi simulator amoris Christum qui prodidit ater Iudas. Furiis agitatus Iudas. Doli fabricator Iudas. Διάβολος νέος, novus diabolus.

IVDEX.

Selectus, legitimus, gravis, secretus, æquus, iniquus, corruptus, incorruptus, justus, injustus, gravis, severus. Vultu atque ense severus. Cui sunt dubii credita jura fori. Solliciti terrens pectora mœsta rei. Tam sævo judice fontes. Iudicium muneribus subruere.

IVDICARE.

Decernere Dijudicare. Ferre sententiam. Facere judicium. Res est arbitrio non dirimenda meo. Pagina judicium tuum subit.

IVDICIVM EXTREMVM. Vide Dies extremi judicij.

IVDITH HOLOFERNIS PEREMTRIX.

Animi matrona virilis Iuditha. Meraris, *id est*, Merari filia. Meraris eximo corde precata Deum. Falcato detruncat acinace collum.

IVGVLARE.

Iugulum petere. Resolvere jugulum mucrone. Mergere jugulo ferrum. Vulnerat ense qua collo est confine caput. Impia manu senile guttur parentis fregit. Iugulum ense fodere. Alto jugulo mucronem tingere. Vocis iter secare, & tenuem vitam includere è sanguine. Iugulo demittere ferrum. In collum stringere cultros. Condere ficam jugulo. Condere pugione jugulum. Penitus premens jugulo manum commisit, inque vulnere ensem abscondit.

IVGVM.

Curvum, incurvum, durum, debile, adamantinum, spinosum, injustum. Vocare ad, vel sub juga. Imponere jugum. Supponere tauros oneri. Premere aratro collum. Aratro adiungere. Agere sub iuga. Colla iugis supponere. Venire, trahere, ducere, ire sub iuga. Præbere colla premenda iugo. Dare colla premenda iugo. Subire aratra. Subdere oneri colla. Submittere colla iugo. Subtrahere colla iugo. Detrectare iugum. Rumpere vincla iugo.

IVNCTVRE.

Iunctura tabulata dabant.

IVN-

IVNGERE.

Se lateri alicuius glomerare. * Se socium vel comitem præbere Iunge latus lateri. Addere se socium. Stipare latus. Iuxtà incedere.

IVNO.

Regina, Iovisque & soror & coniux. Magni matrona Tonantis. Saturni soror prima. Saturnia. Sospita. Propuba. Iovis coniunxque sororque. Nupta sororque Iovis. Sui germana mariti. Germana Tonantis. Magni consors Iovis. Cui vincla iugalia curæ. Teris quæ præsidet alma maritis. Laborantes utero miserata puellas. Alumna Tethyos. Sacri præfecta maritis.

IVPITER, FALSVS DEVS

Iustus, omnipotens, cœlestis, summus, arduus, magnus, ingens, invictus, tonans, vindex, ultor. Saturnius. Hammon. Stator. Elicius Tarpeius. Capitolinus. Latius. Hercæus. Panompheus. Cæneus. Qui præbet numina rerum ingeniis. Divûm fator, rector, rex. Divûm hominumque pater. Vasti rector Olympi. Populi rectorque parensque. Qui fera terribilis iaculatur fulmina dextra. Siderearn mundi qui temperat arcem. Rapidis qui tonat altus equis. Cuius veniunt fulmina torta manu. Qui freta, qui terras, & sua regna quatit. Posita est cui regia cœlo. Qui mundi temperat arte domum. Omnipotens rex ætheris alti. Divûm pater, atque hominum rex. Hominum fator atque Deorum. Hominum divûmque æterna potestas. Qui res hominumque Deumque æternis regit imperiis. Regnator qui cœlum & terras numine complet. Hominum rerumque repertor.

IVRARE ETHNICO MORE.

Superos vel numen Deorum testari. Per superos, & si qua fides tellure sub ima est. Me obstringo verbis in sacra dura meis. Nubila promissi Styx mihi testis erit. Per mare, per terras, per cœli numina iuro. Iuro per iubar hoc solis radiis insigne coruscis. Iurare Stygias undas. Terram, mare, sidera iuro. Adiuro Stygii caput implacabile fontis. Per caput hoc iuro. Testor utrumque caput. Per superos, atque hoc cœli spirabile lumen.

IVRECONSVLTVS.

Vir consultissimus æqui, iuris, consiliisque potens, & providus auctor rebus agendis. Sciens legum, fœde-

ra

ra & pacta tenens. Interpres doctissimus duplicis juris. Cui bene sunt gemini perspecta volumina juris. Cujus manus volvit assidua sedulitate spatiosa volumina juris. Imbuens gemino fonte junis florentis. [a] Iuris, & æquarum legum scientissimus. Quidore veridico ægit forum. Assistes iuris, & legum. Cui Themis suum reclusit pectus & quem Astræa suo fovit sinu. Iuris alumnus. Medulla iuris, ὃν Θέμις μαζοῦ ἐμάζω, quem Themis nutrivit ubere. *V. Causidicus.*

IURGARI.

Iurgia nectere, dicere. Dicere per iurgia. Ad iurgia solvere linguam. Ire in litem. Meditari iurgia linguæ. Rixæ verba ministrare.

IURGIA.

Querelæ. Discordiæ. Lites. Contentiones. Querelæ damnosæ. Litigiosa iurgia. Irrita iurgia iactare. Veluti magna in populo cum sæpe coorta est. Seditio. sæviteque animis ignobile vulgus. Largum infantum, simulatum vino. Iurgia turbida Amaræ prælia linguæ, [a] Clamosis lites movere. Gravem intendere litem. Litem habere cum aliquo. Pervere litigio. Rabiosas tollere voces.

IUSTUS.

Sine labe. Sine crimine. Quo non iustior alter. Iustissimus unus Servantissimus æqui. Recti cultos. Imitatores honesti. Iustitiæ tenax. *V. Bonitas.*

IUVENCA.

Cornigera, niva, sterilis. Quæ dederat nullo colla premenda iugo. Operam connubiique rudis.

IUVENCUS.

Rudis operum. Tener, indomitus. Malè inæquales veniunt ad aratra iuvenci. Derectos aratrum. Detrectans inga prima. Exultans teneris in herbis. Insultans campo. *V. Equus.*

IUVENIS.

Puer levioribus annis. Medio iam flore vigens. Vernans iucundo flore teneræ iuventæ. Florens, virens, vigens mollibus, iuvenilibus, florentibus, vernantibus annis. Flavens primæ lanugine malæ. Ætatis flore virens. Ævi flos perpetuus. Iuvenile corpus. Integer ævi, annis. Iuvenum gratissimus. Plenus studiorum. Nobilis & clarus origine. Iuvenum caterva, series, sedula turba,

urba. Romana pubes. Gaudens equis canibusque, & prici gramine campi. Cereus in vitium flecti, monitoribus asper. Vtilium tardus provisor. Prodigus æris.

IVVENTA.

Ætatis ver. Primi flores. Spetium juventæ. Fortior ætas. Primæ lanuginis ætas. Prima juventus. Viridis, generosa, velox, grata, docilis, prodiga, primæva, pubescens, petulans, ingeniosa, lasciva, incauta, prava, male circumspecta. Vitiis luxuriosa suis. Ad vagas libidines proclivis. Mollis & apta capi. Tempora verna juventutis. Florescens ætas. Ver breve blandæ juventæ. Præcalido sanguine fervens. Laude gerendarum rerum inflammata. Flos virentis ævi. Ventosa levitate tumens.

A IVVENTVTE.

A teneris, juvenilibus, florentibus annis. Primis ab annis. Primo, viridi ab ævo. A flore juventæ. A cunis usque ad canos.

IN IVVENTVTE.

Prima florente juventa. Mollibus, juvenilibus annis. Pubescente juventa. Vitæ melioris in ævo, Dum primi temporis anni florent. Dum vernat ætas, & novus est flos indolis. Primæ sub flore juventæ. Sub viridante adhuc ævo. Prima lanugine signante genas. Dum prima novis adolescit frondibus ætas.

L.

LABES.

INsolita, indigna. Eximere labem. Maculas læsis de vestibus auferre. O nefanda & perniciosa labes civitatis. Candidus impura labe cerebat amor. Gratior est pulcro veniens è corpore nævus.

LABOR.

Opus laboris. Onus laboris. Tædia longa laborum. Prima pars exhausta laboris. Series immensa laborum. Labor irritus, incertus, actus sine fine, continuus, æternus, difficilis, immodicus, immensus, improbus. Omnia vincens. Nunquam cessans. Patiens tædia multa. Res claras, egregias tentans, perficiens. Augens alitrices opes. Facta memoranda, cantanda, celebranda perficiens. Redit agricolis labor actus in orbem. Extremo sub fine laborum vela trahere. Omnibus una quies operum, labor omnibus unus.

LABORARE.

Præcipuum jam inde á teneris impende laborem. Perficere, sustinere, subire laborem. Exercere laborem. Formicæ æstate laborem experiuntur. Indulgere labori. Non linquere laborem. Pati labores. Sumere labores. Superare labores. Ferre laborem. Vrgere se laboribus. Dum vires, annique sinunt, tolerare labores. Exercere vires. *V. Operari.*

LABYRINTHVS.

Tectum curvum, recurvum, fallax. Tecta cæca. Tecta cæcæ non redeunda domûs. Tecta monstri. Innumeræ errore viæ. Per dubias saxea tecta vias. Multiplex domus limine, variarum ambage viarum. Ne labyrinthæis è flexibus egredientem, Tecti frustraretur in obscervabilis error.

LAC.

Lacteus humor, Vberis nectar. Munera nivei lactis. Niveum nectar. Dentibus & gingivis inimicum. Bene nutriens. Dulce, recens, candidum, niveum, coactum, concretum vimine querno, caprinum, vaccinum, ovillum. Lac mihi non æstate novum, non frigore defit.

LACRYMÆ.

Ioania munera mortis. Signa animi mœsti. Tepidus ros. Tepidus imber. Lacrymarum rivus. Effusæ gravidis uberibusque genis. Vberibus oculis lacrymarum flumina missa. Lacrymæ introrsus obortæ. Ora rigantes. In ora cadentes. Ora genasque rigantes, humectantes. Rivi more fluentes. Vocis ponderа habentes. In ora, more nivis sole madentis cunt.

LACRYMARE, & LACRYMARI.

Fundere, profundere, effundere, dare, spargere lacrymas, largos fletus. Ducere fletum. Indulgere lacrymis. Lacrymis perfundi. Rigare, irrigare, temerare, contemerare, contaminare, polluere fletibus ora. Implere sinum lacrymis obortis. Lacrymarum flumina mittere. Humectare, spargere imbre genas. Lacrymis lumina, ora madere. Ex oculis humida gutta cadit. Humectare guttis grandibus ora. Lacrymis oculos explere. Labitur ex oculis tum quoque gutta meis. Fluunt lacrymæ more perennis aquæ. Decidit in tepidos lucida gutta sinus. Lacrymis immaduere genæ. Lacrymis nul-

lus modus est. Lacrymas volvere per ora. Largos ciere fletus. Lachrymis ora perfundere. Moveri fletibus. Oculos lacrymis suffundere. Demittere lacrymas. Lacrymas per ora volutare. Lacrymis humor arenæ meis. Per sinus lacrymæ fluminis instar cunt. Lacrymis oculi funguntur obortis. Lacrymæ per amantia lumina manant. Nec lachrymas oculi tenuere cadentes. Suffundere lumina rore. Miscere lacrymis dicta. Lacrymis oculi rorantur obortis.

LACRYMANDI CAVSAM PRÆBERE.

Elicere, movere, excutere, exprimere, extorquere, commovere lacrymas. Cogere in lacrymas. Tempus in immensum lacrymas tibi movimus istas. Quæ semper causa sufficiente cadent.

LACRYMAS SISTERE.

Lacrymas inhibere, cohibere, comprimere, supprimere, suspendere, tenere, retinere, continere, temperare. Temperare lacrymis, & a lacrymis, Sedare fletus. Siccare lumina.

LACTARE.

Dare ubera. Vberibus satiare famem. Lactis alimenta dare. Præbere ubera. Quem sine matris honore Nutrit inhumanæ dura papilla lupæ. Armenta lis equæ mammis & lacte ferino Nutribat, teneris immulgent ubera labris. Vbera admovere, fugere. Alere lacte, lactis ope. Imbuere guttura lacte. Dare mammam, mammillas.

LACTERE, SVGERE.

Lac bibere. Lambere matrem. Siccare, exsiccare ubera labris. Trahere, ducere ubera plena. Ebibere lac maternum. Vberaque ebiberant avidi lactantia nati. Distentas siccant pecudes, & lacte negato, Sordidus exhausto sorbetur ab ubere sanguis. Pronus lac bibit agnus ovis. Bina die siccant ovis ubera. Vberibus satiare famem.

LÆTVS.

Suffusus, perfusus, gaudio. Fronte serena. Capiens gaudia læta mente. Lætitiæ sentiens dulces sub pectore motus. Animos ad sidera tollens lætus. Vultum serenans pulso mœrore. Lætas voces ad sidera iactare. Exultans animis. Solvere se longo luctu. Index lætitiæ fertur ad astra sonus.

LÆTARI, LÆTITIAM FERVNDERE.
V. Gaudere.

LAMBERE.

Lingere lingua alumnos. Angues sibila lambebant linguis vibrantibus ora. Piscesque impasti vulnera lambens. Lingere, attingere lingua aliquid.

LANA, & LANIFICIVM.

Vellera niveæ lanæ. Barbas & incana menta hirci tondere. Lanicium pro lana. *Virg.* Si tibi lanicium curæ. Vdis aries in Gurgite villis. Non cedere alicui laude artis lanificæ. Rudem lanam glomerare in primos orbes. Mollire manu lanas. Lucida, byssina, tenuia vellera Serum. Lanam mollire trahendo. Vellera per tennes ferri producere rimas. Rudes tenuare lanas. Lanam purgatis sordibus præbere calathisco virgato. Laborem deproperat digitis versatilibus sedula virgo, juxta quam gadil sunt, & vimineæ calathisci.

LANCEA.

Acumen. Ferrum. Telum. Iaculum. Pinxinus ferrata. Belli præmunita. Acies hastæ. Hasta ferratæ, acutæ cuspidis. Hasta terribilis, bellica, acuta, præterita ferro. Pelias, Pelias, Calydonia. Lancea atrox, improba, crudelis. Transadigens costas. Quæ in intima viscera condita. Quæ transigit corpus. Hastile.

LANCEAM VIBRARE.

Certam quatit improbus hastam. Validis ingentem viribus hastam. In latus, inque fere curvam compagibus alvum Contorsit. Tergo sceleratam intorserat hastam. Intorquet summis nixus viribus hastam. Hasta volans nocte diverberat umbras. Validam diligere hastam. Magnis mittere viribus hastam. Infestam tendere hastam. Stridentem eminus hastam Concipit. Infesta subit obvius hasta. Validam vi corripere hastam. Fervidus advolat hasta. Bina manu crispans præfixo hastilia ferro. Sanguinolenta gravi vibrans hastilia ferro.

LANIARE.

Crudos laniare dentibus artus. Discerpere crudelem in modum. Discerptum late iuvenem sparsere per agros. Quid miserum Æneæ laceras? Candidos humeros turpare unguibus. Vultur tardus rostro trahit illa. Avidi canes scindunt ilia perfida. Diripere artus insanis unguibus. Lanient unguibus ora. Fœdare pectora

pectus

pugnis pedibus uncis eviscerat ales Tityum. Animæ reliquiæ dilaniat. Mille locis spargi lacerum. Secare ungue rigente madidas genas. Rumpere ungue capillor. Ire anguibus in genas. *V. Cadere.*

LAPIS.

Lapidum compago. Ossa magnæ parentis. Lapis durus, rigidus, gravis. Qui mollit cavatur aqua. Musco circumlitus. Saxum asperum, solidum, adamantinum.

LAPILLVS siu GEMMA.

Nobilis, insignis, multicolor. Nitescens, revirescens Eoo in æquore. Nitido fulgore coruscans. Nata sub Eois plagis. *V. Gemma.*

LAPIDIBVS OBRVERE.

Obruere sæva saxorum grandine aliquem. Rigido lapidum ictu impetere, & interimere. Hinc atque inde sonat cava tempora saxeus imber circum, & frontem inscribunt fera marmora. Saxea mole obruere. Affligere lapidum imbre. Grandinis in morem porrectis undique saxis pulsare. Saxorum Stephanus grandine pulsus obit.

LARES.

Lares patrii. Qui compita servant, & vigilant nostra, semper in urbe Lares, Agri custodes. Di domestici. Nullus larium timor infernorum.

LATRARE.

Latratus edere ore. Complere, replere, implere latratibus æthera. Dare latratus. Latratu tecta replere. Resonat, insonat latratibus æther. Agros turbare latratu. Sævit canum latratus in astra. Latratibus instare. Ianitor antro Æternum latrans exangues terreat umbras. *V. Canis.*

LAVARE.

Flumine vivo se abluere. Puro se in fonte lavare. Fonte labra proluere. Artus liquido rore perfundere. Tingere corpus aqua. Mergere corpus aqua. Proluo lymphis. Corpus fluviali spargere lympha. Fontana perluere unda. Tergum dimittere in undas. Sumere aquam. Liquere perfundere. Mergere, immergere corpus aquæ. Conspergere corpus. Corpora tingere superfusis aquis posito velamine. Candida perluens liquidis vestigia lymphis. Multaque aspergine rorant. Otaque fusoque quatiunt latices. Summa pedum,

ra & pasta tenens. Interpres doctissimus duplicis juris. Cui bene sunt gemini perspecta volumina juris. Cujus manus volvit assidua sedulitate spatiosa volumina juris. Imbuens gemino fonte junis florentis. * Iuris, & æquarum legum sciens. Quidore veridico egit forum. Auctistes iuris, & legum. Cui Themis suum reclusit pectus & quem Astræa suo fovit sinu. Iuris alumnus. Medulla iuris, ὃν Θέμις μαζοῖσι θρέψε, quem Themis nutrivit ubere. *V. Causidicus.*

IVRGARI.

Iurgia nectere, dicere. Dicere per iurgia. Ad iurgia solvere linguam. Ire in litem. Meditari iurgia lingua. Rixæ verba ministrare.

IVRGIA.

Querelæ. Discordia. Lites. Contentiones. Querelæ damnosæ. Litigiosa iurgia. Irrita iurgia iactare. Veluti magna in populo cum sæpe coorta est. Seditio. sævitque animis ignobile vulgus. Lurgium insanum, simulatum vino. Iurgia turbida Amaræ prælia fingax, * Clamosas lites movere. Gravem intendere litem. Litem habere cum aliquo. Pervere iurgia. Rabiosas tollere voces.

IVSTVS.

Sine labe. Sine crimine. Quo non iustior alter. Iustissimus unus Servantissimus æqui. Recti custos. Iustitiæ tenax. *V Bonus.*

IVVENCA.

Cornigera, tiva, sterilis. Quæ dederat nullo colla premenda iugo. Operam connubiique rudis.

IVVENCVS.

Rudis operum. Tener, indomitus. Malè inæquales veniunt ad aratra Iuvenci. Derrectans aratrum. Detrectans iuga prima. Exultans teneris in herbis. Insultans campo. *V. Equus.*

IVVENIS.

Puer levioribus annis. Medio iam flore vigens. Vernans iucundo flore teneræ iuventæ. Florens, virens, vigens mollibus, iuvenilibus, floreatibus, veruantibus annis. Flavens primo lanugine malas. Ætatis flore virens. Ævi flos perpetuus. Iuvenile corpus. Integer ævi, annis. Iuvenum gratissimus. Plenus studiorum. Nobilis & clarus origine. Iuvenum cætera, series, sedula turba,

turba. Romana pubes. Gaudens equis canibusque, & aprici gramine campi. Cereus in vitium flecti. monitoribus asper. Vtilium tardus provisor. Prodigus æris.

IVVENTA.

Ætatis ver. Primi flores. Spetium juventæ Fortior ætas. Primæ lanuginis ætas. Prima juventus. Viridis, generosa, velox, grata, docilis, prodiga, primæva, pubescens, petulans, ingeniosa, lasciva, incauta, prava, male circumspecta. Vitiis luxuriosa suis. Ad vagas libidines prochvis. Mollis & apta capi. Tempora vernæ juventutis. Florescens ætas. Ver breve blandæ juventæ. Præcalido sanguine fervens. Laude gerendarum rerum inflammata. Flos virentis ævi. Ventosa levitate tumens.

A IVVENTVTE.

A teneris, juvenilibus, florentibus annis. Primis ab annis. Primo, viridi ab ævo. A flore juventæ. A cunis usque ad canos.

IN IVVENTVTE.

Prima florente juventa. Mollibus, juvenilibus annis. Pubescente juventa. Vitæ melioris in ævo, Dum primi temporis anni florent. Dum vernat ætas, & novus est flos indolis. Primæ sub flore juventæ. Sub viridante adhuc ævo. Prima lanugine signante genas. Dum prima novis adolescit frondibus ætas.

L.

LABES.

INsolita, indigna. Eximere labem. Maculas læsis de vestibus auferre. O nefanda & pernicios labes civitatis. Candidus impura labe cerebat amor. Gratior est pulcro veniens e corpore nævus.

LABOR.

Opus laboris. Onus laboris. Tædia longa laborum. Prima pars exhausta laboris. Series immensa laborum. Labor irritus, incertus, actus sine fine, continuus, æternus, difficilis, immodicus, Immensus, improbus. Omnia vincens. Nunquam cessans. Patiens tædia multa. Res claras, egregias tentans, perficiens. Augens altrices opes. Facta memoranda, cantanda, celebranda perficiens. Redit agricolis labor actus in orbem. Extremo sub fine laborum vela trahere. Omnibus una quies operum, labor omnibus unus.

LABO-

LABORARE.

Præcipuum jam inde á teneris impende laborem. Perficere, sustinere, subire laborem. Exercere laborem. Formicæ æstate laborem experiuntur. Indulgere labori. Non linquere laborem. Patilabores. Sumere labores. Superare labores. Ferre laborem. Vrgere se laboribus. Dum vires, annique sinunt, tolerare labores. Exercere vires. *V. Operari.*

LABYRINTHVS.

Tectum curvum, recurvum, fallax. Tecta cæca. Tecta cæcæ non redeunda domûs. Tecta monstri. Innumeræ errore viæ. Per dubias saxea tecta vias. Multiplex domus limine, variarum ambage viarum. Ne labyrinthæis è flexibus egredientem, Tecti frustraretur in obscurabilis error.

LAC.

Lacteus humor. Vberis nectar. Munera nivei lactis. Niveum nectar. Dentibus & gingivis inimicum. Bene nutriens. Dulce, recens, candidum, niveum, coactum, concretum vimine querno, caprinum, vaccinum, ovillum. Lac mihi non ætate novum, non frigore defit.

LACRYMÆ.

Inania munera mœsti. Signa animi mœsti. Tepidus ros. Tepidus imber. Lacrymarum rivus. Effusæ gravidis uberibusque genis. Vberibus oculis lacrymarum flumina missa. Lacrymæ introrsus obortæ. Ora rigantes. In ora cadentes. Ora genasque rigantes, humectantes. Rivi more fluentes. Vocis ponderahabentes. In ora, more nivis sole madentis eunt.

LACRYMARE, & LACRYMARI.

Fundere, profundere, effundere, dare, spargere lacrymas, largos fletus. Ducere fletum. Indulgere lacrymis. Lacrymis perfundi. Rigare, irrigare, temerare, contemerare, contaminare, pollucre fletibus ora. Implere sinum lacrymis obortis. Lacrymarum flumina mittere. Humectare, spargere imbre genas. Lacrymis lumina, ora madent. Ex oculis humida gutta cadit. Humectare guttis grandibus ora. Lacrymis oculos explere. Labitur ex oculis tum quoque gutta meis. Fluunt lacrymæ more perennis aquæ. Decidit in tepidos lucida gutta sinus. Lacrymis immaduere genæ. Lacrymis nul-

tus

lus modus est. Lacrymas volvere per ora. Largos ciere fletus. Lachrymis ora perfundere. Moveri fletibus. Oculos lacrymis suffundere. Demittere lacrymas. Lacrymas per ora volutare. Lacrymis humer arena meis. Per sinus lacrymæ fluminis instar eunt. Lacrymis oculi sanguntur obortis. Lacrymæ per amantia lumina manant. Nec lachrymas oculi tenuere cadentes. Suffundere lumina rore. Miscere lacrymis dicta. Lacrymis oculi rorantur obortis.

LACRYMANDI CAVSAM PRÆBERE.

Elicere, movere, excutere, exprimere, extorquere, commovere lacrymas. Cogere in lacrymas. Tempus in immensum lacrymas tibi movimus istas, Quæ semper causa sufficiente cadent.

LACRYMAS SISTERE.

Lacrymas inhibere, cohibere, comprimere, supprimere, suspendere, tenere, retinere, continere, temperare, Temperare lacrymis, & a lactymis, Sedare fletus. Siccare lumina.

LACTARE.

Dare ubera. Vberibus satiare famem. Lactis alimenta dare. Præbere ubera. Quem sine matris honore Nutrit inhumanæ dura papilla lupæ. Armenialis equæ mammis & lacte ferino Nutribat, teneris immolgent ubera labris. Vbera admovere, fugere. Alere lacte, lactis opē. Imbuere guttura lacte. Dare mammam, mammillas.

LACTERE, SVGERE.

Lac bibere. Lambere matrem. Siccare, exsiccare ubera labris. Trahere, ducere ubera plena. Ebibere lac maternum. Vberaque ebiberant avidi lactantia nati. Distentas siccant pecudes, & lacte negato, Sordidus exhausto sorbetur ab ubere sanguis. Pronus lac bibit agnus ovis. Bina die siccant ovis ubera. Vberibus satiare famem.

LÆTVS.

Suffusus, perfusus, gaudio. Fronte serena. Capiens gaudia læta mente. Lætitiæ sentiens dulces sub pectore motus. Animos ad sidera tollens lætus. Vultum serenans pulso mœror. Lætas voces ad sidera iactare. Exultans animis. Solvere se longo luctu. Index lætitiæ fertur ad astra sonus.

LÆTARI, LÆTITIA PERFVNDERE.
V. Gaudere.

LAMBERE.

Lingere lingua alumnos. Angues sibila lambebant linguis vibrantibus ora. Piscesque impasti vulnera lambent. Lingere, attingere lingua aliquid.

LANA, & LANIFICIVM.

* Vellera niveæ lanæ. Barbas & incana menta hirci tondere. Lanicium pro lana. *Virg.* Si tibi lanicium curæ. Vdis aries in Gurgite villis. Non cedere alicui laude artis lanificæ. Rudem lanam glomerare in primos orbes. Mollire manu lanas. Lucida, byssina, tenuia vellera. Serum. Lanam mollire trahendo. Vel ferra per tenues ferri producere limas. Rudes tenuare lanas. Lanam purgatis sordibus præbere calathisco virgato. Laborem deproperat digitis versatilibus sedula virgo, juxta quam cadii sunt, & vimineæ calathisci.

LANCEA.

Acumen. Ferrum. Telum. Iaculum. Pinnirus ferrata. Belli præmunita. Acies hastæ. Hasta æratæ, acutæ cuspidis. Hasta terribilis, bellica, acuta, præcuta ferro. Pelias, Pelias, Calydonia. Lanceæ atros, improba, crudelitas. Transadigens costas. Quæ in intima viscera condidit. Quæ transigit corpus. Hastile.

LANCEAM VIBRARE.

Certam quatit improbus hastam. Validis ingentem viribus hastam. In latus, inque fere curvam compagibus alvum Contorsit. Tergo fecleratam intorserat hastam. Intorquet summis nemorum vibratus ab oris. Hasta volans nocuis diverberat umbras. Validam diligere hastam. Magnis mittere viribus hastam. Infestam tendere hastam. Stridentem eminus hastam Concipit. Infesta subit obvius hasta. Validam vi corripere hastam. Pervidus advolat hasta. Bina manu crispans præfixo hastilia ferro. Sanguinolenta gravi vibrans hastilia ferro.

LANIARE.

* Crudos laniare dentibus artus. Discerpere crudelem in modum. Discerptum late iuvenem sparsere per agros. Quid miserum Æneæ laceras? Candidos humeros rapere unguibus. Vultur tardus rostro trahit illa. Avidi canes scindunt ilia perfida. Diripere artus insanis unguibus. Laniare unguibus ora. Fœdare pectora

pugnis

pugnis pedibus uncis eviserat ales Tityum. Animæ
tenuicula dilaniat. Mille locis spargi lacerum. Secare
ungue rigente madidas genas. Rumpere ungue capil-
los. Ire unguibus in genas. *V. Cadere.*

LAPIS.

Lapidum compago. Ossa magnæ paroecis. Lapis du-
rus, rigidus, gravis. Qui molli cavatur aqua. Musco cir-
cumlitus. Saxum asperum, solidum, adamantinum.

LAPILLVS seu GEMMA.

Nobilis, insignis, multicolor. Nitescens, revirescens
Eoo in æquore. Nitido fulgore coruscans. Nata sub
Eois plagis. *V. Gemma.*

LAPIDIBVS OBRVERE.

Obruere sæva saxorum grandine aliquem. Rigido
lapidum ictu impetere, & interimere. Hinc atque hinc
sonat cava tempora saxeus imber circum, & frontem
inscribunt fera marmora. Saxea mole obruere. Affli-
gere lapidum imbre. Grandinis in morem porrectis un-
dique saxis pulsare. Saxorum Stephanus grandine pul-
sus obit.

LARES.

Lares patrii. Qui compita servant, & vigilant nostra,
semper in urbe Lares. Agri custodes. Dii domestici.
Nullus larium timor infernorum.

LATRARE.

Latratus edere ore. Complere, replere, implere la-
tratibus æthera. Dare latratus. Latratu tecta replere.
Resonat, insonat latratibus æther. Agros turbare latra-
tu. Savit canum latratus in auras. Latratibus instare.
Janitor antro Æternum latrans exanimes terret um-
bras. *V. Canis.*

LAVARE.

Flumine vivo se abluere. Puro se in fonte lavare.
Fonte labra proluere. Artus liquido rore perfundere.
Tingere corpus aqua. Mergere corpus aqua. Prolue
lymphis. Corpus fluviali spargere lympha. Fontana
perluere unda. Tergum diluere in undas. Sumere a-
quam. Liquore perfundere. Mergere, immergere cor-
pus aquæ. Conspergere corpus. Corpora tingere super-
fusis aquis posito velamine. Candida perluebant li-
quidis vestigia lymphis. Membraque aspergine rorant.
Utque sub obtecta quamque lavarentur aqua. Summas pedum,

taloque tenus vestigia tingit.

LAVDARE.

Cœlo laudibus æquare. Vitra placitum laudare. In laudes alicuius insurgere. Ire per laudes alicuius. Insigni laude aliquem ferre. Tollere in astra. V. *Celebrare.*

LAVDARI SAT NEQVIS.

* Nulla cura fandi, nullus labor te celebrare promerito cantu queat. Non si ipse pater Mæonius relurgat, aut æmulus illius Maro explicet ingenii vires atque aurea scribat carmina, & mille veniat musis comitatus. Non te dicere sum potis tuumq; nomen perpetuis inscribere fastis? Non ego sat memorem virtutis tuæ præconia. Non potes laude ferri ex merito. Quis te extollat in astra nomemque tuum famæ jugalibus evehat? Non est cothurnus aliquis par tuæ famæ. Altius te velim deducere, sed deficiunt vires. Quis te ex æquo dicere possit? Ipse tuarum laudum si præco fias, digne laudabere. Non nisi ore tuo laudari apte potes.

LAVDARE DEVM. V. Deum laudare.

S. LAVRENTIVS.

Oris Missus ab Hispanis, Romana incendia vicit. Subiectis Prunis Laurentem ferrea gratia Torruit, & fidei lucet in igne decus.

LAVRVS.

Arbor Phœbi. Arbor Parnassia, Parnassia. Innuba. Perpetuos gerens frondis honores. Apollinea, Phœbea, Triumphalis, Palatina Grata Phœbo, Apollini. Spectatissima in monte Parnasso. Semper virens. Quæ non carpitur fronde caduca. Servans æternum decus fronde virente. Amica doctis vatibus. Ἡ Λαυρος Παρνασσία, herba Parnassia.

LAVS.

Præconia laudis. Laudis summa. Laudis cupido. Laudis certamen. Laudis fiducia. Inclyta præconia famæ. Magnum ad virtutem gloriæ calcar habet. Stimulans generosa pectora. Nescia perpetuæ mortis. Manens per ævum. Nullo unquam delebilis ævo. Laus celebris, insignis, magnifica, egregia, eximia, ardua, invidiosa. Egregiam laudem referre. Blandis gaudere magistri laudibus. Non laudis amor, nec gloria cessit.

LAVDEM EXPETERE.

Captare famam. Ad laudem rapido contendere cur-

su. Nomina clara sui cituli affectare. Venari studio laudem, & dubios expoſcere honores. Eximio laudum succensus amore. Laudum perculsus amore. Laudum immensa cupido.

LAZERVS, VEL, VT ALIIS PLACET Eleazarus.

Christi sectator, & hospes. Antiqua vir nobilitate. Et blandus digiti rore Eleazar alit. Gremio senis abdita sancti Recubabit, ut est Eleazar, Quem floribus undiq; septum, Dives procul alpicit ardens.

LECTVS.

Quassus ab imposito corpore. Lectus sponda pedibusque salignis. Cubile viduum. Strati captata cubilia lecti. Placidi mollia, dulcia strata toti. Thalamus. Cubile. Torus. Grabatus.

LECTVM PETERE.

Procumbere toro. Petere somnum. Ad strata redire. Conscendere Cubilia strati lecti. Dare corpora somno. Collapsaque membra Marmoreo reserunt thalamo, stratisque reponunt. Membra locare toro.

LECTO SVRGERE.

Surgere mollibus è stratis. Mollia placidi linquere toti. Corripere è stratis corpora, membra, artus, ra levare. Sensim vili demissa grabato. Mare levare caput. Consurgere è strato. E tepido tollere membra cubili.

LEDA.

Fecunda pulchra. Mater Helenæ. Nigra conspiciendæ coctæ. Quam fluminea lusit adulter ave. Quam plumis abditus albis Callidus in falsa lusit adulter ave. Quæ falsa in gremio credula fovit avem. Cycno decepta. Falsa sub imagine lusa.

LEGERE.

Versare avida manu scripta. Nocturna versare manu, versare diurna. Excutere oculis. Excutiens oculis otia nostra tuis. Oculis animoque legere. Percurrere oculis. Lustrare, pervestigare legendo. Perlegere oculis. Littera est oculos illa morata tuos. Detinuere oculos carmina nostra tuos. Perlege quodcunque est; quid epistola lecta nocebit? Veterum volvens monumenta laborum, carpere mustum flores.

LEGERE FLORES, & POMA.

*Metere, colligere, carpere, purpureos flores. Flos demissus pollice virgineo. Legere violas, & carpere rosas. Pratorum gemmas, ac lilia pollice rumpere. Vaccinia nigra legunius. Defringere ab arbore ramos. Vncis manibus maturos decerpere fructus. Frumenta manu carpere sata. Fœtus arboris carpere. Implere calathos, & sinum gemmeis floscvlis. Curva decerpere ab arbore pomum. Tenui ungue primam rosam deligere. Detrahere rubentia mala laborantibus arboribus. Immitia vellere poma manu. Papyreras comas ungue subsecare. Metere pollice florem.

LEGES.

Lex severa, maligna, iniusta. Lex à sanguine ducta. Lex aspera, rigida. Formula legis. Vincula legis. Moderamen legis. Sacratæ sanctio legis. Vicinæ ruptis inter se legibus urbes, Magnis agitant sub legibus ævum.

LEGEM STATVERE.

Leges dicere, dare, imponere, indicere. Sub leges vocare. Legibus urbem fundare. Per populos dare jura. Pacis dicere leges. *Componere legibus orbem.

LEGEM VIOLARE.

Perrumpere, perfringere legem. Sacram resolvere jura. Legum contemnere edicta. A lege recedere. Excedere negligere legem. *Edicta rumpere.

LEGISLATOR.

Legum iustissimus auctor. Lator legum, & legis.

LEO.

Pecus magnæ parentis. Genus acre leonum. Leo terribilis, villosus, rabidus, validus, violentus, generosus, indomitus, torvus, trux, fulvus, hirsutus, magnanimus, ceu rex rugitum. Cui domino omnis belluæ esse subiicit. Prædam corripiens ore cruento fremente. Cuirabiem sumit acerba fames. Immane hians, comasque arrigens. Haud vlli dans terga feræ. Concutiens horrendas iubas ore fremente. Quem dare terga neque ira, nec virtus patitur. Iraque leonum, Vincla catenarum, *Imperator belluarum, Ὑπανάστασις, Rex ferarum.

LETABVNDVS. v. Iucundus.

LETHE.

Lethæi lignes. Lethæi aqua, pocula Lethes. Sopi-

rifers, ſecura. Non ego, ſi biberem ſecurę pocula Lethes. Excidere hæc credam pectore poſſe meo. Hebetans pectora.

LEVIS.

Ponderis, gravitatis expers. Farcina parva. Levis ſomnus, fama, haſta, imago, ala, ſtipula, certus. Leviores terræ. Levior cura. Levior plumæ gratia eſt. Calamos inflare leves.

LEVIS ANIMO. V. Inconſtans.

LIBER, ſeu CODEX.

*Politus, terſus, aere bullatus, nitens auro pumicatus, umbilicatus. Diæ mentis opus, quod operoſa pazla milliés & amplius multiplicarunt, avoque voraci ſubduxerunt. ὄργανα μουσῶν, inſtrumenta Muſarum.

LIBERALIS.

*Ad præmia velox. Cuius area munificas largitur opes. *Clau.* Auratos imbres alicui indulgere. Indumentas hominum, cæteras ditare, ſolitus. Nimbos donorum pluit. Vndant populis pecuniæ, ſeptenosque uncribus dextræ. Aurea dona vomens manus illa ſuperabit finvios Iberos. Extra fortunam eſt quidquid donatur amicis. Quas dederis ſolas ſemper habebit opes. *V. Beneficium conferre.*

LIBERI.

Onus, farcina, uteri. Sanguis. Corpora. Viſcera. Pignora. Pars uteri. Pignora uteri. Pignus commune. Nati communes. Partus, Fœtus. Proles. Populus natorum. *V. filius.*

LIBERTAS.

Maxima, plena pudoris. Libertas ſera reſpexit inertem. In ferrum pro libertate ruere. Sumere vitæ liberioris iter. Dulcis amœnæ libertatis amor. Campo potius aperto. Libertas nulli vendatur ab auro. *Copia vel jus vivendi ut velis.

LIBIDO.

Veneris laſcivia, nequitia, delicia. Confuſa voluptas. Nocturna licentia. Libido vetita, fœda, furioſa, inexſtincta. Brevis & non vera voluptas. Cupido. Ardor. Prurigo. Quæ vallavit præmia Romæ. Qua Gratia verſatiaret. Corpora commaculant, animasque in tartara trudunt. Quam obtegens prævia ſordidiora mater.

LIBIDINIBVS INDVLGERE.

Veneris castra nefanda sequi. Veneris fœdissima crimina patrare. Pectore pollutò maculare castos mores. Colere, sectari impuros amores Veneris. Concitum, percitum esse furenti libidine. Agi vana libidine. Libidine rapi, trahi.

LIBIDINOSVS.

Castra sequens impuræ Veneris. Blanda libidine tactus, raptus. Concitus, percitus furenti libidine. Insanus venæ, mentem fœdâ libidine. Succumbens probrosæ libidini. Quem vana libido agit.

LIBRA.

Pendula, quo dilicuine. Pendula cœlestes librans removebat aquas. Iudicia æterni memores, libræque bilancis. Æqua, iusta, anceps, panda, repanda. Trutina. Statera. Lanx. Bilanx.

LIBRI.

Liber calvus, inscultus, arguius, incultus, honore carens. Secturi fames, plebis nomine, dant auctori nomen. Opus magni nobile mundi. Volumina culta, erudita, limata, laborata, elaborata, pulvereo tecta situ. Prognata Minervæ dextra. Conspicientia longa temporum genii sui. Quæ per manus seræ posteritatis eunt: Politi, teres, ære Bullati. Auro nitentes. Pumicati. Vmbilicati libri.

LIQVOR. V. Carnifex.

LIGARE.

Adhibere vincula. Gravibus coercere vinculis. Vinculaque sopitas addit in arcta manus. Magnus post terga revincire. Fune Brachia alicuius lassare, onerare. Vinculis & careere frenare. Manicis iacentem occupare. Ferro & compagibus arctis claudere. Stupea vincula collo incendunt. Circumdare vincula collo. Pedes habent vincula. Vincula impediunt pedes. Ecce manus iuvenem interea post terga revinctum corripiunt, spiraque ligant ingentibus. Contendere tenacia vincla. *Vide Vinculum.*

LILIVM.

Album, candidum, canens, lacteum, fragrans, rideus, mire fragrans odore, splendens candidulo vultu. Pulchre surgens in auras aeris luminis. Vernans apricò campo. Candidus Seythonia nive. Cuius candor habet nivei

simulacra nitoris. Fulvis hærentia virgis.

LIMEN.

Altum, durum, rigidum, offensum, primum. In primo limine. Ad oram urbis. Ferrea belligeri compescat limina campi. Reserat splendentia limina consul.

LIMITARE.

Livida nec spatio natura coërcuit arto. Signare, aut partiri limite campum. Terminare imperium. Occano Gallica certus Limes ab Aonijs disterminat arva colonis. His ego nec metas rerum, nec tempora pono. Saxum antiquum, ingens campo qui forte iacebat Limitem agro positus, litem ut discerneret arvis. Limitem agere ferro. Hic terminus hæret. Augusto termino circumscribere.

LIMPIDVS.

Longus, spatiosus, rectus, certus, arctus, fixus in agris. Qui tegit certus finibus arva lapis.

LINGVA.

Loquela. Sonus. Radix ultima linguæ. Penultima linguæ. Assiduo lingua fessa labore. Lingua patria, pia, testificata Deum, modesta, humana, favens, subdola, violenta, hostilis, aspera, vana, falsa, bisulca, vibrata, invida, garrula, retenta metu, suppressa palato. Docta, libera, mutare sanctæ salutis. Sonans eloquium mentis. Oris sonantis organum. Plectrum palati, & fauciũm. Interpres animi, enunciatrix sensuum, cordis minister, præco operti pectoris, vocem ex intimo pulmone adductam formans. Vocalis, etis Cymbalum. Τὸ τελευταῖον ἄκρον, prope ultimum telum.

LIPSIVS.

Virorum ille maximus, optimusque; Musæ, Et Suadæ & Sophiæ decus vetustæ. Ille moribus inclytus vetustis. Bifidi gloria prima iugi. Ipse, Musa, Minerva, Suada, Apollo. *Princeps litteratorum. Stupor eruditorum. Phœnix sui sæculi. Flos ingeniorum. Medulla, atque cor Suidæ. Sedes Graciarum. Romanæ ac gentilitiæ religionis observantissimus. Ilcani gloria ruris. Mens vere cœlestis, & ignea. *V. Vir excellens.*

LIQVEFACERE & LIQVEFIERI.

Chalybs fornace liquefit. Liquitur ut glacies incerto sancta sole. Nix tacet, & factam nec sol, pluviæque re soluunt. Fundere argentum flammis. Quin labefa-

Aurus rigor surisolvitur astu. Quas nunquam solvere Titan evaluit, fluxere nives. Nives mollit Aquarius Auster. Sol dissolvit glaciem, & nives radiis tabescere cogit.

Lib. Vide Iargia.

LITTERÆ.

Tabellæ. Cera. Charta. Libellus. Notæ. Verba. Opus. Scriptum. Tabellæ properare, arcana, blandæ, tristes. Difficiles funebri aligna tabellæ. Cera vacua, plena, notata manu, referta notis, conscia mentis. Charta ligata. Libellus tacitus. Notæ blandæ, acceptæ. Verba dotis invidiosa notis. Verbis missa salus. Scripta rata, errantia literis cæcis. Littera perarata missa, secta, lacrymis, humida sacta fletu, ministra sermonis, ducta digitis, ducta oculis invitis ferens salutem, pressa articula labente, notata manu Orphea, furtivæ conscia mentis. Cum charta dextra locuta est. Littera loco tactu. Signa dextræ. Arcana notis seruntur.

LITTERIS MANDARE.

Mandare libello. Charis verba notare piis. Reddere verba notis. Componere literis, vel cetr. Signare arcana libello.

LITTERIS OPERAM DARE.

Colere Musas fervidiore cura. Sudare vigili studio in artibus ingenuis. Frequentare assidue Musarum sacra. Nunquam frena remittere studijs. Invigilare choris Pierijs. Sudare per artes Palladias. Colere sacra doctarum sororum non segni pectore. Addere nocturna tempora studijs diurnis, & satisfacere Musis sedulitate. Ingenuis artibus vacare. Intendere animum studijs. Annos consecrare musis. Musarum se includere ludo. Castis Musarum choris vacare. Me in suum furtim Musa trahebat opus. Studijs teneri. Studijs vitam agere. Studia tenere se. Redire cum literis in gratiam. Reverti ad musas, ad numeros. Retentare studia. Pectus, animum colere per artes. Excrcere, tractare artes. Dare tempora studijs. Militare in castris Musarum.

LITTERAS SCRIBERE.

Exarare notas. Nosare charam digitis. Facere literam. Deducere notas, litteras, Perarare litteram. Dare tabellis verba fetenda.

LIT-

LITTVS.

Portubus orbum, opertum alga, curvum, sinuosum, spumosum, resonans, undisonum, naufragum. Ripa obliqua, arenosa, viridissima gramine. Fremens, crepans undis. Quam plurima herba pubescens coronat. Ora extrema. Littore in extremo. Gramina e limis nidum. Margo virens fluvii. Continentis ora summa, quam petulans unda ferit Neptuni.

LIVOR.

Livor iners vitium. Livor est addita labes claris virtutibus. Non laditus Heroum soboles invidia. V. *Invidia.*

LONGVS.

Hoc longa refert morsu. Non longo distant cursu. Nec longis interse passibus absunt.

LOQVAX.

Multiloquus. Nugax, Garrulus. Liberioris linguæ. Non tenens linguam. Varias meditans voces.

LOQVI.

Solvere, resolvere ora. Vir verbis. Fari, Dicere, Verba habere, facere, ferre, proferre, dare, reddere, edere, promere, pangere, fundere, effundere, jacere, loqui, ejaculare, dicere, concipere, sparere, depromere. Loqui dictis. Proferre ore tremente sonos. Dare ore loquelas. Implere sermonibus aures. Rumpere silentia voce. Effundere pectore voces. Imo pectore rumpere voces. Edere alicui ore priore sonos. Addidit hæc dictis altera verba tuis. Dimovit talibus ora sonja. Cum dare non possum munera, verba dedi. Tali non tacito verba dolore dedit. Vultum dimissa profatur Dido. Aic. Infit.

LOQVI BLANDE.

Mira gratia, manat ab ore loquentis. Pundere dulces ab ore sonos. Pectora mulcere loquendo. Ducere corda artifice sono. Eloquii grata verba movere sono. Dulce nectar fluit ab ore suavi. Fari dictis amicis. Suada in ore sedens blandis aspirat honorem labris. Linguæ facunda madet hybleo liquore.

LOQVI INSOLENTER.

Memorare ore magniloquo. Magna, violenta loqui. Loqui superba. Dicere magnificum. Fortia verba cadunt. Ampullari. Ampullantur in arte. Projicit ampullas & sesquipedalia verba.

LOQVI FRVSTRA.

Dare inania verba. Frustra os solvere in verba. Verba irrita ferumtur vacuas per auras. Incassum fundere voces. Frustra voces iactare vacuas ad auras. Inanes fundere sonos. Perdere frustra verba non proficientia. Vehi verba ferunt. Dicta evanescunt aetheriis per auras. Frustrà eloqui verba levibus auris.

LOQVI LATINE.

Latio reddere verba soni. Ausonum lingua loqui. Ausonio, Latio ore loqui. Vti sermone Latino.

LOQVI PER SIGNA.

Loqui signis, nutu, digitis, notis, supercilio. Signa dare supercilio. Verba dissimulare notis. Componere notas. Solligitare nutu. Referre notas. Excipere notas. Addere verba notis. Ducere notas. Nutus confovere loquaces.

LOQVI EXTREMISSE.

Vocibus hiscere raris. Exiguo murmure verba loqui. Exiguo dicere verba sono. Summo vix hiscens pectore fatur. Dicere parvo murmure.

LOTH.

Et Lothus immunis pluvijs evasit ab igni. Haranides, Ideft, Harani, filius. Haranides dictis infanos mulcet amicis.

S. LVCAS.

Coniugis ignarus. Quem vates fecere juvencum. Ipse comes Paulo semper fuit. Ipse fuit magnæ Matri custodia. Hic medicus pictor que fuit.

LVCERNA.

Candela ardens, cereo, cerata lucerna, flagrans. Quæ suo absumitur igne, nitidam faciem præbet dum pluribus una. Quæ lucens aliis usu deperditur ipsa. Quæ tenuem à suis flammis peresa deficit. Quæ serviens vel serviendo aliis consumitur.

S. LVCIA.

Perpessa graves virgunculæ pœnas. Diva Syracusiis mater sanctissima Nymphis. Diva Syracusiæ celeberrima gloria gentis.

LVCIFER.

Vigil, albus, clarus, nitidus, roseus, nitilans, ferens, almus. Sacer Veneri. Nuntius, socius, prævius auroræ. Prævia stella auroræ. Portans, propens Eoo ab ore diem.

diem. Solis prænuncius. Qui vocat auroram. Cælo nitidissimus alto, Albo clarus equo. Qui cœli stratione novissimus exit.

LVCINA DEA FICTA.

Diva potens uteri. Principium quæ Dea lucis habet. Gravidis facilis Lucina puellis. Quæ voto parturientis adest. Laborantes utero miseratæ puellas.

LVCRETIA.

Pudica, infelix. Animi matrona virilis. Castaque miretur Lucretia nobile factum.

LVCTARI.

Corpora dura exercere palæstra. Interse Adversis cornibus hædi luctantur. Exercere palæstras oleo lubente. Contendere luctæ. In silva luctari arena. Conferre pectora luctantia pectoribus arcto nexu. Adducti nervis humi prosternere membra. Pressa nisitur, instantur sanguine venæ, creber anhelitus quatit artus.

LVCTVS.

Æger, acerbus, conficiens, macerans animos, corda. Rodens præcordia. Mordens animos. Crucians pectora. V. *Dolor.* V. *Tristitia.*

LVDERE, per CANERE.

Pellere, pulsare fides. Responsura sollicitare lyram. Retinere aliquem lyricis modis. Obloquitur numeris septem discrimina vocum. Nunc nivea digitis, nunc pulset pectine chordas. Arguto quidquid murmure dulce loqui.

LVDI.

Certamina. Spectacula. Ludi celebres theatrales, solemnes.

LVDIMAGISTER.

Moderator vagæ juventæ. Clamosus magister. Blandi doctores. Qui tradunt pueris elementa prima. Paedagogus qui agit impube vulgus. Ludimagister parcens simplici turbæ. V. *Doctor.*

LVDOS FACERE.

Dare spectaculum. Ludis celebrare, concelebrare diem. Edere, exhibere, instituere, celebrare ludos. Variis celebrare solemnia ludis.

LVDVS.

Gratus, lepidus, dulcis, lætus, placidus, jocosus, virgineus,

ginius. Lusus blandus, suavis, insanis, præbens semina acquisitæ.

LVDO VACARE.

Lusu perdere tempus. Post habere seria ludo. Ducere diem ludo. Non incidere ludum. Non prohibere animo inani ludo. Æquare noctis ludum. Contendunt ludo, & fulva jactantur arena. Lusibus exercere membra. Advertere ingenium lusibus.

LVGERE & MOERERE.

Luctibus, plangoribus indulgere. Luctibus intentum esse. Gerere luctifico corda plena dolore. Ingenti turbari cordæ dolore. Vultus condere luctu. Luctu squalere. Dare in luctus animum. Luctibus tabescere. Deficere ingenti luctu. Incumbere dolori. Luctu omnia sunt plena. Totum se in luctum solvit agerbum. Resonant late plangoribus ædes. Complere ululatibus auras. Divarso miscentur omnia luctu. Motoque immugit regia luctu. Implentur querulis ululatibus auræ. Crudelis ubique luctus, ubique pavor, & plurima mortis imago. Lamentis gemituque, & fœmineo ululatu Tecta fremunt, resonat magnis clamoribus æther. Laniare animum doloribus. Cædere, tundere pectora palmis. Scissis exululare comis. Lacerare genas, ora. Fœdare vultum. Sauciare genas unguibus, ora. Pectora nunc fœdans pugnis, nunc voluibus ora. Rumpere, laniare, lacerare, scindere, abscindere, dirimere vestes, solvere, rapere capillos, comam.

LVNA.

Cynthia. Phœbe. Dictynna, Delia. Hecate. Proserpina. Trivia. Diana. Soror aurea, pulcherrima Phœbi. Nitidi soror æmula Phœbi, Tithonia coniunx. Tithoni fulgida coniunx. Dea regens, moderans nocturnos equos. Facitæ noctis moderatrix. Soporiferos radios niveis bigis vehens. Latonæ filia. Latonia. Luna aurea, candida, purpurea, nitens, nivea, argentea, sanguinea, noctiluca, globosa, rosea, infabilis noctivaga, cornigera. Latois dividua. Perpetua varians sua cornua. Perlustrans quotannis duodena signa. Nativa luce carens. Orbis lunæ. Facies, imago, vultus lunæ. Lunaria lunæ. Motus lunæ. Lunares currus. Lunæ radij. Ignes noctis. Orbita lunæ. Menstrua luna morituris fedula luminibus. Luna plena orbe. Dimidia cornua lunæ. Cornua lunaria.

Rubi-

Rutilantis lunæ lampas. Lucens, lunæ globus. Fubar lunæ. Splendentia, radiantia, fulgentia, rutilantia, micantia, flammantia, nitentia, pallida cornua lunæ. Lucis habens vsuram à lampade Phœbi. Per amica silentia lunæ. Mulcæ manifestis lumine, qua se plena pan infertas fugebat lupa tenebras. Non erat. Et cum splenderet luna sereno. Nocturnæ forma Dianæ. Si crescit, minor est, maior si contrahit orbem. Iam nouies erat orta soror pulcherrima Phœbi. Denaq; Lucifero lupa premebat equos. Tres abegrant noctes, ut cornua tota coirent, Efficerentq; orbem. Iuro ante reversurum quam luna bis impleat orbem. Luna quater lucis, toto quater orbe recreuit. Luna quater iunctis impleras cornibus orbem. Sexta refugebat luna in cornua luna. Septima iam plenæ decucurrit orbita lunæ. Orbe refulgebant orientis cornua soror. Parque nouem erraui sedentis cornua lunæ. Annus erat, decimum cum luna reciperat orbem. Luna nouem decies impleat cornibus orbem. ὀφθαλμὸς νυκτός, oculus noctis, ἀστὴρ βασίλεια, regina astrorum.

LVNA, CELITIS.

Obscuris luna laborat equis. Cynthia abdita latet velata pulla. Luna lumen obnubitur. Cynthia obruitur tenebris atra caligine. Luna mœsta dolet tecta vultu. Densis tegit ota tenebris. Luna recta parte sui nitidam contristat Olympum. Inuolvit terræ captam nox humida lunam. V. Celitis.

LVPVS.

Bellua vasta. Raptor. Vastator. Ferus ore cruento. Sublicus ire in pavidum decus. Circumiens oves. Canus fulvas, montanus, tacitus, rapax, avidus, infestus, insatiabilis, immanis, fremens, cupidus cruoris. Prædator triste stabulis. Insidiator. Insidians ovili. Gregibus nocturnis obambulans. Dulcedine cruoris infectans oves. Pecoris lupus expugnator opimi. Rapax stimulante fame, cupidus sanguinis cruoris. In custodium capitat ovile lupus.

LVX, LVCERE.

Lumen. Iubar. Radius. Splendor. Æthra. Micat inter omnes Iulium sidus. Lucet velut inter ignes luna minores. Est pollucidior vitro. Splendet Pario marmore purius. Lucet cygnorum superat. Purius argento rutilat

dist quodàm arte politum. Radios puros iaculatur. Non sic Hyperionis orbis nubibus abductis splendet. Lucem sub limina iactare. Nulla gemmarum sic lucet. Opposita speculi refertur imagine Phœbus, & dare flammam ingentem. Dispergere radium lucem. Coruscare. Tenebras serenat lucis lacessit. Tranquillè pellucet. Lucet pontus. Fulgurare. Sinus coma fulgurat crispo. Nouum tantum Phœbolum se iubet.

LYCAON.

Tyrannus. Arcas. Inhospita tecti tyranni sanguine gaudens. Irridens pia vota. Rex malus est, ut Busiris seruusque Lycaon.

LYRA.

Testudo. Chelys. Cithara. Barbitos. Plectra, Fila, lyra. Cantor lyræ. Cantus lyræ. Lyra percutit, mœsta, muta dolore. Carta, dulcis, dulcisona, vocalis, sonora, Threcia, Claria, Phœbea, Pindarica, Aonia, Ausonia, Æmonia, Æolia, Apollinea, Orphæa, Amphionia, Agamippea. Movens, trahens ferrea, saxea corda. Mulcendis auribus apta. Allicies, mulcens corda. Fugans, pellens curas. Μίτυς ὑμνων, mater hymnorum.

LYRA CANERE.

Fila lyræ docta sollicitare manu. Arguta tangere fila, plectra lyræ, pulsare, movere, percutere lyram. Sumpta pauca referre lyra. Ictu fides reddit pollicis chorda soni. Sonante mistum tibiis carmen lyra.

LYRICVM CARMEN.

Numeri, soni, modi lyrici. Blandissima carmina. Carmina dispositis nervis juncta. Numeri flebiles. Barbitos faciens ad lacrymas.

M.

MACER.

MAcies obduxerat artus. Horrida vultum deformat macies. Macie confecta suprema. Ignoti nova forma viri miserandaque cultu. Macies adduxit cutem. Macies pallentes occupat artus. Pallor in ore sedet, macies in corpore toto. Vix habeo tenuem, quæ tegat ossa, cutem. Ieiuna laceros exedit macies. Macie peresus. Macie tenuata arma. Macie turpatus. Turpi macie deformatus. Deficiens vix trahit ossa cutis.

MA-

MACIES.

Horrida, ieiuna, gracilis, turpis, ægra, squalida, sterilis, deformans vultum. Ossa renudans. Sævis comes addita morbis. Consumens artus. Attenuans artus duro languore solutos. Mollibus exiccans ossa medullis.

MADEFACERE.

Caput fontana spargere aqua. Perluere rore manus. Dulcibus ideirco fluviis pecus omne magistri perfundunt, udisque aries in gurgite villis Mersatur. Ceratim largos humeris infundere rores. Candida permulcens liquidis vestigia lymphis. Celeres nec tingeret æquore plantas. V. *Lavare*. V. *Abluere*.

MÆCENAS.

Eques Hetrusco de sanguine regum Nec sic Thuscus eques vates amplexus amœnos.

MAGI seu TRES REGES.

Eoi venere magi. Aurum, Thus, Myrrham, Regique, Deoque, hominique dona ferunt. Aurea nascenti fuderunt munera Regi: Thura dedere Deo: Myrrham tribuere sepulcro.

MAGIA.

Magicum os. Magicæ potentia linguæ. Magica arma. Magicæ artes. Fraudes Magicæ, vel Magæ. Carmen Magicum, auxiliare. Certamina Musæ magicæ, Ministerium magicum. Auxilia magica. Artes Æeæ, Carpathiique senis. Sceleratæ artes. Hecateidos herbæ, succi Hecateia carmina. Gramen Lethæi succi. Herbæ cantatæ. Vox Thessala. Carmina Cyræa. Medeæ gramina cocta manu. Carmen infame. Herbæ pollentes.

MAGISTER. V. Ludimagister.

MAGISTRATVS.

Celebris insignis, præclarus, populos lege gubernans, Cui incumbit populi cura paterna sui. Puniens malos. Defendens bonos. Cui imperii commissa potestas. Sustinens vicem summi Dei.

MAGNIFICARE.

Aliquem non sastidiris annumerare viris. Extollere, evehere, efferre laudibus. Super astra ferre laudibus. Cantare, Celebrare, prædicare per orbem. V. *Celebrare*.

MAGNVS. V. Altus.

MAGVS V. Incantatus.

MALVS. V. Iniquus.

MA-

MALVM.

Mala Troianis non leviora malis. Malorum summus, ferior, novitas moles, levamen. Malum perpetuum, humanum, non leve, procuratis arte, fatale funestum. Invigilare malis. Malis onerari. Et mala vicini pecoris contagia lædent. Veterum malorum supplicia expendunt.

MALVM seu POMVM.

Rotundum, fragrans, redolens, mire, agreste, dulce, pendulum, matureſcens, cereale, Muſcum, ramis pendens, motis ramis cecidens. In patulis canistris redolens. Premens, gravans ponderе ramos suos. Quod novus educat annus. Effigies mali. Autumnal pondus. Fœtus arborei. Dempti ab arbore fœtus. Pomum putre, maturum, durum, acerbum, putridum. Messis non interdicta secundis.

MANE.

Aurora exsurgente. Sole exoriente, emergent ex Oceano. Primo Eoo. Veniente die. Manè novo. Aurora rubente. Cum primum albescere lucem cernimus. Cum surgit dies primo Eoo. Vbi lux rediens fugat tenebras. Cœlo cum primo Lucifer alto evocat auroram natalibus undis. Aurora referente lucem. Surgente die. Cum lucifer exit aquis Eois. Vbi aurora fulgens croceo velamine linquit oceanum. Cum tremulum incipit albescere cœlum, & tenebris nox humida transfugit alis. Modo facta crepuscula terris. Mox ubi se nitido sol aureus extulit ortu. Ortus erat summo tantummodo margine Phœbus.

MANE & VESPERI.

Veniente & fugiente die. Manè novo, & vespere. Seu propria tellus abscondit umbra, seu Phœbus humum rosea luce revisit. Seu se tenebris nox indut, seu dies refundit lucem auream. Seu lux radios micantes, seu nox tenebras fundit opacas. Seu Sol Eoa luce terras purpuret, Seu nox tenebris obtinet.

MANIFESTARE.

Prodere, aperire, certis docere signis. Indicium facere. Pandere. Causas, & signa docere. Tum vero manifesta fides. Dictumque patescent Insidiæ. Sacrata resolvere iura. Arcanum consilium revegere jocoso Lyeo. Pandere res caligine mersas. Ordine singula pandere.

Revelare. Fert animus expromere rerum causas. Effare, & pande quodcunque est mali.

MANVS.

Digiti, artus pro manu. Dextera, dextra, læva, sinistra, Fonderet lassa cæruas. Post terga retorta. Manus laniferæ, artifex, falsifera, sceptrifera, infecta cæde. Concruens & variis artibus apta. Palma tenella, mollicula, avara. Vnca manus & pallida semper ora famæ. Fœdare ora pugnis. Dexteram labenti tendit inertem. Corporis scutum. Soror dextræ. ὅπλον, læva manus. ὄργανον ὀργάνων, instrumentum instrumentorum.

MANVM DARE.

Iungere manus. Dextram committere, conjungere dextra. Complecti, prehendere dextram. Congressi jungunt dextras. Tendere manum. Dare dextram.

S. MARCVS.

Marce comes. Petri quondam, Levitici proles. Cui faciunt vates os effigiemque leonis. Iatides, à patre Iasone. Regale loquens, dignumque leone.

MARE.

Æquor. Pontus. Pretum. Sal. Salum. Altum. Profundum. Oceanus, Nereus. Amphitrite. Pelagus. Vndæ. Aquæ salsæ. Gurges. Neptuni vnda. Cerulea aquæ. Neptunia arva. Campus aquarum. Campus librarius aquæ. Æquoris unda. Aquæ æquoreæ. Æquora media circumfusa terras. Mare vastum, magnum, latum, immensum, indomitum. Sedens refluentibus undis. Tumidis fluctibus agitatum. Æstuans rapida procella. Gurges cæruleus, vastus. Immensa licentia Ponti. Pontus tristis imago. Pontus gelidus, ustus frigore, duratus frigore, glacie concrescens, tumens, tumefactus, asper, sævus. Vehi per vada cærula tractusque maris. Ὠκεανὸς Oceanus. Iulia Oceani. Reciprocum mare.

MARE COMMOVERE.

Movere, commovere freta. Concitare aquas maris. Freta miscere, exasperare, jactare. Agitare fluctibus æquor. Turbare mare. Resonantia, indignatia fretæ excitare.

MARE QVIETVM.

Tranquillum, compositum, tacitum mare. Freta stantia. Pax maris. Æquora non concita vento. Mare non albens spumis. Æquora tuta silent. Placidum ventis stat

stat mare. Stratum silet æquor. Sæva quierunt æquora. Pelagi cecidit fragor. Mare ferenum, placidum. Subsidunt undæ, tumidumque sub axe tonanti Sternitur æquor aquæ: Fugiunt vasto æthere nimbi.

MARE RVBRVM.

Vnda maris Erythræi. Purpureum mare. Flumina rubra liquidi maris. Purpurei vada ponti. Ruber gurges. Freta rubri æquoris. Littora rubra arenosi maris.

MARE TVRBATVM.

Mare turbidum, impetuosum, agitatum, indignans, sonans, fluctibus horrens, insanum, commotum, Ereptum, triste, stridens, furens, minax, horrisonum, altisonum, sollicitum refluentibus undis. Æquora vento concita, Turgida unda vesani maris. Æquora quassa valido tridente Neptuni. Infecta pelagi rabies. Magno miscetur murmure pontus. Freta ponti incipiunt agitata tumescere. Venti volvunt mare, magnaque surgunt æquora. Saltant vada, atque alta miscentur arenæ. Miscent se maria, & nigræ attolluntur arenæ. Vento turbantur arenæ, & veniunt ad litora fluctus. Ponto sonat unda refuso. Indignatur magnis stridoribus æquor. Clauso sit gurgite murmur. Incubuêre mari, totumque a sedibus imis. Vna Eurusque Notusque ruunt, creberque procellis Africus, & vastos volvunt ad litora fluctus. Assiliunt imi fluctus a gurgite ponti. Mox reuocat gurges, tractoque relabitur æstu. Fertque refertque fretum. Fervent spirantibus æquora ventis.

MARIA. V. Mater Christi.

MARIA MAGDALENA.

Ipsa fuit magnæ comes, atque ancilla parenti, Et Christi pars magna domus. Magdal dictam de nomine Magdalenam. Magdalena ferens sese in deserta subaltis Delituit cryptis.

MARINVS DEVS, NEPTVNVS.

Æquoreus Deus. Rex Pelagi. Rector maris. Iovis frater qui regnat in æquore. Iovis frater, tumidis qui regnat in undis: Rector pelagi tricuspide telo. Cui æquora forte tradita. Neptunus vasti cui parent æquora ponti. Et quidquid magni continet unda maris. Neptunus æquor aquarum. Ambitamque suo circumdat in æquore terram. Deus qui concitat æquore terras. Qui

terras

terras gurgite quassat. Qui quatit immanes fluctu telluris arenas. Qui imo eiet æquora ponto. Qui vastas aperit Syrtes, & temperat æquor. Saturnius domitor maris. Cui æquora curæ. Concita qui ventis æquora mulcet. Æquoreas qui cuspide temperat undas. Liquidus Deus. Deus Tænarius. Neptunus aridonifer. Nereus cæruleus, grandævus. Qui numen habet maris. Cui imperium est pelagi. Cæruli nomen ponti.

MARITARE, seu MATRIMONIO. jungere.

Connubio, vel conjugio jungere stabili, & propriam dicare. Jugare, Vinculo sociare jugali. Jungere toros. Face solemni conjungere. Connubio sociare natam. Filiam jungere viro. Juveni castam donare puellam. Tædas celebrare jugales. Nuptam marito dedere. Tradere viro. V. *Coniugium.*

MARS.

Mavors bellicosus, rigidus, impavidus, ferox, fessus, armiger, armipotens, ultor, bellator, bellipotens, terribilis, sanguineus, armisonans, magnanimus, furibundus, fremebundus, furiosus, belliger, pater armorum, quatiens arma, torquens hastam, sæviens invictis in armis, Galea rutilus, cristisque comatus. Bella ciens. Concitans tubas, & tympana. Bellis & sanguine gaudens. Duloes animas miseris mortalibus auferens. Gaudens lætiferas habere manus. Qui nequit rabiem satiare nefandam. Dominans intra muros & extra. A quo hoste nullus locus tutus remanet. Non thalamis, non sanctis aris abstinens. Secum mala multa trahens. Bella nefanda ciens. Belliger armorum pater. Arbiter armorum. Genitor. Gradivus. Gradivus magnus. Genitor Quirini. Sanguinis auctor Romulei. Insano Veneris turbatus amore. Getici qui præsidet arvis. Quem juvat clamor bellicus. Amor duri martis in armis. Tela intermedia, atque adversos detinet hostes. Dubius Mars regnat in armis. Adverso Marte labores deficisse videt. Marte secundo, æquo gerunt prælia. Sævit toto Mars impius orbe. Fera Martis sidera. Martis rapacis stella. Qui sub Jove sedem habet. Infœlix cœli sidus. Mavortius ignis. Feri rubicunda incendia Martis.

MAR-

MARTHA.

Expers thalami, Innuba. Officijs gaudens sedulà Martha pijs. Bethanica virgo. Quæ immensi dicta est hospita sancta Dei.

S. MARTINVS.

Sabariensis erat civis Martinus; at intra Italiam Ticini alitus. Martinus inops chlamydem divisit egeno, Ense quo præcinctus erat chlamydem divisit. Martini facta beati.

MARTIR.

Sanguine confirmans dogmata vera suo. Qui patitur pulcram Christi pro nomine mortem. Sanctam affert martyrii cui mors extrema coronam. Pro domini verbo tristia fata ferens. Ponens vitam pro Dei verbo. Occumbens leto pro sancto nomine Dei. Fundens lata morte innocuum cruorem pro nomine Christi. Profundens Christi propter pia dogmata vitam. Qui sanguine fuso pulcra trophæa ferr. Proiicians animam sanguine fuso veræ religionis amore. Merens sanguine fuso per tristia funera æternam palmam. Qui Christum impavidi quondam cecidere proscij.

MATER.

Parens. Genitrix. Nati favore digna. Natæ studiosa. Sæva in natum. Pia, bona, casta, pudica, cara, dulcis, felix, fœcunda, conspicienda, digna viro, nato. Dulce caput. Sobolis oblivisci nescia. Gestans sua cara pignora sinu. Gerens in sinu puerum dulce onus. Ales infantem grata ope tepidi lactis. Conformans primo cum lacte murmura prima linguæ pueli sui. Alumna.

MATER CHRISTI.

Maria virgo intacta, integra, veneranda, pia, venerabilis, diva, dia, sancta, casta, Divi parens, Dei parens, immaculata, intemerata, augusta. Mater summi formosi Tonantis. Sancta parens. Alma redemptoris mater. Maris inscia mater, Summum enixa Deum. Ignara penitus thalami, tactusque virilis. Quæ felici utero peperit salutem mortalibus ægris. Nunquam congressus perpessa virilem, concepit gravis ætheria divinitus aura. Quæ cælicolûm regem sub luminis edidit auras. Quæ sola virginitatis servavit fera pudorem. Quam pater omnipotens cœlesti afflavit ab arce, implevitque uterum divinum numen ab astris. Quæ superum puro concep-

ne ab æthere Regem. Nympha decus cœli. Virgo virilis nescia seminis. Νύμφη ἡ συμφευθεῖσα. nupta non nupta.

MATERIA.

Iocosa, ingnieosa, apta numeris. Conveniens modis, felix in carmina. Non mihi materiam Romam negat. Materia vires exuperante meas. Iacet omnis ad undam materies. Propositum. Argumentum.

MATHVSALEM.

Mathusales ævi maturus. Mathusalem, longæve senex, cui degere soli Concessum est vitæ secula pœne decem.

MATRIMONIVM. V. Coniugium.

MATRONA.

Animi matrona virilis. Pudica, docta, rata, temeraria, lubrica, sinistri.

MATTHÆVS.

Ipse teloniaco dederat qui tempora lucro. Mathæus collector opum.

MATTHIAS.

Matthia donate Deo, sic namque Latino Dicetis eloquio, lingua Theodorus Achiva.

MATVTINVS. V. Mane.

MAXILLÆ, MALÆ.

Genæ molles, teneræ, decoræ, venustæ, purpureæ, pubescentes, roseæ, lacteolæ, coloratæ, blandæ, blandidulæ, certantes rosis, purpureæ & lactis aspergine tinctæ. Quibus blanda est gratia. Quas mira gratia commendat. Madidæ fletibus. Sectæ ungue.

MEDEA.

Fallax, impia, scelerata, despecta, Æetias, Æetis, Colchis, Phasis, Phasias. Æetæ filia. Vxor Iasonis. Quam puppe avexit Iason. Colchorum regina. Barbara, venefica. Barbara pellex, Filia misero acerba parenti. Pulsa domo Æsonia. Spargere quæ fratris potuit lacerata per agros corpus. Necæ natorum sanguinolentæ. Virum ultra per natos. Ææa puella. Iramque matris natorum cæde piavit.

MEDERI. V. Morbo mederi.

MEDIA NOX.

Mediæ tempora noctis erant. Noctis erat medium. Prima quies medio iam noctis abacta. Curriculo expulerat

lerat somnum. Nox ubi iam media est, somnosq; silentia præbent, Et canis, & variæ conticuistis aves. Cum lassa quiete cuncta iacent media. Iam mediam nigra carpebat nocte quietem. Iamq; ferè mediam cœli nox humida metam Contigerat. Torquet medios nox humida cursus. Orbem medium nox acta subit. Cum nox medium spatium conficiet horis, Nox intempesta.

MEDICINA.

Ars Phœbea, Apollinea. Machaonia, Succi Machaonii. Opes Pæoniæ. Ars Pæonia, Ars medica, Ars medendi. Artes medentum. Validum Apollineæ medicamen prolis.

MEDICINAM ADHIBERE.

Ægro medicas adhibere, applicare manus. Medica reficere corpora læsa manu. In melius restituere vires collapsas arte Pæonia. Levare malum Apollinea arte.

MEDICVS.

Medens. Ferens opem ægræ. Medicæ manus. Artifex Morbi. Medicus, fidus, doctus, expertus. Peritus in arte medendi. Sciens depellere morbos. Tenens mederi morbis. Vires in pristini tollens. Medicam opem ferens languentibus ægris. Restituens lapsas in pristina vires. Medicaminibus depellens morbos. Dans docta pocula mista manu. Ægro pellens è corpore morbos. Corpore ab ægroto properantia fata repellens. Exsultus Pæonias per artes. Est filos, est princeps medici chori. Medicorum nati. Galeni propago.

MEDIOCRITAS. V. Modus.

MEDVSA.

Forma, ora Medusæ. Os Medusæum. Vultus Medusæ. Squalentia ora Medusæ. Medusæi monstri torva guttura. Gorgonis. Phorcynis. Nexa comas angue. Nexis angue comis. Volucris mater equi. Cephasum multos quæ dedit una neci.

MEL.

Flauum, aureum, dulce, purum, aërium, redolens, cereum, pingue, nectarium, Himetrium, Hyblæum, Gnosium, Atticum, Calydneum. Nobile nectar apis. Redolens thymo. Positum in cœris. Thymi redolentia flore. Cerea dona. Aerij mellis cœlestia dona.

MEL.

MEL CONFICERE.

Cogere spumantia mella pressis favis. Stipare liquentia mella. Mella tenacia fingere. Stipare favos dulci nectare. Fingere pressum opus subtili nectare. Nectare stillante favos stipare. *Mellificare. Aëri mellis cœlestia dona parare. Dulci distendere nectare cellas. Apis dulci melle complet favos. Mella in ceris Attica ponit apis. V. Apis.

MELCHISEDECH.

Melchisedech, rex idem hominumque. Deique Sacerdos, Munera portabat, Cererem, Laticemq; Lyæum. Qua stirpe, quis maioribus Ignotus, uni cognitus tantum Deo.

MEMINISSE. V. Recordari.

MENELAVS.

Atrides minor. Nuptæ repetitor ademptæ. Cui pro militiæ causa puella fuit.

MENDICARE.

Exigua petere æra stipis. Æra ore tremente stipis exigue rogare. Mendicare vilia scruta inopis cibi. *Cogere ostiatim stipem.

MENS.

*Cognata cœlo. Vivida, sollers, ignea. Sancta proles ætheris. V. Animus.

MENSA.

Orbis mensæ. Mensa dapum varia ponderetur onere. Lautis mensa parata cibis. Latices suppeditans prodigæ mensa cibos. Quam gravant cerealia munera. Quam decorat dulce falernum. Epulis onerata. gravata.

MENSAM PARARE.

Instruere mensam dapibus, cibo, epulis, dulcique falerno. Onerare, gravare mensam epulis. Mensis imponere cibos. Extructæ dapibus mensæ, nec egent tofiæ fugis.

MENDACIVM.

Vanus sermo. Vana verba. Vox vana, ficta, linguæ mendacia fictæ. Lingua gratia ficta. Mendacium turpe, subdolum, impudens, fallens. Fabulæ vaniloquæ, sniles, futiles, ineptæ, fictitiæ, commenticiæ. Sycophanticæ oris.

MENSIS.

Menstruus tempus. Ego ubi iam bicipes longum re-

seraveris annum. Pulsus & à sacro mense december erit. Alter agabatur post sacra iugalia mensis. Luna dabit menses peragunt quod menstrua cursum. Menstruus cursus. * Cornua cum lunæ pleno semel orbe coissent. Luna semel orbe recrevit. V. *Luna.*

IANVARIVS.

Prima dies anni nostri. Mensis Iani. Dux mensium. Servans nomen vetusti Iani. Amans victum tepidum gratumque liquorem, quo puro sanguine corpus alat? Quo vena stricta noceat, sed balnea labores profunt.

FEBRVARIVS.

Mensis cui fecerunt februa nomen. Febris habens nomen & lenta febre timendus. Mensis feralis, glacialis, horridus. Proximus Iano. Qui sequitur Ianum. Reliqui's mensibus impar. Februus est brevis; at sociorum pessimus idem.

MARTIVS.

Martis mensis. Signatus nomine Martis. Mensis Martis de nomine dictus. Quo sectio venæ sæpe nocet.

APRILIS.

Mensis ab aperto tempore dictus. Aprilem Veneri sacrum fecere Quirites. Mensis quartus. Veneris mensis. Cytherius mensis. Es vatem, & mensem scis Venus esse tuos. A Venere hic magna descendit origine mensis.

MAIVS.

Viridi gramine lætus. Depingens vario flore solum. Maius vernans, blandus. Cum tellus gramine promit & herbas. Cum tepet apricus Zephyris spiramibus aër, & candida fossoris tempora sudor cuit.

IVNIVS.

Mensis Iunonius. A Iunonis nomine nomen habens. Quem pulcra Ionis coniunx sibi vendicat. Iuvenum de nomine dictus. Quo solis equi peragrant sidera cancri.

IVLIVS.

Quintilis mensis. Quem patres dixere Quintilem. Movens ortus æstivos. Quo Iulius copit haurire auras vitales. Percoquens uvam flaventem.

AVGVSTVS.

Sextilis. Cæsare ab Augusto ducens sua nomina. Quo Sol rapidis urit equis. Nemæi terga leonis.

SEP-

SEPTEMBER.

Quo feto de palmite poma nitent. Optatum referens rapido lenimen in æstu. Quo presso vescendum lacte capra. Redolens vinum, & aromata curans.

OCTOBER.

Mensis quo pede sub undo dulcia musta fluunt. Quo Pleias surgit cardine Roo, & orta secum trahit autumnum.

NOVEMBER.

Mensis quo tristis hiems incipit sævire. Portans brumam.

DECEMBER.

Gelido stridore ingruens. Spargens hiyem multam. Mensis Neptunius.

MENSVRA.

Modus. Modulus. Iusta præter ira modum.

MENTIRI.

Vanas pro veris fundere voces. Mendacia verba loqui Gutture vaniloquo jactare mendacia. Exercere mendacia lingua leni vana. Addere mendacia culpæ. Mendacia fingere. ψευδῶν συγκολλητὴς, mendaciora. conglutinator. Ementiri. Falsum dicere.

MERCATOR.

Impiger, avarus, avidus, vagus. Lucri cupidus. Incro inbians Extremos currens ad Indos. Per mare pauperiem fugiens, per saxa, per ignes. Sua commoda quærens, spectans. Congerens divitias avido quæstu. Se pelago lucri causa committens. Ter & quater anno revisens æquor Atlanticum. Longis quærens compendia terris. Chirrum petens nobile regnum, & Pervanos ac Calecutios tractus.

MERCES.

Magna mutanda. Merces officii. Plenior officio. Labore minor. Animum præsenti pignore firmans. Præmium magnum, largum, meritum, debitum, sufficiens.

MERCES.

Externa. Quas dives Panchaia mittit. Roe gaza. Orbis novi munera.

MERCVRIVS.

Ales, Alipes, pacifer, caduciser, nuncius, Deus Arcadiæ, Cyllenius, Atlantides, Nepos Atlantis, Jove na-

tur. Maja creatus. Pleiade natus. Quem lucida partu Plejas edidit enixa. Quem peperit magno lucida Maia Iovi. Atlantide Maia natus. Quem montibus olim Edidit Arcadijs Pleias una Iovi. Atlantis magni Pleioneſque nepos. Qui ſuſa per auras Verba patris portat. Pacis & armorum, ſuperis, Imiſque Deorum Arbiter. Actus velocibus alis. Alato qui pede carpit iter. Æthetium volueri qui pede carpit iter. Iacuius digitis eſt aurea virga. Venerandus virga potente. Inventor curvæ fidis. Furibus aptus. Cyllenia proles. Interpres Divûm. Deûm latrator Anubis. Animas qui evocat orco, & alias ſub tartara mittit. Qui pedibus talaria nectit. Patribus nitens Cyllenius alis. Penniger Argus. Deus aliger. Atlantius Hermes. Atlantius Maiugena, Cyllenides. Talariger. Majugena, γλώσσης ἡγεμών, Dux linguæ.

MERERI.

Meritæ dare præmia palmæ. Morte minor culpa mea eſt. Meriti tanti non immemor unquam. Omnes vt tecum meritis pro talibus annos exigat. Cui præmia debentur ingentia. V. *Præmium.*

MERETRIX.

Puella vulgaris. Turba meretricea. Certo cuivis mercabilis ere. Turpi fornice latens, latitans. Opes corpore quærens. Crius oratio eſt dulcior Hyblæo melle. Crebſibus ingeritis errans à recto tramite vitæ. Quolibet incautos flectere docta viros. In ſcelus, & quodvis turpe opus ruens. Fucatis quæ fallere docta dolis. Retia corde gerens. Illecebris quæ ſalit amantes. Lupa. Dulcis animæ peſtis.

MERGERE. V. Immergere.

MERIDIES.

Medias ſole tenente vias. Aut plus, aut medium ſole tenente diem. Æſtus erat, mediamque dies exegerat horam. Iamque fere melius Titan venientis & actæ Noctis erat, ſpatioque pari diſtabat utrinque. Dum calet & medio ſol eſt altiſſimus orbe. Iamque dies medius tenuerat, contraxerat umbras. Inque pari ſpatio veſper & ortus erant. Et ſol ex æquo meta diſtabat utraque. Sol medium cœli concenderat aureus orbem. Roſeis aurora quadrigis, Iam medium ætherio curſu trajecerat axem. Medius ſole ſecante dies. Cum medio ſo-

sol splendet Olympo. Sol furit, estque medio æstu insanissimus.

MESSIS.

Humus resecanda falce. Area dives. Messis gravida, larga, uber, opima, copiosa, frugifera, fertilis, pinguis. Maturis dives aristis. Vestitus messibus eger. Congestas area cepit opes. Maturis albescit messis aristis. Triticeam sic in messem, Robustaque farra Exercere humum. Spicea iam campis cum messis inhorruit. Nudatas acceperat area messes. Ruperunt horrea messes.

METAMORPHOSIS.

Formæ mutatæ in nova corpora. Figuræ versæ, variatæ. Species novæ. Corpora transformata. Corpora mutata. Faciem mutatus & ora. Hanc faciem genitrix miserata refecit. Forma vertitur oris. Omnia transformat sese in miracula rerum. In species translata novas. Pit lupus, & veteris servat vestigia formæ. Omnia mortali mutantur lege creata. V. *Transfigurare.*

METERE.

Succidere messes. Farra resecare falce. Decerpere messes. Maturis falsam supponere aristis. Farra secare falce. Legere falce semina matura. Seges falce resecta cadit. At rubicunda Ceres medio succiditur æstu. Sole sub ardenti flaventia demetit arva. Dum flavas bis ton, det messor aristas. * Densas posternit messor aristas. Falce matura decubuit Ceres.

METVERE.

Habere, concipere metum. Metus turbat pectora, Trepidare metu. Metu quasi, solicitari, tardari. Corda metu tremunt. Corda stupent metu. Metu calor ossa reliquit. Sollicitum timor anxius urget. Concutit ossa metus. * ὀρθαὶ τρίχες ἔστη, Arrectæ comæ steterunt. V. *Formidare.*

METVS.

Pavidus, gelidus, exsanguis, trepidus, sollicitus, pallens, pallidus, terrificus, dubius. Addens pedibus alas. Omnia præcipitans. Attonito adimens usum rationis. Timor mœstus, suspensus anxius, attonitus. Corda huc illuc agens. Corda premens. Horror acerbus, tremulus, terribilis. Quatiens, concutiens membra. Præcordia, pectora quassens. Occupans artus ossa. Metus carnifex quietis.

METVM DEPONERE.

Ponere metum. Metum subjicere pedibus. Excutere metum Pellere. exuere metum. Parcere metu.

METVM INIICERE.

Inferre, incutere metum. Præbere, Facere metum. Metu percellere. Turbare omniá metu. Implere vrbem terrore, timore, metu. Acuere timore.

METV LIBERARE.

Solvere metu. Mederi timori. Tollere, adimere, eximere, demere metum.

MILES.

Fortis castrorum turba. Vir pugnax. Vtilis armis. Miles numero præstantior omni. Arma gerens diverso in orbe. Animosus in armis. Miles sine pectore, pavidus, trepidus, indomitus, intrepidus, impiger, cruentus, crudelis, sævus, dirus, strenuus, generosus, fructus ictu, prædæ avidus, cupidus; sanguinem siciens, furibundus in armis. Illicitas sectans opes, Martis signa cruenta sequens. Acer in armis. Ore truci vultuque. Miles ab Heruscis fuscius aggeribus. "Miles dedicat horæ punctovicam, & metuit non velle mori. Toros in ore furor venit, inque vultu Medusæ cernitur. Horrente galea, vel casside vultum contexit. Surgit apex capiti terribilis, Θυτρεος Αρης, alter Mars.

MILITARE. V. Bellum gerere.

MINÆ.

Minantis verba. Ora minantis Minæ rigidæ, ingentes, sævæ. Verborum terror. Pulmina verborum.

MINARI.

Instare minis. Elidit impavidos ore minante sonos. Tollere minas. Desinit esse minax. Præsensque minatur Exitium. "Intentatque malum verbis. Extrema minasi. Suppliciis terrere futuris. Intentare mortem. Pueros voce minaci terrere. Exitiurum urbem minitatus hostis. Sævi numen increpat minas. Ore torvo comminari. Sævus prodit, ac minas ardentibus oculis gerens. Multa, ac metuenda minatur. Spirat ab ore minas, & pœnæ nuncia verba. Fulmine minarum percitus animus, pœnam ante pœnam accipit, duplicique miser cruciatur malo.

MIRACVLVM.

Prodigium. Concitans instuporem. Dictu mirabile.

Res

Res metas naturæ transgrediens. Numinis indicia. Argumenta Dei. Alphabetum imperitorum.

MINERVA.

Culta, casta, innupta, armipotens, ingeniosa, Dædala, facunda, oleæ inventrix, doctiloqua, armifera, armigera, bellica, bellatrix. Sæviens trisli flagello. Arma manu. Sanguine lenta rotans. Pallas Tritonis Tritonia. Bistonia. Iovis filia. Nata Iovis. Iove nata. Nata sine matre. Formaque armisque decora. Caminis inventrix. Bello metuenda virago. Positam in pectore sorti Ægida concutiens. Armipotens belli præses, Triconia Virgo.

MISCERE.

Maria omnia cœlo miscuit. Quoniam suaves miscentis odores. Miscuerunt herbas, & non innoxia verba. Littus tubæ permistus sonitus. Tunsum gallæ adstringere saporem. Me Lyricis vatibus inseris. Principiis permistus Achivis. Lætitia ingens misto, tumulto. Mistumque merum fluvialibus undis.

MISER.

Terque quaterque miser. Quem vicibus duris fortuna inimica premit. Duris in casibus hæres. Qui satis agitatur, vrgeturque acerbis. Triste ævum in trisli squalore trahens. Quem duri exercent casus. Non ignara mali miseris succurrere disco. Miserorum meliora sequentur. Multa ærumnis, ac tempestatibus actus. Centrum miseriæ atque unicus fati scopus. *V. Afflictus. V. Infortunatus. V. Adversores.*

MISERERI.

Oro misereare laborum. Miserescimus ultro. Nil nostri miserere. Respicere, & solari jacentem. Iuno juvenem animo miserata repressit. Phœbe graves Trojæ semper miserate labores. Et cœlo tandem miseratus ab alto est. Doluit miseranti inopem. Misereare animi non digna ferentis. Lapsorum te miseret. Dolere dolorem alterius. Et sua est misereri voluptas.

MISERICORS.

Æquus, mitis, facilis, propitius, lenis, clemens, benevolus, benignus. Dexter ades tuo numine. Dare se alicui placidum. Respiciens placato vultu.

MODVS.

Mediocritas aurea, pulcra, nobilis, memoranda. Me

[illegible]

METVM DEPONERE.

Ponere metum. Metum subjicere pedibus. Excutere metum. Pellere. exuere metum. Parcere metu.

METVM INIICERE.

Inferre, incutere metum. Præbere, Facere metum. Meru percellere. Turbare omniá metu. Implere vrbem terrore, timore, metu. Acuere timore.

METV LIBERARE.

Solvere metu. Mederi timori. Tollere, adimere, eximere, demere metum.

MILES.

Fortis castrorum turba. Vir pugnax. Vtilis armis. Miles numero præstantior omni. Arma gerens diverso in orbe. Animosus in armis. Miles sine pectore, pavidus, trepidus, indomitus, intrepidus, impiger, cruentus, crudelis, sævus, dirus, strenuus, generosus, saucius ictu, prædæ avidus, cupidus: sanguinem siciens, furibundus in armis. Illicitus sectans opes, Martis signa cruenta sequens. Acer in armis. Ore truci vultuque. Miles ab Heruscis saucius aggeribus. * Miles dedicat horæ puncto vitam, & metuit non velle mori. Toros in ore furor venit, inque vultu Medusa cernitur. Horrente galea, vel casside vultum contexit. Surgit apex capiti terribilis, Θούριος Ἄρης, alter Mars.

MILITARE. V. Bellum gerere.

MINÆ.

Minantia verba. Ora minantis. Minæ rigidæ, ingentes, sævæ. Verborum terror. Fulmina verborum.

MINARI.

Instare minis. Elidit impavidos ore minante sonos. Tollere minas. Definit esse minax. Præsensque minatur Exitium. * Intentatque malum verbis. Extrema minasi. Suppliciis terrere futuris. Intentare mortem. Pueros voce minaci terrere. Exitiurum urbem minitatus hostis. Sævas nemen increpat minas. Ore torvo comminari. Sævus prodit, ac minas ardentibus oculis gerens. Multa, ac metuenda minatur. Spirat ab ore minas, & pœnæ nuntia verba. Fulmine minarum percitus animus, pœnam ante pœnam accipit, duplicique miser cruciatur malo.

MIRACVLVM.

Prodigium. Concitans instuporem. Dictu mirabile.

Res

Res metas naturæ transgrediens. Numinis indicia. Argumenta Dei. Alphabetum imperitorum.

MINERVA.

Culta, casta, innupta, armipotens, ingeniosa, Dædala, facunda, oleæ inventrix, doctiloqua, armifera, armigera, bellica, bellatrix. Sæviens tristi flagello. Arma manu. Sanguine lenta rotans. Pallas. Tritonis Tritonia. Bistonia. Iovis filia. Nata Iovis. Iove nata. Nata sine matre. Formaque armisque decora. Camini inventrix. Bello metuenda virago. Positam in pectore forti Ægida concutiens. Armipotens belli præses, Tritonia Virgo.

MISCERE.

Maria omnia cœlo miscuit. Quoniam suaves miscentis odores. Miscuerunt herbas, & non innoxia verba. Litui tubæ permistus sonitus. Tunsum gallis adscere saporem. Me Lyricis vatibus inseris. Principibus permistus Achivis. Lætitia ingens misto, tumulto. Mistumque merum fluvialibus undis.

MISER.

Terque quaterque miser. Quem vicibus duris fortuna inimica premit. Duris in casibus hæres. Qui fatis agitatur, vrgeturacerbis. Triste ævum in tristi squalore trahens. Quem duri exercent casus. Non ignara mali miseris succurrere disco. Miserorum meliora sequentur. Multa ærumnis, ac tempestatibus acta. Centrum miseriæ atque unicus fati scopus. *V. Afflictus. V. Infortunatus. V. Adversatores.*

MISERERI.

Ore miserere laborum. Miserescimus ultro. Nil nostri miserere. Respicere, & solari jacentem. Iuno juvenem animum miserata repressit. Phœbe graves Trojæ semper miserate labores. Et cœlo tandem miseratus ab alto est. Doluit miseransinopem. Miserere animi non digna ferentis. Lapsorum te miseret. Dolere dolorem alterius. Et sua est misereri voluptas.

MISERICORS.

Æquus, mitis, facilis, propitius, lenis, clemens, benevolus, benignus. Dexter ades tuo numine. Dare se alicui placidum. Respiciens placato vultu.

MODVS.

Mediocritas aurea, pulcra, nobilis, memoranda. Me

diocritatis regula. Medium tenuisse decorum est. Dimidium plus toto. Temperans omnia consiliis suis Rectam servans in omnibus mensuram. * Modus est pulcherrima virtus. Auream quisquis mediocritatem diligit, tutus caret obsoleti sordibus tecti, caret invidenda sobrius aula. μέτρον ἄριστον, modus optimus.

MODVM SERVARE.

Modum tenere, retinere, adhibere. Ponere, imponere, facere, statuere modum. Moderari frenum. Non permittere libera frena. Non sequi nimium mentis velitia cura. Comprimere suspiria. Non concedere dolori suo quamvis justo. Premere constanti mente dolorem.

MOENIA.

* Alta, sublimia, fortia. Cingere mœnibus urbem. Mœnia murorum ingentes. Cingere muris oppida. Mœnia lata triplici circumdata muro. Murorum ingentes moles. Forissima mœnia cives unanimes.

MOLERE.

Ceteris fruges asperâ saxa terunt. Frangere fruges saxo. Perdomitam saxo Cererem. Terere, atterere, conterere farra. * Versat asella molas. Terere Cererem silicumictu.

MONEDVLA.

Nigra pedes: Pennis velata nigris. Avis quæ diligit nemus.

MOLIRI.

Maiora viribus audere. Nec super ipse tua moliris laude laborem. V. *Conari*.

MOLITOR.

Frangens farra: Vix unquam furti suspitione carens.

MONACHVS. V. Solitarius.

MONS.

Iugum montanum. Montana cacumina. Iuga montis iniqui. Anceps montis acumen. Montis vertex. Longus clivus. Collis apricus. Arduæ summa montis. Mons altus, arduus, celsus, tactarus sidera, inaccessus, etherius, nemorosus, abruptus, nebulosus. Ultima montis. Mons qui surgit in aëra. Qui tollitur ad astra. Tollens ad astra caput. Qui superas se tollit in auras. Caput inter nubila condens. Tangens, contingens, petens, terens astra, sidera. Horridus, rigidus nivibus. * Acclive solum,

solum, collesque supini. Nimbosi cacumina montis. Supercilium clivosi montis. Collis, vel iugum frondoso vertice, Mons aetherio vertice contingens nubes.

MONSTRVM.

Portentum. Prodigium. Dictu mirabile monstrum. Iumane monstrum, informe, ingens. Subitum atque oculis mirabile monstrum. Naturæ peccatum.

MONTIVM NYMPHÆ.

Oreades teneræ, faciles, lascivæ, innocuæ, placidæ, exultantes, salientes per iuminos montes. Lascivientes in montis cacumine, vertice, culmine Dominantes in altis montibus. Duris in montibus ortæ. Numina montana.

MORA.

Tempora cessata. Mora annua. Moræ breve tempus, Minimum moræ. Mora pœnæ grata. Mora tarda, segnis, longa, parva, brevis, exigua.

MORARI.

Mollri moram. Trahere moras. Quæ tam sera moratur Segnities? Quæ tantæ tenuere moræ? Surgentes demoror austros. Reginam thalamo cunctantem ad limina primi Pœnorum expectans. Segnesque metu sententia tardat. Gradum continere, sistere. Cursum sustinere. In limine portæ subsistit. Comprimere gradum. Causas innectere morandi. Cunctari, opperiri. Constare, & vestigia premere.

MORBVS.

Immedicabile malum. Semina morbi. Morbus tristis, gravis, letalis, letifer, violentus, perniciosus, perniculosus, medicabilis. Atterens languentia corpora. Summo decerpens corpore vires. Populos anhelos artus. Fabricator leti. Tentans lætus, acrenes. Sævities nefanda tetri morbi. V. *Ægrotare.*

MORBO MEDERI.

Medicam opem ferre languentibus. Relevare corpora morbis. medicamine pellere morbos. E corpore agro pellere morbos. Levare morbi. Auxilium præsens adferre morbis. Morbis medicantur anhelis. Spargere salubres ambrosiæ succos, & odoriferam panaceam. Artibus medicis graves expellere morbos. V. *Medicinam adhibere.*

MORDERE.

Dare, inferre Exercere morsus. In corpore mergere rostrum. Laniare, lacerare, figere rostro. Premere dentes in aliquid. Divellere, consumere, cruentare morsu. Occupare morsu. Miseros morsu depascitur artus. Fremia ferox spumantia mandit. Canum morsu de montibus altis. Actus aper. *Apes laesae venenum morsibus inspirant, & spicula caeca relinquunt affixa in venis. Infixit laniare dentibus artus. Exprimere memorem dente notam. Lacerare morsibus niveos artus. Laniant avido viscera dente lupi. Parva necat morsu spatiosum vipera taurum.

MORES.

Coelesti pectore digni. Heroibus aequi. Sine crimine. Labe carentes; Mores boni, pudici, rari, mendosi, mali, saevi.

MORI.

Oppetere, obire, subire mortem. Deponere, exuere, effundere, edere animam. Animam moriens exhalare. Expirare. Ponere vitam. Discedere, excedere terris. Morti succumbere acerbae. Linquere mundum. Vitam exhalare caducam adire manes. Ad Stygias undas penetrare. Pariter vitam cum sanguine fundere. Deponere odiosae tardia vitae. Fata subire. Claudere suum diem. Extremo sua fata die claudere. Ire sub jugum flebile mortis. Degustare lethea pocula mortis. Occumbere morti, mortem, morte. Ex vita discedere. Claudere fata novissima. Subire funus acerbum. Placida morte quiescere. Puschram petere per vulnera mortem. Vitam lucis crudeli vulnere reddere. Deserere lumen vitale acerbo fugere. Linquere lucis auras. Dapos lethe finire labores. Claudere lumina placida morte. Primo intercidere aevo. Terro succumbere in aevo. Relinquere lucem. Fatis perfungi. Fundere vocem extremam. Anima fugit fragiles corporis artus. Tradere, dare, dimittere, Projicere Animam. Dispergere vitam in auras. Spiritus tenues evanescit in auras. Olli dura quies oculos, & ferreus urget Somnus, in aeternam clauduntur lumina noctem. Labuntur frigida letho lumina. Vitaque cum gemitu fugit indignata sub umbras. Spiritus anus deserit. Letor stabili claudere fine diei.

MORS.

Rogus. Excidium. Interitus. Fatum. Lethum triſte. Lethalis hiems. Hora noviſſima. Dies vltima, ſumma. Suprema funera. Nox æterna, perennis. Avidi triſtia jura Dei. Ius rigidum, inevitabile mortis. Hora ſuprema, Funeris hora. Via lethi. Nox longa. Tenebræ extrema. Exitus. Mors inopina, matura, immatura, properata, lugenda. Parcere neſcia. Falce armata. Rapiens omni propera manu. Audacibus æque ac timidis injiciens atras manus. Pulſans æquo pede pauperum tabernas regumque turres. Vltima linea rerum. Omnibus æqua. Minans triſtia funera. Fata trahentia mortem. Spicula mortis. *Libitina. Parca.

MORS DESTINATA OMNIBVS.

Omnia ſub leges mors vocat atra ſuas. Vltima cuivis expectanda dies. Fata manent omnes. Mors ſua ſceptra tenet toti communia mundo. Mors eadem ſimili conditione manet. Rigidum ius eſt & inevitabile mortis. Stant rata non ulli fila tenenda manu. Semel omnibus eſt calcanda via lethi. Quiſque cogitur mortis adire viam. Omnes una manet ſors irreparabilis horæ. Cum venit extremus lege trahente dies. Certus ſtat vitæ terminus omni.

MORS ÆTERNA.

Æternæ triſtia funera mortis. Carcer horridus æternæ mortis. Mors perennis. Fata horrenda. Æterna facies triſtiſſima mortis. Dira vincula æterna mortis.

IN MORTIS AGONE.

Letho in medio extrema mortis in hora. Medio in diſcrimine mortis. Supremo tempore vitæ. Ipſo in limine mortis. Ipſo vitæ ſub fine labantis. Dum mors unguibus imminet atris. Cum mors atra caput circumvolat umbra cavo. Ante oculos cum ſtat mortis triſtiſſima imago. Cum plurima mortis imago. Solvuntur cum frigore membra.

IN AGONE ESSE.

Media in morte teneri. Medio in fluctu in vertice lethi. Auras haurire ſupremas. & quaſi iam lethi portas luctari ante. In medio verſari turbine lethi. Verſare lumina laſſa ſuprema morte. Trahere animam ſuprema morte. Frigidus. & longis ſingultibus illa pulſat. Paulatim anima deficiente meri. Lethæ ſubeunt oblivia

men-

mentem. In labris summis spiritus errat. Spiritus ultimus erratorq; super.

POST MORTEM.

Vltima decepte post stamina vitæ. Post ultima, suprema que funera. In cineres cum corpora versa iacent. Post obitus. Post vltima fata. Quando brevis miseri lux occidit ævi. Cum spiritus frigida membra reliquit. Cum per acta fata sunt.

MORTE REPENTINA PERIRE.

Morte propera, præcipiti, repentina, præpropera, inopina occumbere.

MORTVVS.

Defunctus. Extinctus. Defuncta corpora vitæ. Pæne defunctus. Lumine cassus. Funere extinctus. Solutus corporis carcere. Demissus nece. Morte peremptus. Funere mersus acerbo. Corpus exanimum. Vacuas delapsus in auras. Perfunctus fato. Spoliatum lumine corpus. Exanimis. Corpora loca carentia. Membra iacentia Leto. Lethæa cadavera. Avulsumque humeris caput, & fine nomine corpus.

MOSES.

Amramides, *id est*, Amræ filius. Mirificum virga, ostentisque Deorum Amramiden. Cornigervates. Dogmata cornigero quæ sunt contermina Mosi. Legifer heros. Auxiliis fretus cœlestibus heros. Qui purpureum per mare fecit iter. Iacides pastor. Clarum virtute Moysen fortunat.

MOVERE.

Verritur atque cavas alveus haurit aquas. Ventis agitantibus æquora. Iuno freta contorquet. Pelagus tonantibus ingruit undis. Vada penitus permota strident. Cæso consulsus amnei. Ciere. Agitare. Vertere.

MVGIRE.

Resonant mugitibus agri. Dare mugitum rauco sonoq; Raucos mugitus edere. Implere loca mugitibus. Boatu horrendo, horrifico, multo, querelofoq; replere. Montes sonant boatu. Reboant mugitibus agri. * Bos mugitibus impulit auras. Mugitus ciere horrendos.

MVLGERE.

* Mulgere uberavacca lacte. Implere mulctralia lacte. Exhaurire ubera. Nivea pressis manant flumina mamillis. Arguris pressare ubera palmis. Distenta fic-

care ubera. Succus pecori, & lac subducitur agnis. Bos venit ad mulctram. Teneris immulgere ubera labris. Candens, lacteus humor uberibus manat distentis.

MVLIER.

* Femina. Nurus. Varium & mutabile semper. Nequior, ac debilior sexus τὸ γυναικεῖον πρᾶγμα. Fastuosa res. Τέρψις κακόν, delectabile malum.

MVLTITVDO, seu TVRBA.

* Vnda vulgi. Manus ingens. Innumeræ copiæ. Magna caterva. Agmina densa virûm. Turba frequens. Comites innumeri. Confertus numerus. Collecta pubes vndique. Densa cohors. Exercitus ingens. Cœtus. Corona.

MVLTI, MVLTÆ, MVLTA.

* Citius numerabis aristas. Ante leves volucres censebis in æthere. Quod natans piscis certus eris. Harum est series rerum innumera, vel innumerabilis. Non tot lucent sidera cœlo. Feriunt vndæ pauciores Carpathia littora. Nec habet tot littus arenas. Vere prius flores numerò comprehendere fas sit. Quot stellæ inter occultum conspicuumque polum. Quot frutices silvæ, quot Tybris arenas habet. Quot gramina vere profert humus. Quot habent Præstana rosaria flores. Quam multas Hybla tuetur apes.

MVNDVS,

Triplicis confinia mundi. Magni præcordia mundi. Theatrum, fabrica, machina mundi. Magna loca per via mundi. Vastiti climata mundi. Opus mundi. Orbis immensus, vastus, triformis, triplex, capax, spatiosus, patulus, patens, globosus. Cardo mundi. * Patentis mundi globus. Circumfuso pendens in æthere tellus librata ponderibus suis. Magni opus admirabile mundi. Ipsum universum. Quæcunque ablauitur solum longo Tethyos ambitu. Vtraque Phœbi domus. Tostis ab Indis vsque ad extremos Scythas.

A MVNDI EXORDIO.

A prima nascentis origine mundi. Primi ab origine mundi. Post nati exordia mundi. Ab orbis vsque exordio. Ab vsque primis sæculis. * Ab orbis usque infantia. A mundi rudimentis.

MVNVS,

Datum, Donum, Iogentia data dona. Munus gra-

de magnum, amplum, dives, memorabile, preciosum, non leve, parvum, exiguum, inane, leve, cœleste, placans hominesque Deosque. Quo placatur Iupiter ipse. Irarum accensas flammas extinguens. *Addit equos, additque duces. Dona imperat ad naves ferri, riparque carinis ingens argentum. Muneribus cumulare. Onerare aliquem donis. Fragili donare cicuta. Quæ tali reddam pro carmine dona? Accipias munera parva rogo. Promisso munere donare. Muneribus cumulare magnis. V. *Liberalis. V. *Beneficium conferre.*

MVRVS.

Caelilis, humilis, brevis, tumitus, pulsatus ab hoste, validus, alienus, altus, inexpugnabilis. Turribus & fossis suis cinctus. Mœnia ardua, edita, celsa, spatiosa. Finitimis invidiosa locis. Plena viris. Nuda viris. Concussa, diruta Marte. Turribus altis firmata. Quæ Cosingunt quadrato saxo. Fluminibus, latis fossis cincta. Tuta sicu. *V. Mœnia.*

MVS.

Ridiculus, parvus, exiguus, avidus, improbulus, rodens. Sub terris domus ponens, atque horria faciens. Cuius janua semper aperta. Occultum faciens sibi iter. Horrea scrutans & evacuans. Earum metiens.

MVS MAIOR.

Glis somnolentus, somniculosus, somno deditus, pinguescens. Amans somni. Qui somno nutritur. Hiberno solitus plus pinguescere somno.

MVSÆ. V. Dea liberalium artium.

MVSÆ CONTEMNVNTVR. V. Artes contemnuntur.

MVSICA.

Dultis, suavis, blanda. Molliens animos cantu. Mulcens pectora modulamine cantus. Fugans tristi de pectore curas. Curarum dulce levamen. Mirificis animos docta, apta movere modis. Divinum donum celebrans, laudans, & benefacta Dei. Decus sacratis templis. Harmonica dulcis modulatio cantus. Dulcisoni modulamina cantus *V. Cantus V. Cantus.*

MVTARE IN ALIAM FORMAM.

In vultus se transformat anilis. Tot se verit in ora, Quos hominum ex facie Dea saeva potentibus herbis. Induerat Circe in vultus ac terga ferarum. *V. Metamorphosis.*

MVTVM.

* Rogare aliquem nummos sine pignore. Rogare aliquem sestertia mutua decem. Dare alicui mutua ter quinquagina. Tarpejo Deus hic commodet ora patri. Vrendum dare. Mutua da centum.

MVTVS.

Non habens quo queat ore loqui. Ora quidem, sed mutа gerens. Cui os vocis inane. Nec aure, nec ore, Accipiens reddensve sonos. Obmutuit illa dolore. Illa nihil: neque enim vocem, vireſque loquendi, Aut aliquid toto pectore mentis habet. * Elinguis. Harpocrates. Magè mutus quam piscis.

N.

NARRARE.

MEmorare. Referre. Complecti verſibus cuncta meis opto. Numero comprendere non est. Dicere. Vulgare. Ardentes accingor dicere pugnas. Exequi verſu proſequi. Expediam altiùs, à prima origine cuncta repetens. Quis tanta relatu æquare poſſit? Centum nequeam perſtringere linguis. Cauſſas memorare. Sociis exacta referre. Fando nequeam explicare clades Belgij. Res ordine pandam. Deſeret ante dies, & in alto Phœbus anhelos. Æquore tinget equos, quam conſequar omnia dictis. Expediam dictis, & te tua fata docebo V. *Legal.*

NASCI.

Venire, naſci ſub auras. Viſere luminis oras. Prodire ſub luminis auras. Venire lucis ad auras. Exire, mitti, oriri in auras. Lumina lucis inire. Educi in dias luminis auras. Haurire lumen vitale. Ætherias prodire lucis in auras. Ingredi primas oras mundi. Perre dulcia munera vitæ. Haurire vagitibus vitales auras. Ducere ortus. Prodire utero. Surgere ad lumina vitæ. Ducere principium à ſanguine alicuius. Generis primordia ducere ab aliquo. Genus ducere ab aliquo. Trahere genus ab aliquo. De noſtra deducit origine nomen. Progeniem deducere alicuius ſangmine.

NATARE.

Iactare brachia aquis. Corpore findere aquas. Pulſare undas lacertis. Ferri per undas. Nare gurgite ſummo. Fluitare. Innatare. Tacitis remigare ſub undis. Fluvios.

vios innare rapaces. Iactabat liquido brachia lenta mari. Pellere vndam pectore. Ducere manus in aquis. Pellere vndam manu. Pendere aquis. Ferire aquas. Labi per æquora. Findere aquas pectore. Mari brachia tendere. Dimouere aquas brachijs. Natare freta.

NATATOR.

Iuvenis natans. Aptus placida dare verbera ponto. Iuvenis tumidarum victor aquarum. Iuvenem superare Palæmona nando. Magnus spretis vndis. Natans nudus, cautus, lentus, lassus, temerarius.

NATATV TRAIICERE.

Rapidum flumen transmittere nando. Tranare alta fluenta. Amnem volueri superare natatu. Ire per undas.

NATIVITAS CHRISTI. V. Dies natalis.

NATVRA.

Vis naturæ. Rerum natura nouatrix. Natura solers, ingeniosa, dædalea, potens, difficilis, callida, sagax. Benignissima rerum. Parens creatrix rerum. Profundens splendida dona sinu. Quæ flectitur arte. Quæ vsque recurrit. Custode potentior omni. *παμμητωρ*, omnium parens.

NATVRAM HVMANAM INDVERE.

Corpus & ossa induere. Induere corpus. Sumere moribundi corporis artus. Sumere humanæ debile carnis opus. Assumere humani corporis artus. Humanam sibi iungere mirando fœdere massam. Induere terrenos artus. Applicare sibi mortalia membra, naturamque hominum. Membra subire cadnca mortali carne. Artubus humanis se vestire. Humanis ex ossibus, atque humano è viscere sumpto viscere tegi.

NAVFRAGIVM FACERE.

Lacera, fracta, quassata naui iactari per æquoris undas. Bibere æquoris undas. In immenso iactantur corpora ponto. Disiectæ toto æquore classes. Arma virum, tabulæque & Troiæ gaza per undas natant. Aguntur ventis tabulæ, feriuntur & vndis. Navis inflicta vadis dorso pendit iniquo, fluctuque fatigata vndique solvitur, atque vires medijs exponit in undis. Lacera ratis vix tenuit membra. Sonuerunt fracta pondera veliferi mali. Fracta est compago carinæ. Navita vasto iactatur in æquore lacerata classe. Navis vidnata remigi-

bus,

bus, orba gubernaclis, antennis saucia fractis, sciſſis velorum debilis alis ludibrium pelagi vento iactatur & unda. V. *Tempeſtas.*

NAVIGARE.

Secare fluctus, æquora. Tentare Tethya. Sulcare media alta carina. Freta ſecare. Navigare æquor, æquas. Tendere iter velis. Ire vento, velis rate per undas. Facili nave per æquor labi. Scindere freta puppi. Freta findere claſſe. Æquore ferri. Facere iter puppe. Navem committere vento. Dare vela. Velificare. Vela facere, Petere puppe. Pelago vehi. Metiri claſſibus æquor. Verrere æquora, mare. Zephyro dare carbaſa nautæ. Arare æquor. Pelago volare. Pelago ſe credere. Dare claſſibus auſtros. Permetiri claſſibus æquor. Claſſe tenere iter. Tentare vias maris. Per æquor gradi. Ventis intendere vela ſecundis. Hiberno moliri fidere claſſem. Vela dabant, & ſpumas ſalis ære ruebant. Mediis Aquilonibus ire per altum. Flectere viam velis. Inter ſcopulos ſonantes radere ſaxa. Infundere ſulcos mari. Volvi undis. Æquora currere. Certarim ſocii feriunt mare, & æquora vertunt. Præbere carbaſa ventis. Dare nubiferis linteа plena notis. Conſcendere navibus æquor. Incumbere pelago. Freta claſſe pererrare

NAVIGARE RETRORSVM.

Iter relegere. Relabi verſo vento. Vertere vela. Flectere navem, iter.

NAVIS.

Pinus. Pineæ texta. Pineæ ætas. Orbata præſide pinus. Trabes. Trabes curvatæ. Ratis. Tutæ vix ſatis undæ ratis. Lacertæ naufragæ membra ratis. Carina pavida, incurva, velifera. Quaſſa membra carinæ. Puppis adunca, curva, concava. Rapida concita puppis aqua. Prora curva. Cymba obruta ventis. A ventis acta Phaſelus. Claſſis volucris. Navigium. Cortex. Mœnia navis. Navis roſtrata errans, errabunda, concava. Tumidis exposita procellis. Quam ventus potat impete vaſto. Acta, puſſa notis. Rapidis percuſſa, concuſſa procellis. Sulcans vada ſalſa. Quæ horriſonas natat acta per undas. Æquoreas jactata per undas. Subiens profundum pelagus. Quæ fluctus patitur, ferique aſſilientia longe æquora, nec ſævis victa madeſcit aquis. Pleno concina velo. Tollitur in cælum, ſummoque in gurgite pen-

pendet. Et præceps fertur Tartara ad ima modò. Quæ deficit auxilio docti spoliata magistri. Atque procellosis ingemit acta Notis. * Ingenti mole triremes, ceu turres celsæ pelago.

NAVEM APPELLERE.

Appellere ripæ, oris. Ad littora tendere cursu. Portum petere. Adnatare oris. Tellure potiri. Tellurem velis arripere. Terræ subducere puppim. Tangere, contingere littora. Subire portum. Allabi terris. Intrare portus. Vertere puppim ad littora. Accipi portu, statione. Clavum ad littora torquere. Carinæ littora tangunt. Arvis inferre rates.

NAVEM SOLVERE.

Dare vela, & laxare rudentes. Retinacula solvere navis. Solvere vincula navis. Solvere conscensis navibus oram. Rursus inire fretum. Deducere littore naves. Solvere margine naves.

NAVTA.

Præses navis. Rector navis. Navem qui temperat. Nauta fluctivagus, levisomnus, vigil, sollicitus. Ventis pelagi jactatus & undis. Æquora vincens. Torquens spumas, & æquora cærula verrens. Jactatus spumantibus æquoris undis. Cymbam propellens remo. Moderans vela per æquoris undas. Ventis hinc inde discordibus actus. Qui clavum regit, velisque ministrat. * Palinurus. Tiphys.

NEBVLA.

Halitus, globus opacæ, nigræ nebulæ. Nebula atra, volucris, tenuis, opaca, densa. Per inane volans. Nigro se volvens Olympo. V. *Nubes.* V *Nubilus.*

NECESSITAS.

Insuperabilis, violenta, dura, urgens. Necessitas magistra. * Durum telum. Adstricta nullis legibus necessitas. Quam superare, vincere nemo potest.

NEGARE.

* Abnuere. Abnegare. Abnegat exitii vitam producere Troja. Quis talia demens abnuat? Iussis parare recusat.

NEPTVNVS. V. Marinus Deus.

NERE.

Versare pollice fusum. Carpere, trahere pensa. Ducere, mollire lanas. Ducere fila sequentia. Trahere mus-

mymure filasevi. Percurrere stamina. Data pensa trahere. Nere stamina. Plenas exonerare colos. Tolerare colo vitam. Digitis torquere stamina. Et minuunt plenas stamina nostra colos. Vti Palladis arte, Imponere manum pensis. Fusis mollia pensa devolvere.

NESTOR.

Antiquus, senex Nelelas. Pelius. Eloquio fidus. Senex facundus. Qui vixit tres hominum aetates. Ævi sui prudentia. Nestorei anni. Saecula Nestorea. Τριγήρων Πύλιος, Triseclis Pylius.

S. NICOLAVS.

Nicoleos Pataræus adest. O Patarae fave, populi victoriæ, cuius est Graece nomen.

S. NICOLAVS TOLENTINVS.

Augustiniadum decus perenne. Verus Averruncus morborum per farra sacrata. Nive purior anima. Mortalis adhuc dignatus fuisti Angelico cantu.

NIDVS.

Tecta avium. Luteum opus. Nibus pendulus, textilis, cavatus, vernus alta arbore structus. Hirundo luteum celsa sub trabe fingit opus. Avis in ramo tecta laremque parat. Direarum nidis domus opportuna volucrum.

NIDIFICARE.

Locare nidos. Pingere domum. Nidos regna sua facere. Suspendere tignis nidum. Nidos ponere. Cubilia fingere. In arbore reponere nidum. Antiquasque domos avium. Columba facit domum, & dulces laremque parat. Direarum nidis domus opportuna volucrum.

NIDIFICARE.

Locare nidos. Pingere domum. Nidos regna sua facere. Suspendere tignis nidum. Nidos ponere. Cubilia fingere. In arbore reponere nidum. Antiquasque domos avium. Columba facit domum, & dulces laremque parat. Dirarum nidis domus opportuna volucrum. Avis in pumice nidos. Avis in propria facit arbore nidum. Avis in ramo tecta laremque parat. Sub trabibus cunas parvaque tecta facit. Hospitia, lares, cellas ædificant volucres.

NIGER.

Ater. Pice nigrior. Nocte nigrior. Color est contrarius albo. Coma moro nigrior caduco. Nigrantes terga juvencos. Qui color albus erat, nunc est contrarius albo.

NILVS.

Celer, dives, papyrifer, papyri amnis, septemplex, septemfluus. Flueus septena per ostia. Septem discretus in ostia. In septem digestus cornua. Septemfluus fluminis Nilus. Per septem portas emissus in æquor. Qui

per

per septem portas in maris exit aquas. Vada maxima Nili. Septeno gurgite Nilus.

NITI.

Omnes promere vires. Totis adniti viribus. Omnia sonari, tentare, periclitari. Toto pectore insistere rei. *V. Conari.*

NIX.

Nivei flocci. Niveus liquor, vapor. Mole rotata. Iactata sub Arcto. Zephiris & solibus icta. Sole soluta. Quæ solvitur Austro. Æmula lanæ. Nix algida, tenera, pura, non calcata, brumalis, caduca, gelida, defixa, candida, Sithonia, Parrhasia. Posita sub nive terra latet. Annus Tonantis hibernus, Iovis imbres niveosq; comparat. Toto nix cecidit repente cœlo. Candida nix cœlo fluit. Omnium est rerum facies una. Spargit bruma nives. Canet humus nive decidua. Cadentibus hœdis albent rura nive.

NIX SOLVITUR.

Et pereunt victæ sole tepente nives. Liquitur vt glacies incerto saucia sole. Zephiris & solibus ictæ, Solvuntur teneræ vere tepente nives. Nix jacet & iactam nec sol pluviæque resolvunt. *V. Liquescere.*

NOBILIS.

Origine clarus. Nobilitate potens. Nobilis & famæ multis memoratus in oris. Præclara stirpe creatus. Heroo semine natus. Heroæ spectabilis indole mentis. Ducit ab antiquis nobile nomen avis. Genus à prisca nobilitate trahens. Generoso sanguine cretus. Genus altum illustri à stemmate ducens. Claris natalibus ortus. Cretus de sanguine nobili. Non obscura de gente satus. V. *Genere*, &c.

NOBILITAS.

Eximium decus nobilitatis. Heroum genus antiquo de sanguine. Nobile genus antiqua de stirpe. Stemma gentilitium, inclytum, illustre, insigne, avitum, nobile. Secli decus admirabile nostri. Quæ superat Scythicas nobilitate nurus. Regia progenies, cui nobilitatis origo, nomen in Eumolphi pervenit vsque Cotys. Si genus excutias, equites ab origine prima, Vsque per innumeros inveniemur avos. Clara, nec ullius nobilitate minor.

NOCE-

NOCERE.

Damno esse. Officient lætis ne frugibus herbæ nocte nocent, potæ, sine noxa luce bibuntur. Nunquam imprudentibus imber Obfuit. * Esse gravem. Esto filistrum. *V. Damnum.*

NOCTUA.

Palladis ales. Noctis avis.

NOE.

Lamechides, *id est*, filius Lamechi. Lamechidesque Noas, præco pius. Vitisator Noa, Inventor vini. Arborea Noa conservator in arca. Transtulit incolumem lignea capsa Noam. Erudit natos in pietate Noas.

NOMEN.

Memorabile nomen. Æternum tenet per sæcula nomen. Cæsarum nullo tempore. Fulgens inter gentes. Quod terras omnes implet. Angustum, grande, sublime, memorabile, grandius ingenio, antiquus urbe. Hinc magnum manat Ardea nomen. Si vestras forte per aures, Trojæ nomen iit. V. *Nobilis.*

NOMINARE.

Nomen dare, facere, ponere, imponere. Figere nomen. Titulum dare. Signare nomine. Nuncupare. Nomina parare, tribuere, addere. Dicere omnia generis. * Est locus, Hesperium Graii cognomine dicunt. Cui nunc cognomen Iulo. Strophades Graio stant nomine dictæ, Sabus dixit Sabinos de cognomine patrio.

NOVERCA.

Iniusta. Terribilis, severa, sæva, infida, scelerata, dira, cura, læta vitæ labe alterius. Nescia flecti, parcere. Miscens lurida aconita, Inficiens pocula.

NOX.

Noctis imago. Tempora noctis. Silentia noctis. Nocturnæ umbræ. Noctis umbræ. Cum Phœbus latet. Nox humida, rore madens, tacita, silens, arcana, cæca, opaca, atra, nigra, densa, pervigilata mero. Placidam redimita papavere frontem. Candidior die medio. Soporifera, somnifica, quieta, occidua, concubia, stellata. Obtentæ densantur nocte tenebræ. Terra tenebris tecta. Somnia nigra trahens. Nox atra caya circumvolans umbra. Ponto nox incubat atra. Maioresque cadunt altis de montibus umbræ. Involvens umbra magna terramque polumq; Noas humida cœlum abluit. Aquas nox alma

lit atra colorem. Impiaque æternam timuerunt secula noctem. Μήτηρ ὀνείρων, mater somniorum.

NOX MEDIA, V. Media.

NOCTE.

Nox erat, & terris animalia somnus habebat. Iamque quiescebant voces hominumque canumque. Humida cum pulso nox erat atra die. Cum sol tellure sub alta est. Iamque ubi suadebit placidos nox humida somnos. Et caput exulerat densissima siderum nox. Vrbe silent tota vitreoque madentia rore. Tempora noctis erant. Tempus erat, quo cuncta silent, interque Triones Flexerat obliquo plaustrum temone Boores. Iam color unus inest rebus tenebrisque tegunur Omnia, jam vigiles conticuere canes. Frigida cum tacitæ tempora noctis erant. Dum noctis moderatrix Cynthia lucet. Et nox æra polum bigis subvecta tenebat. Nox erat, & placidum carpebant fessa saporem Corpora. Medio volvuntur sidera lapsu, Lunaque nocturnos alta regebat equos. Pater Heliadum radios ubi tinxerit undis.

NOCTE MEDIA. V. Media nocte.

NOCTE AC DIE. V. Die ac nocte.

NOCTESCIT.

Nox ruit, & fusca tellurem amplectitur alis. Oceano properant se tingere soles. Domum tardis recedunt plaustra juvencis. Sol cretaenes decedens duplicat umbras. Invito proceffit vesper Olympo. Nox venit & somnia nigra trahit. Obscuram inducunt nocturna crepuscula noctem. Diem clauso componit vesper Olympo. Et pastus vesper vitulos ad tecta reducit. Iam propè luce peracta, Sol ruit hesperia, & montes umbrant opaci.

NOVVS.

Recens. Haud visa prius. Non visa prioribus annis. Non ullis res cognita temporibus. Res arte novata.

NOXIVS.

Infestus alicui. Perniciosus. Cui crimina noxia cordi. Infesta ferre tela. Infesta per undas arma sequi.

NVBES.

Cœlestis ætheria, bibula, densa, picea, atra, nigra, spissa, opaca, obscura, fluida, gravida, resoluta, umbrosa, multicolor, Cærulea. Solis Radiis inardescens. Pestiferas dies perantes umbra. Eripiens nubes cœlum-

que

que diemque oculis. Cadunt submotis nubibus imbres. Et ingens visus ab aurora cœlum transcurrere nimbus. Ad terram abrupto sidere nimbus it. * Nubila. Amictu nebulæ sol tegitur. Inducta piceis nubibus umbra. Omne latet cœlum. Prætextum est picea ferrugine cœlum. Latet obscura condita nube dies. Fluidis est adopertus nubibus æther. Latet obtitus aër. Astra sidera subducunt nubilis.

NUBILIS.

Aptus, apta coniugio. Nuptiis. Viri potens. Apta viro, Plenis jam nubilis annis. Tempestiva, matura viro.

NUBILUS.

Sol fugit, & removent subeuntia nubila cœlum. Obscura nubila cœlo. Cingunt æthera nimbi. Cœlum nigrescit ab Austris. Globus caligine volvitur atra. Nigerrimus Auster nascitur. Nigrans commissa grandine nimbus. Inducta caligo. Nubila humida, sequentia, pendentia, subeuntia, fusca, micantia, flammea.

NUDUS.

Corpore nudus. Nuda corpora posita veste. Posito velamine nudus. Nudo sub ætheris axe Ingens ara fuit. Tempora nudus adhuc. Nuda genu. Nudos media plus parte lacertos. Mollia de tenero velamina corpore ponit.

NUGÆ.

* Quisquiliæ. Apinæ. Ludicra. Crepundia. Ineptiæ.

NUMA.

Quo non mementius ullum Numinis ingenium terra Sabina dedit.

NUMERARE.

Numero comprendere. Numero notare aliquid. Navita tum stellis numeros, & nomina fecit. Numeros imprimere rei. Felix qui potitur quæ numerare potest.

NUNTIUS.

Verus, fidus, fidelis, celer, velox. Carpens iter rapido pede. Qui varias itque redique vias. Propero cruce iter currens. Efficiens commissa fideli opera. Fidus minister sermonum. Fidissima nuncia vocis. * Verus mihi nuntius ibis. Reportat nuncius advenisse viros. Nuntio multa dabat mandata patri referenda. Perfertus mihi nuntius hostem ferocire cæde nova. Certior nuntius

flor advolat Euer, tenui discrimine lethi esse suos. Felix ad aures nuntius venit meas. Implerat nuntius aures, omnia miscerí.

NVNQVAM.

Tota non amplius æuo. Vnda prius flammas, & dabit ignis aquas. Antè lupos hædi rapient, vitulique leones. Delphini pisces fugient, aquilæque columbas. Flamma per incensas citius sedetur aristas, Fluminaque ad fontis sint reditura caput. Desinet esse prius contrarius ignibus humor, Iunctaque cum Luna umbra solis erunt. Ver antè autumno, brumæ miscebitur æstas, Atque eadem regio vesper & ortus erit.

NVNQVAM, *Ex formula libri vltimi Tibulli Tentum.*

Ille dies nostro est finem posturus amori,
Quo vitam rapient vltima fata meam.
Immo nec vlla dies amborum solvet amorem.
Perpetuum inter nos, Candide, fœdus erit.
Antè meum patiar caput hoc abscindere collo,
Torus & à membris diluat ante meis.
Antè meum nomen deles mi oblivio tollet,
Antè ego, sunt cuius omnia, mortis ero.
Legibus eversis rerum natura peribit,
Candide, quàm nostri dissoluentur amor.
Terra polus fiet, patientur sidera sulcos,
Amplius & nullas Doris habebit aquas.
Frigebunt ignes, præbebit lympha calorem,
Æstibus in mediis nix operibit humum.
Opprimet agna lupum, terrebit damalconem,
Cervarum fient præda cruenta canes.
In noctem formosa dies verteretur opacam,
Lucidiora die tempora noctis erunt.
Albentes corvos, nigros cernemus olores.
Piscis aquam, silvas non habitabit aper.
Mollibit yincent flaventes marmora ceras,
Aëra tam poterunt pervolitare boves.
Lactonem miltum gallina occidet alumnum,
Arcadici haud fugiet cum carnivora lupus.
Mors nihil interimet, fatum fes nulla subibit.
Natura officio decrit & ipsa suo.

Ethere

Æthere sublimi carpent sua pabula cervi,
Astrorum faculas alma creabit humus.
Niliacosque bibent lates Oenotria rura,
Eridani fluctus combibet alta Pharos.
Gryphas equis, aquilas poteris junxisse columbis,
Candoremque dabis promptius Æthiopi.
Deerunt arboribus fœtus, & frondibus arbor,
Montium & æqua solo culmina conspicies.
Muscosi fontes cogent se in viscera matris,
Flumina retrohibunt in caput acta suum.
Dulcia amarescent, ferrum non mollibit ignis,
Aibus erit carbo, nix erit ater prius.
Accipiet soluta Argivas Troja biremes.
Littorea in summis ereverit alga jugis.
Delphinus sylvas, fluctus aper incolet altos,
Vtrabunt aeres & simul aetra feræ.
Candide, tunc nostra accipiet concordia finem,
Quando aibil finem quibit habere suum.
Cinyphias quando segetes numerare licebit,
Quando quot generat Sicanis Hybla thymos.
Quamque jugens series per olympi curala trancet,
Quotque natent pisces fluctibus æquoreis.
Velivolis ratibus citius freta lata carebunt,
Gramine nec viridi vasta tegetur humus.
Læta per æstatem fugient arbusta cicadæ,
Garrula odorato vere silebit avis.
Desinet esse prius flammæ contrarius humor,
Ipsaque mors vitæ fiet amica prius.
Oceanus geminas citius perfudent Arctos,
Flumina cumque rogis fœdera percutient.
Afferet obscuras & fax Hyperionis umbras,
Afferet ambrosiam pallida luna diem.
Lux tenebræ fient, cœlo succedet Averuus,
Succedent rapidis fidera clara freris.
Triticeas metet glacialis bruma videbit,
Puppibus & sessis Scylla erit hospitium.
Quaque venit Zephyrus, venient simul Auster, & Eurus,
Altera curretur semita solis equis.
Candide mi percant possint quæcunque perire,
Noster in æterna sæcula duret amor.
Et fieri quæ posse negant, mi Candide, fiant,
Noster inoffensis legibus ibit amor.

NVPTA.

Iuncta puella viro. Quæ fruitur marito. Cor ors thalami. Conveniens marito. Nupta pudica, dilecta, proba, callida. V. *Vxor.*

NVPTIÆ.

Ius, pacta, tedæ. Fax solemnis. Lux iugalis. Hora iugalis. Coniugii tempus. Thalami fœdus. Dies cæris optata parentibus. Sacræ tedæ. Festæ tedæ. Festa thalami. Festa connubialia, coniugalia. Socialia sacra. Lætitia iugalis. Gaudia hymenæa. Tedæ piæ, ὅρος πόθων, terminus Cupidinum. ἄλκαρ ὀλέθρου, auxilium contra interitum. V. *Maritus.*

NVPTIARVM DAVS.

Hymen formosus, lætus, mollis, connubialis. Cinctus, decoratus, redimitus tempora sertis. Mutis socians præcordia flammis. Gerens vertis serta. Præsidens toris maritis. V. *Hymenæus.*

NVPTIAS CELEBRARE.

Celebrare optatos honores felicis thalami. Celebrare festa parata thalamo suo. Peragere sacra marita. Hymenæia gaudia celebrare. Thalami celebrare gaudia.

NVTRIRE.

Mammis & lacte ferino nutrire. Oreferunt dulcem nidis immitibus ætam. Dulcem ferre cibum. Impius humano viscere pavit equos. Lacte quis infantes nescit creuisse lupino, & picum expositis sæpe tulisse cibos? Illo Virgilium me tempore dulcis alebat Parthenope. Thymo pascuntur apes, & rore cicadæ. Pascere. Cibare. Nutrimenta dare. Victum dare. Humano viscere pavit equos. Educare. Lactis alimenta dare. Humana qui dape pavit equos.

NVX.

Patula, fructifera. Iuncta viæ. Luxurians in patulas comas. Pariens opes, fœtus dulces. Quæ à populo petierunt sæpe petitur.

NIMPHÆ.

Sorores liquidæ, marinæ, niveæ, Deæ cothurnatæ, Thyberiades, Coryciæ, Cretides. Myriades. Natæ æquore. Nymphæ. Hesperides. Dryades. Dryades puellæ. Hamadryades. Nereides. Quæ amnora, aut qui vos ra-

tutenuere puellæ? Deæ pelagi. Naides. Nymphæ decus fluviorum animo gratissimæ nostro.

O.

OBEDIRE.

PEr ficere mandata cura fideli. Iussa capescere, facere. Fungi, perfungi mandatis. Iussis obtemperare, parere. Exequi præcepta, audire dicta alicuius. Imperio magni patris parere parabat. Alterius præcepta sequi. Præcepta facessere. Auido parent arva colono. Divum ducunt quâ jussa sequamur. Iussa sequor rex magnæ tuæ. Obsequi iussis. Imperium par, & minori quamvis Domino parêre. Haud mora præcepti, quamvis me calcaria gelanimo vellis nivem aut Velocrum scandere, vel Bruma ore bibere favillas.

OBIVRGARE.

Increpare dictis. Arguere. Accusare moras. Murmure frvo verberibusque tonare. Corripere, & castigare ingenio clangore. Mordere dictis.

CVLPARE. V. Reprehendere.

OBLIGATVS.

Perpetuoque animæ debitor hujus eris. Devinctus, obligatus, alterius. Devotus.

OBLIVIA.

Cæca oblivia rei. Oblivio pigra, deses, lethæa, *fluuius infernalis, cuius aqua oblivionem inducere fertur.* Securos lacices, & longa oblivia potant.

OBLIVIOSVS.

Immemor. Cui firma non est memoria. Cuilabilis, imbecillis est memoria. Quisecura pocula Lethes bibit. Qui de aqua bibit lethæa, de amne lætheo. Ἀνὴρ ὃς ἐπὶ λήθου, campus oblivioni, *in hominem valde oblivio-sum.*

OBLIVISCI.

Non subeunt animo meritorum oblivia nostro. Longa oblivia potare. Fama fit obscurior annis. Ævi dolores excideranr animo. Ignari antemalorum Abolescit gratia facti. Nominis ante mei venient oblivia nobis. Me non Lethæa, conjunx, oblivia ripæ Immemorem fecere tui. Quonam nostri tibi cura recessit? Ex animo decere. Quo tibi nostri pulsus amor? Diffudit inertia

mollis obliuionem sensibus, Tua vista vagis credita ventis excidere meo animo. Perierunt omnia credita menti ingratæ. Cuncta in æquoreos abierunt irrita ventos.

OBMVRMVRARE.

Tacito murmure dicere. Serere murmura vana. Mussare murmura. Voce submissa obloqui.

OBSCVRARE.

Tenebræ obductæ, obortæ. Caligo pisea, opaca. Noctis faciem fecere volucres. Sub nitido die. Sunt oculis tenebræ per totum lumen aborta. Claudi tenebris, & cæcere cæco. Caligantes nigra formidine luci. Immensas trahit nubes.

OBSCVRE.

Caligine densus, opacus. Atra caligine septus. Trifti caligine tectus. Densis magnis, circumiectus tenebris. V. *Tenebrosus.*

OBSERARE.

Obstringere limen. Opponere seram. Postibus addere seram. Obdere fores. Claudere fores. Pessulum portat. Ianua solita sera. Occlusa teret.

OBSERVARE.

In vicem speculari aquas. Explorare. Notare. Sæpe cuncta notat tacito labentia cursu. Circumspicere. Scrutari. Indagare.

OBSIDERE.

Cingere mœnia hostilibus armis. Cingere vrbem hostilibus armis. Obsidere armato milite vrbem. Premere & circumsonare murum armis. Cingere omne latus vrbis armato milite. Obsidione graui terrere vrbem. Ferapræliavbi posita gustu movere. Cingere, Obsidere mœnia vrbis. Circumdare, cingere, premere obsidione. Obsidione claudere muros. Obsidione vrbe loque tenere. Densa includere corona.

OBSTVPEFACTVS.

Dum stupet, obtutuque hæret defixus in vno. Obstupui, steteruntque comæ, & vox faucibus hæsit. Attonitus visu, & voce deorum. Animo exterritus. Obstupuere omnes. Obstupuere animi. Attonitis hæsere animis. Attonitis inhiare animis. Conversique oculos inter se atque ora tenebant.

OBVIARE.

Occurrere. Obvium ferri. Media sese tulit obvia sylva. Offerre se videndum. Occurrere. Obvius ardens visse obtulit. Obvia processit.

OCCARE TERRAM.

Seminibus positis deducere, vel inducere terram. Glebam verris frangere bidentibus. Tellurem unco dente scalpere. Rastris terram radere. Rastris glebas frangere iterum. Terram rastris insectari, versare, renovare. Obruere semina Cerealia versata terra. Genitabile malorum elementium admittere in emollitum solum.

OCCASIO.

Tempora apta, idonea. Commoditas. Date caesam occipiti. Fronte capillus, post est occasio calva. Accipe quam primum arripere velit occasio lucri.

OCCIDENS.

Occidua sol. Occiduus aquis. Occidentium littus. Hesperia plaga. Ausi Hesperius. Hesperius orbis regis Atlantis. Tartessia littora. Occiduus dies. Sol praeceps occiduas subit aquas. Extremi sinus orbis. Hesperiae undae. Occiduae plagae. Occidentium profundum, aut Tartessi fretum cubantem. Vltimus Aethiopum locus. Occidentalis finis ultimus. Occidor extremo qua cingitur India Oceano. Solis ut hospitat Phoebi juga cadentis. Qua lucem premit Tethys. Quaeque ad occasus jacet orbis. Quodcunque dies devexior subit. Posita Phoebi.

OCCIDERE.

Dare mortem, dare exitium vitae. Mittere, demittere ad manes. Stringere letum. Auferre, eripere. Perdere, interficere. Sternere ferro. Adimere, eripere, auferre vitam. Mortem inferre alicui. Demittere corpora leto. Obruncare aliquem. Mucrone resolvere jugulum. Telum sibi in se vertit. Ipsa sua concidit usa manu. Satiare scelerato sanguine ferrum. Humano sanguine tingere humum. Tingere ferrum sanguine alicujus. Rapit interdum medicina salutem. Abrumpere aliquem ferro. Sternere caede, vulnere, conjecto jaculo. Spoliare luminis corpus. Poenas cum sanguine poscere. Abrumpere vitam. Stragem edere ferro. Leto donare. Mactare corpora morti. Properare alicui caedem. Fundere caede humi

humi corpora. Funere fundere. Vitam alicui finire. Tingere cæde manum. Funere mergere acerbo. Vocem animamque rapit traiecto gutture.

OCCVLERE.

Corpora furtim ipsa ludunt et eo latent. Quod terra abdiderat, non repetit aurum. Exul limosi Marius caput abdidit ulva. Cœlum subtexere fumo. Vipera delituit, cœlumque exterrita fugit. Hoc incluso ligno occultantur Achivi. Aut aliquis latet error. Nota conduntur in alvo. Et levibus ventis secula celat anus.

Cœlare. Tegere. Abscondere. Condere. Occultare secretum. Commissum tegere.

OCCVPATVS.

Quem exercent undique curæ, negotia. Quem millæ premunt curæ. Cui instant negotia. Non vacat animo. *Quære*, Quæri, & *præoccupatus animo.*

OCCVLTVS.

Abditus, tectus, coopertus, occultus, involutus. Hæc per occultos ducebat semita calles. Cursus defensa re nebris. Effossis latebris, sub terra fodere cubilia. Et cæcis latebris cuncta circumvolvit.

ACERVVS.

Pater senex, magnus, Mater ærumnæ. Lacrimæ. Mœrens cæruleus ambit humum. Quicquam aquilo quod pelagi, ambit aquas. Quæque [illegible]

OCVLI.

Acies oculorum. Lumina. Lumina. Oculi. Lumina rectior orbis. Lumina flammea, torva, candida, immota, inexplera, vigilantia, lata, fulva, humida, fixa huc, & huc, & retro, & plena pudoris. Placentem vultu placido vultu oppressum. Lucem adimere. Lumen ademptum. Lucem ademptam. Oculi clari, splendidi, fulgore micantes, sideribus similes, quibus igneæ cedunt sideræ, arguti, vagi, vultus nutus, vigiles, volubiles, luculi, luminibus blandidi. Ardentes ideris instar. Flendo turgidula. Vigiles sub fronte ministri. Agentes excubias ad limina. Oculi suffusi sanguine & igni.

OCVLOS AD COELVM LEVARE.

Tollere, attollere, extollere oculos, lumina. Ad sidera tollere vultus. Sustollere ad æthera vultus. Ad sua cæros tollere ora. Tollere humo lumina. Oculos ad si-

dera

dera efferre. Erigere lumina.

OCVLOS DEJICERE.

Oculos defigere humi. Lumina ita tenere solo. In humum deflectere ocellos. Demittere, submittere oculos In humum vultum dejicere. Figere lumina terræ.

OCVLOS IN ALIQVEM Conjicere.

Figere oculos in aliquo. Defigere oculos in aliquem. Hærere, inhærere oculis, vultibus. Figere lumina vultu. Tueri, spectare, videre, cernere lumine. Tenere lumina fixa in aliquo. Conjicere oculos in aliquem. Jactare in vultum lumina. Ad aliquem vertere luminis orbes. Advertere vultus. Respicere vultu ad aliquem. Respicere luminibus Oculos per singula volvere. Pascere lumina.

OCVLOS ALICVI EXCVSSERE.

Oculos expellere genis. Adunco pollice luminibus facem. Alterius haurire lumen. Damnare nocturnæ id est, excitate punire.

OCVLOS HVC ILLVC VERTERE.

Cuncta oculis lustrare. Dividere aciem oculorum in omnes partes. Omnia perlegere oculis; Partes oculos circumtulit in omnes. Ferre oculos per cuncta. Oculos nunc huc, nunc illuc volvere, convertere.

ODIVM.

Implacabile, atrox, inexorabile, nefandum, aspernum, crudele, pertinax, inexpiabile, inæstimum, cruciatum, capitale, exitiale, sævum, novercale.

ODIO PROSEQVI.

Odiis crudelibus in aliquem insurgere. Odia exercere in aliquem. Certare odiis, Nefandis odiis excedere ad quam. Furialiter odisse aliquid. Odiis versare domos. Jactare odia. Quibus aut odium crudele Tyranni, aut metus acer erat. Odisse. Nullus amor, neque fœdera sunt. Illa velut crimen tædas exosa jugales. Est ista perosus. Est odium inexorabile, & iniqua nullus finis in ira. Odisse aliquem odio Vatiniano. Invisus ex mihi. Cane pejus & angue me odit. Non ita Di Stygium finguntur paludem odio prosequi. Quantum amor intendi potest, tantum est odium ejus in me.

ODOR, ODOREM SPIRARE.

Iucundus, gratus, fragrans, suavis, Nectareus, Ambrosius, mulcens cerebrum. Quos tenere terra divite mittit Arabs. Arabum de gramine odores. Divinum vernice spirat odorem. Et si non alium late jactaret odorem. Ambrosiæ diffundere odorem. Volvitur ater odor tectis. Suaves miscere odores. Nares contingit odore. Odor comi gravis. Gravi er spirantis copia thymbræ. Thure calent aræ, sertisque recentibus halent. Quæcunque suo de corpore odorem, Expirant arcum. Hoc mihi suspectum est, quod olet bene. Posthume, semper: Posthume, non bene olet, qui bene semper olet.

OEDIPVS.

Quem sua filia rexit. Expertus scelus est cujus utrique parens.

OLEA.

Cærula, baciferæ, bicolor. Palladis arbor. Pacifera. Palladia. Palladia arbor. Æternum virens. Florens tegetis obnixa. Succrescens uberibus ramalis. V. *Oliva*.

OLERE. VOLET.

OLEVM.

Liquidum, pingue, lene. Nutrimentum flammæ. Liquor, succus olivæ. Humor, succus pinguis olivis. Succus fragrans olivæ. Minervæ inventum. Palladius liquor. Palladius latex. Latex flavæ Minervæ. Pinguis Pallas. Liquor sinantis olivi. Munera, dona olivæ. Pacis nuncius, partus olivæ.

OLFACERE.

*Naribus, vel haec haurire odorem. Ambrosiæ liquidos percipere odores. Excipere auram rosæ dulcem, suavem, fragrantem Odoratæ Arabum segetes accipere olfactu. Cum Catullo nasum fieri velim, ut suaviffimè halantes flosculos hosce plenius olfaciam.

OLIM.

*Quondam. Antea. Temporibus priscis. Pridem.

OLIVA.

Fœtus olivæ. Semper florens, pinguis, gravida, nitida, jeunens, alben, mitis. Sinectæ hæc. Minervæ. Pacæque cum ramis semper frondentis Olivæ. Prolem tardè crescentis olivæ.

OLLA.

OLLA.

Fictilis, fertilis, ferveus. Rudis manu figuli. Quam cuncteretorta figula manus parivit. Quam figulis finxit arce Acteris otia.

OMEN.

Certum, verum, faustum, fœlix, lætum, candidum. Quatio hic primum omen, equos in gramine vidi, Tondentes campum late candore nivali. Omen malum, sinistrum, triste, dirum, infaustum, funestum.

OMINE PROSPERO.

Bonis auibus, fauo prosperiore. Secundis, vel felicibus auspiciis.

OMNES. V. Homines omnes.

OMNIA.

Omnia quæ tellus fulvus & intus habet. Axe sub æherio quæcunque videt Phœbus, Sol, Titan. Quæ natura suo continet ampla sinu Quidquid terrarum nauseoso conspicis orbe. Quæ mare, quæ tellus, quæ polus ipse tenet. Quidquid habet tellus, Quidquid Olympus habet. Quæ maximus orbis habet. Quæ mundus & astra tenent. Omnia quæ summa Phœbus ab arce videt. Quidquid desuper aspicit æther.

ONERARE.

Annos proventa onerat fulcos. Manus ambas iaculis onerare acutis. Texilibus onerare donis. Furentem onerare malis. Cumulant onerati lancibus aras: Onerare æthera votis. Aspice cui vacuos pomorum pondere ramos, Ve sua, quod peperit vix ferat arbor onus. Nonnunquam gravis ære domum mihi dextra redibat. Ingenti pondere deprimere.

ONVS.

Molestum, vastum, grave, pergrave, grande, magnis viribus, Leve, dulce, pium, venerabile. Moles immensa, ingens, onerosa, operosa. Pondus iniquum, durum, urgens. Onus balistæ pulsans meuia.

OPEM FERRE.

Rebus succurrere, læsis. V. *Auxiliari.*

OPERARE.

Exhaurire laborem, Impendere curam. Insanos indulgere labori. Experire laborem. Laborem pati, perpeti, tolerare, sustinere, capere, perficere, exhaurire, perferre, impendere. Labor omnibus impendendus. Nec res

hunc tenere possunt perferte laborem. *V. Labores.*

OPES.

Magnificæ, superbæ, ingentes, opimæ, invidiosæ, immensæ, largæ, magnificæ, exiguæ, modicæ, parcæ. Avitæ quæsitæ, male quæsitæ, incertæ sanguine. Irritamenta malorum. Animi irritamen avari. Quas terrarum sustinet orbis. Lamedontis opes. Paccoli quas per cuncta humor opes. *V. Diuitiæ.*

OPIBVS INHIARE.

Immori lucris, & amore senescere habendi. Annum sitire, servire avaritiæ, miserique cupidine. Recti nummis tendere vbique. Avidissimum esse opum. Esurientissimum esse lucri.

OPINIO.

Nate Dea, quæ nunc animo sententia surgit? Omnibus idem animus. Iudicio nostro tibi cedit. Anymus Scinditur incertum studia in contraria vulgus. Nos abiisse rati. Sic equidem ducebam animo, rebarque futurum.

OPVS.

Cœptum, inceptum, solitum, propositum crescens, remissum, grande, grave, nobile, conspicuum, properatum, æternum mortale. Artis opus raræ. Opus parum cauti pectoris. Ad solitum rusticus ibat opus. Tolerate miliiam, & grave Martis opus. Est virtutis opus famam extendere factis.

ORACVLVM.

Iussa Deum. Responsa Deum. Cœlestia monita. Monita certa. Fatorum arcana. Sortes obscuræ. Fatidica verba carminis. Oracula sacras reddentia sortes. Sors fato aliquem designat iniquo. Augustæ magna oracula mentis. Veri animum implet Apollo. Ex adytis horrendas canere ambages.

ORARE. V. Deum precari.

ORANDI MODVS.

Precibus si flecteris vllis, aspice nos. Adsis ô placidusque iuves, & fidera cœlo dextra feras. Da Latio considere Teucros: Alma precor miserere, potes namque omnia. Adsis ô tandem, & proprius tua Numina sumes. Tu præsens nostro succurre labori. Felicibus annue cœptis. O faveas; nostrisque laboribus adsis. Nunc succurre mihi, nam te posse mederi. Pietas docet templis

templis multa tabella tuis. Tua humiles advolvimur aris. Per cœlo auxilium, & fessis da surgere rebus. Pro numinis vis summa! pro cœlestium Rector.

ORARE. V. Deum precari.

ORATIO. V. Preces.

Numerosa, blandiloquens, comta, culta, ornata, blanda, dulcis, flexanimis. Afferens certa solatia tristibus animis. Sermo gravis, amœnus, lepidus, politus, dulciloquus, blandiloquus, festivus, plenus leporis. Character, audax, nota animi. Fallens laborem, iter. Discutiens, pellens mœstitiam.

ORATOR

Disertus, cultus, facundus, audax. Utilis trepidis viris. Animo linguaque disertus. Magnus eloquio. Pollens flumine linguæ. Fluminis instar fundens verba. Doctus movere, mulcere animos. Quem Cicero facer Elysiis miretur in umbris. Nestora quem lingua vincere posse putes. Cui velit eloquio facundus cedere Vlyssei. Animos sermone regens, & fera pectora mulcens. Orator toto clarus in orbe fuit. *Quære Eloquent.*

ORESTES.

Tristi, scelerate, inlanus. Mentis egens. Exactus furiis. Agamemnonius. Agamemnone natus. Argolicus. Patris malus ultor. Trisameni pater. Ausus in arcana poscere tela Deæ. Serpentis mortis virus habente cadit.

ORGIA.

Festa corymbifera Bacchi. Quæ tradidit Orpheus. Deliciosa suam præsentibus Orgia divis.

ORIENS.

Eos, Autora. Eoæ partes, Eous orbis. Ortus Eous, roseus, nitidus, nitidus, purpureus, lucidus, fulgidus, fulgens, Phœbeus. Orientis ora. Eoæ oræ. Eoi quamaris unda patet. Tellus Eoa. Ætherii spectans orientia lumina solis. Nabathæa regna. Radiis sola subdita matutinis. Eoi popali, & littora rubra. Vnde venit Titan. Eoi tractus. Quâ refert Titan diem. Oria Phœbi. Nobilior pars illa soli qua prodit ephœbus.

AB ORIENTE AD OCCASVM.

A sole Eoo ad vesperum. A solis ortu ad vesperum. Ab ortu auroræ ad Hesperiam usque sabile. Ab ortu

Eoo cardine ad ultimam metam occidentis. A solis ortus cardine ad usque occidentis terræ limitem. Primo à carcere solis Eoi, ad purpureos usque occasus. Ab Eoiis plagis solus ad occasum. A manè, ad spatium quo micat Hesperus. Vesper & Eoæ novere Lycorida terræ. Cæsaris ira mihi nocuit, quem, solis ab ortu, Solis, ad occasus, utraque terra timet. Natam, solis ob occasu, solis quærebat ad ortum. A vesperè solis ad ortus. Terrarum qualscunque videt occasus & ortus. Littera voce replet sub utroque iacentia Phœbo. Quo nihil in terris ad finem solis, ab ortu Clarius, excepto Cæsare, mundus habet.

ORNARE SE GEMMIS. V. Gemma.

ORPHANVS.

Orbus, orbatus parente suo, præsidioque paterno. Patre carens.

ORPHEVS.

Apollinis hunc. Vates Apollineus, Rhodopeius, Ismarius, Threicius, Threicius. Trahens silvas. Amissa coniuge mœstus. Direptus virginibus. Ore vocali.

OSCVLARI.

Dare, iungere, figere oscula. Sumere, ferre oscula. Offerre, admovere, porrigere, applicare oscula. Lascivia carpere oscula. Ora iungere. Ore premere. Ponere oscula in labiis. Libare, infigere oscula. Reddere basia dulcibus labellis. Ora ad ora admovere. Multa capis oscula, multa dabis. Oscula per longas iungere posse moras.

OSCVLVM.

Dulce, suave, blandum, aptum, gratum, amicum, deliciosum, quale dare suam germanæ, quale amica suo viro. Datum, fixum roseis labellis. Quale dat Chromis alcs socio collisuro. Beaturum animos. Fusum. Suavium. Suaviolum.

OSTRVM.

Sidonium. Tyrium. Ostrini colores. Quæ sub Tyria concha superbit aqua. Ex hirzo legitur quæ litore concha. Funbreo lucida conchæ mari.

OTIARI.

Ducere segnis otia. Otia vita desidiosa & qui. Segni sullocare otio. Perfrui otio. Solvi in otia. Agere, perpetuo, quieto, otio, habere, quis. Ducere vitam per otia.

otia.

otia. Falere tempus otio. Degere otia placidæ vitæ. Trahere ævum inter blanda otia. A labore me technat otium. Vacare. Immunes operum familiæ. Reparare vires, & fessa membra levare. In otia tuta recedere. Me dulcis saturet quies. Leni perfruar otio. Feriari. Ducere, peragere feras. Animus novalis.

OTIVM.

Molle, ignavum, segne, dilectum, securum, labare languidum, sordidum, desidiosum, pigrum, quietum. Otio secundum palmæ juventa. Non patitur de se Corrumpens corpus: Accersens Cupidinis flammas; Vitiis alimenta ministram. Otia vitæ desidiosa. Pigra desidis otia vitæ.

OVIDIVS.

Lusor amorum. Poeta nequitiæ. Artem qui tractavit amandi. Ingenio lasus ab ipse suo. Peligni Poeta. Peligni ruris alumnus. Peligna gloria gentis. Prigida pro flammis jussus adire loca.

OVIS.

Lanigeri greges. Bidentes. Lanigeræ pecudes. Lanigerum pecus. Placidum pecus. Pecus pavidum, infirmum. Dans balatus. Ovis balans, velligera, lanigera, mansueta. Quærens mulris balatibus agmen. Complens balatibus implens. Albi greges mollibus villis.

OVIVM PASTOR.

Vigil, Vagus, fidus, curiosus. Opilio. Vrilio. Oves in pascua ducens. Sollicitus pro grege suo. Excubias suo pro grege semper agens. Qui tenerum tenui meditatur arundine carmen. Gaudens pascere oves in læta gramine. Vigilans ovium circum agmina custos. In sua restituens pascua ovem. Observans gregem. Colligens errantes oves in viam. Pecoris Magister. Incumbens, innixus baculo. V. *Pastor.*

PAPISCVS. Pœtus fœcus.

PARTVM V. Pœdus.

PENVLTIMVS.

A Pine secundus.

PALEA.

Levis, lenis, exilis, volans. Jactata ad Zephyrum, Turbine, vento rapta in aëra. Quam qualibet aura rapit, Turbine venti jactata.

FAL-

PALLERE, PALLOR.

Color miserat, qui frondibus olim. Esse solet seris, quas nox lasit hyems. Oraque buxo Pallidiora gerens exhorruit. Membraque sunt cera pallidiora nova. Horruit infelix, totoque expalluit ore. Dirigere oculi, caliduſque è corpore sanguis Inducto pallore fugit. Cui protinus intima frigus. Ossa receperunt, buxoque simillimus ora Pallor obit, lachrymisque genæ maduere profusis. Pallente summa cubidus. Palluit, & subito sine sanguine frigida sedit. Pallor occupat ora. Pallent amisso sanguine venæ.

PALVS, VDIS.

Limosa pigrum circuit fontem palus. Vbi stagnat humor frigore æterno rigens. Limoque palus obducit pascua iunco. Pigra palus. Liquentia stagna. Silva coronat aquas. Palus residet segnibus undis. Residet atque inertes aquæ.

PAN.

Semicaper, velox, protervus. Deus armenti, pecoris. Rigidus custos ruit. Discutere gaudet in montibus altis. Pinu caput præcinctus acuta. Qui pinu tempora nexa gerit. Pinu præcincti cornua Panes. Montana numina Panes. Capripedes Panes. Pan primus calamos cera coniungere plures instituit. Pan curas ovium ovilumque magistros. Pan Deus Arcadiæ. Lycæus. Tegæus.

PANIS.

Ceres. Munus, donum Cereris. Cerealia munera. Dona laborata Cereris. Humanis usibus apta Ceres. Molitam manu Cererem torrei in igne focus. Exiguam in Cererem penuria adegit edendi. Cererem cerealisque arma expedient.

PAPA.

Pontificum maximus. Pontificum iubar. Gentis humanæ venerandus pastor. Maxime Pontificum, triplicem qui fronte coronam, Et duo sacra gerit arma manu. Summe sacerdos. Qui iura, & leges divumque hominumque gubernas. Ense potens gemino, cuius vestigia adorat Cæsar, & ostro vestiti murice Reges. Magnus Christi summusque sacerdos. Qui sedes in cella Petri sacraque Cathedra. Atque vices Christi per terras obtinet. Pontificum princeps, qui Vaticana gu-

bernat

bernat Templa. θεῶν νόμων, pastor orbis.

PARADISVS.

Sacer, cœlestis, florem, frondemq; speciosus, amœnus, odorifer. Hortus Eous. Hortus amœnus. Nova semper, quæ primus homo possidet. Quatuor ex uno manant vbi flumina fonte. Deveneræ locos lætos, & amœna vireta fortunatorum nemorum, sedesque beatas. Regia nivia vlvis. Largior hic campos æther & lumine vestit purpureo, solemque suum sua sidera norunt. Deveneræ locos vbi mollia amaracus illos, Floribus & dulci adspirans complectitur vmbra. Sceleris hîc conscia primi. Exinde per amplum Mistimur Elysium, & pauci læta arva tenemus: donec longa dies perfecto temporis ævo, Concretam exemit labem, purumque reliquit Ætherium sensum, atque aurai simplicis ignem. * Cinctus Eois latet hortus oris, qui semper vere pubescit vari sque floribus halat. Prima sedes, regio, statio, area rerum, Omnium elegantiarum epitome. Orbis medulla, vbi flore perenni gramineus blanditur ager, nemoramque volupias irriguis nutritur aquis. Est locus Eoos Phœbi nascentis ad ortus Arduus, attollens vicina cacumina cœlo.

PARLITICVS.

* Quem corporis officium deliquit. Cujus membra resoluta iacent officijs deserta suis. Enervé corpus, vivum cadaver. Qui vita manet sine corporis usu. Humore nervos dissolutus frigido.

PARCERE.

* Vti indulgentia. Ignoscere. Dare veniam. Ira remittere. Da veniam culpæ, vel in culpis, Indulgere alicui veniam.

PARCÆ. V. Dez vitæ.

PARENTES.

Commune parentis nomen. Mitis parentis ingenium. Sanguinis auctores. Cum genetrice pater. Vterque parens. * Auctores vitæ post Deum.

PARCVS.

* Frugalis. Qui didicit rebus frugaliter vti. Qui non pervenit vnquam ad fundum. Frugi. Insigne decus parsimoniæ. Sordes vitat avaritiæ, sed non tamen ope prodigus effundit.

PARERE. V. Gignere.

PAR-

PARNASSUS. PAROCHUS.

Biceps, uiuus. Vertex Parnassi. Mons nouem uerticibus pene æquans astra gemmus. Habens sacra palatia, penetralia Phœbi. Vbi Ioue manat Bellerophontis equi. Iuga, culmina, arx Parnassi. Parnassi rupes. Parnassus bicornis, bimarus. Aonius lacer, lucus.

Hyantei, aonij specus. Aganippe. Colles Heliconius. Helicon. Circhia. Pirene. Pegasus. Aduncus nigrantis Parnassi dens. Castalia. Aonia Castalius. Pierij fontes. Bellerophontei qui fuit humor equi. Fontes, antrum, lippidos, Hippocrenes. Vbi nouenarius chorus habitare fingitur.

PAROCHVS, PAROECHVS.

Tradens summi oracula Regis. Sacra dogmata tractans. Proponens sacri mysteria verbi commentorum luminibus veritatis Dei. Monstrans. Cæruleique tenus ducere ad astra cæli. Cœlestia dicta docens. Facundo eloquio cœlestia dogmata fundens. Quod sit iter monstrans ad sidera cœli. Experiens sacræ mysteria legis. Sonans summi sancta statuta Monarchæ.

PAR PARI REDDERE.

Nulla cui reddi gratia digna potest. Præmia reddere debita. Grates persolvere dignas. Gratiam referre, ipendere.

PARTVM MEDICAMENTIS VBI. *Iacere vel vitare.*

Excutere onus uisceribus. Temerare partus in alvo gravida. Partus necare in ventre humido. Effodere viscera telis, *hoc est*, herbis.

PARTVRIRE.

Dare, edere, producere partus. Ferre partus. Solvere, mollire partus suos. Generare aliquem. Inuocem dare. Edocere fœtus. Partus sub luminis edere auras. Reddere onus uteri. Ponere ventris onus. Reddere semina concepta. Augere aliquem sobole. Geminam partu dare prolem. Fœtus agregem supplere. Enici fœtus. Pulera facias se prole parentem. Quitanti tales genuere parentes? Progenuit natum. Sus fera iam prior maturi pignora ventris, Emisit fœtum, vulnere fœta parens.

PAS.

PASCERE.

Errare. Pascuntur virides armenta per herbas. Carpere gramina. Detondere gramina morsu. Quadrupes gramnis herbam attigit. Repentunt celeres pascua nota greges. Equi tondent campum. Longum per valles cervorum pascitur agmen. Hædorumque gregem, viridi compellere hibisco.

PASCERE GREGEM.

* Pascere niveos greges herboso flumine. Sufficere gregi pabula. Prondentia capris arbuta præbere, & fluvios præbere recentes. Visumque feres, & nitgea lætis pabula. Pastor agit per devia rura capellas. Pascere armenta bucera. Pabas pecum ducere fluminibus. Servavit pecudes vallibus Ascra tuis. Pastos agere greges. Velim baculo pascere natus oves. Armenta gregesque horridus observat pastor.

PASCHA.

Sacrum, sactatum, sublime, celebre. Anna festa Paschatis. Festa dies Pascha Solymis gratissima genti, cum primo vere propinquans. Festa dies uti celebrabilis anno, qua Deus a duris ab eternis mortis resurgens cœlos reservit. Festa dies toto venerabilis anno. Qua Deus infernum victrix sua tetigit. Sacra dies, qua deiecta Jam tyrannis redemptos Christus ab imo extulit orco.

PASCUA.

Læta, herbosa, pinguia, viridantia, fœcunda, herbida. Pabula gregis. Armentorum depasta.

PASTOR.

Minister armenti, pecoris. Pecoris magister. Dux gregis. Formosi pecoris custos. Lanigeri qui alendis oves, atque uberi pascit. Ovium custos.

PATEFACERE.

Mentem aperire. Aliquid recludere, resolvere, non celare. Tectum aliquid ferre sub auras. In lucem proferre, prodere. Vulgare aliquid. Efferre, educere sub auras. Detegere arcana. Referre palam.

PATER.

Curans, fovens natos. Suavissimus natos summo semper amore fovens. Moribus asperum, vultuque frenisque cohibens. Durus, violentus, crudelis. Mitissimus, optimus, summè venerandus. Sanguinis, ge-

neris

neris auctor. Genitor.

PATERE. V. Aperire.

PATIBVLVM.

Execrabile lignum, probrosum, horrendum, horribile. Trabs funesta, infamis. Crux aspera iniquis modis. Feralis robur. Arbor diræ, celsa neci. Infœlix arbor, infame lignum.

PATI PATIENTER.

Pati æquanimiter. Feri de quo animo. Ponit mente, eodem tenore. Compositus, placidis mentem ferre. Ferre casus patienter aceibus. Corde patiendo ferre. Tolerantem pati. Deodorat ferre, perferre, pati, perpeti, tolerare, tolerabile, differre, sustinere. Rebus angustis fortem animum sinu non aperiri. Devorare molestiam, Graviores perferre dolores. Quassi graviora, dabit Deus his quoque finem. Gaudet patientia duris. Ventos perpessus, & imbres. Duram patientia corpus instruit, ut nulli agitari cedat labori. [illegible]

PATIENTIA.

Tranquilla, invicta, invicta. Vincens injurias. Superare duram. Tolerantia adversa. Calamitas convicta. Nobile vincendi genus est patientia.

PATRIA.

Domus Patria. Terra Patria. Patrii penates, lares, ortus. Patrii montes, agri, muri. Patriæ fines, ora, sedes, arces. Patria tecta, regna. Patrium perbenefale. Patria terra. Patrium solum. Natale solum. Natalia rura. Patrii ostenia grata soli. Terra paterna. Paterna limina. Patrii foci. Patria jucunda, grata, suavis, optata. Sedibus in patriis. Penatibus in patriis. Fumum de patriis opto videre focis. Meæ patriæ fines, & dulcia linquimus arva. Nec mihi iam patriam antiquo in speculla videndi.

PATRIMONIVM.

Opes patriæ. Divide, & fructus patrum. Patrimonium modum. Aut quid hic potest, nisi multa dotatæ patrimonia?

PATROCLVS.

Actorides. Menœtiades. Qui falsis occidit sub armis, Sub imagine rectus Achillis.

PATRONVS, ET PATROCINATVS.

Custodium. Tuem custodia. Actor avarus, versutus, perfidus. Protegens reos facundiore. Æremercus pa-

tro

vo pro trepidis reis. Linguam habens venalem. Civica pro trepidis armatutisse reis. Rancus latrator.

S. PAVLVS.

Qui docuit gentes, qui regna per omnia Christum Transtulit, atque fidem muris circumdedit altis. Qui Stephanum lecto dedit. Dum Saulus esset adhuc juvenis. Ore tuba plena Deo, non noti plena furoris, & inexhausti vas fine labe boni. Sed auctor quondam, qui modò doctor erat. Ex hoste Christi factus est amicus, & vas gratiæ.

PAVPER.

Pictus, superbus, regius, oculeus. Inachius. Pandens caudam. Caudam à tergo rotans. Explicans suas pennas. Ales, avis, volucris, Lunonia Lunonis, quæ caudâ sidera portat.

PAVPER.

Plagam, quas flagitat vita. Quem ferum, loris indiga vertat. Quem duris in rebus urget egestas. Angusti cultor agelli. [illegible] Pauper & facile inopque solabat. & hanc Deum pere, & animo intendes ducere [illegible] Ac illi [illegible] Cum sit tam pauper, quam [illegible] Vegeti egestas. [illegible] Pauperiem & duros perferre labores. Quorum virtutibus obstat. Res angusta domi. Cui parcimonia splendet in mensa, rerum salinum. Cui parva rura, non ebur, neque aureum reniden in domo lacunar. Sum paupere cultu securus. Est mihi curta supellex. Nullus opum, sed inops. Pauper bonorum.

PAVPERTAS.

Dura, grabis, tristis, pannosa, misera, obsita pannis. Rex angusta domi. Parva domi res. Nec iniquâ mente ferenda. Duris urgens in rebus egestas. Pallentesque habitant morbi, tristisque senectus, Et metus, & malesuada fames, & turpis egestas. Pauperies.

PAX.

Candida, alma, serena, concors, mitis, placida, libera, fraterna, tuta, tranquilla, amica, aurea. Pacis opes artes

ates. Liti contraria virtus. Optima præstantissima rerum. Altrix optima rerum. Qua vigens ætas. Pax comtos redimita capillos frondibus Actiacis. Pax Cererem nutrit, Pacis alumna Ceres. Pacandes, & toto mitis in orbe mane. Oremus pacem, & dextras tendamus inermes. Nulla dies pacem hanc nec fœdera rumpet. Diræ ferro & compagibus arctis claudentur belli portæ. Cum libuit pacem placidis committere cœptis. Libera per terras ambulat illa vias. Nulla salus bello, pacem te poscimus omnes.

PACEM INIRE.

Componere pacem. Fœdera jungere. Claudere Janum. Obserare belli portas. Discordes populos concordi pace ligare. Placidum componere fœdus. Jungere pacem æterno fœdere. In amicitiam coire. Componere fœdere bellum. Compescere ferrea limina Jani. Pax æterno complectitur omnia nexu. Orbis compagibus. Cælestis nubes. Solare fera munera malis.

PECCARE.

Peccata parare, Scelerata placula committere. Ruere in scelus, & crimine nefas. Limina vitæ. Peccata se polluere. Admittere crimen. Scelus. Vesanæ mentis. Ludere nefas. In Deum grande scelus committere. Pax divina abrumpere. Ruere luce omnia. Quicquam tantum scelus audere. Perpetuum nefas. Limita mentis. Nefas in facinus. Perfugere certa. Nihil in nihilum. Nihil intentatum relinquere. Audere nefas. Audere scelus. Fas scelus facere. Divos scelerare, temerare, violare. Penates scelere, nefasque ruere.

PECCATUM.

Ruere, pervertere. Abhinare. Culpam flere. Agnoscent. Plorans luz pondera culpæ. Dolent peccasse agnoscens & horrescens crimina vitæ. Dolens transactæ crimina vitæ. Peccati labe notatus. Immensa vitiorum moles gravatus.

PECCATUM.

Furor, infandum, nefandum, scelerum, mostrum, pravum, turpe. Vitium, scelus, nefas, detestandum. Crimen. Scelus. Piaculum, nefas turpe. Fœdæ contagio labis. Fœdæ contagia culpæ. Nova scelerum crimina vitæ. Mostrosa contagia immundi pectoris.

PEC-

PECCATVM ORIGINALE.

Trahæ vitiosa ab origine sordes. Sordida quam trahimus primæva ab origine labes. Innati contagia morbi. Contracta prima ab origine culpa. Fomitis antiqui vitium, cui fecit origo nomina.

PECTERE.

Deducere pectine crines. Ubi comantia pectore, Pectendos præbere capillos. Pectere Comam, colere, arte capillos. Comere crinem. Componere comam. Impexis onerata comis. Decomta crines depectere huxo.

PECVNIA.

Regina pecunia. Pacienda pecuia quæ sunt invia. Regens immensum mundum. Quæ vincitur omne quod toto sub sole latet. Et consilium, collectum prima per ignotos quæsita pecunia mores habuit. *Hesiod.* Pecunia est anima miseris mortalibus, ἀλλὰ χρυσὸς βροτῶν, sanguis & anima mortalium.

PECVS.

Turpe pecus mutilum. Pecus ratione carens. Stolidum, placidum, lanigerum, Auris oves. Errantes vallibus imis. Canum latratibus acta. Ruta per incultos errantia campos. Sylvas habitantia dentas. Pronaq; sylvicolis terram. Pecus, Bellua, indomita, terribiles, feroces, truces, peragrantes devia lustra.

PEDES NVDARE.

A pedibus trahere velamen. Nudare pedes velamine. Vincla duo pedibus demunt. Plantas cingere alatas.

PEDIBVS ALICVIVS ADVOLVTVS.

V. Supplicare.

PEGASVS.

Pennis fugax. Equus Gorgoneus, Medusæus. Bellerophontis equus. Nitidus stellis quinque decemq; Equus æreus, aliger Bellerophontes, alatus. Æthereas quaterna summis modo cruribus auras. Equus non integer artus. Vnde sacri laticis Aganippidos unda. ἵππος ἴσως, equus aurus.

PELLIS.

Exuviæ. Vellera leonis exuta coltis. Spolium pecudis. Pellis villosa, hirsuta, horrens seris. Fulvi setis hirsuta leonis vellera. Maculosum tegmen lynces. Fulvosque lupi de pelle galeros. Tegmen habet capiti. Lupæ

fulvo nutricis tegmine lætus, Romula excipiet gentem. Velamina capri sectigeri.

PENATES.

Dij patrij. Dij veteris Trojæ. Ignibus erepti. Ignibus elapsi. Æneæ comites. Quem secum patrios aiunt portare penates.

PENDERE. V. Suspendere.

PENELOPE.

Pia, candida, casta. Penelope coniunx semper Vlyssei erit. Multis fœmina digna procis. Multis una perita proci. Tcarlotis, Vivere quæ potuit bis denos salva per annos.

PERCVTERE. V. Cædere.

PERDERE OLEVM & OPERAM.

Mandare fœmina arcæ. Litora arare. Ventis [illegible], pugnare cum ventis. V. Frustra.

PERDIX.

Dedalæ, fallax, garrula. Plena dolo. Garula ramosa prospexit abillice cantat. Perdix exultans.

PEREGRINARI.

Externas trans pontum petere terras. Socer externo damna cælo abire aliva quærere, peregrinas visere terras. Insanientem Bacchorum tentare, & arente, arenas littoris Assyri. Vivere lætum æquo animo sanguine Concavum, & pharetratos Gelonos. Vsum barbarum Syrtes vbi maura semper æstuat unda. Facere iter per inhospitalem Caucasum. Multum tellure obire. Peregrinate in extremos Indos, ubi resonans Eoa litus tundit unda. Mens præcipitata ayet vagari. Per ignotas urbes errare. Incultos adire Lestrygonas. Bibiti noxas urbis nobilis hospes aquas. Erret, & extrema alter scrutetur Iberos. Hospite Sole, domo, situ, mortalibus uti.

PERFICERE.

Imponere finem. Ad finem perducere. Venire ad ultima. Finem quærere, habere. Finis adest. Prima mei pars est exacta laboris. Extremo tamen sub fine laborum, finem dedit ore loquendi. Ventum ad supremum est. Claudere rivos. Vela contrahere. Equum spumantia solvere colla. Finire.

PERFIDUS.

Malefidus. Doli meditator. Vir pectore ficto. Dolis instructus & arte Pelasga. Qui dirum nefas in pectore versat. Non veritus fallere dextras. Perfidiosus. Fidem non præstans. * Locar hic, hoc fidem pluris licenti, *id est, ei qui maius offert pretium.*

PERGAMA.

Mœnia Iliaca. Regna Priami. Mœnia Phœbi. Mœnia Phœbeæ structa canore lyræ. Bello superata Bluseri. Repro sera Pergama, capta tamen. Pergama Neptunia, Teucria, Troica, Phœbea, Dardana, ardua, alta.

PERICVLVM.

Grave, dubium, horrendum, funestum, exitiale, sævum. Discrimen dirum, durum, anceps, variis casus, & discrimina plurima rerum.

PERICVLVM ADIRE.

Offerre se periculis. Caput obijcere periclis. Se in aperta pericula projicere. Offerre se ad pericula. Petere aliquid per pericula. Animos in aperta pericula mittere. Maris & terræ pericula exhaurire. Insidiis hominum pelagique labore. * In magna laborare charybdi. Magnis jactari periclis. Fata sua in præceps mittere. Fortunam suam per summa pericula exercere. Impositi radiant cervicibus enses. *V. Adversa res.*

PERILLVS.

Æs Perillæum imitans juvencos veros. Infœlix auctor. Qui bovem Siculo ferretur donasse Tyranno. Tauri fabricator aheni.

PERIRE.

Interecidere. Interire, aufugere. Pessum ire. Cadere ruina sæva. Extinctum longis excidit omne malis. Cuncta ut Lethæis mersa feruntur aquis. Non perit, ut possit, sæpe perire jacet.

PERIVRVS.

Periurii artes Sinonis. Credita res. Structa malis manibus periuræ Mœnia Troiæ. Falsæ periuria linguæ. Addit perfidiæ falsis periuria verbis. Falsa iuramenta Pelasgum. Iusiurandum violare.

PERMITTERE.

Indulgere. Sinere. Fas & iura sinunt. Me si fata meis paterentur ducere vitam Auspiciis. Non tua est licentia alterius rei, Cui tanta Deo permissa potestas? Si qua fa-

ta sinunt. Nec plura quærentem passa Venus. Non dare. Cur dextræ jungere dextram non datur? Dare copiam. Coram data copia fandi. Nulla datur potestas dextram effugere.

PERPETUUS. V. Æternus.

PERSEQUI seu PERSEVERARE.

Quo pede cœpisti, sic bene semper eas. I bone quo virtus tua te vocat. I pede fausto. Macte nova virtute puer, sic itur ad astra. Non bene qui cœpit, sed qui bene perstitit, & qui Perstigit ad metam donatur honore coronæ.

PERSTARE.

Talia perstabat memorans, fixusque manebat. In cœptis & in dictis ipsum hæret. Perstat eadem mens. Illum non populi fasces, non purpura regum Flexit. Nec enim dat tergo, nec illius frangitur ille minis.

PERTINAX.

Obstructa pectora gestans. Lucum insolentem luden pertinax.

PERTURBARE.

Confusam mentem cepere.

PERTURBATIO.

Fluctus animi.

PERVENIRE.

Quæ diu petiit, tangit arva. Tangere quæsitos penates. Advenit spes ad urbem. Attingere locum aliquem.

PESTIS.

Sæva, dira, noxia, infesta, lesifera, mortifera, letalis, tristis, fera, maligna, contagiosa. Dira lues viduans copida, & arva colonis. Per omnia viscera serpens. Nocte tempore grassans. Singula falce metens sanguinea. Dii talem terris avertite pestem. Tabida membris, Corrupto cœli tractu, miserandaque venit Arboribusque satisque lues, & lesifer annus. Nec sævior ulla pestis, & ira Deûm Stygiis sese effudit undis. Quam simul ac tali pestem semel hausit ab æthere. Cara Deûm soboles, magnum Jovis incrementum. Totos descendit corpore pestis.

PETERE.

Poscere. Ardemus scitari, & quærere causas. Flagitare. Quæ sint ea numina Divûm flagitat. Rogate. Edisserere vera rogantem. Causas penitus tentare latentes. Notum effingit opus. Nihil supra Deos lacesso. Audio.

so animo venari. Percunctari.

S. PETRVS.

Claviger ætherius. Qui meruit solus clave ligare polos. Petrus Bethsaidus acer alumnus. Apostolico in agmine primus.

PHAETHON.

Magnanimus, infelix, sole satus. Clymeneïs proles. Temerè optator qui male rexit equos. Currus auriga paterni. Audaci questus de Phaëthonte pater.

PHALARIS.

Perus, durus, cruoris amans. Qui falsum lento tormic igne bovem. Solitus clausos urere in igne viros.

PHILIPPVS REX.

* Dominator, atque gubernator orbis hesperiæ. Hesperi Monarcha. Catholicæ gentis præsidium. Austriades, æ. Bellicosæ dominator Iberiæ. Protector, defensor, munimen, asylum fidei veræ, pietatis canæ, religionis avitæ. Hæretici, Turcæque timor, metuendus & hostis. Quem prælia nulla fatigant. Caput insuperabile bello.

PHILOMELA.

Volucris Pandionia. Pandione nata. Cecropis ales. Daulias avis. Pellex invita sororis. Cui lingua resecta Excidit ante pedes. Avis Attica. Luscina canora, vocalis, flebilis. Promens, depromens varia discrimina vocum. Defens impia furta mariti. Dulcia cantillans, sub vere novo. Omnes inter aves dulcissima musa canendi. Ingenio ante alias mirabilis ales. Pingens carmina mille. Mobilibus & variis flexibus referens discrimina vocum. Suave edens augure modulamine carmen. Dulce canens de viridi ramo. Artifici varias depromens gutture voces. * Quam dulciter luscinilla, seu philomela gutturillo cantillat. * φιλομηλον ὀρνεον, avis amabilissima.

PHILOSOPHVS.

Sapientiæ studiosus. Mentes Deos adiit, & quæ natura negabat Viribus humanis, oculis ea pectoris hausit. In medium discenda dabat primordia mundi. Æternum causas & quid natura, docebat, Quid Deus unde rives, quæ fulminis esset origo, quid quateret terras, quid sideris lege meantes. Aërias tentare domos, animoque rotundum percurrere polum. Quæ rerum novis

vias. Socraticis, & Aristotelicis chartis inerrans. Felices animæ quibus id domos superas scandere cura fuit. Turba Cleanthea *id est* Philosophi. Ἀγαθῶν ἡγεμὼν, magister nugarum. Διδάσκαλος ἀρετῆς, virtutis magister, *si ethicè loquamur*.

PHOENIX.

Vnica semper avis, Quæ reparat seque ipsa resemi-nat ales. Nec fruge nec herbis, Sed thuris lacrymis & succo vivit amomi. Avis longæva. Gangetica avis.

PICTOR.

Celeber, egregius, insignis, Arte excellens, & longo usu peritus. Pingens artifici manu non imitanda. Apelleæ arte pingens. Cui neque par Zeuxis, nec ipse Apelles. Excellens miro pingendi honore.

PICTVRA.

Picta docet templis multa tabella tuis. In domo ut-risque fulgent corpora picta. Rem picturatam, suo ge-nere vetes. Pictus acu chlamydem, & vestigia chlamydis Ibera. Paribus picta corpora guttis. Maculis auro æqualibus ardens. Animam picturæ parcere jnani.

PIGER.

Vitam ignavam arcens. Ignava vitam condidisse ratus. Turpi desidia torpens. Cujus labet, cunctos occupat corpus pectora. Segnities, olescanter, desidiæ lepræ, pigritiæ pernagens.

PIGRITIA.

Desidia ignava, mollis, enervata. Nullo quæ studio quod facit urget opus. In gremio palmas quæ cavat, & cum Adcon. Venerique. Deficiens. Ingenuas mentes. Non patiens egregias laudes. Ignavia mater somni. Genitrix ignaviæ somni. Parca laboris. Segnities exosa labo-rem. Dilatrix diem, agens, amans. Dilatrix operum fu-giens labores. Impexa capillos. Os inhumanæ. Illecti manus. Languor solutus. Quæ stet. Torpor occupans artus. Mora segnities. *Vt Otium, & Otiari.*

PINGERE.

Depingere. Pictura exprimere. Effigiem fulno exple-ctit in auro. Casus effingere in ebore. Quæ natura ob-scenas depinxit primo tabellas. Si Ventrem. Cum neque quam pinsisset Apelles. Si quis meis frobonem cuiq; & tempora pingit. Negotiis variare locum. Exprimere ali-quid

quid in tabella. In tabella tam similem videbis Iffam: ut sit tam similis sibi nec ipsa. Iffam denique pone cum tabella; aut vtramque putabis esse vivam: aut vtramque putabis esse pictam.

PINVS.

Annosa, alta, acuta, procera, virens, florida, cornigera, ardua, nautica. Littora amans. Littoribus gaudens. Grata Deûm matri. Antennis apta ferendis. Succincta comas, hirsutaque vertice. Vertice nutans. Semper virens. Perpetuo flore virens. Radice in tartara tendens Nimbis innumeros durata per annos.

PIRATA.

Qui medio puppes venatur in æquore. Faciens prædam omne per æquor. Qui malè quærit opes. Prædando veritas qui sibi quærit opes. Agili peragit fera cærula remo.

PISCARI.

Fallere pisces calamo, linoque madente. Tenui captare arundine pisces. Plagas tendere piscibus. Vasto trahere è gurgite captos pisces. Squamigero generi adunco hamo tendere insidias. Per ripas secundum flumina deceptos in retia trudere pisces. Retibus æquoream jactis educere prædam. Flectivagos greges per sinuosa retia trahere. Piscem acumine vulnifico trahere. Pelago trahere humida lina. Lina madentia ducere. Calamo pisces prædari. Calo pisces capere.

PISCATOR.

Hamiger, sollers, æquoreus. Moderator arundinis. Qui lina madentia ducit. Qui tegit parvis ætate cuiva cibis. Victum quærens prædantibus hamis. Cibis celans fallacibus hamos, vnco. Pisces ingurgite capeans. Hamos & retia jactans. Nodosa lina projiciens. Linoque solebas, & hamis decipere, & calamo salientes ducere pisces. Novit quæ multo pisce natentur aquæ.

PISCIS.

Tortilis, saliens, æquoreus, pinniger, squamiger, mutus, vagus, vndivagus, fluvialis, percurrens flumina, natans sub vndis. Squamigerum genus. Squamea tuba. Agmina muta natantum. Grex mutos qui vita agitanda sub undis. Qui semel est lætus fallaci pisces ab hamo. Omnibus vnca cibis ætas subesse putat. Ludens secundas inter aquas. Quem sua credulitas tristi fuit pec-

dit ab hamo. φῦλα ποσειδᾶνος, gentes Neptuni.

PIVS.

Cui sunt cœlestia curæ. Deum religiosus in unum. Cujus aperta nihil pectora fraudis habent. Colens haud ficta pietate Deum. Pia corda gerens. Studium pietatis habens. Pietatis amans. Quem non de tramite recto Impia sacrilege flexit contagio turbæ. *V. Bonus.*

PLACARE.

Mulcere, mitigare rapidas iras. Mulcere vocibus iras. Placidis dictis iram flagrantem placare. Motas lenire iram. Revocare animum ab ira. Dictis mœrentia pectora mulcet. Ponere ferocia corda. Flectere iram. Iramque minasque Supplicibus superare votis. Plurima mulcendis animis arta referre. Lites componere, dirimere.

PLACARE MARE, & PLACATUS mare.

Mulcere fluctus, Cunctus pelagi cecidit fragor. Motos componere fluctus. Tumida æquora placare. Temperare æquor. Placare ventos. Stat mare placidum Maris ira recessit. Vesti polucese, omnisque recedit fletus. Quare *Mare quietum.*

PLAGA.

Infixum sub pectore vulnus. Nec te clamor, plagæque sonantes, Nec matutinis agitet formido sub domi. Insani plaga maligna joci. Valida, letifera, letalis, violenta, gravis, vehemens V. *Vulnus.*

PLANCTVS DESCRIPTIO.

Tunc demum pectora planxi. Contigit inque meas unguibus ire genas. Tuin vero è pectore vestem Diripuit, planctuque suos fuit ibunda lacertos. Protinus ad dictis sonuerunt pectora palmis, Vtque erat e somno turbida, rapta coma est. Oraque sunt digitis lividafacta meis. Tuta nec à dictis ora fuere meis. Scissque tenet, scinditque sinus. Indignas saueiat ore genas. Postquam se dolor imminuit. nec pectora plangi, Nec potuit scissis exululare comis. Montes ululatibus implet, Et ferum mœsta pectora nuda manu. Immemores decoris lœvia pectora tundunt.

PLANETÆ.

Errantia sidera. Erratica signa. Stellæ vagæ, errantes, huc illuc tendentes. Nescire stare, quiescere. Planetæ

volitant per bis sena rutilantia poli signa. Qui feruntur motu adverso solis radijs. Qui semper referuntur adverso tramite mundi.

PLANGERE.

Plangere, *est simulato, & gestu aliquo corporis dolorem animi significare.* Dare plangorem. Plangere pectora, ora. Plangere pectora palmis. Ferire pectora palmis, manu utraque. Tundere, cædere pectora palmis, manu. Solvere, disjicere, rumpere, rapere capillos. Rumpere capillos à fronte. Scindere crinem pollice. Scissis exululare comis. Lacerare pectus, genas, comas. Notare ora manibus, unguibus. Verberare ora manu. Laniare crines, capillos passos. Petere, appetere, notare, sauciare, secare unguе genas, ora. Fœdare vultum. Tendere manus in ora. Manibus insequi ora. Ora digitis livida, aspera facere. Laniare, scindere, abscindere, rumpere sinus, vestem, tunicas à pectore. Diripere vestes à pectore. V. *Lugere.*

PLANTARE.

Radicem infigere terræ. Plantas figere humi, humo. Terræ defigere arborem. Exponere sulcis semina. Committere sulco. Stirpes, plantas obruere terra. Humo tegere, ac foveis obscondere. Summum cacumen mandare terræ. Insere nunc Melibœe pyros, pone ordine vites. Conserere montem Baccho, atque oleo vestire collem. In plano ponere vites. Serere, atque impendere curam. Semina jacere. Sementem facere. Ponere *Horat.* Ille & nefasto te posuit die. Spargere per agros dona Cereris. Spargere semen humi. Credenda Ceres arvis est fecundis. V. *Inserere.*

PLATO.

Aristonides. Divinus. Cecropius. Naturæ miraculum. Apex Philosophiæ. κόμη σοφίας, os suadæ.

PLEBS.

Plebeius chorus. Vaga turba. Turba stolida incultæ plebis. Plebeia sturps. Plebs humilis, clamosa, confusa. Fax urbis. V. *Vulgus.*

PLEIADES. V. Stellæ septem.

PLICARE.

Plicis involvere. Plicas nectere. Complicare. Corrugare. Se in sua membra plicare. Dare corpora tortus.

PLVERE.

Iupiter ex altis deorquet nubibus imbres. Cadunt resolutis nubibus imbres. Nubibus auster fundit aquas, Iupiter utilibus regit imbribus agros. Imber decidit largis aquis. Larga præcipiantur aquæ. Præcipites nimbi cadunt toto æthere. Ruit æthere toto Turbidus imber aquæ, densisque nigerrimus Austris. Largum cœlo demittere imbrem. Immensum cœlo venit agmen aquarum. Actus cælo magis Aquilonibus imber. Auster pluvio contristat frigore cœlum. Multa terra madescit aqua. Subita frondes decutiuntur aqua. Densi fundantur ab æthere nimbi. Nulla dies adeo est Australibus humida nimbis Non intermissis ut fluat imber aquis. Quamvis assiduo noctem sæcaverat imbre.

PLVRES.

Non feci solus. Cuncta cohors. Magna comitante caterva, Iliadum turba & Phrygiis comitata ministris. Vulgi stante corona. Et sese medium injecit moriturus in agmen.

PLVTO.

Sævus, Stygius immitis, infernus, Saturnius, tartareus, ambrosius, crudelis, avernalis, immanis, adamantinus, sulfureus, avidus. Ioris frater. Cereris gener. Stygi dominator averni. Rex Erebi. Rex ferreus orci. Rex umbrarum. Tenebrosa nocte tyrannus. Qui regit ima. Cui triplicis cessit fortuna novissima regni. Noctes atque dies patet atri janua ditis. Ditis magni sub mœnia tendit. Ζεὺς Καταχθόνιος, Iupiter infernus.

PLVIA.

Aqua, pluvia, cœlestis. Humectans agros. Rigans prata, Aëris in media quæ gignitur aula. Humor datus plenis nubibus. Imber pluuius, turbidus, largus, gravis, aquosus, præceps, sonorus, Ruens æthere toto. Ruens impete vasto. Aëris è nubibus cadens. Nimbus obscurus, ætherius, subitus, horrisonus, glacialis. Commixtus grandine. Ruens ætherio ab axe Rivi pluvialis aquæ. Vnde pluviales. παῖς νεφέλης, filia nubis.

POCVLVM

Aureum, auratum, cœlatum, capax, gemmatum, fecundum, coruscum. Crater argento perfectus, atque asper signis, Carchesia mixta. Argentum, pro poculo.

Fictis

Fictile de facili luto. Terra; pro proculo. Pocula spumantia, fumantia, rorantia. *V. Calix.*

POCVLIS INDVLGERE.

Pocula plena tractare manu. Siccare, exhaurire, vacuare spumantia pocula. Dicere convivia immodica Bacho. Exsolvere pocula Scythi. *V. Potare.*

POENA.

Supplicium grave, cruentum, atrox, durum, triste. Genus miserabile pœnæ. Notum genus pœnæ. Pœna levi, minorue merito, dolenda, par delicto, sera sed ampla ultrix, vindex.

POENA AFFIGERE.

Exigere pœnas. Coercere pœna. Exercere pœnas in aliquem. Pœnas poscere, reposcere, sumere. Pœnas statuere, imponere. In pœnas trahere. Pœnas inimico à fratre recepi.

POENAS DARE.

Pœnas solvere, persolvere, pendere, subire, luere, pati. Facta luere. Scelerum pœnas expendere. Vigeri pœnis. Exerceri pœnis. Te triste manet supplicium. Calido mihi sanguine pœnas persolves.

POENAM MINVERE.

Mollire, demere pœnam. Levare partem pœnæ. Partem à pœna levare. Eximere pœnæ. Contrahere pœnas.

POENITET.

Cœperunt me tædia laudis. Pertæsum est thalami. Tædet cœli convexa meri. Mœreo tam vanè præteriisse dies. Me pudet, atque piget frustra cœpisse.

POETA.

Doctus, ingeniosus, sacer, integer, operosus, latus, tener, grandiosus, spiritus, excultus laudis, grandisonus, divinus, nobilis, celebris, facundus, eximius. Cujus pectora casta Deus movet. Cui dedit Aconiam Calliopeia lyram. Dignus Aonio choro. Felici carmine clarus. Cui à Phœbo nexa corona datur lauro. Præcinctus, redimitus tempora lauro. Vates lauriger. Apollineus. Heliconius. Numeris verba coërcens. Divino numine afflatus. Numine agitatus. Dignus Apolline. Quem doctum non aversatur Apollo. Cui dexter Apollo, cum carmina condit adest, & cujus ingenio turba novena favet. Cui sunt facies in carmina Musæ. Aonias vates celeberrimus inter. Cui doctus Apollo. Pocula Castalii plena

ministrat aquis. Sacro percitus ostro. Quem cithara dignatus Apollo est. Gloria Pieridum. Musarum purus Phœbique sacerdos. Apollinea clarus in arte. Qui fonte labra proluit cabellino. Qui in bicipiti somniavit Parnasso. Quem Parnassi deserta per ardua dulcis Raptat amor. Aonio deducens vertice Musas. Cui carmina semper, Et citharæ cordi, numerosque intendere.

POLLICERI. V. Promittere.

POLLVX.

Tyndarides. Amyclæus. Lædæus. Præstans cestibus. Quo pius affectu Castora frater amat. Tyndaridæ fratres hic eques, ille pugil. Oebalides. Oebalius. Therapnæus. Tyndareus. Dioscorus, *id est*, Iovis filius.

POMA. V. Malum.

POPVLVS V. Multitudo, Plebs.

PORCVS.

Sus sordidus, strigor, luculentus, lutosus. Surgravida, lacteus, avida, bimestris. Gaudens cœno, immundaque palude. Alens gregem densis uberibus. Immunda lue gaudens. Semper amica sordibus, & consueta vivere cœno.

PORTA.

Claustra portarum. Clausæ munimina portæ. Ianua dura. Suo se cardine versans. Duris roboribus fulta. Reddens stridorem moto cardine. Fores validæ, obseratæ, querulæ, duplices, geminæ, surdæ, rigidæ, rimosæ.

PORTAM APERIRE.

Pandere portas. Stridenti cardine panduntur portæ. Portas præbere patentes. Pessum converso cardine torquet. Reserare, recludere portas. Adaperire, relaxare portam.

PORTAM CLAVDERE.

Claudere, præcludere portas. V. *Obserare.*

PORTVS.

Tutus, placidus, securus, optatus, quietus, tranquillus, mansuetus. Statio fidissima nauti. Puppibus apta. Otia maris. Sinus & statio malefida carinis. Ora. Litus. Siccum navale.

PORTVS INTRARE.

Portum subire. Invadere portus. Tangere portus. Portus se condere. Deferri in portus. V. *Navem appellere.*

POS-

POSSESSIONES.

Tenere culti jugera magna soli. Dives agris. Ditissimus agri. Sis pecore, & multa dives tellure licebit. Quinque greges illi balantum, quina redibant Armenta, & terram centum vertebat aratris Dives agri Dorilas, quo non possederat alter Latius. *Quare Dives.*

POSTHAC.

*Dein. Deinde. Postmodo. Tempus veniet, aderit. Dies aderit. Quandoque. Tempus erit, quum, &c.

POSTQVAM.

*Quam simul agnorunt. Simul, vel simulac. Vbi. Nox ubi consumpta est. Vt: Vtque domus partem tenuere. Quum. At cum pulsa fames. Quo primum contigit auras tempore.

POTARE.

Vasa referta mero evacuare. Siccare, exsiccare mero spumantia pocula. Totos vacuare cados. Vrgere toto pocula plena die. Alios urgere scyphis vino repletis. *Quare Bibere.*

POTENS.

Validus, valens, magnificus. Totum qui viribus occupat orbem. Regio potens armis, ac ubere glebæ. Avis atavisque potens. Sic Romana potens Itala virtute propago.

POTENTIA.

Magna, vasta, longa, insuperabilis. Nate meæ vires, mea magna potentia solus. Non ea vis animo. Grates persolvere dignas, Non opis est nostræ. Tanta erat & virtus, & cum virtute potestas. Potestas. Robur.

POTENTIA PRÆDITVM ESSE.

*Posse. Cui data potestas. Qui potis est facere. Qui Valet ima summis mutare. Vastis cum viribus audax. valet hic ingentes promere vires. Prædurus viribus. Cui vigor in membris. Cui prompte ad fortia vires. Fisus latis humeris, & mole juventæ. Vividus, & magnos nisu qui vinceret artus.

PRÆCEPTOR.

Tenens, gerens, habens virgea sceptra regenda scholæ. Habens tradita sceptra scholæ. Cui tradita data, commissa sunt virgea sceptra scholæ. Formans imbellem juventam studijs. Tradens vitæ præcepta regendæ. Imbuens juventam liquidis aquis Pierii fontis. Docens

Aoniam pubem. Erudiens magno sudore iuuentam. Instituens teneram vera pietate iuuentam. Propinans discipulis puras aquas de fonte Thespiadum. Promens discipulis dona divite pecu. Gerens curam vitæ & salutis discipuli, & perpoliens agreste pectus.

PRÆCIPITEM DARE.

Mittere, jacere è summo. Præcipitare, Mittere, agere Precipitem. Volvere in præcipites fossas vrgente ruina. Præcipitem liquidas proiecit in undas. Ferr., volvi in præceps. Propellere ex alto corpus. Toto præceps se corpore ad nudas misit. Effundere se in æquor. In mare præcipitem puppi deturbat ab alta. Non fugis hinc præceps, dum præcipitare potestas? Quære *Decidere.*

PRECLARVS. V. Celebris.

PRÆDA

Rapina, violenta, infanda, sæua, inaudita, invidiosa, apta avido. Exuviæ cruentæ, hostiles. Præda inanis, exigua, sordida, barbara, sanguine cæsa, cruenta novella. Spolia, hostilia, hostica, bellica, opima, regalia, accepta. Incidit in cassos præda petita meos. Raptas ad littora vertere prædas.

PRÆDARI.

In bona alicuius venire. Prædam agere ferreque. Deprædari. Præda potiri. Vivere aliqua potiri. Vivere rapto. Compilare. Prædam facere. At vos exiguo pecori furesque lupique Parcite, de magno est præda petenda grege. Omnia late vastare. Populare. Lybicos populare penates. Vastare. Vastare Cyprum. Ad multas lupa tendit oves, prædetur ut unam.

PRÆDATOR.

Præ d oinsidiosus, sceleratus, infestus, funestus, grassans. Insidiatus viatoribus. Infestans viatores. Avida instructus rapina.

PRÆDICARE. V. Docere. v. Parochus.

PRÆDICERE.

De cœlo tactas memini prædicere quercus. Sæpe Gallinæ cavæ prædixit ab ilice cornix. Ante siniistra cava monuisset ab ilice cornix. Venturam melius præsagit navita noctem. Sic magna sacerdos, Est mihi divino vaticinata sono. Obscœni canes, importunæque volucres, Signa dabant. Patris ora revolvere. Futura expedire. Et mihi iam multis crudele canebant Artificis scelus.

Tum

Tum etiam fati aperit C. sanda futuris, Ora Dei jussu, Accipe quod lætatibi pandunt luce sorores. Veridicos Parcæ coepérunt edere cantus. Sola novem dictus nefas Harpyia Celæno Prodigium canit, & tristes denuntiat iras. Quod Phœbo pater omnipotens, dixit Phœbus Apollo prædixit. *Virgilius.*

PRÆGNANS. V. Gravida.

PRÆLIVM. V. Pugnare.

PRÆMIVM.

Largum, magnum, merum, fœnus, munus, præmium, præmium, pretium, ingenio dignum. Præmia referre. Præmia reddere debita. Accumulare præmia. Feminum pugnæ proponit honorem. Sunt de quibus ista præmia laudi Doctarum hederæ præmia frontium. Meritæ expectare præmia palmæ. Invitare præmiis animos, & præmia ponere. Accipere præmia digna. Maneræ dignæ manent. Præmia solvere merita.

PRÆPARARE.

Accingere se. Aptare se. Semet parare. Accingunt omnes operi.

PRÆPOSTERE.

In caput vita suum labuntur ab origine retro. Flumina, conversis Solque recurrere equis. Terra fere sicellas cœlum fodetur aratro. Unda, ab pietannas, & dulcibus aquas. Omnia præpostere perpostera legibus ibunt. Pariterque suum mundi nulla tenebit iter. Et prius illine nobis almum contermina litet. In caput Eu ino de mare vertet iter. Fluminaque in fontes cursu redditura supino. Ante retro Simois fluet. Ad fontem Xanthi versu recurret aqua. Fluminaque ad fontes sua redditura caput. Fluminaque ad caput incolent revocata liquores. Multa prius. Vasto labentur numina ponto. Amnis & inversas duxerit ante vices.

PRÆPVTIVM PRÆCIDERE.

Cultro laxeo membra tenella lecare. Præputia pueri sacro præcidere saxo. Tum puero genens signam de more vetusto imprimitur.

PRATVM.

Florens, vernans, herbidum, viride, odorum, frigunum, floridum, herbosum, udum, humidum. Pratum ridentibus herbis. Vere novo ridens. Quod siccens bibit æthesis imbrem. Loba viridantibus herbida pra-

us.

ris. Area nitidissima. Area humida de guttis lenè so-
nantis aquæ. *Prata movent animos diversicoloribus
herbis. Prata recentia rivis. Florea rura. Vbi Zephyris
aselonibus halent perpetui flores. Prata smaragdineo
valore.

PRECARI.

Verba precantia dare, dicere, fundere. Preces admo-
vere, adhibere. Sollicitare precibus. Orare precari. Voce
rogare. Fatigare votis. Corde gemere, supplicibus vo-
tis prosequi. Supplicibus expescere votis. Tendere
manus. Ad pia propensum vota vocare.
Deum. Supplex [illegible] precatur. Ad tua coniugio.
Ac supplex tua numina posco. Per superos, & conscia
numina veri oraie. Ferre irè preces. *V. Deos precari.*

PRECES.

Verba precantia. Verba rogantia. Vox rogans. Preces
justæ, bonæ, pia. Sollicitæ, timidæ, pudicæ, castæ, sup-
plices, humiles, [illegible] mollientes, flebiles,
preces animæ. Ore [illegible] stellatis superi, regis
in aulam.

PRECES AVDIRE.

Accipere preces. Excipere, admittere genium. Per-
cipere aure preces. Moveri, flecti precibus. Annuere,
assentiri oranti. Vota dare rogantis. Suscipere vota
linguæ. Percipere [illegible] aperta, facili, placida
aure. Aures precibus [illegible] præbere benignas. Non fingere
vanas supplicis ella preces. Vota rogantis rogatum.
Dare se placidum quærenti. Audire vota quæ pia lin-
gua facit. Accipere vultu pia vota sereno. Inclinare,
porrigere ptonas clamoribus aures. Audire verba an-
xia fletu. Applicare facilem aurem supplicantibus.
Admovere aurem benignam supplici. Dare se facilem
votis.

PRECES NON EXAVDIRE.

Spernere, negligere, repellere preces. Averta aure
negligere Preces. Cotemnere preces supplicum. Negare
implorantibus aurem. Occludere aurem questibus.
Abnuere aurem supplici. Vultu terrico despicere que-
ras. Aversari, despicere vota rogantis. Surda velut an-
re repellere gemitus. Rapidis dare vota irrita ventis.

PRINCEPS.

Inclytus, bellicus, belliger, illustris, pius, justus. Ad-
pic-

præmia velox, piger ad pœnas. Viribus uteus. Marte ferox. Vinci nescius armis. Rerum cui summa potestas. Populos sub ditione tenens. A summo ordine nomen habens. Iustitiam vigili pietate regens. Insontes tegens, & pœnis errata coercens. Rerum sceptra gubernans. Suaquem virtus nullis heroibus æquat. Metuenda tenens scripta jubente Deo. Cui imperium servare pios, & plectere fontes. Cui populi incumbit cura paterna sui. Largo pectora docta favore juvans. Victricibus inclytus armis. Cui data majestas cogendi mobile vulgus. Serviat ut vera religione Deo. Fovens & protegens ingenuas artes. *Quare Heros.*

PRINCIPES ELECTORES SACRI Romani Imperii.

Clara viris septem fulget Germania, summis
Quos penes arbitrium Cæsaris omne manet.
Præsul Agrippinas sacri Archiper Itala regna.
Cancellarius est totius imperii.
Per Germaniæ Moguntinensis Episcopus arva
Præstat idem: per idem Gallica Trevir agit.
Poma Palatinus dapifer Comes aurea gestat.
Dux gladios equitum Saxo magister habet.
Marchio fert sceptrum Camerarius. Ipse Bœmus.
Rex pincerna manu pocula digna tenet.

PRINCIPIVM.

Exordium. Primordium. Initium. Cœptum. Inceptum. Limen. Exortus. In prima fronte libelli. In limine vitæ. Tempore quo primum Phrygia formabat in Ida Æneas classem.

PROCVS.

Turba luxuriosa proci. Turba temeraria. Copia procorum. Multorum frustra votis optata procorum. Multorumque fuit spes invidiosa procorum. Mille procos habuit bis septem nubilis annis.

PRODERE. Quæro Iudas.

PRODESSE.

Iuvare. Conducere. Favere. Avera frumentis favet. Pecori opportuna loca, & commoda Baccho. Est operæ pretium.

PROHIBERE. V. Impedire, Resistere.

PROIICERE. V. Iacere.

PROLES. PRO-

PROMETHEVS.

Satus Iapeto. Cui pyrrha fui filia fratris erat. Aetias volucres sanguine fixus alit. Qui carpitur viscera in Curis saxis. Iapetionides. Ἰαπετιονίδης, Iapetionides. Προμηθεύς, ingenis largitor.

PROMISSVM.

Res promissa, pollicita. Receptum. Linguæ fœdera. Pignora pollicii. Verba pollicita. Promissi fides. Promissi gratia.

PROMISSVM SERVARE.

Pollicitis addere fidem. Promissum facere, reddere. Stare promissis. Dare pollicita pignora. Promissis manere. Præstare, servare fidem. Persolvere promissa præmia. Tibi maxima rerum verborumque fides.

PROMITTERE.

Offerre, deferre, obligare, obstringere fidem. Facere promissum. Dare dextras fidemque. Dare promissum. Si tamen hoc ulli de se promittere fas est. Spondet reduces inducere retris. Pollicer.

PROMVLGARE.

Retegere, Detegere. Aperire. Patefacere. In publicum efferre. Prodere. Vulgare. Palam facere. Palam referre. Effetre sub auras. Demere silentia.

PROPE.

Iuxta. Propter. Propter summum volitat. Secundum plena fluminia. Fasti Sinoenis ad undam. Haud procul hinc.

PROPERARE.

Tollere, rumpere, pellere moram. Morã abeti. Rapidis ferri passibus. Nulla mora est operi. Haud mora. Nec mora. Præcipitare viam. Vigere citel. Ferri cursu. Festinare viam. Festinate viri, nam tuta per æquora vectis. Segnitiei.

PROPERTIVS.

Blandus. Prænestæ Propertii. Cujus opus Cinthia sola fuit. Romanus Callimachus. Proxima supposito contingens Vmbria campo. Quem genuit. Romanique aderit pagina Callimachi.

PROPHETA.

Patidicus, verediens, vaticinator. Edens oracula verdicis vocibus. Repletus præsagi afflatu sancto. Divino numine tactus, motus, actus, agitatus. Qui oracula

sancta canit. Divino percitus œstro. Quem voces veterum, & sancti cecinere prophetæ. * vates sacri. Interpres Numinis. Venturi prascia turba. Sagax ventura videre fatidicus vates. Doctus futuri. V. *Prædicere.*

PROSERPINA.

Erebi regina. Nata Cereris. Persephone. Inferni pollens regina Tyranni. V. *Regina. Inferni.*

PROSPERE.

Omine lætò. Secundo flatu. Lætis secundis successionibus. Vento secundo. Dextro alite. Deo secundo, favente. Dijs auspicibus. V. *Felix.*

PROSPERITAS.

Tibi tempora veris erunt. Dum juvat & vultu ridet fortuna sereno. Donec eris fœlix multos numerabis amicos, Tempora si fuerint nubila solus eris. Dum mea puppis erat valida fundata carina. Qui mecum velles currere, solus eras: Sed quia contraxit vultum fortuna, recedis, Auxilio postquam scis opus esse tuo. Dum flaret velis aura secunda meis. Est velis aura secunda meis. Navis mea fertur amico vento. V. *Rebus secundis.*

PRVINA

Matutina, cana, virtea, gelida, concreta, nocturna, hiberna, canens, nivea, rigida, fosida. Excepta lunæ. de nocte pruinæ.

PVBLICARE. V. Promulgare.

PVDERE.

* Erubescere. Erubuit Phaeton. Subitus invita notavit ora rubor. Æstuat ingens imo in corde pudor. Non attollere contra sustinuit oculos. Qui color infectis adversi solis ab ictu Nubibus esse solet, vel purpureæ auroræ, is fuit in vultu. Flava verecundus tinxerat ora rubor. Pudor vultus gravat. Erubuit, gremioque pudor dejecit ocellos. Erubuere genæ, totoque recanduit ore. Pudor ora subit. Pudore sensi me totis erubuisse genis. Lumina fixa tenet plena pudoris humo.

PVDOR.

Purpureus, roseus, tener, castus, virgineus, verecundus, ingenuus, honestus, turpis. Character, nota, index ingenuæ mentis. Dejiciens oculos. Humi flectens lumina. Ora inficiens, colorans. Qui se manifestat. Prodit in ore. Solvere jura pudoris. Ponere pudorem. Violare pudorem. Extinctus pudor.

PVEL-

PVELLA.

Formosa, tenera, bella, culta, ornata, candida, nivea, operosa cultibus, facie præsignis, facie insignis, forma præstante, laudatissima forma. Vna digna duas forma vincere. Oculos deiecta modestos. Raras dotata per artes. Sibi quam non vendicat alter. Turpis, lascivus, petulans, procax, audax, superba, præta, deformis. Nimium vaga turba puellæ. Dulce puella malum. Perpetuum nata puella malum.

PVELLA CASTA. V. Casta puella.

PVER.

Formosus, facie spectabilis, tener, lascivus. Incautis nimium temerarius annis. Impuræ matris prolapsus ab alvo. Turba minutus. Multa callidus arte. Penæ puer, dubiaque tegens lanugine malas. Puer in pubes & adhuc non utilis armis. Iuque sinu puerum qui nondum impleverat annum, Dulce ferebat onus τὸ νεογενὲς ἔρνος, teneræ germen. V. Iuvenis.

XII. ANNORVM.

Filius huius erat primo lascivus in avo.
Addiderat que annos ad duo lustra duos.

XIIII. ANNORVM.

Tertius interea decimo successerat annus.

XV. ANNORVM.

Iam tria lustra puer furto conceptus agebat.
Is tria cum fecit primum quinquennia, montes
Deserit patrios. V. Annus.

XVI. ANNORVM.

Pulcer, & octonis iterum natalibus actis.
Signarat teneras dubia lanugine malas.

PVERITIA.

Ætas infirma. Ætas mollis & apta regi. Anni molles, teneri, pueriles, primi. Primum ævum. Mobilis ætas. Casibus impingens complaribus ætas.

PVERPERA.

Laborans utero, Gemelli pera. Prolem enixa gemellam.

PVGNA.

Anceps, tristis, ferox, aspera, sæva, acris, cruenta, sanguinea, acerba, terribilis, crudelis, trux, atrox. Certamen infandum, immane, martium. Fremebundi certamina Martis. Flebile Martis opus. Prælia Mavortia, cruenta,

cruenta, αἱματος πέλαγος. sanguinis pelagus.

PVGNARE.

Dimicare pugna. Decertare. Certamina subire. Concurrere ferro, telis. Conferre dextram. Miscere prælia. Conturrere campo. Arma armis nectere. Gerere Martis opus. Decernere ferro, armis. In certamina venire. Crudo pugnam committere cæstu. Prima manu tentare pericula belli. Succedere pugnæ. Celeri certare lagitra. V. Bellum gerere.

PVGNARE PRO PATRIA.

Protegere patriam fortibus armis. Ruere in arma pro libertate patriæ. Ruere in arma pro patriis focis. Patriam Marte iueri, tutari. Facere prælia pro patria.

PVLCER. Quare Forma.

PVLVERVLENTVS.

Pulvere turpis. Canitiem immundo profusam pulvere turpant. Fœdare in pulvere crines. Glebasque jacentes, Pulverulenta coquit maturis solibus æstas. Pulverulenta fuga dare terga per agros.

PVLVIS.

Inanis, levis, siccus, exiguus, cæcus, æthereus, tenuis. Turbidus atra caligine. Quem venti magno turbine corripiunt. Quem dissipat aura. Quem turbinis ira rapit & disijcit. Quem aura levis torquet. Fulvus arenosa surgens tellure sub auras. Brigitur globus, atque operit caligine densa. Corripedumque vias, aurigarumque labores. Vide ut arranubes pulvere abscondat diem. Fumo similes campus erigit in cœlum nebulas.

PVNIRE.

Sumere supplicium vindici dextra. Ultrice manu frangere, & supplicio premere. Punire crimina indocta rota. Laniare rotis. Elidere crura. Confringere crura. V. Pœna afficere.

PVNITIO. V. Pœna.

PVNIRI. V. Pœnas dare.

PVRGARE.

Vitæ crimina demere. Eluere, abluere omne nefas. Diluere vitiorum sordes. Auferre criminis onus. Criminis admissi contagia mundare. Abstersis sordibus scelus omne abluere. Tollere, expiare peccatum.

PVRPVRA, PVRPVREÆ VESTES.

Fulgens, rubra, tutilans, regalis, preciosa, nobili, sangui-

sanguinolenta, ardens, rubens. Color purpureus, Tyrius, Ostricinus, Tyrii colores. Tyrius succus. Ostrini colores. Purpura pœna. Ostrum purpureum, puniceum, coruleum, rutilum, Sidonium, Getulum. Tyrium quæ purpura sensit ahenum. Tyrio murice palla saturata, satura, tincta. Satura a murice vestes. Vellera medicata Tyrio aheno. Tincta Sidonio murice lana. Adusto murice candens. Tyrio distincta murice vestis. Tyrio ardebat murice lana. Sidonio insignis amictu. Sidonium picto chlamydem circumdata limbo.

PVTARE. V. Omnio.

PVTRIDVS.

* Corruptus. Vitiatus. Illuvie peresus. Loca sente, situ, longa carie confecta.

PYGMÆVS.

Parvus, brevis, riui instar, parvulus. Certans, bella gerens, cum gruibus. Pygmæus parvis currens bellator in armis. Repulsque per æthra curvis unguibus à sæua feritur grue.

PYTHAGORAS.

Samius senex. Qui posse renasci Nos putat. Divinus, prudens, celebris. Panthoides.

Q.

QVADRAGINTA.

Decies quater. V. Annus.

QVÆRERE.

* Investigare. Rimari. Requirere. Explorare. Lustrare. Cautis pectoribus tenacia latentes. Vestigare viros. Alte vestigat oculis. Omne terra, omni quærere profundo. Scrutari. Quæritare. Indagare.

QVATERE.

* Concutere. Movere. Quassare. Nutu tremefecit Olympum. Quatere, vibrare, coruscare hastam. Testa quatichant cuspide thyrsos. A mæstare lacertis.

QVIA.

Quoniam. Propterea quod. In promptu causa est. Nempe.

QVERCVS.

Patula, glandifera, ambrosia, dura, rigida, aëria, sublimis, annosa, validæ Chlomis arbor. Iovis arbor. Sacra Iovi,

Iovi. Gratissima porcis. In fixis alte radicibus hærens. Annoso robore quercus. Curvata glandibus.

QVERI.

Fundere questus, Dare querelas. Effundere querelas. Edere, promere, proferre querelas. Loca complere, replere querelis. Turbato pectore rumpere questus. Volvere tristes querelas. Iactare tristia verba flexibus querelis. Implere cœlum questibus. Peragere querelas. Multa querens igaominiam, plagasque superbi victoris. Sedebat mœsta queræns, Philomela mœsta flet noctem, ramoque sedens miserabile carmen integrat, & mœstis late loca questibus implet. Gemere alicuius crudelia fata. Longas in fletum ducere voces. (Me miserum!) ingeminat.

QVIES.

Mollis, optata, jucunda, secura, placida, languida, grata, tranquilla, amica. Pacis amans. Reparans, recreans defessi corporis artus. Recolligens vires fractas. Reficiens membra quæ fracta labore jacent. Quæ reparat artus. Quæ membra fessa, defessa, fatigata, defatigata, lassa, languida renovat. Requies blanda, dulcis, petita, secura. V. *Somnus*.

QVIESCERE.

Placidæ indulgere quieti. Carpere optatam quietem. Placida quiete fess. membra levare. Capere dulcem quietem. Frui quiete. Hæc vbi securæ terra quietis erit Litera iam lasso posset sistit opus.

QVINDECIM.

Tria lustra agere. Arcas adest ter quinque ferens natalibus annos. Is tria cum fecit priorum quinquennia; montes Deseruit patrios.

R.

RABIES.

PRæceps, vesana, indomita, sæva, furiosa, malesuada, malesana, effera, concita, acerba. Nigro armata furore. Efferra vis animi. V. *Insania*.

RABIE AGITARI.

Ardere, flagrare, acerba rabie. Furiosa rabie cogitum, percitum esse. Animus stimulatur furente rabie. Corda tument rabie. Rabies, furor, iraque mentem præcipitant. Impelli, agi, circumagi, agitari rabie. Pectus anhe-

anhelum, & rabie fera corda tumescunt. Dira subit rabies. V. *Insanire.*

RADIX.

Radices agere. Radices ad Tartara tendere: Arbos longis radicibus hæret. Radices altius arbor agit.

RAMVS.

Spatiantia brachia. Arboreæ frondes. Ramus fragilis, patulus, frondens, nouellus, pensilis, umbrans, viridis. Arbore pendens. Curvates pomorum pondere. Incerto pondere nutans. Autumni pondere pandus. Alumnus alicuius, *prouenire in fructu.*

RAPA.

Frigore gaudens. Præbens commoda multivoris alimenta colonis. Quæ inflat alitque.

RASTRVM.

Rastellum, pecten rarus. Instrumentum dentatum. Rastrum curvum, dentatum, validum, rigidum, grave. Curvis purgatur vinea rastris. Iniquum pondus rastri. Vertere terram pectine. Rastris glebas frangere inertes. Non Rastros pitietur humus, non vinea falcem.

RATIO.

Indagans, sapiens, cæca. Lavens densa caligine mersa. Excelsa, dominans in corporis arce. Iudicium faciens è rerum cognitione. Sensa animi rapiens hausta à Radijs luminis. Vsus rationis.

REBVS ADVERSIS.

In miseris rebus. Rebus deploratis. Rebus in angustis. In misera sorte. In rebus egenis, asperis. Cum sors adversa fatigat. Horrificas sorte tonante minas. Fractis undique rebus. Cum sors irato fulminat ore minas. Rebus in arctis. Sorte furente, indignante, irascente.

REBVS SECVNDIS.

Cum vultu ridet fortuna serena. Dum aura secunda flat, afflat. Cum fortuna juvat. Dum sors favet, arridet, ridet. Dum vultu blando, blandidulo, sors aspicit. Dum navis fertur, ie vento secundo. Dum mea per placidas cymba cucurrit aquas.

RECEDERE.

Retro pedem cum voce reprimere. Trepidusque repente refugit. Locoque abscede verendo. Cedere, Limina linquere, Gressus removere.

RECO-

RECOGNOSCERE.

Reddere incudi. Tradere incudi. Vocare ad iudicium limæ. Limam adhibere. Elimare. Lima mordacius vti. Pungere errata doctis liturris.

RECORDARI.

Tenere pectore, mente. Memori pectore dicta notare. Voces alicuius mente sua concipere. Inhærere pectoribus. Animo adesse. Animo alicuius sedere. Ante oculos semper habere. Totis animi sensibus infixum habere. Habere signatum memori pectore. Fida mente tenere recepta. Semper gerere corde reuincto. Signatum hoc memori pectore nomen habet. Hæret pectori. Et vocem memori condidit aure ruam. Manet alta mente repostum. Animo fixum immotumque sedet. Æternum seruat sub pectore vulnus. Nulla dies unquam memoti vos eximet æuo. Non excidit animo. ἐν φρεσὶ γράφειν, scribere in mente.

RECTVM.

Æquum, bonum. Fas. Auro venalia iura. Fas omne abrumpere. Sacrata resolvere iura. Decipimur specie recti. Mens sibi conscia recti.

RECVSARE. V. Negare.

REDIMERE, REDEMPTOR.

In medio turbine lethi versantem eripere. Pretio redimere. Generis lapsi sarcire ruinas. A morte reducere. Reparare genus humanum. Eripere leitho. Subducere morti. Christus nos ex hoste recepit, nos morte redemit. Pretioso sanguinis Lytro asseruit. Quare Reparare.

REDIRE.

Quærere reditus. Conversis recurrere equis. Si patrios vnquam remeassem victor ad argos. Referre pedem ad aliquem locum. Remeare repetere. Ipse urbem repeto. Reverti. Quà gressum extuleram repeto. Me refero inde domum. Retroque reviso. Esse reducem. Conversis domum dare lintea. Pedem reflectere. Passi repetunt præsepia tauri. Retrorsum vela dare atque iterare cursus relictos. Quis te redonauit Quiritem Dis patriis Italoque cœlo. Revocare gradum. Vide Regredi.

REDVNDARE.

Tumor tumuli aquis. Affluere, superfluere, abunda-

re. Pomis exuberat annus. Vinis fœcunda nimis. Ager inbrientibus æstuat herbis.

REFORMARE.

* Vaganti frena licentiæ injicere. Amovere culpas. Veteres artes revocare. Leges resumunt priscam canitiem. Talem sentire Solonem res Pandionæ, id est reformatorem habuerunt Solonem Athenæ.

REFRIGERARE & RI.

* In reducta valle æstum vitare. Fluvij gravem solantur æstum. Ripa viridante æstum levare. Gelida reficere aquâ. Ortus canis æstivi vitare sub gelida umbra. Æstum grata inimitabat umbra. Aurulâ lenire æstum. Æstum relevare. Flumine gelido frangere soles. Aura gelido fovet afflatu. Aperto pectore ventos accipere. Arborea abundabra frigus ducere. Patula arbore defendere soles. Rabiem canis aquila nemorosi fontis lenire.

REGERE.

Vti habenis. Iuga flectu habenis. Tenere, moderari frena. Vrbes frenare superbas. Regere nepes. V. *Imperare.*

REGINA INFERNI.

Proserpina. Hecate. Trivia, Phlegetontis. Persephone. Trimetoria. Phlegetonea regina. Plutonia conjux. Nigri Iovis invida conjux. Trinacria Iuno. Persephone scelerata. Sparsa caput Phlegetontide lympha. Inferni potens inverbona pyramni. Pilia Cereris.

REGNARE. V. Imperare.

REGNVM.

Magnum, ingens, longum, potens, proavitum, antiquum, vix latis aptum regi. Sceptrum potens. Rerum moderamen. Fluno regni iura minora tui. Centum urbes habitant magnas vberrima regna. Patrio insontes pellere regno. Post aliquot mea regna annos mirabor arista.

REGREDI.

Gradum referre. Pedem referre retro. Gradum abducere retrò. Dare lintea retro. Iter revolvere. Torquere vestigia. Pelagus remitiri. Discedere verso gradu.

RELIGIO.

Prisca, antiqua, avita, sancta, pura. Gratissima cœlo. Populus sub antiqua religione meri. V. *Dei colunt.*

RELV.

RELUCERE.

Mavors adamante coruscat. Radiare. Rutilare. Fulgurare. Micare. Nitere. Niteſcere. Tenebraſque ſerena Luce ſecat. Diſpergere lucem. Latè fulgurat unbo. Collucent populo menſis. Nova lux oculis effulſit. Caerula nubes ſolis inardeſcit radiis, longeque refulget. Nocturna renidet Luna. Terque ipſa ſolo, mirabile dictu, emicuit. Fulgere in armis. *V. Niteſcere.*

REMIGARE.

Ducere remos. Verrere, ſulcare freta remis. Scindere aquas. Fluminis aquas torquere remis. Impellere navem remis. Movere freta remo. Movere remo carinam. Remo pellere navem. Incumbere vaſtis remis. Aequora verrere Remis ſollicitare freta. Intendere brachia remis. Agili peragat freta caerula remo. Findere remigio aquas. Vti remis. Remos impellere, movere. Inſurgere remis. Pulſare undas remo. Remo carpere iter. Dividere remis. Spumeſcunt aequora remo. Navis ire remige, remis. Referre ad littora remos.

REMUNERARI. MERITA.

Reddere vicem meriti. Officio pretium rependere. Referre honorem officii. Referre, reddere, rependere gratiam. Praemia digna referre. Reddere pretium laborum. Grates perſolvere dignas. *V. Gratiam referre.*

REMVS.

Agilis, validus, citus, tardus, legnus, levis, pendens, ſidemiſſus. Verrens aequora. Secans undas. Agiles faciens navibus alas. Lignum ſulcans aequor. Νῆες ἐπηρεφὲς, navis ala.

REPARARE.

O utinam poſſem populos reparare paternis Artibus! Eadem ſemineo reparata eſt femina jactu. Dic Themi, qua genetrix damnum reparabile noſtri Arte ſit? Scelus expiare. Piare triſte nefas. Culpam hanc miſerorum morte piabunt.

RETETERE.

Repetere verba. Iterare voces. Reportare verba. Repetens iterumque monebo. Nequidquam ingeminans, iterumque iterumque vocavi. Non canimus ſurdis, reſpondent omnia ſilvæ. Hæc in fine loquendi. Ingeminat voces, auditaque verba reportat. Interea toto clamanti littore Theſeu, Reddebant nomen concava ſaxa tuum.

RE-

REPREHENDERE.

Dictis castigare. Carpere causidicus fertur mea carmina. Alienam carpere vitam. Corripere, culpare, objurgare. Censuram dare.

RESECARE FALCE.

Resecare. Amputare. Abscindere. Aciem falcis tentare. Florentes secare herbas. Comam mollis Acanthi tondere. Pubentes herbas falce metere. Arida prata tondere. Falcem maturis supponere aristis. V. Mater.

RESISTERE.

Inexpugnabilis obstat. Medio lapis obstitit arvo. Stetere contra. Verum etiam instanti laesa repugnat ovis. Obsistere. Reluctari. Posse sustentare. Sustentare aciem. Sustinet incursus. Densis obsistere turmis. Crudeli telo inexpugnabilis obstat. Briareus immensus stetit contra aetherem armatum.

RESONARE.

Tympana aera repulsa dabant. Late resonant plangoribus aedes. Avibus resonant virgulta canoris. Saxa sonant, vocisque offensa resultat imago. Et vox assensu nemorum ingeminata remugit. Cum gemitu reboant silvae. Ululatu omne nemus. Coelum tonat omne tumultu. Euridicen toto referebant flumine ripae. V. Vide Echo.

RESPICERE.

Tollere ad sidera vultus. Conjicere oculos in aliquem. Oculis & pectore toto inhaerere. Ad coelum lumina tendere. Passim oculos per cuncta ferre. Lumina defigere. Lumina ferre. Cernere. speculari. Spectare. Huc illuc volvere oculos. Partes oculos verbabat in omnes. Omnia perlegere oculis. Torvè vel torvum tueri. Illi obtutus oculos averso tenebat. Geminas aliquò flectere acies. Lumina fixa tenere. Cuncta oculis lustrare. Vertere ad aliquem luminis orbes. Obtutu haerebat defixus in uno. Os oculosque loquentis laudandum & totum lustrabat lampade corpus. Oculos ferre omnia circum. Nequeunt explori corda tuendo. Invenis tum visu superba Miranus, stupet in Turno corpusque per ingens Lumina volvit, obitque truci procul omnia visu. Tergo fidarem, & tempora Gorgonea, & quae spectata furori.

REL-

RESPONDERE.

Responsum reddere paucis. Responsa dare. Alternis reddere verba notis. Addere verba dictis. Ore referre vicissim. Dicta referre. Redere oro. Reddere verba, sonos. Mutua dicta referre. Verbis tangere verba. Ora resolvere. Iactare responsa. Veneris contra sic filius orsus. Vix ea fatus erat, gemitu cum talia reddit. Responsa referre. * Subjicere. Vana furenti subjicio. Sic contra est ingressa Venus, *ideo*, respondit. Quærenti, talibus ille *scilicet* respondit. Refequi dictis. Nisus ad hæc, *nempe*, respondit.

RESTARE.

* Superesse. Superare. Esse super.

RESURGERE. V. Excitare.

RETARDARE.

Moliri moram. Moras afferre. Iungere, addere moram. Moræ causas afferre. Rumpere, retardare iter. Continere cursum. Quæ tantæ tenuere moræ? Surgentes demoror Austros. *V. Mora, Morari.*

RETIA.

Rara, subdola, sinuosa, subtilia, tensa feris, fallentia, maculis distincta. Ducentia retia pisces. Casses dolosi, laxi, laxati, arcti. Plaga nexilis, nodosa, fallax. Laxata foramina retis. In laqueos auceps decideratque suos. Summaque transibat positarum lina plagarum. *V. Casses.*

RETIA TENDERE.

Retia nectere, ponere, struere, jactre tela, plagas tendere. * Suspendere casses. Cava retia contento fune trahere. *V. Venari.*

RETRO.

* Pone. A tergo. Post tergo. Post vestigia. In caput alta suum labentur ab æquore retro flumina.

REX.

Magnanimus, purpureus, potens, magnificus, invictus, armipotens, belliger. Tenens, genus regia sceptra manu. Imperiosa, veneranda sceptra gerens. Quem penes est legum veneranda potestas. Quem Deus in celsa sede locavit, opibus magnis & honoribus auxit. Cui tradita divinæ custodia legis. Cujus non falsum gloria nomen habet. Rector. Præses rerum. Regnator populorum. Qui solio sedevalto. *V. Princeps, V. Heros.*

RIDERE.

Tollere risum. Laxare labella risu. Gestire risu lætissimo. Concuti risu. Ora in risum soluere. Ludere protervo risu. Concuti cachinno. Romani tollent equites, peditesque cachinnum. Perpetuo risu pulmonem agitare solebat Democritus. Iugeminat tremulos naso crispante cachinnos.

RIGARE.

Spargere semen aqua. Roratas mittere aquas. Largo fletu simul ora rigabunt. Vultum lachrymis atque ora rigabat. Sparso latè rigat arva cruore. Tempus erat, vitrea quo primum terra pruina Spargitur. Tunc bibit irriguas fertilis hortus aquas. Et amicos rigat imbres. Irriguumque bibant violaria fontem. Nutrire humore. Rivos ducere lenis aquæ.

RIPA.

Obliqua, fluvialis, opaca, curva, declivis, sonans. Ripa lenè sonantis aquæ. Blando flore coronata. Antiqua gramine. Latus raucum, spumans, refluum, resonum, undisonum. Margo devexus. Educens salices. Premunt ripæ resonantibus undis. Magno agmine complere ripas. V. *Litus.*

RISVS.

Dulcis, blandus, tremulus, lætus, hilaris, procax, facilis, lepidus, effusus, urbanus, obscœnus, nimius. Casta fides, risus hilares, moresque pudici.

RISVM MOVERE.

Eliciere, Excutere risum. Quatere risu populum. Dare risus, Concitare, movere, facere risum.

RIVVS

Torrens, rapidus, præceps, strepens, cadens, spumans, turbulentus, verticosus. Quem pluvia dedit. Qui rupto aggere de montibus fertur. Ab alta supe cadens. Stridens per alta cacumina montis. Nimbis hyemalibus auctus. Vberibus fœcundis aquis. Diuersis lapsi de partibus amnes. Tenuis fugiens per gramina rivus. Dulcis aquæ saliente sitim restinguere rivo. V. *Fons.*

RIXÆ.

Turpes, molestæ, iniquæ, amaræ, tetricæ, rabiosæ, clamosæ. Dissidium. Discordia. Lis. Iurgia litigiosa. Iurgia insana. Rixa protervæ, improbæ, levis. Amaræ

prælia linguæ. Crescens ab exiguis causis. Minimis verbis interdum maxima crescens. Lites gignere. Citre discordiam. Quære *Iurgia.*

RIXARI.

Dicere, nectere, miscere iurgia. Meditari iurgia linguæ. Linguam ad iurgia solvere. Per iurgia dicere. Iurgio contendere. Aker̃cari. Iurgari. Ministrare verba rixæ. Acuere in iurgia linguam. Querelis assurgit & irrita jurgia dictat. Illis nocetur magno discordia motu. Et certamen erat. Discrepare. Concertare. Quere *Iurgari.*

ROBUR.

Durum, validum, prævalidum, firmum, solidum, invictum, inexpugnabile, Herculeum. Vires valentes, præstantes, vegetæ, nervosæ. Innata rupibus altis robora Quære *Vires.*

ROBUSTUS.

Viribus esse invictus. Præditus viribus. Viribus insigni. Pectore firmo. Valido esse robore. Herculea valida gens. Viribus superbus. Corpus durum patiensque laborum. Timor ille Phrygum, deus, & tutela Peiasgi Nominis Æacides, caput insuperabile bello. Sed quæque Marte ferox, & vinci nescius armis. Tam nunquam facta pace cruoris amans. Animi plenissima magni pectora. Acer erat, belloque ferox ad vimque paratus. Fervidus ingeniorum vero, & cladibus asper.

ROBUSTUM REDDERE.

Vires animumque suggerere. Robur suppeditare. Fortem, robustum reddere. Firmare. Confirmare. Vires addere, dare.

ROMA.

Inclyta, bellatrix. Vrbs alta Quirini. Saturnia. Dardania. Ausonia. Quirinalis. Septemgemina. Rerum domina, caput orbis. Quæ summum gessit in orbe locũ. Triplex, equitatu, plebe, senatu, Pulcherrima rerum. Vrbs Romulea. Vrbs Martia. Quo pullum Latio clarius exstat opus. Triumphati caput orbis. Prospiciens de septem montibus orbem. Vrbs quæ toti præsidet orbi. Vrbs septem alta iugis. Domina qui natus in vrbe est. Romulidarum arcis servator candidus anser. Quæ de septem totum circumspicit orbem montibus *REGINA*, civitatum omnium princeps.

ROMANI.

Æneadæ. Phrygij nepotes. Quirites. Turba Quirini. Viri Ausonij. Latio de sanguine nati. Gens Ausonia Romana. Turba togata. Romanos rerum dominos, gentemque togatam. Romulidæ. Populus Quirini. Nobilium turba Quiritium. Crede mihi, Nimium Martia turba sapit.

ROMVLVS.

Magnus, sortis, invictus, trabeatus, trabea decorus. Lituo pulcer trabeaque. Iliades. Marte satus. Proles Martia. Martigena. Rex Romanus. Romanæ conditor urbis. Nutritus lacte lupæ, Sabina feri contudit arma Tati. Eductiplures illustri ex ubere reges. Clarus Iliæ puer.

ROS.

Cœlesti. virens, stillans, recens. Aquæ roratæ, rorifles. Sparsaque cœlesti rore madebit humus. Ros in tenera pecori gratissimus herba. Pascuntur rore cicadæ, Canuerint herbæ rore recente quater. V. *Rigare.*

ROSA.

Verna, rorata, odorata, tenera, albens, amœna, candida, auricoma, fragilis. Veneri sacra Quæ suavem spirat odorem. Oblectans mille modis. Ad radios floret quæ splendida solis, & moriens flectit sole cadente caput. Quæ manè viget, marcida nocte cadit. Cui color est nulli immitabilis arti. Medio quæ solis adusta calore, Ponit deciduo pendula flore comas. Quæ manè levibus viget alta pruinis, Arida vix primo vespere facta cadit. ῥοδοχρὶς τὸν ὄφθαλμὸν, Horum ocellus.

ROTA.

Curva, obliqua, celeris, fervens, rapida, disiecta. Orbis rotæ. Orbes celeres. Summæ curvatura rotæ. Perpetuum quæ circumvehitur axem. Atque rotis summas levibus perlabitur undas. Obliquæ signa iterata sequi.

REVERTI. V. Redire.

RVBIGO.

Spica rubigine lædi. Scabra rubigine exedi. Malis culmos edit rubigo. Squalida rubigo infertur aratris desertis. Enses sunt scabri morsu nigræ rubiginis. Ferrum depositum roditur scabra rubigine. Gladii hortensi situ.

RVBERE, RVBOR.

Roſeus, purpureus puniceus, coruſcus, caſtus, ſanguineus, flammans, igneus. Inficiens, tingens ora. Ora notans. Pingens vultum. Miſtus candore. Sedens in ore. Inficitur teneras ore rubente genas. Pueri rubor ora notavit. Niveos infecit purpura vultus. Virgineum ore pudorem ſuffundere. Pectora traxerunt tenuem percuſſa ruborem. Sidonio mollis aheno Repetita bibit lana rubores. Contrahere ruborem. V. *Pudor.*

RVGA.

Senilis, anilis, deformis, informis, fœda, aſpera, ſeva. Arans vultum, ſulcans cutem. Fœdans, turpans, notans, criſpans frontem.

RVMOR.

Volucris, volitans, garrulus, incertus, mobilis, vagus, terrificus, trepidus, ventoſus. Hinc inde volans, ruens. Velox agitatis pervolat alis. *Fama.*

RVMOR STARGITVR.

Mendax præcipiti rumor volat ocyus Euro. Nuncia fama ruit, multaſque allabitur oras. Ad nos vix tenuis famæ perlabitur aura. Fama volat. It fama. Fama vagatur. Magnas it fama per vrbes. Volitat fama per vrbem. Hic incredibilis rerum fama occupat aures. Deditur hic ſubito Romana per oppida rumor. Rumor, vt eſt velox agitatis pervolat alis. Phrygiaque per oppida fama Rumor it, & magnum ſermonibus occupat orbem. Iamque ferebatur vicina per oppida fama.

RVMPERE.

Ille inter primos correpta dura biperni Limina perrumpit, poſteſque à cardine vellit Æneas. Diphnidis arcum fregiſti & calamos. Rumpere ſacrificia molitur colla ſecuri. Tempora perfringit fulva protecta capillo. Portaſque refringit. Ille humeris poſtes concuſſit opacos. Corpora prenſa manu frangebat ad ſaxum. Inſtat vi patria Pyrrhus, nec clauſtra, nec ipſi cuſtodes ſufferre valent. Fit via vi, rumpunt aditus. Nodoſo robore coſtas fregit. Reſtringere portas. Vi pertringere portas. Ferro quatere moratia clauſtra. Torta baliſta faxo gravi fregit portas.

RVPES.

Aëreæ, abruptæ, acutæ, ſaxeæ, Alpinæ, Caucaſeæ, altæ, ardua. Moles præruptæ. Medijs quæ pendet in undis.

Immota, firma, stans vastis in undis. In medio fluctuum. Obvia ventorum furiis, expostaque ponto. Scopuli quos rauca subedit unda. Petra perferens vim venti cunctam, atque minas cœlique marisque. V. *Scopulus.*

RVS.

Perens messes opimas. Florens gravibus aristis. Flavens dulcibus aristis. Promens largas opes. Læto proventu beans agricolam. Spicis flavescens. Campus frugifer, florifer, herbidus, planus, sterilis, amœnus, vestitus gramine mulso. Decoratus cespite molli. Læto gramine vernans. Depromens variis germina picta novis. Picti viridaria campi. Rura beata, dulcia fœcundi soli. V. *Ager.*

RVTA.

Salubris, salutaris, virens, viridis. Superans meritis gramina cuncta suis. Acuens lumina. Pellens venena. Iucunda oculis. Stirpibus atque herbis Boreas cum demit honorem, virens nulla languida facta manu. Inhibens dira mista venena manu. Cuius odor roborat caput & cerebrum. Vigens multiplici virtute medullæ. Attactu leni graues dispergens odores.

S.

SABBATVM.

Ille dies veteri poscit quæ lege quietem.

SACERDOS.

Diuinus, sacer, conspicuus, canus. Tractans mysteria sacra. Namque vbi verbipotens, sacroque salutifer ore. Sontem animam fando instaurat. Damnata Sacerdos Tartareæ fecit antra domus. Sacra dogmata tractans.

SACRIFICARE.

Sacra facere, parare, peragere, celebrare. Deum celebrare donis. Dona imponere aris. Cumulare altaria donis. Tingere victimis aras. Sacris flammis holocaustia cremare. Sacrificis flammis exta cremare. Sanguine taurorum facere sacra Tonanti. Illius aram sæpè tener nostris ab ouilibus imbuet agnus. Taurum ingentem mactabat ad aras. Aris mactabat honores. Dona ferunt, onerantque aras, mactantque iuuencos. Exta cremanda focis imponere. Multa tibi ante ara nostra cadet hostia dextra. Sternere altaria donis. Supplex aris imponere

ponere honorem. Libare Deo exta, victimam. Pateræ libamus & auro. Sacris adolere altaria tædis. Dare thura. Lustramurque Iovi votis. Incendimus aras. Thuria dabant, tepidusque cruor fumabat ad aras. Dare thuris honorem. Deos fumantibus aris placare. Deo cereale sacerdos imponit libum.

SACRIFICANDI RITVS, Ex Virgilio sexto Æneidos.

Quatuor hæc primum nigrantes terga iuvencos
Constituit, frontique immergit vina sacerdos,
Et summas carpens media inter cornua setas,
Ignibus imponit sacris libamina prima,
Voce Vocans Hecaten, cœloque, Ereboque potentem.
Supponunt alij cultros, tepidumque cruorem
Suscipiunt pateris. Ipse atri velleris agnam,
Æneas matri Eumenidum, magnæque sorori
Ense ferit, sterilemque tibi Proserpina vaccam.
Tum Stygio Regi nocturnas inchoat aras,
Et solida imponit taurorum viscera flammis,
Pingue superque oleum fundens ardentibus extis.

SACRIFICIVM.

Dona, munera, honor, officium sacri sacrificij. Pacales flammæ. Dies sacrificij. Ritus sacrificij. Sacra, cœlestia, pia, augusta. Nefanda, fera, dira, crudelia, temerata, mentita, commenta, nova, moris novi. Dona cœlestia. Libamen. Farpium. Sanguis sacer. Honor solemnis. Honor Priscus. Thurea dona. Supplicia dona. Hostia. Victima. Altaria fumantia. Cæsi ad aras iuvenci. Dona imposita aris. Fusus taurorum sanguis. Terque novas circum felix eat hostia fruges, Omnis quam chorus & socij comitentur ovantes.

SACRVM, seu MISSAM CELEBRARE.

Sacra altaris mysteria tractare. Dei pia dona in ara offerre. Vitalia liba, & calices fidelibus in sacrificio, exhibere. De more sacerdos Sacra facit, niveam pro vertice tendit Hostiam, & auratum calicem. Sacerdos signando calicem signa beata dedit.

SAGA. V. Incantatrix.

SAGITTA.

Pennifera, pennata, rabida, cruenta, tincta, madens

felle, serpentis felle lita, concita nervo, volans, celeris, hostilis. Tangens, lædens præcordia, corda. Quæ fertur per nubila. Volans, fugiens stridore horrendo. Quæ missa venit forti manu. Volucres aërias nervo stridente diverberans. Cava tempora trajicens. Arundo. Volucre ferrum. Telum letale, letiferum, vulnificum, penetrabile, acutum, exitiale, stridens, volicans. Exiens ab arcu. Tangens justam metam, Volans per tenerum aëra. Spiculum. Iaculum. Torilibus vibrata phalarica nervis. Quære *Iaculari*.

SALIX.

Amara, lenta, flexilis, viridis, viridans. Irrigui fontis amica. Rigens, & trunco turpis inerte iacens. Lentæ salicis virgæ. Frondes salignæ.

SALOMOM.

Davidides, sapiens. Mentis opumque potens Salomon.

SALTARE, TRIPVDIARE.

Ducere choreas, choros. Exercere choros. Indulgere choreis, Celeri pede pulsare humum. Instruere choros. Ducere choros ad numerum. Agere choros. Dare motus compositos. Pedibus plaudere choros. Membra movere ad modos. Movere pedem ad numerum. Manum implicare choris.

SALTARE.

Saltu ferri. Se saltu credere. Saltu super ardua venit. Dedit saltum properans insilire ripæ. Neque oves, hoedive petulci Floribus insultent. Transire locum saltu. Saltu superare locum. Saltu transmittere locum. Mollibus in pratis unctos saliere per ntres. Tum demum præceps saltu sese omnibus amnis In fluvium dedit.

SALVARE & BEATVM FACERE.

Cœlesti sede locare. Sistere superûm statione. Recipere celestibus oris. Transferre in regna cœlitum.

SALVARE & LIEBRVM REDDERE,

Eripere, vindicare, absolvere, liberare, asserere, eximere, exsolvere, extricare, expedire, Amissam classem, sociosque à morte reduxi. Certè ego te in medio versantem turbine leti Eripui. Medioque ex hoste recepi. O parce, ô patriæ cura salusque meæ.

SAL

SALVARI.

Transferri in sancta regna cœlitum. Cœlesti sede recipi. Sisti cœlestibus oris. Superum statione locari. Æternæ vitæ heredem fieri. In perennem gloriam transferri. Æternæ nanciſci gaudia vitæ.

SALVIA.

Suavis. Dulcis odore, & virtute gravis. Quæ pluribus hominum morbis prodeſt.

SALVTARE.

Manè ſalutatum venio, tu diceris iſſe, ante ſalutatum. Sæpe ſalutatus nunquam prior ipſe ſalutas. Cui non mane feras irriquietus ave. Cui primum ſolito vulgi de more ſalutem, Abſentes pro ſe memori rogat, ore ſalutant. Afferre, dicere ſalutem. Larga donare ſalute. * Læto clamore ſalutare. Salutare aliquem ſuo nomine. Dicere ave. Scribere patri ſalutem.

SAMSON.

Manoades; *id eſt*, Manoë filius. Manoa patre ſtemma trahens. Crine potens Samſon. Zargites, *à patria*. Zargites, rapta Thymnatide, concitus ira, Vulpe Philiſtæos igneque perdit agros. Samſonis concubina Dælila, Thymnatis, *à patria dicitur*.

SANARE.

Relevare corpora morbis. Lapſas in priſtina reſtituere vires. Servare corpora hominum. Medicaminibus triſtes depellere morbos. Levare ope Apollinea, Pœonijs artibus. Pellere ægro è corpore morbos. Ferre opem medicam. Iuvare ope medica. Medicam opem ferre languentibus ægris. Dare medicina ſalutem. Medicari cuſpidis ictum. Dum medicas adhibere manus ad vulnera poſſit. Abſegat. Scire poteſtates herbarum, uſumque medendi. Maluit. V. *Medicina*, *Medicus*.

SANCTVS.

Morum & vitæ labe carens. Integer vitæ ſceleriſque purus. De Chriſto pendens totus, eumque ſequens. Cui rupes ſionisſima Chriſtus. Celebrans facta ſtupenda Dei. Vitans aſſuetos impia facta ſequi. Domini cui lex eſt infinita voluptas. A Domino tradita juſſa ſequens.

SANCTI, SVPERI.

Cœlites. Cœlicolæ. Superi. Divi morte carentes. Omnes cœlicolæ, omnes ſupera alta tenentes, Dii ma-

ris & terræ, quique his meliora tenetis, Inter diversos cum Iove regna polos. Vltima semper expectanda dies homini est, dicique beatus. Ante obitum nemo supremaque funera debet. * animi cœleste. *Horat.* Quieti ordines Deorum. Cœlestes Cives, Indigitesque cœli. Ætheris Quirites. Poli Quirites.

SANGVIS.

Calidus, feruidus, ruber, purpureus, venifluus, decolor, tener, crassus, tepidus largus, letifer, concretus, puniceus, ater. Cruoris, sanguinis imber fluus, effusus, profusus. Cruor, rutilus, roseus, crassus. Sanguineæ guttæ, Atro tepefacta cruore terra. Inundant sanguine fossæ. Cede tepebat humus. Aeva cæde madescunt. Sanguine terra tepet. Largo terra sparsa cruore madet. Membra fluentia tabo. Spatio torabant sanguine vepres.

SANGVINEE GAVDENS.

Cupidus cruoris. Gens avidissima cædis. Multa cæde cruentus. Sævus. Crudelis. Sanguinem sitiens.

SANGVINOLENTVS.

Sanguine sparsus, conspersus, Maculatus, fœdatus sanguine. Stetit imbre cruento informis facies. Infando pollutus sanguine. Squalentem barbam, & concretos sanguine crines. Præceps sanguineo delabitur igne cometes.

SAPIENTIA.

Prouida, divina, egregia, victrix fortunæ. Divûm munus. Cautè prævisa pericula vitans. Omnia consulta mente gerendo regens. Cui comes est gloria, & immensa opes. Nullum numen abest si hæc prudentia. Nunquam aliud natura, aliud sapientia dicit. * Est huic ingenium cœleste, ac divinum, & rerum prudentia futura. Est ei animus rerum prudens, ante annos animumque gerit, curamque virilem. Consiliis habitus est, & rebus gerendis non futilis Auctor. Est ingens vis animi qui fulminis in morem celer rapitur omniaque pervadit. Canicies animi, quamvis ætas viridis. Ignei motus animi. μετὰ τῶν ὀφρύων, os mufarum. *De homine sapiente dicit.*

SAPHO.

Pectoris, ingeniosa, facunda. Puella Lesbis. Aonia Lesbis amica lira. Vates Lesbia, Pelasgis. Cui inge-

nium

nium molle Thalia dedit. Cui Pegasides blandissima carmina dictant, Lesbia Pieriis Sappho soror addita Musis.

SATA.

Teneris lactantia succis. Dulce satis humor.

SATIARE & SATIARI.

Exsatiare. S. turare. Exsaturare. Eximere famem epulis. Postquam exempta fames, & amor compressus edendi. Iamque cibo, vinoque graves, somnoque jacebant, Nec cythiso saturanter aper. Explere dapibus, & vino sepeliri. Esse saturum. Refectus ad satiem. Vvidus egregiè. Placata est fames epulis. V. *Epulari*.

SATISFACERE.

Fructus respondet labori. Favor respondet meritis. Non lactare inani spe. Voto respondere.

SATVRNVS.

Deus falcifer. Deus Leucadius. Deus senior. Deus falcitenens. Curvata falce minans. Qui genus indomitum, & dispersum montibus altis Composuit, legesque dedit. Saturnius pater. Aureaque ut perhibent, Saturno rege, fuerunt Szcula.

SATYRI.

Leves, celeres, pede rapido. Ruris Dii. Turba proterva. Saltibus apta juventus. In Venerem Satyrorum prona juventus. Saltantes, lascivi, capripedes, cornipedes, biformes, petulantes, montícolæ, semimares. Este procul Satyri, petulantia numina, turpes.

SAVL PRIMVS HEBRÆORVM REX.

Saulo Davides septri successit honore. Saulus vexatus furis. Cisides; Cisi filius. Ilius Idumæam Cisides tollere gentem. Sauliades, Ionathas, Saulis filius.

SCABIES.

Grex totus in agris unius scabie cadit, & porrigine porci. Scabra mortifera, atra, mala. Lædaret aut teneras pustula rupta manus. Turpis oves scabies tentat, Pernicios a lues. Illuvies. Scabie laborare. Vrgeri scabie.

SCANDERE.

Ascendere, conscendere. Evadere ad summi fastigia culminis. Summi fastigia tecti ascensu superare. Ingredi in altum. Postesque sub ipsos Nititur gradibus. Mese attollit in auras. Tollitur in cœlum. Conscen-

d.i

dit furibunda rogos, Superas evadere ad auras. Inque domos superas scandere cura fuit.

SCELVS.

Infandum, nefandum, exitiale, immane, nefarium, impium, cruentum, inexpiabile, crudele, pudendum, detestabile. Factum triste, turpe, Facinus malum. Ministerium sceleris. Culpa in Deos, Piaculum. Crimen, Turpe nefas. Quære *Crimina.*

SCENICI LVDI.

Iocosi, placidi, lepidi. Gravitate carentes. Spectacula publica. Mimi obscœna jocantes. Imitantes turpia Mimi.

SCHOLA.

* Gymnasium, domus, & officina musarum, πιερικὸς δόμος, domus Pieria.

SCHOLASTICVS.

Ducens vitam in studiis, & divinis Musis pectora nata gerens. Excolens artibus ingenium. Militans in Clariis castris. Piericum sacris addictus. Qui sese Phœbo addixit, propriumque dicavit, sacravit. Cui cordi est caput ingenuas efferre per artes. Altum Helicona petens. Felix Aonii fontis alumnus. Aonidum cultor. Qui scholas, ludum literarium, palæstram scholasticam dicendi gratia frequentat.

SCIENTIA, SCIRE.

Varia, laboriosa. Vetans nominaclara meri. Decus nobilitatis. Dans vitam mortalibus. Custodiens sæcula longæva. Ad frugiferam scientiam pervenire. Haud ignara futuri. Ego te intus & in cute novi. Casus mihi cognitus urbis, Nec latuêre doli fratrem. V. *Intelligere.*

SCINDERE.

Secare, dividere, findere. Cuneis scindebant fissile lignum. Vites incidere falce novellas. Sonat icta securibus ilex. Putrida membra recidit. Aeriam ferro proscindere quercum. Mergere ferrum in robora. In multas partes discindere ferro. Ferro compescere. Rescindere summum Vlceris os. Validam in vites molitus bipennem. In frusta secare Arborem violare securi. Vulnera facere in arbore. Falx lucum ramis spoliavit. Fraxineæque trabes, cuneis & fissile robur Scinditur. Ferro sonat alta bipennis Fraxinus. Antiquasque domos avium cum stirpibus imis Eruit. Quære *Findere.*

SCOPVLVS.

Altus, immanis, immobilis, æquoreus. Quem vaga pulsat aqua. Scopulus rancis adsuus aquis. Insanis cautes obnoxia ventis. V. *Rupes.*

SCORTIVS.

Horrens, horridus, letifer, mortifer, d'rus, formidolosus, venenosus. Vnca cauda venenifer. Caudæ ictu pungens. Circuitu curvans sua brachia longo.

SCRIBÆ, & PHARISÆI.

Patrum primi, templique ministri. Primores intergentis non ultimus ipse. Sæva sacerdotum manus. Primores adsunt procerum. Hinc Pharisæorum cum turba coisset in unum. Dicite doctores populi, legisque magistri. Pharisæi, Scribæque dolosi. Cœca Pharisæa factio gentis.

SCRIBERE.

Mandare literis, scriptis. Committere chartæ. Reddere verba, notis. Chartis verba notare piis. Mandare verba libello. Notare chartam digitis. Deducere literam. Dextera cum charta loquitur. Signare tabellis arcana, literarae notas. Tradere chartæ verba latentia. Iam satis invalidos calamo lassavimus artus, Et manus officium longius ægra negat.

SCYLLA. V. Charybdis.

SCYPHVS. V. Calix.

SECARE. V. Scindere.

S. SEBASTIANVS.

Inclytus armorum ductor de nomine Graio, Quod si quis velit in nostram traducere linguam, Dicet adorari dignum.

SECVRITAS.

Stant ea locis tuta suis. Palladio numine tutus, Carminibus metus omnis abest. *Quæ Tutus.*

SEDERE.

Considere. Solio alte subnixa resedit. Sedibus hæret in isdem. Vivoque sedilia saxo. Considere saxo. Sedere sedilibus. In molli consedimus herba. Subsellia prima tenere. Sedebat in solio Phœbus claris lucente smaragdis. Patria sede sedere. Premere sedilia facta de vivo saxo. In solio medius consedit æthereo, Ante focus suamis considere longis.

SE-

SEDITIO.

Turbida, recens, furens, intestina, perniciosa, clamosa, rebellis. Tumultus discors, horrisonus, terrisonus. Motus. Discordia. Factio, publica ira. Coorta est Seditio, sævitque animis ignobile vulgus. Quære *Discordia.*

SEGES.

Fertilis, læta, uber, ingenera, crescens, triticea. Divitiis luxuriosa suis. Pinguior æquo. Cereris dona. Cereris munus. Alimenta mitia. Cerealis herbæ. Humus resecanda falce. Spes anni. Ruris opes. Frugiferæ messes. Seges scabræ rubiginis expers. Spicea messis. Curva jam falce petenda. Primis segetes moriuntur in annis.

SEMINARE. V. Plantare.

SEMPER.

Donec erit totius machina mundi. Dum mensis & annus eunt. Convexa polus dum sidera pascet. Fulgebunt dum sidera cœlo. Dum vacuo pendebit in aëre tellus. Oceanus clausum dum fluctibus ambiet orbem. Dum matutinos prædicet Lucifer ortus. Dum mustis uva tumebit. Dum cadet incurva falce resecta Ceres. Quem referent musæ, vivet dum robora tellus, Dum cœlum stellas, dum veher amnis aquas. Dum sol dilabar jubar promet terris, & fluvii tributa mari pendent. *V. Æternus.*

SENATOR.

Gravis, prudens, sapiens, præclarus. Inter pars optima cives. Ingenio magnus. Iudicio gravis. Iudicii dexteritate conspicuus.

SENATVS.

Prudens, lectus, sanctus, sacer, augustus. Sacer ordo senatus. Custodem legis quem Deus ille juber. Turba senatus. Turba patrum. Patres verendi. πόλεως σωτήριον civitatis salus.

SENECTVS.

Alba, cana, occidua, ægra, tarda, curva, tremens, tremula, cauens rugosa, veneranda, Nestorea, Pylia. Cana nive tempora spargens. Sera & sapientior ætas. Passa non faciens strepitum. Longa senectus. Debilicans animi vires, mutansque vigorem. Consiliis melior, sed viribus ægra. Veniens tardo pede. Tremens artus tereti-que innixa bacillo. Canis rugosa capillis. Tardi membra. Iam propior leto, fessique senilibus annis. Ruris

jam

jam sparsus tempora canis. Sed Iam ferocior ætas Terga dedit, remuloque gradu venit ægra senectus. Iam mea cygnæas imitantur tempora plumas, Inficit & nigras alba senecta comas.

SENEX.

Annosus, diuturnus, longæuus, antiquus, infirmus, tremulus, effœtus, tardus, anhelus, incurvus. Pessus tardusque senilibus annis. Cui frontem ruga senilis erat. Inutilis annis. Longis consumptus ab annis. Cana niveo tempore sparsus. Habens albentia tempora canis. Tempora imitantur signæas plumas. Sustinens titubantes artus baculo, seu ferul.. Ævo iam gravior. Nix humeros infusa tenet. Confectus ætate. Cui rugis vetus frontem senectus exarat. Positus in oceasu, hieme, catastrophe vitæ. Cum baculo peraque senex, cui cana putrisque stat coma, & in pectus sordida barba cadit. Annis grauis, atque animi maturus. Maximus æuo, obsitus annis. Quære *Vetus*

SENTENTIA.

Dubia, certa, fida, candida, iniusta, tristis, cadens more ruinæ. Prudens animi sententia. Excusu felix sententia torno. Et quorum melior sententia menti. Et quæ sit sententia polco. Nate dea, quæ nunc animo sententia surgit? Nostram nunc accipe mentem. Hæc animo sententia constat. Mens immota manet. V. *Sentire*,

SENTENTIAM MVTARE.

Mentem retorquere, inflectere, exuere, mutare. Sententiam vertere retro. Propositi contrahere vela sui. Mutata loco sententia cedit. Solus hic inflexit sensus, animumque labentem Impulit. Quære genitor sententia vertit? Consilia in melius referre. Hæc alternanti potiot sententia visa est. Animum nunc huc celerem, nunc dividit illuc.

SENTIRE.

Sic stat. Fert animus. Hæc mihi mens est. Sedet hæc sententia menti. Hoc animo fixum, immotumque sedet. Mens eadem perstat mihi. Nec mihi mens dubia est. Certa est mihi sententia. Certa sedet sententia.

SENTIRE IDEM.

Mens omnibus una est. Omnibus idem animus. Omnibus hæc animo, sententia constat. Omnibus hæc sententia mens. Omnes amor vnus habet.

SEPE

SETELIRE & SEPELIRI.

*Humo tegere, ac foveis abscondere. Examine corpus reddere sepulcro. *Virg.* Animam sepulcro condimus. Supponere terræ. Contumulare humo. Tumulo nobiliore iacet. Tellus gremio complectitur ossa. Reliquias condere terra. Humare. Socijs dare tempus humandis. Inhumata corpora terræ mandare. Corpora terræ infodiunt. Condere aliquem humi. Mandare humo. Condere sepulcro. Ponere terra. Artus tegere marmore. Absenti ferre inferias, & decorare sepulcro. Corpus humo texit. Tumulo supponere. *Terræ terram reddere. Quære *Humares*

SEPES.

Aspera, spinosa, longa, exta, humilis. Lento de vimine texta. Agri munimen. Septum. Sepimentum.

SEPTENTRIO.

Axis gelidus. Septentriones. Gelidi triones. Proxima sideribus tellus Erymanthidos ursæ me tenet. Quæque Lyaconio terra sub axe iacet. *Vbi horrifer regnat Boreas. Sub gelido Parrhasiæ virginis axe. Ad ortus gelidi aquilonis. Sub cardine mundi, qui semper exstat altior liquidis aquis. Sub axe Boreo, *penult. longa.* Cumque suo Boreas Mænalis ursa videt. Pars mundi deterior, ubi perpetuo terra stat nita gelu.

SEPVLCRVM.

Ædes marmorea. Sepulcretum. Monumentum. Tumulus. Bustum mœstum, murum, triste. Mausoleum. Marmor tumuli. Humus ingesta, congestæ Vrnæ arcæ.

SEQVI.

Sequi, legere vestigia. Terga sequi. Pressa pedum signa sequi. Pone subire. A tergo sequi. Subsequitur, pressoque legit vestigia gressu. Insequeris fugio, fugis insequor. Sequitur vestigia furtim. Insequitur, trepidique pedem pede fervidus urget. *Servare vestigia. Consequi. Iasequi, Instare, & ardere. V. *Vrnari.*

SERENITAS.

Aura serena. Candidus, serenus dies. Placidi indulgentia cœli. Iucundi facilis clementia cœli. Temperies puri placidissima cœli. Clarior dies. Sine nubibus aër. Liber nubibus æther. Nunquam turbidus aër. Innubibus aër. Ecce serenato clarum iubar emicat axe. Purgatusque nitet discussis nubibus æther. Transeat hic sine

nube

nube dies, flent sere venti, Ponat & in sicco molliter unda minas. * Innubis dies.

SERERE V. Plantare.

SERMONES.

Credibiles, varij, amœni, lepidi, politi, perpoliti, compti. Togatæ munera militiæ. Nec voces ullas tractabilis audit. Obductum verbis vulgare dolorem. Fundere ore loquelas. Incipit affari, mediaque in voce resilit. V. *Oratio & loqui.*

SEROTINVM TEMPVS.

Proximus Hesperias Titan abiturus in vndas. Devexo propior fit vesper Olimpo. Fusco Hesperus ibat equo. Iamque suos vultus sol condidit. Sub prima crepuscula. Sera rubens accendit lumina vesper. Condere iam vultus sole parante suos. Pronus erat Titan, inclinatoque petebat. Hesperium temone fretum. Cum iam prope luce peracta, Demere purpureis sol iuga vellet equis. Iam labor exiguus Phœbo restabat, equique pulsabant pedibus spatium declivis Olimpi.

SERPENS.

Pestifer, letifer, sinuosus, noxius, nocuus, maculosus, venenosus, lubricus, squameus, squalens. Sinuosa volumina torquens. Sinuans immensa volumine terga. Se in sua membra plicans. Sibila lambens linguis vibrantibus ora. Horrenda sibila tollens, Colligens se tractu in spiram. Ore micans linguis trisulcis. Coluber latens, Latitans in umbra. Latens sub graminis herba. Seps tabificus, virulentus. Non viscera solum, sed simul ossa vorans. Caterua anguinea. Anguis frigidus, lubricus, sibilans. Immensis orbibus angues. Picti squalentia terga lacerti. Asper acerba ruens immani corpore serpens. Parva necat morsu spatiosum vipera taurum.

SERPENS ANNOSVS, DRACO.

Immanis, pervigil, vastus, cristatus, squamifer, cæruleus, insopitus, terribilis, oblongus, tortus. Ingentia, terrentia sibila tollens. Squamis crepitantibus horrens. Qui torto pectore verrit humum. Custos arboris aureæ. Cristis capita alta ferens. Ponens pellem annosæ senectæ. Exertans triplicem per sibila linguam. Rotans se spiris, agitansque in verbera caudas. Sinuosis orbibus errans. Contorquens squamosos orbes volubilibus nexibus. Distortos nexus sinuans longo corpore,

pore. Cui duo oculi sub geminis fulgoribus ardent. Spirarum sinus torquens. Inflexos sinuans corpus in orbes. Contortis in orbes. Pervigil ecce draco, squamis crepitāribus horrens Sibilat, & torto pectore verrit humum. Qui crista linguisque, tribus præfignis, & uncis Dentibus horrendus. Sibila dans, sanemque vomens, linguisque coruscus.

SERTVM. V. Corona.

SERVARE V. Habere.

SERVIRE.

*Servire & pati jugum. Mancipium esse. V. *Famulus.*

SEVERVS. V. Gravis.

SIBILARE.

Movere fero linguam stridore bisulcam. Plurima sibila dare Stridula vibratis fundebant sibila linguis. Sibila lambebant linguis vibrantibus ora. Tollere horrenda sibila.

SIBYLLA.

Vivax, avernalis, vates. Cumæa anus. Cumæa virgo. Phœbi sacerdos. Amphrysia vates. Cumæa Sibylla Horrendā canit ambages. Carminis Euboici fatalia carmina. Abdita quæ senis fata canit pedibus. *Antrum Sibyllæ hoc versibus descripsit Virgilius. Æneidos.*

Excisum Euboicæ latus ingens rupis in antrum:
Quo lati ducunt aditus centum, ostia centum.
Vnde ruunt totidem voces, responsa Sibyllæ.

SICCITAS.

Percaluit cœlumque udæque paluder. Æthereo receens exarsit fidere tellus. Solibus æthereis, altoque recanduit æstu. Pabula canescunt cum frondibus uritur arbor. Terræ ardore dehiscunt. Pindit canis æstifer arva Medium sol igneus orbem Hauserat, arebant herbæ, cava flumina siccis Faucibus ad limum radii tepefacta coquebant. Terraque cœlestes arida sorbet aquas. V. *Calor Meridies.*

SICCVS.

Siccis fervoribus ustus. Sicca diu fuerat tellus, sitis usserat herbas. Et sic coarctatam spuit ore viator Aridus. Aretager. Vitio moriens sitit aëris herba. Dicitur Ægyptus caruisse juuantibus arua Imbribus, atque annis sicca fuisse nouem. *Herbæ radix æstivis deficiunt, & Languidula demittunt papavera colla.

SICI-

SICILIA.

Sicania. Trinacris. Trinacria. Terra Sicula. Terra Enæa. Grata domus Cereri. Sedes Erycis. Arva Cyclopũ. Arva Typhoidos Ætnæ. Quæ tribus scopulis vastum procurrit in æquor.

SICVLÆ.

Musæ, puellæ Sicelides. Matres Nesiades.

SIDVS. V. Stella.

SIGNA, SIGNIFICARE.

Manifesta, exstantia, secunda, prospera, felicia, grata, rata, certa, incerta, tegenda per nutum. Tecta supercilio. Notæ apertæ, non satis occulte fictæ. Indicium. Argumentum. Monumentum. Digitis nutuque loqui. * resentemque viris intentant omnia mortem. Edere notam. Canere, Et minari clades futuras. Comeres crine minaci nuntiat ratibus ventos. Militiam indicit terris.

SILENTIVM.

Taciturnum, mutum, altum, longum, Pythagoricum. Baimia est virtus præstare silentia dictis. Reticentia, Taciturnitas. * κλεὶς γλώσσης, clavis linguæ.

SILERE.

Ore premant voces. Digito compescere labellum. Vocem premere. Pressoque obmutuit ore. Tenere silentia. Præstare silentia. Tum facta silentia tectis. Tum facta silentia linguis. Conticuere omnes, intentique ora tenebant. Obstupuit, retroque pedem cum voce repressit. Silent, arrectisque auribus adstant.

SILENVS.

Ebrius, piger, lenis. Titubans annisque meroque. Suis semper juvenilior annis. Qui pando non fortiter hæret asello. Qui senex scrula titubantes ebrius artus Sustinet. Silenum pueri somno videre iacentem. Instatum hesterno venas, vt semper, Iaccho.

SILVA.

Antiqua, vetusta, ardua, alta, umbrosa, densa, opaca, secreta, nemorosa, frondens, frondea, aëria. Frequens trabibus. Nudata cacumina silvæ. Per multos annos incædua. Pandens sua brachia circum, lignaque dans avidis materiamque focis. Diffundens ramis tenues vmbras. Nemus frondiferum, amœnum, obscurum, apricum, invium, tacitum. Frondibus decoratum. Venatibus

bus aptum. Horrens fulmineis aptis. Lucus frondosus; nigra formidine caligans. Saltusque profundi. Silva fuit late dumis atque ilice nigra Horrida, quam densi complerant undique sentes.

SIMIA.

Deforme animal. Rugis annilibus. Villo flavente. Rauco stridore. Dissimilis homini similisque. Simia persimilis turpissima bestia nobis. Humani existit simulator simius oris.

SIMILEM ESSE.

Gerere corpus & vocem alicuius. Assimilari voti alicuius. Ore aliquem referre. Alicuius os habitumque gerere. Omnia Mercurio similis vocemque coloremque Et crines flavos, & membra decora iuventæ. Cuius erat facies in qua materque paterque Cognosci possent. * Sic oculos, sic ille manus, sic ora ferebat. Effigiem alicuius referre. Credi posset Latonia. Animis æqualis, & annis. V. *Pingo.*

SIMPLICITAS.

Nuda, rudis Digna favore. Ævo rarissima nostro. Artibus & vera simplicitate bonus. Prudens simplicitas.

SIMVLACRVM.

Saxeum, nudum, vanum impium, profanum. Falsorum simulacra Deorum. Condita de marmore duro, de robore querno. Quæ exquolibet ære pro dijs humanæ composuere manus. Mentiri numina divi. Ludicra numina. Idolum Dea facta manu. Simulacra habentia guttura cassa locuturæ vocis.

SINAI.

Culmina Sinæ. Alta cacumina Sinæ. Sinai prope culmina montis. Palmiferæ nimbosо in vertice Sinæ. Legifero Sinai sub monte.

SINGVLTIRE.

* Ima longo ilia singultu tendere. Frigidulos ore udo singultus ciere. Moliri singultantia verba. Rumpere verba singultu.

SINISTER.

Lævus, Læva de parte. Flectere cursus in lævum. Læva manus.

SIRIVS. V Stella Canis.

SION.

Altæ rupes veneranda Sionis, Sacræ iuga celso Sionis. Tem-

Templa alta Sionis. Culmine sacro Montis, qui Solymæ clarus supereminet urbi.

SISYPHVS.

Æolides. Saxum voluensque petensque. Revolubile pondus habens. Immensusque labis defessum Sisyphon urget.

SITIRE.

Ardere, laborare, premi siti. Sitis urit. Sitis guttura arida premit. Fauces arent siti. Rapido sitis urget in æstu. Labra arant nimia siti. Pendula labra biant ficcâ siti. Tantalus in media garrulus aret aqua. Arent ora siti. * Ora torquet anhela sitis. Sitit, & nullo rabies extinguitur haustu. Ignea venis acta sitis miseros exhaurit artus. Fauces arent, & vox intercluditur siti. Labore sitim concipere. Sicco torret sitis ora palato. Ora ficca rigent, & lingua arida hæret palato. Flagro incensus siti.

SITIS.

Anhela, arens, aspera, avida, sicca, arida, fervens, fervida, rapida, æstiva, Tantalea, hydropica, implacabilis. Vrens, torrens guttura, arentes fauces. Sitis arida guttur urit.

SITIM RESTINGVERE.

Sitim pellere, depellere, levare, relevare, sedare, sistere, compescere, extinguere. Rapidam sitim excludere. Sitim sedare fluentibus undis. Arida potu ora levare. Dulcis aquæ saliente sitim restinguere rivo. Sitim explere, eximere.

SOCIVS, SODALIS.

Vnanimis, fidus, fidelis, sincerus, candidus. Iure sodalitii qui mihi iunctus erat. Quos ego dilexi fraterno more sodales. Doctus & unanimes odijs turbare sodales.

SOCRATES.

Doctissimus. Ore imperturbato. Senex, sapiens ab Apolline dictus. Pythagaron. Anyciique reum, doctumque Platona. * Sophronifcides.

SODOMA.

Inferni sedes urbs. Sodomæa fuit. Flammæ vitricea Sodomam invasere nocentem. Sodomis turpes pix fuit ulta faces. Sodoma ignitis pœnas dedit hausta procellis. Sodomea decent sulfura parsa polo.

SOL

SOL.

Aureus, candidus, serenus, blandus, nitidus, vernus, celer, rapidus, auricomus, roseus, multifidus, vagus, splendidus, rubens, nitidissima solis imago. Sol puro nitidissimus orbe. Titan. Phœbus. Cynthius. Hiperion. Hyperione natus. Pater Heliadum. Lux publica mundi. Mundi oculus. Qui prouidet omnia. Auctor lucis. Qui late facta diurna videt. Iubar radijs insigne coruscis. Phœbeia lampas. Lux Phœbea. Phœbei luminis ignes. Magni lumina solis. Igniguo cuncta calore fouens. Certo moderans curricula tempora motu. Signa regens duodena volubilis anni. Radijs omnia lustrans. Præbens lumina mundo. Sol radijs frontem vallatus acutis. Purpureum rapido qui vehit axe diem. Purpureus tepidum qui mouet axe diem. Flammigero temone coruscans. Terrarum lustrans spatia omnia flammis. Obliquo tramite currens. Genitor Phaëthontis. Qui agit portantes lumina currus. Summo qui spargit lumine montes. αἰθέρος ὄμμα, oculus æ-theris.

SOL OCCIDIT.

Hesperias Phœbus descendit, decedit in undas. Titan parat condere vultus alto æquore. Occiduos sol mergit equos. Phœbus in æquoreas præcipitatur aquas. Phœbus se pelimat in æquor. Condit sol æquore flammas. Sol caput occulit vndis. Sol ringitur oceano. Abscondit vndis. Occiduus pronus festinat ad vndas. Tethyos intrat aquas. Mergitur occiduis vndis. Se æquore condit. Se condit in vndas. Alto se gurgite condit. Occiduus se abdit aquis.

SOL ORITVR.

Exoritur, surgit, emicat, emergit, levatur, tollitur, tollit se, relinquit pelagus, levat se pelago, vitreis procedit ab undis. Caput æquore tollit. Caput exerit undis. Caput attollit. Æquoreis se attollit ab undis. Se vasto gurgite tollit. Ascendit Olympum. Sua sidera promit. Surgit Oceano. Oceani conlurgit ab vndis. Oceani exit aquis. Sol revocat equos è vasto gurgite. Sol fugat astra suis equis. Sol tollit caput igniferum ex Oceano.

SOL OBSCVRATVR, SOLIS ECLIPSIS.

Sol tegit caput aera caligine. Sol occulit nitidos nigro velamine vultus. Tegitur cæca ferrugine Phœbus.

Sol

Sol obtegit vultus densis tenebris. Sol exuens luce mœret. Tenebræ obducunt immensum solis jubar. Sol negat officium mundo, & se subtrahit orbi. Sol obducitur nigro amictu. Sol rubet, & faciem atro velat amictu. Sol dat signa Dei offensi tectus ferrugine nigra. Soror Phœbo fratri intercipit lucem, a quo lumen habet, & nigro obducit amictu.

SOL SPENDET.

Sol decorat, vestit, ornat lumine terras. Sol fulget, refulget, micat, splendet. Vagatur medio cœlo. Medio vestigia librat in axe. Summo resplendet Olympo. Os terris ostendit honestum. Scintillare videtur. Conspicitur radiis suis. Stat cœlo.

SOLE ORIENTE.

Cum sol surgit ab Oceano. Sole remergente, veniente, exoriente. Orbem cum regit Phœbeis lampas. Vbi iam nitido ortu sol aureus exulit se. Cum sol oriens caput æquoreis ab aquis promit. Sole igniferum tollente caput.

SOLAMEN.

Solamen longis illa fuere malis. Solamenque mali de collo fistula pendet. Sed mentibus unum Hoc solamen erat. Magnaque dat nobis tantus solatia victor. Per mala nostra precor quorum potes esse levamen. Et mihi sollicito lenimen dulce senectæ, Tu curæ requies, tu medicina venis, Curæ, casusq; levamen. V. Consolari.

SOLERE. V. Consuetudo.

SOLEMNITAS. V. Festum.

SOLITARIVS, MONACHVS.

Cui detonsi abraso vertice crines. Religione sacer. Qui sacro tectus contendit ad astra cucullo. Fidei sectator avitæ. Verus veræ pietatis amator. Patrum vestigia sectans, calcans. Exemplar venerabile morum. Precibus Dominum cantuque fatigans. Omni sponte inopem traducens tempore vitam. Probra necemque ferens Christi solius amore. Quem non de tramite recto. Impia sacrilegæ flexit contagio turbæ. Noctes atque dies sacris cohercentibus implens. Ore manu vita capidus prodesse cuiuis. Qui vitæ timuit iter mefforis, & alta mente Deiteges noctesque diesque revolvit. Dedita turba Deo. Quæ laudes domini nocte dieque sonat. Ad loca sacra manus per opaca tempora nocte

Iter-

Tendens, dicendo vota preceſque Deo. Grato præconia cantu. Decantans Domino turba miniſtra Deo. Quæ ſemper ſacra Domini verſatur in æde. Quos uni aſſiduè juvat invigilari labori, Atque operi, licet arma ferro, mortemque minetur Impietas.

SOLVERE.

* Reſolvere. Manicas atque acta levare vincula. Innere palmas vinclis. Tunicam recingere. Crinales ſolvere vittas. Laxas dare habenas. Abrumpere vincula. Laxare colla ſolutis nodis. Solvere compagem navis. Lenire vincla, frena.

SOLVS.

In ſolis incomitata locis. Nullo comitante.

SOMNIVM.

Inane, nocturnum, vanum, ſolliicium, falſum. Vifus falſus. Somnus mendax. Imagines nocturnæ. Somnia temeraria, crudelia, dementia. Verosimitantia caſus. Varias imitantia formas. Taciturnæ noctis imago. Simulacra, vultus, ſpecies quietis. * νὺξ ὑπνοῦ, filius noctis, nox enim ſomni parit.

SOMNVS.

Lenis, levis, mollis, placidus, immodicus, ignavus, iners. Sopor blandus, irriguus, mulcens, languidulus, torpens. Occupans membra, artus. Tenens corpora. Feſſos artos complectens. Pectora feſſa rigans. Domitor curarum. Noctis amicus. Regnans tenebris. Subiens furtim lumina feſſa. Munera ſomni. Inertia ſomni, Placidiſſimus Deorum. Somnus pax animi. Mortis imago. Adimens vires, & pectora mulcens. Mirus gravitate ſopor. * Καστιγνήτος θανάτοιο, conſanguineus lethi.

SOMNVM FVGARE.

Abrumpere ſomnos. Interrumpere, avertere, amovere, excutere, diſcutere, expellere, arcere, fugare ſomnos. Turbare quietem. Somno fraudare. Privare ſomno. Moliri corpora ex ſomno. Pellere ſomnos. Auferre ſomnos. Adimere, removere ſomnum. Soporem clamore ſolvere.

SOMNO SVCCVMBERE.

Vinci ſomno. Premit lumina quies. Premi ſoporis gravitate. Sopore ſolvi, languere. Somnus labitur in artus. Somnus ſubrepit, ſubit, excipit, capit, mulcet, mo-

ver-

vet, occupat, velat amictu, fluit, declinat. Blanda quies furtim victis subrepsit ocellis. V. *Dormire.*

SONARE.

Dare sonitum. Per sonitus tectis. Ingenti sonuerunt omnia planctu. Consonat omne nemus. Resonat clamoribus æther. Colles clamore resultant. Toto sonuerunt æthere nimbi. V. *Clamare.*

SORDIDVS.

Pollutus, spurcus, impurus, fœdus, squalidus, lutulentus. Fœdato vultu. Sordida rura. Sordidulus laudatur ab his, culpatur ab illis. Prorsus ab immundis puræ sordibus aures. Corde niger, fumo pastus, fuligine tinctus, Et cuius facies cacabus altera dicit.

SOROR.

Germana, cara, pia, bona. Consortia corpora. Socia generis. Incedunt geminæ proles fraterna puellæ.

SORS.

Dura, onerosa, Irrequieta, miseranda, difficilis, tristis, ferrea, pessima rerum, maligna, malefida, vaga, vagabunda, errans. Sors omnia veriat. Intentata manebat. Sors rerum. Sortem miseratur iniquam. Sors vltima rerum. In dubios casus, & prona pericula mortis Præcipitare solet. Sortes sacræ, fatidicæ. V. *Fortuna.*

SORTIRI.

Mittere, ducere sortem. Sorte legere, eligere. Sortito capere. Sorte dari.

SPECTRVM.

Nocturnum, Noctivagum, vanum, terribile. Noctu, de nocte ludens, grassans. Incutiens horrorem mentibus. Lemures horrendi. Terrentes hominum animos.

SPECVLA.

Pharos. Turris summa. In Latus omne patens turris.

SPHÆRA PLVMBEA.

Globus ferreus, plumbeus, ignitus, penetrans. Glans ignita, ignifera, mortifera. Acta sulfureis ignibus per auras, & fulminea turbinis instar ruens. Ferrea pondera acta sulfureis ignibus. Quam machina bellica vi sulfuris impulit ex altis jugis. V. *Tormenta bellica.*

SPECVLVM.

Nitidum, nitens, coruscum, mundum. Nitido splendore coruscans. Referens acceptas formas. Referens

formam spectantibus. Reddens simulacra imitantia verum. Assimulans faciem spectantis. Opposita speculi imago. Speculi nitidissimus orbis.

SETCVLVM CONSVLERE.

A speculo simulatrix umbra resultat.

SPELVNCA.

Vasta, opaca, obscura, latebrosa. Vix ipsis invenienda feris. Scabro pendens topho. Rupes cavata. Nemorum secreta. V. *Antrum.*

SPERARE.

Spem fovere, alere, concipere, capere, agitare, habere. Duci, capi, lactari spe. Sperabam tamen, atque animo mea vota fovebam. Spes mihi magna subit. Spem sibi accendere. Penderab officio spes mihi magna tuo. Afflictis melius confidere rebus.

SPERARE FRVSTRA.

Agitare spem inanem. Spe trahi inani. Haurire animo spem inanem. Inani spe pascere animum. Nutrire spem inanem. Inani spe suspensum frustrari. Spes vana credulitate fovet. Spes irrita concedit tenues in aëras. Spes vagapectora ludit. Spes mihi cassa cadit. Spe frustum captus inani.

STERNERE. V. Contemnere.

SPES.

Inanis, dubia, vacua, irrita, falsa, caduca, incerta, avara, credula, avida, anxia, Sitibunda futuri. Tollens tædiæ vitæ. Alens afflictos. Per mala animos ad meliora levans. Quam nulla violentia frangit. Quæ valida solatur compede vinctum. Nec mihi iam patriam antiquam spes vlla videndi est. Spemque metumque inter dubius. Spe feruidus ardet. Spes bona sollicito victa timore cadit.

SPIRITVS. V. Deus.

SPIRITVS SANCTI ILLVSTRARE. V. *CORSCONSA.*

Nova nupta. Nova conjunx. Complectens sponsum suum blando amore. Laude pudicitiæ docta parare decus. Docta servire marito. V. *Nupta.*

SPONTE.

Nullo cogente. Nullis cogentibus. Nullo mandante. Per se. Vltro. Vi propria nituntur, opisque haud indiga nostræ. Ipse volens, facilisque sequetur. Nostrum citra

tra laborem. Omnia sponte sua proveniunt.

SPVMARE.

* Edere spumam. Cautes aspergine salsa spumant. Elidere spumam. Spumat aper. Pocula nitido spumantia lacte. Alte spumis exuberat amnis. Spumea per ora fluit unda.

SPVRCVS.

*Salacitatis nepos, *prima brevi, secunda longa.* Sue spurcior. Quem cogitare solum grandis sit nausea.

SPVTVM.

Fœdum, sordidum. Fœdans, Spurcans, maculans, turpans ora, vultus. Saliva spurca, immunda. Excreatio.

STAGNVM.

Profundum, olens. Innabilis unda. Dant sonitum rauci per stagna loquacia cygni. V. *Palus.*

STELLA.

Siderea, serena, splendens, rutilans, micans, ardens, fulgida, candida, flammigera, lucida. Per inane micans. Astra, sidera ignea, cœlestia, rutilantia, splendentia, flagrantia, rotantia, errantia, sublimia, tremula, clara. Faces. Flammæ cœlo per inane volantes, cadentes. Lumina. Luces. Ignes siderei. Cœlestia signa. Nullis obscura tenebris. Æterni ignes. *PVRTOS TEXPE*, noctis filii.

STELLARVM seu SIDERVM aliquot Nomina.

*Lucifer. Arcturus. Hyades. Orion. Septemtriones. Pleiades. Arctos. Atlantides. Gnossia corona. Canis. Bootes. Capricornus. Hœdi. Oleniæ sidus pluviale capellæ. Andromede. Perseus. Helice. Cynosura.

STELLA CANIS, SIRIVS.

Canicula Icari, sitibunda, fervida, sicca, æstifera, æstiva, ignea, ignicoma, sitiens. Erigonia, morbosa. Torrens arenti siti arua. Coquens terras immodicis ignibus astri. Vrens arentes terras. Scindens hiulea arva siti. Cui multus rubor imbuit ora. Fervida stella Icarii canis. Sicci stella proterva canis. Sirius pulverulentus, igneus, insanus. Exercens rapidos ignes. Sævo lumine lætifer. Incendens, anhelantes agros. Rapidis solibus agros urens. Vernantes, florentes, ridentes agros undique lædens. Scindens, findens arva. Siccas moliens coquens. Exurens campos lætali æstu.

STELLA VESPERTINA, HESPERVS.

Hesperus lucidus, nuntius noctis. Primas referens tenebras. Ite domũ saturæ, venit hesperus, ite capellæ.

STELLÆ SEPTEM, PLEIADES.

Virgiliæ imbriferæ, aquosæ, madidæ, pluviæ. Atlantææ. Atlantides Eoæ. Pleiadum signa, minæ. Sororum agmen. Steropis agmen. Septem radiantia flammis sidera. Nubila pleias Atlantas. Ex Pleione natæ. Ex Atlante sorores. Septem nymphæ Atlantides. Quæ ortæ ver faciunt.

S. STEPHANVS.

Audet Stephanus pro nomine Christi, Nullius exemplo inductus profundere vitam. Inter saxa nivis ritu volitantia, & ictus. Quem saxeus obruit imber. Horrisono lapidum nimbo, & crepitante procella obrutus. Stephani errabant aures, & tempora circum saxea tela. λιθόβλητος ὑπὸ τῶν, lapidibus nimbus.

STERCORARE TERRAM.

Lætamen terræ immiscere. Spargere terram fimo pingui. Levi limo rimosa cubilia ungere. Saturare sola fimo pingui. Effœtos cinerem immundum jactare per agros.

STERILIS.

Malè fœcunda. Nulla pignora reddens uteri. Mulier ferens, gignens socii pignora nullatori. Triste solum, sterilis sine fruge, sine arbore tellus. Sic dominum sterilis sæpe fefellit ager. Nec sterilis locus ullus ita est, ut non sit in illo Mista ferè duris utilis herba rubis. Difficiles terræ & Colles maligni. Salsa tellus, & frugibus infœlix. Malus ager. *Virgil.* Segnis campus. Tellus infœcunda, in qua infœlix solium, & steriles dominantur aveнæ. Sterilis profundi vastitas squalet soli. Tellus torpet æterno situ. Regio inepta frugibus. Ægra solo macies.

STERNERE & STERNI.

Sternere humi. Agmina sternere cuspidis ictu. Multa porrectum extendere arena. Fundere manu hostem. Impresso genu terræ applicare. Impellere & effundere solo. Dare ruinas arboribus stragemque satis. Ruere omnia latè. Ingentis turbine saxi prosternere. Vastum pondus motu collabefactare. Quæ *facere*.

STI-

STIGMATA

Nota publica. Nota musta. Victurum in cute punctum.

STOMACHVS.

Vacuus, iejunus, latrans, plenus. Murmurans intus. Pervens vino & cibo. Ventriculus. Ieiunus raro stomachus vulgaria temnit.

STIRPS.

Progenies alta, bona, pia, regia, generosa, nobilis. Antiqua de stirpe genus. Propago nobilis. Stemma. Claro sanguine cretus. Præclara stirpe creatus. Est genus omnibus unum Natus origine pulchra. Magna de stirpe nepotum. Genus alto à sanguine divûm ducere. Seque ortum antiqua Teucrorum stirpe volebat. Durum à stirpe genus. Genus amborum scindit se sanguine ab uno. V. *Nobilis.*

STRANGVLARE, & STRANGVLARI.

Laqueis implicare colla. Colla laqueis innectere. Laqueo innectere fauces. Aptare vincula collo. Laqueo interimere. Claudere vocis iter. Laqueo fauces frangere. Pars animam laqueo claudunt, mortisque timorem. Morte fugant, utroque vocant venientia fata. Vrq; Syracosio perstricta fauce poëtæ, sic animæ laqueo fit via clausa tuæ. Torto frangere fune gulam. V. *Suspendere.*

STRENVVS. V. Armis præstans.

STREPERE.

Murmura miscere. Dare sonitum. Movere sonitus. Raucum murmur dare. Strepit murmure campus. Consonat omne nemus strepitu, collesque resultant. Mare strider, refluentibus undis. Terribilem sonitum tuba increpuit. Tecta fremunt. Frigidus silvis murmurat Auster. Mussantque oras, & limina cricum. Fit stuipitus tectis, vocesque per ampla volutant Atria. V. *Clamare.*

STREPITVS.

Sonorus, horrisonus, rapidus, raucus. Murmur querulum, stridens, argutum, resonans, crepitans, soporiferum Murmure euntis aquæ.

STVDERE. V. Discere, & Literis operam dare.

STVDIOSVS. V. Scholasticus.

STVLTVS.

Mente captus. Egens mentis. Amens animi. Inops animi.

animi. Nec tacui demens. Arma amans capio. Mentis inops. Animum dementia cepit. Effera vis animi. Quæ mentem insania mutat, * Fatuus. Blennus. Desipere. Demens. Rationis egens. Mente carens. Excerebratus. V. *Insanire.*

STVPRVM.

Furtum Veneris. Spolium pudoris. Opus arcanum, nefandum, infandum, incestum.

STVPRARE. V. Virginem stuprare.

STYX.

Infera, ima, nubila, nigra, iners. Vnda Stygia. Stygius liquor. Stygius amnis, gurges, lacus. Tartarea, infernapalus. Pallida Ditis aqua. Nigra palus. Qui per infernas horrendo mutmure valles Imperiuratæ labitur amnis aquæ.

SVADELA. V. Dea eloquentiæ.

SVBIVGARE, SVBIECTIO.

Subigere. Domare bello. Pundere armis. Sub pede colla tenere. Domitum pedibus calcare. Victorem imponere pedem. Impositus pedibus premere. V. *Domare.*

SVBITO.

Parva mora. Nec mora longa. Haud mora. In me mora non erit ulla. Rumpere moras. Nusquam mora. Nec regnis retinet mora. Iam jam nulla mora est. Haud multa moratus. Festinare fugam. Tolle moras, semper nocuit differre paratis. Sed propera, nec te venturas differ in horas. Nulla mora est operi. Ferri rapidis pedibus.

SVBMERGERE. V. Immergere.

SVBMERGI.

* Aquis suffocari. Θανεῖν ἀμφιβρόχοις, mori morte madida.

SVBSISTERE.

Continere, sistere gradum. Comprimere gressum. Formare, coercere gradum. Siste gradum, teque aspectu nec subtrahe nostro. Primaque vetant consistere terra. V. *Quiescere.*

SVBVLCVS.

Immundæ curæ fidelis harœ.

SVDARE.

Salsusque per artus Sudor it. Tum gelidus toto manebat corpore sudor. Ossaque & artus Perfudit toto

proruptus corpore sudor. Sudor fluit vndique riuis Tum toto corpore sudor liquitur. Manant sudoribus artus. * Immundus olentia membra sudor occupat. Humor in genas furtim labitur. Sudor grauis occupat artus. Sallæ cadunt de corpore guttæ. Fluunt sudore brachia, ἱδρὼς καμάτου τοῦ πραγέλεος, sudor laboris nuntius.

SVERE.

Acu trajicere aliquid.

SVFFICIT.

* Sat est, abunde est. Satis superque. Ohe iam satis est. Possum contentus viuere parvo.

SVLFVR.

Vivax, purum, calens, rumans, luridum, obductum, inductum. Alimenta pinguia flammæ. Admotas rapiunt vivacia sulfura flammas.

SVLMO.

Gelidus, aquosus, ubertimus vndis. Parva, sed irriguis ora salubris aquis. Sulmo mihi patria est, gelidis vberrimus vndis.

SVPERBIA.

Vana, tumida, elata, Fastus. Ambitio, Laudum arrecta cupido. Quærendi nominis ardor. Tumor elatæ mentis. Tumidæ mentis fastus. Pulsus ob invidiam regno, Vireisque superbas. Fastus inest illi, sequiturque superbia formam. Inquinat egregios adjuncta superbia mores.

SVPERBVS.

Sumens sibi fastus superbos. Cœlo capita ardua tollens. Gerens nimio stolidissima pectora fastu. Gerens corda plena stulto tumore. Tollens vertice cristas. Laudato pavone superbior. Fronte tumens elata. Divûm sibi poscere honorem. Nimium vano tumefactus nomine gaudens. Tumidus præcordia. Animis elatus superbis. * Sermo eius tumet insano fyrmate.

SVPERBIRE.

Habet malesuada superbia mentem. Tollere, erigere vertice cristas. Pectora tument fastu. Pectora fastus habet. Tumere elata fronte. Gerere corda turgida fastu. Gerere animis tumentibus fastus. Tumidum se præbere in fortunæ munere. Nunquamque levantibus alte intumuit rebus. ὀφρύας ἀείρειν, supercilia tollere,

SVPPLEX.

Incedens demissis cervicibus. Genibus volutus. Supplices manus tendens. Flexo genu succumbens.

SVPPLICARE.

Alla bigenibus. Posito procumbere genu. Submittere genu. Ante pedes volvi. Procumbere in terram ante pedes alicuius. Procumbere humi posito genu. Supplicem genibus perrepere terram. Rogare veniam supplicem. Venire supplex. Demittere cervicem. Inflexo poplite succumbere.

SVRDVS.

Nesciens auribus uti. Non accipiens aure sonos. Nullos percipiens sonos aure surda. Cui non in est in sensus auribus surdis. Auribus captus. Surdior freto.

SVRGERE.

Membra levare, tollere, linquere sedem. Membra levare humo. Solio se tollere ab alto. Ter sese attollens, cubito innixa levavit. Tollit se erectum quadrupes. Ut jugulent homines surgunt de nocte latrones. V. *Elata surgere.*

SVSANNA.

Helchitis. Helchiæ filia. Helchiæ in pueri tutatus voce pudicam Est Deus. Cui forma fuit noxia.

SVSPENDERE.

Ligare colla laqueo. Aptare collo vincula. Interimere laqueo. Animam, animæ viam laqueo claudere. Implicare colla laqueo. Laqueo innectere fauces. Præfocare animæ viam. Rumpere guttura obstricto nodo. Claudere vocis iter. Vincula per laquei fac quoque guttur eat. V. *Strangulare.*

SVSPENDERE SEIPSVM.

Laqueo mortem invenire. Purpureos moritura manu discindit amictus, Et nodum informis leti trabe nectit ab alta. Non tulit infœlix, laqueoque animosa ligavit Guttura. Hic laqueo fauces, elisaque guttura fregit. Laqueo sua colla ligare. V. *Strangulare.*

SVSTENDI.

Ligari, necti guttura laqueo. Interimi laqueo. Angi reste in orta. Colla laqueis inseri. Sic tibi claudatur pollice vocis iter. Morte vel intereas capti suspensus Achæi. Elidi guttura.

SVSPIRARE. V. Gemere.

SVSPI-

SVSPIRIA.

Præfagia luctus. Hausti suspiratus. Suspiria alto pectore ducta. Anxia, tristia, mœsta, gemebunda. Mœsta trahens imo suspiria pectore.

SYLVA. V. Silva.

T.

TACERE.

PRemere ora sua. Silentia tenere. Tenere linguam, ora, vocé. Linguis facere silétia. Premere, reprimere, supprimere vocem. His medium dictis sermonem abrumpit. Ter tecum conata loqui, ter inutilis hæsit Lingua, ter in primo destitit ore sonus. Mediaque in voce resistit. Conticuit tandem, factoque hic fine quievit. V. *Silere.*

TANTALVS.

Garrulus, proditor, Pater Pelopis. In medio Tantalus amne sitit. Semper eget liquidis, semper abundat aquis. Cui Stygia captantur in unda Poma, atque in medius queritur humor aquis. Qui poma præsentia quærit. Ramos frustra qui captat & undas. Quærit aquas in aquis, & poma fugacia captat Tantalus, hoc illi garrula lingua dedit.

TARDVS.

Lentus, serus, cunctans. Sera se nocte ferebant. Arguimur lentæ crimine pigritiæ. Quæ tam sera moratur Segnities? Reginam thalamo cunctantem ad limina primi Pœnorum expectant. Segnis, iners.

TAVRVS.

Candidus, spatiosus, acer, furens, trux, per cornua sævus, patiens aratri, detectans aratum, corniger, furibundus, indemitus. Petens uncis cornibus hostem. Pedibus qui spargit, arenam. Crebro ferens pede terram, edens, ciens terrificos mugitus. Rauco mugitu omnia complens. Vibrans cornua. Fronte minans. Prælia sæva minans. Incurvo præbens colla premenda jugo. Quatuor à stabulis præstanti corpore tauros Avertit, totidem forma superante juvencas. Non illo validus subiit juge tempore taurus. V. *Bos.*

TEGERE. V. Occulere.

TELA.

Pendula, stans, assidua, tenuis, Arachnæa, Rarum

opus. Vltima pars telæ tenui circumdata limbo. Nec tenuem texens sublimis aranea telam. Arguto tenues percurrit pectine telas. Illa etiam stantes percurrere pectine telas Erudit, & tarum pectine densat opus. V. *Texere.*

TELLVS. V. Terra.

TELVM.

Vulnificum, sævum nocens, cruentum, noxium, saciferum, non revocabile, iaculabile, volubile, missile, vulnera faciens, non evitabile, exitiale. Ferrum splendens, acutum, aduncum, nudum Hastile fixum, iaculum acutum. Telum quod cuspide fulget acuta. V. *Sagitta.*

TEMPERANTIA.

Est virtus placidis abstinuisse bonis. Inter utrumque manens. Quære *Modus, Modum servare.*

TEMPESTAS.

Fera, adversa, turbida, ventosa, horrida, aspera, sæviens, nimbosa, violenta. Maris sævitia æstus, ira. Hiems tristis, invida, Nimbis & grandine sæviens. Stridentibus horrida nimbis. Quæ toto it turbida cœlo. ἀνέμων μάχη, pugna ventorum, κύματα ἴσα ὄρεσιν, Fluctus similes montibus.

TEMPESTAS MARIS. V. Mare turbatum.

TEMPESTAS COORTA EST.

Sol fugit, & removent subeuntia nubila noctem. Effusis gravis decidit imber aquis. Venti consurgunt. Magno miscetur murmure cœlum. Nimbi æthera cingunt horrifica tonitru cœlum omne remugit. Tempestas violenta turbat fretum. Occultur tristi velamine cœlum. Cœlum artis involvitur omne tenebris. Contristant æthera nubes. Fertur ab immenso tempestas horrida cœlo. Eversas concitat Eurus aquas. Ruit æthere toto turbidus imber aqua. Involvêre diem nimbi, & nox humida cœlum Abstulit, ingeminant abruptis nubibus ignes. Effusis imbribus ætra Tempestas sine fine furit, tonitrique tremiscunt Ardua terrarum. Quære *Ventus.*

TEMPLVM.

Venerabile, sacrum, antiquum, religiosum, marmoreum, laqueatum, sublime. Altum sublimibus columnis. Delubrum magnificum. Laquearia sacri templi.

Tec-

Tecta domus sacra. Limina templi. Suaviter sonans vanorum carmine. Loca sacra. Ædes sacra, marmore facta. Religiosa Deorum limina, Sedes fundare Deorum. Media testudine templi. Faciles Nymphæ risere sacello. Fana sacris insigna. * Insticiole solido de marmore templum. Tecta factorum. Templa superba vastis imixa columnis. Ingens machina templi.

TEMPVS.

Irremeabile, irrevocabile, irreparabile, lachrymabile, fœlix, & inexcusabile, volubile, labricum, fugitivum. Tempus edax rerum. Labens velut unda, nec vnquam recurrens. Alternans omnia. Destruens, consumens, omnia tacito, celeri pede fugiens. Cuncta vorans. Cuncta trahens, secum volvensque. Labens assiduo motu. Nova temporibus ætas. Prisci temporis anni. Longa, vetus dies. Æquum futurum. Sæculum ferreum. Tantum ævi longinqua valet mutare vetustas. Hoc longis intercidet annis. Hora propositæ quæ foret apta viæ. Non tractabile cælum. Dum pelago desevit hyems, & aquosus Orion. * Ævum æternitas.

TEMPVS TRANSIT.

* Trudunur dies die, novæque pergunt interire lunæ, *Hor.* Currit enim ferox ætas. Posthume, posthume labuntur anni. Tempora labuntur, tacitisque senescimus annis. Et fugiunt freno non remorante dies. Eunt anni more fluentis aquæ. Nec quæ præterijt hora redire potest. Cito pede labitur ætas. Fugit irreparabile tempus. Properat cursu vitæ citato, volucrique die tota præcipitis venitur anni. Nihil est annis velocius.

TEMPVS PERPETVVM.

Testataque tempus in omne. Hic fas licet omnibus annis. Probitas longum perdurat in ævum.

TEMPORE EXTREMO MVNDI.

Mundo jam decrepito. Iam jam sub mole cadente. Extremo hoc tempore. Cum iam instet fax novissima mundi. Cum instent fata novissima mundi.

TENEBROSVS.

* Caliginosus. Sole carens. Nebula cinctus. Caligine cingitur atra. Cimmerijs septus tenebris. Locus quem nunquam radijs oriens, medinsve cadensve Phœbus adire potest. V. *Nox.* V. *Nubilus.* V. *Obscurus.*

TERERE TEMPVS INVTILITER.

* Ludere operam. Verba miser frustra non proficientia perdo. Irrita ventosæ rapiunt mea verba procellæ. Rapiunt conamina venti.

TERMINVS.

Communis. Limes certus. Lapis defossus in agro. Qui regit certis finibus arva lapis. Separat indicio qui Deus arva suo. Stipes defixus in agris.

TERRA.

Benigna, dives, sterilis, sicca, arida, limosa, pinguis, arenosa, omniparens. Pendens in aere nullo fulcimine, nullo situ. Alma parens frugum. Effundens innumeras opes. Gratæ rore madescens. Florigeræ manus vernans. Partu fœcunda benigno. Sabbato aere fulta jacens. Mater fœcunda. Tellus frugifera, fertilis, florida. Humus decorata, vestita, ornata herbis. Mundi moles operosa. Longus terrarum orbis. Summis tellumis margo. Corpus, pondus, orbis sedes terræ. In media rerum regione locata. Cui nemo data ponto. Solum cultum, incultum, vile, durum. Nec vero terræ ferre omnes omnia possunt. Terra antiqua, potens armis atque vbere glebæ. Salla aurem tellus, & quæ perhibetur amara, Frugibus infelix ea, nec manuescit arando. ἀδρανοῦς. Sedes mundi. Vesta.

TERRÆ MOTVS

Tremor telluris. Insolitus motus terræ. Horror ingens soli. Magnus tremor terræ. Tremores orbis. Terræmus hiatus.

TERRÆ MOTVS EST.

Tremit abdida murmure tellus. Tellus mœstissima plangit, & tremit ingenti concussa fragore. Sola vasta moverunt. Sub pedibus mugit tellus. Tellus concussa tremiscit. Ingenti motu perciti terra gemit. Ardua si terræ quatiatur molibus Ida. Denique sub pedibus tellus cum rota vacillat. Concussæque cadunt vrbes vrbisque minantur.

TERRA MARIQVE.

Terraque marique. Terra pelagoque. Pelago & humo. Aqua & terra. Trans tellurem, & vndas.

TERRERE, & TERRERI.

Incutere terrorem. Percellere formidine. Motu terras cœlumque fragare. Motus per pectora cunctis

insinuat pavor. Et magnas territat urbes. Cœcique in nubibus ignes terrificant animos. Magnis terroribus urbem impellere. Hic aliud majus, miseris multoque tremendum Objicitur monstrum, atque improvida pectora turbat. Et faciunt geminos ensis & unda meatus. Tremor pertentat corpora. Obstupuit, retroque pedem cum voce repressit. Obstupui; steteruntque comæ, & vox faucibus hæsit. Dum stupet, obtutuque hæret defixus in uno. Horror invadit mentem, occupat pectora Horror terrificus subit præcordia. Ancipiti, sollicito, gravi terrore trepidare. Mens peculsa stupet. V. *Formidare.*

TESTARI.

Testificari. Testes dare, proferre, producere. Dii mihi sunt testes. Nubila promissi Styx mihi testis erit. Fateri de fide alicuius. Numen Deorum testari. Per sidera testor.

TESTIS.

Incorruptus, corruptus, falsus, conductus, sine pondere, pondus habens. Quis hoc credat nisi sit pro teste vetustas? Hoc vero teste probatur.

TESTVDO ANIMAL.

Lenta, tarda, reptilis, domiporta. Sanguine cassa. Manens sub tegmine suæ testæ. Quæ metuens tangidat sua colla retro.

TESTVDO INSTRVMENTVM.

Blandisona, dulcisona, canora, incurva, tremula, vocalis, Apollinea, Thraicia, Thracia, Orphea, Phœbeia, Odrysia. Curarum dulce levamen. Quæ sociatis congruanervis dulce melos reddit, placido rangit quæ pectora motu, Et curas animi non finit esse graves.

TESTVDINE CANERE.

Pelsare chelyn digitis. Chorda sollicitare. Tangere chordas. Tetere nervos argutæ testudinis. Tensa fila testudinis ferire levi pollice. Tensa ferire levi pollice fila lyræ. Iamque eadem digitis, iam pectine pulsat eburno. Terpsichore facilem lascivo pollice movit Barbiton, & molles duxit in antra choros. Ipse cava solans ægram testudine amorem.

TETHYS.

Æquorea, uda, cana, nuda. Titanis. Virgo marina. Nereis pulchra. Genitrix Nereia. Coniunx Oceani,

Nus

Numen aquæ Proteus. Proteia venturi.

TEXERE.

Percurrere pectine telas. Serva operum haud ignara Minerua, id est, Mens texere. Radio percurrere stamina telæ. Rarum pectine densat opus. Pollice ducto stamina pulpa cæ sociauerat aurea telæ. Alueatia texta lento vimine. Telas deserere tenui sub auro. Lassat vilnus pendula tela manus. Ducere lanas. Stamina pollice versare. Gracili geminas telas intendunt stamine. Tela jugo juncta est, stamen secernit arundo, inseritur medium radiis subtegmen acutis.

THALAMVS.

Amicus, pudicus, cultus, genialis, jugalis, dulcis. Generans sobolem multam. Nec dulces thalamos, nec dona cupidinis ulla.

THEOCRITVS.

Poëta Syracusius. Animæ laqueo cui via clausa fuit.

THERMÆ.

Calidi fontes. Quæ de calido sulfure fumat aqua.

THETIS.

Cœrula. Virgo marina. Mater aquosa. Mater Achillis. Materno tacta dolore Thetis.

S. THOMAS.

Didymus, cui durius ære, Atque admanteo robore pectus erat.

THRACIA.

Armifera. Scelerata littora Thracum. Bistonis ora, Tellus Bistonijs habitata viris. Regna Rhodopeia. Agri Sithonii. Littora Cerinthia. Polydoreo quæ manavit sanguine terra.

THVRA.

Mera, mascula, flava, pia, sacra, votiva, facientia flammas, redolentia Thurea grana. Virga thurea. Lacryma thuris. Blandi thuris honores. Thuris odorati globuli. Posito dare thura foco. Thura dabant, tepidusque cruor fumabat ad aras. Centumque Sabæo Thure calent aræ. Verbenasque adole pingues, & mascula thura. Solis est thurea virga Sabæis. Totaque thuriferis Panchaia pinguis arenis. India mittit ebur, molles sua thura Sabæi. Vrantur pia thura focis, uranturque odores. Quos tener è terra diuite mittit Arab.

THVS

THVS ADOLERE.

*Thure superos placare. Acerra plena thuris. Templum thure vaporare. Assyrij Christo debentur odores. Conferre in aras quicquid Arabes odoris arboribus legunt. Pinguis exudet thuris vapor. Dare thura flammis. Aras dono thuris eoi extruere. Libare Deo miculam thuris de parva acerra. Tribuere thuris honores.

THYASVS.

Hasta Bacchi. Pampinea.

THYRSVS.

Hasta Iovis. Hasta foliis præsuta. Hasta frondibus velata. Thyrsus gravis, sacer, Thirsi fronde virentes, frondentes.

TIBERIS.

Spumifer, nubilus, flavus, rapidus, lubricus, curvis, altus. Gurges Tiberinus. Tyberina ostia. Arenosi Tibridis vnda. Amnis thuscus. Thusci fluminis vada. Thuscæ gurges aquæ. Amnis rapidis animosus in vndis. Qui per cava saxa volutus. Albula quem Tiberis mersus Tiberinus in vndis Reddidit.

TIBIA.

Mœsta, rauca, cava, longa. Avenæ structæ. Iunctæ arundines. Phrygio tibia curva sono. Calami palustres. Tibia Berecynthia. Non illos citharæ, non illos carmina vocum, Longaque multifori delectat tibia buxi.

TIBVLLVS.

Cultus, sacer, Amator. Nemesis. Est gravis & cultus, puroque similimus amni, Grandiaque eloquio verba Tibullus habet.

TIMERE. V. Formidare.

TIMERE DEVM. V. Deum timere.

TINCTVRA & TINGERE.

Varios discet mentiri lana colores. Assyrio fucatur lana veneno. Vellera mutentur Tyrios incocta rubores. Tinctaque Sidonio murice lana. Iuvat albentes invertere lanas. *Sanie infuscatur arena. Ferre vestes picturatas. Ardet Tyrio murice lana. Vellera iterare muricibus Tyrijs frontem pingere moris. Vellus medicarum ahenis Amyclæis. Repetita bibit lana rubores. Saturare vestes murice.

TOGA.

Longa, extenta. Longo conspicienda sinu. Toga libera. Vestis libera. Filo tenuissima. Cedant arma togæ, concedat laurea linguæ.

TOLERARE.

Ferre, perferre, sufferre, sustinere, perpeti mala. Sufferre labores duros. Exhaurire pericula. Pauperiem, & duros perferre labores. Multum terris iactatus & alto. Ventos perpessus & imbres. Quo plura possis, plura patienter feras. Dum vires annique sinunt tolerare labores. V. *Pati.*

TONAT.

Cœlum tonat omne fragore. Iupiter strepitu exterruit orbem. Magnus ab æthereo personat axe fragor. Iterum atque iterum fragor intonat ingens. Magno miscetur murmure cœlum. Tonitru cœlum omne cietur. Parens omnipotens ab alto cœlo intonuit. Intonant poli. Subitoque fragore intonuit cœlum. Eurique Zephyrique tonat domus. Cœlum tonat omne tumultu. Ingens fragor æthera complet. Tonat ahi regia cœli. Vidisti toro sonitus percurrere cœlo, Fulminaque æthereis dissiluisse domo. V. *Tempestas.*

TONITRV.

Horridum, igniferum, æthereum, terrificum, rauscum, sonorum, reboans. Latè resonans toto cœlo. Movens humanas mentes. Tumultus æthereis. Gravis fragor. Fractæque tonitrus nubis. Tonitrus horrificus. * Αἰθέριον μήκημα, æthereus magitus.

TONSOR.

Solitus longos ferro resecare capillos. Tonsor iam reliquos metat capillos. Tonsorem capiti non est adhibere necessum. Nec malè deformet rigidos tonsura capillos. Sit coma, sit docta barba resecta manu. Acuta tonsor incautum nec adhuc totondit cuspide mentum. * Hirsutas excolere genas.

TORMENTA BELLICA.

Crudelia. Tormenti vires. Instrumenta necis. Machina bellica intonans in altis muris. Eiaculans fulmineos globos. Vomens letales glandes. Iaciens rapidos globos sulfureo igne. V. *Bombarda.* Quære *Sphæra plumbea.*

TORRERE. V. Assare.

TOR-

TORRENS.

Tumidus, feruens, spumans. Vndis pluuialibus auctus. Flumine perpetuo torrens solet altius ire: Sed tamen hæc breuis est, illa perennis aqua. Rapidus montano flumine torrens, Sternit agros, sternit fatalia ta, boumque labores. V. *Flumen*, V. *Rimus*.

TORTOR. V. Carnifex.

TRACTARE.

Manibus contrectare, contingere aliquid. Inter manus & brachia versare. Ille manu mulcens propexam ad pectora barbam. Cæsariem longa dextra deducere barbæ.

TRAHERE.

Rigis raptare, trahere, distrahere. Corpora circum muros raptare. Me Parnasi deserta per ardua dulcis Raptat amor. Trahit sua quemque voluptas. Nescio qua natale solum dulcedine cunctos Ducit, & immemores non sinit esse sui.

TRANARE.

Tranare flumen. Transilire vada. Transmittere flumina nando. Exponere corpus in ulva aduersa. Transnare sonoras torrentum furias.

TRANQVILLARE. V. Placare.

TRANSFIGERE.

Trajicere ferro, gladio, mucrone. Figere præcordia. Ense latus perforare. Gladium lateri recondere. Rumpere præcordia ferro. Adigere ferrum per pectora. Condere ensem in pectus. Fodere pectora ferro. Agere ferrum per viscera. Demittere ferrum in ilia. Terebrare cavas uteri & tentare latebras. Pectore ferrum condere.

TRANSFIGVRARE.

Formas se vertere in omnes. Omnia transformat esse in miracula rerum. Vertere quæ poteras homines in mille figuras. Non poteras animi vertere jura tui. Permutat lymphas in vina liquentia Chustus. Induere vultus alicuius. V. *Metamorphosis*.

TRANSIGERE FOEDVS. FOEDVS *Jacere, pacisci pactum.*

Fœdus inire, componere, Ferire. Dare dextram. Dextræ conjungere dextram, Iungere fœdere dextram. Firmare inter se fœdera dictis. In amicitiam coire. Animum

mum præsenti pignore firmare. Fidem dare, & accipere. Fidem novare. Tangere dextram. Cogere in fœdera, in concordiam. Coëunt in fœdera dextræ. Æternam pacem, pactusque hymenæos exercere. Æterno fœdere pacem coniungere. Stricto constringere fœdere mentes. Pangere fœdus. Mittere æterna in fœdere gentes. Fœdus perpetuum, stabile, legitimum, amicum, conjuratum, concors, firmum. Pactio. Pactum. Conventio. Conjuratio. Iaviol bile pignus pacis Leges pacis.

TRANSIRE, TRANSITVS.

Trajicere celeri pede. Viam facere viam. Rumpere aditus. Innocuum dare alicui iter.

TREMERE.

Tremiscere, contremiscere, contremere. Intremiscere. Frigidus horror subit mentem. Gelidus tremor ossa pererrat. Mœstificus tremor quatit ora. Nos pavidi trepidare metu. Subitus tremor occupat artus. Pavida trepidat formidine pectus. Corpus, ut impulsæ segetes Aquilonibus, horret. Me tremor invasit, stabant sine sanguine mœstus. Me laridus occupat horror. Obstupuit, gelidusque comas erexerat horror. Gelidum pectora frigus habet. Poplite succiduo genua intremuere, fugitque. Et color & sanguis. V. *Formidare*.

TRIDENS.

Cuspis triplex. Telum tricuspe. Trifidus, ævus, æquoreus, infestus, validus. Et miseras uncis versare tridentibus undas.

TRINITAS.

Trina potestas. Sancta alma trias. Triplex persona, sed idem. Et deus unus. Simplex ætheri, numinis unitas, quæ distincta eadem est, veraque Trinitas. Patris, & æquævæ prolis, flatusque sacrati, Splendeat æterna laude perennis honos. Gloria summa Patri, Natique, & flaminis almi.

TRISTE MESSE.

Duros animi tolerare labores. Claudum pectore vulnus habere. Maxima in ipsius vultu sunt signa doloris. Ægra corpora trahere. * Totus in lessos defluit, & lacrymas. V. *Dolere*.

TRISTITIA.

Gravis, tetrica, ingens. Mœror acerbus, sollicitus. Miscentur tristia lætis. Infandum regina jubes renovare

vare dolorem. Omnia tecum una perierunt gaudia nostra, Quæ tuus in vita dulcis alebat amor.

TRITICVM.

Triticei fœtus. V. *Frumentum, seges.*

TRIVMPHARE.

* Triumphatis hostibus victor agebat currum ad alta capitolia. Pedem victor multa cùm laude repressit. Victorem laurea serta gerentem portat niveis currus eburnus equis. Lauro devinctus agresti, Miles Io magna voce (triumphe) canet. Triumphare hostem, & dehoste. Ducere triumphos ad templa Deûm. *Virg.* Ite superbifica manu post triumphum partum ex hostibus. Longas videre juvat pompas, undasque populorum, & Senatus inclyta lumina.

TROCHVS.

Nunc pila, nunc celeri verritur orbe trochus. Torto volitat sub verbere turbo. Ille actus habenis Curvatis fertur spatiis. Namque agor ut per plana citus sola verbere turbo.

TROIA.

Ingens, alta, perfida diruta. Regna, Trojana. Alta curia Trojæ. Mœnia Trojæ. Sceptra potentia Trojæ. Bis perituræ mœnia Trojæ. Phrygii muri. Oræ Phrygiæ. Mœnia Phœbi. Alta Pergama. Dardanii muri. Mœnia Laomedontea. Mœnia Neptuniæ. Sigeia tellus. Illiacæ domus. Asiasæ, Iliacæ arcus. Argolicis quæ concidit armis. Priami regna, Priami arx alta, Neptunia Troja. Mœnia Dardanidum. Divûm domus. Ilium, & inclyta bello Dardania, Pergameæ arces. V. *Ilium & Pergama.*

TROIANI.

Dardanidæ, Phrygii, Teucri, Idæi, Troes, Æneadæ. Genus Æneadum, Troiugenæ, Gens Pergamea. Iliadum turba. Gens Hectorea, Hectorei socii. Trojanus sanguis. Gens Phrygia. Cœtus Iliaci. Iliades, Trojades.

TVBA.

Belligera, Martia, canora, rauca, terrifica, terribilis, stridens, clangens. Ciens pugnas terribili cantu. Canens fera bella. Buccina. Classicum. Æs canorum. Æs raucum. Dans belli signum. Classica Martia. Mavortia, turbida. Excitantia milites ad pugnandum. Abrumpentia somnum. Turbantia quietem. * Æneator dat signum tubæ. πολέμου ἀγγελίαν τις nuntia bellorum tuba.

TVBAM

TVBAM INFLARE.

Ære ciere viros, Martemque accendere cantu Signa dare tuba Rauco strepuerunt cornua cantu. At tuba terribilem sonitum procul ære canoro Increpuit, sequitur clamor, cœlumque remugit. Clara dedit sonitum tuba. Bello dat signum rauca cruentum Buccina. Raucus stridenti murmure clangor Increpuit. Martius ille æris rauci canor increpat, & vox Auditur, fractos sonitus imitata tubarum. V *Clangere.*

TVMVLVS. V Sepulcrum.

TVRBO.

Intortus, contortus, violentus, rapidus, subitus, Premebundi turbinis ira. Vis fœda turbinis. Nimbosi turbinis horror, fremitus furor. Latè disjiciens pulverem, Bacchans hiberno in æquore.

TVRCA vel TVRCVS.

Immanis, ferox, attrox, trux, impius Christi implacabilis hostis Fidei sanctæ sævissimus hostis, Milite blasphemo Teutona regna petens.

TVRRIS.

*Turris stans in præcipiti, & summis tectis eluctata sub astra. Arces turrium aëriæ. Stat ferrea turris ad auras. Turris vasto suspectu. In latus omne patens turris circumspicit undas. Turris altior Memphitica Pharo. Antuerpiana turris, arte summa, mole vasta, mira celsitudine.

TVSSIRE.

*Quatit ægros tussis anhela senes. Malam pectore tussim expellere. Gravedine frigida, & tussi frequente quassari. Aspera pulmonem tussis quatit. Aspera tussis vexat.

TVTVS.

*Pedes habet extra lutum. Discriminis expers. Major sum, quam cui possit fortuna nocere. Excellere metam mea jam bona. Securè degere.

TYMPANVM.

Cavum, sonorum. Resonans rauco pulsu. Dans strepitum. Tergora tensa boum, quibus bellicus furor incitat violentos milites Martis ad arma. Certabant rauco resonantia tympana pulsu.

TYMPANVM TVNDERE.

Impellere, ferire, pulsare tympana. Tondere terga boum.

boum. Quatere tympana agili manu. Taurorum tergora pulsa fremunt. Plangebant alii proceris tympana palmis. Tympana tenta tonant palmis. Tympana cum subitò non apparentia rauci. Obstrepuêre soni.

TYRANNVS.

Sævus, fatalis, crudelis, horribilis, truculentus, immanis. Gaudens cæde. Spirans fulmina & ignes. Grassans immani cæde. Bella cruenta petens. Ad generum Cereris sine cæde & sanguine pauci Descendunt reges, & sicca morte tyranni. V. *Crudelis*.

V.

VACCA.

LActifera, fœcunda, nitida. Quæ jacet, & lentè revocatas ruminat herbas, Atque iterum pasto pascitur antè cibo. Gerens uberibus nivenm ne ctar. Quæ viridi procumbit in herba. Incustoditam lentè videt ire juvencam. Aut errans bucula campo. Et queritur vitulum mater abesse suum. Optima torvæ Forma bovis, cui turpe caput, cui plurima cervix, Et crurum tenus à mento palearia pendent.

VAGARI.

Errare. Passibus incertis ferri. Errabant acti fatis maria omnia circum. Deserta peragrare incerto pede. Errare summis montibus. Curis vagari expeditum. Esse profugum per orbem. Palantesque vident socios.

VAGINA NVDARE.

Vagina educere, eripere, liberare ensem. V. *Ensem educere*.

VALEDICERE.

Dicere voce Vale. Et longum formose vale, vale, inquit, Iola. Et dixit tenui murmure longa, vale. Vix illud potui dicere triste vale. Supremumque vale pleno lugentibus ore Vix dixit. In perpetuum frater ave, atque vale. Sæpe vale dicto, rursus sum multa locutus. Accipe supremo dictum mihi forsitan ore, Quod tibi qui mittit non habet ipse, vale. Accipe quo semper finitur epistola verbo. Atque meis dixisse ut tua fata, vale. Longior insuetum ne lasset epistola corpus, Clausaque consueto sit tibi fine, vale. Quid nisi quod cupio me tam conjungere tecum Restat: ut ascribat litter a nostra,

VAL-

VALLIS, VALLES.

Cava, curva, concava, nemorosa, umbrosa, opaca, occulta, dumosa, humilis. Diffundens dulcia gramina. Oculos gramina pascens & herbis. Circum undique septa excelsis jugis. Quæ longo recessu, curvo anfractu panditur. Convalles depressæ, virentes. Est curvo anfractu valles, accommodo fraudi, armorumque dolis, quam densis frondibus atrum Vrget vtrimque lacus, tenuis quæ semita ducit.

VALLARE.

* Propugnacula bello tuta parare. Tutam castris præducere fossam. Locum claudere vallo. Rupti munimine cespitis agger. Denso aggere firmare mœnia. Abrupto circundare vallo. Tumulus surgentis in altum telluris componitur. Vallant oppida muri. Exstruite immanes scopulos, attollite turres, cingite vos fluvijs, vastas opponite sylvas.

VALLVM.

Propugnaculum. Agger. Munimen. Munimentum. Claudo fidere vallo. Vasto septas videt aggere terras. Transierat primi Cæsar munimina valli. Non cœptæ assurgunt turres, non arma juventus exercet, portusq; aut propugnacula bello tuta parant. Non si te ferreus agger ambiat, aut triplice alios tibi carmine muros Amphion aditus agat. Munimen habet nullo, quassabile ferro.

VANVS.

Inanis, levis, futilis, nihil irritus. Omnia inæquoreos abierunt irrita ventos. Hæc venti irrita per terras, & freta summa ferunt. Nullo pondere verba cadunt. Dicta vagis credita ventis. Verna incertior aura. Perfusa gloria fuco. Vana est sine viribus ira. Bullatis nugis turgescere. Agitare spes inanes. Sæpe super vacuos cogit habere metus. Aëra cædere V. *Terrere tempus.*

VASTARE. V. Prædari.

VATES.

Consultus, fatidicus, verax. Os fatidicum. Præscia lingua. Eventura videns Rerum dicens vias. Præscia corda gerem. Fata canens. Rerum præscius fata. Interpres Divûm, qui numida Phœbi, qui stipodas, Clarij lauros, qui sidera sentit, Et volucrum linguas, & præpetis omnia pennæ. Quæ sint, quæ fuerint, quæ mox

mox Ventura trahuntur noscens,* Χαρίτων τροφιμος, gratiarum alumnus. V. *Propheta.*

VATICINARI.

Aperire futura. Sola mihi tales casus. Cassandra canebat. Cœleno prodigium canit, & tristes denuntiat iras. Casus aperie futuros. Veridicos Parcæ cœperunt edere cantus, Talia divino fudemnt carmine fata. Fatidico ore pandere sæcula venientia. Mentem veris implet Apollo.

VATICINIVM.

Monitus divini. Monitus vatum. Fatalia verba.

VBIQVE.

Quam latè ætherius sol videt omne solum. Quam latè radios spargit Apollo suos. Quà cœli & terræ patet hoc illustre theatrum. Quo machina cœli, terra fretumque patent. Qua pater immensis orbis iter. Quanto spatio se porrigit orbis & æther. Ire per omnes terrasque, tractusque maris, cœlumque profundum.* Qua breve, qua longum Sol jacit orbe iubar. Ad vtrasque Phœbi domos.

VECTVS.

Quadrijugo vectus curru. Cœloque invectus aperto, Flexit equos. Curruque volans dat lora secundo.

VELLE VOLVNTAS.

Hæc mihi mens est. Sic vitum est superis. Sic volo, sic jubeo. Ita stat sententia. Ita fert corde voluntas. Discupio. Fervet mihi amor hoc facere. *Vide Desiderare.*

VELOX. V. Accelerare.

VELVM.

Turgidum, concavum, sinuosum, sublime, jactatum, timidum, patens, laxum. Carbasa, Carbasens sinus. Lintea, Suppara velorum. Lintea procul venientia. Vento contracta secundo. Medio æquore, salo freto, pelago tumentia. Tradita fœlici Noto. Data incertis Notis. Sinus curuatus. Præcipiti carbasa tensa Noto. Ἱστιοφόρος, Alæ navis. V. *Nauigare.*

VELVM TENDERE.

Dare ventis vela, carbasa, lintea. Intendere turgida vela ventis secundis. Velorum pandere, expandere alas, Pleno subire ostia velo. Velis aptare classem.

VENA-

VENARI.

Agitare, agere feras. Sequi feras. Venatu exercere saltus. Circumdare, cingere canibus saltus. Umbrosos saltus indagine cingere. Sectari cervulo sagaci feras. Exercere studia Dianæ. Invia lustra silvarum canibus perterrare. Inuigilare venatui. Laqueis captare feras & fallere visco. Moliri insidias auibus. Clamore premere ad retia cervum. Callida fie stultas decipit esca feras. Dum nono langeo est, pauidos formidine cervos Terret, & est illi præda benigna lepus.

VENATOR.

Citus, pernix, præceps. Insectans feras. Insidians, iubians feris. Agens in laqueos feras. Terrens, agitans feras. Vigens leporem in campis. Cane prædans saltus.

VENATVS.

Ferarum indagatio, venatio. Venandi cura. Studium venandi.

VENENATVS.

Diro, funesto veneno tinctus, infectus, imbutus, illitus. Vipereo felle, vipereo cruore, peste letali, tabe mortifera infectus.

VENENVM.

Tabificum, dirum, somniferum, furiale, letiferum, Colchicum, Thessalicum, Lernæum, Nessium, insanabile, soporiferum, præsentaneum, Gorgoneum. Aconita lurida. Oris Cerberei spuma. Tabes funesta veneni. Succus veneni. Cantharidis succus. Toxica Thessala. Herba Thessala. Virus tetrum, acre. Quidquid habet Circe, Quidquid medea veneni.

VENENO INFICERE.

Linere felle viperio, felle serpentis. Tingere veneno. Imbuere tabe mortifera, viperea cruore. Inficere pabula tabo. Pecori aspergere virus. Inficere pocula. Spargere latices radice nocenti. Viperinum admiscere cruorem. Toxica miscere. Spargere cantharidum succos. Polluere cibos veneno. Dare edenti venenatam martyam. Martya, & Martea, & Marteolæ diminitive, pro ciborum delicijs, quibus irritantur orexis. Armare arma veneno.

VENEREARES.

Veneris vsus. Inimica virtuti. Pertentans pectora. Pacta Veneris, Venere & cæci stimulos auertere amoris.

VENIA

VENIA.

Coram data copia fandi. Poscêre Deos veniam.

VENIRE.

Concursu accedere magno. Adire, petere tecta. Troiæ qui primus ab oris Italiam fato profugus venit. Devenere locos. Tyriam qui adveneris urbem. Quibus Hector ab oris Expectate venis?

VENTER.

Plenus, humidus, gravidus, vorax, avidus, turgidus, pendulus, capax. Assiduo cibo membra fovens. Molles fundens per viscera succus. Alvos. Uterus.

VENTVS.

Rapidus, celer, validus, fortis, ferox, sævus, æquoreus, protervus, nimbosus, fremens, fremebundus, stridens, agitans æquora, fremens murmure. Fera murmura mittens. Motans cacumina quercus. Flamen incertum, Flamina venti. Ventosa potentia. Ventorum prælia. Pensa furi. Turbo cæcus. Flatus magnus. Stridor procellæ. Omnia ventorum concurrere prælia vidi. Indignatum magnis stridoribus æquor. Venti velut agmine facto, Qua data porta ruunt, & terras turbine perflant. Confligunt Zephyrusque Notusque, & lætus ab oris Eurus equis. Incubuere mari, totumque à sedibus imis Una Eurusque Notusque ruunt, creberque procellis Africus, & vastos tollunt ad sidera fluctus. Imperator fluctuum.

VENTVS MERIDIONALIS.

Auster lenis, aquaticus, pluvius, imbrifer, nubilus, nubibus assiduus, humidus, udus, humens, madens. Fundens gelidas aquas. Humidus violentis aquis. Violentior Austri vis. Notus imbribus atra. Mutans aëra nigrantibus alis. Sibilans madido ore. Percutiens rapido navis aduncа Noto. Nunc Notus adversa prælia fronte gerit.

VENTVS OCCIDENTALIS.

Zephyrus mollis, lenis, vespere missus, vernus clemens, mitis. Aura Zephyri. Favonius florifer, floridus. Temperies grata tepidi Favonii. Corus furens, fremebundus, violentus. Africus horrens, nubifer, protervus. Vis sonantis Africi. Nunc Zephyrus sero vespere missus adest.

VENTVS ORIENTALIS.

Eurus præceps, trux, indomitus, Æolius, Nabathæus, capiens vires ab ortu. Eous, Phœbeus, glacialis. Rutilo ab ortu volans. Spiritus Euri. Spirans valentior. Navigiis truculentior incidit Eurus. Subsolanus. Vulturnus. Apuliores.

VENTVS SEPTEMTRIONALIS.

Boreas gelidus, fævus, improbus, Threicius, Sithonius, rigidus, horridus, nivalis, hibernus, arcticus, glacialis. Feriens, rapiens tecta. Æquans humo turres. Triste mugiens. Armatus rauco turbine. Spargens nives ab axe hiberno. Aquilo de rapidis ventis immansuetissimus. Ab Aquilonis. Flabra Borez. Cujus concursibus insonat aër. Qui terras grandine pulsat. Qui tristia nubila pellit. Sollicitans manes, totumque tremoribus orbem.

VENTVS SECVNDVS.

Aura facilis, secunda. Venti faventes, secundi, amici.

VENTO SECVNDO NAVIGARE.

Navigare ventis faventibus, secundis, aura secunda, Ventis non iniquis, discordibus, æquis, non adversis, non fluctuantibus.

VENTIS ADVERSIS.

Ventis iniquis, non æquis, discordibus. Fluctibus adversis. Venti vetantes. Adversa aqua. Vento prohibente. Pelago vetante. Aquis invitis.

VENTOS SEDARE.

Placare, temperare ventos. Sistere, componere mare, aquas. Compescere fluctus. Mulcere aquas, æquora. Frangere, coercere undas, aquas. Matis iram frangere.

VENVS.

Alma, furtiva, insidiosa, blanda, unxia, maligna, infamis, vesana, furiosa, immoderata, orta mari. Cypria virgo. Vulcania conjux. Cythia, Savia Dea. Veneris pectora flammis. Incestæ sceleratæ libidinis auctrix. Teretes mater amoris. Et dulce amoris vinculum. Vexans, occupans mentes. Mentibus effundens cæcas tenebras. Cytherieis edita aquis. Æquore nata. Medio concreta profundo. A spumis Dea dicta maris. Erychis quæ possidet arces. Colle sub umbroso quam tenet altus Eryx. Teneorum mater amorum. Nurus Assaraci. Mater Æneæ Anchisæ conjux. Dionæa. Cytheria. Cytherea.

Idalia

Idalia. Erycina, Sicania, Mater Æneadum, Mater Acidalia, Mater Dionæa, Cytherea, Cytherea.

VER.

Novum, primum, tenerum, floriferum, blandum. Nemorum frondi utile, & utile silvis. Dans novis primordia rebus. Cinctum florente corona. Cùm cuncta virent, & cum nova temporis ætas. Vario depingens flore solum. Decorans, ornans floribus arva novis. Tepidi tempora veris. Cum nova de gravido palmite gemma tumet. Fronde, solum varia depingit odoriferum ver. Nunc omnia nitent, nunc omnis pariuris arbos. Vere rubenti. Candida venit avis longis invisa colubris. Verna, excepit cœli indulgentia terras. Quam prima novis adoleuit frondibus ætas. Solvitur acris hiems. Frigora mitescunt Zephyris. Iam ver egelidos refert tepores. Tepenti vere laxatur dies. Cum modò formatis operitur frondibus arbos. Sidera cum Tyrius Phryxæ respicit agni Taurus. Quum Ismarium pellex Attica plorat Itym. Τὰ τηλεθάοντα γελᾷ, quando prata rident.

VERIS TEMPORE.

Gramina cum tellus promit ridentia vultu. Munera cùm tellus fundit redolentia veris. Cum arbustibus frondes redeunt, & gramina campis, Et lætis geminum frugibus ornat ager. Cum tellus molli gramine vernat, & arbor umbrolas explicat alta comas. Aspera cum pullo frigore cessat hiems. Cùm rident quilibet hortus. Cùm vernans rosa longas complet odore vias. Cùm tepet apricus Zephyris spirantibus æther, & Candida formosi tempora veris eunt. Cum instaurat avis dulci modulamine carmen, & producit suum proles recente genus. Cùm ver purpureum, tundit fragrantes herbas. Cùm exercent cantus, per roscida rura puella, & hortorum populantur honorem. Quando veranda lilia surgunt. Garrula cùm repetit solitas Philomela querelas, Pertidiam flens Terei, sceleratæque facta. Cum mulcent volucres tepidum cœnubus æra, & in pratis ludit luxuriatq; pecus. Cum ignota prodit hirundo. & lutea cella sub trabe fingit opus. Quando avis in ramo tecta, laremque parat. Omnia cum rident gramine, flore comis. Cùm condit avis nidum, & pollis inerbat ovis. Cum tellus fundit cum floribus herbas. Cum

floret adoratis terra benigna rosis. Cum prosiliunt viridi gramen, & herba solo. Germina cum herboso rident florentia campo.

VERBERARE. V. Cedere.

VERBUM.

Dulce, suave, blandum, mellitum, modestum, salubre, molle, ἐπέα, procerum, gentile, profanum, superbum, jocosum. Et semel emissum volat irrevocabile verbum. Felix leviora cadutis. Digna rubore. Dissimulata notis. Doctis insidiosa. dolus. Nuncia animi. Aure repulsa. Verba molesta, pudenda, maja.

VERITAS.

Si vera est fama. Ergo equidem, nec vana fides, genus esse deorum. Vera referra. Non insit ficta somnia, fallax ebur, *ivoire*, aut dentes. Vero verius est. Fides rebus est addenda probatis. Est veri cognitus oris.

VERSUS.

Bonus, longus, herous, ἐπικὸς, ἔπος, mollis, durus, cultus, politus, facundus, suavisonus. Marone, Naſone dignus. Carmen celebre, mellicum, doctum, canorum, nobile, Aonium, texum imparibus modis. Structum heroo pede. Secessum lenibendi & otia quærens. Suavibus muneris pectora mœsta levans. Metricis verba ligata modis. Disparibus carmina arcta modis. Metuca verba. Verba coacta in pedes. Numeri dispares, impares, leviores. Aonia lyra. Modus V. *Carmen.*

VERSUS SCRIBERE.

Fingere, canere, ludere, dicere, fundere, texere, contexere, effingere versus, carmina. Nectere verba numeris. Cogere verba in pedes. Jungere carmina nervis. Aonijs verba ligare modis. Cogere verba in numeros. Nectere ludendi lusitantia carmina versu. Facili deducere carmina plectro. Facundo ludere versu. Modulari carmen arundine avena, calamo agresti.

VERSUS DOCTOS SCRIBERE.

Facere doctissima carmina dictante Phœbo. Fundere carmina æmula Maronis operis. Fingere versus ferina grandi, ubere, divite, sublimi. Compopere carmina qualia sunt ducta grandisono Marone. Versiculos suaves, saliente, evicante, condere, vena. Versiculi per elaborati.

VERSVS INDOCTOS SCRIBERE.

Pingere, effingere versus tenui, exili, gracili, arundine, vena. Modulari, meditari, deducere carmina vili arundine. Texere, contexere carmina rudi, tenui filo. Graciles, rudes, insultos fingere, condere versus. Versiculos nanos facere. *Scaliger.* Rudere rudia carmina. Phœbo cachinnos versus excussit tuus.

VERTVMNVS.

Formas Deus aptus in omnes.

VERVM.

Non dubitabile, Non fugiens lucem. Virtus quæ nobis dicta est à ponderе veri. Virtus nescia fraudum. Verum quod diu abdi, occultari nequit. Verum ambage remota dedit. Faminec à veri dissidet illa fide. Hoc proprius vero est. Et partem viri fabula quæque tenet. V. *Veritas.*

VESTER.

Umbrifer, occiduus, rutilans, rubens. Astrifero procedens Olympo. Infuscans terras croceo noctis amictu. Frigidus aëra vesper Temperat.

VESPERASCIT.

Labitur dies. Sol tegit radios suos. Ruit Oceona nox. Vespera noctis vices reducit. Vespera inclinat diem. Venit hesperus. Oriuntur tempora sera diei. Trahunt sera crepuscula noctem. Nigro rutilans consurgit ab ortu Vesper.

VESPER.

Inde domum redeunt sub prima crepuscula mœsti. Traherent cum sera crepuscula noctem. Condere jam vultus sole parante suos. Hesperus & fusco roscidus ibat equo. Sole sub occiduo. Labente die. Auricomus cum dat teretis sua lumina vesper. Cum vesperugo patet.

VESPERTILIO.

Quæ tenet à sero vespere nomen. Quæ à vespere nomen habet.

VESTIGIA.

Certa, falsa, tacitura. Signa pedum. Signa notæque pedum. Vestigia observata sequi. Indicia gressus.

VESTIRE.

Ornare, exornare corpus vestibus. Velare corpora. Insignire amictu. Circumdare corpus amictu. Veste corpus tegere.

VESTIS.

Purpurea, nivea, picta, viridis, superinfecta, linea, serica, coccina, Coa, Sidonia, Tyria, Phrygia, preciosa, magnifica, holoserica. Arte laborata, ostroque superba. Tyrio murice tincta. Amictus laxus. Habitus regalis, fluidus. Cultus dignus corpore. Saturata murice vestis. Arabico lucens bombyce. Cyclas aurata. Palla Sidonis, Picta croco, & fulgenti murice vestis. Tyrio sub regmine fulgens. Ostro auroque rigens. Sit bene convenies & sine labe toga.

VESTES EXVERE.

Ponere vestem, velamina de corpore. Reicere amictum. Corpora nudare. Detrahere, eripere velamina ex humeris.

VESTES INDVERE.

Induere, sumere velamina, vestem. Induit & Tyrio distinctam murice pallam. Cultibus Alciden indoit illa suis. Pallamque induta nitentem. Insuper aurato circumvelatur amictu. V. *Vestire*. V. *Indutus*.

VETVS.

Gravis annis. Grandævus. Annis obsitus. Decrepitus. Grandior ævo. Vita satur, & lato vietus. Cutis frons contracta rugis. Annosus. Extremum fati diem sustinens. Ævo fessus. Senior ævo. Quem tussis anhela fatigat. Qui trunco titubantes & sine arcu. Membra levans baculi, tardusque senilibus annis. Cuius in fronti ruga senilis inest. Effetum corpus. Caput tremulum. Tardus gravitate senili. Obsitus ævo. Frigidus ævo. Tam languidus ævo. Senio defessus inerti. V. *Senex*.

VEXILLVM.

Volans, volitans. Martium, bellicum, pictum. Sub signa vocare. Conturrere signis aduersis. Stare pro signis. Inferre signa.

VIA.

Patula, lubrica, saxosa, trita, plana, facilis, dubia, ambigua, fallax, occulta, furtiva. Via per iactas candida facta nives. Semita nova. Non est è terris mollis ad astra via. V. *Iter*.

VIA LACTEA.

Via sublimis, cœlo manifesta sereno.

VIATOR.

Cautus, properans, lassus, siccus, sitiens, fessus, defessus,

fessus, fatigatus. Longinqua petens mœnia. Tendens iter. Expolitus mille periclis. Ferens tædia longæ viæ Cantabit vacuus coram latrone viator.

VICINVS.

*Propinquus. Proximus. Haud dissitus. Est in vicinia. Res cognata. Portusque patescit jam propior. Domus est contermina nostræ. Spatio stat propiore. Stat propior. Finitimus. Agorea nimiæ proximitatis. Conjunia littora. V. *Appropinquare.*

VICTOR.

Arduus, fortis, clarus. Spoliis insignis opimis. Militiæ ostentans fortia gesta suæ. Multa cæde cruentus. Referens prædas & palmam victor ab hoste. Rediens fuso lætus ab hoste. Ponens fixa trophæa. Decorus. Cinctus Apollinea victricia tempora lauro. Inde pedem victor multa cum laude reflexit. En adsum victor terraque marique.

VICTORIA.

Triumphalis, memoranda, celebranda, potens, trahas, digna triumpho. Multo sanguine parta. Multa laude ferenda. Inter utrumque volans dubiis victoria pennis. Clara trophæa. Magna in pulvere fama. Lauri victrices. Palmæ victrices. Habet victoria laudem. Amat victoria curam. * Tandem victoria fixit ad invictos Iberos. V. *Triumphare.*

VIDERE.

Luminibus suis videre. Defigere oculos in aliquid. Avertere vultus. Lustrare singula. In cælum tendens ardentia lumina frustra. Lustrare lumine Omnia circumstare. Lumina torquere ad mœnia. Cœli convexa tueri. Signorum obitus speculamur & ortus. Metiri terras oculis. Assuescunt oculi multa pudenda pati. V. *Oculos in aliquam conjicere.* V. *Respicere.*

VIDVA.

Relicta, deserta, mœsta lugens. Viduo solo relicta cubili. Orba marito. Dolens orbatos fido rectore penates. Thalami consorte carens. Sine conjuge cœlebs. Femina mœsta iacens in vidua toro. A funere coniugis uxor Sustinet in vidua tristia signa domo. Nil ait esse prius, melius nil cœlibe vita.

VIDVVS.

Deserto lecto jacens. Abrepta desertus coniuge.

VIGILARE.

Noctem pervigilare in re aliqua. Ducere noctem insomnem. Traducere noctem insomnis. Vigiles perducere noctes. Noctes vigilantur amatæ. Noctem sermone trahere. Nulli succumbere somno. *Pervigilans ad seros ignes hiberni luminis. Noctem trahere sermone. Bellorum fabula extrahit insomnes noctes. Naturæ somnum negare. Inops somni, & cibi.

VIGOR.

Antiquus, gratus, niveus. Non minor nobilitate. Iudicium nobilitati. Si quid vigoris vivi in nobis est. Exiguis vigor (admirabile) membris vividus, & nihil magnos qui vincere et artus.

VINCERE.

Sternere, prostetnere, fundere hostiles manus. Tenere, obtinere palmam victrici manu. Ferre, referre trophæa. Redire superato victor ab hoste. Populosque feroces Contundet. Mycenas servitio premet ac victis dominabitur Argis. Genitor tum Belus opimam Vastabat Cyprum, & victor ditione tenebat. *Domare, Triumphare gentes hostiles. Frangere bello. Terra marique vincere. Cogere hostiles Marti suo cedere. Subigere. Barbarorum agmina ferrata vasto diruere impetu. Primosque & extremos metendo stravit humi sine clade victor. Debellare hostem. Mittere hostem sub sua juga.

VINCVLVM.

Firmum, arctum, durum, irrefolutum, ferreum, inextricabile, adamantinum, nodosum. Ligamen. Nexus. Copula. Retinaculum. Funes. Lora. Compedes firmæ, validæ, ponderosæ, inhibentes gressum. Constringentes crura. Maniceæ. Nodi arati. Tortos incidere funes. Manibus divellere nodos. *V. Ligare.*

VINDEMIA.

Dant gravidas uvas musto. Abundans uvis gravibus. Exonerans uvis pendentibus ulmos. Cum pede sub celeri candida musta fluunt. Cum musto fervent spumantia labra. Cum autumnali redolet vindemia fœtu. Ebria cum spumant calcatis præla racemis. Plenis spumat vindemia labris. Mitis in apricis coquitur vindemia saxis. Pressos pedibus dat uva liquores. *2. Vinum.*

VIN-

VINDICARE. Vide Vlcisci.

VINEA.

Culta, fertilis, multo sudore colenda. Generosæ fertilis uvæ. Nectare o flore virens. Pleno cumulans fervida musta lacu. Opetos viribus agri. Collis amictus palmite. Vineta culta. Arva fœlicia Bacchi. Bacchi nemus. Largo pubescit vinea fœtu.

VINITOR.

Vigil, industrius. Premens pede gravidas uvas. Calcans tumidas uvas. Excisus vites novellas è vite annosa, & Germina plura propagans plantis traducibus. Temporibus certis maturam rusticus uvam colligit, & nudo sub pede musta premit.

VINUM.

Calidum, validum, purum, dulce, suave, lene, fragrans, Fibdum, Creticum, bene odoratum. Recreans, reficiens animos. Exhilarans corda. Fugans depellens curas. Facilis leves somnos. Operta recludens. In prælia rudens inermem. Generosi munera Bacchi. Odorati Bacchi poculum. Bacchi haustus. Bacchus liquidus. Lyeus larex. liquor. Lenæi munera succi, Liber. Racemi: *proverb.* Merum. Liquor pressus. Vina prœliis elisa falerno. Falernum. Liquidum nectar Bacchi humor. Lætitiæ Bacchus dator. Lethis Dei *αἷμα γῆς*, sanguis terræ. *δάκρυα ἀμπέλου*, lacrymæ vitis.

VIOLARE FOEDVS.

Conceptum excutere fœdus. Exuere pacta. Fallere dextras. Exulcerare nimio fœdera. Temerare polluere dolis fœdera. Frangere, rumpere, solvere fœdera. Confundere fœdus. Fœdera turbare. Vellens fœdus infestum. Dissicere compositi pacem, & ferere semina belli.

VIOLÆ.

Gratæ, purpureæ, molles, blandæ, vernæ, fragrantes, Plevem cestantum ridentibus Euris.

VIR EXCELLENS.

Flos illustrium virorum. Terminus laudum. Meta ingeniorum. Naturæ miraculum. Monstrum vitio carens. *Ita Virgilium Vocat Scaliger.* Vir est per quæ justitia remigrare velit ad Iapeti nepotes. Vir est cui Charites, Venustas, Ioci, Suada non dedere parem. Vir magnus. Omni virtute. Vir est cui sæcla nullum tulere parem. Cui

parvus est orbis, vt jacere possit fulmina ventis. Princeps, Senator est rei literariæ, Gratiarum ocellus, & venustatum lepos.

VIRES.

Magnæ, animis, non leves, vtiles. Herculi vires, Herculeæ dignæ. Non firmæ, inanes, invalidæ, infirmæ, exiguæ. Vires timor abstulit. Vim suscitat ira. Addere vim fessis animis. Viribus audax. Exigent effœtæ in corpore vires. Tanta erit & virtus, & cum virtute potestas. Hæc meæ vires, mea magna potentia solus.

VIRGA.

Minax, vitilis, flexilis, flexibilis, invita pueris.

VIRGIS CÆDERE.

Cædere virgis. Ferire verbere virgæ.

VIRGILIVS.

Andinus vates. Romuleus vates. Qui nunc Æneæ Troiani suscitat arma. Ipsa per Ausonias Æneia carmina gentes, Qui sonat, ingenti qui nomine pulsat Olympum, mæoniumque senem Romano provocat ore.

VIRGINITAS.

Perpetua, salva, libata, posita, rapta. mille petita procis. Facta peregrini præda latronis. Da mihi perpetua, genitor carissime, dixit, Virginitate frui. Virginitatis amor.

VIRGO.

Intemerata, inculpata, verecunda, amabilis, venusta, intacta, casta, pudica, implicans viri. Virgo insigne pudoris. Plus quam formosa virgo. Plus intemeratus virginei pudoris, Emulis nullibus una placens. Superans reliquas forma præstante puellas. Allicions blandis oculis. Laudem castæ virginitatis habens. Comburens avidis flammis. Pectora mille procorum. Iam matura viro, Iam plenis nubilis annis. Nullum virgineo corpore passa virum. Cuius purpureas vincunt ore colores rosas. Rudis conjugij. Cui sunt labra purpureis anteferenda rosis. Habens purpureis æmula labra rosis. Cui facies niveo pulcra colore niret. Lumina habens nitido certantia Phœbo. Quæ casum amisit pollato corpore florem.

VIRGINEM STVPRARE.

Virginum nomen adimere, S. Ivere, recingere Zonam.

nam, Rapere, auferre pudorem. Libare, rapere, virginitatis honorem.

VIRI.

Princeps fortunatus, felix, trepidus, timidus, infidus, agilis, sollers, invictus, strenuus, durus, rigidus, humanus, mitis, celsus honore, insignis ob artes, fortis ad arma, æquandus superis, major virtutibus orbe, fusus tellure cruenta. Animæ fortes. Genus haud immite virorum.

VIRTVS.

Spectata, clara, laudata, rara, invicta, ardua, inclyta, generosa, heroica, splendida, memoranda, celebranda. In ardua tendens. Mercede carens. Carmine vivax. Expers sepulcri. Vivens, superans post fata. Cujus visida fama nescit mori. Externis incomitata bonis. Noticiam posteritatis habens. Post obitum claros reddens. Invia cui nulla est via. Virtutis imago. Gratia virtutis. Quæ sola perennis, Effugit extremi tristia fata rogi. Virtus repulsæ nescia sordidæ, intaminatis fulget honoribus. Virtus est vitium fugere, & sapientia prima Stultitia caruisse.

VITA.

Inculpata, inoffensa, severa, lugenda, amara, misera, pudenda, invisa, sine crimine, sine labe peracta, labe carens, vitio carens, vacua laboribus, per otia ducta, sine fœnore data mortalibus, fragili mole soluta. Tristibus anxia cutis. Abiens cernimus in auras. Humen vitale. Vitales auræ. Vita nullos agitata per usus. Tenor vitæ sine labe. Novissima vitæ. Extremus dies fati. Series vitæ. Vitæ liberioris iter. Pignora vitæ. Tædia vitæ longæ. Tempora vitæ longa. Ævum longum, pudicè actum. Incerti spatium ævi. Brevis vitæ spatium. Secula vitæ. Parales annos. Lux gemina, æterna, sine carnifice, Da vitæ spatium longæva Jupiter annos.

VITA ÆTERNA.

Vita terminanda nullis seculis. Pine carens. Vbi sincera quies. Vbi fine fine voluptas. Vbi gaudia cum pace, Qualia non oculo percepta, nec aure cepiquam, Nec fingi tacita qualia mente queunt. Vita perennis, non resecanda manu fati. Gaudia vitæ beatæ. Vita cœlestis. Altera post hanc vita. Nullum ubi mo: berum genus est ubi nulla fatigat Cura animos.

VITA.

VITA HVMANA.

Brevis & misera, somnoque simillima. Citò caduca. Fallax & breve vita bonum. Subitò periens. Vanus pulvis, umbra brevis, aura levis quæ manet in nullo loco. Plena malis, & plena dolore. Fœdissima lerna, sentina malorum. Vallis plena malorum. Principio, medio, & fine dolenda suo. Nil aliud nisi mortis imago. Fugiens seu præpete penna. Pulvis & umbra brevis. Fugiens ut fumus & umbra. Subitis quæ deficit horis. Nata die gelida ceu rosa nocte perit. Quam sors accipiti cæca favore regit. Variis jactata procellis. Perit ut in medio parvula cymba freto. Habens genus omne malorum. Expositæ omnibus fortunæ telis. Obvia telis omnibus fati.

VITAM CORRIGERE.

Vitam emendare nocentem. Convertere vitam, mores, in melius Deiici agnoscere eo ipsam. *V. Corrigere se.*

VITAM TRANSIGERE.

Agere tempora vitæ. Consumere, complere tempora vitæ. Decurrere vitæ spatium. Implere fata. Vitam peragere. Vitæ explere annos. Exigere vitam, ævum, ætatem. Ducere, trahere, agere vitam. Me si fata meis paterentur ducere vitam Auspiciis. Vixi, & quem dederat cursum fortuna peregi. Omnes ut tecum meritis pro talibus annos Exigat. Vivo equidem, vitamque extrema per omnia duco. *V. Vivere.*

VITAM SIBI IPSI ERIPERE.

Abrumpere sibi ipsi invisam lucem. Abrumpere vitam invisam, & leto sævum finire dolorem. Manu mortem invenire. Parare sibi letum manu. Induere sese mucrone. Fodere sua pectora ferro rigido Mortem appropetare sibi ipsi. Sibimet conscisscere mortem. Sibi ipsi accersere mortem, Ipsa sua Dido concidit usa manu. Nec mora, celato fixit sua pectora ferro. Et cadit in patrios sanguinolenta pedes.

VITIS.

Fœcunda, generosa, gravida, ferax viniflua, racemifera, pampinea, pampinosa, frondosa, frugifera, racemos explicans. Vmbraculatexens. Vnde dulces latices, vitam solantia vina Legimus. Ferens fructum nobilioris succo. Vitis ut arboribus decori est, ut vitibus uvæ. Atque mala vites incidere falce novellas. Curvo Saturni dente

dente relictam prosequitur vitem arrodens, fingitque putando.

VITVLVS.

Luxurians, lascivus, protervus, lascivus, imbellis. Nondum minax metuenda fronte. Nondum firmatis cornibus audax. Nondum gerens tenera fronte cornua, Quem tantum metuis vitulum mulcere solebas.

VIVERE.

Capere vitales auras. Frui vita. Frui, vesci aura vitali, ætheria. Auras ducere, trahere. Videre diem, lucem, lumen vitale. Superare, supersesse, & vesci aura ætheria. Lumina solis aspicere. Manet ille vita rata. Nondum lux alma recessit. Agitare, transigere ævum. Ducere, producere, trahere, agere, tollere vitam, vermetiri temporavitæ. Quid puer Alcanius superatne, & vescitur aura? Quem si fata virum servant, si vescitur aura Ætheria, nec adhuc crudelibus occubat umbris. Et melliore tui parte superstes eris. Afflictus vitam in tenebris luctuque trahebam. *V. Vitam transigere.*

VIVERE BACCHANALIA.

Celebrare Bacchum læto honore. Agere convivia Thyrsigeri Divi. Agere lasciva Orgia, ebria convivia Bacchi. Agitare festa bicornis Bacchi. Colere libera festa Bacchi. Celebrare sacra trieterica Bacchi Turba vago cursu & clamore furentum Bacchi ludos, agit. Per fora, per vicos it personata libido. Et censore carent sublimia omnia tecta voluptas. Percita turba furore. Multa nefanda facit petulantibus Bacchi diebus.

VIVERE DIV.

Numerare longa tempora vitæ. Longævæ vitere tempora vitæ. Numerare Tithonia secula. Agere secula Sibyllinæ vatis. Videre tria secula Nestoris annosi. Attingere Pyliam senectam. Vivere secula Neleidis. Annosi Nestoris secula exæquare, superare. Vivere tempora longa Pilii senis. Quidquam tu cupias ter vivere Nestoris annos. Et nihil ex ullâ perdere luce voles.

DVM VIXERO.

Dum spiritus hos regat artus. Dum mihi vita manet. Donec in hoc fragili corpore sensus erit. Donec lumen vitale videbo. Dum mihi per calidos artus sanguis currit. Dum Parcæ mihi mitia fila trahunt. Donec erit mihi spiritus in vivo corpore. Quoad Parca severa abrumpat

rumpæ stamina vitæ. Dum memor ipse mei. Hac dum luce fruor. Dum manet hæc mihi vita comes.

VIVVS.

Vescens aura supera. Trahens aëris haustus, Carpens vitales auras. Vescens aura ætheria. Hauriens auræ vitalis amabile lumen. Ducens communes aëris haustus. Fruens vitalis luminis usu.

VLCISCI.

Vindicare. Vlcisci cedentem patriam. Animum explere vindicta. *Nemesis dea erat vindicta.* Exigere pœnas. Exso ausa luas.

VLVLARE.

Vlulatus spargere in auras. Terrifico ululatu æra, æthera rumpere. Aëra complere mœstis ululatibus. Vlulatus ore dare. Tristi ululatu cuncta replere. Agri fremunt ululatibus. Premitu consonat omne nemus, Tremulis ululatibus æthera complet. Vlulatus fertur in auras.

VLYSSES.

Sollers, facundus, fallax, disertus, experiens, audax, ultor, victor, improbus, timidissimus, non formosus. Laërtiades. Satus Laerte. Laertius heros. Silyphides. Sanguine cretus Sisyphio. Penelopes conjux. Gener Icarii. Dux Diluchius, Naricius, Ithacus. Æmulus Ajacis. Hortator scelerum. Qui errando tot quot bellando perdidit annos. Lacertæ quem fracta tenentem Membra taris, Semeles est miserata soror.

VMBRA.

Manifesta, vera, inanis, horrens, flexilis, parentalis, nocte volens, nocturna, noctivaga, tenebrosa. Comes eunubus per solis radios. Quæ manet in nullo loco. Lucus in urbe fuit media lætissimus umbra. Lentæ texunt umbracula vites. Patulæ recubans sub tegmine fagi. Pecudes umbras & frigora captant. Nox atra cava circumvolat umbra.

VMBRAM FACERE.

Vmbram inducere. Ramos, & brachia tendere late. Vmbram pastoribus arbor sufficit. Obumbrare. Gratis nemus victorem lassum complectitur umbris. Porticus explicat umbras. Faciunt umbracula vites. Pinus & populus umbram hospitalem consociant. Obcentu frondis inumbrare. Silva frondibus Phœbeos summovet ignes.

VNCVS.

Rostra aptæ rapinis. Vnguibus hamatus inest.

VNDA.

Placidissima, angusta, salubris, marina, palustris, fluvialis, putealis, fluminea, cum murmure labens, concreta frigore, vincta gelu. Impetus undæ. Vt mare sollicitum stridet refluentibus undis. V. *Fluctus.*

VNGERE.

Membra perungere. Diffundere vngentum in artus. Redolentibus vaguentis ungere. Imbuere membra fragantibus succis. Perfundere tempora sacro olivo. Tingere olei recente succo. Oblinere. Inungere. Nitido stillant unguenta capillo. Puro distillant tempora nardo. Capillus Arabo rore olet.

VNGVIS.

Rigidus, rigens, scabet, niger, avidus, curvus, adunctus, hamatus, recurvus, falcatus, lacerans genas. Ora secans.

VOLARE.

Pennis labi per auras. Movere pennas per aëra. Præpete pennas se ferre per auras. Trans aëra aëra pennis. Volatum ferri per aëra. Tolli, niti pennis in aëra. Librare, quatere pennas in aëre. Secare aëra stridentibus pennis. Carpere æthereum iter veloci pede. Carpere iter alato pede. Ferri, ire per auras levibus pennis. Metiri aëra celeri volatu pennarum. Corpus in altum librare pennis. Findere aerem pennis. Credere se cœlo. Ingredi æthera. Æthereus pervolat altus iter. Volare per aëra remigio alarum. Sublime volare. Pernicibus esse alis. Paribus niti alis. Ferri in arva volans. Tenues se sustulit ales in auras. Pennis se tradere cœlo. Tendere iter pennis. Inter nubes ferre membra. Sese per inania nubila librare. Æthera verberare alis. Scindere aëra pennis.

VOLVCRES.

Silvicola cohors. quæ remigijs præpetibus sola liquida tranat. Ἐ'πεσί' αν ἕλικες ὦκα πέλωνται, quatiunt remigium alarum.

VOLVNTAS.

Honesta, laudanda, officiosa, animosa, temeraria, propensa, libera, prona. Regens imperio motus in corde vagantes, Placidè amplectens, & volens quæ ratio probat.

bat. Tua si mihi certa voluntas. Si fert ita corde voluntas, Sic fata tulere. Velle suum cuique est. V. *Velle.*

VOLVPTAS.

Brevis, damnosa, vera, non vera, infamis, turpis, vitiosa, sceleratas, insatiabilis, obscena. Inimica virtutis. Dira cruciatus, suavissima domitrix. Trahit sua quemque voluptas. Sperne voluptates, nocet empta dolore voluptas. In vulnus nunquam virtus, sed sæpe libido Impellit, turpisque emitur vel morte voluptas. Brevis una voluptas, Mille parit luctus. Luxuriæ [illegible] esca malorum. V. *Luxus, Gula, Libido.*

VOLVPTATIBVS INDVLGENS.

Sequens luxum segnem, Molli lecto diffluens. Luxu indulgens. Immodicus, Luxuriosus. Frangere te luxu. Deliciis luxuriare novis.

VOMER.

Curvus, aduncus, unus, obtusus, attritus. Tenuis ab usu. Rumpens, saucians duram humum. Sulcans terram. Evertens glebas. Dens aratri. Dens curvus. Vomere novare terram.

VOMERE.

Egerere dapes. Eructare cibos. Rejicere, ejicere, remittere cibos esos. Ejectantemque cruenta Ora dapes, & frusta mero glomerata vomentem. Ore rejectare. Non semel est stomacho nausea facta meo.

VORAGO.

Hians, sinuosa, horrifica, præceps, insaxata, obscura, profunda, cæca, stagnans, vasta, Hiatus, Abyssus, Profundum, Barathrum irremeabile, abruptum, triste, horrendum.

VOTVM.

Pium, sacrum, purile, irritum, vanum, caducum, improbabile, temerarium, secutum repulit. Votivæ voces. Non vana in vota vocare. Quid prodest cœlum votis implere Neæræ? Pro quo sollicitas cœlestia numina votis?

VOVERE.

Devovere. Votum facere. Nuncupare votum. Vota concipere, suscipere, fcire, multiplicare, capessere. Dicare pia vota Deo. Vota vovere Deo. Vota immortalia sacrare alicui. Onerare æthera votis. Solvere vota debita. Animam devovere alicui. Obligare se voto. Re-

noni votum facite impetrabile.

VOX.

Ficta, falsa, mentita, timida, feminea, puerilis, fera, ferina, inlana, sine pectore, blanda, dulcisona, canora, arguta, vocalis, submissa, intenta. Consona menti. Vocalia ora. Concentus vocis. Pignus vocis. Mutandis ingeniosa soni.

VPVPA.

Volucris cui stant in vertice cristæ. Cui prominet immodicum rostrum.

VRBS.

Magnifica, clara, magna, splendida, plena viris, domita bello, obsessa, cœlitibus cincta muris. Ampla situ, & domibus decorata superbis. Montis in excelso stans vertice. Fœlix flore virûm. Populosa viris. Ardua muris. Circumdata fossis, vallis. Templis religiosa piis. Populis dominata superbis. Erectos quæ tollit ad æthera muros. Oppida regni divitiora. Nondum præcipites cingebam oppida fossæ.

Orbem ipsum in una urbe videre puta. Contraxit natura orbem, & effigiem totius orbis in urbe dedit. Vrbanus est, comis & venustus. Est ipsa urbanitas. Fasces honoris omnibus summittit.

VRBEM DIRVERE.

Vertere ab imo mœnia. Vrbem subruere, solo æquare, dissicere, evertere, subvertere. Res vertere fundo. Vrbem à culmine sternere. Vrbem destruere. Vrbis muros æquare solo. Mœnia concutere, sternere. Fundamenta quatit totamque à sedibus urbem Eruit. Evertere inimicis ignibus urbem. Vertere urbem in cineres. Vrbis tecta reddere æqua solo. Deformare excidiis urbem, Trojanam excindere gentem.

VRERE.

Dare flammis, ignibus. Dare in flammas. Imponere flammis. Tradere, committere aliquid voracibus flammis, Vulcano. Flamma crepitante crem are. Subjectis urere flammis. Torum involvere flammis nemus. Dare flammis adolenda. Exurere. Omne mihi visum considere in ignis Ilium. Sæpe etiam steriles incendere profuit agros, Atque levem stipulam crepitantibus urere flammis. Iusserat hæc rapidis aboleri carmina flammis, Prosterneret patrios impia flamma lares.

VRSA MAIOR & MINOR.

Ventosæ, algentes, sibilantes, opacæ, glaciales, geminæ, gelidæ. Proxima signa polo. Liquidi immunia ponti. Gemini triones. Esse duas arctos quarum hæc Cynosura vocatur Sidoniis, Helicen Graja carina notat. Sidera præbentia formam plaustri.

VRSA MAIOR.

Helice, Parrhasis, obliquos axes vertens, nitido splendore fulgens, Graiis, nautis observanda, Grajos, regens per altum. Visa Erymanthis, Mœnalis, Mœnalio, glacialis, hiberna, Calystonica, Dycaonia, Scythica, ætheris, sinuosis flexibus. Callisto Arcadios erraverat ursa per agros, Hæc nocturna suo fixere vela regit.

VRSA MINOR, CYNOSVRA.

Fulgens, nitens, moderans puppes. Dux Sidoniis carinis. Tyrios regens per altum. Fidissima nautis sulcantibus vada cærula Neptuni. Sidoniis fidissima nautis. Quæ nunquam lymphis septem mersisse triones Cernitur, Oceano lumina blanda negans.

VSVRA, FOENVS.

Pœnus avidum, grande, ingens, copiosum, facundum, Exitiale bonis. Depascens publica commoda. Turpiter exhauriens privatas opes. Vsura vorax. Comes avaritiæ.

VSVRAM EXERCERE.

Quærere divitias injusto fœnore. Capere, sectare, captare, quærere fœnore, Vsura vorari lucra. Facere lucrum positis in fœnore nummis. Fœnus exercere. Infligere usuras.

VSVRARIVS, FOENERATOR.

Avarus, avidus, cupidus, impius. Lucris iahians. Lucracaptans. Lucrum faciens positis in fœnore nummis. Alieni appetens. Tantum sua commoda spectans. Divitias injusto fœnore quærens, Quæstibus iniustis suas opes augens.

VTI.

Carpere, percipere fructum. Frui. Potiri Regni commoda carpe mei.

VVA.

Tumida, tumens, plena purpureo mero, expressa incultis pedibus, pensilis, pendula, pampinea, racemifera. Fundens merum. Succus uvæ. Inculti[sque rubens pendebit.

dabit sentibus uva. Plenaque purpureo subrubet uva mero. Varijs solet uva racemis Ducere purpureum nondum matura colorem.

VVLCANVS.

Iunonigena, Mulciber, Ignipotens, Deus. Pater Lemnius, Tardipes, loripes, claudus, claudicans. Qui obliquo pede claudicat. *χείρωσοφίχνις, Dominus artis.

VVLGVS.

Mobile, inane, leve, rude, indoctum, artis expers, ignobile, incertum, profanum, mutabile, variabile, futile, rebelle, inconstans. Pessima sectans, dum meliora probat. Monstrum execrabile, sine nomine Rudia agmine trepidi vulgi. Stupidi fex infima vulgi. Quod modo hinc, modò flectitur illuc. Scinditur incertum studia in contraria vulgus.

VVLNERARE.

Infligere, incutere vulnus. Vulnerare, lædere, violare. Cuspide, Mucrone lædere. Dare, facere vulnus. Gladio, ense ferire. Facere sanctum, Dare Cuspide vulnus. Corpus perstringere. Inter se vulnera iactant. Hasta per armos acta tremit. Dividere immani vulnere malas. Lateri capulo tenus abdidit ensem. Pectus ferrum in pulmone rupesset. Terque quaterque gravi iunctura vertice ictu Rupit, & in liquido iacuerunt ossa cerebro. Lubrica consequitur, rumpitque infixa bilicem Loricam, & summum degustat vulnere corpus.

VVLNERARI, VVLNERATVS.

Pati, tenere, accipere, sentire, habere vulnus. Ferre vulnus ab aliquo. Hæsit in corpore vulnus. Laniatus corpore toto. Saucius pravo vulnere. Vulnere acerbo confici. Infixum stridet sub pectore vulnus. Heu patior telis vulnera facta meis. Ob patriam pugnando vulnera passi. Vulnere tardus Vlysses.

VVLNVS.

Immedicabile, sanabile, honestum, non corpore dignum, mortiferum, cuspide factum. Pectore clausum. Letale, Leuiferum, hians, hiuleum, cruentum. Immedicabile vulnus. Esse recidendum est, ne pars sincera trahatur. Quæ causa indigna serenos Fœdavit vultus, aut cur hæc vulnera cernit? Nullasque in corpore partes

tes Noscere quas posses, vnumque erat omnia vulnus.

VVLNVS CVRARE.

Sanare, tollere vulnera. Levare, fovere, ligare vulnera. Mederi vulnera. Medicam adhibere manum vulneri.

VVLTVS.

Iuvenilis, virgineus, serenus, nitidus, placetus, placidus, amicus, severus, gravitate plenus; Trux, rigidus, torvus, agrestis, irtus, albus, & sine sanguine, iratus rugis, lugubris, prudens sine rusticitate, Prodens animam. Qui taciti certissimus index pectoris esse solet. Vultum verba decent iratum plena minarum.

VVLTVM EXHIBERE.

Develare, revelare, promere ora, vultus.

VVLTVM TEGERE.

Abscondere, celare, condere, abdere vultum, vultus. Tegere lumina veste. Vestibus ora tegere Prætendere oculis vestem. Manus oculis opponere. Ante oculos opponere palmas. Protegere ora dextra.

VXOR.

Pudica, legitima; fida, fidelis, amata. Socia tori, lecti. Sociata fœdere lecti. Consors, particeps tori. Conjunx amabilis. Faciens virum prole parentem. Servans jura jugalia. Servans casti socialia fœdera lecti. Non temerans, fallens fœdus conjugale. Rudis ad Veneris furtum. Cuius vitæ tenor est sine labe. Multos dilecta per annos. Similis probitate mariti. Connubio juncta stabili. Vinclo sociata jugali. Connubijs sociata. Puerisque beata creandis VXOR. Si qua tibi sponsa est, Si quam dignabere teda. Quæ novit leges perferre maritas.

VXOREM DVCERE.

Legitimo fœdere sibi jungere neptam. Connubio stabili sibi jungere aliquam. Recipere aliquam in fœdus lecti, socia tori, connubij. Aliquam sibi vinclo sociare jugali. Subire vinculum maritum. Iugales tedas accipere. Socij fœdus inire, subire tori. Socialia vincla subire. Debita iura subire tori casti. Coire in fœdera socii lecti.

VXOREM NOLLE.

Fugere, odisse connubia. Aversari tedas jugales. Alium conjugii negligere. Abhorrere ab usu sacri connubij.

X.

XANTHVS.

XAnthi aqua. Xanthi unda. Xanthi cognomine ri-vum agnosco. Xanthus nec reperire viam, atque evolvere posset in mare se. Ardentesque averit equos in castra, priusquam Pabula gustassent Trojæ, Xanthumque bibissent. Qualis ubi hibernam Lyciam, Xanthique fluenta Deserit, ac Delum maternam invisit Apollo.

XENIA.

Strenæ. Munera quæ Iani dantur Kalendis.

Z.

ZELVS RELIGIONIS, & ZELOSI.

Cœlesti face flagrabas, & Regis amore Cœlicum. Hunc unum tu spirabas, hunc scilicet unum. Noctes atque dies intimo corde geretbas. Vnius Christi tantum inflammatus amore. Omnia fastidis, cupis hunc nec cætera curas; Hunc unum tibi eor, tibi mens hunc deperit unum. Divini jaculis haud mollibus ictus amoris, Ibat ovans, cupidus, ceu pactum it conjugis olim. In thalamos juvenis, primæ ad nova gaudia noctis. Protinus afflati cœli divinitus aura, Tollebant actas abhumo super æthera mentes.

ZODIACVS.

Habens bis sex figuras. Gerens duodena signa, sidera, cœli micantia signa. Qui gerit voluens bis sex signa ardentia. Signifer. Orbis Signifer. Circulos obliquus, Gyrus inflexus.

Zodiaci signa duodecim.

ARIES.

Laniger, cornigor, celer, trux. Ductor corniger gregis. Pecus velleris aurati. Dux gregis. Ovium factor. Nepheleius quadrupes. Signorum princeps. Principium signis. Fulgens aurato in vellere. Reddens parem noctem & diem. Faciens tempora diurna æqua nocturnis. Non longa stationc locatus. Imago lanigeræ pecudis. Phryxea pecus. Aurata pecus. Vellera Phryxeæ pecudis. Vellera aurati pecoris. Signa aurati velleris. Fulva ovis quæ nitido vellere per mare gessit Phryxum, Phryxique sororem. Qui non bene pertulit impositam sibi Hellen.

TAV-

TAVRVS.

Corniger, horridus, ignifer, ardens, Agenoreus, nitens frontem, iacens flexo crure, aureus cornua cornibus insignibus auro. Cui duo cornua aurata è vertice surgunt. Europæ vector. Imago, tergora, sidera tauri. Tauri lucida signa, Cornua radiantia, micantia, torva laborifeti tauri. Secundum astrum. Vacca sit an taurus non est cognoscere promptum: Para prior apparuit, posteriora latent.

GEMINI.

Cygnigeni fratres. Tyndaridæ juvenes. Duo Tyndaridæ. Germani pares Progenies duplex. Proles duplex Iovis. Gemini Helenæ fratres. Frater cum castore Pollux. Sidus geminum. Sidera geminorum fratrum. Ledæa sidera. Lædei fratres. Imago juvenum duorum. Lampas Tyndaridum. Gemini ardentes nitidosque.

CANCER.

Adustus, ardens, calidus, rapidus, fervens, æstivus, Solè perustus, rubicundus, pressus ab Hercule, curvus brachia, adurens siccos agros. Non graviens recto limite. Retrogradus. Æthereus. Ignitus. Sidus pluviæ, sitientis sidera cancri. Cancri torridus ignis, Cancri gemmantis imago. Æstivi cava tergora caperi. Obliqui pedis cancri signa. Ardens, flagrans carcinus. Chelæ Concavæ, sinuosa brachia sidereï cancri.

LEO.

Æstifer, flammifer, Nemæus, Molorchæus. Pressus Herculea manu. Primus labor Herculis. Mixtus cum virgine surgens. Tenens tecta proxima cancro. Fulgida stella leonis. Tergora ferini leonis. Fera pressa sub Herculeis manibus. Stella Leonis. Sidus Cleonæum. Dionæi sideris astrum. Molorchææ faces. Animosi signa Leonis. Solstitiale caput Leonis.

VIRGO.

Innuba, alma, inculpata, optima, candida. Tegens, spicea munera gestans. Cui flagrat arista. Quam libra comes sequitur. Cui ceu Siriaco torreatur spica calore. Fulgida stella Erigones. Species virginis almæ. Almæ virginis astrum. Astræa. Puella Erigone. Iubar Erigones. Signa astreæ. Erigone sacrata pio parentis amore. Erigone seculi regina vetusti.

LIBRA

LIBRA.

Pendula, pendens lance pari. Bilanx pendens pari pondere, iustitiæ ministra. Dividens medium orbem luci atque umbris. Suspendens noctem paribus diebus. Æquans nitidos dies obscuris noctibus. Æquans diem nectemque paribus horis. Trutinæ species. Æquale jugum. Tepidum sidus libræ. Pondera libræ. Æquata brachia libræ. Lances libræ.

SCORTIVS.

Violentus acumine caudæ. Veneno armatus. Ferens cauda decale venenum. Venenifer canda unca. Elatæ metuendus acumine caudæ. Pandens, expandens & exercens audacius chelas. Curvans Brachia longo circuitu. Violenta cuspide sævus. Animal quod canda dirigit ictum. Neptæ. Astra Neptæ Signa Neptæ, Chelæ minaces.

SAGITTARIVS.

Arcu pollens, tendens arcum, tergeminus. Iaculis armatus & arcu. Curvans, sinuans arcum. Minitans volucri sagitta. Semivir arcipotens. Sagittiger. Chiron armatus arcu. Centaurus tela gerens. Sidera Phillyrii senis. Æmonii arcus. Æmoniæ sagittæ. Senior formæ conjunctus equinæ. Thessalicæ sagittæ. Formæ bicorporis astrum.

CAPRICORNVS.

Aquosus, imbrifer, humidus, tropicus, solstitialis. Cauda, cornuque minax. Radiantia cornua tollens. Cornibus armatus. Salsi gurgitis hircus. Corniger hircus. Caper liquidi æquoris. Cornu capri. Sidus capricorni. Astra, sidera capri. Æquoris hircus. Tyrannus Hesperiæ undæ. Ædes Ægoceroris

AQVARIVS.

Humidus, humens, udus, fluvialis, madidus, nimbifer, juvenilis, resupinans humentes urnas, effundens aquam urna, gerens urnam. Spargens, deturbans pluvias, gestans turbidas aquas. Sidus Aquarii. Fusor aquæ. Iuvenis gestator aquæ. Puer Iliades. Iliacus. Idæus. Trojanus supcris pocula miscens. Cui aquæ fecerunt nomen. Hydrochoos; Phrygius Ephœbus. Pocula Ephœbi. Hydrophorus, juvenis. Ganymedes natus Dardanio Troë, Quem divûm mensis astare loquuntur. Ganimedeæ aquæ lymphæ. Astrum fusoris aquæ.

PISCES.

PISCES

Ætherii, æquorei, gemelli, duo gemini sub æthere. Duo signa sub uno. Vltimus ordo. Qui nectuntur caudas latè fusis exordine stellis. Amantes flumina. Rutilantia sidera aërii pisces. Pluviosi sidera pisces. Sidus piscis æquosi. Lucida terga. Quos geminos fusa vincla astringunt.

ZYTHVS.

Cervisia, vel Cerevisia dulcis, grata palato, levans, restinguens, sedans sitim. Pellens turbatæ nubila mentis. Ejiciens tristes ex animo, mente, corde dolores. Turbans cerebrum, capitis penetralia. Ceres lupulo cocta. Vinum hordeaceum. Cerealis potus. Poculum cereale.

ZYTHVM COQVERE.

Conficere cerealem liquorem. Cererem crasso confundere succo. Ceretem coquere lupulo.

FINIS.

INDEX

INDEX DICTIONVM, QVARVM PHRASES HOC LIBELLO continentur.

Numerus paginam denotat.

A.

Abbas 3
Abdere seu Abscondere ibid. V. Occulere
Abdomen seu pingue ib.
Abel ibid.
Aberrare à via 10
Aberrans ibid.
Abigere ibid.
Abluere manus ibid. V. Lavare.
Abominari. V. Execrari.
Abraham ibid.
Absolon 11
Ascondere, ib. V. Abdere, Occulere.
Absolvere. ibid.
Absternius ibid.
Absurda agere ib. V. Frustra.
Abundantia ibid.
Accelerare cursus 12
Accipiter ibid.
Accusare ibid.
Achab ibid.
Achilles 13
Achitophel, Davidis & Absalonis consilia-rius ibid.
Actæon ibid.
Adam ibid.
Adjungere ibid.
Admirari ibid.
Adolescentia 14
Adonis ibid.
Adorare ibid.
Aduentare ibid.
Adversæ res ibid.
Adulator 15
Adulter ibid.
Adulterium ibid.
Adulterium committere, ibid.
Æacus 16
Ædificare ibid.
Ædificium ibid.
Ægrotare ibid.
Ægrotus ibid.
Ægyptus ibid.
Æneas 17
Æolia ibid.
Æolus ibid.
Æquales ibid.
Æqualiter ibid.
Æquinoctium ibid.
Aër 18

Aër lenis ibid.
Æsculapius ib.
Æstas ib.
Æstatis tempore ib.
Æstus 19
Ætas ib.
Vide Adolescentia. Iuventus. Pueritia. Senect.
Æternitas ib.
Æternus ib.
Æther 20
Ætna ib.
Afflictus ib.
Agamemnon ib.
Aganippe ib.
Ager ib.
Agnus ib.
Agnus Dei 21
Agricola ib.
Ajax ib.
Alanda ib.
Albus ib.
Alcedo ib.
Alexander ib.
Alloqui 22
Altare ib.
Altus ib.
Alveare ib.
Amare ib.
Amare Deum 23
Amator ib.
Amazones ib.
Ambigere. V. Dubitare.
Ambulare. V. Ire. Iter facere.
Amica ib.
Amicitia 24
Amicus ib.
Amnis ib.
Amor legitimus ib.
Amor lascivus ib.
Amor Deus poet. 25
Amore incendere ib.
Amore incendi ib.
Amplecti ib.
Anchises 26.
S. Andreas ib.
Andromache ib.
Angelus ib.
Angilicus cœtus ib.
Angli 27
Anglia ib.
Anima ibid.
Animæ, Manes ib.
Animus, Animare ib.
S. Anna ib.
Anniversaria ib.
Annus ib.
anius Anni periphrasis, ibidem.
Annorum duorum ib.
trium Annorum ib.
quatuor Annorum ib.
quinque Annorum ibid.
sex Annorum ib.
septem Annorum 29
decem Annorum ib.
undecim Annorum ib.
duodecim Annorum ib.
sexdecim Annorum ib.
novemdecim Annorum, ibidem.
viginti Annorum ib.
quinquaginta Annorum, ibidem.
nonaginta Annorum ib.
trecentorum Annorum, ibidem.
quingentorum Annorum, ibid.
S. Antonius ibid.
Antrum ibid.
Antuerpia 30

Anus ibid.
Aper ibid.
Aperire, Aperiri ibid.
Apis 31
Aphrica vel potius Africa ibid.
Apollo ibid.
Apollonia ibid.
Apoſtoli 32
Appellere V. Navem Appellere.
Appropinquare ibid.
Aqua ibid.
Aqua luſtralis ibid.
Aqua ſuffocari. 33
Aquila ibid.
Arabes ibid.
Arachne ibid.
Aranea ibid.
Arctophilax ibid.
Arare ibid.
Aratrum 34
Aratro adiungere V. Iugum. ibid.
Arbor ibid.
Arcadia ibid.
Arcanum prodere ibid.
Arctos, id eſt, urſa V. Vrſa maior & minor. ibid.
Arcus ibid.
Arcus cœleſtis 35
Ardere ibid.
Argentum ibid.
Argonauta ibid.
Arguere. V. Reprehendere.
Argus ibid.
Aridus ibid.
Aries 36
Ariſtoteles ibid.
Arma ibid.
Arma capere ibid.
Arma deponere ibid.
Armare, Armari ibid.
Armatus 37
Armis præſtans V. Miles. ibid.
Ars ibid.
Artes liberales ibid.
Artium liberalium Deæ, V. Dea.
Artes contemnuntur ibid.
Arundo. V. Canna.
Arx ibid.
Aſcendere, 38. Aſia ibid.
Aſinus ibid.
Aſpicere. V. Reſpicere.
Aſſare ibid.
Aſſimilare. V. Similem eſſe.
Aſſueſcere ibid.
Aſtra. V. Stella.
Aſtrologus ibid.
Astutus. V. Decipere
Athenæ 39
Athenienſes ibid.
Atlas ibid.
Attendere, attentus ibid.
Attollere ibid.
Auaritia ibid.
Auarus ibid.
Aucupari 40
V. Auceps.
Audacia. ibid.
Audax ibid.
Audacem reddere V. Animare. ibid.
Audire ibid.
S. Auguſtinus ibid.
Avis 41
Avibus inſidiari ibid.
Auceps ibid.
Auriga, Aurigare ibid.
Auris 42
Aurora ibid.
Aurum ibid.

Auratus. ibid.
Buccinare. V. Audire. Attentus
Autumnus. ibid.
Autumnus. 43
Autumni tempore ibid.
Auxiliari. ibid.
Auxilium. ibid.

B.

Baal. ibid.
Bacchus ibid.
Bacchanalia 44
Baptisma ibid.
Baptizare. ibid.
Barba. ibid.
Barbam rescare ibid.
Bellerephon. 45
Bellicosus ibid.
Bene vertat, V. Deus fortunet.
Bellum ibid.
Bellum ciere ibid.
Bellum gerere ibid.
A Bello cessare 46
Beneficium conferre ibidem
Benignus ibid.
S. Bernardus ibid.
Bestia ibid.
Bethlehem 47
Bibere. ibid.
Bibere largius ibid.
Blandiri, ibid. V. Adulari.
Blanditiæ ibid.
S. Blasius ibid.
Bombarda, ibid. V. Sphæra plumbea
Bonitas, Bonus. 48. V. Justus.
Bos ibid.
Brassica ibid.
Brevis ibid.
Bruge vel Brugæ ibid.
Bubo. ibid.

C.

Acus 49
Cadaver ibid.
Cadere. V. Decidere
S. Cæcilia ibid.
Cæcus ibid.
Cædere, ib. V. Pugnare.
Cœlum 50
Cœlos ascendere, ibidem, V. Vita æterna.
Cœli cursum inquirere, ibidem.
Cœlum serenum ibid.
Cæsar ibid.
Cain 51
Calceus ibid.
Calidus valde. ibid.
Calix, ibidem. V. Poculum.
Calor, ibidem. Vide Æstas.
Calumniari ibid.
Cancer ibid.
Canere ibid.
Canis 53
Canities ibid.
Canna, Arundo ibid.
Cantus ibid.
Capella ibid.
Caper ibid.
Capillus 53
Capilli demissi ibid.
Capillos pectore ibid.
Capricornus ibid.
Captivus ibid.
Caput ibid.
Caput amputare. 54
Carcer ibid.

Carcere multare & ri. ibid. V. Captivus.
Cardinalis ibid.
Carere ibid.
Carmen ibid.
Carnifex 55
Carthago ibid.
Casa ibid.
Caseus ibid.
Casses. V. Retia
Castor & pollux ibid.
Castra 56
Castra locare ibid.
Castra sequi ibid.
Castus ibid.
Casta puella ibid.
Catenas injicere ibid.
S. Catharina ibid.
Causa, Materia & Finis, 57
Causidicus, & Causas agere ibid.
Celebrare ibid.
Celebris ibid.
Celerare. Vide accelerare.
Centum ibid.
Cerberus 58
Ceres ibid.
Cerevisia V. Zythus.
Cervus ibid.
Cessare ibid.
Chaos ibid.
Charites V. Gratiæ.
Charon ibid.
Charybdis, ibid.
Chiron 59
Christiani ibid.
Christus, ibidem. V. Dei filius.
Chrysostomus ibid.
Cibus ibid.
Cicatrix ibid.
Cicero ibid.
Circumcidere. V. Præputium.
Circumdare 60
Cito ibid.
Civis ibid.
Clamare ibid.
Claudere ibid.
Coeles ibid.
Cœna ibidem. V. Convivium.
Cœna dominica ibid.
Cœtus 61
Cogitare ibid.
Cognoscere. V. Intelligere.
Colligere flores. V. Legere.
Collum ibid.
Colonia ibid.
Columba ibid.
Comedere. V. Edere.
Cometes ibid.
Comitari 62
Comparare ibid.
Comparandi formulæ ibidem.
Componere carmen, & carmine Laudare, ibid. V. Laudare. V. Canere.
Comprehendere ibid.
Conari 63
Concionari ibid.
Concionator, ibid. V. Parochus.
Concitare ad laudem, ibidem.
Concordia, ibid. V. Pax.

Conculcare ibid.
Condemnari 64
Confabulari ibid.
Confidere ibid.
Confligere ibid.
Congratulari ibid.
Congregare ibid.
Conjicere. Vide Jaculari.
Coniungere ibid.
Coniugium 65
Coniugii fidem servare, ibid.
Coniugium violare ibid.
Coniugium promittere, ibid.
Coniugium inire, ibidem.
Coniugium odisse, ibidem.
Conqueri. V. Queri, ibidem.
Consanguineus ibid.
Consentire ibid.
Conservare 66
Considerare ibid. V. Cogitare.
Consilium ibid. V. Consulere.
Consolari ibid.
Constantia ibid.
Contuerudo 67
Consul ibid.
Consulere ibid.
Contemnere ibid.
Contendere. Vide Pugnare.
Contentus paucis, ibidem.
Contrarius 68
Conturbare aquas, ibidem.
Convitiari, ib. V. Calumniari
Convitiator ibid.
Convitium ibid.
Convivium ibid.
Coopertus 69
Copia. V. Abundantia.
Coquere, & Coquus, ibidem.
Cor ibid.
Cor Spiritu Sancto illustrare ibid.
Cornix ibid.
Cornu ibid.
Corona ibid.
Coronam texere 70
Coronare ibid.
Corpus, ib. V. Cadaver.
Corrigere ibid.
Corrigere se ibid.
Cras ibid.
Creare 71
Credere ibid.
Crepusculum ibid.
Cremare. V. Urere.
Crescere ibid.
Crimina 72
Crœsus ibid.
Crocodilus ibid.
Crocus ibid.
Crucifigere ibid.
Crucifigi ibid.
Crudelis ibid.
Crux 73 V. Crucifigere.
Cudere ferrum ibid.
Culina ibid
Culpa, ib. V. Crimen.
Cuniculus 79
Cupere ibid
Cupido ibid
Cupido veneres ibid.
Cupido Deus fictus ibid.

V. Amor
Cupido ibid.
Cura ibid.
Curis angi 75
Curis se exuere ibid.
Currere ibid.
Currere retro 76
Currus ibid.
Curvari ibid.
Custos ibid.
Cybele ibid.
Cycnus ibid.

D.

Dæmon 77
Damnatus ibid.
Damnum ibid.
V. Nocere.
Daniel Propheta ibid.
Danubius ibid.
Dare, 78. V. Munus
Dare veniam ibid.
David ibid.
Dea Eloquentiæ, Suada vel Suadela, Dea ficta, ibid.
Deæ fictæ liberalium artium. ibid.
Deæ Tartari fictæ 79
Deæ vitæ ibid.
Debilitare ibid.
Decalogus. V. Dei Lex.
Decerpere 80
Decidere ibid.
Decipere & Decipi ibid.
Decollare ibid.
Dedicare opus alicui, ibidem.
Defatigari 81
Defendere ibid.
V. Custodire
Deformis ibid.
Degenerare ibid.
Delectari aliqua re ib.
V. Amare.
V. Cupere.
Deliberare, & Deliberatum habere, 82. V. Consulere
Delphinus ibid.
Dejegare ibid.
Deridere. V. Irridere.
Descendere ibid.
Desertum ibid.
Desiderare 83
Desperare ibid.
Destinare ibid.
Destruere ibid.
Detrahere ibid.
Devius ibid.
Deus 84
Deus Pater ibid.
Deus Filius 85
Deus Spiritus ibid.
Deus fortunet ibid.
Deum laudare 85
Deum precari ibid.
Dei cultus, Religio. ib.
Dei Lex, Decem præcepta, ibid.
Dei timore carens, ibidem.
Deum timens 87
Deos alienos habere, ibidem.
Deitas, Divinitas ibid.
Dei Verbum ibid.
Deo favente ibid.
Deo irato ibid.
Diana ibid.
Dicare. V. Vovere
Dido 88
Dies ibid.

Diei orientis descriptio, ibidem.
Diei unius ibid.
Dierum trium ibid.
quatuor Dierum ibid.
quinque Dierum 89
sex Dierum ibid.
septem Dierum ibid.
decem Dierum ibid.
Dies caniculares ibid.
V. S. ella canis.
Dies dominicus ibid.
Dies extremi indicij ibid.
Dies fastus ibid.
Dies Nefastus 90
Dies natalis Christi, ibidem.
Dies & noctes. ibid.
Dies tertius ibid.
Difficile ibid.
Digitus ibid.
Diligens 91
Diligentia ibid.
V. Discere.
Diluculum ibid.
V. Crepusculum.
V. Aurora.
Diluvium ibid.
V. Pluvia.
S. Dionysius Areopagita, ibid.
Discedere ibid.
Discere 92. V. Literis operam dare.
Discordia ibid.
Dispersus ibid.
Displicere ibid.
Distare ibid.
Divertere ibid.
Diu vivas 93
Diu durare ibid.
Dividere ibid.
Divinus ibid.
Divinitas 94
Divitiæ ibid.
Divitias comparare ibid.
Docere ibid.
Doctus ibid.
Doctus Græcè & Latinè, 95 ibid.
Dolere ibid.
Dolor
V. Tristitia.
Dolus. V. Decipere ibid.
Domare ibid.
Dominari ibid.
V. Imperare. V. Regere.
S. Dominicus 96
Domus ibid.
Domus Regia ibid.
Domus Rustica ibid.
V. Casa.
Domus Senatoria ibid.
Donum. V. Munus.
Dormire ibid.
Dos 97
Draco. V. Serpens anguis.
Habitare ibid.
Duellum. V. Confligere. ibid.
Dubium ibid.
Durare diu ibid.
Durus. 98

E.

Ebrietas ibid.
Ebrius ibid.
Ecclesia ibid.
Echo 99
Eclipsis solis vel lunæ, ibid.
Edere ibid.
Edere

Edere in lucem ibid.
Egere 100
Eleemosyna ibid.
V. Munus.
Elegi ibid.
Elementa ibid.
Elephas ibid.
Elevare ibid.
V. Surgere.
Elias ibid.
Eligere 101
Eloquens ibid.
Eloquentem esse ibid.
V. Loqui blande.
Eloquentia ibid.
Embryo ibid.
Emolumentum ibid.
Enoch ibid.
Ennius 102
Ensis ibid.
Ense Cingi ibid.
Ensem educere ibid.
Ensetransfugere ibid.
Episcopus, ib. V. Abbas.
Epistola ibid.
Epitaphium 103
Epithalamium ibid.
Epulari ibid.
Eques ibid.
Equitare ibid.
Equus ibid.
Eremus. V. Desertum.
Erigere. 104
Errare ibid.
V. Aberrare
Erro ibid.
Erubescere. V. Pudere
Esaias Propheta ibid.
Esse ibid.
Eva 105
Evadere ibid.
Evaginare. V. Ensem educere
Evander ibid.
Evanescere ibid.
Eucharistia ibid.
Evellere 106.
Evitare. V. Evadere.
Evertere ibid
Eumenides ibid
V. Dextartari.
Eunuchum facere ibid.
Europa ibid.
Exaudire ibid.
V. Preces audire.
Excellere inter omnes 107
Excitare & excitari a mortuis. ibid.
Excitare & Excitari somno ibid.
Excoriare & excoriari. ib.
Excusare 108
Excusandi modus ibid.
Execrari ibid.
Exequiæ ibid.
Exequias funeris prosequi ibid.
Exercere ibid.
Exercitatio ibid.
Exercitus 109
Exercitum conscribere, ibidem.
Exhortari ibid.
Exilio multare & multari, ibidem
Exire ibid.
Exonerare ibid.
Expandere ibid
Experiri 110
Explicare ibid
Extinguere ibid.
Expulsus, Exul ibid.
Exuere ibid.
Ezechias ibid.

F.

FAba 111
Faber ib.
Fabula ib.
Facere ib.
Facile ib.
Fallere & falli ib.
V. Decipere.
Fama, id est Rumor ib.
Fama pro laude, item Famosus 112
Fames, Famere ib.
Famem depellere ib.
Famula ib.
Famulus ib.
Fastidire 113
V. Obhorrere.
Fatum ethnic. ib.
Fata volverunt ethnic. ibid.
Favere ib.
Fauni ib.
Fax ib.
Febris 114
Febri laborare ib.
Felicitas. V. Prosperitas.
Felix ib.
Ferre ib.
Ferrum. ib.
V. Ferrum cudere.
Fertilis V. Frugifer ib.
Fervere ib.
Festinare. V. Accelerare
Festum ib.
Festum celebrare ib.
Fibulæ ib.
Ficus ib.
Fidere ib.
V. Confidere.
Fides ib.
Fides seu chorda 116
Fidibus canere ib.
Figulus ib.
Filia ib.
Filius ib.
Findere ib.
Finis ib.
Finire 117
V. Perficere.
Firmus ib.
Fistula ib.
Fistula canere ib.
Flagellare ib.
V. Cædere
Flagitium 118
V. Crimina.
Flectere aliquem. V. Placare.
Flora ib.
Florere ib.
Flores ib.
Flores varii & herbæ 119
Fluctus ib.
Fluere quod ad fluvios spectat.
Fluviorum aliquot nomina
Fluvius ib.
Fodere 120
Fœdus ib.
Fœdus facere ib.
Fœdus violare. V. Violare fœdus.
Fœnerator. V. Vsurarius.
Fœnerari. V. Vsuram exercere.
Fœnus. V. Vsura.
Fœtus ib.
Fons 121
Fores ib.
Forma ib.
Forma D. Virginis. ib.
Formica 122

For-

Formidare ibid.
Formidinem abjicere ib.
Formosa 123
Formosus ib.
Fortis ib.
V. Robustus.
Fortitudo ib.
Fortuna Dea ficta ib.
Fortuna adversa 124
Fortuna adversa uti ib.
Fortuna bona ib.
Fortuna bona uti ib.
Fortunate seu Felicitèr, ibidem.
Fovea ib.
Frangere, V. Rumpere.
Fraus, V. Decipere.
Frenare ib.
Frenum 125
Frigere ib.
Frigidus ib.
Frigus ib.
V. Hiems.
Frons frondis. Prondescere, ib. V. Florere.
Fructus, 126. V. Malum.
Frages
Frugifer, ib. V. Fertilis.
Frumentum ib.
Frustra, ibid. V. Absurda agere.
Fucare ib.
Fucus impos 127
Fugere, ibique ib.
Fulcire & Fulciri ib.
Fulgetrum, quam Coruscationem vocant.
Fulgurare ib.
Fulmen 128
Fulmine ledi ib.
Fumare ib.
Fumosus ib.
Fumus ibid.
Funda 129
Fundare, Fudamentum, ib.
Fur, Furari ib.
Furere ib.
Furiæ ib.
Furore correptus ib.
Futurum 130

G.

Galea ib.
Gallia ib.
Gallina ib.
Gallus ib.
Ganymedes 131
Gaudere ib.
Gaudio exultare ib.
Gaudio perfundere ib.
Gaudium ib.
Gelu, ib. V. Glacies, V. Hiems.
Gemelli 132
Gemellos parere ib.
Gemere ib.
Gemitus ib.
Gemma ib.
Gemmis ornatus ib.
Generare 133
V. Parturire, ib.
Genu ib.
Genua flectere ib.
Genus ib.
Genere claro natus ib.
V. Nobilis
Geryon ib.
Gigantes ib.
Gignere, V. Parturire.
Glacies, 134. V. Gelu.
Gladius. V. Ensis
Glomerare ib
Gomorrha ib.
Gorgon ib.
Graculus ib.

Græcia 135
Græci ibid.
Gramen ibid.
Grandis ibid.
V. Altus.
Grando ibid.
Gratia ibid.
Gratiæ seu Charites ib.
Gratias agere 136
Gratiam referre. ibid.
V. Remunerare merita.
Gratulari, V. Congratulari.
Gravida ibid.
Gravis ibid.
Grus ibid.
Gubernare. ibid.
V. Regere. Imperare.
Gubernare navem. 137
V. Nauta
Guloſus ibid.
Gurges ibid.
Gutta ibid.
Guttur ibid.

H

HAbena ibid.
V. Frenum, Prendere.
Habenas manu tenere, ibidem.
Habenas relaxare. 138
Habenas contrahere; ibidem.
Habenas detrectare ibidem.
Habere. V. Conſervare.
Habitare. V. Eſſe
Hæreſis ibid.
Halitus, Vapor. ibid.
Halitus, Anhelitus, ibidem.
Harpocrates ibid.
Harpyiæ. ibid.
Hector 139
Hecuba ibid.
Hedera ibid.
Helena ibid.
Heliotropium ibid.
Heliſæus Propheta, ibidem.
Herba ibid.
Herbarum aliquot nomina. ibid.
Hercules ibid.
Heres ibid.
Herodes ibid.
Heros ibid.
Heſperus. V. Stella veſpertina. 140
Hiems, ib. V. Frigus, Gelu.
Hiemis tempore 141
Hieruſalem ibid.
Hippocrene ibid.
Hippomanes ibid.
Hircus ibid.
Hinnido 142
Hiſpania, & Hiſpani ib.
Homeras ibid.
Homo ibid.
Homines omnes ibid.
Homuncio 143
Honeſtas ibid.
Honeſtum ibid.
Honos ibid.
Honore proſequi ibid.
Honoris cupiditas, ibidem.
Honoris cupidus. ibid.
Hora ibid.
Horæ unius deſcriptio, 144
Plurium Horarum ibid.
Horatius, ibid.
Heros & Horeſcere ib.

V. Tremere.
Hortus ibi
Hospes ibi
Hospitari, 145. V. Diuertere.
Hospitio excipere ib.
Hostia ib.
Hostis ib.
Hostem provocare ib.
Humus, ib. V. Terra.
Humare ib.
Hyades 246
Hydropicus ib.
Hydrops ib.
Hymenæus ib.
Hypocrita ib.

I

IAmbus ib.
Iacere ib.
Iacere ib.
Iaculari 147
Ianitor ib.
Ianua. V. Porta.
Ianuarius. V. Mensis.
Janus ib.
Idolum. V. Dens alienus.
Iason ib.
Iejunium, Iejunare ib.
Iesus, ib. V. Christus.
Ignis 148
Ignem elicere ib.
Ignem struere ib.
Ignobilis ib.
Ignorare ib.
Ignoscere ib.
Illecebræ ib.
Illicium 149
Ilium urbs, Ilion arx, ib.
Illucescere, & Illuminare ibid.
Imago ib.
Impatiens, ib. V. Patiens.
Immergere ibi
Immobilis ib.
Immortalis 150
Impedire ib.
Imperare ibi
Imperium ib.
Imperium extendere ib.
Impius. V. Dei timore carens.
Impossibile, seu Adynaton ib. V. Nunquam
Improbus, 151. V. Dei timore carens.
Impudens ib.
Impunitas ib.
Incantatio, & Incantare, ib.
Incantatrix ib.
Incedere, V. Ire.
Incipere ib.
Incitare ib.
Includere, 152
Incolumem esse ib.
Inconstans ib.
Incredibile ib.
Indoctus 153
Indomitus ib.
Induere, Indumentum ib. V. Vestis, Vestes induere
Inebriare, & inebriari ib. V. Ebrietas.
Infamia notatus, ib. V. Impudens.
Infans ib
Infœlix, V. Adversa res, & Miser.
Infernus 154
Inferni Dei, V. Dea Tartari.
Inferni Regina, V. Regina.

Inferni.
Infigere, & Infigi ibid.
Infinitus ib.
Inflammare. Vide Concitare.
Infirmus 153
Infortunatus ib.
Infortunium ib.
Infundere ib.
Ingenium ib.
Ingenio excellēti esse, 156
Ingratus ib.
Inimicus, ib. V. Hostis.
Iniquus & injustus ib.
Injuria afficere ib.
Innocens ib.
Inquinare 157
Insatiabilis ib.
Insanire ib.
Inserere, Insitio ib.
Insidiæ 158
Insignis vir. V. Vir excellens.
Insomnia ib.
Inspicere. V. Respicere
Insula ib.
Insuper ib.
Integrum ib.
Intelligere ib.
Interrogare ib.
Intingere ib.
Intrare ib.
Invadere 159
Invictus ib.
Inexpugnabilis. V. Bellicosus.
Invidere ib.
Invidia ib.
Invidus ib.
Joannes Baptista 180
Joannes Evangelista ib.
Jocus, Jocari ib.
Jonas Propheta ibid.
Josephus Arimathæus ib.
Josephus, sponsus Mariæ ib.
Ira ib.
Iram deponere 161
ad Iram incitare ib.
Irasci ib.
Iratus ib.
Ire ib.
Ire gradu suspenso 161
Iris. V. Arcus cœlestis.
Iridere ib.
Iruere ib.
Ister ib.
Italia ib.
Ister 163
Iter facere, ib. V. Ire.
Jubere, ib. V. Imperare.
Jucunditas ib.
Jucundus ib.
Judæa ib.
Judæus ib.
Judas ib.
Judex 164
Judicare ib.
Judicium extremum. Vide Dies extremi judicii.
Judith, Holophernis peremptrix ib.
Jugulare ib.
Jugum ib.
Junctura ib.
Jungere ib.
Juno ib.
Jupiter, falsus Deus ib.
Jurare ethnico more ib.
Jure consultus ib.
V. Cautidicus.
Jurgari ib.
Jurgia ib.
Justus, ib. V. Bonitas.

Iuvenca ib.
Iuvencus, ib. V. Equus
Iuvenis ib.
Iuventa 167
Iuventute ibi
in Iuventute ib.

L.

Labes ib.
Labor ib.
Laborare, 168. V. Operari.
Labyrinthus ib.
Lac ib.
Lacrymæ ib.
Lacrymare, & Lacrymari, ib.
Lacrymandi causam præbere. 169
Lachrymas sistere ib.
Lactare ib.
Lactere, Surgere ib.
Lætus ib.
Lætari, Lætitia perfundere. V. Gaudere.
Lambere 170
Lana, & Lanificium ib.
Lancea ib.
Lanceam vibrare ib.
Laniare, ib. V. Cædere
Lapis 170
Lapillus seu gemma ib. V. Gemma.
Lapidibus obruere ib.
Lares. ib.
Latrare. V. Canis.
Lavare ib.
Laudare. 172 V. Celebrare.
Laudare tat nequis ib.
Laudare Deum. V. Deum Laudare.
S. Laurentius ib.
Laurus ibi
Laus ib.
Laudem expetere ib.
Lazarus, vel ut aliis placet. Elcazarus 173
Lectus ib.
Lectum petere ib.
Lecto surgere ib.
Leda ib
Legere ib.
Legere flores, & poma, 174
Leges ib.
Legem statuere ib.
Legem violare ib.
Legislator ib.
Leo ib.
Lepidus. V. Iucundus
Lethe ib.
Levis 175
Levis animo. Vide. Inconstans.
Liber, seu Codex ib.
Liberalis, ib. V. beneficium conferre.
Liberi, ib. V. Filius.
Libertas ib.
Libido ib.
Libidinibus indulgere 176
Libidinosus ib.
Libra ib.
Libri ib.
Lictor. V. Carnifex
Ligare ib. V. Vinculum.
Lilium ib.
Limen 177
Limitare ib.
Limes ib.
Lingua ib.
Lipsius, ib. V. Vir excellens.
Liquefacere, & Liquefieri, ibid.

Lis. V. Iurgia
Litere 178
Literis mandare ibid.
Literis operam dare ibid.
Literas scribere ibid.
Littus 179
Livor, ib. V. Invidia
Longus ibid
Loquax ibid.
Loqui ibid.
Loqui blande ibid.
Loqui insolenter ibid.
Loqui frustra 180
Loqui Latine ibid.
Loqui per signa ibid.
Loqui submisse ibid.
Loth ibid.
S. Lucas ibid.
Lucerna ibid.
S. Lucia ibid.
Lucifer ibid.
Lucina Dea ficta 181
Lucretia ibid.
Luctari ibid.
Luctus, ib. V. Dolor. Tristitia.
Ludere pro Canere ibid.
Ludi ibid.
Ludimagister, ib. V. Docere.
Ludos facere ibid.
Ludus ibid.
Ludo vacare 182
Lugere & Mærere ibid.
Luna ibid.
Lunæ Eclipsis 183
V. Eclipsis
Lupus ibid.
Lux, Lucere ibid.
Lycæon 184
Lyra ibid.
Lyra canere ibid.
Lyricum carmen ibid.

M

Macer ibid.
Macies 185
Madefacere, ib. V. Lavare, Abluere.
Mœcenas ibid.
Magi seu tres Reges ibid.
Magia ibid.
Magister. V. Ludimagister.
Magistratus ibid.
Magnificare, ib. V. Celebrare.
Magnus. V. Altus.
Magus. V. Incantare
Malus. V. Iniquus.
Malum 186
Malum seu Pomum ibid.
Mane ibid.
Mane & vesperi ibid.
Manifestare ibid.
Manus 187
Manum dare ibid.
S. Marcus ibid.
Mare ibid.
Mare commovere ibid.
Mare quietum ibid.
Mare rubrum 188
Mare turbatum ibid.
Maria, V Mater Christi.
Maria Magdalena ibid.
Marinus Deus Neptunus, ibid.
Maritare, seu Matrimonio jungere, 189. V. Conjugium.
Mars ibid.
Martha 109
S. Martinus ibid.
Martyr ibid.
Mater ibid.

Mater Christi ibid.
Materia 193
Mathusalem ibid.
Matrimonium. V. Conjugium.
ibid.
Matrona ibid.
Matthæus ibid.
Matthias ibid.
Maurtinus. V. Mane
Maxilla, Mala ibid.
Medea ibid.
Mederi. V. Morbo mederi.
Media nox ibid.
Medicina 192
Medicinam adhibere ib.
Medicus ibid.
Mediocritas, V. Modus.
Medusa ibid.
Mel ibid.
Melconfiecre, 193. V. Apis
Melchisedech ibid.
Meminisse. V. Recordari.
Menelaus ibid.
Mendicare ibid.
Mens, ibid. V. Animus.
Mensa ibid.
Mensam parare ibid.
Mendacium ibid.
Mensis, ibid. V. Luna.
Ianuarius 194
Februarius ibid.
Martius ibid.
Aprilis ibid.
Maius ibid.
Iunius ibid.
Iulius ibid.
Augustus ibid.
September 195
October ibid.
November ibid.
December ibid.
Mensura ibid.
Mentiri ibid.
Mercator ibid.
Mercer ibid.
Mercurius ibid.
Mereri 195
V. Præmium. ibid.
Meretrix ibid.
Mergere. V. Immergere.
Meridies ibid.
Messis 197
Metamorphosis ibid.
V. Transfigurare.
Metere ibid.
Metuere ibid.
Metus ibid.
Metum deponere 198
Metum injicere ibid.
Metu liberare ibid.
Miles ibid.
Militare. V. Bellum gerere
Mina ibid.
Minari ibid.
Miraculum 199
Minerva ibid.
Miscere ibid.
Miser, ibid. V Afflictus, Infortunatus, adversa res.
Misereri ibid.
Misericors ibid.
Modus 200
Modum servare ibid.
Mœnia ibid.
Molere ibid.
Monedula ibid.
Molist, ib. V. Conari.
Molitor ibid.
Monachus. V. Solitarius.
Mons ibid.
Monstrum 201
Montium Nymphæ ibid.
Mora ibid.
Morari

Morbus, ibid. V. Ægrotare.
Morbo mederi ibid.
V. Medicinam adhibere.
Mordere 203
Mores ib.
Mori ib.
Mors 203
Mors destinata omnibus, ibid.
Mors æterna ibid.
In Mortis agone ibid.
in agone esse ibid.
post Mortem 204
Morte repentina perire, ib.
Mortuus ibid.
Moses ibid.
Movere ibid.
Mugire ibid.
Mulgere ibid.
Mulier 205
Multitudo, seu turba ib.
Multi multa, multa ib.
Mundus ib.
à Mundi exordio ib.
Munus, ib. V. Liberalis.
V. Beneficium conferre.
Murus, 206. V. Mœnia.
Mus ibid.
Mus major ibid.
Musæ. V. Deæ liberalium artium.
Musæ contemnuntur. Vide Artes contemnuntur.
Musica, ib. Vide Canere, Cantus.
Mutare in aliam formam, ibid.
Mutuum 207
Mutus ibid.

N

Narare ibid.
Nasci ibid.
Natare ibid.
Natator 208
Natatu trajicere ibid.
Nativitas Christi. V. Dies Natalis.
Natura ibid.
Naturam humanam induere ibid.
Naufragium facere ib.
V. Tempestas.
Naugare 209
Naulgare retrorsum ib.
Navis ibid.
Navem appellere 210
Navem movere ibid.
Nauta ibid.
Nebula ibid.
V. Nubes, Nubilus.
Necessitas ibid.
Negare ibid.
Neptunus. Vide Marinus Deus.
Nere ibid.
Nestor 211
S. Nicolaus ibid.
S. Nicolaus Tolentinas, ib.
Nidus ibid.
Nidificare ibid.
Niger ibid.
Nihil ibid.
Niti 212
V. Conari.
Nix ibid.
Nix solvitur ibid.
V. Liquescere.
Nobilis ibid.
V. Genere, &c.
Nobilitas ibid.
Nocere, 213. V. Damnum.
Noctua ibid.
Noe ibid.
Nomen, ib. V. Nobilis.

Nominare ibid.
Noverca ibid.
Nox ibid.
Nox media. V. Media nox.
Nocte 214
Nocte media. vide media Nocte.
Nocte ac die. Vide Die ac Nocte.
Noctescit ibid.
Novus ibid
Noxius ibid.
Nubes ibid.
Nubilis 215
Nubilus ibid.
Nudus ibid.
Nugæ ibid.
Numa ibid.
Numerare ibid.
Nuntius ibid.
Nunquam 218
Nupta, 218 V. Vxor.
Nuptiæ, ib. V. Maritare.
Nuptiarum Deus ibid. V. Hymenæus.
Nuptias celebrare ibid.
Nutrire ibid.
Nux ibid.
Nymphæ. ibid.

O.

OBedire 219
Obiurgare ibid. V. Culpare, Reprehendere.
Obligatus ibid.
Oblivia ibid.
Oblivioſus ibid.
Obliviſci ibid.
Obmurmurare 220
Obſcuritas ibid.
Obſcurus, ib. V. Tenebroſus.
Obſecrare ibid.
Obſervare ibid.
Obſidere ibid.
Obſtupefactus ibid.
Obviare 221
Occare terram ibid.
Occaſio ibid.
Occidens ibid.
Occidere ibid.
Occulere 222
Occupatus, ib. V. Otiari.
Occultus ibid.
Oceanus ibid.
Oculi ibid.
Oculos ad Cœlum levare, ibid.
Oculos deiicere 223
Oculos in aliquem conicere ibid.
Oculos alicui eruere ibid.
Oculos huc illuc vertere, ibid.
Odium ibid.
Odio proſequi ibid.
Odor, odorem ſpirare, 224
Oedipus ibid.
Olea, ib. V. Oliva.
Olere. V. Odor.
Oleum. ibid.
Olfacere ibid.
Olim ibid.
Oliva ibid.
Olla 225
Omen ibid.
Omine proſpero ibid
Omnes. V. Homines omnes
Omnia ibid.
Onerare ibid.
Onus ibid.
Opem ferre ibid. V. Auxiliari.

Operari, ib. V. Laborare.
Opes 226. V. Divitiæ.
Opibus inhiare ibid.
Opinio ibid.
Opus ibid.
Oraculum ibid.
Orare V. Deum precari.
Orandi modus ibid.
Oratio V. Preces.
Oratio 227
Orator, ib. V. Eloquens.
Oreſtes ibid.
Orgia ibid.
Oriens ibid.
ab Oriente ad Occaſum, ib
Ornare ſe gemmis. V. Gemma.
Orphanus 228
Orpheus ibid.
Oſculari ibid.
Oſculum ibid.
Oſtrum. ibid.
Otiari. ibid.
Otium 229
Ovidius ibid.
Ovis ibid.
Ovium paſtor, ibid. V. Paſcere.

P.

PAciſci. V. Fœdus facere.
Palctum. V. Fœdus.
Penultimus ibid.
Pales ibid.
Pallere, Pallor 230
Palus, udis ibid.
Pan ibid.
Panis ibid.
Papa ibid.
Paradiſus 231
Paralyticus ibid.
Parcere ibid.
Parcæ. V. Deæ vitæ.
Parentes ibid.
Parcus ibid.
Parere. V. Gignere
Parnaſſus & cætera Muſarum loca. 232
Parochus, parœchus ibid.
Par pari reddere ibid.
Parum medicamentis abigere, vel necare. ibid.
Parturire ibid.
Paſcere 233
Paſcere gregem ibid.
Paſcha ibid.
Paſcua ibid.
Paſtor, ibid. V. Ovium paſtor.
Patefacere ibid.
Pater ibid.
Patere. V. Aperire.
Patibulum 234
Pati patienter ibid.
Patientia ibid.
Patria ibid.
Patrimonium ibid.
Patroclus ibid.
Patronus, Advocatus ibid.
S. Paulus 235
Pavo ibid.
Pauper ibid.
Pauperem eſſe ibid.
Paupertas ibid.
Pax. ibid.
Pacem inire 236
Peccare ibid.
Peccator ibid.
Peccatum ibid.
Peccatum originale 237
Pectore ibid.
Pecunia ibid.
Pecus ibid.

Pedes

Pedes nudare ib.
Pedibus alicuius advolutus. V. Supplicare
Pegasus ib.
Pellis ib.
Penates 238
Pendere. V. Suspendere.
Penelope ib.
Percutere. V. Cædere.
Perdere oleum & operam, ibid. V. Frustra.
Perdix ib.
Peregrinari ib.
Perficere ib. V. Finire.
Perfidus 239
Pergama ib.
Periculum ib.
Periculum adire ib. V. Adversæ res.
Perillus ib.
Perire ib.
Perjurus ib.
Permittere ib.
Perpetuus. V. Æternus.
Persequi, seu Persevevare, 240
Perstare ib.
Pertinax ib.
Perturbare ib.
Perturbatio ib.
Pervenire ib.
Pestis ib.
Petere ib.
S. Petrus, 242
Phaëton ib.
Phalaris ib.
Philippus rex ib.
Philomela ib.
Philosophus ib.
Phœnix 242
Pictor ib.
Pictura ib.
Piger ib.
Pigritia, ibid. V. Otium & Otiari.
Pingere ib.
Pinus 243
Pirata ib.
Piscari ib.
Piscator ib.
Piscis ib.
Pius 244 V. Bonus.
Placare ib.
Placare mare, & placatum mare, ib. V. Mare quietum.
Plaga ib.
Planctus descriptio ib.
Planetæ ib.
Plangere, 245. V. Lugere.
Plantare, ib. V. Inserere.
Plato ib.
Plebs, ib. V. Vulgus.
Pleiades. V. Stellæ septem.
Plicare ib.
Pluere 246
Plures ib.
Pluto ib.
Pluvia ib.
Poculum, ib. V. Calix.
Poculis indulgere 247 V. Potare.
Pœna ib.
Pœna afficere.
Pœnas dare ib.
Pœnam minuere ib.
Pœnitet ib.
Poëta ib.
Pollicere. V. Promittere.
Pollux 248
Poma. V. Malum.
Populus. V. Multitudo, Plebs.
Porcus.

Porta ib.
Portam aperire ib.
Portam claudere ib.
V. Obserare.
Portus ib.
Portus intrare ib.
V. Navem appellere.
Possessiones 249
V. Dives.
Posthac ib.
Postquam ib.
Potare, ib. V. Bibere.
Potens ib
Potentia ib.
Potentia præditum esse ibidem.
Præceptor ib.
Præcipitem dare 205
V. Decidere.
Præclarus. V. Celebris.
Præda ib.
Prædari ib.
Prædator ib.
Prædicare. V. Docere. V. Parochus.
Prædicere, ib. V. Propheta.
Prægnans. V. Gravida.
Prælium. V. Pugnare.
Præmium. 251
Præparare ib.
Præpostere ib.
Præputium præcidere ib.
Pratum ib.
Precari, 25 . Vide Deum precari.
Preces ib
Preces audire ib.
Preces non exaudire.
Princeps, ib. V Heros.
Principes Electores, S. Romani Imperij 252
Principium ib.
Procus ib.
Prodere. V. Iudas.
Prodesse ib.
Prohibere. V. Impedire. Resistere.
Proiicere V. Iacere.
Proles. V. Generare.
Promotheus 254
Promissum ib.
Promissum servare ib.
Promittere ib.
Promulgare ib.
Prope ib.
Properare ib.
Propertius ib.
Propheta, ib. V. Prædicere.
Proserpina, 255. V. Regina inferni.
Prosperè, ib. V. Felix.
Prosperitas, ib. V. Rebus secundis.
Pruina ib.
Publicare. V. Promulgare.
Pudere ib.
Pudor ib.
Puella 256
Puella casta. V. Casta puella.
Puer, ib. V. Iuvenis.
xii. Annorum. ib.
xiii. Annorum ib.
xv. Annorum ib.
V. Annus.
xvi Annorum ib.
Puerilia ib.
Puerpera ib.
Pugna ib.
Pugnare, 257. V. Bellum Gerere.
Pugnare pro patria ib.
Pulcer. V. Forma. ib.
Pulverulentus ib.

Pulvis ibid.
Punire, ib. V. Pœna affi-
cere.
Punitio. V. Pœnas dare
Puniri. V. Pœnas dare
Purgare ib.
Purgare, Purpureæ vestes,
ib.
Putare. V. Opinio.
Putridus 258
Pygmæus ib.
Pythagoras ib.

Q.

QVadragiens ib.
Denaquater. V. Annus
Quærere ib.
Quærere ib.
Quia ib.
Quercus ib.
Queri 259
Quies, ib. V. Somnus.
Quiescere ib.
Quindecim. ib.

R.

RAbies ib.
V. Insania.
Rabie agitari ib.
V. Insanire.
Radix 260
Ramus ib.
Rapa ib.
Rastrum ib.
Ratio ib.
Rebus adversis ib.
Rebus secundis ib.
Recedere ib.
Recognoscere 261
Recordari ib.
Rectum ib.
Recusare. V. Negare.
Redimere, Redemptor ib.
V. Repetere.
Redire, ib. V. Regredi.
Redundare ib.
Reformare 262
Refrigerare & ri ib.
Regere, ib. V. Imperare.
Regina inferni. ib.
Regnare. V. Imperare.
Regnum ib.
Regredi ib.
Religo, ib. V. Dei cultus
Relucere, 263. V. Illucescere.
Remigare ib.
Remunerari merita. ib.
V. Gratiam referre.
Remus ib.
Reparare ib.
Repetere. ib.
Reprehendere 264
Rescare falce ib.
V. Metere
Resistere ib.
Resonare, ib. V. Echo.
Respicere ib.
Respondere 265
Restare ib.
Resurgere. V. Excitare
Retardare, ib. V. Mora, Morari.
Retia, ib. V. Casses.
Retia tendere ib.
V. Venari.
Retro ib
Rex, ib. V. princeps. V. Heros.
Ridere 266
Rigare ib.
Ripa, ib. V. Littus.
Risus ib.
Risum movere ib.
Rivus, ib. V. Fons.
Rixæ, ib. V. Jurgia.

Rixari, 267. V. Litigari.
Robur, ib. Vires.
Robustus ibid.
Robustum reddere. ib.
Roma ib.
Romani 268.
Romulus ib.
Ros, ib. V. Rigare.
Rosa ib.
Rota ib.
Reverti. V. Redire
Rubigo ib.
Rubere, Rubor 269
V. Pudor.
Ruga ib.
Rumor, ib. V. Fama.
Rumor spargitur ib.
Rumpere ib.
Rupes, ib. V. Scopulus.
Rus 270. V. Agri.
Ruta ib.

S.

Sabbatum ib.
Sacerdos ib.
Sacrificare ib.
Sacrificandi ritus ex Virgilio 6. Æn. 271
Sacrificium ib.
Sacrum seu Missam celebrare ib.
Saga. V. Incantatrix.
Sagitta, ib. V. Jaculari.
Salix 272
Salomon ib.
Saltare, Tripudiare ib.
Saltare ib.
Salvare & beatum facere, ibid.
Salvare & liberum reddere ib.
Salvari 273
Salvia ib.
Salutare ibid.
Samson ib.
Sanare, ib. V. Medicina, Medicus.
Sanctus ib.
Sancti, Superi ib.
Sanguis 274
Sanguine gaudens ib.
Sanguinolentus ib.
Sapientia ib.
Sappho ib.
Sata 275
Satiare & Satiari ib.
V. Epulari
Satis facere ib.
Saturnus ib.
Satyri ib.
Saul primus Hebræorum rex ib.
Scabies ib.
Scandere ib.
Scelus, 276. V. Crimina.
Scenici ludi ib.
Schola ib.
Scholasticus ib.
Scientia, Scire ib.
V. Intelligere
Scindere, ib. V. Findere.
Scopulus, 277. V. Rupes.
Scorpius ib.
Scribæ & Phariſæi ib.
Scribere ib.
Scylla. V. Charybdis.
Scyphus. V. Calix.
Secare. V. Scindere
S. Sebaſtianus ib.
Securitas, ib. V. Tutus.
Sedere ib.
Seditio, 278. V. Diſcordia.
Seges. ib.
Seminare. V. Plantare.
Semper, ib. V. Æternus.

Senator ibid.
Senatus ibid.
Senectus ibid.
Senex, 279. V. Vetus
Sententia, ibid. V Sentire.
Sententiam mutare ib.
Sentire ibid.
Sentire idem ibid.
Sepelire, Sepeliri 280 V. Humare.
Sepes ibid.
Septentrio ibid.
Sepulcrum ibid.
Sequi. ib. V. Venari
Serenitas ibid.
Serere. V. Plantare
Sermones 281 V. Oratio, & Loqui
Serotinum tempus ib.
Serpens ibid.
Serpens annosus, draco, ibid.
Serum. V. Corona.
Servare. V. Habere.
Servire, 282. V. Famulus.
Severus. V. Gravis.
Sibilare ibid.
Sibylla ibid.
Siccitas, ib. V. Calor, Meridies.
Siccus ibid.
Sicilia 283
Sicula ibid.
Sidus. V. Stella.
Signa, Significare ibid.
Silentium ibid.
Silere ibid.
Silenus ibid.
Silva ibid.
Simia 284
Similem esse ibid. V. Pingere.
Simplicitas ibid.
Simulacrum ibid.
Sinus ibid.
Singultire ibid.
Sinister ibid.
Sirius. V. Stella Canis
Sion ibid.
Sisyphus 285
Sitire ibid.
Sitis ibid.
Sitim restinguere ibid.
Socius, Sodalis ibid.
Socrates ibid.
Sodoma ibid.
Sol 286
Sol occidit ibid.
Sol oritur ibid.
Sol obscuratur. Solis eclipsis. ibid.
Sol splendet 287
Sole oriente ibid.
Solamen ibid.
Solere. V. Consuetudo
Solemnitas. V. Festum.
Solitarius, Monachus ib.
Solvere 288
Solus ibid.
Somnium ibid.
Somnus ibid.
Somnum fugere ibid.
Somno succumbere ib. V. Dormire.
Sonare, 289. V. Clamare.
Sordidus ibid.
Soror ibid.
Sors, ib. V. Fortuna.
Sortiri ibid.
Spectrum ibid.
Specula ibid.
Sphæra plumbea ibid. V. Tormenta bellica.
Speculum ibid.

Speculum consulere, 290
Spelunca, ibid. V. Antrum.
Sperare, ibid.
Sperare frustra, ibid.
Spernere. V. Contemnere.
Spes, ibid.
Spiritus. V. Deus.
Spiritu S. illustrare. V. Cor.
Sponsa, ibid. V. Nupta.
Sponte, ibid.
Spumare, 291
Spureus, ibid.
Spurcum, ibid.
Stagnum, ib. V. Palus
Stella, ibid.
Stellarum seu siderum aliquot nomina, ibid.
Stella Canis, Sirius, ibid.
Stella vespertina, Hesperus, 292
Stellæ septem, Pleiades, ibid.
S. Stephanus, ibid.
Stercorare terram, ibid.
Sterilis, ibid.
Sternere, & Sterni ibid. V. Iacere.
Stigmata, 293
Stomachus, ibid.
Stirps, ibid. V. Nobilis.
Strangulare, & Strangulari, ibid. V. Suspendere.
Strenuus. V. Annis præstans.
Strepere, ibid. V. Clamare.
Strepitus, ibid.
Studere, V Discere, & Litteris operam dare.
Studiosus. V Scholasticus.
Stultus, ibid. V. Insanire.
Stuprum, 492
Stuprare, V. Virginem stuprare.
Styx, ibid.
Suadela. V. Dea eloquentiæ.
Subjugare, Subjectio, ib.
Subito, ibid.
Submergere. V. Immergere.
Submergi, ibid.
Subsistere, ib. Vide Quiescere
Subulcus, ibid.
Sudare, ibid.
Suere, 295
Sufficit, ibid.
Sulfur, ibid.
Sulmo, ibid.
Superbia, ibid.
Superbus, ibid.
Superbire, ibid.
Supplex, 296
Supplicare, ibid.
Surdus, ibid.
Surgere, ibid V. Elevare.
Sulanna, ibid.
Suspendere, ibid. V. Strangulare.
Suspendere se ipsum, ibid. V. Strangulare.
Suspendi, ibid.
Suspirare. V. Gemere,
Suspitia, 297
Silva. V. Silva.

T.

TAcere, ibid. V. Silere.
Tartarus, ibid.
Tardus, ibid.
Taurus, ibid. V. Bos,
Tegere. V. Occultare.
Tela, ibid. V. Texere.

Tellus. V. Terra.
Telum, 298. V. Sagitta.
Temperantia, ibid. V. Modus, Modum servare.
Tempestas, ibid.
Tempestas maris. V. Mare turbatum.
Tempestas coorta est, ibid. V. Ventus.
Templum, ibid.
Tempus, 299
Tempus transit, ibid.
Tempus perpetuum, ibid.
Tempore extremo mundi, ibid.
Tenebrosus, ibid. V. Nox, Nubilus, Obscurus.
Terere tempus inutiliter, 300.
Terminus, ibid.
Terra, ibid.
Terræmotus, ibid.
Terræmotus est, ibid.
Terra marique, ibid.
Terrere & Terreri, ibid. V. Formidare.
Testari, 301
Testis, ibid.
Testudo animal. ibid.
Testudo instrumentum, ibid.
Testudine canere, ibid.
Tethys, ibid.
Texere, 302
Thalamus, ibid.
Theocritus, ibid.
Thermæ, ibid.
Thetis, ibid.
S. Thomas, ibid.
Thracia, ibid.
Thura, ibid.
Thus adolere, 303
Thyasus, ibid.
Thyrsus, ibid.
Tiberis, ibid.
Tibia, ibid.
Tibullus, ibid.
Timere. V. Formidare.
Timere Deum. V. Deum timere.
Tinctura, & Tingere, ibid.
Toga, 304
Tolerare, ibid. V. Pati.
Tonat, ibid. V. Tempestas.
Tonitru, ibid.
Tonsor, ibid.
Tormenta bellica, ibid. V. Bombarda, Sphæra plumbea.
Torrere, V. Assare.
Torrens, 305. V. Fluvius, Rivus.
Tortor. V. Carnifex.
Tractare, ibid.
Trahere, ibid.
Tranare, ibid.
Tranquillare. V. Placare.
Transfigere, ibid.
Transfigurare, ibid. V. Metamorphosis.
Transigere fœdus, Fœdus facere, Paciscì, Pactum, ibid.
Transire, Transitus, 306
Tremere, ibid. V. Formidare.
Tridens, ibid.
Trinitas, ibid.
Tristem esse, ib. V. Dolere
Tristitia, ibid.
Triticum, 307. V. Frumentum, Seges.

Triumphare ibid.
Trocus ibid.
Troja, ibid. V. Ilium & Pergama.
Trojani ibid.
Tuba ibid.
Tubam inflare 308 V. Clangere.
Tumulus. V. Sepulchrum.
Turbo ibid.
Turca vel Turcus ibid.
Turris ibid.
Tussire ibid.
Turus ibid.
Tympanum ibid.
Tympanum tundere ibid.
Tyrannus 309. T. Crudelis.

V.

VAcca ibid.
Vagari ibid.
Vagina nudare ibid. V. Ensem educere.
Valedicere ibid.
Vallis, Valles 310
Vallare ibid.
Vallum ibid.
Vanus. ib. V. Terere tempus.
Vastare. V Prædari.
Vates. ib. V. Propheta.
Vaticinari 311
Vaticinium ibid.
Vbique ibid.
Vectus ibid.
Velle, Voluntas ibid. V. Desiderare, Velox, Accelerare.
Velum, ib. V. Navigare.
Velum tendere ibid.
Venari 312
Venator ibid.
Venatus ibid.
Venenatus ibid.
Venenum ibid.
Veneno inficere ibid.
Venereates ibid.
Venia 313
Venire ibid.
Venter ibid.
Ventus ibid.
Ventus Meridionalis ibid.
Ventus Occidentalis ibid.
Ventus Orientalis 314
Ventus Septentrionalis ib.
Ventus secundus ibid.
Vento secundo navigare, ibid.
Ventis aduersis ibid.
Ventos sedare ibid.
Venus ibid.
Ver 315
Veris tempore ibid.
Verberare. V. Cædere.
Verbum 316
Veritas ibid.
Versus. ib. V. Carmen
Versus scribere ibid.
Versus doctos scribere ib.
Versus indoctos scribere, 317
Vertumnus ibid.
Verum, ib. V. Veritas
Vesper ibid.
Vesperascit ibid.
Vesperi ibid.
Vespertilio ibid.
Vestigia ibid.
Vestire ibid.
Vester 318
Vestes exuere ibid.
Vestes induere ibid. V. Vestire, Induere.
Vetus, ib. V. Senex.

Vexillum ibid.
Via, ib. V. Iter.
Via lactea ibid.
Viator ibid.
Vicinus 319
V. Appropinquare.
Victor ibid.
Victoria, ibid. V. Triumphare.
Videre, ibid. V. Oculos in aliquam conjicere. V. Respicere.
Vidua ibid.
Viduus ibid.
Vigilare 320
Vigor ibid.
Vincere ibid.
Vinculum, ibid. V. Ligare.
Vindemia, ibid. V. Vitis.
Vindicare. V. Vlcisci.
Vinea 321
Vinitor ibid.
Vinum ibid.
Violare fœdus ibid.
Violæ ibid.
Vir excellens ibid.
Vires 322
Virga ibid.
Virgis cædere ibid.
Virgilius ibid.
Virginitas ibid.
Virgo ibid.
Virginem stuprare ibid.
Viri 323
Virtus ibid.
Vita ibid.
Vita æterna ibid.
Vita humana 324
Vitam corrigere, ibid. V. Corrigere se.
Vitam transigere, V. Vivere
Vitam sibi ipsi eripere ib.
Vitis ibid.
Vitulus 325
Vivere, ib. V. Vitam transigere.
Vivere Bacchanalia ibid.
Vivere diu ibid.
dum Vixero ibid.
Vivus 326
Vlcisci ibid.
Vlulare ibid.
Vlysses ibid.
Vmbra ibid.
Vmbram facere ibid.
Vncus 327
Vnda, ib. V. Fluctus.
Vngere ibid.
Vnguis ibid.
Volare ibid.
Volucres ibid.
Voluntas, ib. V. Velle.
Voluptas, 328. V. Libido
Voluptatibus indulgens, ibid.
Vomor ibid.
Vomere ibid.
Vorago ibid.
Votum ibid.
Vovere ibid. ibid.
Vox 329
Vpupa ibid.
Vrbs ibid.
Vrbem diruere ibid.
Vrere ibid.
Vrsa major & minor 330
Vrsa major ibid.
Vrsa minor ibid.
Vsura, Fœnus ibid.
Vsuram exercere ibid.
Vsurarius, Fœnerator ib.
Vti ibid.
Vva ibid.
Vulcanus 331

Vulgus, ibid.
Vulnerare, ibid.
Vulnerari, Vulneratus ib.
Vulnus, ibid.
Vulnus curare, 332
Vultus, ibid.
Vultum exhibere, ibid.
Vultum tegere, ibid.
Vxor, ibid.
Vxorem ducere, ibid.
Vxorem nolle, ibid.

X.

Xanthus, 333
Xenia, ibid.

Z.

Zelus religionis, & Zelosi, ibid.
Zodiacus, ibid.
Zodiaci signa duodecim, ibid.
Aries, ibid.
Taurus, 334
Gemini, ibid.
Cancer, ibid.
Leo, ibid.
Virgo, ibid.
Libra, 335
Scorpius, ibid.
Sagittarius, ibid.
Capricornus, ibid.
Aquarius, ibid.
Pisces, 336
Zythus. ibid.
Zythum coquere, ibid.

FINIS.

SOLIVS

SOLIVS VIRGILII LATINORVM POETARVM omnium Principis univoca nomina, Græcis Synonyma dicta.

ACHERON.

Amnis severus tumenidum.

ACHILLES.

Pelides.

ÆNEAS.

Veneris filius. Teutrorum Rex. Natus Dea. Satus Anchisa. Anchisiades. Troi Anchisiades. Satus sanguine Divûm. Anchisa generate Deûm certissima proles. Dux Anchisiades. Dux inclyte Teucrûm. Laomedontius Heros. Fortissimus Teucrûm. Maxime Teucrorum ductor. Teucrûm, atque Italûm fortissime ductor. Troius Heros. Dux Dardanius. Ductor Khætius. Romanæ stirpis origo.

ÆOLVS.

Rex tempestatum.

ÆQVINOCTIVM.

Libra die somnique pares ubi fecerit horas.
Et medium luci atque umbris jam dividit orbem.

AER.

Iupiter pro aëre sæpe ponitur.

Maturis metuendus Iupiter uvis, *id est, tempestas aëris & varietas.*

Aëris in campis. Magnum per inane. Longum per inane. Vacuum per inane. *Inane vocamus aërem quod vacuum omnia impleat. Nihil enim pati natura vacuum potest.*

Levis æther. Iter liquidum. Liquidus æther.

AER INFECTVS.

Corruptus cœli tractus.

ÆS.

Metallum æris.

ÆTAS.

Et quantum longis carpent armenta diebus.

Vbi pulsam hyemem sol æreus egit sub terras, cœlumque æstiva luce reclusit.

Alas pandere ad æstivum solem.

Qua parte calores Austrinos tulerit.

ÆSTVS.

Rapidi potentia Solis. Sol rapidus. Fervor. Ardor. Calor.

ÆTHER.

Ætheria plaga, Æthra siderea.

ÆVVM.

Terminus ævi. Vetustas ævi. Meta ævi dati.

AFRICA.

Libyæ oræ. Pœnorum arva. Libyæ regna. Libycum littus. Deserto siti regio, Libyæ solis erratur in agris. Libyæ deserta. Et Libyæ lustrare extrema jubebo.

AGAMEMNON.

Atrides. Ipse Mycenæus magnorum ductor Achivum.

AGASO.

Agitator asselli.

AGER.

Pinguia culta. Fertilis ubere campus. Ingera ruris. Florea rura. Arva.

Agellus.

AGGER.

Oppositas moles pellunt. Agger terræ.

Ecce maris magni clausit nos obice pontus, *id est*, *aggere.*

AGMEN.

Conventus trahit in medios, turbamque sonantem.

Eum stipata tegebat Turba Ducum. Caterva, Manus. Cohors.

AHENVM.

Collæ Aheni.

ALA-

ALA.

Remigium alarum. Pennæ præpetes.
Volucri vestivit tegmine corpus.

ALBA.

Albanæ urbes. Albani patres. Albani reges, Albæ de nomine dicti.

ALECTO.

Virgo fata nocte. Cocytia virgo. Erinnys.

ALPES.

Aggeribus socer. Alpinis descendens. Alpinæ nives.

ALTHEVS.

Elidis amnis. Alphea flumina Pisæ.

ALVEARIA.

Aula. Ædes. Cerea regna. Cellæ. Castra. Caveæ. Cubilia ramosa. Sese in cunabula condere. Domus. Horrea. Lares. Limina. Nidi. Oppida. Patria, Portæ. Penates. Præsepia. Septa domorum. Sedes. Stabula. Tecta Thalami.

ALVVS.

Vterus.

AMBROSIA.

Ambrosiæ odor liquidus. Ambrosiæ succus salubris.

AMOR.

Est mollis flamma medullas. Ignis occultus, cœcus. Et cœco carpitur igni. Furor insanus, *de vehementi amore*. Vlnus tacitum. Stimuli amoris.

ANDROMACHE.

Hectorea conjunx. Conjunx Hectoris.

ANIMA.

Aurai simplicis ignis. Sensus ætherius. Spiramenta animæ. Latebræ animæ.

ANIMÆ.

Tenues sine corpore vitæ. Exangues umbræ. Vmbræ ibant tenues, simulacraque luce carentum.

ANNVS.

Annuus exactus completur mensibus orbis.

ANTRVM.

Lustra ferarum. Domus montis. Magna ora domus. Fores antri. Ferarum tecta. Stabula alta ferarum. Specus. Domus alta. Spelunca. Caverna.

ANVS.

In vultus sese transformat aniles.

APOLLO.

Phœbus. Pastor ab Amphryso. Delius vates. Carminis auctor. Phœbus Apollo. Numina Phœbi.

AQVA.

Agmen aquarum. Gelidus liquor. Poculaque inventis Acheloia miscuit uvis. (*Poculum pro aqua qua continetur in pocula, per Metonymiam.*)

Humor. Fluvij recentes. Lympha. Latices calidi. Vnda. Largos humeris infundere rores.

AQVILA.

Iovis ales. Iovis armiger. Caucasea[sque] refert volucres (*id est aquilas*)

ARABIA.

Panchaia pinguis arenis thuriferis. Eoæ Arabum domus.

ARCVS.

Cornuque intensa tetendit (*id est, arcum cornum.*) Nervus equinus (*id est arcus exequi nervi factus.*)

ARENA.

Nymbus arenæ. Agger arenæ. Examina arenæ.

ARGENTVM.

Argenti rivus. Spuma argenti. Pondus argenti. Talentum argenti. Semen argenti.

ARTIFEX.

Manus artificis.

ARVNDO.

Sylva arundinea. Arundinei canales.

ARX.

Castrum. Castellum montosum.

ASCANIVS.

Iulius. Dardanius puer. Nepos Veneris.

ASIA.

Vrbes Asiæ. Oræ Asiæ. Orbis Asiæ. Campus ubi Troja fuit.

ATHENIENSES.

Theseidæ. Cecropidæ.

AVARITIA.

Amor habendi. Auri amor. Auri sacra fames.

AVIS.

Turba aginis aligeri. Alitum genus. Pictæ volucres

cres. Ales. Agmen aligerum. Vitæ volantum. Nubes aëria voluerum.

Catervæ avium. Avium cœtus sublimis. Gaudete, ô celeres, subuixæ nubibus alis

AVRVM.

Auri metallum. Nitor auri. Aurea vena. Auri talenta, Auri pondus. Species auri.

AVRIGA.

Equorum agitator.

AVRORA.

Conjunx Tithonia.

AVTVMNVS.

Atque ubi jam breviorque dies & mollior æstas. Autumni sub frigore primo. Prima vel autumni sub frigora.

B.

BACCHVS.

LYæus. Liber. Lenæus pater. Iacchus.

BARBA.

Tum mihi prima genas vestibat flore iuventa. Pubentes genæ. Ora puer prima signans lanugine malas.

Tu quoque flaventem prima lanugine malas.

BELLVM.

Pará belli horrida. Pestis belli. Grave Martis opus. Incendia belli. Rabies belli. Scelerata insania belli. Horrentia Martis arma. Mars dubius. Belli labor, pericula, prælia, certamina.

Tempestas *Nonnulli arbitrantur, poëtas belli impetum cum tempestatibus comparare. Sic* Virgilius 7. Æn. *bellum comparat diluvio. Nam in bello non secus ac in tempestate & diluvio omnia prosternuntur, & in ruinas.*

BELLATOR.

Acer in armis. Armis insignis. Inclytus armis. Egregius armis. Bello expertus & armis. Insignis felicibus armis. Pictis conspectus in armis. Acerrimus armis. Haud furto melior sed fortibus armis. Ingentior armis. Insignis præstantibus armis. Ingens animis. Ingens corpore & armis.

Sævus in armis. Egregius fulgentibus armis. Acer in armis. Qui tunc florebat in armis. Durus bello. Aspertimus studiis belli. Genus intractabile bello.

Ocius

Genus insuperabile bello. Bello vivida virtus. Clarus bello. Invicta bello dextera. Bello expertus & armis. Proles pulcherrima bello. Sunt nobis fortia bello pectora. Gens bello præclara. Et bello lecta juventus. Bellis assuetus. Ductor fortissimus bello. Pars ingens belli. Vivida bello dextra viris, animusque ferox, patiensque pericli. Proles, bello præclara. Experti bello juvenes. Desueta bello agmina. Frigida bello dextera.

BIVIVM.

Partes ubi se via findit in umbras.

BOREAS.

Aquilo. Boreæ frigus penetrabile. Spiritus Boreæ. Vires Boreæ.

BOS.

Mugitus boum. Armenta boum. Forma bovis. Corpora boum.

BVBO.

Alitis in parvæ subito collecta figuram.

Quæ quondam in bustis aut culminibus desertis,
Nocte sedens, secum cantu importuna per umbras.

C.

CACVMEN.

Vertex. Apex. Culmen. Summi fastigia culminis.

CACHINNVS.

Risus solutus.

CADAVER.

Corpus frigentis & ora. Spoliatum numine. Exuviæ. Funus. Cineres ingrati. Confusæ stragis acervus. Corpus exanimum. Exanimus.

CADVCEVS & VM.

Virga Mercurii.

CÆCVS.

Captus oculis. Cui lumen ademptum.

CAIETA.

Lucia nutrix.

COELVM.

Arx ætheria. Cœli convexa. Supera alta. Ætheria plaga. Siderea sedes. Deum domus alta. Supera, convexa. Tecta Iovis. Regnum Iovis. Sedes superæ. Domus omnipotentis olympi. Aëria sedes. Aurea Rellantis regia cœli. Auræ æthereæ. Ad superum sedes ascendere.

Ad

Ad sidera rursus Ætherea & superas cœli venisse sub auras.

Cœli perta. Supera regna. Aurea cœli regia. Orbes ætherei. Regio cæli. Siderea. Insuetum limen Olympi.

CÆPTVM.

Portes ausus.

CALAMITAS.

Clades. Casus acerbus. Discrimina rerum. Fata aspera. Incommoda. Labores duri. Malum. Pericula. Res egenæ, actæ, duræ.

CALCAR.

Quadrupedemque citum ferrato calce fatigat.

CALCEVS.

Et Tyrrhena pedum circumdat vincula plantis. Barbara tegmina crurum. Continuis rimis calcanea scissa rigebant. Crudus tegit altera (vestigia) pero. Cerea.

CAMPVS.

Maxima spatia campi. Campi æquor. Æquor, pro *planicie campi*. Per aperta æquora, *id est, per planiciem camporum*.

CANDELA.

Inverso bibulum restringens lumen olivo.
Oppositaque manu lumen defendit ab aura.
Lumina fidæ locat.

CAPITOLIVM.

Tarpeia sedes. Tarpeia arx, Capitolii immobile saxum.

CAPELLÆ.

Caprigenum pecus. Capræ.

CAPER.

Vir gregis. Pater hædorum. Hircus.

CARTHAGO.

Tyriæ arces. Arces Cathaginis.
Urbs Sidonia. Punica regna vides. Urbs Tyria. Urbs Agenoris.

CASEVS.

Et pressi copia lactis.

CASSANDRA.

Priameia virgo. Cassandræ vatis imago.

CASTRA.

Tencria. Hic saevus tendebat Achilles.

CAVER

CAVERNA.

Tuta latet arce viator. Aut amnis ripis, aut altiformice saxi. Sæpe exiguus mus Sub terris posuitque domos atque horrea fecit. Sub terra fodere larem. Est specus ingens Exesi latere in montis.

CERBERVS.

Ingens janitor antro. Æternum latrans exangues terreat umbras.

Tartareus custos. Ianitor orci.

CERES.

Eleusina mater.

CETE.

Immania corpora ponti.

CHARON.

Portitor orci. Navita ted tristis nunc hos, nunc accipit illos.

CHAOMA.

Video medium discindere cœlum.

CICONIA.

Cum vere rubenti Candida venit avis longis invisa colubris.

CIRCE.

Solis filia. Nympha genitum Lauretne Marica.

COITVS.

Concubitus Dulcia furta.

COMMODVM PVBLICVM.

Tantumque bonis communibus obsto.

CONSANGVINITAS.

Consanguinitate propinquus. Cognato sanguine victus. Quodque à stirpe fores geminis conjunctus Atridis.

CORCYRA.

Phœacum arces.

CORONA.

Sertum. Mollique fluentem fronde premit crinem.

CONSCIENTIA.

Mens sibi conscia recti.

CRAS.

Crastina hora.

CRETA.

Cretes. Dictæum antrum. Ora Cretum. Cressia nemora, Gnossia regna, Gnosia tellus. Minoia regna.

Litto-

Littora Cretæ. Cretæa Idæa.

CREVSA.

Divæ Veneris nurus.

CRIMEN.

Sceleris contagia. Scelus. Vestigia fraudis. Commissa piacula. Nefas. Culpa. Facinus. Conscius audacis facti. Et mala meritis gaudia (*sc. ex flagitijs perpetratis concepta.*)

CROCVS.

Crocei odores. Croceis halantes floribus horti.

CRVDELIS.

Quem nec longa dies, pietas nec mitigat ulla.

Ferus. Corda aspera. Trux. Sub truce nunc parvi ludentes Colchide nati.

CVMÆ.

Vrbs Cumæa. Cumarum oræ. Chalcida arx, Sedes *Sybillæ.*

CVPIDO.

Flagrantesque Dei vultus simulataque verba. Nate patris summi, qui tela Typhoëa temnis. Insideat quantus miseræ Deus. At levis ille Deus.

Sed malus ille puer, quem nec sua flectere Mater Iratum potuit.

Natus Veneris.

CVPRESSVS.

Pronde coronat Funerea. Cyparissus.

CVRRVS.

Plaustrum. Axis, ut: Volat vi fervidus axis. Axis faginus, *id est currus de fago factus.* Bigæ. Quadrigæ.

CVTIS.

Pellis. Corium. Tergum. Tergus. Vellus.

CYGNVS.

Littorea agitabat aves.

CYBELE.

Magna Deûm genitrix. Phrygia mater. Berecynthia mater. Idæa mater. Alma parens. Idæa Deûm, cui Dindyma cordi, Terrigeræque urbes, bijugique ad frena leones. Cybelle.

CYCLOPES, & GIGANTES.

Genus Cyclopum. Ætnæi fratres. Titania pubes. Terræ alumni.

DAMNA

D.

DAMNATVS.

NOn me impia namque Tartara habent, tristesque umbræ.

DARDANVS.

Electra Atlantide creatus.

DAVNVS.

Parens Turni. Daunius Heros.

DELOS.

Ortigia, Vrbs Apollinis.

DIANA.

Phœbi soror. Trivia. Nemorum cultrix. Latonia virgo. *Dictynna.*

DIDO.

Phœnissa. Elisa.

DIES.

Longi soles, *prodirbus.* Lux toto longior anno. Melior pars acta diei. Horæ diurnæ.

SVB DIO.

Nudoque sub ætheris axe.

DII.

Divi. Cœlestes. Animi cœlestes. Cœlicolæ. Superæ alta tenentes. Cœlestia corpora. Gens Deûm. Numina Divûm.

DILIGENTIA.

Vigilantia. Industria. Si quid in arte mea possum promittere curæ.

DIOMEDES.

Tydides.

DOMVS.

Septa domorum. Limina tectorum. Ostia domus ingentis. Sedes. Patria. Penates. Domorum tecta, Ædes. Tecta. Limina nota.

E.

EBVR.

ELephantus solidus. Corsellæ tereti nectebat dente cicadæ, *id est*, dente eburno.

EBRIVS.

Mulcoque jacebat Membra Deo victus, Expletus dapibus vinoque sepultus.

ECLI-

ECLIPSIS.

Cum caput obscura nitidum ferrugine texit. (*Sc. sol.*)
Defectus varios solis, Lunæque labores. Impiaque
extremam timuerunt secula noctem, Nec tratris radiis
obnoxia surgere Luna.

ECHO.

Aut ubi concava pulsu saxa sonant, vocisque offensa
resultat imago.
Et vox assensu nemorum ingeminata remugit.
Et vocem latè nemora alta remittunt. Vocemque inclusa volutant Littora. Gemitu nemus omne remugit.

ELOQVENTIA

Nec fando victor Vlysses. Larga copia fandi. Quarum quæ fandi doctissima Cymodocea.

ELYSIVM.

Elysius campus. Devenere locos lætos & amœna vireta, Fortunatorum nemorum sedesque beatas. Et pauci læta arva tenemus. Amœna piorum concilia.

EQVES.

Equitumque exercitus omnis. Agmen equitum. Equûm domitor.

EQVVS.

Pecus equinum. Iustratos oltro alipedes. Quadrupedemque citum ferrata calce fatigat: Geminosque jugales. Stat sonipes & frena ferox spumantia mandit. Cornipes. Alipes. Quadrupedans.

EVANDER.

Arcadius rex. Rex Arcas. Romanæ conditor arcis.

EVMENIDES.

Erinnyes. Sotores Tartareæ. Diræ. Agmina Eumenidum.

EXCIDIVM.

Venit summa dies. Vltimus dies. Res summa. Supremus labor. Sors suprema. Hinc equidem occasum Trojæ tristesque ruinas solabor.

EXERCITVS.

Manus omnis. Copia Teucrûm. Nymbus peditum. Agmen equitum. Florentes ære catervæ. Equitatus. Roboralecta pubis. Globus ingens. Dant cuneum, densaque ad muros mole feruntur.

EXVL-

EXVI.

Finibus extorris, complexu avulsus Iuli. Profugus ab oris patriæ. Ignotis exulat oris. Pulsus patriæ

F.

FALX.

CVrvo Saturni dente relictam Persequitur vitem attondens.

FAMES.

Penuria edendi. Improba ventris rabies. Collecta fuga edendi. Ex longo rabies.

FAVOR.

Gaudens populatibus auris.

Si qua piis animis manet infelicis Amatæ gratia.

FAX.

Flamma ingens. Et noctem flammis funalia vincunt. Ardentem conjecit lampada. Flagrantem fervida pinum sustinet. Lumina fumea tædis. Tædæ ardentes.

Lucet via longo ordine flammarum. Testa ardens. Nocturnum lumen. Vrit odoratam nocturna in lumina cedrum. Pascunturque igues nocturni & lumina fundunt.

FERA.

Genus omne ferarum. Ora ferarum. Variarum monstra ferarum. Vultus ac terga ferarum. Turba ferarum. Agmen ferarum. Bellua.

FERRVM.

Ferri vigor. Æternaque ferri robora. Non aris (*id est, ferrum*) flammis succumbere cernis.

FIDELIS.

Iam certa tulistis pectora.

Per littora certos dimittam (*id est fideles exploratores.*)

FILIA.

Nata. Sola domum & tantas servabat filia sedes. (*Unica filia totam spem posteritatis sustentabat.*)

FILIVS.

Proles virilis. Natus. Si quis mihi parvulus aula Luderet Æneas.

Parva corpora natorum. Maximus natorum.

FIMBRIA.

Quam plurima circum Purpura Maeandro duplici Meandra recurrit.

Sido-

Sidoniam picto chlamydem circundata limbo.
Et circumtextum croceo velamen Acantho. Pictum croceo velamen Acantho.

FISTULA.

Arundo tenuis. Avena. Calamus. Cicuta. Stipula stridens. Tympana vos buxusque vocant, (*id est, fistulæ buxeæ,*)

FLUCTUS.

Præruptus aquæ mons, Magnaque surgunt æquora. Ingens pontus.

FLUVIUS.

Flumen. Fluenta Torrens. Amnis.

FODINÆ.

Aeris metallum. Rivus argenti. Venæ auri. Aurea vena. Auri metallum. Spuma argenti. Semen argenti. Infusa inexhaustis chalybum generosa metallis.

FOEMINA.

Fœmineum genus. Mixta Deo mulier. Agmina fœminea.

FOLIUM.

Teneræ frondes. Foliorum umbra. Luxuria foliorum.

FONS.

Caput amnis.

PORCEPS.

Perroque manus armata bidenti. (*id est, forcipe.*)

FORES.

Ianua. Ostia. Et reserat clausa quæ prævidet ostia clavi. Aditus patentes.

FORMOSUS.

Pulcher. Insignis facie. Forma pulcherrimus. Forma insignis. Pulcher ante omnes forma. Egregius forma iuvenis. Quo pulchrior alter non fuit. Decus egregium formæ. Cervus erat forma præstanti. Et formæ conscia conjunx. Forma cum vinceret omnes.

FRATER.

Germánus. Impia Germani manat quo sanguine dextra. Fratrum stipata cohors. Pulcherrima fratrum corpora.

FRAUS.

Priscæ vestigia fraudis. Dolus. Astus. Ars pelasga. Aut aliquis latet error (*id est, dolus.*) Ars Sinonis. Insidiæ. Furta paro belli convexo in tramite sylvæ.

FRE

FRENVM.

Capistrum. Lupatum durum. Habenæ, Lorum.

FRIGVS.

Gelu. Horrida bruma gelu. Boreæ frigus. Hyems frigida.

FRVCTVS.

Arborei fœtus. Et gaza lætus agresti.

FRVMENTVM.

Frumenti herba. Frumenti acervus. Farris acervus. Exuberet annus cerealis mergite culmi. Proventus. Ceres. Gravidi Cereris fœtus.

FVLGVR.

Cæci in nubibus ignes.

Fulgores terrifici. Vibratus ab æthere fulgor. Ignea rima micans. Crebris micat ignibus æther. Fulmina ignea. Ingeminans abruptis nubibus ignis.

FVLMEN.

Ipsa Iovis rapidum jaculata è nubibus ignem. Fulminis alæ.

Fulminis afflavit ventis, & contigit igni. Telum flagrans. Tela Typhoëa.

FVNIS.

Et linea vincula rupit. Stupea vincula. Vinclorum immensa volumina.

FVRIÆ.

Diræ ultrices. Furiarum maxima juxta accubat. Virgo fata nocte. Cocytia Virgo. Furiarum ora. Vide Eumenides.

G.

GALEA.

TEgmina tuta capitum. Conus galeæ. Cassis. Corona, *pro galea*, 5. Æn.

Omnibus in morem tonsa coma pressa corona. *Hypallage pro tonsa cuma.*

GALLVS GALLINACIVS.

Excubitorque diem cantu prædixerat ales.

GANYMEDES.

Puer frondosa regius Ida.

Quem præpes ab Ida sublimem pedibus rapuit Iovis armiger uncis.

GEM-

GEMMA.

Conchea bacca maris. *In Culice.*

GENVS.

Domus. Sanguis. Stirps Progenies. Fortuna domus, Gens. Vt; Neptunique ipsa deducat origine gentem.

GENV.

Poples.

GLADIVS.

Ensis. Ferrum. Mucro. Chalybs vulnificus.

GRÆCI.

Achivi. Achaica manus. Argiva phalanx. Argolici. Argolica gens. Argi. Inachii. Danai. Gens Danaûm. Graii. Graiûm popnli. Manus Achaica. Myrmidones. Pelasgi. Pubes pelasga.

GRÆCIA.

Vrbes Argolicæ. Graiæ. Inachiæ. Grajugenum domus.

GRANDO.

Imber tortus.

H.

HASTA.

Longa abies *pro hasta*, ut; Longa transverberat abiete pectus, *Pro hasta ex abiete*. Præfixa hastilia ferro. Ferro prolixum robur acuto. Gesum Alphinum, (*id est hasta Gallica.*) Phalarica.

HECVBA.

Cisseis.

HELENA.

Tyndaris. Non tibi Tyndaridis facies invisa Lacænæ. Trojæ & partriæ communis Erynnis.

HELICON.

Aonius vertex.

HERCVLES.

Alcides. Tyrinthius. Amphitreoniden.

HERMIONE.

Conjunx Orestis.

HESIODVS.

Ascreus senex.

HETRVRIA.

Oræ Tyrrhenæ. Tuscæ. Sedes Tyrrhena. Jugis concedit Hetruscis. Regna Tyrrhena, Tyrrhena arva, Tyrrhena

thena oppida. Extremæ urbes Coryti. Sedes Evandri.

HIATVS.

Terra dehiscens. Immane barathrum. Atra vorago. *Hiatus, vide Caput.*

HIRVNDO.

Progne. Et manibus progne pectus signata cruentis
Volque ô crudeli fatorum lege puellæ Dauliades.

HYDRA.

Belua Lernæ. Lernæus anguis.

HOMO.

Homines durum genus. Hominum genus. Genus humanum. Mortales. Mortalia pectora. Ferrea virûm progenies. Animæ viles.

HOMO PROCERVS.

Ingens corpore. Duo maxima Teucrûm corpora. Ipse arduus altaque pulsat sidera. Abiectibus juvenes patriis & montibus æquos. Ipse inter primos præstanti corpore Turnus Vertitur arma tenens, & toto vertice supra est.

HOSTIS.

Hostilis facies. Facies invisa.

HVMERI.

Lati armi.

HYEMS.

Hybernum sidus. Frigidus annus. Brumæ intractabilis imber Horrida cano bruma gelu. Bruma frigida.

I.

IDA MONS.

IDa Phrygiæ. Iuga Idæ.
Montibus Idæ Phrygiæ. Idæa terra.
Vrbes Idææ. Mons Idæus. Idæum nemus. Idæa sylva. Cretæa Ida.

IGNIS.

Vulcanus. Ille Vulcania ferro vulnera (*id est ignem*) protectus depellere navibus instet. Acies Vulcania. Pineus ardor (*id est ex pino ignis*) Flammea messis. Dumque suas peragit Vulcanus. Ethaque patres. Incendia. Focus. Diripuere focos (*id est ignem ex foco per Synecdochen.*) Flamma.

IGNIS ELEMENTARIS.

Aurai simplicis ignem.

ILLY-

ILLYRIA.

Litus Illyricum. Sinus Illyrici. Ora æquoris Illyrici. Regnum Liburnorum.

IMAGO.

Facies. Species. Forma.

IMPERIVM.

Sceptrum. Fasces. Rerum habenæ. Dum res stetit Ilia regno. Regnique coronam cum sceptro misit.

INFERNVS.

Alta ostia. Ditis. Ianus Ditis atri. Sævi spiracula Ditis. Diri sacraria Ditis. Ego Ditis opacas cogor adire domos. Ditis pallentia regna. Mœnia Ditis. Tristis fine sole domus. Fauces grave olentis Averni. Lucus Averni. Averna. Amnes Erebi. Sedes Erebi. Fauces Orci. Tenaræ fauces. Limen sævi regis. Lucus Stygius. Lucus nigra formidine caligans. Loca nocte silentia late. Nox profunda. Orcus pallidus. Faucis Orci. Phlegethon Tartareus. Palus inamabilis. Regna Diis invisa. Regna invia vivis. Regna inania. Regis inferni janua. Regna pallida. Sedes Tartareæ. Infernæ sedes. Diræ sedes sororum. Cocyti sedes. Cocyti stagna. Sedes Erebi. Stygius Acherontis avarus. Styx atra. Tartara. Tartarus tenebrosus. Intima Tartara Sethi. Tenebræ Stygiæ. Vnda Tartarei Acherontis. Tristis Iuppiter Stygis. Vmbræ pallentis Erebi. Vmbræ infernæ. Vnda Tartarei Acherontis. Vndæ Stygiæ.

INSVLA.

Et variis legimus freta consita terris.

INVIDIA.

Invidiæ telum.

IRA.

Irarum æstus. Irarumque omnes effundit habenas. Irarum fluctus. Animus acerbus.

IRIS.

Thaumantias. Cœlo nubibus arcus. Mille trahit varios adverso sole colores. Ingens sub nubibus arcus.

ITALIA.

Saturnia tellus. Latia litora. Ara Saturnia. Hesperia. Hesperia magna. Itala regna. Italiæ tellus. Ausoniæ tellus. Arva Ausoniæ. Regnum Italiæ. Romana tellus. Regnum Hesperiæ. Fines Itali. Ausonius Tybris. Italæ oræ. Littus Hesperium. Romula tellus. Portus

tus Ausonius. Arva fertilis Ausoniæ. Italûm urbes. Italæ urbes. Arva Latina. Lavini regnum. Ausonia. Oenotria tellus. Arva vicina Tybridis. Latium. Laurentia arva.

ITALI.

Ausonii coloni. Antiqui Ausonii.

Gens Itala. Gentes Italûm. Nepotes de gente Itala. Laurentes populi. Oenotrii viri.

IVNO.

Sæva Iovis coniunx. Regina Deûm. Saturnia. Divum regina, Iovisque. Ipt soror & conjux. Germana Iovis. Saturni altera proles.

IVPITER.

Chaonius pater. Sceptrum Dictæi regis. Rex cœli. Pater omnipotens. Divûm pater atque hominum rex. O qui res hominumque Deûmque Æternis regis imperiis & fulmine terres.

Hominum fator atque Deorum. Superi regnator Olympi. Superoque nitentem cœlicolûm regi mactabam in littore taurum. Iupiter omnipotens Deûm regnator. Saturnius pater. Rex magnus Olympi. Ipse Deûm genitor. Pater summi regnator Olympi. Torquet qui sidera mundi. Magnus pater Divûm. O pater, ô hominum, Divûmque æterna potestas. Rerum cui summa potestas. Magni regnator Olympi. Rex æthereî Olympi. Omnipotens genitor. Pater ille Deûm. Hominum fator atque Deorum. Rex æthereus alti. Rex omnipotentis Olympi. Hominum rerumque repertor. Rex Deûm. Cœlum & terras qui numine torquet. Torquet qui sidera cœli.

IVTVRNA.

Turni soror. Dea Daunia. Germana Turni.

IVVENIS.

Vos ô quibus integer ævi Sanguis, ait, solidæque suo stant robore vires. Corpus juvenile. Robora pubis lecta.

IVVENTVS.

Pubes indomita. Impubes manus.

L.

LAC.

Læta magis pressis manabunt flumina mammis. Copia lactis.

Lacus

LACRYMÆ.

Fletus. Largoque humectat flumine vultum. Guttisque humectat grandibus ora. Lacrymosæ voces.

LANA.

Tenuia lanæ vellera. Si tibi lanicium curæ. Greges illis mollibus. Manus niveum lanæ.

LAPIS.

Tennis ubi argilla, & dumosis calculus arvis. Lapillus. Trophus scaber. (*genus lapidis.*)

LARVÆ.

Oraque corticibus sumunt horrenda cavatis.

LATIUM.

Fines Latini. Arva Latina.

LECTUS.

Thalamus. Stratum molle. Torus. Cubile.

LEGES.

Fas & jura. Forum inane rum.

LETHE.

Lethæus amnis. Lethæi fluminis unda. Lethæus fluvius.

LIBYA.

Libyæ agri. Libyæ oræ. Libyæ deserta. Libyæ extrema. Littus arenosum Libyæ. Libyci fines. Regna Libyæ. Æquor Libycum. Deserta siti regio.

LINTER.

Alnus cavata.

LIS.

Discordia. Rixa. Iurgia. Dissensus varius.

LONGUS.

Iamque ascendebant collem qui plurimus urbi Imminet. Idem. Plurimus Eridani per sylvam volvitur amnis.

Potectus.

LUCIFER.

Lucifer primo cum sidere. Ut portis jubare exorto. Purpureoque rubens fugat jubar aureus astro.

LUNA.

Phœbe Globus Lunæ lucens. Cornua lunæ. Radiantis imago Lunæ. Orbita Lunæ.

LYDI.

Mœonidæ. Mœoniæ juventus. Gens Lydia.

MACVLÆ.

Notæ maculolæ. Paribus lita corpora guttis. Cærulea cui terga notæ, maculosus & auro Squamam incendebat fulgor.

MAGISTRATVS.

Hic sceptra accipere & primos attollere fasces Regibus omen erat. Senatus sanctus. Fasces populi.

MALVS,

Arbor mali.

MANVS.

Palma. Dextera.

MARE.

Tractus maris. Æquor. Æquor matis. Maris facies. Campi liquentes. Matis unda. Æquor. Campi salis. Rorem late dispergit amarum.

Arva Neptunia. Gurges, *pro mari*, ut; Tollimur in cœlum curvato gurgite. Matmor. Neptunus. Oceanus. Pontus. Pelagus. Salum. Fretum. altum. Profundum. Cæruli. Tentare Thetyn ratibus. Per maxima Nerei stagna viam scindens. Vada cærula.

MARITVS.

Conjux.

MARMOR.

Lapis Parius.

MATER.

Genitrix. Alma parens.

MARS.

Mavors. Arma Martis. Bellipotens. Gradivus. Gradivus rex. Gradivumque patrem Getici qui præsidet armis, Bellator Deus.

MEDICINA.

Cui ipse suas artes sua munera lætus Apollo dedit. Scire potestates herbarum usumque medendi.

Multa manu medica, Præbique potentibus herbis Nequicquam trepidat.

MEDEA.

Cum cernam Colchida matrem Anxia sollicitis meditantem vulnera natis.

MEMBRA.

Artus.

MEM.

MEMBRVM GENITALE.

Genitale arvum.

MEMNON.

Auroræ filius. Et nigri Memnonis arma.

MERCVRIVS DEVS.

Maiæ genitus. Cyllenius. Interpres Divûm. Materno veniens ab avo Cyllenia proles.

MERCVRIVS STELLA.

Quos ignis cœli Cyllenius erret in orbes.

MERIDIES.

Ad medium conversa diem. Nam medijs fervoribus acrior instat (*sc. Oestrum.*) Medium sol igneus orbem hauserat. Sol medium cœli conscenderat igneus orbem. Iam medias operum partes vectus erat sol. Medios cum sol accenderit æstus. Cum sitiunt herbæ & pecori jam gratior umbra est.

MINOS.

Gortynius Heros.

MINERVA.

Pallas. Divæ armipotentis ad aram procumbit. Armipotentis belli præses Tritonia virgo.

MOLA.

Fruges salsæ.

MOLARIS.

Lapis incusus. (*rudis, non dedolatus.*)

MONS.

Plaga pinea montis. Saxi delectæ vertice captæ. Ardua terrarum. Tonitrueque tremiscunt ardua terrarum, *ideft montes.* Supercilium clivosi tramitis. Iuga montis. Specula aëria montis. Excelsus vertex montis. Capita aspera montis. Ardua montis deserta. Summus vertex montis. Claustra montis.

MONSTRVM.

Portentum. Prodigium.

MORBVS.

Languor. Corporeæ pestes.

MORS.

Lethum Mortis imago. Via mortis. Paclementia mortis. Et calor infuso decedit frigore mortis. Obitus difficilis. Atra dies. Funus. Inexorabile fatum. Extrema hora. Pinus avi. Somnus fessus. Æterna nox. Parcarum dies.

MORTARIVM.

Lapidisque cavum demittit in orbem.

MULTITVDO.

Manus. ut: Omnique manu stipata meorum Inse-
quar Corona, ut; Muros varia cinxere corona. Cuneus, ut; Densi cuneis se quisque coactis Agglomerant. Cu-
neus theatri.

MVNDVS.

Corpus mundi. Prima nascentis origo mundi. Orbis. Diversæ partes orbis. Terrarum orbis. Immensus terræ orbis.

MVSÆ.

Phœbi chorus omnis. Pierides.

Tecumque faventes. In nova Pierio properent à fonte sorores. Quare Pierij latici, decus ite sorores.

N.

NARCISSVS.

Narcissi lacryma.

NAVFRAGIVM.

Funus. Quibus tot funera pallis. *Naufragium funus vocat, id est, meram mortem.*

NAVIS.

Phaselus Puppis. Rates. Carina. Abies unda. Trabs cava. Cymba. Lembus. Simul accipit alveo ingentem Æneam. Prora. Biremis. Navigium. Pinus, *pronavi*; *materia pro re confecta.*

NAVTA.

Navita. Navis ductor. Rector navis. Gubernator. Magister. Vector. Namque gubernaculum multa vi forte revulsum, Cui datus hærebam custos, cursusque regebam.

NEAPOLIS.

Parthenope.

NEPTVNVS.

Saturnius domitor maris. Deus maris. Frater Jovis.

NIDVS.

Antiquasque domos avium. Alta cubilia.

NIX.

Terra informis aggeribus niveis. Gaudetque nivali
vertice se attollens pater Apennius ad auras.

NOX.

Noctem dicentibus astris. Frigida noctis umbra. Obscurum noctis.

NVBES.

Nebula. Nubila. Ingens arcus, ut; Et bibit ingens arcus, *id est, nubes quæ videtur humorem attrahere feruo cælo.* Sol pallentes discutit umbras. Nimbus pro nube. ut; 8. Æn. Tonitru cum ruptacoruſco Ignea rima micans percurrit lumine nimbos.

NVMIDÆ.

Nomadum genus. Pastores Libyæ. Nomadum Tyranni. Omnia secum Armentarius Afer agit, tectumque laremque.

NVPTIÆ.

Conjugium. Connubium. Thalamus. Hymenæi. Tedæ. Lectus jugalis, Vinclum jugale. Nox jugalis.

O.

OCVLVS.

Lumina, pro oculis. Ocellus. Oculorum orbes. Sanguineam volucns aciem, *(id est flammantes oculos)* Visus.

OCCASIO.

Haud tanto cessabit cardine rerum.

ODOR.

Nidor. Aura dulcis Halitus.

OESTRVM GENVS VESPARVM.

Asylus.

OFFICIVM.

Munus. Pro te tua munera obibo.

OLEA.

Radix oleagina. Sylva Palladia. Rami Palladis. Rami oleæ. Ramus olivæ. Pacisque manu prætendere ramos Oliva.

OLEVM.

Teritur Sicyonia bacca trapetis. Olivum. Guttæ Palladij olivi.

ONVS.

Pondus. Fascis. Ego hoc te fascelevabo.

ORACVLVM.

Neque te Phœbi Cortina fefellit.

Fatorum arcana. Fatorum ordo. Sortes. Responsa fatalia. Vatum prædicta. Augurium Divûm. Iussa Deorum.

ORGIA.

Sacra Bacchi Nocturnusque vocat clamore Cythæron.

ORPHEVS.

Threicius sacerdos.

ORIGO.

Caput. Principium. Vnde nova ingressus hominum experientia cœpit.

OVIS.

Bidens. Bidentes. Lanigeræ. Lanigeræ pecudes. Balantum grex. Lanigeri greges.

OVILE.

Caula. Septum.

P.

PADVS.

Padi ripæ. Liquentia flumina Padi. Fluviorum rex Eridanus. Eridani amnis.

PANIS.

Ceres. Dona laboratæ Cereris.

Nec gravidos Cereris dicam contingere fœtus.

PAEDAGOGVS.

Magister. Custos. Comes impubis Iuli.

PARIS.

Et victus magni jacet raptoris ultor, *id est, Paris qui Achillem interemit.* Phrygius Pastor. Dardanius adulter.

PASCVA.

Pastus. In pastus tendit æquus. Pabula. Propulit è stabulis ad pabula læta capellas.

PASTOR.

Armentarius. Magister pecoris. Cui regia parent armenta, & læta custodia credita campi. Custos ovis. Gregis custos. Custos stabuli. Custos pecudum.

PATER.

Parens. Genitor.

PATRIA.

Patriæ fines. Patrij fines. Limina patriæ sedis. Littus patriæ. Mœnia patriæ.

Patria terra. Patriæ oræ. Vrbs paterna. Sedes paterna. Vrbs patria. Terra altrix. Cunabula gentis.

Qui genus? unde domo? (id est quæ patria est vobis.)

Antiquam exquirite matrem. Quæ nos à stirpe parentum prima tulit tellus.

PAV-

PAVPERTAS.

Paupertas. Et duris virgens in rebus egestas. Tum res inopes Evander habebat. Rei fractæ. Res tenues. Res egenæ. Res fluxæ.

PECTUS.

Latebræ animæ. Cratés pectoris Spiramenta animæ.

PECUS.

Genus pecudum.

PECUNIA.

Æs.

PEDITES.

Acies pedestris. Nimbus peditum.

PELLIS.

Tegmen immane leonis. Vide Cutis.

PENELOPE.

Ecce Ithaci conjux sempendecus Iearioti.

PES.

Planta. Ah tibi ne teneras glacies secet aspera plantas. Crus molle.

PESTIS.

Lues udo sublapsa veneno. Lucifer annus. Corruptus cœli tractus. Contagia. Tabum. Hic quondam morbo coelique miseranda coorta est tempestas, totoque autumni incanduit æstu.

PIGER.

Inertia corda mirantur. Ignavus.

PINNÆ.

Minæque murorum ingentes.

PISCIS.

Genus omne notantum. Genus æquoreum. Gens humida ponti. Maris immensi proles. Nimium est avidum genus Amphitrites.

PLANETÆ.

Palantesque polo stellas.

PLEIAS.

Maia. Taygeta.

PLUTO.

Stygius rex. Stygius pater. Stygius frater. Infernus rex. Dis ater.

PLUVIA.

Imber. Nimbus. Immensum agmen aquarum. Tenues pluviæ.

POCULUM.

Crater. Carchesia. Cymbia. Ingens argentum. Et facer implevit dextram scyphus.

POENA.

Supplicium.

POETA.

Vates. Amicus musis. Musarum comes. Cui carmina semper, Et citharæ cordi.

POLIXENA.

Priameia virgo.

POMUM.

Malum.

POPULUS ARBOR.

Herculeæque arbos umbrosa coronæ. Umbra populea. Populea velatus fronde juventus. Populeæ frondes.

POSTERITAS.

Nepotes, Minores. Spes gentis. Ævum sequens.

PRIAPUS.

Illi falce Deus colitur pomo arve polito. Custos fœtum atque avium, Tutela Priapi.

PRINCEPS.

Æneas primique Duces. Primorum manus. Delecti populi ad proceres. Ductores primi.

PROCELLA.

Hyems atra. Ruina cæli.

PRORA.

Rudens. Frons navis.

PROSERPINA.

Nec te nequicquam lucis Hecate præfecit Avernis. Di Dominam diris thalamo deducere adorti.

PUELLA.

Nympha.

PULLI.

Progenies parva. Fœtus.

PULVIS.

Pulveranubes. Mustoque undantem pulvere fumum.

PURPURA.

Tyrius rubor. Vestis purpurea. Ostrum. Fulgenti murice vestus. Ferrugine clarus Ibera. Tyrio conspectus in ostro.

PYR.

PYRRHVS.

Pelides. Neoptolemus. Regnum Neoptolemi.

R.

RAMI.

Frondes tectæ. Frondentia hospitia. Frondes densæ. Comæ. Brachia. Rameafragmenta. Arbuta frondentia.

REMI.

Agmen remorum. Lævas stringat sine palmula cautes. *Extrema pars remiin modum palmæ formata.* Tri lento ludantur marmore tonsæ, (*a tondendofluctibus dicta.*)

RETE.

Casses. Plagæ. Lina humida. Pedicæ.

RICTVS.

Ingens oris hiatus.

ROBVSTVS.

Viribus audax. Dum melior vires sanguis dabat. Et mihi quæ fuerint juvenili in corpore vires. Diis quamquam geniti atque invicti viribus essent. Viribus fidens. Contraria Seræque ad fortia vires, (*id est, tarda propter senectutem*

Torpent infractæ ad prælia vires. Non corpore notæ sufficiunt vires.

ROGVS.

Pyra. Ignis. Vt; Hauriat hunc oculis ignem crudelis ab alto Dardanus.

ROMA.

Altæ Mœnia Romæ. Magna Mavortis urbs. Tellus Romula. Romana mœnia. Romanæ arces. Romana oppida. Romana palatia. Mavortia mœnia. Romana tellus.

ROMANI.

Romulidæ. Gens Romana. Romana propago. Prisci Quirites.

ROMVLVS.

Quirinus.

ROTA.

Axis. Orbis ferratus.

RVDERA.

Hic ubi dissectas moles, avulsi que saxis Saxa vides.

RVSTICVS.

Agricola. Agrestis. Belloque animos accendis agrestes. Colonus. Veteres migrate coloni. Pubes agrestis. Arator.

S.

SACERDOS.

Interpres Divûm hominumque. Sacratum caput. Cererique sacrum Polybeten. Os divinum.

SACRIFICIVM.

Sacra annua. Honor Deorum. Sacra Deûm. Lucos vocet hostia pingnis in altos.

SAGITTA.

Arundo. Iaculum. Ferrum volatile. Cornus stridula. Telum. Tela. Spicula Missile.

SANGVIS.

Ros sanguineus. Ille vomens calidum de pectore flumen. Sanguineæ guttæ. Reddit specus atri vulneris undam spumantem, *id est, copiam sanguinis in modum undæ fundebat ex vulnere,*) Sanguinis ille vomens rivos cadit. Cruor.

SANIES.

Atrum tabum.

SAPIENS

Maturus anni. Consilijs habitus non futilis auctor. Cui melior sententia menti.

SARMENTVM.

Ramea fragmenta.

SATVRNVS.

Saturnia regna. Aurea securiquis nescit secula regis.

SAXVM.

Ingens fragmen montis. Pars montis Scopulus. Cautes. Quam si dura silex, aut stet Marpesia cautes. Rupes. Capra aspera montis. Saxea pila.

SCORPIVS STELLA.

Chelæ sequentes Erigonum.

SCVTVM.

Clypeus Parma. Vmbo Ancyle. Pelta.

SCILLA.

Scyllæa rabies. Per mare cæruleum trahitur. Nisia virgo. Canes marini. Canes cærulei. Candida succinctam latran-

latrantibus inguina monstris.

SCYTHIA.

Arva Getica. Deserta. Getarum, Scythiæ nives, Riphææ arces. Oræ Hyperboreæ. Arva Riphæis nunquam viduata pruinis.

SCYTHÆ.

Gentes Scythiæ. Acer Gelonus. Bisaltæ. Talis Hyperboreo septem subjecta trioni, Gens effrena virûm Riphæo tunditur Euro.

SEDES.

Sedile. Intus aquæ dulces, vivoque sed ilia saxo. Graminea quæ viros locat ipse sedili. Sella.

Inde alias animas, quæ per juga longa sedebant.

SEGES.

Luxuries segetum. Herba frumenti. Molli flavescit campus arista (*de matura segete.*)

SENEX.

Gravis annis Longævus. Longævus parens. Fessus ætate. Confectus ætate. Obsitus ævo. Maximus ævo.

Sed cum gelidus tardante senecta Sanguis hebet, frigentque effœtæ in corpore vires. Æmula nec dum Temporibus geminis canebat sparsa senectus.

SENTES.

Horrentes rubi Hirsuti vepres.

SEPULCHRUM.

Tumulus. Aggere compositus tumuli.

Honos tumuli. Ingens aggeritur tumulo tellus. Bustum. Funus.

SEPTENTRIO.

Hyperboreæ oræ. Axis. Aquilo. Gelidique sub æthere axe. Arctos. Septentriones.

SERICUM.

Velleraque ut foliis depectant tenuia Seres.

SERPENS.

Anguis. Coluber. Chelydrus. Hydrus. Vipera.

SERPENTIS CAUDA.

Immensi orbes. Squameus in spiram tractu se colligit anguis. Cum medij nexus extremæque agmina caudæ solvuntur. Tardosque trahit sinus ultimus orbes.

Alvo tenus ima per orbes, Squameus immotos sinuat vestigia serpens. Longos det corpore tractus. Seque

in

in sua membra plicantem. Sinuosa volumina versans. Nexans se nodis.

SERRA.

Arguta lamina serræ.

SERVVS.

Famulus Minister. Famulumque manus. Troianaque turba.

SYBILLA.

Phœbi Triuiæque sacerdos. Deiphobe Glauci. Vates Amphrysia. Longæva sacerdos.

SIBYLLÆ ANTRVM.

Sedes Sibyllæ. Horrendæ secreta Sibyllæ. Vnde ruunt totidem voces, responsa Sibyllæ. Excisum Euboicæ latus. Arces, quibus altus Apollo præsidet.

SICILIA.

Sicula tellus. Sicania. Sicania prætenta sinu jacet insula contra Plemmyrium. Sicula ora. Insula Sicanium juxta latus. Æoliamque Erigitur Liparem, fumantibus ardua saxis. Sicani fines. Sicani portus. Montes Siculi. Siculæ regiones. Cyclopum agri. Cyclopum oræ. Trinacria.

SICVLVM MARE.

Preta Sicaniæ. Trinacium littus. Trinacria unda. Sicani fluctus.

SIMOIS.

Vndæ Simoæ. Vndæ Simoentis. Amnis Hectoreus.

SIRIVS.

Canis æstifer. Sirius ardor.

SOL.

Clarissima lumina Solis. Rapidi potentia Solis. Plaga Solis. Facies Solis.

Radij Solis. Solis equi. Hyperionis ardor. Phœbus. Frater lunæ. Phœbea lampas. Equi Phaëthontis. Titan. Titania astra.

SOMNIVM.

Imago turbida. Insomnia falsa. Multa modis simulacra videt volitantia miris. Somni, *prosumijs*. Insomnis ecce ante oculos mœstissimus. Hector. Visus adesse mihi. Per somnum vatis imago visa.

SOMNVS.

Sopor. Quies languida pressit nocte oculos. Alta quies.

SONVS.

SONVS.

Sonitus. Sonor. Stridor. Fragor. Clamor.

SOROR.

Germana. Cara sororum pectora.

SPICARVM MANIPVLVS.

Cerealis culmi merges.

SPONSA.

Quid soceros legere & gremijs abducère pactas (*id est sponsas.*)

STATVA.

Divûm simulacra. Stabunt & parij lapides spirantia signa. Effigies sacræ. Divûm Vivi de marmore vultus. Ianíque bifrontis imago vestibulo astabat. Tibique olcilla ex alta suspendunt mollia pinu (*id est, parvas imagines.*)

STELLA.

Sidus, Sidera cœli, Sidera mundi, Astra ignea. Astrorum ignes. Noctis orientia signa.

STRATAGEMA.

Furta paro belli. Armorum dolí.

STYX.

Stygius lacus. Lucus Stygius. Regna invia vivis. Stygia pallus. Stygia unda. Stygiæ aquæ. Stygij caput implacabile fontis. Flumina stygij fratris. Ripæ torrentes picę.

SVDES.

Stipites gravidi nodis. Torris obustus. Vallus. Robur acutum.

SYLVA.

Lucus. Nemus. Vmbræ altorum nemorum. Amœna virecta Fortunatorum nemorum. Saltus. Nemorum convexa. Iuga nemorum.

T.

TAPETVM & TAPETE.

Tapetes picti. Aulæa. Stratum ostrum.

TELVM.

Cornus stridula. Telorum seges ferrea. Ferreus imber. Tempestas telorum. Levato lucida ferro spicula. Phalarica. *Vide Sagitta.*

TEMERARIVS.

Præceps animi. Fidens animi atque in utrumque paratus.

Paratus. Quo moriture ruis, majoraque viribus audes.

TEMPESTAS.

Cæruleus supra caput astitit imber. Facies maris aspera. Omnes pelagique minæ, cœlique ferebat. Mare tumidum. Pericula maris, Sæpe furores Compressi, & rabiem tantam cœlique marisque. Hyems ponti aspera.

TEMPLVM.

Delubrum Delubra Deûm summa.

Perque domos & religiosa Deorum limina. Non unquam violata manu sacraria Divæ. Arx sacrata. Sacrata sedes. Sacra fastigia Ductos alta ad donaria currus, *(ad templa, ubi dona collecta reponuntur)* Media testudine templi.

TEMPVS.

Longa dies. Magnus seclorum nascitur ordo. Ætas.

TENEBRÆ.

Caligo. Spissæ umbræ. Nox ingens. Tacitæ per amica silentia lunæ, littora nota petens *(id est non lucentis Lunæ)*

TERRA.

Tellus. Humus. Solum. Gremium terræ, Gremium magnæ coniugis. Mutata ignorent subito ne semina matrem. Cum semel in sylvis imo de stirpe recisum, Matre caret.

Agnam Æneas matri Eumemidum *(ideſt noſti)* magnæque sorori *(ideſt terræ)* Ense ferit.

TERRÆ MOTVS.

Terræ tremor. Insolitis tremuerunt montibus Alpes.

THEATRVM.

Alta theatri Fundamenta locant. Mediaque in valle theatri circus erat. Cunei theatri. Confessus cavea. Ingens cavea *(Cavea locus eſt in theatro ubi populus ſpectat.)*

THEOCRITVS.

Pastor Siculus. Aeræus senex. Aeraumque cano Romana per oppida carmen.

THESSALIA.

Bis sanguine nostro Æmathiam & Æmi pinguescere campos. Æmathiæ portus.

TIMOR.

Formido. Horror. Metus. Pavor. Tremor.

TONI-

TONITRV.

Dum flammas Iouis & ſonitus imitatur olympi.

TORQVIS.

Flexilis obtorti circulus auri. Et molli ſubnectit circulus auro. Tortile aurum colli.

TROCHVS.

Torto volitans ſub verbere turbo. Volubile buxum mirata, (*id eſt, turbinem ex buxo factum*)

TROIA.

Troiæ alta mœnia. Iliaci campi. Teucria. Arx alta Priami. Troiæ mœnia. Vrbs Iliaca, Ilia tellus. Pergama. Regnum Priami. Ilium ſuperbum. Priami imperium. Rhœtæum littus. Rhœtæa ora.

TROIANI.

Æneadæ. Gens Hectorea. Gens Dardania, Laomedonteæ, Iliaca, Pergamea, Troiana. Gens Æneadum. Dardanidæ duri. Troia profecti. Troiana iuuentus. Dardanij coloni. Laomedontia pubes. Dardana pubes. Phryges. Troiana turba. Turba Phrygum. Iliadum turba. Hectorei ſocij. Trojugenæ. Iliades. Troes Teucri, Troades Dardanidum matres.

TVBA.

Buccina. Cornuæ ærea. Aes canorum. Aes ſonorum. Aes cavum. Martius æris canor. Cava concha.

TVRNVS.

Audax Rutulus. Daunius Heros. Rex Rutulus.

TYBERIS.

Pater Tyberinus. Tyberina oſtia. Thuſcus amnis. Tyberini fluminis unda. Tyberinum flumen. Tyberina fluenta. Tybridis unda. Corniger Heſperidum fluuius regnator aquarum.

TYRVS.

Vrbs Tyria, Tyriæ arces. Regna Tyri. Ditiſſimus agri Phœnicum. Tirij coloni.

V.

VACCA.

Bucula. Iuuenca. Vitula.

VALEDICTIO.

Hæc genitor digreſſu dicta ſupremo Fundebat.

VBERA.

Mammæ preſſæ Papillæ.

VELA

VELA.

Carbasus. Sinus sinistri & dextri.

VENATOR.

Vastator ferarum. Debellator ferarum.

VENENVM.

¶ Fallax herba veneni occidet. Armatam (*Sagittam*) sævi felle veneni. Nigri cum læde veneni. Virus.

VENTVS.

Auræ spirantes. Ventosi murmuris auræ. Flabra. Non flabra neque imbres convellunt. Flamina. Ferunt sua flamina classem. Flatus. Murmura cæca. Cori hyberni. Animæ. Quantum ignes animæque valent. (*id est, venti & folles*) Vis animæ.

VENVS.

Mater Acidalia. Dionæa mater, Citherea, Amathusia. Parens Æneæ. Diva creatrix.

VERAX.

Namque mihi fallax non ante repertus. Tibi maxima rerum verborumque fides Credo equidem, nec vana fides. Si qua fides animum, si veris implet Apollo.

VESTA.

Ignis æternus. Vigilemque sacraverat ignem. Exubias Divûm æternas. Rapiuntque focis penetralibus ignem. Canæ penetralia vestæ.

VESTIBVLVM.

Primum limen.

VESTIGIVM.

Signum viæ. Indicium viarum.

VESTIS.

Tunica. Velamen. Chlamys. Lena. Confertum tegmen spinis.

VIA.

Semita. Trames. Callis. Orbita. Angusta viarum. Regio viarum. Meta viarum. Iter.

VIATICVM.

Auxiliumque viæ veteris tellure recludit thesauros.

VICTIMA.

Hostia.

VINEA.

Vineta.

VINVM.

Bacchus. Bacchi Massicus humor (*id est, Vinum Campanum*)

num) Falernum. Baccheia dona. Latices Lenæi. Lenæum libat honorem. Iacchus. Regales inter mensas laticemque Lyæum. Massica Bacchi munera. Laticum libavit honorem. Poculaque inventis Acheloia miscuit uvis. Munera Bacchi. Liber. Pocula vitea.

VIR.

Hinc ubi jam firmata virum te fecerit ætas.

VIRGO.

Innuptæ puellæ. Facies virginea. Virginitatis amorem. Intemerata colis.

VITA.

Pvum. Lucis dira cupido (*id est vita*) Pars ultima vitæ. Lumina vitæ.

VITIS.

Pampineæ umbræ. Dulci namque tumet nondum ficula Baccho.

VITTA.

Crinale aurum.

VLYSSES.

Ioldes. Proles Laërtia.

VMBRA.

Vbi dives opacat Ramus humum. Nunc altæ frondes & rami matris opacant. Tenebræ nemorum.

VNGVES.

Pedes unci.

VRBS.

Oppida.

VVLCANVS.

Mulciber. Ignipotens. Vulcani domus. Pater Lemnius.

VVLTVS.

Facies. Ora. Obtutus.

Z.

ZYTHVM.

Et pocula læti Fermento atque acidis imitantur vitea sorbis.

ZODIACVS.

Obliquus qua se signorum verteret ordo. Per duodena regit mundi Sol aureus astra.

ZONA.

Zona frigida.

Quam

Quam (*Zonam torridam*) circum extremæ dextra & vaque trahuntur. Cæ ulea glacie concretæ atque imbribus atris.

ZONA TEMPERATA.

Has inter mediamque, duæ mortalibus ægris Munere concessæ divûm

ZONA TORRIDA.

Quinque tenent cœlum Zonæ, quarum una coruſco Semper ſo e rubens, & torrida ſemper abigni.

Si quem extenta plagarum Quatuor in medio diſmit plaga Solis iniqui.

FINIS.

INDEX

INDEX VIRGILIANORVM SYNONYMORum iuxta ordinem alphabeti.

A

Acheron, 367
Achilles, ibid.
Æneas, ibid.
Æolus, ibid.
Æquinoctium, ibid.
Aër, ibid.
Aër infectus, ibid.
Æs, ibid
Æstas, ibid
Æstus, ibid.
Æther, ibid.
Ævum, ibid.
Africa, ibid.
Agamemnon, ibid.
Agaso, ibid.
Ager, ibid.
Agger, ibid.
Agmen, ibid.
Ahenum, ibid.
Ala, 369
Alba, ibid.
Alecto, ibid.
Alpes, ibid.
Alpheus, ibid.
Alvearia, ibid.
Alvus, ibid.
Ambrosia, ibid.
Amor, ibid.
Andromache, ibid.
Anima, ibid.
Animæ, ibid.
Annus. ibid.
Antrum, ibid.
Arcus, 370
Apollo, ibid.
Aqua, ibid.
Aquila, ibid.
Arabia, ibid.
Arcus, ibid.
Arena, ibid.
Argentum, ibid.
Artifex, ibid.
Arundo, ibid.
Arx, ibid.
Ascanius, ibid.
Asia, ibid.
Athenienses, ibid.
Avaritia, ibid.
Avis, ibid.
Aurum, 371
Auriga, ibid.
Aurora, ibid.
Autumnus. ibid.

B.

Bacchus, ibid.
Barba, ibid.
Bellum, ibid.
Bellator, ibid.

Bivium,

Bivium, 372
Boreas, ibid.
Bos, ibid.
Bubo, ibid.

C.

Cacumen, ibid.
Cachinnus, ibid.
Cadaver, ibid.
Caducus & um. ibid.
Cæcus, ibid.
Caieta, ibid.
Cœlum, ibid.
Cœptum, 373
Calamitas, ibid.
Calcar, ibid.
Calceus, ibid.
Campus, ibid.
Candela, ibid.
Capitolium, ibid.
Capellæ, ibid.
Caper, ibid.
Carthago, ibid.
Cascus, ibid.
Cassandra. ibid.
Castra, ibid.
Caverna, 374
Cerberus, ibid.
Ceres, ibid.
Cete, ibid.
Charon, ibid.
Chasma, ibid.
Ciconia, ibid.
Circe, ibid
Coitus, ibid.
Commodū, publicū ibid.
Consanguinitas, ibid.
Corcyra, ibid.
Corona, ibid.
Conscientia, ibid.
Cras, ibid.
Creta, ibid.
Creusa, 375
Crimen, ibid
Crocus, ibid.
Cudeis, ibid.
Cumæ, ibid.
Cupido, ibid.
Cupressus, ibid.
Curris, ibid.
Cutis, ibid.
Cygnus, ibid.
Cybele, ibid.
Cyclopes & Gigantes, ib.

D.

Damnatus, 376
Dardanus, ibid.
Daunus, ibid.
Delos, ibid.
Diana, ibid.
Dido, ibid.
Dies, ibid.
sub Dio, ibid.
Dis, ibid.
Diligentia, ibid.
Diomedes, ibid.
Domus, ibid.

E.

Ebur, ibid.
Ebrius, ibid.
Eclipsis, 377
Echo, ibid.
Eloquentia, ibid.
Elysium, ibid.
Eques, ibid.
Equus, ibid.
Evander, ibid.
Eumenides, ibid.
Excidium, ibid.
Exercitus, ibid.
Exul. 378

F.

Falx, ibid.
Fames, ibid.
Pavor, ibid.

Fax, ibid.
Fera, ibid.
Ferrum, ibid.
Fidelis, ibid.
Filia, ibid.
Filius, ibid.
Fimbria, ibid.
Fistula, 379
Fluctus, ibid.
Fluvius, ibid.
Fodinæ, ibid.
Fœmina, ibid.
Folium, ibid.
Fons. ibid.
Forceps, ibid.
Fores, ibid.
Formosus, ibid.
Frater. ibid.
Fraus, ibid.
Frenum, 380
Frigus, ibid.
Fructus, ibid.
Frumentum, ibid.
Fulgur, ibid.
Fulmen, ibid.
Furi', ibid.
Furiæ. ibid.

G.

Galea, ibid.
Gallus gallinaceus, ibid.
Ganymedes, ibid.
Gemma, 381
Genu', ibid.
Genu, ibid.
Gladius, ibid.
Græci, ibid.
Græcia, ibid.
Grando, ibid.

H.

Hasta, ibid.
Hecuba, ibid.
Helena, ibid.
Helicon, ibid.
Hercules, ibid.
Hermione, ibid.
Hesiodus, ibid.
Hetruria, ibid.
Hiatus, 382
Hirundo, ibid.
Hydra, ibid
Homo, ibid.
Homo procerus, ibid.
Hostis, ibid.
Humeri, ibid.
Hyoms, ibid.

I.

Idæmons, ibid.
Ignis, ibid.
Ignis elementaris, ibid.
Illyria, 383
Imago, ibid.
Imperium, ibid.
Infernus, ibid.
Insulæ, ibid.
Invidia, ibid.
Ira, ibid.
Iris, ibid.
Italia, ibid.
Itali, 384
Iuno, ibid.
Iupiter, ibid.
Iuturna, ibid,
Iuvenis, ibid.
Iuventus, ibid.

L.

Lac, ibid.
Lacrymæ, 385
Lana, ibid.
Lapis, ibid.
Larva, ibid.
Latium, ibid.
Lectus, ibid.
Leges, ibid.
Lethe, ibid.
Libya,

Libya, ibid.
Linter, ibid.
Lis, ibid.
Longus, ibid.
Lucifer, ibid.
Luna, ibid.
Lydi, ibid.

M.

Maculæ, 386
Magistratus, ibid.
Malus, ibid.
Manus, ibid.
Mare, ibid.
Maritus, ibid.
Marmor, ibid.
Mater, ibid.
Mars, ibid.
Medicina, ibid.
Medea, ibid.
Membra, ibid.
Membrum genitale, 387
Memnon, ibid.
Mercurius Deus, ibid.
Mercurius stella, ibid.
Meridies, ibid.
Minos, ibid.
Minerva, ibid.
Mola, ibid.
Molaris, ibid.
Mons, ibid.
Monstrum, ibid.
Morbus, ibid.
Mors, ibid.
Mortarium, 388
Multitudo, ibid.
Mundus, ibid.
Musæ, ibid.

N.

Narcissus, ibid.
Naufragium, ibid.
Navis, ibid.
Nauta, ibid.
Neapolis, ibid.
Neptunus, ibid.
Nidus, ibid.
Nix, ibid.
Nox, ibid.
Nubes, ibid.
Numidæ, ibid.
Nuptiæ, ibid.

O.

Oculus, ibid.
Occasio, ibid.
Odor, ibid.
Oestrum, ibid.
Officium, ibid.
Olea, ibid.
Oleum, ibid.
Onus, ibid.
Oraculum, ibid.
Orgia, 390
Orpheus, ibid.
Origo, ibid.
Ovis, ibid.
Ovile, ibid.

P.

Padus, ibid.
Panis, ibid.
Pædagogus, ibid.
Paris, ibid.
Pascua, ibid.
Pastor, ibid.
Pater, ibid.
Patria, ibid.
Paupertas, 391
Pectus, ibid.
Pecus, ibid.
Pecunia, ibid.
Pedites, ibid.
Pestis, ibid.
Penelope, ibid.
Pes, ibid.
Pestis, ibid.
Piger, ibid.

Pinnæ, ibid.
Piſcis, ibid.
Planetæ, ibid.
Picias, ibid.
Pluto, ibid.
Pluvia, ibid.
Poculum, 392
Pœna, ibid.
Poeta, ibid.
Polyxena, ibid.
Pomum, ibid.
Populus arbor, ibid.
Poſteritas, ibid.
Priapus, ibid.
Princeps, ibid.
Procella, ibid.
Prora, ibid.
Proſerpina, ibid.
Puella, ibid.
Pulſo, ibid.
Pulvis, ibid.
Purpura, ibid.
Pyrrhus, 393

R.

Rami, ibid.
Remi, ibid.
Rete, ibid.
Rictus, ibid.
Robuſtus, ibid.
Regus, ibid.
Roma, ibid.
Romani, ibid.
Romulus, ibid.
Rota, ibid.
Rudera, ibid.
Ruſticus, 394

S.

Sacerdos, ibid.
Sacrificium, ibid.
Sagitta, ibid.
Sanguis, ibid.
Sanies, ibid.
Sapiens, ibid.
Sarmentum, ibid.
Saturnus, ibid.
Saxum, ibid.
Scorpius ſtella, ibid.
Scutum, ibid.
Scylla, ibid.
Scythia, 395
Scythæ, ibid.
Sedes, ibid.
Seges, ibid.
Senex, ibid.
Sentes, ibid.
Sepulchrum, ibid.
Septentrio, ibid.
Sericum, ibid.
Serpens, ibid.
Serpentis cauda, ibid.
Serra, 396
Servus, ibid.
Sibylla, ibid.
Sibyllæ antrum, ibid.
Sicilia, ibid.
Siculum mare, ibid.
Simois, ibid.
Sirius, ibid.
Sol, ibid.
Somnium, ibid.
Somnus, ibid.
Sonus, 397
Soror, ibid.
Spicarum manipulus, ibid.
Sponſa, ibid.
Statua, ibid.
Stella, ibid.
Stratagema, ibid.
Styx, ibid.
Sudes, ibid.
Sylva, ibid.

T.

Tapetum, & Tapete, ibid.
Telum, ibid.

Temerarius, ibid.
Tempestas, 398
Templum, ibid.
Tempus, ibid.
Tenebræ, ibid.
Terra, ibid.
Terræmotus, ibid.
Theatrum, ibid.
Theocritus, ibid.
Thessalia, ibid.
Timor, ibid.
Tonitru, 399
Torquis, ibid.
Trochus, ibid.
Troia, ibid.
Troiani, ibid.
Tuba, ibid.
Turnus, ibid.
Tyberis, ibid.
Tyrus. ibid.

V.

Vacca, ibid.
Valedictio, ibid.
Vbera, ibid.
Vela, 400
Venator, ibid.
Venenum, ibid.
Ventus, ibid.
Venus, ibid.
Verax, ibid.
Vesta, ibid.
Vestibulum, ibid.
Vestigium, ibid.
Vestis, ibid.
Via, ibid.
Viaticum, ibid.
Victima, ibid.
Vinea, ibid.
Vinum, ibid.
Vir, 401
Virgo, ibid.
Vita, ibid.
Vitis, ibid.
Vrita, ibid.
Vlysses, ibid.
Vmbra, ibid.
Pugnus, ibid.
Vrbs, ibid.
Vulcanus, ibid.
Vulnus, ibid.

Z.

Zithum, ibid.
Zodiacus, ibid.
Zona, Zona frigida, ibid.
Zona temperata, ibid.
Zona torrida, ibid.

FINIS.

REFOR-

REFORMATA POESEOS

INSTITVTIO,

Ex. R. P.

IACOBI PONTANI

E. SOCIET. IESV POTISSIMVM LIBRIS CONCINNATA.

BREVITER EIVS Finem, Partes, & cuiusq; partis proprietates, adhac quibus rebus verè bonum, omnique numero absolutum, ac probabile carmen efficiatur, docens.

OPERA M. IOANNIS BVCHLERI à Gladbach, in Wieradt Præfecti.

EDITIO NOVISSIMA PRIORIBUS, Correctior, auctior, pudicior.

AD LECTOREM CANDIDVM IOANNIS CORNELIADÆ Anglipro Poëtica Institutione programma.

Quid sit, & ipsa quibus perfecta Poëtica fiat
Partibus, eiusdem diversa pecmata, itemq;
Quia deceat, quid non quovis in carmine vatem,
Quæ virtutis ei, vitiique existat origo.
Cui novisse libet (vati libuisse futuro (artem
Addecet) hunc emat, hunc legat, omnia tradit ad
Hanc perdiscendam quæ sunt accommoda l nquit
Intactum nihil, in minima quod parte novello
Iamque incœptanti valeat prodesse Poëtæ.
Qua, scripsere quidem multi, ratione, modoque
Omne genus carmen docta splendescat ab arte,
At doctis tritisque diu: Hic documenta tenellis
Proponit, monstratque viam quæ ducit eodem.
Queis benè perfectis non quod remoretur euntem
Est super: experia is idem testabere mecum.
Si concisa tamen nimis hæc fortasse putabis,
Quæ tibi Buchlerus brevitatis amore coegit,
Pontani, & Vidæ doctissima consule scripta:
Quod si Scaligerum libeat sciare duobus,
Plura parata putes tibi, quàm sit habere necesse.

VTRVM

VTRVM NASCATVR, an fiat Poeta.

CAPVT. I.

QVanquam Poetica Naturam, sive ingenium maximè desideret, ut ne quid tamen ad perfectionem desit, Artem quoque, & præterea Exercitationem, Imitationem deposcit. Horatius allata quæstione, Naturane an ars plus ad Carminis laudem proficeret, alteram ab altera separari, ac divelli non posse, asserut.

Natura fieret laudabile carmen an arte,
Quæsitum est: ego nec studium sine divite vena,
Nec rude quod possit video ingenium, alterius sic
Altera poscit opem res, & coniurat amicè.

Ars tanquam certissima dux, viam demonstrat: quam si fideliter sequentur, nunquam offendemus. Et quamvis non pauca sint, quæ nullis præceptionibus pariuntur, propterea quod à Natura inferuntur, nihilominus eadem Naturæ dona ab Arte magistra perficiuntur.

Notatio, & Natura Poëticæ.

CAPVT. II.

POetæ nomen κατὰ τὸ ποιεῖν deflexum est. Quam vocem facere & fingere cum interpretentur, Poeta nobis Factor, & Fictor, sive imitator, & Poetica proinde Arti faciendi & fingendi, sive imitandi expo, netur. Fingere enim seu effingere est imitari: nempe eam illam, cuius imago, & similitudo fingitur: & qui imitatur, effingit quippiam. Poeta cum non tantum modo rerum extantium formas, & simulacra elegantissimè imitando consequatur, & exprimat; sed insuper non extantium quæ tamen extare possent, & ita possent (quod quidem

ipsius est officium) novas, & mirificas omnino species, ac similitudines præclaro quodam modo progignat, & tanquam è nihilo res fingendo producat, utramque illam significationem τῷ ποιεῖν fingere, facere, scilicet peræque ἐμφαινούσας, Poëticæ, sibique propriam fecit. Reliquarum artium nulla, quæ vel fictione, vel imitatione constant, nec earum artificibus hoc nomen tribuitur. *Sit ergo Poëtica ars hominum affectus effingens, easque ad vitam instituendam carminibus explicans.* Imitatio seu fictio Poeticam ab iis artibus secernit, quæ imitatione nulla continentur; carmen ab his, quæ tametsi imitantur, & fingunt, ut Dialogi, metrum tamen non adhibent. Metrica vel imitatio, vel carmen absolutum, Poëtæ nulla erit. Fabulosa fictio, est tanquam forma, & anima Poëtæ, cum fingere magis, quam versificare Poëtam reddant. At vero usus, quem penes arbitrium est, & jus, & norma loquendi, Poëtas nominare consuevit, qui tantùm non tam metra finxerunt, quàm ἐντῷ μέτρῳ θεῖναι nihil valent. Hos ἐν τῷ versificatores vocant.

De Poëtarum ordinibus.

CAPVT. III.

QVatuor potissimum Poëtarum genera videtur voluisse in Oratore perfecto M. Tullius: Epicos sive Heroicos, Iambographos, Tragicos, Lyricos sive Melicos. In quorum primo principem numerat Homerum, in altero Archilochum, in tertio Sophoclem, in postremo Pindarum. In libello de opt. gen. Oratorum, recensuit Tragicos, Comicos, Epicos, Melicos, Dithyrambicos. Quo loco pro ratione instituti sui in enumerando accuratior, & ut credibile est, Iambographos Comicorum nomine complexus est: propterea quod in Comœdia Iambi usus est frequentissimus. Horatius ad Pisones adduxit in medium sex ordines, Heroicos, Elegiacos, Lyricos, Iambicos, Comicos, Tragicos: Dithyrambicos ideo prætermisit, quod ea ætate nemo facitaret id genus poëmata. Quæ divisiones cum vel Materiam, vel genus carminis tantummodo considerent, non satis Poëtarum discrimina metiuntur. Etsi enim carmen ita à Poëta suscipitur, ut omittere non liceat, ipsum

ipsum tamen honorem, ac nomen Poëtæ, non magis cuiquam conciliat, quam corpus humanum cuipiam dat esse hominem, si animus consilij, & intelligentiæ compos defuerit. Quod siquis secum attentius perpendat, quid muneris Poëta verus exerceat, nempe hominum actiones imitando exprimere, quæ aut Honestæ sint & bonæ, aut Inhonestæ, & malæ, atque ideo aut laude aut vituperatione afficiendæ: facta potissimum poëtarum genera, Epicum, Comicum, Tragicum inveniet.

Quæ materia Poëtæ,

CAPVT. IV.

CIcero 1. de Orat. eâdem prope, hinc est, atque amplam, vagam, longe latèque diffusam Poëtæ, quam oratori Materiam subjecit, his verbis: *Illi enim finitimus oratori Poëta, numero astrictior paulo, verborum autem licentia liberior, multis ornandi generibus socius ac pæne par. In hoc quidem certè prope idem, nullo ut termino circumscribat, aut definiatius suum quominus ei liceat eadem illa facultate, & copia vagari qua velit.* Iam porro notum est, quid, & quantum in illa eruditissima disputatione L. Crassus orator, id est, eloquenti permiserit, in quo regnare possit ejus oratio, Thesin puta & Hypothesin, breviter res omnes. Et sanè cum historiam Poëtarum evoluimus, nihil propemodum, seu supra lunæ orbem, & æternum, seu infra, & fluxum, caducumque sit, astricto dicendi genere non comprehensum, & explicatum videmus. Quod cum ita sit, nihilominus de materia Poëtæ angustius, & ad definitionem hujus *συναγωγης*, ut Plutarchus vocat, atque ad officium Poëtæ aliquanto accommodatius disserendo, Materia ejus præcipue sunt. Actiones hominum. In his siquidem effingendis, & ad usum, atque commodum vitæ exprimendis ejusdem cura, labor, industria se intendit.

Quis sit Poëtæ finis.

CAPVT. V.

POëtarum scopus est Docere, & delectare, per imitationem, & carmen, velut conditiones penitus necessarias.

Horatius:

Aut prodesse volunt, aut delectare Poëta,
Aut simul & iucunda, & idonea dicere vitæ.

Distinctè, & manifestè tres fines aducit, quorum postremum ipse mox commendat, cæterisque antepont. *Omne tulit punctum, qui miscuit utile dulci.*

Ut certum doctrinæ genus intelligerimus, verbum (prodesse) quam (docere) maluit Horatius. Aperius autem in secundo cum dixit: & idonea dicere vitæ.

Quid distent Poëma & Poësis.

CAPVT. VI.

POëma est opus ipsum Poëta, id nimirum quod effectum est, finis & fructus operæ, atque studij, quod impendit Poëta. Poësis est fictio ipsa, ratiepe, ac forma Poëmatis, sive industria, atque opera faciendi: ut Poëma, Poësis, Poëta, hæc tria differant, quomodo tres personæ verbi à quibus oriuntur ποιῶ, ποιοῦμαι, πεποίηται, A prima existit Poëma, ab altera Poësis, à tertia Poëta: quasi dicas factum, factio, factor: aut fictum, fictio, fictor. *Poëma Ciceroni est metrica scriptio, tam parva, quàm magna.* Poësis interdum ipsum etiam habitum, seu artem, Poëtice im videlicet ipsam declarat. At Poëma nunquàm pro Poëti dictum invenias.

Tres Poëmatum modi, eorumque Appellationes, & Species.

CAPVT. VII.

PLato de optimo statu civitatis lib. 3. omnem orationem Poëtarum in tres formas distribuit. Vnam appellat ἁπλῆν διήγησιν, simplicem, & nudam narrationem: quando videlicet res simpliciter, ac nudè continuatione expositionis à Poëta solo commemorantur. Alterum διὰ μιμήσεως γενομένην per imitationem efformatam: quoties adhibentur personæ quædam, quæ rem quasi tum ageretur repræsentant, tacente, ac nihil pronuntiante Poëta. Postremam διὰμφοτέρων, quæ ex duabus superioribus constata, & concreta est, qua utroque modo permisti, simplici narratione, inquam & imitacione præstant Poëtæ quod volunt: seu in qua & Poëta ipse loquitur, & personis sermo affingitur.

Singu-

Singulorum modorum Græcæ & Latini Appellationes, cum suis Speciebus, & Poëtis.

CAPVT. VIII.

PRimum vocant διηγηματικὸν, ἀδιηγηματικὸν ἀποδιηγηματικὸν, ἀναγγελτικὸν, latinè enuntiativum, enarrativum. Quidam προφορικὸν, etiã nominarunt, id est, pronuntiativum: Aristoteles vero ἀμεταβλητον, id est, immutabilem. Ad hunc pertinent, Ecloga 4. Tres primi Georgicorum, & prima pars quarti, Lucretius totus, & alii Species ejus Tres: ἀγγελτικὴ, qua sententiæ morales scribuntur, ut fecit Theog. ἱστορικὴ, qua narrationes & genealogiæ, ut est Hesiodi Theogonia. διδασκαλικὴ, qua Philosophia comprehenditur, ut libri Varronis, Empedoclis, Parmenidis, Lucretii. Item Astrologia, ut φαινόμενα Arati, pars Georgicôn Virgil. & similia. Secundum nominant δραματικὸν, hoc est, activum, à gestu nempe & actione: δρᾶν enim Dorica lingua valet agere. Etiã dicitur μιμητικὸς, latinè imitativus. Item διαλογικὸς, aptissimè: nam usu factum est, ut traheretur ad significandum disputationes διαλογους. Huc redigitur Eclog. 1. 3. & 9. Species ejus Quatuor apud Græcos, Tragica, Comica, Satyrica, Mimica: apud Romanos, Prætexta, Tabernaria, Atellana, Plampes. Restat tertius, quem nuncupant μικτὸν mistum. Huic dantur Eclog. 2. 6. 8 10. Hic continet Iliadem, Odysseam, totam Æneida: ad summam, Poesin Epicam: cujus tamen vim si acrius contemplere, non tam μικτὴν, quam ἐξηγηματικὴν judicabis. Et Lyricam, qua, si Horatium nostrum spectes (plures enim non habemus) æque sub primum subijci potest. Atque hujus Tertiæ formæ παράδειγμα sit primus liber Æneidos Virgilij, in quo Poeta primum ex sua persona in hunc modum exordit ur.

Arma, virumque cano, Troiæ qui primus ab oris
Italiam fato profugus, Lavinaque venit
Littora: multum ille & terris iactatus, & alto,

Vi Superûm, sæva memorem Iunonis ob iram:
Multa quoque & bello passus, dum conderet urbem,
Inferretque Deos Latio: genus unde Latinum,
Albanique patres, atque altæ mœnia Romæ.
Musa mihi causas memora, quo numine læso,
Quidve dolens Regina Deûm, tot voluere casus
Insignem pietate virum, tot adire labores
Impulerit, tantæne animis cœlestibus iræ?
Vrbs antiqua fuit; Tyrij tenuere coloni,
Carthago, Italiam contra, Tiberinaque longè
Ostia, dives opum, studijsque asperrima belli,
Quam Iuno fertur terris magis omnibus unam
Posthabita coluisse Samo, hic illius arma,
Hic currus fuit, hoc regnum Dea gentibus esse,
Si qua fata sinant, iam tum tendebat fouebat que.
Progeniem sed enim Troiano à sanguine duci
Audierat, Tyrias olim quæ verteret arces
Hinc populum latè Regem, belloque superbum
Venturum excidio Libyæ: sic uoluere Parcæ.
Id metuens, veterisque memor Saturnia belli,
Prima quod ad Troiam pro caris gesserat Argis:
Nec dum etiam causæ irarum, sæuique dolores
Excidérant animo: manet alta mente repostum
Iudicium Paridis spretæque iniuria formæ,
Et genus inuisum, & rapti Ganymedis honores.
His accensa super, iactatos æquore toto
Troas, reliquias Danaûm atque immitis Achillis,
Arcebat longè Latio: multosque per annos
Errabant acti fatis maria omnia circum,
Tantæ molis erat Romanam condere gentem!
Vix è conspectu Siculæ telluris in altum
Vela dabant læti, & spumas salis æra rubebant:
Cum Iuno æternum seruans sub pectore vulnus
Hæc secum:

Deinde iratæ Iunonis personam induit.

Mene incepto desistere victam?
Nec posse Italia Teucrorum auertere Regem?
Quippe vetor fatis: Pallasne exurere classem
Argivûm, atque ipsos potuit submergere Ponto,
Vnius ob noxam, & furias Aiacis Oilei?
Ipsa Iouis rapidum iaculata è nubibus ignem,
Disiecitque rates, euertitque æquora uentis.

Illum

Illum exspirantem transfixo pectore flammas
Turbine corripuit scopulique infixit acuto,
Aſtrege, quæ Divum incendo Regina, Iouisque
Et ſoror, & coniux, una cum gente tot annos
Bella gero, & quisquam numen Iunonis adorat
Præterea? aut ſupplex aris imponat honorem?

Qua perſona mox depoſita, expenit, quid poſtea egerit: quomodo ad Æolum profecta ſit, quale imperium Æolus in ventos habeat Virgil. verba hæc ſunt.

Talia flammato ſecum Dea corde volutans,
Nymborum in patriam, loues horrifer incolit Aſtros
Æoliam venit, hic vaſto Rex Æolus antro
Luctantes ventos: tempeſtatesque ſonoras
Imperio premit, ac vinclis & carcere frenat.
Illi indignantes magno cum murmure montis
Circum claustra fremunt, celſa ſedet Æolus arce,
Sceptra tenens, mollitque animos, & temperat iras.
Ni faciat: maria, ac terras, cælumque profundum
Quippe ferant rapidi ſecum verrantque per auras:
Sed pater omnipotens ſpelunci abdidit atris
Hoc metuens, molemque & montes inſuper altos
Impoſuit, Regemque dedit, qui fœdere certo
Et premere, & laxas ſciret dare iuſſus habenas.
Ad quem tum Iuno ſupplex his vocibus uſa eſt.

Rurſus ſit Iuno.

Æole (namque tibi Divum pater, atque hominum Rex
Et mulcere dedit fluctus, & tollere ventos)
Gens inimica mihi Tyrrhenum navigat æquor,
Iliunt in Italiam portans, victoſque Penates,
Incute vim ventis, ſubmerſaſque obrue puppes,
Aut age diverſas, & diſſice corpora Ponto
Sunt mihi bis ſeptem præſtanti corpore Nymphæ,
Quarum quæ forma pulcherrima, Deiopeam
Connubio iungam ſtabili, propriamque dicabo:
Omnem ut tecum meritus pro talibus annos
Exigat, & pulcra faciat te prole parentem.

Fit etiam Æolus dum cum Iunoni reſpondentem imitatur.

Æolus hæc contrà: tuus, ô Regina, quid optes
Explorare labor: mihi iuſſa capeſſere fas eſt.
Tu mihi quodcunque hoc regni, tu ſceptra Iouemque
Conſilia, tu das epulis accumbere Divum,

Nymborumque facit, tempestatumque potentem, &c.

Idem secundo Æneidos pauca ex sua persona præfatus.

Conticuere omnes, intentique ora tenebant;
Inde toro Pater Æneas sic orsus ab alto.

Mox Æneam refert:

Infandum Regina iubes renouare dolorem:
Troianas ut opes, & lamentabile regnum
Eruerint Danai: quæque ipse miserrima vidi,
Et quorum pars magna fui, quis talia fando
Myrmidonum, Dolopumue, aut duri miles Vlixi
Temperet a lacrymis? & iam nox humida cœlo
Præcipitat, suadentque cadentia sidera somnos.
Sed, si tantus amor casus cognoscere nostros,
Et breuiter Troiæ supremum audire laborem,
Quanquam animus memini horret, luctuque refugit,
Incipiam: Fracti bello, fatisque repulsi
Ductores Danaûm, tot iam labentibus annis,
Instar montis equum diuina Palladis arte
Ædificant, sectaque intexunt abiete costas:
Votum pro reditu simulant: ea fama vagatur.
Hue delecta virum sortiti corpora furtim
Includunt cæco lateri, penitusque cauernas
Ingentes, uterumque armato milite complent, &c.

Hæc oratio ut nunc Poëta, nunc alii loquantur, tota Iliade, & Odyssea, tota idem Æneide custoditur. Ille Poëta maxime commendandus, qui quam minimum loquitur ex sua persona, perpetuoque imitatur: cum eius laus potissimum in imitatione consistat.

De Exercitatione, & modo scribendi.

CAPVT. IX.

QVi sine multa exercitatione, sine diligenti optimorum poëtarum imitatione (ut alia non pauca præteream) se magnam laudem adepturum speret, is non tam imprudens, quam impudens censeri rite potest. Laborandum non est, ut multos quotidie versus eructemus, paucos velim, & quam potest fieri optimos: Quod sine meditatione, cura, cunctatione, & mora non erit. Verum quid inde commodi nascatur, docet Quintil. lib. 10. cap. 3. *Cito scribendo non fit, ut bene: bene scribendo fit,*

sit, ut cito scribamus. Primum hoc constituendum est, ut quam optimè scribamus, celeritatem dabit consuetudo. Stylus est optimus, & dicendi, & pectandi effector, ac magister: stylus, inquam, non sine cura, & animadversione, diligentia. Obtemperandum prorsus ejusdem Quintil. consilio, cujus hæc sunt verba *Sit primo vel tardus, dum diligens sit stylus. Quæramus optima, nec primo se offerentibus gaudeamus, Adhibeatur iudicium inventis, dispositio probatis. Delectus enim rerum verborumq; habendus est, & ponderanda singulorum examinanda. Possit subeat ratio collocandi, verseturque omnimodo numerus, Non ut quodque se proferet verbum, occupet locum. Quæ quidem ut diligentius exequamur, repetenda sæpius erunt scriptorum proxima. Nam præterid, quod sic melius iunguntur prioribus sequentia, calor quoque ille cogitationis, qui scribendi mora refrixit, recipit ex integro vires, & velut repetito spatio sumit impetum: quod in certamine saliendi fieri videmus, ut conatum longius petamus, & ad id quo contenditur spatium, cursu ferantur: utque in iaculando brachia reducimus & expulsuri tela nervos retro tendimus.* Eodem capite reprehendit quosdam qui primo occurrere per materiam stylo quam velocissimo volunt, & sequentes calorem, ac impetum, ex tempore scribunt, hanc silvam vocant. *Repetunt deinde & componunt quæ effuderant: sed verba expendantur, & numeri: manet in rebus temere congestis, quæ fuit, levitas. Protinus ergo adhibere curam rectius erit, atque ab initio sic opus ducere, ut calendum non ex integro fabricandum sit.* Hæc Fabius.

Genera quædam exercitationis Poeticæ.

CAPVT. X.

PRimum sit illud, unam eandemque rem diversis verbis, eadem, aut diversa specie carminis eloqui: exempla sit, Amnis glacie concretus, in Appendice Virgiliana diversis modis eleganter descriptus.

Qua ratis egit iter, iuncto bove plaustra trahuntur:
Postquam tristi hiems frigore vincit aquas.
Sustinet unda rotam, patula modò pervia puppi:
Ut concreta gelu marmoris instar habet.
Quæ modo plaustra premunt undas ratis antè secabat:
Postquam brumali dirigitur gelu.
Unda rotam patitur, celerem nunc passa carinam:
In glaciem solidam versus ut amnis abit.

Quo

Quæ solita est ferre unda rates sit pervia plaustris?
Ut stetit in glaciem marmore versa novo
Semita sit plaustro, quà puppu adnica cucurrit:
Postquam frigoribus bruma coëgit aquas.
Orbita signat iter, modo quà cavus alveus exit?
Strinxit aquas tenues ut glacialis hiems
Amnis iter plaustro dat, qui dedit ante carina:
Durait ut ventis unda sit apta rotis:
Plaustra boves ducunt, qua remis acta carina est:
Postquam diriguit crassus in amne liquor.
Vnda capax ratium plaustris iter algida præbet?
Frigoribus sævis ut stetit amnis iners.
Plaustra viam carpunt, quà puppes ire solebant:
Frigidus, ut Boreas obstupefecit aquas.

2. Conducet tractati idem nunc concisè & breviter, nunc amplè & copiosè: nunc propriis, nunc modificatis verbis: nunc simplici, nunc versa, & luminibus insignita oratione.

3. Transfundamus solutam ac liberam orationem in carmen, oratoriasque locutiones Poëticis commutare studeamus. Et cum Oratores restrictiores, vos liberiores simus, interque Poëtico argumentum dilatemus, fucum addamus, flores intexamus.

4. Vertamus interdum aliquid, breve tamen, de Græco in Latinum, aut de Latino in Græcum. Quæ exercitatio ad utriusque linguæ proprietatem, splendorem, elegantiam, copiam, figurarumque varietatem percipiendam non mediocriter valet. Imitatione item optimorum, similiæ inveniendi facultas parabitur, & intelligentia præterea atque judicium ex hoc acquiretur, ut Plinius asseverat.

5. Vnum genus carminis apud auctorem aliquem muentum, numeris mutatis ad aliud redigamus. Hexametrum ad Elegiacum, Phaleucium & Sapphicum, & cætera eodem modo.

6. Quinimo eodem genere, quo poëta ille usus est tandem rem explicandam sumamus. Postremo, versus Poëtæ boni ad alium sensum convertemus: & tanquam surculos ex arbore una in aliam inseremus, qui tamen in ea nari, non in eam insiti videri possint idque duplici ter, vel ἀ παραπετοίητως, nulla mutatione, quomodo

facere

fecerunt Proba Falconia ex Virgilio, & Eudocia Imperatrix ex Homero, quod genus Centones, à centonibus, quibus fiunt stragula, vocamus: vel παραπεποιημένους in parte aliqua, quod genus Parodias nominant. Nec ejus exempla desunt. *Vide Scaligerum.*

De Imitatione, & quo pacto imitandum sit:

CAPVT. XI.

DVplicem esse imitationem constat. Vnam de qua in principio hujus libelli actum est, ubi imitari, effingere quippiam significare diximus: Alteram, qua impellimur cum diligenti ratione, ut alicujus boni, & præstantis Poëtæ similes, secundum omnes eius virtutes, aut saltem insigniores, esse possimus. Vnus præcipuè deligendus, cui nos similes esse studeamus cui si quid deerit, nullo negotio ab aliis petere licebit. Qui Comœdiam facturus est, ad exemplum plauti aut Terentii properabit: Qui Heroicum, Virgilium imitabitur: Qui elegiacum, Propertium sequetur. In Lyricis quid nobilius Horatio? In Tragœdia quem imitemur, exemplo suo docebit Seneca. Omnis autem labor eò impendendus, ne quæ dicimus illorum, sed nostra videantur, quamvis doctos viros unde illa hauserimus non fallat. Apes imitari præcepit Seneca, quas videmus volitare per florea rura, & succos ad mellificeandum idoneos quærere. Nos similiter, quæ ex diversis, seu multa unius lectione congessimus, separare debemus: deinde adhibita ingenii cura, & facultate in unum saporem varia illa libamenta confundere: ut etiam si appareris unde sumptum sit, aliud tamen esse, quam unde sumptum est, appareat. Quod in corpore nostro videmus sine ulla opera nostra facere naturam. Alimenta quæ accepimus, quam diu in sua qualitate perdurant, & solida innatant, stomacho oneri sunt. At cum ex eo quod erant, mutata sunt, tunc demum in vires, & in sanguinem transeunt. Idem in his quibus aluntur ingenia præstemus: ut quæcunque hausimus, non patiamur integra esse, ne aliena sint, sed concoquamus illa.

De

De Argumento viribus conuenienter sumendo, deque carminis, & Poëseos genere deligendo.

CAPVT. XII.

PErbene Horatius monuit non esse grandius imponendum onus humeris, quam sustinere queunt, materiamque scriptioni deligi demum eam oportere, quæ exploratis, ac tentatis antea diligenter viribus conuenire sentiatur. Quod si nos viribus nostris mitiemur, & par onus ingenio, doctrinæque nostræ subiecerimus (neque enim omnia possumus omnes) premittis, nec verba nobis, nec dispositionem atque ordinem (sine quo nihil lucidum, omnia perturbata, & obscura fiunt) defuturum:

Sumite materiam vestris qui scribitis aquam
Viribus, & versate diu quid ferre recusent,
Quid valeant humeri: cui lecta potenter erit res,
Nec facundia deseret hunc, nec lucidus ordo.

Alioqui propter imbecillitatem ingenij, & orationis paupertatem in medio conatu subsistere, incœptumque cursum interrumpere compellemur. Ouid. 2. Trist. postquam semet accusavit, quod non relictis nugis amatoriis res bello gestas, res populi Romani, atque adeo Aug. Cæsaris ad posteritatis memoriam versibus commendasset, tandem ita se purgat.

Arguor immerito: tenuis mihi campus aratur,
Illud erat magna fertilitate opus.
Non ideo debet pelago se credere, si qua
Audet in exiguo ludere cymba lacu.
Forsan in hoc, dubitem, numeris levioribus aptus
Sim satis, in parvos sufficiamque modos:
At si me iubeas domitos loue tangere gigantes
Dicere, conantem debilitabit onus.
Diuitis ingenij est, immania Cæsaris acta
Condere, materia ne superetur opus.

Et post multa in eodem libro ad Augustum scripto.

Bella canant alij telis instructa cruentis,
Par sque tui generis, pars tua facta canit,
Inuida me spatio natura coërcuit arcto,
Ingenio vires exiguasque dedit.

Et libro 2. de Ponto. eleg. 5.

Dum tamen in rebus tentamus carmina parvis:
Materia gracili sufficit ingenium.

Consultum proinde est, non subito Iliadas, & Gigantomachias captare, argumenta, inquam, operosa, longa, difficilia: id enim quid aliud fuerit, quam cereis pennis volitare? Res ludicras principio canamus, ipsi quoque Culicem nostrum, aut Araneolum, tua Formicam, aut Batrachomyomachiam, aut Apologos Æsopicos habeamus. Iocemur Epigrammatis. Quædam pusilla, & contractiora, poëmata, sed venusta, & ingeniosa extundamus, donec humeri vitulo ferendo assueti, bovem gestare possint. Hæc sunt poëtarum tyrocinia, hæ primæ velitationes & progymnasmata, Quod de Materia, sive argumentis dictum est, hoc idem prorsus de Genere carminis, quod materiæ congruens, & accommodatum esse debet, intelligatur, ne optet ephippia bos piger, optet arare caballus. Cernimus, alios ad Comœdiam, alios ad Tragœdiam faciendam natos. Hic in Lyrico, iste in Elegia, ille in Epigrammate non perdit operam. Capiat adolescens aptum sibi & idoneum naturæ suæ poematis, & carminis genus, in quo præcipuè excolendo multum temporis, atque studij consumat.

Conquirenda rerum ac verborum supellex: Tranquillitate, & Secessus opus.

CAPVT. XLII.

PRiusquam ad conficiendum poema, longius accingamur, multa & magna rerum atque Verborum (quibus duobus omnis constat absolviturque oratio) supellex comportanda, & undique conquirenda est. Ex arca plena sumptum facere periucundum est: durum contra impendere, quæ nondum possideris, & magnæ temeritatis, nondum cæsa, & convecta materia aggredi ad ædificandum. Commendantur, qui cum nunquam non studiosè, attenteque, tum sub illud tempus longe studiosus, attentiusque veteres poetas legunt, quo sunt carmina scripturi: ibique instar apum per

per amœnissimos campos & floriferos saltus divagantes, tanquam è flosculis decerpunt, unde mel conficiant. Ex quo consequitur, ut iam effectum poema eruditis hominibus, quique tritas habent aures notandis generibus poetarum, lectu sit quam gratissimum: propterea nimirum, quod plures locos insignes ex optimis Poetarum ingeniosè imitatos deprehendunt. Alia duo quoque carminibus multo rectius, facilisque componendis non mediocre præstabunt auxilium. Vnum est, Mens placata, mens aliqua quavis solicitudine vacans, angore, & perturbatione omni soluta prorsus, atque libera. Animus distractus, nulla in re munus suum fungi probè, ac decenter potest: nedum, ut pariendis versibus ornatissimis idoneus videatur: quos si quis cura, attentione, judicio indigere non putat, ipse judicio indiget. Ovidius hoc ipsum non semel iudicavit, docuitque hanc ipsam esse causam, cur tam difficulter versus scriberet; quia scilicet pæne quotidiano timore periculorum, ac trepidatione iactaretur.

——— *Carmina tantum*
Sunt opus, & pacem mentis habere volunt,
Carmina proveniunt animo deducta sereno,
Nubila sunt subitis tempora nostra malis.

Idem, quomodo in tempestatum procella, animi statu perturbatissimo versus facere potuerit, miratus, & ait.

Quod facerem versus inter fera murmura ponti,
Cyclades Ægeæ obstupuisse putò
Ipse ego nunc miror tantis adimique marique
Fluctibus ingenium non cecidisse meum.

Alterum est, Secessus. Demosthenem Fabius commendat, qui se in locum, ex quo nulla exaudiri vox nihilque prospici posset, recondebat, ne aliud agere mentem cogerent oculi. Ideoque lucubrantes, inquit silentium noctis, & clausum cubiculum, & lumen unum velut rectos maximè teneant. Nox quoque versibus faciendis, ut orationibus, opportuna est, quam Græci non sine causa εὐφρόνην appellarunt, & consultationibus accommodatum boni scriptores asserunt. Latebræ etiam, & loca planè sola iuvant: quod item voluit Ovidius, ut illud superius, anisium scilicet curis non impedirum.

Carmi-

Carmina secessum scribentis, & otia quærunt.

Sed illi loci, in quibus est sensibus blandiens amœnitas, silvæ, horti, nemora, ruscula, ubi frondescunt arbores, pubescunt vites, segetes largiuntur fruges, ubi obliquo laborat lympha fugax trepidare rivo, tales, inquã, loci poëtis aptiores & proprij videntur. Atque Horatius tales recessus imprimis adamavit, eosque Poëtis frequentandos suasit.

——— me gelidum nemus,
Nympharumque leves cum Satyruchori
Secernunt populo.

Et Epist. 2. lib. 2.

Præter cæterà Romæ mene poëmata censet
Scribere posse inter tot curas, totque labores?

Et paulo post.

Scriptorum chorus omnis amat nemus, & fugit urbem.

Ovidius proinde ad finem elegiæ, unde superiores versus allati, veniam à lectoribus petit his verbis.

Quo magis hiu debes ignoscere, candide lector,
Si spe sunt, ut sunt, inferiora tua.
Non hæc in nostris, ut quondam, scripsimus hortis,
Nec consuetæ meum lectule, corpus habes
Iactor in indomito brumali luce profundo,
Ipsaque cæruleis charta feritur aquis.

De Iudicio.

CAPVT. XIV.

IN poëticis nulla res tanti est momenti, quanti Iudicium, nec est aliquid quidquam, cujus major sit vel commendatio, vel admiratio. Difficultas autem propè maxima, cum id arte præcepti que tradi vix possit: quia potius naturæ munus quoddam est, atque illustre beneficium. Nullus locus atque lubricus, nihil in quo & frequentius, & gravius, & à pluribus offendatur. Multi in omnem partem lapsus, quos vitare non poterit, qui non animadverterit: nõ autẽ animadvertet, quem iudicij acrimonia subtilitasque destituerit. Nihil aptius dici potest, opinor, quam Iudicium esse oculũ ingenij, sine quo etiam videntes nihil vident, & quodammodo in tenebris saltant. Sæpe autẽ evenit, ut dum unam vitare culpã contendimus,

tendimus, & dum reipsa vitamus, in aliam quandam stultitiæ nostræ & imprudentiæ incidamus. Scitè Horatius:

Dum vitant stulti vitia in contraria currunt.

Vt in vita, inquit M. Tullius, *sic in oratione nihil est difficilius, quam quid deceat videre: πρέπον appellant Græci, nos decorum, de quo & præclarè multa præcipiuntur, & est res cognitione dignissima. Huius ignoratione non modò in vita, sed sæpissime in poëmatis, & in oratione peccatur.* Hinc Flaccus.

Maxima pars vatum, pater, & iuvenes patre digni,
Decipimur specie recti. Brevis esse laboro,
Obscurus fio: sectantem lenia nervi
Deficiunt, animique: Professus grandia turget:
Serpit humi tutus nimium, timidusque procellæ.
Qui variare cupit rem prodigialiter unam,
Delphinum silvis appingit, fluctibus aprum.

Quibus ille verbis universè docet, quam limato, & acri judicio præditum esse Poëtam oporteat, ut vitiosa à rectis distinguere, & illa reiicere, ista sequi inscribendo queat. Ponit autem Quinque vitiorum exempla Horatius. Fideliter monuit idem ut ne nimium nostr. Iudicio tribuamus: sed alios quoque poëmatum nostrorum judices, & arbitros adhibeamus: nam duo oculi plus vident quam unus.

Tu nihil invita dices, facies que Minerva,
Id tibi iudicium est: ea mens Si quid tamen olim,
Scripseris, in Metii descendat iudicis aures,
Et patris, & nostras.

Iam quod aliis faciendum suasit, id ipsemet fecit: nam ad Tibullum scribens epistola quarta, libro primo sic orditur.

Albi nostrorum sermonum candide iudex.

A doctioribus, & prudentioribus nos emendari non recusabimus, & quod vel ingenio, vel iudicio nostro deest, id ab aliis mutari non erubescemus.

De diligentia emendationis, & recognitionis.

CAPVT. XV.

IN crebra & solerti Emendatione permultum est situm, cujus negligentiam in Poëtis Romanis reprehendit Horatius. Nec

Nec virtute foret, clariusve potentius armis
Quam lingua Latium, si non offenderet unum
Quemque poetarum limæ labor, & mora

Mox in persona Pisonum ad eam nos hortatur.

——— *Vos ô*
Pompilius sanguis carmen reprehendite, quod non
Multa dies, & multa litura coercuit, atque
Perfectum decies non castigavit ad unguem,

Et Sat. 10. lib. 1.

Sæpe stylum vertas, iterum quæ digna legi sint
Scripturus:

P. Virgil. certè ex industria Emendandi summam sibi laudem comparavit, qui teste Donato, cum Georgicôn libros componeret, quotidie manè plurimos versus meditatus dictabat, eosque per totum diem retractando ad pauciſſimos redigebat: non absurdè carmen se ursæ more dicens parere, & lambendo demum effingere. Constituit præterea in Græciam, & Asiam proficiſci, totoque triennio Æneidem limare ac perpolire: sed mors bonum consilium disturbavit. Quocirca testamento juſſit eam comburi: maluit siquidem prorsus non extare apud posteros, quam in emendatam exstare. Testis hujus carmen Octavij Augusti, quod obelegantiam ascribere libuit.

Ergone supremis potuit vox improba verbis
Tam dirum mandatum nefas? ergo ibat in ignes,
Magnaque doctiloqui morietur Musa Maronis?
Ah scelus indignum. Soluetur littera dives?
Et poterunt spectare oculi? nec parcet honori
Flamma suo? dignumque operi servare decorum?
Nosset Apollo vetat: Musa prohibete Latina.
Liber, & alma Ceres succurite, Vester in armis
Miles erat, vester docilis per rura Colonus:
Nam docuit, quid ver ageret, quid cogeret æstas,
Quid daret autumnus, quid bruma novissima ferret.
Arva reformavit: sociavit viribus ulmos:
Curavit pecudes: apibus sua castra dicavit.
Hæc dedit, ut pereant? ipsum si dicere fas est.
Sed legum servanda fides: suprema voluntas
Quod mandat, fieri jubet, parere necesse est.
Frangatur potius legum veneranda potestas,
Quam tot congestos noctesque diesque labores

Hauſerit

per amœnissimos campos & floriferos saltus divagantes, tanquam è flosculis decerpunt, unde mel conficiant. Ex quo consequitur, ut iam effectum poema eruditis hominibus, quique tritas habent aures notandis generibus poetarum, lectu sit quam gratissimum: propterea nimirum, quod plures locos insignes ex optimis Poetarum ingeniosè imitatos deprehendunt. Alia duo quoque carminibus multo rectius, faciliusque componendis non mediocre præstabunt auxilium. Vnum est, Mens pacata, mens aliqua quavis solicitudine vacans, angore, & perturbatione omni soluta prorsus, atque libera. Animus distractus, nulla in re munus suum fungi probè, ac decenter potest: nedum, ut pariendis versibus ornatissimis idoneus videatur: quos si quis cura, attentione, judicio indigere non putat, ipse judicio indiget. Ovidius hoc ipsum non semel iudicavit, docuitque hanc ipsam esse causam, cur tam difficulter versus scriberet; quia scilicet præno quotidiano timore periculorum, ac trepidatione iactaretur.

——— *Carmina tutum*
Sunt opus, & pacem mentis habere volunt,
Carmina proveniunt animo deducta sereno,
Nubila sunt subitis tempora nostra malis.

Idem, quomodo in tempestatum procella, animi statu perturbatissimo versus facere potuerit, miratu, & ait.

Quod facerem versus inter fera murmura ponti,
Cycladas Ægeas obstrepuisse puto
Ipse ego nunc miror tantis adimique marique
Fluctibus ingenium non cecidisse meum.

Alterum est, Secessus. Demosthenem Fabius commendat, qui se in locum, ex quo nulla exaudiri vox nihilque prospici posset, recondebat, ne aliud agere mentem cogerent oculi. Ideoque lucubrantes, inquit silentium noctis, & clausum cubiculum, & lumen unum velut rectos maximè teneant. Nox quoque versibus faciendis, ut orationibus, opportuna est, quam Græci non sine causa ὑποφῶλιον appellarunt, & consultationibus accommodatum boni scriptores asserunt. Latebræ etiam, & loca planè sola iuvant: quod item voluit Ovidius, ut illud superius, animum scilicet curis non impeditum,

Carni-

Carmina secessum scribentis, & otia quærunt.

Sed illi loci, in quibus est sensibus blandiens amœnitas, silvæ, horti, nemora, ruscula, ubi froudescunt arbores, pubescunt vites, segetes largiuntur fruges, ubi obliquo laborat lympha fugax trepidare rivo, tales, inquã, loci poëtis aptiores & proprij videntur. Atque Horatius tales recessus imprimis adamavit, eosque Poëtis frequentandos suasit.

——— me gelidum nemus,
Nympharumque leves cum Satyrucheri
Secernunt populo.

Et Epist. 2. lib. 2.

Præter cæterà Romæ meæ poëmata censes
Scribere posse inter tot curas, totque labores?

Et paulo post.

Scriptorum chorus omnis amat nemus, & fugit urbem.

Ovidius proinde ad finem elegiæ, unde superiores versus allati, veniam à lectoribus petit his verbis.

Quo magis hic debes ignoscere, candide lector,
Si pes sunt, ut sunt, infitiora tua.
Non hæc in nostris, ut quondam, scripsimus hortis,
Nec consuetz, meum, lectule, cerpsit habes
Lector in indomito brumali luce profundo,
Ipsaque cæruleis charta fruitur aquis.

De Iudicio.

CAPVT. XIV.

IN poëticis nulla res tanti est momenti, quanti Iudicium, nec est aliquid quidquam, cujus major sit vel commendatio, vel admiratio. Difficultas autem propè maxima, cum id arte præceptisque tradi vix possit: quia potius naturæ munus quoddam est, atque illustre beneficium. Nullus locus atque lubricus, nihil in quo & frequentius, & gravius, & à pluribus offendatur. Multi in omnem partem lapsus, quos vitare non poterit, qui non animadverterit: nó autẽ animadvertet, quem iudicij acrimonia subtilitasque destituerit. Nihil aptius dici potest, opinor, quam Iudicium esse oculũ ingenij, sine quo etiam videntes nihil vident, & quodammodo in tenebris saltant. Sæpe autẽ evenit, ut dum unam vitare culpã contendimus,

tendimus, & dum re ipsa vitamus, in aliam quandam stultitia nostra & imprudentia incidamus. Scitè Horatius:

Dum vitant stulti vitia in contraria currunt.

Vt in vita, inquit M. Tullius, *sic in oratione nihil est difficilius, quam quid deceat videre: πρέπον appellant Graeci, nos decorum, de quo & praclare multa praecipiuntur, & est res cognitione dignissima. Huius ignoratione non modo in vita, sed sapissime in poematis, & in oratione peccatur.* Hinc Flaccus.

Maxima pars vatum, pater, & juvenes patre digni,
Decipimur specie recti. Brevis esse laboro,
Obscurus fio: sectantem levia nervi
Deficiunt, animique: Professus grandia turget:
Serpit humi tutus nimium, timidusque procella.
Qui variare cupit rem prodigialiter unam,
Delphinum silvis appingit, fluctibus aprum.

Quibus ille verbis universè docet, quam limato, & acri judicio praedictum esse Poëtam oporteat, ut vitiosa à rectis distinguere, & illa reiicere, ista sequi in scribendo queat. Ponit autem Quinque vitiorum exempla Horatius. Fideliter monuit idem ut ne nimium nostro Iudicio tribuamus; sed alios quoque poëmatum nostrorum judices, & arbitros adhibeamus: nam duo oculi plus vident quam unus.

Tu nihil invita dices, facies que Minerva,
Id tibi judicium est: ea mens. Si quid tamen olim,
Scripseris, in Metii descendat judicis aures,
Et patris, & nostras.

Iam quod aliis faciendum suasit, id ipsemet fecit: nam ad Tibullum scribens epistola quarta, libro primo sic orditur.

Albi nostrorum sermonum candide judex.

A doctioribus, & prudentioribus nos emendari non recusabimus, & quod vel ingenio, vel judicio nostro deest, id ab aliis mutari non erubescemus.

De diligentia emendationis, & recognitionis.

CAPVT. XV.

IN crebra & solerti Emendatione permultum est situm, cujus negligentiam in Poëtis Romanis reprehendit Horatius. Nec

Nec virtute foret, clariusve potentius armis
Quam lingua Latium, si non offenderet unum
Quemque poetarum limæ labor, & mora.

Mox in persona Pisonum ad eam nos hortatur.

——— *Vos ô*
Pompilius sanguis carmen reprehendite, quod non
Multa dies, & multa litura coërcuit, atque
Perfectum decies non castigavit ad unguem.

Et Sat. 10. lib. 1.

Sæpe stylum vertas, iterum quæ digna legi sint
Scripturus?

P. Virgil. certè ex industria Emendandi summam sibi laudem comparavit, qui teste Donato, cum Georgicôn libros componeret, quotidie manè plurimos versus meditatus dictabat, eosque per totum diem retractando ad pauciſſimos redigebat: non absurdè carmen se ursæ more dicens parere, & lambendo demum effingere. Constituit præterea in Græciam, & Asiam proficiſci, totoque triennio Æneidem limare ac perpolire: sed mors bonum consilium disturbavit. Quocirca testamento jussit eam comburi: maluit siquidem prorsus non extare apud posteros, quam in emendatam exstare. Testis hujus carmen Octavij Augusti, quod ob elegantiam ascribere libuit.

Ergone supremis potuit vox improba verbis
Tam dirum mandatum nefas? ergo ibat in ignes,
Magnaque doctiloqui meditatur Musa Maronis?
Ah scelus indignum, Solvatur littera dives?
Et poterunt spectare oculi? nec parcet honori
Flamma suo? dignumque operis servare decorum?
Noster Apollo vetat: Musa prohibete Latina.
Liber, & alma Ceres succurite, Vester in armis
Miles erat, vester docilis per rura Colonus:
Nam docuit, quid ver ageret, quid cogeret æstas,
Quid daret autumnus, quid bruma novissima ferret.
Arvaque formavit: sociavit viribus ulmos:
Curavit pecudes: apibus sua castra dicavit.
Hæc dedit, ut pereant? ipsum si dicere fas est.
Sed legum servanda fides: suprema voluntas
Quod mandat, fieri jubet, parere necesse est.
Frangatur potius legum veneranda potestas,
Quam tot congestos vultusque diesque labores

Hauserit

Hauserit unadies, supremaque iussa parentis
Amittant vigilasse suum, si forte furenti
Erravit in morte dolor: si lingua locuta est
Nescio quid titubante animo, non sponte, sed altis
Expugnata malis: odio languoris iniqui,
Si mens caca fuit: iterum sentirenimus
Troia suas, iterum cogetur reddere voces?
Ardebit misera post vulnera vulnus Elissa?
Hoc opus aeternum ruet? & tot bella, tot ensis
In cineres dabit hora nocens, & perfidus error?
Huc huc Pieredes nemorum per lustra loquaces
Fundite, & ardentes ignes fluvialibus undis
Mergite: ne pereat tam clari Musa Poëtae,
Flammaque vanescat: Vivat Maro clarus in orbe,
Ingratusque sibi. Sed quod male iusserat ipsi,
Sit vetuisse meum. Sacer est post tempora vates,
Sicque erit aeternum tot ore sonante Camena
Carmen, & imperii divisi sub nomine vivat,
Laudetur, placeat, vigeat, relegatur, ametur.

Optimum Emendandi genus asserit esse Fabius, si scripta in aliquod tempus reponantur, ut ad ea post intervallum, velut nova atque aliena redeamus: ne alioquin nobis tanquam recens editi fœtus blandiantur. Unde Horatius.

——— *nonumque prematur in annum,*
Membranis intus positis delere licebit,
Quod non edideris, nescit vox missa reverti.

Vbi ad exemplum Cinnæ videtur respexisse, qui poëma quod Smyrnam inscripserat, totis novem annis perpoliverat, de quo Catullus.

Smyrna mei Cinnæ nonam post denique messem
Quam cœpta est, nonamque edita post hyemem,

Hæc eo dicuntur, ut sciamus non esse festinandum.

DE EPOPOEIA.

Quid potissimum velit hoc nomen: item de versu Hexametro, & Heroico, & quid sit Epopœia.

CAPVT. XVI.

Ἔπος valet verbum seu locutio, ποιεῖν facere, seu fingere, & ἐποποιία quæcunque sive soluta, sive ligata

ligata oratione expressa fictio. Ita erunt Epici, tum qui dialogos componunt, tum Poetæ quilibet. Sed cum Epos proprie magisque poeticam locutionem, propter ejus nobilitatem (versum scilicet) quàm aliam significet (ut ποιεῖν quoque καὶ ἐξοχὴν, vatibus tribuitur) rursum ob gravitatem, stabilitatem, amplitudinem, excellentiam, ad Hexametrum carmen transfertur, diciturque hæc Poesis ἐποποιία, & hujus compositores Epici. A majestate item, sive ut est apud Demetrium, ἀπὸ μεγέθους, καὶ σεμνύνειν τοῖς ἥρωσιν, ob magnitudinem, & quia heroum personis cóveniat (quia nimirum eo actiones heroum commodissimè, & optimè imitamur) Heroicum appellatur. Hexametrum quidem semper appellare licebit, Heroicum non semper: nempè si eo virorum fortium & inclytorum facinora non memorabuntur. *Epopœia est poësis, carmine hexametro illustres illustrium actiones per narrationem imitans.* Oportet ipsam imitari actionem: alioqui, poesis minimè vocabitur. Quod autem insignes, & memorabiles actiones imitatur; hoc ipso à Comœdia distat, in qua sunt exprimunturque actiones humiles personarum civilium. Narratio eam à Comœdia & Tragœdia separat: si quidem utrobique aguntur res (quamobrem etiam dramata vocantur) non autem exponuntur. Carmine hexametro à reliquis generibus Poesos distinguitur: Dramaticis enim fabulis Iambus, quem Horatius alternis sermonibus aptum esse dicit, aptior visus est, quàm Hexametrum.

Observanda in Epopœia.

CAPVT. XVII.

SVmet Epicus argumentum ab Historicis: qui si variaverint, sequetur quem voluerit. Veruntamen à fama, & memoria publica non discedit. In quo Virgilius, qui Didonem feminam castissimam, ut ex Iustino, & aliis liquet, amore Æneæ hospitis furentem finxit, quæ aliquot ante seculis nata fuit, quàm ille Italiam peteret, in reprehensionem incurrit. Cæterum quamvis historiam mutuetur Epicus, multa nihilominus suo jure fingit, variisque rationibus historiæ faciem in poematis speciem, vultumque commutat. Quin etiam allegoria res inverecit: & cum ab Historico res individuas

duas sumpserit, ad universale, ut in scholis loquuntur, transit. Ilias Homeri magnanimi, ac bellicosi, Odyssea prudentis, civilis, ac togati hominis imago est. Æneas optimi, & religiosissimi principis. Iam hoc quoque necessario monendum est, ut fabula, id est, actionum conformatio & dispositio, una sit sive simplex, non multiformis. Licet enim in Epopœia plures actiones insint, tamen ex omnibus velut è pluribus membris unum corpus, una fabula componatur, necesse est: ne fortè monstrum Horatianum nascatur. Præterea dilatanda, & amplificanda est Epopœia pluribus digressionibus, quarum varietas leporem, ornatum, venustatemque magnam generat.

De Principio Epopœiæ.

CAPVT. XVIII.

QVanquam Heroicum poema ornatissimum ac politissimum esse debeat, quod tamen ad ingressum, & principium eius attinet, rectè vult Horatius, illud non esse parat similé reliquo contextui: sed aliquanto siccius, demissius, simplicius: à quo omnis ingenij, & doctrinæ ostentatio, omnis granditas, nimius & exquisitus abfit ornatus.

Tres partes numerantur Epopœiæ, seu poematis Heroici, Propositio, Invocatio, Narratio.

De Propositione.

CAPVT. XIX.

POetæ studio habent auditores, lectoresne suos Dociles reddere, & Attentos: quod consequimur, ut præcipiunt Rhetores, si summam causæ breviter exponamus: & si proponamus quibusnam de rebus dicturi simus. Quamvis autem Orator aliquando docilem facere auditorem non laboret, cum res aut nota iam, aut humilis, aut parua est, tamen qui magna nondum cognita explicaturus est, ut Poeta, nunquam non proponit. Quoniam verò ipsa Fabula, simplex & una, quantumvis ex pluribus actionibus cohærentibus composita esse debet: Propositio res plures, ac diversas recipere non poterit Homerus, & Virgilius cum proponunt, longiore quadam circuitione utuntur: nec ille Vlyssem, nec

nec hic Æneam nominat. Sic autem de illis loquuntur, ut facili negotio eos ipsos esse intelligatur. Quæ res cum magnopere delectet, non mediocrem quoque attentionem conciliat. Fugienda in huiusmodi circuitione omnis obscuritas: ne ibi tenebras ingeramus, ubi lucem præbere debuimus. Admonent nonnulli, Propositionem ut simplicem, ita brevem esse oportere. Non enim auditor ibi detinendus est verbis: qui, ubi rerum exitum, & scopum didicit, ad Narrationem festinat. Neque tamen ea verba decidenda sunt, quæ si subtrahantur, rem obscuraverint.

De Invocatione.

CAPVT. XX.

RE jam proposita, divinam opem implorare vates consueverunt Græci invocationem propositioni conjungunt. Latini plerique omnes sensum, utrumque faciunt. Quo tempore Imperatores quasi divisum cum Ioue tenebant imperium, ut ait in Epigrammate Virgilius, Poetæ ipsos ut numina invocabant: ut item illustres aliquando viros. Quos odo porro Oratori datur potestas in ipso orationis cursu, quoties locus requirit, deinuo captare benevolentiam, & attentionem renovare: ita fas, & ius est Poetæ, vel ob aliquam rei difficultatem exortam, vel ob gravitatem & magnitudinem, vel novitatem, invocationem iterare. Virgil. lib. 6. loca nulli visa, & inaudita apud inferos, descripturus, invocationem hanc præmittit.

Dij quibus imperium est animarum, umbræque silentes,
Et chaos, & Phlegethon, loca nocte silentia late,
Sit mihi fas audita loqui, sit numine vestro
Pandere res alta terra, & caligine mersas.

Iterum in 7.

Tu Vatem, tu Diva mone, dicam horrida bella,

In eodem, & in 10.

Pandite nunc Helicona Deæ, cantusque movete.

Non solum initiis operum suorum Musas invocant, inquit Fabius, sed provecti quoque longius, cum ad aliquem graviorem venerint locum, repetunt vota, & velut nova precatione utuntur. Nobis autem Chri-

stia-

stianis (præsertim cum argumenta, sacra, divina suscipimus) pulcrum est à Deo Opt. Max. ab ejus filio Iesu Christo, à sacrosancto Spiritu, auxilium poscere: quorum omnium favor si nostra studia comitabitur, nihil verendum erit, ne illa parum feliciter procedant.

DE NARRATIONE.

Quæ sit narrationis collocatio, unde videlicet exordienda sit Epico narratio.

CAPVT. XXI.

PRopositionem Invocatio, Invocationem excipit Narratio. sed antè hanc aliquando Historicorum more causas quasdam, quamvis altè, & à prima origine enumeramus, quæ simul ad ipsam expositionem quasi viam muniant, eamque illustrent. Sic Virg. cur tantis in Æneam odijs baccharetur Iuno, causas prius quinque recensuit, quàm ad narrationem aggrederetur. Virgilii & Homeri exemplo vel à postremis, vel à mediis ducendum Narrationis principium, secus quam Historici solent, qui à primis initijs, & causis narrationem ordiuntur, & rerum tantummodo ordinem, & seriem temporum intuentur. Virgilius enim noster, opus non quidem ab aversione urbis Troiæ, verum à navigatione è Sicilia Italiam versus inchoavit. Turbulentissima autem tempestate iactatus, & ad Africæ littora tandem appulsus Æneas, ibique à Didone Carthaginensium regina hospitio perhumaniter, ac perbenignè exceptus, ipsam Troiæ vastationem, itinera omnia à Troiæ littoribus in Siciliam usque terra marique confecta duobus libris, Secundo inquam, & Tertio commemorat. Quamobrem, si ad rerum gestarum ordinem, temposque respicimus, liber Secundus erit Primus, Tertius, Secundus, Primus Tertius: quia prius utique capi, & solo æquari Troia oportuit, quam Æneas diversa exilia, & desertas terras quæreret. Homerus in Odyssea post delectum funditus Ilium Vlyssem in Insula Ogygia, apud Calypsonem Atlantis filiam constituit. Deinde per gravissima pericula, ad Alcinoum Phæacûm regem in Corcyram Insulam deducit: Ibi (dicit

Æneas

Æneas Carthagine apud Didonem inter epulas) suos errores, pugnas & casus antegressos lib. 9. & reliquis tribus usque ad 13. exponit. Hanc ordiendi rationem illis versibus præcepisse Horatium eruditi contendunt.

Ordinis hæc virtus erit, & Venus, aut ego fallor.
Vt iam nunc dicat, iam nunc debentia dicis
Pleraq; differat, & præsens in tempus omittat.

Volunt (jam nunc debentia dici) esse media, vel postrema: pleraque) esse antecedentia, quæ omitti debent præsens in tempus, hoc est, in ipso ingressu Narrationis, vel in aliud tempus, quod commodius illis narrandis videbitur. Ovidius contra, Historicos imitatus, Metamorphoseon libros à primis causis exordiur in hunc modum.

In nova fert animus mutatas dicere formas
Corpora, Dij cœptis (nam vos mutastis & illas)
Adspirate meis, primaq; ab origine mundi
Ad mea perpetuum deducite tempora carmen.
Ante mare, & terras, & quod tegit omnia, cœlum,
Vnus erat toto naturæ vultus in orbe,
Quem dixere chaos, rudis indigestaq; moles,
Nec quicquam nisi pondus iners, congestaq; eodem
Non bene iunctarum discordia semina rerum.
Nullus adhuc mundo præbebat lumina Titan:
Nec nouus ærescendo complebat cornua Phœbe:
Nec circumfuso pendebat in aere tellus
Ponderibus librata suis: nec brachia longo
Margine terrarum porrexerat Amphitrite.
Quaque erat & tellus, illic & pontus, & aer:
Sic erat instabilis tellus innabilis unda.
Lucifugus aer: nulli sua forma manebat;
Obstabatq; aliis aliud: quia corpore in uno
Frigida pugnabant calidis, humentia siccis,
Mollia cum duris, sine pondere habentia pondus.
Hanc Deus, & melior litem natura diremit.
Nam cœlo terras, & terris abscidit undas,
Et liquidum spisso secreuit ab aere cœlum.
Quæ postquam euolsit, cæcoq; exemit acerno,
Dissociata locoq; congesta, in fœdera pacis
Ignea conuexi vis & sine pondere cœli
Emicuit summo [illegible] loco,

Tum-

Proximus est aer illi levitate, locoque:
Deusior hic rebus, tamen adhuc grandia tracsit.
Expressa est gravitate sui: circumfluus humor
Ultima possedit, solidumque coercuit orbem.

Leges aliquot pro Hexametri elegantia.

CAP. V. T. XXIII.

1. ELeganti simi censentur Hexametri, qui numeris sive pedibus ipsarum rerum, actionumque celeritati, tarditati, difficultati, gravitati, amplitudini argumentorum, ac personarum respondent, & ante ipsam oculis quodammodo spectandam subijciunt. Talis exempli causa, sunt hi celeres quidem. Ennius lib. 6.

Nec ubi clara dedit sonitum cum tuba, finibus omnes
Haud mora, prosilire suis, ferit aethera clamor
Nauticus, adducta spumant freta versa lacerta.

Tibullus:

Quisquis amore tenetur, eat tutus & sagittas.

Idem:

Namque agor ut per plumbi cava fistula ventos.

Virgilius Georgicorum, pedes adhibuit tardos & σποδειάζοντας, loquens de Cyclopibus fulmina Iovi fabricantibus: præterea 1. & 12. Æneid.

Illi inter sese multa vi brachia tollunt
Luctantes ventos, tempestatumque sonoras
Olli sedato respondit corde Latinus.

In his versibus regnat Spondeus, & nuchs Dactylos adhibetur, qui prætermitti non potuit.

DE VERSV SPONDAICO.

2. Spondaicum vocant, in quo loco Quinto, quæ Dactyli propria sedes est, collocatur Spondeus: quod variis de causis fieri contigit: Propter emphasim, propter auctoritatem, dignitatem, majestatem, item propter affectus magnitudinem exprimendam: nec non ad rem insperatam, & magnam significandam: quæ ex appositis exemplis facilè cognosci poterunt, 1. 2. 3. Æneid. Ecloga quarta.

Tun' ille Æneas quem Dardanio Anchisæ?
Constitit, at quæ oculis Phrygia agmina circumvolat.
Cum sociis, natoque, penatibus, & magnis Dijs.
Cara Deum soboles, magnum Iovis incrementum.

Catullus de nupt.

Æquorea monstrum Nereides admirantes.

Propertius.

Sunt apud inferos tot millia formosarum.

Inculcant illud Præceptores carminum, ut si Quinta regione Spondeum collocare, ob antedictas causas velimus, Quarto loco ponatur Dactylus, alioqui versum insuaviorem futurũ: quales sunt isti, 7. Æneid. 3. Georg.

Aut leve se credens volitare per aëra cygnus.
Saxa per & scopulos, & depressa convallibus.

3. Non aspernandum præterea, immo insigne Hexametri carminis ornamentum creditur, quoties sententia suspenditur, nec nisi post quartum, quintum, sextum, septimum, octavum, quandoque versum completur. Exempla sub manu sunt, 3. Æneid.

Ille ego qui quondam gracili modulatus avena
Carmen & egressus silvis, vicina coegi,
Ut, quamvis avido, parerent arva colono:
Gratum opus agricolis: At nunc horrentia Martis
Arma, virumque cano, Troia qui primus ab oris
Italiam fato profugus, Lavinaq; venit
Litora: multum ille & terris iactatus & alto,
Vi superum, sæva memorem Iunonis ob iram:
Multa quoque & bello passus, dum conderet urbem,
Inferretq; Deos Latio: genus unde Latinum,
Albanique patres, atque alta mœnia Romæ.

Item 3. Æneid. habes septem versus, quasi quandam catenam efficientes, cum unus ab altero, sequens ab antecedente, & ille ab hoc pendeat ob quam causam, præter alias, hoc carminis genus *Ἕιρος* appellatum putatur.

Postquam res Asiæ, Priamiq; evertere gentem
Immeritam visum superis, ceciditq; superbum
Ilium, & omnis humo fumat Neptunia Troia:
Diversa exilia, & diversas quærere terras
Auguriis agimur Divum, classemq; sub ipsa
Antandro, & Phrygiæ molimur montibus Idæ,
Incerti quo fata ferant, ubi sistere detur.

4. Non caret res venustate, cum unico versu sententiarum periicitur, 1 2 3. Æneid.

Date, & vosmet rebus servate secundis.
Heu nihil invitis fas quenquam fidere divis.
Tantum aevi longinqua valet mutare vetustas.

5. Illud etiam haud indecorum, quoties Dactylis, & Spondeis alternatim ponuntur, 3. 4. Æneid.

Obstupuit, retroque pedem cum voce repressit,
Multa parat animo, multum, recusat
Gentis honos.

6. Admonent insuper festivum atque elegans videri carmen, quod initium capit à Spondeo qui partem orationis non obsolvat, seu qui non est integra vox, cui deinde adhæreant duo Dactyli, 1. 12. Æneid.

Desiit effari, videre locum, litusque relictum
Defecisse videt, suaque nunc promissa reposci.

7. Item, si planè nullus pes complectatur integrum vocabulum. 1. 2. 3. Æneid.

Justitiamque dedit gentes frenare superbas.
Infandum regina jubes renovare dolorem.
Infelix Priamus furtim mandaret alendum.

Ovidius.

Vulgus amicitias utilitate probat.
Si qua venit sera magnarum cura venit.

Tibullus.

Intonsi crines longa cervice fluebant.

8. Afferunt non mediocrem delectationem etiam illa 10. 2. 1. Æneid.

——— *sequitur pulcherrimus Astur,*
Astur equo fidens.
Ad cœlum tendens ardentia lumina frustra,
Lumina, nam teneras arcebant vincula palmas.
Te mihi quodcunque hoc regni, tua sceptra, Iovemque
Concilium, tu das epulis accumbere divum.

Claudicat eleganter Dissyllaba, & Trisyllaba dictione durius & minus concinnè Tetrasyllaba, Pentasyllaba, duabus dissyllabis, Monosyllaba; nisi altera præcedat Monosyllabæ; vel sit nomen animantis, vel nomen alicujus rei magnæ.

Versus cum verum natura, Numero, Verbis, & Sono congruere oportere.

CAPVT. XXIIII.

OPrimi versus judicantur qui legitimos pedes habent, & vocibus constantur latinis, Vsitatis ac propriis, quique rei subjectæ seu lætæ seu tristi, seu blandæ, seu atroci, seu tardæ, seu celeris, seu gravi, seu levi illa fuerit, temperamento Numerorum, Verbis ipsis, atque Sono penitus quadrant, eamque imitantur. De quo pulcrè Horatius in arte.

Tristia mœstum
Vultum verba decent, iratum plena minarum,
Ludentem lasciva, severum seria dictu.

Numerus, est nor loco, suavis quædam versus modulatio; ex apta pedum tum collocatione, tum varietate proveniens: & hinc versus Numerosus, qui longis brevibusque syllabis jucunde progreditur, & apte cadit: quo fit, ut aures blanda quadam voluptate capiat ac demulceat.

Quid illo versu Maronis numerosius, sonantius, verbis aptius, 8. Æneid.

Quadrupedante putrem sonitu quatit ungula campum.

Et 2. Georg. perelegantèr grandinis saltentis crepitus exprimitur.

Tum multa in tecta crepitans salit horrida grando.

Numerus alius celerior, alius tardior, alius ex utroque mistus, & conflatus est. Celeritas quidem ex ijs nascitur pedibus, quorum aut omnes, aut plures, aut priores, syllabæ breves sunt, ut ex Trochæis (sic enim cum Cicerone Tribrachim appello à cursu) ex Dactylis, ex Anapæstis, ex Iambis. Tarditas ex his, quorum aut omnes, aut plures, aut priores longæ: ut ex Molossis, Creticis, Choreis. Mistum numerum præcreant pedes utriusque generis confusi. In prima Æneid. postquam Iuno Æolum ventos, & tempestatem popolcit, depingitur illorum eruptio velocissima, signo ab Rege dato, Idque numeris rapidissimis.

Hæc ubi dicta, cavum conversa cuspide montem
Impulit in latus: ast venti velut agmine facto
Qua data porta ruunt, & terras turbine perflant.

Incu-

Incubuere mari, totumq; à sedibus imis
Vna Eurusque, Notusque ruunt, creberque procellis
Africus.

Dehinc duobus verbis fluctuum vastitas, venorumque in eisdem concitandis, & convoluendis quasi nixus, & molimen divinitus exprimitur.

——— *Et vastos volvunt ad litora fluctus.*

In 2. Aggrediuntur Troiani turrim cœlo eductam demoliri. Perpendamus quâ mirifica celeritate verborum celerem prolapsum Maro demonstrarit.

——— *Concussimus alta*
Sedibus impulimusque, ea lapsa repente ruinam
Cum sonitu trahit, & Danaum super agmina late
Incidit.

Quid incitatius? quid volubilius fieri poterat? Istorum sermo est præceps, & frequentius interruptus propter impetus vehementiam, quæ hoc ipso quod nimium urget, inguam remoratur. Sic igitur Dido ad suos Carthaginienses in 4. Æneid. iam altum tenente Æneâ, quem ut apud se maneret nullis precibus misera mulier emollire quiverat.

Ferte citi flammas, date vela, impellite remos.

Similis tredidorum est oratio. Caicus in 9. cum Rutulorum exercitum Turno doctore adversantem tumulo prospicit.

Quinam globus, ô cives, caligine volvitur atra?
Ferte citi ferrum, date tela, scandite muros,
Hostis adest.

Sic cum nocte ruere pariter ille videtur 2.

Feritur interea vallum, & ruit Oetæa nox.

Et ille una cum Boue in 5.

Sternitur, exanimisque tremens procumbit humi bos.

Remigantium manuarumque labores, tardioribus numeris æmulatus est in 3.

Adnixi torquent spumas, & verbera vertunt.

Et ibidem

Cornua velatarum obvertimus antemnarum.

Ille versus de Polyphemo est sanè horrendus in 3.

Monstrum horrendum, informe, ingens, cui lumen ademptum.

Mezentium vide quomodo consistere faciat hoc carmine.

Hostem magnanimum opperiens & mole sua stat.

Pondo

porrò in 13. de Latino sene, qui furentem audacia, & iracundia Turnum iuvenem placare conatur.

Olli sedato respondens corde Latinus.

Sonus quoque non dicit anter est quærendus, & pro rerum licentia variandus, ut in magnis & grandibus gradiar in tardis & cogitabundis, in lætitiæ in mœstis moribus, in concitatis, & quietis sectatus. Et quia sonus ex verbis gignitur, conquirenda verba, ac in promptu habenda sunt verba consonantiora, sciendumque non minus verborum delectum esse quàm prætabilis, & sesuis poëmatis, quam eloquentiæ. Verum ex Rhetorum præceptis verborum discrimina cognoscentur; satis esto monuisse. Egregiè sonantes versus légimus Geor. 1 Inter prognostica videlicet tempestatis

Continuo ventis surgentibus, aut freta ponti
Incipiunt agitata tumescere, & aridus altis
Montibus audiri fragor, aut resultantia longè
Littora misceri, & nemorum increbrescere murmur.

In Æst. & hiber. hanc insignem pugnæ

Illi indignantes magno cum murmure montis
Circum claustra fremunt.

Consonantes, l, r, vocales, a, o, sonum creant, ut in illo.

Ut procul ille ater nigrantem fumus in aurem,
Quæ sese multa circum latè tempestate per auras
Mole ruit, sæpsili quidquid sulphuris intus
Spiritus pascit, glomerat se, & fœdat opacat.

Imò initium ipsum dictionis esse plenum illustre suppeditat soni, respondentis rei, de qua in quo verba ipsa, Horrentia Martis, Virum, horr. de ipso sono aspera bella indicant, rerumque dicendarum & gravitatem, & magnitudinem, ut superiores, illegro, &c. lenitatem, & tenuitatem vitæ pastoritiæ. Nisus in ea carissimum sibi Euryalum hostili corona cingitur, Ioan mentis variantem turbine lethi ut ait Catullus, *alacrem*, inquit,

Me me, adsum qui feci, in me convertite ferrum.

Mollis est versiculus propter vocalem è, soni tenuioris. Denique ne longus sim potest in his tribus multum natura, unumque cum altero ferè implicitum est, sese q; ne mutuò efficiunt: & cum unum quæritur, inveniuntur omnia. Teneamus igitur hoc, rerum diversitati, versuum dissimilitudinem quasi alio alioque vultu respondere oportere.

De Cavendis quibusdam Vitijs.

CAPVT XXXV.

Vitiosum & odiosum est cum in fine dictionis eadem syllaba, quæ prius in medio versum abhorrebat, Leonimos vocat. Exempla sunt obuia. Ouidius quidem nobili Poëta, benigne per imprudentiam excidentem. In oratione Vlyssis:

Ille Troia stetit, signa quæ tollere iussa
Et posuit nostro numina victa solo.

Et in Epistola Hermionæ ad Orestem:

Nec pietas vlla est, nec sanctæ cura pudicitiæ,
Quæ tibi non sæuo pectore victa iacet.

Aliud Horatium inuentum est, qui terminaret verbo syllabarum sex Sat. 3. lib. 2.

Quisquis luxuriæ, tristitiæque supervacuos

Deformitatem parit, cum ad finem conuenerint tres Dissyllabæ voces proximæ, quæ pulchrum non vetat Tibullus, Eleg. 6. lib. 2.

Semper ut inducar, blandis affectet mihi somnos

Imo hic versus habet quattuor dissyllabas continuas. Vitanda est item eiusdem litteræ vel syllabæ crebra iteratio. Notum Ennij carmen:

O Tite tute Tati tibi tanta tyranne tulisti.

Et illud Ciceronis:

O fortunatam natam me Consule Romam.

Monosyllabæ dictiones multæ non unum in locum coguntur, deformant versum, ut:

Non ea vis est, Aut se sanus viuere cum ea.

Cauendum ne statim ab elysione exordiamur, tum nihil temere in fine Quinci pedis elidendum. Breuitas, à duris multisque Collisionibus, & hiatibus omnino abhinendum est, nec plures duobus eiusdem versum recipiendæ sunt duris gratiam afferre videantur.

DE COMOEDIA.

Definitio Comœdiæ, & Tragicocomœdiæ.

CAPVT. XXV.

COmœdia est fabula dramatica, quæ ob docendam vitæ consuetudinem, civiles, & privatas actiones, non sine leporibus, & facetijs imitatur. Ab Epopœia, & Tragœdia, quæ publicas res, & heroum acta complectuntur, Comœdiam separant actiones civiles & privatæ. Præterea Epopœia non est dramatica: & Tragœdia sales, atque jocos nescit, qui risus pariunt: cum illa ad terrorem potius inveniendum, & commiserationem excitandam conferatur, quæ quidem dolorem & mœstitiam habent. Comœdiam Cicero scriptum reliquit, esse imitationem vitæ, speculum consuetudinis, imaginem veritatis. Quæ verba non tam ad Comœdiæ notionem evolvendam, quam ad eam commendandam pertinent. *Tragicocomœdia est confusio quædam ex Comœdia & Tragœdia: quando virorum contra legem Comœdiam illustrium, aut illustrium personæ parvas admiscentur.* Hoc verum esse in Amphitryone apud Plautum Mercurius significat, in qua Comœdiæ partes dentur Iovi.

Faciam ut commixta fabula Tragicocomœdia:
Nam me perpetuo facere ut sit Comœdia
Reges quo veniunt, & dii, non par arbitror.
Quid agitur? quoniam hic servus quoque partes habet,
Faciam proinde, ut dixit, Tragicomœdiam.

Finis Tragicocomœdiæ semper erit lætus.

Comœdiæ Etymon, origo, Ætates, genera.

CAPVT. XXVI.

COmœdia dicitur ἀπὸ τῶν κώμων, hoc est, à vicis: vel ἀπὸ τοῦ κώμου, hoc est, comessationis, & lasciviæ Deo hinc κωμῳδὸς, Comœdus, & κωμῳδοποιὸς sive κωμῳδοτρόφος, Poëta Comicus, Comœdiarum, scriptor, vel factor; fiunt enim à ποιέω facio. A rusticanis ad urbanos hoc modo profluxit Comœdia. Cùm Apollini Nomio, seu Pastorali ob frugum

agrestes, primum quidem circum ipsam aram, tum circum vicos, pagosque chorum cum cantibus lætabundi ducebant, seseque mutuis convitiis, alioqui similiter, à quibus essent læsi onerabant. Postmodum noctu civitates ingressi, plateas obambulantes, eodem modo ciues ditiores, ac potentiores accipiant, à quibus aliquid iniqui pertulissent: nominatim eos exagitantes, ac rumque mala facinora, & quas accepissent iniurias memorantes. Animadversum est, hoc ad homines à maleficijs propter infamiæ metum deterrendos proficere: inde potestas facta idem interdiu impunè commissendi, & compositis ad eam rem carminibus, si qui præstarent ingenio. Crevit paulatim negotium, noctique summam occasionem Poëtæ, Comœdias scriptitarunt, in quibus haud dissimulanter, & nominatim improborum ciuium mores, vitamque omni genere dictorum, contumeliarumque quam liberrimè proscinderent. Sed Veteris Comœdiæ haud una fuit. Alia enim nominata est vetus, quam sub Susarione fodigesserant, incipiente Crazino parribus, & actibus distinxit, ac disposuit: Aristophanes eidem quasi manum extremam addidit. Horat. hunc, item Eupolin, & Cratinum veteris Comœdiæ tanquam præcipuos auctores profert, simulque solemne illius in carpendis hominum vitijs narrat, & eius deinde locum Satyram tenuisse confirmat. Nec tantum reprehensione dignos, sed indignos, & insontes in Periclem, Socratem, Aristidem æque vellicabant. Versus Horatiani sunt hi è Sat. 4. lib. 1.

Eupolis, atque Cratinus, Aristophanesque Poëtæ,
Atque alij, quorum Comœdia prisca virorum est:
Si quicquid dignus describi quod malus, aut fur,
Quodve libidinosus, aut alioqui
Famosus, multa cum libertate notabant.

Hæc maledicentia, in qua potissimum chorus regnabat, cohibita & compressa dicitur, cum armis populi opibus, Resp. Atheniensis triginta tyrannis rum iugo cervices eo acta est supponere. Lata enim in ge integrum erat effectis per secutum foluria, afficientes vocare in iudicium. Hac ratione Poëtæ in officio potentiorum metus continuit, sublatusque est chorus, cuius supra dicebamus fuisse manus, ut in quoscunque liberè reprehensionum velut spicula conjicerent. Horat.

Sublesti

Successit vetus hi Comœdia vsu sine multa
Lande, sed in vitium libertate recidit, & vsu
Digna lege regi: lex XII. scripta, cluisque
Tum finire malum cantare latentes incipit.

Quid enim in vita Orchestis fiet, qua nullum aperte, & cum ignominia crimen dicere, quisquis hoc quondam verecundum, & nostrum dulce fuit, nuncupata est media: declinauit quam Nouam inducta est appellatio. Ergo, Comœdia, quæ neutrum facit ostendere, veteri similior fuit, sua quoddam reprehensioni retinens, quantum licebat loco parabole, quibus scripta, & dicta poëtarum malus aliquis crimine, aut pœna suspitione carpebat, admonitos de vitiis, & peccatis reddit correxerat: donec ipsa quoque in suspitionem odiorum, & immutatum veniens, potestatem reprehensionis omnem amisit. Post id exemplo Philippo imperante, arguendo ut personis plane consilijs, & facetijs ad delectationem primum petitis communem ac mores instruxerunt. Petita illa frequenter vera tractabat argumenta, & nunquam illa famam opprobandi, & inferendi non deliberandi habet: hæc citra amaritudinem jocunda, rarò quidem criminationum aculeos, nulla cum contumelia immittebat, & quæ portari, & de medio sumpto termoni similior, Iambici, & Trochaicis contenta verfibus: eam in nouos pleraque omnium formis uterentur. Menandrum ejus nouæ Comœdiæ principem habitum.

De Partibus Comœdiæ κατὰ τὸ ποιὸν, seu qualitatis.

CAPVT. XXVII.

SVnt quædam, quibus ipsa Comœdia quales sit: alia quibus velut extenditur. Illas partes. Qualitatis: illas Quantitatis non sine exemplo vocare possumus. Prioris generis sunt omnino sex: Fabula, Mores, Sententia, Dictio, Apparatus, Melopœia. Ac sine prioribus quatuor ne scribi quidem potest Comœdia. Et enim prius necesse est rem excogitare, quam nuncupamus Fabulam. Cum autem Fabula imitetur, con-

conuenit eam utique moratam esse, accurateque diuersorum hominum mores exprimere. Additur porro sententia, quoniam animi sensus, sententiamque per verba ostendere oportet. Et quia sententia constat verbis additur Dictio. Fabula comedia, id est, inuentio, fictione comica, vacat rebus admirabilibus ac prodigiosis, qualis frequentes in Epopœia reperiuntur, & nonnunquam in Tragœdia ostenduntur: neque enim illustres, graues, lugubres, terribiles, uno verbo Tragicas complectitur: verum ciuiles ac priuatas tantum. Mores ratione personarum sese admodum dissimiles habent: siquidem qui laudantur in aliis, & in uitiis non conueniunt, in aliis laudari non solent: & quia minime conueniunt, interdum uituperari etiam: sicuti cernimus in artibus fieri. Nam si plebeius peritè canat nobis, placet, laudem auferet: At hoc ipsum artificium in Rege displicet, ac reprehenditur. Mulierem decet bene nere, bene texere: uirum dedecet: non enim suæ hæc opera uirilia. Ita cum sit in seruo uirtus, & præstet, non furari uiro nobili, aut alioqui bene stolidum nullam parit. Itaque alij mores cæteris in aliis, & sui quique maximè commendant: ac diligenter uidendum est, quos mores cui affingamus. Quod ut possit Poëta, audiendus est ille Hor.

Aetatis cuiusque notandi sunt tibi mores,
Mobilibusq; decor naturis dandus, & annis.

Mores puerilis.

Reddere qui voces iam scit puer, & pede certo
Signat humum, gestit paribus colludere, & iram
Colligit, ac ponit temere, & mutatur in horas.

Mores iuuenilis.

Imberbis iuuenis tandem custode remoto,
Gaudet equis, canibusque, & aprici gramine campi;
Cereus in uitium flecti, monitoribus asper,
Vtilium tardus prouisor, prodigus æris,
Sublimis, cupidusque, & amata relinquere pernix.

Mores virorum.

Conuersis studijs, ætate, animoque, virilis
Quæritet, & amicitias: inseruit honori:
Commisisse cauet, quod mox mutare laboret.

Mores senum.

Multa senem circumueniunt incommoda: uel quod

Quærit, & inventa miser abstinet, ac timet uti.
Vel quod res omnes timidè gelidè, ministrat.
Dilator spe longus, iners, avidusque futuri,
Difficilis, querulus, laudator temporis acti
Se puero, censor, castigator minorum.

Senem mæstum & tristem esse, minimi refert. Quia verò comicus sermo simplicis est, sententias quoque non elatas, aut grandes postulat. Nullæ hic quæstionum discussiones, aut probationes exquisitiores. Dictio Comica nec ad Tragicam sublimitatem assurgit, nec ad humilitatem Mimicam descendit, sed temperamentum quoddam servat. Facilis, sperata, suavis, pura, elegans, simplex, & mediocri cum ornatu. Apparatus complectitur Scenam, & Habitum personarum.

De Partibus Comœdiæ ratione Textus, seu quantitatis.

CAPUT XXXVIII.

Quinque partes Comœdiæ numerantur, quibus imaginandò absolvitur Prologus, seu prolobium Protasis, Epitasis, Catastasis, Catastrophe. Epilogus. Omnia, quæcunque fabulam ingrediuntur, Actores. Ejus quidem actionis, quæ recitatur, vel obiectatorum, malevolorumque omnibus respondeatur. Sunt etiam [illegible] argumentum fabulæ enarrabitur [illegible] præstantur. Protasis primus [illegible] propositus, & narratur [illegible] ut ex inopinato exitu crescat fabulæ jucunditas.

Protasis actu Primo, interdum & eiusdem quoque comprehenditur. Epitasis, desinit [illegible] tur in Protasi incrementum. Sequitur [illegible] la, in qua turbæ excitantur, [illegible] est vigor, ac status fabulæ, [illegible] perturbatio. Catastasis Secundo & Tertio, interquando etiam quarto actu concluditur. Quintum Catastasis raro attingit. Catastrophe ultima pars qua fabula claudituꝛ, in qua res in melius commutantur. Sin ubi [illegible] pegary in tranquillitatem non expectatum convertit. Hæc partem actus Quarti, nonnunquam totum Quartum. Quintum semper occupat.

De actibus, Scenis & Auctoribus seu personis.

CAPVT. XXIX.

Actus est pars fabulæ continens diversas actiones ad finem tendentes partium. Non plures, aut minores pauciores. Quinque actus sive in Tragœdia, sive in Comœdia esse convenit, quod Horatius etiam docuit.

Neve minor, neu sit quinto productior actus
Fabula, quæ posci vult, & spectata reponi.

Primus quidem actus is est, seu argumentum fabulæ comprehendit. Alter est in actum deducit. Tertius impedimenta, & turbationes affert. Quartus has demonstrat, quæ res implicitas solvantur. Postremus has implicitas actiones dissolvit. Actus in scenas dividitur, quarum per actum tertium una scena absolvit: nisi aliquando in Tragœdia. *Est autem scena pars actus, in qua duæ pluresve personæ colloquuntur.*

Initium capit nonnunquam ab omnium ingressu in Scenam, nonnunquam ab unius tantum aut plurium alium intrante in Scenam superiorem. Finitur vel in eodem omnium, aliquando unius tantum. Vel si quis fuerit, qui scenam sequentem constituam sit, cum unus alterve de superiore Scena relinquitur. Scenarum numerus certus non est. Majorem Denario esse non oportet, nec Actoris plus Quatuordecim. Nomen Scenæ accepit, quasi alia quæ alia faciem sibi deponat, quæ plures cum eadem & suorum ibi consortia habeat. Scenici sunt ab umbris & tabernaculis appellati. Actores, qui & Histriones, & Scenici, & Ludiones, & Ludii, & Comœdi Græcis à simulanda per imitationem [illegible] dicuntur. Personæ in Comœdiis distinguuntur ætate, professione, officio, arte, sexu. Personæ, quæ primo actu introducuntur, neque amplius eumdem comparet: quales Sosia in Andria: quod quidem in Plauto nusquam fecisse Varro. Alia non prodeunt, verum loco loquuntur, aut clamant, quippiam: Alia necessario faciunt, ut est servulus Stroxa in Adelphis. Nam ibi Micio exiens, non exeuntem appellat, & illecebrosa. Alia apparent in Proscenio, nihil tamen, seu nihil loquentes: ut [illegible] in Militis, & Famuli in Andria.

DE TRAGOEDIA.

Notatio, & definitio Tragœdiæ: item qui fiat ut delectet.

CAPVT. XXX.

TRagœdiam nominatam παρὰ τῦ τράγος, ut sit quasi τράγος ὠδή, inter plures constat. Causa nominis incertior. Poterit etiam videri dari ab hinc ei appellationem id, quod spectata pisci (quibus est Tragœdia) cum ob cetera pro anime ingratis sacrificaretur, ardente iam ea re hinc scilicet (quæ huic Deo præerat) quoniam vineas lædebat) loco precum quis etiam calcaret, & quo illo benevolentiore uteretur, magisque propitio, re ejus dem petita, ac triumphus, deinde quæque per ea, & rebellantes reges, tolerandæ calamitates, ac postmodum non sine cautione habitæ, habendi victi reges, nonnulla ejusmodi tragœdiæ ejus celebrarent, quæque ab illustribus bellatoribus in præmium darent. Exemplo illius Thespidis qui primus tragicum ausus est scribere hoc genus. Item, quod forsitan ibi hirci multo pleno donabantur. Nonnullis placet τράγος à PRETIO non τρώγω, sed τρώγω, quasi τρώγος ὠδή, cantus pretiosus, quia pretiosa res videlicet ista inventio, quia materia, quia tristitia, quia personæ, quæ assumebantur. Dixi cur tragœdia vulgo, cur apud hircum, & pro præmio, τραγῳδία, cæptum dici, & iste earum opinionem de hirco, qui huic generi fabulæ materiam retulerit. Definitur hoc modo Tragœdia [illegible] illustrium personarum [illegible] & terrore [illegible] habens [illegible] Atque hic quidem finis illi [illegible] à Comœdia, ut per illustriores personas ab [illegible] con[illegible]

Tra-

Tragœdiæ, & Comœdiæ discrimina.

CAPVT. XXXI.

QVinque rebus potissimum Tragœdia & Comœdia differunt: Materia, Personis, Dictione, Affectibus, Exitu. In Tragœdia Actiones sunt grandiores. Quid enim aliud agis ibi, quàm de regibus, nisi de cruce, exilia, cædes: atque ut paucis comprehendam, valde horribilia, & ad memoriam sequentium seculorum admodum insignia: Quæ quidem res in eruditos se commiserit, ut Comœdia semper: sæpius admittitur, ut Comœdia nunquam. Comœdia res humiles, & civiles habet. Atque illa quidem magnorum fugiendam, hæc civilem, privatorumque vitam expetendam exprimit. Quin etiam dum miserias & fortunas amantium imitatur, honestatem utriusque sexus tuendam monet. Quod ad Personas attinet, Comœdiæ sunt ignobiles, obscuræ, civiles tantum. Cogitet Paterfamilias, Pamphilus adolescens, Davus servus, Phronesium meretrix, Lesbius parasitus. Tragicæ illustres viri, illustres fœminæ, Principes, Reges, Imperatores, & a pagis, & oppidis, illæ, ex amplissimis urbibus, & regibus accersitæ. Quod erat tertium, Dictio Comœdiæ verbis constat germanis, diurnis, quotidianis, figura minima. In Tragœdia oratio conficitur verbis elatis, sublimibus, sonantibus, tumidis, & communi consuetudine abhorrentibus. Omnia regnum sert, si graviter Tragœdia vocis, Hinc Tragicè loqui, Comœdiæ sermo est accommodatus. Interdum tamen & vocem Comœdia sibi, ut est apud Horatium:

Creditur, ex medio quia res arcessit, vt, olim
Tragicus plerumque dolet sermone pedestri.

Sequuntur affectus, qui in Comœdia sedationes sunt, ut Rosone Græci; in Tragœdia vehementiores, quos Perturbationes appellamus. Quod postremo loco posuimus, Exitus Comœdiæ lenior est, cum ejus initium plerumque sit paulò turbulentius, ac tristius; Tragœdiæ mœstus, ac funestus planè. Hoc perpetuò verum non est: Nam in Comœdia nonnunquam infelicem exitum invenias, quamvis non sine festivitate, & in Tragœdia felicem. Relinqui adhuc notanda duo. Versus

in agendo, non in narrando versatur, habetque eundem imitandi modum, & eodem spatio temporis finitur, totidemque, & iisdem partibus constat. Studiosis eloquentiæ plus multo prodest Tragœdia, quam Comœdia: quanquam hæc quoque non modicè prodest. Hauriunt inde verborum delectum, splendorem, gravitatem maximam, sententiarum pondera, amplificationum rationes, affectuum varietatem, & magnitudinem, omnis denique generis præclara, & ad docendum, delectandum, promovendum summè idonea ornamenta.

De Appellationibus Fabularum seu Dramatum.

CAPVT. XXXII.

In Abulis, seu Dramatis, sive illa Comœdia sive Tragœdiæ fuerint, nomina imponuntur vel à loco vel à re, vel à persona primarium partem in eis habente, quæ est præcipua inter omnes. Nomine Rei plura complector, nempe casum, eventum, fortunam, conditionem, & similia. Aliquando cum duæ plures Fabulæ de eodem, ad differentiam significandam conjungunt Personas, & Res, seu Locus, & sunt inscriptiones miscentur, Hercules furens Senecæ; quoniam alia est Tragœdia ejusdem, Hercules Oetæus.

De Bucolica Poesi.

CAPVT. XXXIII.

Bvcolica Poesis personas humiles illis quidem in Comœdia, verumtamen rusticas, & agrestes, non urbanas, quæ sunt paulo elegantiores, comminiscitur, & est umbra quædam seu quoddam simulacrum rusticanæ Comœdiæ: quandoquidem in duobus illis Poëmatum modis versatur; quorum alter μιμητικὸς dicitur, alter ἁπλοῦς, de quibus egimus. Prioris generis exemplum esto Eclog. 1. Tityre tu patulæ. Posterioris Ecloga 8. Pastorum Musam. Atque illis imitandi modis ei cum reliquis Poëseos generibus Epopœia, Epomœdia, Tragœdia societas est. Argumenta, & Personas sumit ab agris, & silvis, pastores, vinitores, aratores, olito-

olitores, accipiquè nomen potissimum à pastoribus, & iisquidem nobilioribus, bubulcis vide licet. Tractantur Bucolicis vota, gratulationes, laudationes, obtestationes, altercationes, cohortationes, pollicitationes, & conquestiones, gaudia, pompa, cantus, hilaritates, loci veritus omnia agrum olere debent. Ideò regnat in Bucolicis Hexameter, & præterea nullum genus carminis, propterea quòd his tractationibus videtur accommodatissimus, & cantilenis rusticis idoneus, nec ineptus actionibus, modò ne adsit grandiloquus, neve longiore ambitu circumducatur. Laudatur autem si Primus & Quartus pes integra voce exeat in arsin, præsertim Dactylica.

Tityre pastentes à flumine reijce capellas.

Quod diligenter custodivit Theocritus. Definitur Bucolica Poësis: *rusticorum actionum imitatio*. Fabula erit una & simplex, non tamen digressionem non admittet. Nec necesse erit semper esse Allegoricam. Nomina rebus apta fingemus: quæ à sciis à bonis auctoribus mutuabimur. Oratio vacabit splendore & ornatis gravitate, sententiarum acumine, iisque omnibus, quæ rem humilem adsentantur. Brit autem pura ac demissa in quo Theocritus antecellat Virgilio. Partes constituent quas, Principium & Narrationem. Interdum aliquid loco Epilogi adjungitur.

Bucolicorum Etymon. Origo, Partes, & Pastorum Genera.

CAPVT. XXXIV.

Dicta sunt Bucolica, *ἀπὸ τῶν βοῦκολων*, id est, à custodia boum, seu bubulcis; *βοῦς* enim bos est, *βόλος* vitulus. Non quòd de bobus & bubulcis in his tantùm agatur, cùm *κατ' ἐξοχὴν*, hoc est, per excellentiam, quòd præcipua animalia apud rusticos sint boves, & præcipui pastores bubulci. Pastorum alij dicti sunt *βουκόλοι*, id est, bubulci à bobus, alij *αἰγόλοι*, id est, caprarij à capris, alij *ovillones*, id est, opilliones ab ovibus, quasi ovillones quos Virgilius ultima Eclogæ Opiliones vocat. Alij Opiliones quasi ovipiliones, à pellendis ovibus dicti volunt, tres alij addunt *βουκόλους*, id est,

id est, subulcos. Quo ù Bucolici Poëtæ ferè non meminerunt, nisi quod quidam 10. Eclogæ Bucolicorum Virgilij, Tardi venere subulci, legunt, ubi alij bubulci malunt, & rectius: nam subulcorum neque Virgilius neque Theocritus meminit. Hinc poëmata βουκολικὰ, αἰπολικὰ, νομευτικὰ, nominata sunt, quæ tamen non semper sunt unius generis. Quod ad originem attinet, referunt Daphnim, cui nomen natalia dedere, in laureto enim editus legitur, à Nympha, cùm in Sicilia vaccæ, quæ Solis erant, paleret, perditissimè adamatum: quæ ei cæcitatis pœnâ, ut eâ amatæ, si amorem suum alterius pellueret consuetudine. Aliquanto post tempore filia Regis, cum, quod omnium pulcherrimus esset, quum deperiret: neque alio commento potiundi spes foret, vino ebrium, & oppr. Hinc Bucolicæ cantiones primùm cantari cœptæ sunt, quibus hoc oculorum Daphnidis incommodum materiam dedit. Aiunt à Stesichoro poëta Homerico ejusmodi argumentum tractatum primùm. Virbantur autem musico instrumento, quam Græci σῦριγγα, Latini ob hanc Fistulam nominant. Singulares primùm tubuli, mox inter cohærentes lino aut cera. Postremò ad septenos usque, magnitudine omnes inter se impares, sed proportione certa ad alæ figuram: In summo quæ inflabantur æquales, inæquales quæ exhibentes. Describit & materiam, & modum, & numerum Virgilio versu.

Est mihi disparibus septem compacta cicutis
Fistula.

Bucolica dividuntur à Virgilio in Eclogas, à Theocrito in Idyllia. Visum est quibusdam in Bucolico carmine esse Eclogas, & Idyllia, quod in Comœdia sunt Scenæ. Constat enim actum fuisse olim aeque exhibitum in Scena hoc quoque pœmatis genus. Quamobrem & Comicorum more prælecta putantur singulis, Eclogis sua nomina. Dicitur Eclogæ ab ἐκλέγειν, id est, à deligendo personas, res & sententias ex aliis, quæ lectis quoque verbis exponantur. Sunt qui propositionem vel narrationem qualemcunque, rerum ne quæ exponerem hac voce seu inscriptione significari velint. Idque

quæ probare nituntur ex Ausonio, qui Eclogas scripserit, & nominaverit etiam non Bucolicas, de vita humana, & cruciatu Cupidinis. Errant qui volunt Eclogam dictam ἀπὸ τῆς αἰγὸς καὶ λόγου, quod sint de capris, seu capraziorū sermone, & repugnat huic rationi scriptura, soret enim scribendum Æglogæ, non Eclogæ.

DE ELEGIACA POESI.

Vsus, Notatio, Inventor, Elegiæ.

CAPVT. XXXV.

PEntameter solitarius non reperitur; quanquam Virgilius usi Hexametro, quatuor continuos subjecit.

Hos ego versiculos feci, tulit alter honores.
Sic vos non vobis mellificatis apes.
Sic vos non vobis vellera fertis oves.
Sic vos non vobis nidificatis aves.
Sic vos non vobis fertis aratra boves.

Ausonius autem in sententijs septem sapientum, Thaletis Milesij dicta Pentametris includit, quos ob elegantiam, & utilitatem ad mores formandos adolescentibus ediscendos propono.

Turpe quid ausurus, te fore vide, time.
Vita parens, virtus gloria, mors meritus.
Quod fuerit nunc ut, dicere dilluvio.
Crux est si metuas, vincere quod nequeas.
Nil nimium. Sata bos, asper & hic animus.
Cum verò obiurgas, sic, inimice, iuva.
Cum falsò laudas, sic, & amice nocet.

Pentameter Hexametro subditus genus quoddam gignit, quod Elegiacum vocatur, Tibullus.

Te spectem suprema mihi cum venerit hora,
Et teneam moriens deficiente manu.

Elegiaco primum vel tristes, & luctuosæ mandabantur. Terentianus.

Hos elegos dixere, soliti quod claudere tales
Tristibus, ut tradunt, pejor esse modus.

Hoc ipsum nomen declarat dictum est enim ἀπὸ τῦ ἐλεεῖν λέγειν, vel ab ἐ, λέγειν, quod idem est, εἰ, εἰ, λέγειν, & utraq; locutione usitata est omnibus Tragicis.

gitis. Funebribus lamentationibus postremum invitam Elegiam insinuat Ovidius mortem Tibulli.

Flebilis indignos Elegia solve capillos,
Ab nimium ex vero nunc tibi nomen erit.

Progressu temporis res secundæ, optatæ, & quidquid animus ferret, Elegis scribi cœptum est: ut querelæ, expostulationes, preces, amores, vota, laudes, gratulationes, admonitiones, convivia. Horat. ad Pisones.

Versibus impariter junctis querimonia primum,
Post etiam inclusa est veri sententia campos.

Epicedia quoque, Epigrammata, & Epistolæ hac forma carminum conficiuntur. Iovianus Pontanus ad hymnos Elegiam convertit. Præcipiunt nonnulli in Elegiaco observandum esse, ut uno distichio sententia finiatur Ovidius.

Gentibus est aliis tellus data limite certo,
Romane spatium est urbis, & orbis idem.

Iam seges est ubi Troia fuit, resecandaque falce,
Luxuriat Phrygio sanguine pinguis humus.

Est tamen ubi sententia suspenditur, ut vel distichio sequenti, vel etiam tertio absolvatur. Ovidius in querela Nucis.

At postquam Flaram sterilem prabentibus umbram,
Vberior quavis arbore venit honor:
Nos quoque fructifera, si mox moda ponor in illa?
Cæpimus in patulas luxuriare comas.

Idem.

Sive malum potui tamen hoc vitare vocatus,
Seu ratio fatum vincere nulla potest.
Tu tamen è nobis usu iuvenilis longa,
Pars desidery maxima parve mei:
Sis memor, & si quas fecis tibi gratia vires,
Illas pro nobis experiare, rogo.

Sed illud maximè cavendum est, ne post duos versus ita pendeat sententia, ut verbum in tertium usque versum reservetur.

Virtutes, & Artificium Elegiarum.

CAPVT. XXXVI.

ORatio Elegiaca tersa sit oportet, lenis, ingenua, perspicua, morata, tenera, affectibus rebusque Pathetica,

tiæ, & sententijs exquisitis minimè obfuscata, atque impedita. Mitificè eam ornant frequentes commiserationes, conquestiones, exclamationes, apostrophæ, prosopopœiæ, seu fictæ personæ, excursus, & παρεκβάσεις seu breves & cum aptè cohærentes digressiones: non modicum eidem decus accedit per allusiones ad Apophthegmata. Ornatur etiam inductionibus & exemplis: exemplis, inquam, non modò à simili, verùm etiam à dissimili, & contrario interdum ad comparationem adhibentur. Interjiciuntur item sententiæ, tum breves, cum acutæ, quibus id, quod est propositum, confirmatur. Magnum imprimis Elegiæ decus est, antiquitatis aliqua significatio. Quò brevius, paucioribusque verbis antiquitates hujusmodi, sive ad fabulam, sive ad historiam, sive ad aliquem priscum ritum, morem ve pertinent, efferuntur, eò venustius carmen redditur. Synalephæ, si usquam alibi, hic vitandæ sunt: frequentes item Ecclipses: multum quippe fluentes illas hiatus carminis delicias remorantur, atque imminuunt quodammodo, & sunt tanquam vortices ac scopuli quidam, ut in hoc Hexametro vi erit est:

Aut abeuntis ibus suprema anima habitum in aura.

Præterea & sibilus, ut Muretus animadvertit, elegantiam quandam judicavit esse in ejusdem syllabæ continuatione: lib. 1. Eleg. 1.

Me mea paupertas vitæ trahit ire per omnes,
Ipsa feram teneras mature tempore vites
Rusticus, & facili grandia poma manu.

Eleg. 3.

——— *Nam posse mederi*
Multa docet templa picta tabella tuis.

Eleg. 4.

Nudus & æstivi tempora sicca cani.

Fit porrò suavior, si Monosyllabum præcedat:

Me mea paupertas.

Idem Poëta Penthemimerim crebro negligit in Hexametro, & extrà dubitat quandam jucunditatem aucupatur. Subjungemus aliquot testimonia. Lib. 2. Eleg. 2. 3.

Non frequitur pretio pecudum, non quæritur pomum

Hic

Illic est cui cum rapax mors venit amanti.
Tisphoneque impexa feros pro crinibus angues.

Et Propertius id fere facit lib. 1. Eleg. 2.

Aspice quos submittit humus formosa colores.

Eleg. 5.

Quod tibi vis infaste novi sint ire furores?

Lib. 2. Eclog. 8.

Sed vobis facile est verba & componere carmen.

Ovidius interdum Cæsuræ subdit enclitisam, & non injucundum carmen efficit. Iucundius autem quando idem sit post Eoncemimeriu, vt in Primo, & Quarto versuum qui sequuntur.

3. Fastorum.

Sole tamen vineque calent, amoeque precantur.

Ibidem.

Iussa facit, ventoque ratem committit & undis.

4. Fastorum.

Pallor abit, subitus que videt in corpore vires.
Imminet huic, sequitur, parens similisque fatetur.
Nec te aquor, vipere que ubi sua crabile fundent.

Tam Virg. Eclog 8.

Manalus argutumque canunt, pinusque loquentes.

OBSERVATIONES ALIQVOT de Pentametro.

1. Prius Hemistichium absoluitur syllaba longa, quæ dictionem finiat. Nam cæsura Penthemimeris hic necessaria est, & vitiosum est hoc carmen à Diomede positum.

Hac quoque nostra sententia mentiretur.

2. Elisio & Collisio in omni Cæsura Penthemimeri sunt duriusculæ, ut in hoc versu Catulliano.

Troia virum, & virtutum omnium acerba cinis.

Item.

Non desistere amare, omnia si facias.

3. Neutrum Hemistichium apte desinit in dictionem Monosyllabam. Catullus.

O dy reddite mi hoc pro pietate mea.

Idem.

Aut sicero, hæc à te dicta, facta, fuit.

Hinc duæ sunt exceptiones.

Cum

Cum eam altera Monosyllaba antecedit. Ovid.

Premitasi studio consequar ista, sat est.

Idem.

Magna tamen spes est in bona tanta Dei.

2. Aut cùm in dimensione coalescit cum dictione præcedente, idque per collisionem ut,

Nomina mutarunt, hic Deus, illa Dea est.

Et sollum cultum in civitate sua est.

3. Addunt nonnulli cum Monosyllabam vocem antecedit Dissyllaba. Martialis:

Sunt hæc vitia quidem Dole, sed mea sunt.

Ovidius.

Omnis, ait, magnus, culpa, Deus, sceleus est.

DE FINE VERSVS PENTAMETRI.

4 Pentameter versus claudituꝛ dictione Dissyllaba elegantissimè Propertius.

Non datur ad sanos currere lata viros.

Rarius, sed non viciosè, Tetrasyllaba, Pentasyllaba, Hexasyllaba.

Tetrasyllaba. Mart.

Dantur opes nulli, nunc nisi divitibus.

Pentasyllaba. Ovid.

Livet cum forma magna pudicitia.

Hexasyllaba. Propert.

Proventus rerum nunc sunt animositia

Trisyllaba diminutè, nisi impetus quidam, aut affectus, vel sententia exprimatur. Propert.

Caput impositu proijt amor pedibus.

Tibullus.

Flaturaia nostros ventus agat ignes.

Vel nisi præcedat Monosyllaba. Propert.

Absumam vestros impius in lacrymis.

Martialis.

Sunt duo qui lusus hos Thetis, aut dolcit.

Vel in epigrammatis, ubi sentus argutia magis spectatur. Martialis.

Delicia populique furens domina.

De Lyrica Poesi.

CAPVT. XXXVII.

CVm olim uno genere formaque decurreret Lyricum, ob majorem voluptatem, dissimilibus numeris, & vario pedum discrimine, ita temperatus est postea, ut innumerabiles Lyricorum carminum species extent. Commendatur, & ab aliis partibus Poëseos quasi secernitur suavitate. Nam ut in carmine Heroico dominatur, & eminet gravitas, in Bucolico simplicitas, in Elegiaco teneritas & mollities, in Iambico, & Satyrico acrimonia, & acerbitas, in Comœdia joci, in Tragœdia πάθος, in Epigrammatis acumen, sic in hoc carminis genere Poëta se totum ad diliniendas hominum mentes varietate, & brevitate versiculorum, ac totius cantilenæ exquisita vocum elegantia, nitore, sono, concinnitudine numerorum, descriptione rerum suapte natura maximè delectabilium fingere, & accommodare consuevit.

De Nominibus Lyricorum versuum.

CAPVT. XXXVIII.

QVod hæc carmina cum cantu, & ad Lyram pronuntiari solerent, à canendo, ᾠδαὶ (& forma diminutionis ᾠδάρια, parvæ odæ, seu odulæ) ut latinè carmen eadem ratione, καθ' ἐξοχὴν ab instrumento musico, Lyrica, & vates Lyrici cognominati sunt. Dicuntur præterea Græcis appellationibus μέλη, μολπαὶ ἄσματα, quarum eadem est potestas quæ primi illius: cantus enim iis signatur. A Melos fit Melicum, quod pro Lyrico usurpatur. Lyricum à laudatione, atque votis appellatur Hymnus. Pindari Odas inscriptas videmus εἴδεσι, quasi Poëmata sint rerum imagines quædam, ut vox Latinè sonat, Formæ, Species, hinc εἰδύλλια, Formulæ: fortassis Formulæ poëmatis, seu Parva poëmata: qualia de Græcis fecit Theocritus Syracusanus, de Latinis Ausonius.

De Partibus Odarum.

CAPVT. XXXIX.

CArmen Lyricum, quod scholiastæ Pindari tradiderunt, antiquitus tantùm erat Monostrophon, posterius tribus partibus constare cœpit: Strophe, Antistrophe, & Epodo. Laudes quippè Deorum Dearumque carminibus comprehensas, aram circumiens chorus decantabat. Primum amb tum, quo sinistrorsum ingrediebantur, στροφὴν, Conversionem alteri quem dextrorsum redeuntes cõficiebant, ἀντιστροφὴν, reversionem: ipsa cantica Oden, & Antoden vocabant quæ quidem ab illis itionibus, & reditionibus etiam Strophæ, & Antistrophæ. Tandem in medio, & velut in conspectu Deorum quiescentes quod reliquum erat cantus persoluebãt id ἐκ τῦ ἐπᾴδεσθαι τῇ στροφῇ χωρὶς τῆς στροφῆς, quod accineretur cæteris partibus, sive διὰ τὰ μετὰ τὴν στροφὴν ᾄδεσθαι quod post Strophen canebatur, ἐπῳδὸς dicebatur, Strophæ & Antistrophæ eosdem, ac eisdem versibus, pariserè numero syllabarum componebantur: Epodus alios, vel plures, vel pauciores, quàm ille recipiebat. Si quando Oda plures Strophas, & Epodos haberet, in sequentibus præcedentium ratio custodiebatur. Et hic quidem mos Græcis fuit. Quod verò præscriptum est Odis Horatianis: Ode dicõlos, tricõlos, distrophos, tetrastrophos, &c. declarat ex duobus, tribus, aut quatuor diversis generibus conflatas esse: & aliquando post Secundum, interdum post Tertium, aut Quartum carmen Reversionem fieri ad primum genus.

A compositione carmen dicitur.

Monocõlon, Latinè uniforme seu unimembre, quod constat ex Vno genere carminis: ut, cum omnia Hexametra, Iambica, vel Asclepiadea sunt.

Diacolon, quando Duo carminum genera miscentur: ut, Hexametrum cum Pentametro: Glyconium cum Asclepiadeo.

Tricõlon, cum tria miscentur genera. Sic Tetracõlon cum quatuor.

A Re

A Reversione carmen dicitur.

Distrophon, cum post secundum versum, ad prius genus revertimur: ut, in Elegiacis.

Tristrophon, cùm post Tertium versum fit ad primum reditus.

Tetrastrophon, ubi post Quartum versum fit reditus ad primum. Exempla sunt apud Horatium, qui ultra hunc numerum non excedit.

Pentastrophon, cùm post Quartum versum fit regressio ad primum. Exempla apud Prudentium in Romano, & Eulalia reperiuntur.

A numero syllabarum dicitur.

Adonium carmen Pentasyllabum. Glyconicum Heptasyllabum, Phalæcium Hendecasyllabum, quod nomen etiam Sapphico convenit.

Ab inventore carmen dicitur.

Adonium. Sapphicum, Glyconicum. Phalæcium. Asclepiadeum. Pherecratium. Pindaricum. Aristophanicum. Alcmanicum. Alcaicum. Hipponacticum. Archilochium.

A numero versuum carmen dicitur.

Distichon. Tetrastichon. Hexastichon. Ogdoastichon. Decastichon. Dodecastichon, &c.

A materia carmen dicitur.

Heroicum. Elegiacum. Satyricum. Comicum. Tragicum. Bucholicum Georgicum. Epitaphium. Epicedium. Epinicium. Epithalamium. Genethliacum, &c.

A Pede crebriore carmen dicitur.

Dactylicum. Iambicum. Trochaicum. Anapæsticum. Choriambicum. Ionicum. Pæonicum. Antispasticum.

A depositione carmen dicitur.

Catalectum. Acatalectum. Brachicatalectum. Hypercatalectum, de quibus in Prosodia.

A mensura carmen dicitur.

Monometrum. Dimetrum. Trimetrum. Tetrametrum. Pentametrum. Hexametrum.

Eteostichon carmen dicitur, quod annorum numerum continet.

Hemeroslichon, quod dierum numerum habet.

Acrostichis, cujus initiales versuum literæ ordine collectæ certum sensum præbent. In Acrostichide Servatoris nostri eulogium inclusit Sibylla, quam legerat

Cicero, meminitque tam celebris carminis in libris de Divinatione. Idem nonnunquam in medio & fine versuum fit.

DE HYMNO.

Definitio Hymni.

CAPVT. XL.

HYmnus, propriè si loquamur, *nihil est aliud quam ἢ εἰς θεὸν ᾠδὴ Dei laus per carmen, sive cantus in Deum*, sicut Scholiastes Sophoclis definivit. In qua quidem Poëtis vates Christianus cupidè, & cum lætitia versari debet: est enim tum propter rem subiectã, tum propter quandam divinam delectationem nobilissima. Etsi Hymnus propriè Dei Opt. Max. laus est, licet tamen nobis etiam Divos, hoc est, eos, qui ex hac arumnosa hominum vita demigrantes, in cœlum recto itinere pervenerunt, & ab Ecclesia Catholica præcipua veneratione, templis ædificatis, diebus festis, & precibus & cœremoniis anniversariis coluntur, Hymnis celebrare, pro illis commentitiis, ac detestandis Ethnicorum numinibus, Ioue, Mercurio, Baccho, Iunone, Pallade, Venere. Ita videmus quotidie sacris in ædibus, Hymnos de gloria & virtute cœlestium a piis, sanctisque viris conscriptos decantari. In quibus quanquam verborum pigmenta & sermonis puritatem non cernimus, pietatem tamen reveremur ac suspicimus.

De Hymnis in Deum Opt. Max.

CAPVT. XLI.

DEum esse unum in essentia, trinum in personis, omnes qui sumus Christiana disciplina imbuti credimus. Licebit ergo Poetis Deum modò ut Vnum canere, eique bonorum omnium summam perfectionem & copiam tribuere, modò singulas Personas seorsum celebrare, & religiosè ac timidè proprietates earum, quibus distingui solent, explicare.

Visum hic perelegantem M. Antonii Mureti Hymnum, quibus apponere in S. Trinitatem.

O nullu hominum pervia sensibus
Natura penitus sola capax tua,

Cuius condita sunt omnia numine,
Æterna & monas & trias.
Nate aquaue Pater, Nateque par Patri,
Et manans ab utroque inclyte Spiritus,
Circumfusa tuo nubila lumine,
Nostro discute pectore.
Da mens per speculum cernere te queat
Nostra, & posthabitis te petat omnibus,
Eiusque tuis pendeat, & tibi
Soli dedita serviat.
Tu clemens miseris da veniam Pater:
Tu Fili miseris cerne viam ad Patrem:
Tu sanctum miseris Pneuma vagantibus
Præfer conspicuam facem.
Simplex atherij numinis Vnitas,
Quæ distincta eadem est, veraque Trinitas,
Æternis vigeas semper honoribus,
Et terra simul & polo.

De Hymnis in Divos.

CAPVT. XLII.

IN Hymnis Divorum eligemus unum aliquod factum, unam aliquem præclarissimam virtutem, seu plures, prout longi esse in animum induxerimus, & illam illatue, quam potissimum suavissimè & elegantissimèque prosequemur. Licebit autem vel simpliciter extollere, & admirari Sanctum: vel tum hoc facere, cum ipsis laudibus brevem precationem annectere: qua id ab illo petamus, quod ipsum in primis Deo annuente, nobis concedere velle existimabimus. Interdum tantummodo aliquid rogare Divum toto Hymno possumus, quamvis ejusdem laudes nunquam non intercurrent, & usitatum esse omnes nôrunt laudare eum, à quo quid petas. Non indigent Cœlites nostris laudibus: at nos eorum beneficiis indigemus. Initium Hymni venustum est, quando cæteros mortales invitamus ad Sanctorum nobiscum concordibus votis modulanda præconia: cum salutamus eosdem, ut Prudentius Bethlehemitas pueros.

Salvete flores Martyrum,
Quos, lucis ipso in limine,

Christi insectator fustulit.

Item cùm exordimur ab Exclamatione. Exclamationibus autem, & admirationibus totos interdum Hymnos complere licitum est. Iam verò Hymnis Ecclesiasticis perpetuò eam clausulam adjungi animadvertimus, qua Patri, Filio, & Spiritui sancto, gloria, honorque attribuitur, his aut similibus rationibus.

Deo Patri sit gloria,
Eiusque soli Filio,
Cum Spiritu paraclyto
Et nunc, & in perpetuum.

Hoc servavit Hieronymus Vide Hymno in D. Homobonum.

Regi tamen sit gloria
Horum dator munerum.
Qui trinus, unus, omnia
Regnat Deus per secula.

Et Sannazarius in divum Gaudiosum.

Laus tibi cœli Pater, atque principi,
Omnium rector simul & creator,
Quem fides vari studiosa trinum,
Credit & unum.

Et Muretus omnes hymnos suos ita concludit.

Simplex atherij numinis unitas,
Quæ dissidentem non est, veterem trinitas,
Æterna vigeat semper bonitas,
Et terra simul & polo.

Idem, Hymnum in D. Sylvestrum Pontificem Max. festivè admodum inchoavit ab Apostrophe ad urbem Romam. Scimus autem hoc esse insigne orationis ornamentum apud Rhetores primo etiam apud Poëtas.

Prisca Roma ducis dessisti laudibus
Efferre immodicis, quis vel da manus
Fines imperij protulerint tui
Quacunque Oceanus patet.

Hic, solus tibi plus contulit omnibus, &c.

Præterea Hymnus in die Epiphaniæ, est colloquium elegans & pium inter Poëtam, & Magos interrogat Poëta, quæ ipsos causa & patrio solo huc adduxerit, quem quæsitum venerint, cui munera apportent. Respondent illi ad singula. Tum rursus percunctatur, quid singula dona sibi velint? Id Magi explicant. Hym-

pus ita distinctus sequitur.

Poëta.

Qua vos emissa Magi, dicite, perpulit
E vestra uiter huc carpere finibus ?
Quem tanto studio quaritis anxij :
Quoue hac munera pertinent ?

Magi.

Nos stella insoliti luminis huc trahit,
Et dux certa viam perpetuò prait,
Iudæa populis quæ cupientibus
Regem, significet datum.

Poëta.

Auri illhæc, sed enim quid sibi pondera,
Myrrha mirificus quid sibi vult odor.
Aut quæ, cùm populus sacra Deo facit,
Arui Thura solent dari ?

Magi.

Rex auro colitur, Thura Deum decent.
Nostri myrrha homines post obitum linunt.
Huic ergo hac pariter munera congruunt.
Qui Rex est, & homo, & Deus.

Cavenda sunt ὁμοιοτέλευτα in Dimetris Iambicis, quæ in Ecclesiasticis Hymnis perpetuò solent anxie que servari. Nec mirum quandoquidem leporem similiter quæsitum studiosè videmus in aliis plurimis, quæ leguntur, & canuntur in templis. Si inciderint cum aliqua festivitate, non erunt reiicienda, tanquam absolutè semperque vitiosa. Investiganda autem, & continenter usurpanda nequaquam.

Metra, & longitudo Hymnorum.

CAPVT. XLIII.

HOmerus, & illo major natu Orpheus, & Callimachus, carmine Hexametro hymnos per multos in Deos, Deasque longius versibus condiderunt, qui ad Cytharam canebantur. Hos fœliciter imitata sunt eodem carminis genere recentiores nonnulli. Vidi præterea, sicut ante eum Ioianus Pontanus, Elegiacum carmen adhibuit, cum in Christum è cruce pendentem Hymnum faceret. In Hymnis Ecclesiasticis ferme Lyrica

tantum metra frequentantur, & ex horum generibus, ut plurimum Iambica Dimetra Acatalecta, itemque Sapphica. Hymni, qui Hexametris versibus fiunt, ut plurimum sunt longissimi. Aliorum generum plerumque contracti sunt, & non ita multorum carminum. Quanquam Aurelius Prudentius pœne semper consistat longissimos. Certâ mensura constitui non potest. Ex una Strophe (sit quippe licet appellare qualemcunque versuum quaternionem) non fit Lyricum, nec Hymnus. Ex duabus apud Horatium legimus Sapphica lib. 1. Ode 30.

O Venus Regina Cnidi, Paphique,
Sperne dilectam Cypron, & vocantis
Thure temulto Glycera decoram
Transfer in ædem:
Fervidus tecum puer, & solutis
Gratia Zonis, properentque Nymphæ,
Et parum comis sine te Iuventas,
Mercuriusque.

Et ejusdem libri Ode ultima.

Persicos odi puer apparatus:
Displicent nexæ philyra coronæ.
Mitte sectari rosa quo locorum
Sera moretur.
Simplici myrto nihil allabores
Sedulus cura: neque te ministrum
Dedecet myrtus, neque me sub arcta
Vite bibentem.

Et lib. 3. Ode 21.

Mentium custos, generumque virgo,
Quæ laborantes utero puellas
Ter vocata audis, adimisque leto
Diva triformis:
Imminens villæ tua pinus esto:
Quam per exactos ego lætus annos,
Verris obliquum meditantis ictum
Sanguine donem.

De Iam-

De Iambico carmine.

CAPVT XLIV.

IAmbicum carmen παρὰ τὸ ἰαπτίζειν, id est, convitiari, probra jacere nonnullorum esse contendit Aristoteles. Iambea poësis potissimum exercetur in objurgationibus, reprehensionibus, vituperationibus, detestationibus, quorum omnium materia sunt vitia, scelera, flagitia, mali mores denique: item quæcunque non decent, aut aliena sunt virtutis, gravitatis, honestatis. Vsurpant etiam Iambum, et Iambi id munus proprie, in laudatione, in gratulationibus Catullus, & Flaccus. Hic Phaselum suam prædicat, & pemmulam Sirmionem. Hic vitam rusticam.

Beatus ille, qui procul negotiis,
Vt prisca gens mortalium,
Paterna rura bobus exercet suis,
Solutus omni fœnore,
Nec excitatur classico miles truci,
Nec horret iratum mare.
Forumque vitat, & superba civium
Potentiorum limina.

Nomine Iambi seu Iamborum eruditis cum pectam versus sæpenumero appellatur. Hac eadem voce intelligitur & illud genus Senarii, quod ubicunque pedem Spondeum postulat, loco Iambi, quem tamen Spondeum præcedat Iambus. Quod hic eo fari oportet, ne versus nimia tarditate non languescat. Quanquam Græci quibus est nihil negatum, & Severinus Boetius lib. de consolat. Philosophiæ Spondeum Quinta sede collocare non verentur.

Quisquis profunda mente vestigat verum,
Da fide velatas intimi honores sui.

Huiusmodi versus Scazontes, seu choliambi, quasi dicta, claudicantes seu laudi, aut mutilati Iambi vocantur: (priores enim qui Iambo finiuntur, Recti dicuntur) quibus persæpe utitur Martialis. Etenim cum versus Iambicus ad maledicendum reperiatur aptissimus, tum in hoc uno negotio supra cæteros isti Scazontes excellunt, de utroque Ovid. 1. de rem. d.

Liber in adversis hostes fringatur Iambus,
Non celer, extremum sen trahat ille pedem.

De Jambicis, & Trochaicis Comicis, seu mixtis.

CAPVT. XLV.

POëtæ Comici ut quotidianum sermonem imitarentur, & populi plausum captarent, orationemq; prosæ similimã redderent, locis omnibus in utroque carminis genere præter Iambum, & Trochæum pedes Proprios, usurpant promiscuè Improprios pedes quatuor, Tribrachim, Spondeum, Anapæstum, Dactylum, excepta Ultimâ regione, quam in Iambicis Iambus, in Trochaicis Trochæus semper occupat. Exemplum Iambici Trimetri Acatalecti habes Scen. 1. Act. 1. Andriæ *Quod plerique omnes faciunt adolescentuli.*

Et quæ sequuntur. Trochaici verò Tetrametri Catalecti Scen. 4. Act. 1. ejusdem Comœdiæ.

Audivi Achillis iamdudum: Lesbiam adduci iubet, &c.

Sed hæc Comicorum & Tragicorum veterum licentia est, quam Græci Tragici, & Latinus Seneca, non putarunt sibi concedendam. Comici ut populo similiores fierent, nec ab ejus sermone multum recederent pro personarum & temporis ratione & respectu, miscent Iambicis Trochaicos, Octonarios Senarios, Catalectis Acatalectos.

De Satyrica Poësi Nomen, & Origo.

CAPVT. XLVI.

Satyra prima est hominum ferarum, fluctus, ad reprehendendos mores corruptos, & accusandam vitæ improbitatem comparata. Satyræ appellatio undenam facta sit, necdum plane certo affirmari potest. Alii ex lancis genere indictam esse quibusdam placet: illo nempe quo sacris cerealibus primitiæ inferebantur fructuum diversorum. Sic in Satyra, inquiunt, variæ ac diversæ res serebantur solent, quibus illa velut expletur & satiatur. Hinc itaque à tanquam Satyram, quasi Saturã appellari visum est. A saliendo quoque dictam, credidêrunt aliqui, ob argumentorum varietatem. Per quam fit, ut more Satyri animantis illius sine modo atque ordine hinc illuc ferri, rapi, & volitare videatur. Quid si ab ipsimet Satyris

ris? quando in hoc poemate videmus. Diis illis petulcis, lascivis, dicacibus digna proferri? Primus Satyrographus fuit Lucilius, major avunculus Pompeii Magni, hic in civium vitiis liberrimè, ac falsissimè accusandis, primò Iambis usus est: Deinde Senariis in Hexametros mutavit, quia hic versus narrationi congruebat magis. Post Lucilium numerantur, Terentius, Varro, Horatius, Persius, Iuvenalis.

Argumenta, finis, utilitas Satyræ.

CAPVT. XLVII.

QVemadmodum priscæ illius Comœdiæ, item Iamborum, & quorundam Epigrammatum, ita Satyræ quoque materia dici potest turpitudo vel risu digna, vel odio. Quocirca si quid ridiculum, aut odiosum non est, habet autem luctum, terrorem, commiserationem, ut res Tragœdiarum, in Satyram minimè cadit. Irridet & exagitat Satyra inertes, parasitos, deformes, loquaces, ingratos, libidinosos, potatores, avaros, fœneratores, sicarios, fures, adulteros, &c. Rectè fecerit, qui morbos animi Satyræ subjecerit, quod in his non secus occupata est, quàm Medicorum ars in doloribus, vulneribus, & ægrotationibus corporum. Proponit utraque sibi sanitatem, sed illa oratione, illa potionibus & herbis. Medicinas ambæ ægrotis faciunt amaras insuaves, & ingratas, secant, urunt, non parcunt. Satyra utimur ad homines absterrendos à vitiis, & ad virtutem objurgatione, irrisioneque impellendos. Ex quo patet, quanta sit ejus utilitas: Corriguntur nimirum perversi, & reliqui aculeos Poëtarum istorum metuentes, à nequitia, & scelere longius refugiunt. Et quoniam amore virtutis abstinere se à pravis actionibus nolunt, formidine hujus pœnæ, & infamiæ, quod nolunt id facere compelluntur. Veruntamen joci, & sales Satyrici, carere obscœnitate rerum, verborumque debent, & crimina libidinesque ita reprehendi, ut nedum animos reorum purgare volumus, alios interim sinceros, & innocentes collutulemus, & ad morum turpitudinem quasi invitemus. Diligentior hac in re Persius, & severior quàm Horatius & Iuvenalis.

Artificium

Artificium Satyræ.

CAPVT. XLVIII.

DOcuimus Satyram quandam esse Medicinam: quapropter ne ea ob amaritudinem ab ægrotis statim respuatur, imitandi erunt Medici nobis, de quibus ita Lucretius.

Nam veluti pueris absinthia tetra medentes
Cùm dare conantur, prius oras pocula circum
Contingunt melli dulci flavoque liquore,
Vt puerorum ætas improvida ludificetur
Labrorum tenus, interea perpotet amarum
Absinthi laticem, deceptaque non capiatur,
Sed potius tali tactu recreata valescat.

Eodem prorsus modo illinendæ sunt quibusdam suavitatibus objurgationes Satyricæ, ut æquiore animo excipiantur: jocis nempe & facetiis, quibus quodammodo animi ad hanc alloqui amaram potionem exhauriendam præparantur, & inducuntur. Sed oræ poculi, nimirum urbanitate ista condiuntur, & tum demum sentitur medicamenti amarities, cùm est in ipsa viscera demissum. Et quamvis ad virtutem cohortari, à vitiis autem avocare magna contentione debeat Satyra, non ideo tamen eam de ipsis disputare convenit: quod munus Philosophiæ relinquendum est, quæ & magistra virtutum, & vitiorum sola explicatrix habetur. Versutum, sagax, callidum, dilertum, acutum ingenium hic requiritur, & à leporibus minimè abhorrens, atque alienum. Partes certas nullas habet: aliquando insinuatione, sæpius abrupto, & inciato Principio utitur. Et licet abrupta Principia sint, ad totius tamen corporis compositionem pertinere debent: semperque loco Exordii aliquid esse necesse, quod ad ea, quæ sequuntur facilem comparat benevolumque audicorem. Horatius principio Satyræ primæ id proponit, quod ubi longa exemplorum enumeratione probavit, apte concludit. Satyram integram in Poeseos studiosorū gratiam libuit asscribere.

Qui fit, Mæcenas, ut nemo quam sibi sortem,
Seu ratio dederit, seu sors objecerit, illa
Contentus vivat, laudet diversa sequentes?

Q fier-

O fortunati mercatores, gravi annis
Miles ait, multo iam fractus membra labore.
Contra mercator, navim iactantibus Austris,
Militiae est potior. Quid enim? Concurritur: horae
Momento, aut cita mors venit, aut victoria lata.
Agricolam laudet iurus, legumque peritus,
Sub galli cantum Consultor ubi ostia pulsat.
Ille datus vadibus, qui rure extractus in urbem est,
Solos felices viventes clamat in urbe.
Cetera de genere hoc (adeo sunt multa) loquacem
Delassare valent Fabium; ne te morer audi:
Quorsum deducam? Si quis Deus, en ego dicat,
Iam faciam quod vultis: eris tu, qui modo miles,
Mercator; tu consultus modo, rusticus: hinc vos,
Vos hinc, mutatis discedite partibus, eia
Quid stas? Nolunt. At qui lices esse beatis.
Quid causae est merito quin illis Iupiter ambas
Iratus buccas inflet? neque se fore posthac
Tam facilem dicat, votum ut prabeat aurem?
Praterea: ne sic, ut qui iocularia, videns
Percurram (Quamquam videntem dicere verum
Quid vetat?) ut pueris olim dant crustula blandi
Doctores, elementa velint ut discere prima:
Sed tamen amoto quaeramus seria ludo.
Ille gravem duro terram qui vertit aratro,
Perfidus hic caupo, miles, nautaque per omne
Audaces mare qui currunt, hac mente laborem
Sese ferre, senes ut in otia tuta recedant,
Aiunt: quum sibi sint congesta cibaria, sicut
Parvula (nam exemplo est magni formica laboris)
Ore trahit quodcunque potest atque addit acervo
Quem struit, haud ignara, ac non incauta futuri.
Quae simul inversum contristat Aquarius annum,
Non usquam prorepit, & illa utitur ante
Quaesitis parcis, quamvis te neque frigidus aestus
Demoveat lucro, neque hyems, ignis, mare, ferrum,
Nil obstet tibi, dum ne sis teditior alter.
Quid iuvat immensum te argenti pondus, & auri
Furtim defossa timidum deponere terra?
Quod si commimas, vilem redigatur ad assem.
At ubi id sit, quid habeat pulchri constructus acervus?
Millia frumenti tua triverit area centum,

Non

Non tuus hoc capiet venter plus quam meus. ut si
Reticulum panis venales inter onusto
Forte vehas humero, nihil solus accipias, quam
Quinil portarit. Veldic, quid referat intra
Naturæ fines viventi, iugera centum, an
Mille aret? At suave est ex magno tollere acervo.
Dum ex parvo nobis tantundem haurire relinquat,
Cur tua plus laudes cumeræ granaria nostri?
Vt tibi si sit opus liquida non amplius urna,
Vel cyatho, & dicas, magno de flumine malim,
Quam ex hoc fonticulo tantundem sumere, eo sit,
Plenior ut si quos delectet copia iusto,
Cum ripa simul avulsos ferat Ausidus acer.
At qui tantulo eget, quanto est opus, is neque limo
Turbatam hauserit aquam, neque vitam amittit in undis.
At bona pars hominum decepta cupidine falso,
Nil satis est, inquit, quia tanti, quantum habeas, sis.
Quid faciás, illi? iubeas miserum esse libenter,
Quatenus id facit ut quidam memoratur Athenis
Sordidus ac dives, populi contemnere voces
Sic solitus: populus me sibilat, at mihi plaudo
Ipse domi simul ac nummos contemplor in arca.
Tantalus a labris sitiens fugientia captat
Flumina. Quid rides? mutato nomine de te
Fabula narratur: congestis undique saccis
Indormis inhians: & tanquam parcere sacco
Cogeris? aut pictis tanquam gaudere tabellis.
Nescis quid valeat nummus, quem præbeat usum:
Panis ematurn, olus vini sextarius, adde
Quæ humana fibi doleat natura negatu.
An vigilare metu exanimem, noctesque diesque
Formidare malos fures, incendia, servos,
Ne te compilent fugientes? hoc iuvat? horum
Semper ego optarim pauperrimus esse bonorum.
At si condoluit temptatum frigore corpus,
Aut alius casu lecto te adfixit, habes qui
Adsideat, fomenta paret, medicum roget, ut
Suscitet, ac reddat natis, charisque propinquis.
Non uxor solum te vult, non filius, omnes
Vicini oderunt, noti, pueri, atque puellæ.
Miraris, cum tu argento post omnia ponas,
Si nemo præstet, gratum cui sit amorem?

At ſi cognatos, nullo natura labore
Quos tibi dat, retinere velis ſervareque amicos,
Infelix operam perdas: ut ſi quis oſtium
In cryptam doceas patere, cui ſaxea ſemita
Denique ſit finis quærendi: quumque habeas plus,
Pauperiem metuas minus, & finire laborem.
Incipias, parto quod avebas: nec facias quod
Vuidius quidam (non longa eſt fabula) dives,
Ut metiretur nummos: ita ſordidus ut ſe
Non unquam ſervo melius vestiret, adiſque
Supremum tempus, ne ſe penuria victus
Opprimeret, metuebat; at hunc liberta ſecuri
Diviſit medium ſortiſſima Tyndaridarum.
Quid mi igitur ſuades, ut vivam Maevius, aut ſic
Ut Nomentanus; pergis pugnantia ſecum
Frontibus adverſis componere. Non ego avarum
Quum veto te fieri vappam iubeo, ac nebulonem.
Eſt inter Tanaim quiddam ſocerumque Viſelli:
Eſt modus in rebus, ſunt certi denique fines:
Quos ultra, citraque, nequit conſiſtere rectum.
Illuc unde abii, redeo: nemo ut avarus
Se probet, ac potius laudet diverſa ſequentes.
Quidque alienа capella gerat diſtentius uber,
Tabeſcat: neque ſe maiori pauperiorum
Turbae comparet? hanc ſequitur: nunc hunc ſuperare laborat.
Sic feſtinanti ſemper properare obſtat?
Ut quum cervinis missos rapit ungula curtus,
Inſtat equis auriga ſuos vincentibus, illum
Praeteritum temnit, extremos inter euntem.
Inde fit, ut raro, qui ſe vixiſſe beatum
Dicat, & exacto contentus tempore vita
Cedat, uti conviva ſatur, reperire queamus.
Iam ſatis eſt, ne me Crispini ſcrinia Lippi
Compilaſſe putes, verbum non amplius addam.

Nocatis

Notatio, & vsus Epigrammatis.

CAPVT. XLIX.

EPigramma, παρὰ τὸ ἐπιγράφειν, superscribere, seu inscribere, principio erat tantum ἐπιγραφὴ, superscriptio, seu Inscriptio, & quidem ἀμέτρος, seu numeris libera pro elogiis inscripta, aut incisa statuis, trophæis, imaginibus, clypeis, navibus, sepulcris, monumentis, delubris, ædificiis magnificis, demum operibus. Postea quidquid de rebus animatis, tum inanimata eleganter, acutè, urbanè, breviter ἐμμέτρως seu versu dictum esset, seu laudationem, seu vituperationem, seu triste, seu lætum, seu aliud quippiam contineret, Epigrammatis ambitu, ac terminis includebatur, nullo ad inscriptionem respectu.

Definitio Epigrammatis, eiusque Divisiones.

CAPVT. L.

Epigramma, ut est proprium Poetarum, *est quoddam breve poema, cum simplici enuntiatione rei, vel personæ, vel facti indicatione: aut ex proposito aliquid deducens.* Hæc definitio ex divisione conficitur, quemadmodum Cicero in Tropicis definire docet, & duo summa Epigrammatis Genera, spectata eorum forma comprehendit, Simplex videlicet & Compositum. *Simplex est in quo res aliqua, persona, seu factum exprimitur, nullaque inest comparatio*: quemadmodum in his duobus exemplis. Æn. 3. Æneas dedicans clypeum Abantis, rem carmine signat, nempe hoc:

Æneas hæc de Danaïs victoribus arma.

Plura de se Virgilius illo distichon, quod subimet moriens fecit:

Mantua me genuit: Calabri rapuere: tenet nunc
Parthenope: cecini pascua, rura, duces.

Indicat patriam, locum mortis, sepulturæ, genera scriptorum suorum, in quibus duobus exemplis nihil nisi indicatio, nulla compositio. *Compositum quod ex proposito quidda, idque aut Maius, aut Minus, aut Æquale, aut Diversum, aut Contrarium deducit.* In omnibus his collationes sive relationes perspicis, quibus & tollitur sum-

simplicitas, & gignitur comparatio, sive compositio. Exemplum ubi Maius aliquid ex propositis deducitur hoc sit. Mart lib. 1 de Carpophoro.

Secula Carpophorum, Cæsar, si prisca tulissent.
Iam nullum monstri orbe fuisset opus.
Non Marathon taurum, Nemee frondosa leonem,
Arcas Manalium non timuisset aprum.
Hac armata manus Hydra mors una fuisset,
Hinc percussa foret tota Chimæra semel.
Ignipedes posset sine Colchide vincere tauros,
Soluere & Hesionem solus, & Andromedon.
Herculea laudis numeretur gloria, plus est
Bis denos pariter perdomuisse feras.

Et lib. 11. laudatur Nerva Traianus.

Tanta tibi est rectis reverentia, Cæsar, & æqui,
Quanta Numa fuerat, sed Numa pauper erat.
Arduaret hæc est, opibus non tradere mores,
Et cum tot Cræsos vicerit, esse Numam, &c.

Quando Minus.

De C. Iulio Cæsare.

Spectat Alexandri picta ut certamina Cæsar?
Ast ego vendum aliquid gessi, ait illachrymans.
Quid si & Alexander spectasset Cæsaris acta,
Dixisset: Persas vincere pigritia est.

Quando par aut simile.

Catullus ad Quintum.

Quinti si tibi vis oculos debere Catullum,
Aut aliud si quid carius est oculis?
Eripere ei noli multo quod carius illis
Est oculis, si quid carius est oculis.

Martialis lib. de Leone Cæsaris, in cujus ore ludebant lepores illæsi.

Æthereas aquila puerum portante per auras,
Ille sum timidis unguibus hæsit onus?
Nunc sua Cæsareos exerat præda leones,
Tutus & ingenti ludit in ore lepus.
Qua maiora putes miracula? sumpsimus utrique
Aufert adest: hæc sunt Cæsaris, illa Iovis.

Quando dispar, seu diversum, Martialis de leone & lepore. lib. 1.

Rictibus hu taurus non eripuere Magistri,
Per quos præda fugax it que, redit que lupus.

Quod

Quodque magis mirum, velociter exit ab hoste,
Cum nil à tanta nobilitate refert.
Tutior in sola non est cum currit arena,
Nec cavea tanta conditur ille fide,
Si vitare canum morsus, lepus improbe, quaeris,
Ad quae confugias, ora leonis habes.

Quando contrarium seu repugnans. Catullus.

Odi & amo, quare id faciam, fortasse requiris,
Nescio, sed fieri sentio, & excrucior.

Martialis ad Dindymum, lib. 3.

Insequeris, fugio: fugis, insequor: haec mihi mens est:
Velle tuum nolo, Dindyme, nollevolo.

In habentem varios mores, lib. 14.

Difficilis, facilis, iucundus, acerbus es idem,
Non possum tecum vivere, nec sine te.

Sunt qui tres tanquam classes Epigrammatum constituere. Vnam eorum, quibus ad rerum inscriptiones utimur, unde nomen ipsum est natum, quaeque prima origo Epigrammatis fuit. Alteram quibus laudes alicuius, aut vitia explicamus, sive, quibus laudamus, aut vituperamus. Tertiam, quibus fortuitum quippiam, vel novum, vel admirabile, quod acciderit, argutè exponimus, vel ipsi aliquid excogitamus, & comminiscimur. Fortuiti, & rari seu inopinati eventus est illud Carpyllidæ in eum, qui piscaturus, reti caput naufragio mortui attraxit: quod cum manu scalpendo sepulcrum paranti terræ mandaret, improviso thesaurum invenit. Concluso est: Iustos viros pietatis mercedem haud amittere.

Capture piscet hamata in litore sepia,
Naufragâ forte hominis calua proiecta fuit.
Qui caput exulsum membris miseratus, inermi
Prosubiens fecit vilia busta manu.
Pondus ubi infossi terra graue reppetit auri,
Gratia sic iustis nulla benisque perit.

Et illud Germanici Cæsaris ex Græco.

Thrax puer astricto glacie dum ludit in Hebro,
Frigore concretas ponderet rupit aquas.
Dumque ima partes rapido traherentur ab amne,
Abscidit heu tenerum lubrica testa caput.
Orba quod inventum mater dum conderet urna,

Hoc

Hoc peperi flammis, cætera, dixit, aquis.

Admirabile seu magnum sit hoc, de matre Lacæna: quanquam etiam fortuita sæpe magna sunt, & contra item magna fortuita.

Marullus.

Mater Lacæna conspirata filium,
Relicta inermem parmula,
Progressa contra traxit ferro latus,
Super necatum his increpans:
Abi hinc, morere, non digna me proles, abi
Meurite patriam, & genus.

DIVISIO EPIGRAMMATVM secundum tria aute posita Poëmatis Genera.

POtest Epigramma revocari partim ad Tragœdiã, partim ad Comœdiam, partim denique ad Epopœiam. Quare cum hæc tria Genera Poëseos materia discrepent. Epigrammatis item materia non etiam, sibique similis: ideo nec ipsa Epigrammata. Ex Epopœia sumit Epigramma laudationes imprimis excellentium virorum, urbium, fluviorum, portuum, locorum, fontium, monumentorum, &c. Fabulosa quoque haud aliunde sumuntur. Hinc igitur fit, ut in Epigrammate loquatur mira cum venustate Deus, aut Nympha, Satyrus, &c. quin aliquando amnis, fons, arbor, statua, urbs, tumulus, locus, animal, cum aliis, aut cum ipsomet Poëta. Tragœdiæ propriè est rerum gravium, illustriumque tractatio, quæ multum doloris, & commiserationis, multum pariant admirationis. Dolorem afferunt atrocia, Commiserationem eadem ipsa, si aut immerenti eveniunt, aut accidant inter consanguineos, inter parentes & liberos, inter fratres & sorores. Fortuita commovent admirationem. Sunt autem admirabiliora, quando præter opinionem aliud ex alio dependet, ut in vita Oedipi, de quo habemus Tragœdiam Senecæ. Hæc omnia aptissima sunt conficiendis Epigrammatis. Ad Tragœdiam quoque reiicitur, quæ in mortem, interitumque alterius scribuntur: est enim per se res Tragica mors. In Comœdia priscæ, Poëtæ homines impunè nominatim accusabant, irridebant, contemnebant. Quæ materies, probrosa & ridicula

ridicula scilicet, conuenit etiam Epigrammatis, quorum auctores aliena peccata patefaciunt, insectantur, atque rident. Nec nominibus abstinent, quod reprehendit prælatione lib. 3. Mart. quamvis ea fæpius commutent, aut pro veris ficta supponant: rem enim ipsam intelligi ab omnibus nihil vetat, pudori autem & famæ hominum consulendum est, si consuli adhuc potest. Vetus quoque Comœdia lascivis vocibus, & sententiis abundabat, quæ consuetudo in Epigrammata irrepsit, quorum plurima, potissimum Martialis, videmus stile plena turpitudinis, & nequitiæ. Ab Epigrammatis ejusmodi temperare nos oportet. Ex Comœdia item Antiqua, ioci, & sales ad Epigrammata profluxerunt. Illis quæ habent spem, metum, suspicionem, amorem, desiderium, dissimulationem, subitam lætitiam, insperatum incommodum, misericordiam, fortunæ commutationem, & alia huius generis, Novam Comœdiam præbuisse materiam fit credibile.

DIVISIO EPIGRAMMATIS SECVNDUM TRIA GENERA CAVSARVM.

VT civilis eloquentia in tripartita causarum varietate exercetur, sic Epigramma non incommodè ad totidem, eidemque genera fermè redigi potest. Itaque ad Iudicium revocabuntur omnia, quibus aliorum vitia, scelera, & mala facinora accusamus, quibus expostulamus, exprobramus, minamur, insimulamus, invehimur, &c. Ad deliberationem, quibus suademus, dissuademus, hortamur, dehortamur, petimus, deprecamur, invitamus, consolamur. Ad Exornationem pertinebunt, quibus laudamus, vituperamus, sive homines, sive res alias quascunque, idque sive in ipso homine, sive extra hominem. Item quibus commendamus, gratulamur, gratias agimus, aliquid dedicamus, & iocos, quorum materia est turpitudo sine dolore, quæ potius risum excitet, quam indignationem.

EXEMPLA IVDICIALIVM.

ASinium Camillos de furto postulat. Nam secundo cœnam, quando convivæ urbanitati indulgere, & poca-

poculis capacioribus poscere consueverunt, ipse mappas illorum, sive sudaria surripiebat, ut & apud Martialem Hermogenes. Et cum hoc valde facetum, & nimis lepidum putaret, eundem leporem in Catullum exercuerat.

Marrucine Asini, manu sinistra
Non belle uteris in ioco, atque vino:
Tollis lintea negligentiorum.
Hoc falsum esse putas? fugis te ineptè:
Quamvis sordida res, & inurbana est.
Non credis mihi? crede Pollioni
Fratri, qui tua furta, vel talento
Mutari velit: est enim leporum
Disertus puer, ac facetiarum.
Quare aut hendecasyllabos trecentos
Expecta, aut mihi lintea remitte:
Quod me non movet existimatione,
Verum est μνημόσυνον mei sodalis.
Nam sudaria Setaba ex Iberis
Misserunt mihi muneri Fabullus,
Et Veranius: hæc amem necesse est,
Ut Veranium meum, & Fabullum.

Martialis de Hermogene fure ad Ponticum, lib. 12.

Hermogenes tantus mappatum, Pontice, fur est,
Quantum nummorum vix, puto, Massa fuit.
Tu licet observes dextram, sinistramque frontem,
Inveniet mappam qua ratione trahat.
Cervinus galbina sorbet si balnea anguem?
Cassius alto si rapit ira aquas.
Nuper cum Myrino pateretur missio lasso,
Subduxit mappas quatuor Hermogenes.
Cretatam Prætor cum vellet mittere mappam,
Prætori mappam surripit Hermogenes.
Attulerat mappam nemo, dum furta timentur?
Mantile è mensa surripit Hermogenes.
Hoc quoque si desit, vestes discringere lectis,
Mensarumque pedes non timet Hermogenes.
Quamvis non modico caleant spectacula sole,
Vela reducuntur, cum venit Hermogenes.
Festinant trepidi subtringere carbasa nauta,
Ad portum quoties parvit Hermogenes.

Libi-

Linigeri fugiunt calui, sistrataque turba,
Inter adorantes cum stetit Hermogenes.
Ad cunam Hermogenes mappam non attulit unquam
A cuna semper rettulit Hermogenes.

Simile fecit Martialis in Luscum furem, lib. 8.

Aspicis hunc uno contentum lumine, cuius
Lippa subatrita fonte lacuna patet?
Ne contemne caput, nihil est furacius illo,
Non fuit Autolyci tam picta aut mappa manus.
Hunc tu convivam cautus vitare memento:
Tunc furit, atque oculo Luscus utroque videt.
Pocula sollicitis perdunt, ligulaque ministri,
Et latet in tepida plurima mappa sinu.
Lapsa nec à cubito subducens pallia nescit,
Et tectus levi sape duabus abit:
Nec dormit autem vernam fraudare lucerna
Erubuit fallax, ardeat ille licet.
Si nihil invasit, purum tunc arte dolosa
Circuit, & soleas furripit ipse suas.

EXEMPLA DELIBERATIONIS.

Notum est illud Martialis ad Iulium, quem ætate grauem ad otium, voluptatemque hortatur, lib. 1.

O mihi post nullos, Iuli, memorande sodales,
Si quid longa fides, canaque iura valent.
Barbam tibi consul tertia cum posuit, inter
Et numerat pueros vix tua vita dies.
Non bene dissideris, video, qua posse negari,
Et solum hoc ducas, quod fuit esse tuum.
Expectant curæ, extentaque labores,
Grandia non remeant, sed fugitiua volant.
Hac utraque manu complexuque adsere toto:
Sape fluent imma sic quoque lapsa sinu:
Non est, credo mihi, sapientis dicere, viuam:
Sera nimis vita est crastina: vive hodie.

CONSOLATORIVM HOC EST LEGENDARII à Quercu tomo 1. florum Epigrammatum, ex variis Poëtis.

Quid nostes miseremur, dies que,
Nil eripuit sua fatis fundu i

Irato Lachesin lacessuere,
Quod natam illa tibi abstulit quadrimam
Argutam docilem, venustulamque,
Et quam praesidium subinde firmum
Sperabas senio tuo futuram.
An hoc ladere? an hoc vocas nocere,
Proterrita Maria dedisse culum?
Quin gaudes potius Beralde, cum, quam
Mortalem genuisse credidisti,
Hanc factam videas repente divam?

EXEMPLA EXORNATIONIS.

Catullus in Ciceronem.

Disertissime Romuli nepotum
Quot sunt, quotque fuere, Marce Tulli,
Quotquot post alijs erunt in annis,
Gratias tibi maximas, Catullus
Agit, pessimus omnium poeta,
Tanto pessimus omnium poeta,
Quanto tu optimus omnium patronus.

Martialis in Decianum lib. 1.

Si quis erit rarus inter numerandus amicos,
Quales Prisca fides famaque novit anus:
Si quis Cecropia modulis Latiaque Minerva
Artibus, & vera simplicitate bonus:
Si quis erit vetiti cultus, imitator honesti,
Et vibil arcano qui rogat ore deos:
Si quis erit magna subnixus robore mentis,
Differeam, si non hic Decianus erit.

Concinnum, & longe festivissimum est hoc ejusdem Martial. de Catella Publii lib. 1.

Issa est passere mequior Catulli.
Issa est purior osculo columba.
Issa est blandior omnibus puellis.
Issa est carior Indicis lapillis.
Issa est delicias catella Publi.
Hanc vis, si queritur, loqui putabis.
Scit tristitiamque gaudiumque.
Collo nixa cubat caputque somno,
Ut suspiria nulla sentiantur,
Et desiderio careat nutrix.

Guttapallianon fefellit ulla:
Sed blandopede ſuſcitat, toroque
Deponi rogat & monet levari.
Caſta tantuinest pudor catella.
Ignorat Venerem, nec invenimus
Dignum tam tenera virumpuella.
Hanc ne lux rapiat ſuprema totam,
Picta, Publius exprimit tabella.
Inqua tam ſimilem videbis Iſſam,
Vt ſit tam ſimilisibinec ipſa.
Iſſam denique pone cum tabella,
Aut utramque putabis eſſe veram,
Aut utramque putabis eſſe pictam.

Nullum datur Epigramma, quod non aliqua parte tot, quot attulimus diviſionum comprehendetur. Nec abſurdum exiſtimes velim, unum atque idem tam hujus, quam illius Generis efficere ſpeciem: id quippe fit ratione diverſa.

DE EPIGRAMMATE IN QVO Paria paribus, & Contraria contrarijs referuntur.

CIcero in Orat. Perfect. cum de Numero oratorio diſputat, ſcribit eſſe quoddam genus verborum, in quibus ipſis concinnitas inſit, & quæ ſuapte natura numeroſa ſit, etiamſi nihil eſt factum de induſtria. Geterũ genus illud eſſe triplex. Aut enim caſus in extis ſimiles: ut pro Cælio: *Non modo nihil ignoſcendum, ſed etiam acriter reſiſtendum.* Aut paria paribus reddi: ut in Sextiana: *Qui authoritate, qui fide, qui conſtantia, qui magnitudine animi, conſilijs audaciam reſtiterunt, ij principes, ij graves, ij auctores, ij duces huius dignitatis, atque imperij ſemper habiti ſunt.* Aut oppoſiti cõtraria: quæ exornatio, Græcè ἀντίθετον, Latinè contentio, & contrapoſitum. Fit autem diverſis modis. Nam & Singula ſingulis opponuntur; ut, *Vicit pudor libidinẽ, timorem audacia, rationem amentia.* Bina binis: ut, *Non veſtri ingenij, veſtri auxilij* Pluribus plura: pro Milone: *Eſt enim, iudices, hæc non ſcripta, ſed nata lex: quã non didicimus, accepimus, legimus, verũ ex natura ipſa arripuimus, hauſimus, expreſſimus.* Omiſſo Primo genere huius cõcinnitatis, quæ hic nullũ locum

locum habet, nisi in Ethicis, videamus quam pulchre Secundum, & Tertium in Epigrammata conveniant. Quæ proinde concinna fieri & dici certissimum est. Paria paribus referuntur in his, quæ in Appendice Virgiliana leguntur de morte trium.

Sus, iuvenis, serpens, casum venere sub unum,
Sus iacet exictu, pede serpens, ille veneno.
Angue, aper, iuvenis perierunt, vi, vulnere, morsu,
Hic fremit, ille gemit, sibilat hic moriens.
Sus, serpens, iuvenis pariter periere vicissim:
Dente perit iuvenis, serpens pede, porcus ab ictu.

Ejusdem classis est hoc in Virgil.

Pastor, arator, eques, pavi, colui, superavi,
Capras, rus, hostes, fronde, ligone, manu.

Felici conatu hoc imitatus est Marthæus Toscanus in suis Poëmatis, loquens de Petro Bembo.

Historicus, vates, rhetor, cel. brat, canit, implet,
Gesta, ignes, auras, ore, lyra, eloquio.

Exemplum ubi Singula singulis opponuntur Tosc. tom. 1. in Christum crucifixum.

Pro servis Dominus moritur, pro sontibus insons,
Pro ægrote medicus, pro grege pastor obit.
Pro populo rex mactatur, pro milite dux,
Proque opere ipse opifex, proque homine ipse Deus.
Quid servus, quid sons, ægrotus, grex, populusque,
Quid miles, quid opus, quidve homo solvet? amor.

Conclusio hujus pulcherrimæ & religiosissimi Epigrammatis habet, repetitionē, ὁ πολυπτωτον, συναθροισμὸν subiectionem.

De Epigrammate Dialogico.

CAPVT. LI.

DIalogum conficere, cum propter alia, tum propter decorum personarum loquentium est laboriosum: propterea quod nisi prudentissimus & experientissimus videre potest, quando, quantum, quibus verbis, quomodo unumquemque loqui, & quibus moribus præditum esse oporteat. In omnibus, & singulis separatim τὸ πρέπον cernitur.

EXEMPLA EPIGRAMMATIS Dialogici.

Ausonij dialogus in simulacrum Occasionis & Poenitentiæ.

Cuius opus? Phidiæ, qui signum Palladis, eius,
Quique Iovem fecit, tertia palma ego sum,
Sum Dea, quæ rara, & pauci, Occasio, nota.
Quid rotula insistis? stare loco nequeo.
Quid talaria habes? volucris sum: Mercurius quæ
Fortunare solet, tarde ego, cum volui.
Crine tegis faciem. Cognosci nolo: sed bene tu,
Occipiti calvo es. Ne revocare queam.
Quæ tibi iuncta comes? dicat tibi, die rogo quæ sis?
Sum dea, cui nomen nec Cicero ipse dedit.
Sum Dea, quæ stulti, non sultique exigo pœnas:
Nempe ut pœniteat, sic Metanœa vocor.
Tu modo dic, quid agat recum? Si quando volavi,
Hæc manet: hanc venient, quæsivi præterij:
Tu quoque dum rogitas, dum percunctando moraris,
Elapsum dices me tibi de manibus.

DIALOGVS IN IVSTITIAM.

Qua Dea? Iustitia. Quid rerum lumine? flecti
Nescio sum & lachrymis & precibus, & precibus.
Quod genus? à Superis. Et quo genitore? Iove.
Matre? Fide. Nutrix qua cui? Pauperies.
Qui Deus infantem fouit? Prudentia. Quamam
Freta duce agnosci crimina? Iudicio.
Cur gladium tua dextra gerit? cur læva bilancem?
Ponderat hæc causas, percutit ille reos.
Quid rari assistunt? Quod copiarum a bonorum est.
Qua comes assidua est? candida simplicitas.
Aurium aperta tibi est altera, & altera clausa est?
Hæc surdo vultu, pauditur ille bono.
Paupere cur semper cultu? iustissimus ossa
Qui colit, exiguus semper habebit opes.

DIA-

DIALOGVS IN VENEREM, & Cupidinem.

Dic age, qui fiat, dulcissime nate Cupido,
Omnes cum timeant numina arma tua,
Humanumque genus, manes, & rebique profundi,
Sollicitent superos, & simul illa Deos,
Sola tamen doctis quæ præsidet artibus, omne
Effugit imperium, casta Minerva, tuum?
Si meminisse potes, moderator Iupiter orbis
Ipse tuas sensit captus amore faces.
Sensit & aquoreus Neptunus victus in undis,
Iunoque furtivo sæpe reperta toro.
Vt taceam reliquos, & tu quoque nate parentem
Iuris pudicitiæ me violare iubes.
An igitur solam quæ Pallada vincere possit,
Extinctus nullam vim tuus ignis habet?

Cupido.

Desine, diva Parens, mirari & quærere causas,
Hanc mea quod nequeant tela ferire Deam.
Cumque potestati sint omnia subdita nostræ,
Sola meas spernat cur tamen illa faces.
Hanc equidem valde metuo cum lumine tantum
Aspicit, aut vultu me truculenta notat.
Assumpti illam vero quandoque sagittis
Aggressus temere nolle fuisse fui;
Celavique meum perplexis artibus ignem,
Successu veritus posse carere dolos.
Nemo sed, occultum quamvis, erlat amorem,
Ipse ego sum semper proditus igne meo.
Insidias igitur nostras ubi sensit apertas,
Protinus hæc tanquam pulsus ab hoste fui.
Nam galeam quoties hastam vibratque tremendam,
Non levis illa mihi causa pavoris abest.

Venus.

Sisse puer tales, nec præferre querelas,
Hosque tuo vanos exue cor de metus.
Marte quid asperius fuit, aut quid durius olim,
Succubuit regni trux tamen ille tui.
Qui prius indomitus tibi bella necemque parauit,
Sæpe dedit victas, in tua vincla manus.

Cupido.

At Mars, cara parens, nobis se dedidit ultro,
Nec quicquam nostrum ferre gravatur onus.
Improba sed quoties Pallas me conspicit, illa,
Dij, quas commoto vultu iacet ore minas?
Quam gerit horrendam magna vi corripit hastam,
Taliaque infundo dicta dolore refert:
Ne mihi tela puer, mihi ne, puer, arma minetur,
Erras haud quaquam vis tua turba sumus
Si temere accedes, nec me sinis esse quietam,
Crede mihi puero sat tibi fortis ero
Aut ego precipitem te nunc ad tartara mittam,
Aut tibi perfodiet lancea nostra latus
Hoc pater ipse mihi cuius sum vertice nata
Iupiter, hoc divum Rex mihi teste erit.
Hac simul ut dicit, totus miser ecce tremisco,
Ex manibus subito tela fugaeque cadunt,
Nescio quid faciam, ledendi nulla facultas,
Aut vulnerato nulla relicta mihi est.
Ledere nec cupio, quin hoc mihi opto, precorque,
Hinc ut ego solum salvus abire queam.
Pretereo anguicoma gestet caput illa Medusa,
Cuius ad aspectum lumina nostra pavent.
Hoc ubi pretendit, fugio ceu cerva leonem,
Aut fugit infestum territa dama lupum.

Venus.

Et metus Divam te territus agidetantum?
Magnanimi cures cum levia arma nihil?
Hoc quoque, contemnunt dicis, tua spicula Musae,
Et fugit imperium turba novena tuum?
Num galeas vibrant etiam, aut hastilia torquent,
Aut fera prætendunt Gorgonis ora tibi?

Cupido.

Aemides vultu sunt, mater cara, pudico,
Vnice & illarum numina sacra colo.
Et quoniam semper studijs vetitissimus hausit,
Iuris in hac plane nil meus igne habet
Invigilant castro, molles ducunt q; choreas,
Luxuria semper desidiaq; vacant.
Quin ego numquam ausim, heu dulcedine capta,
Hi iungo socium me comitemq; Deis.

Venus.

Venus.

Et quod Aonides vultu sint, Nate, pudico,
Vnicè & illarum numina sacra colas:
Ipsa tua autem cur non est fixa sagittis?
Castaque perpetuo virgo Diana manet?

Cupido.

Hanc unquam fatear, Mater, deprendere possim,
Cunctus omnes effugit illa meos.
Improba perpetuò Dea montibus errat in altis,
Oblectat castis seque cupidinibus:
Venatrix etenim silvas, saltusque fatigat,
Et gelidu figit retia tensa iugu.
Talia sunt olim Matri quæ dicta Cupido,
Respondens tenero reddidit ore sua.
At Venus ut spretos tantum sua numina sensit,
In patriam tristis cœpit abire Paphum:
Nunc ubi cum nato cassis neglecta Deabus.
Mater, & Amijs est inimica choris.
Ergo si quis erit stultè deceptus amore,
Qui vacuum vitijs pectus habere volet,
Optabitque graves vitare cupidinis arcus,
Armigeram colat hic Palladà, tutus erit:
Consilietque sibi dulces ante omnia Musas,
At fugiat, monitis, otia cassa, meis.
Sic nullo unquam rebus, sic tempore nullo
Iuris in hanc aliquid prorsus habebit Amor.

De Echone.

CAPVT. LII.

PEr iucundum, argutum, & lepidum est Epigramma, attentumque retinet lectorē, cum in Fine, aut medio versus eiusmodi, vocula ponitur, quæ vel tot verbo præcedenti, vel eius similis cadat, aut eandem sententiā illustrat, aut diversam aliquid, & nonnunquam contrarium, aut prorsus inexpectatā, aut par, aut maius, aut minus denique complectitur. Hæc Echo dicitur. Multæ interrogationes in Echibus assumuntur, quamvis etiam sine interrogatione suam venustatem retineant. Nec opus est, omnes & singulos versiculos Echonem suam habere: sed tum illa respondebit cum sensus absolvitur, & sententia finitur, sive id in medio, sive in

extremo versus sive utrobique simul fiat. Non oportet autem diu differre istam repercussionem vocis, quia deformitatem generat dilatio, sicut frequentia ornamentum. Praeterea non adeo semper numerosi esse possunt Echici: possuntque evadere Leonini sine ullo vitio: quia ingenium, & lepos qui est in rebus, quam concinnitas, quae est in verbis, aut aliud quippiam, magis hic spectatur. Melius etiam Echo fit in dissyllabis, quam in Trisyllabis, aut monosyllabis: Quoniam ad naturam rei illa imitatione quam ista propius accedimus.

Littera Aventinus prima privetur honore:
Servabit reliquum quid sibi Cacius? Acus.

COLLOQVIVM BETHLEHEMITÆ Pastoris & Echus, cui Poëta sua verba interponit.

Haec Bethlehemita Pastor iverba referre,
Audita est Echo, qua tuga montis habet.
Quis natus? dixit, NATVS *parvisne Iudaï?*
Illa, DEI. *Verusne est homo? dixit,* HOMO.
Atque hic idem, nunc Deus remanet? MANET. *Esne*
Vt Pater omnipotens? rettulit illa, POTENS.
Hunc quid de caelo duxit? LIS DVXIT. *at istam,*
Dic utrum vincet? VINCET, *& ipsa refert.*
Lisu erat vultu longanu? EVA. *an mala?* MALA.
Anne gula hoc potuit? illa refert, POTVIT.
An puer hic [illegible]? quae reddidit, AGNVS.
ipse ait hoc? AIT HOC: *Cur ita clamat?* AMAT,
Et maius nostro nunquid dare possit amori?
Reddidit illa nihil, quam gemebunda, MORI.
Hoc faciet? ACIET, *moriens?* ORIENS. *Deus ille?*
Haec, ILLE. *Est forsan causa tua?* AVSA TVA.
Diligere hunc ergo par est, super omnia Christum?
IS TVM. *nunc Deum? Dixit,* EVM, *& tacuit.*

VIATORIS ET ECHVS.

V. Qua soles nemorum colu recessus,
Convallesque cavi iocosa irrago,
Nunquid suavisculis dicata Musis
Modu omnibus experenda vita est?

E. ITA

E. ITA EST. *V. Si comitetur alma virtus,*
Illu an pretium satis sit ullum?
E. NVLLVM. *V. Sed quid obest eu frequenter?*
E. VENTER. *V. Optinam greges inertum.*
Ad corvos abeant? E. VANT. *V. bonorū*
Defessum fovamus ac proborum,
E. HORVM. *V Isti imperium regant & orbem.*
At vos improbi & artium imperiti,
Humana scabies pudor que gentis
Plorate, assidueque dicite bon E. HEV.

ECHO DE PACE.

Dic mihi qua gelidis habitas convallibus ECHO,
Cur populus pacem sic modo clamat? AMAT.
Ad divam pacem precibus concurritur? ITVR.
Ut damnum fugiat triste colonus? ONVS.
Rusticus ergo iterum campos reparabit? ARABIT.
Et tuta curret remige navita? ITA.
Omniaque evenient in mundo prospera? SPERA.
Largaque ubertim rerum copia dorit? ERIT.
Si retulisti Echo mihi vera valeto, VALETO.
Donec nostra iterum verba novabis. ABIS.

Licet interdum mutare literam, aut syllabam initio, aut medio verbi: nam Finis in Echone semper similis requiritur. Item addere, aut tollere aspirationem, ut si pro Sacer, dicas, Lacer; pro Senex, Remex, pro Mœstus, Festus; pro abeat, Habeat. Quamobrem malè reprehenderentur hæ Imagines. Albertusne jacet? tacet. Quæ causa obitus? Pus. Religio amisit Patronum? Bonum. Hæreticos oderat? Poterat. An ne huic par ullus. Nullus. In simili sono vocalium extremarum posita est Echo: illæ enim solæ sonant, & Echo sonus est, non in similitudine consonantium quoque, quæ tantum consonant, non soni naturam, substantiamque mutant.

De Emblemate.

CAPVT LIII.

EMblema dicitur παρὰ τὸ ἐμβάλλεσθαι, quod valet immittere, injicere, interponere, inserere. Vocantur

autem Emblemata lapilli colorati, & minutè secti, gemmæ, claviculi, patvæ ex auro, argento quæ rerum diversarum effigies, & similia, quæ pavimento, parieti, vasculis, vestibus, poculis, pileis, clypeis, gladijs, in morem torulorum, pro ornamento affinguntur, inciduntur, insculpuntur. Sciendum porrò, talia opera in pariete Vermiculata, in pavimento Tessellata, in lignis Segmentata dici. Hoc autem loco carmina, seu Epigrammata ipsa hujusmodi ἀγάλματα, symbola, simulacra, & imagines rerum aliquid significantes interpretantia, Emblemata vocamus, μυστηριωδῶς, ut nobis *nihil aliud sit Emblema, quàm Epigramma, quod Emblema complectitur.* Iam verò Emblema tria continet; Epigraphen, veluti rei totius animam, Picturam, & Poesin, artes germanas, quæ se ita explicent, ut altera alteri sit interpres. Et pictura quidem, tanquam corpus, Poësis tanquam animus est: sitque ut Emblema non possit non esse gratum, in quo & aures dulci carminum numero delectantur, animi pascuntur, & oculi pictura recreantur. Tria maximè statuenda Emblematum genera. Nam quæ rerum naturas, & causas aperiunt, Physica sunt. Quæ rem olim gestam, aut quasi gestam, ut fabulam includunt, Historica, seu Mythologica. De rerum quæ ad mores pertinent, quæ innumera sunt, in Ethicis habentur.

Duæ primaria virtutes Epigrammatis, Argutia, & Brevitas.

CAPVT. LIV.

DVo præcipuè lumina flagitat Epigramma, quibus ornatur, commendatur quæ mirificè: ea sunt brevitas, & argutia: quarum posteriori jure optimo anima, vita, & tanquam spiritus ejus, nervi, succus, sanguis vocari potest: qua destituta, velut ægrum, languet, friget, & quasi intermoritur. Quod si vel sola afsuerit, ut alia desiderentur, probabitur tamen. Generatur autem acumen istud cum alijs modis, tum hoc frequenter, si Conclusio aut non expectata, (quod Græci dicunt, παρὰ προσδοκίαν) aut expectationi planè contraria sequitur: Catullus Furii paupertatem urgeni, sicut

sicut ante ureserat, ait villulam, quæ ei, ut verisimile est, unica remanserat, non eo incommodam esse, quod ad hujus aut illius venti flatum opponeretur: sed (quod vento omni deterius) quod oppolita esset pignori pro tanta pecunia, ut nihil jam sit, cur eam Furius suam dicere debeat. Ludit autem in ambiguitate vocabuli, oppolita. Hoc modo.

Furi, villula vestra non ad Austri
Flatus oppolita est, nec ad Favoni,
Nec sævi Boreæ aut Apeliotæ:
Verum ad millia quindecim ducenta.
Ducentum horribilem atque pestilentem!

Facetum illud Martialis, de Selio Cœnipœta ad Rufum.

Quod fronte Selium nubilo videris Rufe,
Quod ambulatorem porticum teris lento,
Lugubre quiddam quod tacet piger vultus,
Quod parce terram tangit indecens nasus,
Et dextra pectus pulsat, & comam vellit:
Non ille amici fata luget aut fratris,
Uterque natus vivit, & precor vivat:
Salva est & uxor, sarcinaque, servique.
Nihil colonus, villicusque, decoxit
Mercedis igitur causse quæ? domi cenat.

Lib 3. Interrogat Musam complusculis versibus, quid agat Canius Rufus. Enumerat plurima, quæ agere ille potest. Musa ad extremum respondet, illum nihil agere aliud, quam ridere.

Dic musa quid agat Canius meus Rufus?
Utrumne chartis tradit ille vigiliis,
Legenda tempestas alta Claudianorum?
An qua Neroni falsus adstruit scriptor?
An amulatur improbi iocos Phædri?
Lascivus elegos, an severus heroas?
An in cothurnum horridus Sophoclem?
An otiosus in schola Poetarum?
Lepore tinctos Attico sale narrat?
Hinc si recessit, porticum terit tempus,
An spatia carpit lentus Argonautarum?
An delicate sole rursus Europa
Inter repentes post meridiem buxos

Sedet ambulatur liber acribus curis?
Stertitur, thermis an lavatur Agrippa?
An impudici balneo Tigillini?
An rure Tulli fruitur, atque Lucani?
An Pollionis dulce currit ad Quartum?
An affluentes iam profectus ad Baias,
Piger Lucrino navigulatur in stagno?
Vis scire quid agat Canius tuus? rides.

Et unicum carmen, sive Monostichon, Epigramma est: ut apud Martialem in Cinnam lib. 8.

Pauper videri Cinna vult, & est pauper.

Et plurima Disticha, quibus aliqua sententia perfecta explicatur, Epigramma dicuntur. Veruntamen illud fugiendum, ne currente rota pro urceo exeat amphora: ne, inquam, fiat Elegia, aut promissum carmen. Et quoniam vox ipsa Inscriptionem Latinis sonat, Inscriptiones autem paucis plerumque verbis finiuntur, credamus id optimum fore, quod brevissimum.

De suavitate, & aliis Epigram. Ornamentis.

CAPVT. LV.

INter quosdam eruditos de carminum suavitate contentionem subortam commemorat A. Gellius lib. 19 cap. 9. Cum ibi Græcos nonnulli extollerent, & Latinos tam fluentes Carminum delicias fecisse negarent, Antonius Iulianus Rhetor florentis facundiæ & rerum litterarumque veterum peritus dixit, Latinos nihil Græcis concedere, & extemplo quatuor Epigrammata ex memoria recitavit, Valerii Æditui, Porcii Licini, Q. Catuli, quibus, ut sentit Gellius, mundius, venustius, limatius, pressius, Græcum Latinumve nihil quiddam reperitur, Fatendum est tamen vel invito, sæpius licere Græcis, quam nobis esse dulcibus. Principio, quæ res sua natura vim aliquam ad sensus demulcendos, oblectandasque mentes obtinent, ex iis suavitas in oratione existit. Tales, exempli causa, sunt amœnitas hortorum, species arborum virentium, flores, leni murmure labentes rivuli, stellæ, lux, cantus musici, citharæ, tibiarum, chori & tripudia, amplexus, oscula honesta, inquam, & legitima. Reddunt jucundam

dam orationem Epigrammatis Allocutiones illæ, quibus Poëtæ seipsos compellant. Catullus semet de adventu veri.

Iam ver egelidos refert tepores,
Iam cæli furor æquinoctialis,
Iucundo Zephyri silescit aura:
Linquantur Phrygij, Catulle, campi,
Nicææque ager uber æstuosa,
Ad clarasque Asiæ volemus urbes.
Iam mens prætrepidans avet vagari,
Iam lætis studio pedes vigescunt.
O dulces comitum valete cœtus,
Longe quos simul à domo profectos,
Diversæ variæ viæ reportant.

Idem ad seipsum.

Miser Catulle, desinas ineptire,
Et quod vides perisse perditum ducas,
Fulsere quondam candidi tibi soles.

Martialis lib. 10. ad seipsum.

Vitam quæ faciunt beatiorem,
Iucundissime Martialis, hæc sunt:
Res non parta labore, sed relicta:
Non ingratus ager, focus perennis:
Lis nunquam, toga rara, mens quieta:
Vires ingenuæ, salubre corpus:
Prudens simplicitas, pares amici:
Convictus facilis, sine arte mensa:
Nox non ebria sed soluta curis.
Non tristis torus, attamen pudicus:
Somnus, quia faciat breves tenebras:
Quod sis esse velis, nihilque malis:
Summum nec metuas diem, nec optes.

Dulcis est Apostrophe, sive ad Divum aliquem, sive ad hominem idque aut in Medio, aut in Extremo. In Extremo: ut Epigram. Catulli.

O dulces comitum valete cœtus, &c.

In Medio, ut illo, quod scripsit in annales Volusii.

Nunc, ô, cærulea, creata ponto,
Quæ sanctum Idalium, Uriosque apertos,
Quæque Ancona, Cnidumque arundinosam
Colis, quæque Amathunta, quæque Cnidos,

Quæque

Quoque Dyrrachium, Hadria tabernam,
Acceptum face redditumque votum.
Si non inlepidum, neque invenustum est.
At vos interea venite in unum,
Plenius, & insicciarum,
Amales Volusi, cacata charta.

Suavitatis gratia, sermo, & sensus affingitur brutis animantibus, silvis, fontibus, montibus, insulis, aliisque rebus animo vacantibus, quas etiam blandè affari concessum est. Lucillius cum avaro mutum loquentem facit, & negantem sese cibum apud illum, sed hospitium tantùm quærere.

Murem Asclepiades ut apud sevidis avarus,
Mus, quid in adeptis, dixit, amice, tuis?
Mus blande arridens, tolle, inquit, amice, timorem,
Hîc ego non victum quæro, sed hospitium.

Martialis ad suum libellum sæpius sermonem convertit. Apud Ausonium Danubius alloquitur Nilum. Loquitur etiam captus à cane marino lepus.

Trinacrij quondam currens in littora cervi,
Ante canes leporem cæruleus rapuit.
At lepus: in me omnis terra, pelagique rapina est?
Forsitan & cœli, si cadis, astra tenet.

Tol. tom. 2. Elegans est querimonia asseris, quem ab arbore suspensum iaculis Romani petebant.

Quid bene facta iuvant, quid vos servasse Quirites,
Et Capitolini templa superba Iovis?
En iaculis summa pendens ex arbore vestris,
Pellitur modò victori præda futura pyro.
Ergo non aliam tanto servastis decebat
Quam vestri altricem sanguinis esse lupam

Venustè Catullus ad versiculos, quos Cæcilium accessitum mittit:

Poëta tenero, meo sodali,
Velim Cæcilio, papyre, dicas,
Veronam venias, domum relinquas
Comi manio, Larium que litus:
Nam quædam volo cogitationes
Amici accipias mei, meique.
Quare, si sapies, vi m verabit.

Et alio loco ad Hendecasyllabos quam lepidè?

Adest: Hendecasyllabi, quot estis?

Omnes undique: quotquot estis omnes, &c.

Item ad Simonem insulam in agro Veronensi, ubi possessiones habebat reversus è Bithynia.

Peninsularum Sirmio insularumque
Ocelle, quæcunque in liquentibus stagnis,
Marique vasto fert uterque Neptunus,
Quam te libenter, quamque lætus inviso,
Vix mi ipse credens Thyniam, atque Bithynos
Liquisse campos, & videre te in tuto,
O quid solutis est beatius curis?
Cum mens onus reponit, ac peregrino
Labore fessi venimus Larem ad nostrum,
Desideratoque acquiescimus lecto.
Hoc est quod unum est pro laboribus tantis.
Salve, ô venusta Sirmio, atque hero gaude:
Gaudete vosque Lydiæ lacus undæ.
Ridete quidquid est domi cachinnorum.

Pervenustum judicatur Epigramma, in quo est aliquid eruditionis non vulgaris, seu in quo aliquid antiqui moris, ac ritus attingitur, ut in illo Catulli ad puerum suum, in quo duas consuetudines aperit. Unam poscendi majoribus, & meracioribus poculis vetustioris vini, in quo amarus quidam sapor sentitur: quæ consuetudo à Græcis procedente convivio tenebatur, & ab illis orta fuerat: Alteram, creandi in conviviis talorum jactu unum aliquem, qui præscriberet, quantum quisque, & quomodo temperatum biberet Græci συμποσιαρχον, & βασιλέα, Horatius bibendi Arbitrum, Varro Modiperatorem, Cicer. de senect. Magistrum, Macrob. Regem Mensæ; rem & præstantem ipsam Magistertum, Horatius regnum vini, Græci ἀρχιτρικλιαν appellant.

Minister vetuli puer Falerni,
Inger mi calices amariores,
Ut lex Postumia iubet magistra
Ebriosa acino ebriosiore.
At vos quo lubet, hinc abite lymphæ.
Vinum pernicies, & ad furores
Migrate, hic merum est Thyonianum.

Primum versum Catullus sæpe postremo loco iverat, ut ad seipsum, de Strumâ & Vatinio.

Quid

Quid est Catulle, quod moraris emori?
Sella in curuli Struma Nonius sedet:
Per consulatum peierat Vatinius.
Quid est Catulle, quod moraris emori?

Et Martialis ad librum suum Epigram. Vltimo lib. 4.

Obe iam satis est, Obe libelle:
Iam peruenimus usque ad umbilicos,
Tu procedere adhuc, & ire quaris:
Nec summa potes in scheda teneri
Sic tanquam tibi res peracta non sit,
Qua prima quoque pagina peracta est,
Iam lector quæritur quæ desit que:
Iam librarius hoc & ipse dicit,
Obe iam satis est, obe libelle.

Libenter etiam Catullus, ac sæpè claudit exclamatione: ô, ut in luctu passeris.

Lugete, ô Veneres, Cupidinesque,
Et quantum est hominum venustiorum.
Passer mortuus est meæ puellæ
Quem plus illa oculis suis amabat:
Nam mellitus erat, suamque norat
Ipsam tam bene quam puella matrem:
Nec sese à gremio illius mouebat:
Sed circumsiliens modo huc, modo illuc,
Ad solam dominam usque pipiabat,
Qui nunc it per iter tenebricosum,
Illuc, unde negant redire quemquam:
At vobis malè sit malæ tenebræ
Orci, quæ omnia bella deuoratis:
Tam bellum mihi passerem abstulistis.
O factum malè, ô miselle passer,
Tua nunc opera meæ puellæ
Flendo turgiduli rubent ocelli.

Et ad Veranium.

Veranni, omnibus è meis amicis,
Antiffes mihi milibus trecentis,
Venistine domum ad tuos penates,
Fratresque unanimes, tuamque matrem?
Venisti. O mihi nuntij beati!
Visam te incolumem, audiamque Hiberum
Narrantem loca, facta, nationes,

Vt

Ut mos est tuus, applicansque collum,
Iucundum os, oculosque suaviabor.
O quantum est hominum beatiorum,
Quidme lætius est, beatiusve?

Et in Furium.

Furi, villula vestra non ad Austri
Flatus opposita est, nec ad Favoni,
Nec sævi Boreæ, aut Apeliotæ,
Verum ad millia quindecim, & ducenta.
O ventum horribilem, atque pestilentem.

Et in Acmen versu postremo.

O sæculum insipiens, & inficetum.

Gaudet etiam ab eadem particula, O, exordiri.

O Colonia, quem cupa ponte ludere longo.
O Qui flosculus es Iuventiorum.
O furum optime balneariorum.
O fundenostet, seu Sabine, seu Tibur.
O rem ridiculam, Cato, & iocosam.

Vt omnes versus ab eadem voce inchoari; sic in eandem aut easdem pulchrè possunt desinere, aut omnes aut alterni, figura quæ Conversio dicitur. Pulchrum sanè & illud, in quo magnus animi motus, magnave & vehemens affectio cernitur, exprimiturque, nempe aut mœror, aut dolor, aut pietas, aut amor, aut commiseratio.

Quale est illud Ausonii in Didonem.

Iuste ix Dido, nulli bene nupta marito,
Hoc pereunte fugis, hoc fugiente perit.

Et hoc elegantissimum Phaleucium incerto auctore.

Ablatus mihi Crispus est, amici,
Pro quo si precium dari liceret,
Nestros dividerem libenter annos?
Nunc pars optima mei mei reliquit
Crispus, præsidium meum, voluptas,
Pectus, delicia: nihil fuit illo
Latum meus meaque iam putabit esse.
Consumptus male debilisque vivam?
Plus quam dimidium meiri cecidit.

Superest Energia, Cicero Evidentiam nominat, quæ rem subijcit sub oculos, & ejus formam quasi pingit: Ea partim ficta est in Verbis, partim in rebus. Exemplum

plum esse poterit Martialis in Mutium Scævolam lib. 1. Providendum tamen, ne cum hanc virtutem consectamur, inani sonitu verborum turgescat oratio.

Dum peteret regem decepta satellite dextra,
Iniecit sacrum se peritura focis.
Sed tam seva piis miracula non tulit hostis,
Et raptum flammis iussit abire virum.
Vtere quam potuit contempto Mutius igne,
Hanc spectare manum Persina non potuit.
Maior decepta fama est & gloria dextra,
Si non errasset, fecerat illa minus.

DE SCITA CONCLVSIONE Epigrammatis.

ETsi totum Epigramma compositum, festivum, artificio quodam, & expositione distinctum, & ingeniosum esse debet, tamen ipse terminus eius præcipuo quodam artificio illuminatus sit oportet, talisque prorsus, qui vel acumine, vel pondere, vel lepore, vel novitate, vel alia quapiam illecebra legentium mentes, sensusque commoveat. Adjuvant hic plurimum Exclamationes, Interrogationes Rhetoricæ, Epiphonemata, amaræ Concessiones, quæ à quibusdam dicuntur Ironiæ, cum formis sibi subjectis, inexpectatò, & sententiosè dictis, Apostrophæ, & similes festivitates, quas subjecta exempla partem aliquam docebunt: Mart. de Gallia lib. 1.

Amissum non flet cum sola est Gellia patrem:
Si quis adest, iussa prosilinat lacrymæ:
Non luget quisquis laudari, Gellia, quærit:
Ille dolet vere, qui sine teste dolet.

Ejusdem ad Canonem, lib. 2.

Nescis iocosa dulce cum sacrum Elegos,
Festosque lusus, & licentiam vulgi,
Cur in theatrum, Cato, severus venisti?
Idcone tantum venerat tibi arcessi?

In Portiam Bruti uxorem, lib. 1.

Coniugis audisset fatum dum Portia Bruti,
Et subtracta sibi quæreret arma dolor:
Nondum scitis, ait, mortem non posse negari?
Credidimus fatis hoc tibi defuisse parvis?

Visit,

Dixit, & ardentes, avido bibit ore favillas.
Hinc & ferrum turba maleſta vega.

De Gemello, & Matrona ibidem.

Petit Gemellus nuptias Maronilla,
Et rupit, & inſtat, & precatur, & donat.
Adeone pulcra eſt? immo ſordium nil eſt.
Quid ergo in illa appetitur, & placet? rubet,

Auſonii quoddam eſt de uxore Zelotypa, veneno argentum vivum miſcente, ut citius virum tolleret; quæ tamen hominem purgarunt potius.

Toxica Zelotypa dedit uxor marchamarito?
Nec ſatis ad mortem credidit eſſe datum.
Miſcuit argenti letalia pondera vivi,
Cogeret ut celerem vis geminata necem.
Dividat hæc ſi quis, faciunt diſcreta venenum:
Antidotum ſumet qui ſociata bibet.
Ergo inter ſeſe dum noxia pocula certant,
Obſtitit letalis noxa ſalutifera:
Proximus & vacuus alvi petiere receſſus,
Lubrica deiectæ quà via nota cibi.
Quàm pia cura Deum! prodeſt crudelior uxor,
Et cum fata volunt, bina venena ſanant.

Martialis lib. 4 de vipera electro inclusa.

Flentibus Heſperiis vitrea ſub imagine ſaxi,
Fluxit in obſtantem ſanguinea gemma ſerpen.
Quæ dum miratur pingui ſe rore teneri,
Concreto riguit victa repente gelu.
Ne tibi regali placeas Cleopatra ſepulcro,
Vipera ſi tumulo nobiliore latet.

De Epitha'amio.

CAPVT. LVI.

EPithalamium carmen eſt, quo nuptiæ celebrantur, à Thalamo dictum. Eſt autem θάλαμος, cubiculum nuptiale primo ſuo ſignificatu, παρὰ τὸ θάλλειν ἅμα, quod eſt ſimul genialem vitam agere. Hoc Poëmatis genus, eſt à Græcis etiam γαμήλιον appellatum, hoc eſt, nuptiale; γάμος enim nuptias dicunt. Eius carminis argumentũ conſiſtit è ſponſi ſponſæq; deſiderijs. Verùm illius aperiè dices ſtudia, curas, celebrita-

britates cantionum, ludorum, armorum: virginis gratia facta omnia. Huius autem animum tectis iudiciis, conditi, suspicionibus innues potius quàm profiteberis. Expugnatum castissimum pectus pietate erga iuvenem tabescentem: cuius virtutes commemorando excitabis excusationem. Aliquando finges à Venere aut Cupidine vi coactam: quæ pridem eorum regnum contemptui habuisset. Secundo loco explicabuntur laudes utriusque; à patria, genere, animi studijs, corporis præstantia. Tertius bene ominabitur. Quarti totus illecebræ, lusus, & oscula sunt, alterutrum aut utrumque blande appellando: modestius virginem, haud modestissimè tamen obiiciendo quædam: puta prælii futuri metum, victoriam, è lacrymis risum, è spe lætitiam certam. Quintus locus sobolem pollicetur, vota facit, vaticinatur. Postrema pars exhortationem continet ad somnum quidem aliis, illis verò vigiliam. Thalamus ipse interea laudatur, aut sine laude pingitur, aut nuptæ vestis, aut πέπλος, id est, velum tori maritalis, cujus obtentu sacra illa pudentius peraguntur. Quod si in ipsa adhortatione laudare velis, nuptias, tum exemplis ages ab historiis, tum naturalium rerum principia poteris aspergere. Alloquemur etiam per Epiphonemata Hymenæum: quem tanquam nuptiarum Deum per intercalares versus invocant aliquando: nonnunquam in ipso statim carminis aditu.

EPITHALAMIVM IN NVPTIAS Christi & Ecclesiæ, auctore Iacobo Pontano.

Iam nunc puniceos aurora induta colores,
Per superas invehitur roseo placidissima curru,
Quæve Thetidis vada salsa relinquens ore nitenti,
Et rutilo sequitur radiorum fulgure Titan
Æquora stratasilent, abierunt nubila, venti
Murmura compressêre, & spiramt leviter aurae,
Ac tota insolitum mundi natura renidet.
Nos pariter, quicunque humana stirpe creati,
Lætitiæ incedamus signa omnibus omnes,
Eniam lique caput nitidum bene floribus ambi.
Ad cytharam in numerum quatiamus ter pede terram.

Æter-

Æternus pater atheri moderator Olympi,
Æquæva sobolithalamos cancessit amatos.
Filius ipse Dei, similis per cuncta parenti,
Omnipotens ex omnipotenti, è fonte cadens fons,
Immortali ævo summa cum pace beatus,
Fudere perpetuo præstanti corpore sponsam
Electam sibi deducet, propriamque dicabit.
Iam prodi nova nupta, facet te cernere sponsi,
Oscula libare, & dare collo brachia circum
Immenso desiderio percussus anhelat.
Surge, veni, dilecta, inquit, formosa columba,
Iam septi apricis pinguntur floribus horti,
Lataque frondifera protrudunt germina silva.
Surge, veni, dilecta, inquit, formosa columba:
Nulla in te macula, aut ruga, pulcherrima tota es,
Sponsa soror que mea es: cuius duo lumina stellis
Æmula, defixere meum sub pectore vulnus.
O faciem ostende, & tua vox mihi verberet aures:
Nam facies tibi pulchra, tibi dulcissima vox est.
Surge, veni, dilecta veni, formosa columba.
Contra autem sponsa hæc secum meditata revolvit,
Et teneres cantus divino carmine fingit
Oscula dilectus mihi præbeat, oscula posco,
Qualia nemo hominum dedit, aut dare quiverit unquam,
Injiciatque ambas nostri cervicibus ulnas?
Nec que amo, nec flammas poterit celare meum cor.
Dilecte narrate meo, me quantus adurat
Ex nimio ardenti procedens æstus amore.
Quæsivi quem earum habeo noctuque diuque.
Quærere nec cessabo, mihi dum vita manebit
Ecquideum vidistis cui mi langueo amore?
O amor, ipse precor demonstra ubi sis, ubi pascat,
Atque ubinam recubet. Tibi ego, mihi tute vicissim,
Mi dilecte veni, ex te sola pendeo tota
Tu lux, tu vita es, tu spes fidissima solus.
Progreditur nova nupta, it præ, sequiturque maniplus
Aligerum puerorum: ex his utrinque pudenter
Sustentant geminis sacram comitando puellam.
Cætera turba comas lauro præcincta virenti
Indulgent fidibus, violasque & lilia spargunt.
Quacunque incedit virgo, diffundit odorem
Ambrosium, suavique aspectu sauciat omnes.

Quam

Quam circum saliunt Veneres, blandique lepores
Auricomi volitant per colla nitentia crines,
Condecoratque caput gemmis variata corona
Candidulum exornant baccata monilia pectus,
Annulus in digito, sponsalia munera, fulget,
Syrmate verrit humum rigidis palla aurea signis.
Quid memorem vultum Regina? utinam modo possim
Aut Musis, Andine, tuis certare, tuisque
O generis nostri Princeps, dux inclyte vatum,
Quo Smyrna & Colophon tantum lætatur alumno.
Ut si purpureasque rosas, & lilia rana
Mista quis inspiciat, talis color ora venustat;
Tam speciosa, & suave rubent mollia labella.
Luciduli sub fronte micant ceu Phœbus ocelli.
O nuptæ eximia, & sanctum ascensura cubile,
Quò te connubio stabilisibi jungeret ipse
Æqualis patrius natus, de numine numen,
Ad terras quondam exul & delapsus Olympo est.
Inde cui emissa perpessus fundine funda,
Oppetijt tandem diram per vulnera mortem,
Ignarus, cerne, pius, & fortes flumina vires,
Seruitijs hic sua compulsus vertice serpunt,
Et Phrygias [illegible] colunt domos. Tum vultu quinis
Offensus [illegible] sese, tenuit ut tibi rostra
Immicat. Nunc hospitium, nunc esula mille
Expectat, juvenumque vitus super omnia amorem.
Gratantur cœli, solus pavet exulis altos
Latitia, & fortunatum jubet esse Hymenæum:
Plumigeri patres, pilisque exercitus alis
Talia veridico deprimunt carmine fata:
Quam pridem antiqui vates cecinere futuram,
Hæc est illa dies tori carissima mundo,
Quæ sit terrenis vastum cœlestia, quæ sit,
Humanis faciant divina, æterna caducis.
Plaudamus fœci, festa solemnia luci
Adveniet, sive iam comes ducitur Agne,
Cui sese ut dignum vitæ bona sponsa parauit,
O Virgo generosa, & casto pectore, quis unus
Est sensus tibi, cum tanto dignatur honore
Te Rex quem penes est cunctorum immensa potestas,
Te sibi delegit multis è millibus unam,
Immunem labe, florentem ætate pudicæ.

Quod

Quod reliquum, tanto sis si obsequiosa marito,
Neve tori violare fidem, pellumque libido,
Tamque salutares te rumpere cogat amores,
O quam te fœcundam isthac connubia matrem
Sunt factura olim! vastum cum lata per orbem
Aspicies infinitas, tua gaudia, proles,
Quas omnes nivea tua pascent ubera lacte,
Vbera mellifluo semper distenta liquore.
Te populi venerabuntur, magnique dynastæ,
Quin Reges tua sceptrigeri vestigia lambent.

De Genethliaco seu Natalitio.

CAPVT. LVII.

GEnethliaci duo sunt primaria capita: alterum à majoribus, alterum à spe ipsius infantis. Multæ utriusque παρεισάγωγαι. Neque enim stemmata aut res gestæ sine locis, in quibus amœnissima Poëseos diverticula sæpè reperiuntur, neque res sine comparatione virtutum præteritarum cum futuris. Etiam ab oraculis & auguriis, & somniis parentum. Loci communes: dies, tempus, temporis partes, licet Auroram. Solem, Noctem, astra alloqui. Omnino verò Genium celebrabis: quippe nascentibus nobis suus cuique datur: Vnde dies Natalicius idem qui Genialis. Plurima in ore Lucina & Parcæ.

GENETHLIACVM FRANCISCO D. Octavioni Fuggeri filio, auctore Iacobo Pontano.

QVos ago vagitus, quasi hic exaudiv vocesi?
Quem puerum intueor? aut qua cunabula cerno?
Quis cubat hic infans? quem lactat sedula nutrix
Aut tuus, Octavi genero se sanguine sanguis,
Quem socianda tibi felici fidere quondam
Edidit optato coniux lectissima partu?
Fortunati ambo, quibus hæc indulta voluptas,
Complexi teneræ dulcissimo pignora nato,
Caraque blandidulo insererè oscula dicto.

Atque

Atque olim seriem longam sperare nepotum,
Tam claros qui se exultent habuisse parentes:
Te patrem, Octavi, cuius se plurima virtus,
Attollens magis atque magis aquavit olympo:
Te matrem Mariam multis præ millibus unam,
Egregiam eximijs à laudibus Heroinen.
Nunc age pur pureos circum cunabula flores,
Mollia nunc calathis fundarous lilia plenis,
Et puero, ut dignum est, faustumque bonumque precemur:
Parve puer, superum placeas ante omnia Regi:
Ille tuus semper cultos fidissimus esto,
Ille tibi longum si optabis, proroget ævum.
Parve puer, pietas est præstantissima virtus,
Illa suum semper te consectetur alumnum,
Hanc pius ipse pater, pia mater & ipsa docebit.
Parve, puer, quidquid tangos vertatur in aurum,
Et supra Cæsos opibus, firmaque viventi,
Non sit qui tecum sese componere tentet.
Parve puer, sapiens, & dignus honoribus esto,
In te oculos atque ora ferant quà incesseris omnes,
Tandem ubi fessus ævi cursu novum incola sias.

De Panegyrico & alijs quibusdam.

CAPVT. LVIII.

PAnegyricum, est carmen laudatorium, quod dici consuevit apud multitudinem congregatam.

Eucharisticon gratiarum actiones continet.

Pædenterion dicitur, quo Præceptoribus nostris gratias, institutionis nomine, agimus.

Enchomiasticon, & Epæneticon recensent laudes.

Apobaterion, est carmen, quo discedentes alicunde utuntur.

Epibaterion est carmen, quo redicus longum post peregrinationem, aut diuturno postliminio in patriam celebratur.

Symbuleuticon, in deliberatione consistit, ut si bellum suscipiendum sit, dubiteturque faciendum sit.

Procrepticon, est adhortatiuum, sub quo latent hæc tria:

Parænecticon, seu Parangelmaticon, quod præcepta continet sapientiæ,

Nuthe-

Nuthericon, quod cujuscunque modi complectitur, præceptiones.

Paramytheticon, quo aliquem consolamur, hoc est ad animi compositionem, & tranquillitatem hortamur.

Prosecticon dicitur, quo petimus aliquid fieri, aut esse.

Apecticon est, quo aliquid non fieri, aut non esse petimus.

Soteria recepto duce aut exercitu incolumi sacrificabant: sicut & amico, aut patre, aut filio, aut marito restituta sanitate.

Eroticon, est amatorium, & animum propensum declarans.

Propempticon, poëma est, quo prosequimur abeuntes, vel votis, vel omnibus bonis. Sumemus autem argumentum tempore, loco, officio, comitatu.

Apopempticon, peregrinationem cujuspiam tractat.

Hodœporicon, id est, itinerarium, iter describit.

Amœbeum, per vices respondens alternis pari numero, & similibus versibus. Reciprocum seu alternum dici potest.

Ionicum seu Cinædicum, Sotadicum, Pescenninum, sunt poëmata impudica, mollia, nefandæque turpitudinis.

Dira, carmen quo aliis sinistra imprecamur, Diraque ultrices in hostium caput evocamus. Hujus votum omne in mala, monstris, morbis, suppliciis, exitiis, interitu.

Mimus, est poëma, quodvis genus actionis imitans ita, ut ridiculum faciat, Cicero tamen Ethologos cum vocat à moribus, quos exprimerent, ridiculi rationem non admiscuit. Sunto igitur duo genera, Morale, & Ridiculum. Mimicæ personæ dicuntur, Planipedes, ob eam causam quod cothurno Tragici, socco autem Comœdi pedes induebant, ipsæ autem nudis pedibus agebant.

Palinodia, carmen quo Probra prius congesta encomiis commutamus, & quasi retractamus. Argumentum totum in laude pro congestis probris versatur. Ejus ferunt Stesichorum inventorem: qui cum Helenam versibus lacerasset, captus idcirco oculis, revocavit sen-

ten-

tentiam, editis contrario carmine laudibus: qua propter oculorum usum ei aiunt restitutum. Ne ait in eo poëtatio verum esse, quod & ipse & alij scripserint, Helenam cum Paride Troiam adnavigasse.

Dithyrambus, in Liberi patris honorem fieri solebat, quippe bis natus, his exivi, è naturæ principijs, tanquam binas fores transmiserit, δὶς θύρας ἐξελήλυθα.

DE EPITAPHIO, SEV Funebri Poësi.

Quid sit ἐπιτάφιος λόγος, Epitaphium, Epicedium, Nænia.

CAPVT. LIX.

ORatio quæ initio ad tumulos eorum, quos laudabant, pronuntiabatur, ἐπιτάφιος λόγος, nomen adepta est. Constabat hæc Epitaphica oratio aliquando versibus: Poëtæ enim in defunctis laudibus prædicandis concertabant. *Epitaphium est metricum quoddam Epigramma, quod videlicet inscribi posset defunctorum sepulcro sive tumulo, illorum pleruncq; nomen, ætatem, merita, statum, dignitatem, laudes tum animi, tum corporis, mortis genus, aliaq; huiusmodi graviter, & sæpius cum quadam commiseratione, ac interdum ingenti doloris significatione breviter indicans.* Placet brevitatem amare in Epitaphio, & in sepulcra fieri sumptuosa vetuit. Apud Virgilium in Daphnide, cum Mopsus ita dixisset,

Spargite humum foliis, inducite fontibus umbras
Pastores, mandat fieri sibi talia Daphnis:
Et tumulum facite, & tumulo superaddite carmen:

Mox sequitur Epitaphium duobus versibus comprehensum,

Daphnimgo in silvis, &c.

Epitaphia ad exornationem maximè referuntur. Epicedium, Græcè ἐπικήδειον, à κήδω, ut Eustathius deduxit, recitabatur, dum iusta mortuo solvebantur, seu ante humationem cadaveris: quasi dicas, ad exequias, in ipso funere, dum curatur funus. Exemplum extat Ecloga 5. ubi Mopsus Daphnidi cecinit Epicedium.

Daphnis

Daphnin ego in silvis, hinc usque ad sidera notus,
Formosi pecoris custos formosior ipse.

Et Æneidos 9. ubi mater Euryalum, à Rutilis vita spoliatum plorat.

Hunc ego te, Euryale, aspicio? tunc ille senectæ
Sera mea requies: potuisti linquere solam
Crudelis? nec te sub tanta pericula missum,
Affari extremum misera data copia matri?
Heu terra ignota, canibus data præda Latinis,
Alitibusq; iaces, nec te, tua funera, mater
Produxi prestive oculos, aut vulnera lavi,
Veste tegens, tibi quam noctes festina, diesque
Urgebam, & telas curas solabar anilis.
Quo sequar? aut qua nunc artus, auulsaq; membra
Et funus lacerum tellus habet? hoc mihi de te
Gnate refers? hoc sum terrâq; marique secutus?
Figite me, si qua est pietas, in me omnia tela
Conjicite, o Rutuli: me primam absumite ferro:
Aut tu magne pater Divum miserere, tuoque
Invisum hoc detrude caput sub Tartara telo:
Quando aliter nequeo crudelem abrumpere vitam.

Et 11 in quo lugetur Pallas Euandri filius.

Tene, inquit, miserande puer, cum læta veniret,
Invidit fortuna mihi ne regna videres
Nostra, neque ad sedes victor veherere paternas.
Non hæc Euandro de te promissa parenti
Discedens dederam: cum me complexus euntem
Mitteret in magnum imperium, metuensq; moneret
Acreis esse viros, cum dura prælia gente.
Et nunc ille quidem spe multum captus inani,
Forsan vota facit, cumulatque altaria donis.
Nos juvenem exanimum, & nil iam cælestibus ullis
Debentem, vana mœsti comitamur honore.
Infelix gnati funus crudele videbis.
His nostri reditus, expectatique triumphi:
Hæc mea magna fides, at non Euandre pudendis
Vulneribus pulsum aspicies: nec sospite dirum
Optabis gnato funus pater hei mihi, quantum?
Præsidium Ausonia, & quantum tu perdis Iule?

In supplemento Maphæi Daunus Turni ab Æneâ interfecti pater in hunc modum:

Nate patrii dolor, & fessa miseranda senectæ
Rapta quies, quo me tantum iactare periclo
Duxisti, & sævis tandem devicte sub armis?
Quo tua me præstans animi constantia vexit?
Hic clara virtutis bonos? hæc gloria sceptri?
Hoc magni decus imperij? tales ne triumphos
Nate refers? hac illa quies promissa parenti
Affisto toties? hæc meta optata laborum?
Heu miserum, quam præcipites labentia casus
Secla agitant, quanto volvuntur fata tumultu.
Qui iam sublimem referebas clarus honorem,
Et magnus toto in Latio: quem Troes in armis
Horrendum, & trepidi toties sensere furentem,
Nunc, mi Turne, iaces miserandum, & flebile corpus,
Iam matura est sine voce caput: quæ pulchrior alter
Non fuit in tota Ausonia, nec gratior ullus
Eloquio, nec qui positis ingentior armis.
Nate ubi forma nitens, nveuá, in fronte serenus
Ille decor, dulcíq, oculorum alacritas, & alta
Siderius cervicu bonos? hi gloria Martis
Contigit auspicijs? tali rediture parato
Discedens voluisti avidute credere bello?
Heu mortem invisam: quæ soli ultricibus armis
Elapsa feras animos, communia teti
Gentis sceptra tenens, æternáq, fœdera servans:
Qua magnos parvosq, teris: quæ fortibus æquas
Imbellesq, populus, Duces, scinumq, inverta
Heu mortem obscuram: quæ causa indigna coegit
Eripere, atque meum crudeli vulnere natum
Afficere, ô felix tam grato cadis Amata
Successu latare tua: quæ tanta dolorum
Fugisti monumenta gravisq, immania casus
Pondera, quid misero genitori plura paratis
O superi? natum rapuistis, & Ardea flammis
Consumpta in cinerem versa est: nunc atbera pennis
Verberat: ah, me, Turne, tua plus cade cruenta,
Deerat adhuc soli ista patris suprema senectæ.
At verò tali se res cum fœdere verstant,
Et quem infesta furens miserum fortuna premebat,
Ipsum omni petat infrendens, & turbine cogat.

Et quidem Epicedium non repetebatur: Epitaphia
sive

sive metris, constarent, sive soluta essent, in annos singulos ad extincti monumentum iterabantur. Consuetudo tamen, quæ ut aliarum rerum, sic verborum domina est, Epicedij nomen ad carmen funebre quodcunque indicandum transtulit. Nænia carmen erat, quod ad rogum, seu in funere concinebatur ad tibiam, in quo ea prodebantur, quæ ad mortui laudem decebrandam, luctumque astantibus commovendum faciebant. Hujusmodi cantionem sibi Dido Regina Carthaginis apud Maronem constructa jam pyra in gladium incubitura effundit.

Dulces exuviæ, dum fata Deusq; sinebant,
Accipite hanc animam, meque hinc exolvite curis.
Vixi, & quem dederat cursum fortuna, peregi:
Et nunc magna mei sub terras ibit imago.
Urbem præclaram statui: mea mœnia vidi,
Ulta virum pœnas inimico à fratre recepi:
Fœlix, heu nimium fœlix si littora tantum
Nunquam Dardaniæ tetigissent nostra carina.
Dixit: & os impressa toro moriemur inulta?
Sed moriamur, ait: sic sic iuvat ire sub umbras.
Hauriat hunc oculis ignem crudelis ab alto
Dardanus, & nostra secum ferat omnia morte.

Materia funebrium.

CAPVT. LX.

QVanquam Epitaphio cæteriſque Poëmatum funebrium generibus lugubria terme explicantur, non sunt tamen omnia unius ejusdemque rationis: sicuti nec ipsæ Personæ, de quibus scribuntur. Alia quippe est persona Cæsarum, Regum, Principum, alia mediocriter nobilium, alia Sapientum, alia stultorum, alia magistratuum, alia privatorum. Rursum alia puerorum, alia adolescentum, alia mulierum nuptarum, innuptarum, alia opificum. Reliqua discrimina, ne longus sim, prætereo. Generatim autem hæc & similia Epitaphio, seu genere aliquo funebrium Poëmatum persequemur. Significabimus nostrum aliorumque dolorem ex obitu hominis acceptum, invehemur in mortem, quæ nos tam constantibus amicis, tam

jucundis sodalibus, tam caris fratribus, tam dilectis sororibus, dulcissimis parentibus, consanguineis, affinibus: nostram patriam, tam bonis civibus, Remp. tam sapiente gubernatore, regnum tam bono Principe spoliarit. Detestabimur ipsam causam, quæ interim invexit bellum, pestilentiam, famem, morbum, tempestatem, subitos & improvisos casus, qui hic enarrari non possunt, quippe innumerabiles: & nunquam homini satis provisum est, quid vesper serus apporte. Fas item deflere miseram humanæ vitæ conditionem, quæ nunquam longè abest à termino. Hic verò incredibilem optimarum sententiarum ubertatem utriusque linguæ scriptores suppeditabunt. Hortamur quoque ad luctum, non homines solùm, sed res inanimas, & eas ipsas sicuti bestias quoque, squalere, afflictari, lugere decimus. Vt Virgil Eclog. 5.

Non ulli pastos illis egere diebus
Frigida, Daphni, boves ad flumina, nulla neque amnem
Libavit quadrupes, nec graminis attigit herbam.

Et postea.

——— *Postquam te fata tulerunt,*
Ipse Pales agros, atque ipse reliquit Apollo.
Grandia sæpe quibus mandavimus hordea sulcis,
Infelix lolium, & steriles dominantur avenæ.

Comparamus nos cum ijs, qui ob parrum, filiorum, conjugum, necessariorum, interitum in luctu & mœrore non vulgari jacuerunt, nostrumque mœrorem, & incommoda exaggeramus. Est quando consolamur propinquos, & familiares defunctorum, dicentes, cum illis bene actum, & multis malis ereptos, pro excellentibus eorum meritis ævum securum agere in cœlis: quin apud superstites quoque celebre nomen, & illustrem famam adeptos. Ita Mart. lib 6 Priscum de patre Salonino in Hispania mortuo consolans, fama, & gloria virtutis eum vivere affirmat. Defunctis placidam quietem, & gaudia sempiterna precemur. Pium præterea, & catholicum foret, si viatorem Poëta hortaretur ad preces Deo exhibendas pro animi defuncti expienda: idque etiam ipsum è tumulo defunctum flagitantem potuerit inducere. Sicut item pro nostræ religionis mysterio sæpius resurrectionis corporum meminisse poterimus, & illius vitæ beatissimæ, quam nobis

nobis divinæ litteræ pollicentur. Quod ad laudes attinet, efferemus eos, modicè tamen in Epitaphio inquam: nam in Epicedijs, Nænijs, &c. licebit esse longiores, & cum pondere, animi atque corporis ornamenta, egregia facinora, auctoritatem, genus, & alia demum, quæ deinceps omnia distinctè, distributeque exponentur, commendare.

De Epitaphio Imperatorum, Regum, Principum, Nobilium, & Illustrium.

CAPVT LXI.

GEnus hoc, quoniam id ipsarum personarum auctoritas, amplitudo, majestas, & nobilitatis reverentia postulat, cùm Verborum, tùm Sententiarum luminibus debet esse gravissimum, lectorumque animis multam admirationem parere: siquidem ut nullorum hominum potentia major, vita splendidior, fama pervagatior: ita nullorum occasus vulgatior: addo etiam mirabilior, insperatior, & sæpenumero calamitosior. Nec vero silebitur eorum Fœlicitas in propagandis imperijs; Sapientia, justitia in administrandis regnis, provincijs; Clementia in ignoscendis subjectorum peccatis; Comitas in congressu; Fortitudo & prudentia militaris; hæc enim sunt decora principum. Maximè autem proferentur Pietas in benefactis erga homines, in templis conditis erga Deum, in tuenda, & propaganda religione orthodoxa.

TVMVLVS CAROLI V. EX Hippolito Capilupo.

Europa domuit tollentes cornua Reges
Carolus, atque Asia terror, & horror erat.
Et pedibus Libyam calcavit victor, & illi
Innumeras virtus prabuit Indus opes.
Deinde sibi frenum injecit, Fratrique regendum
Imperium, & Nato cætera regna dedit.
Atque, ait, à nobis & honores temnere, & unum hoc
Discite mortales, pulvis & umbra sumus.

In nobilitate consideratur antiquitas familiæ: quò enim quæque vetustior, hoc nobilior, Plerumque opes

cum nobilitate conjunctæ sunt: nobilium quippè sunt sylvæ, pagi, arces, oppida. Hinc altera laus nascitur à divitijs. Illustres viros appello, rebus in magistratu, ut in ædititate, Prætura, consulatu gestis; nobilitate, virtute, auctoritate, meritis claros, & honoratos, toti civitati notissimos. Inspicienda hic ea, quibus gloriosum in Rep. nomen concilietur, quæ strictim attingenda. Libandi item loci communes, & siquid in morte novum, admirabile, triste acciderit: si qua virtus eximia, & egregiè Christiana in homine eluxerit, qualis imprimis est beneficencia in egentes: si à multis nepotibus & neptibus, ut ille Metellus Romanus, insepulcrum illatus sit: si ut Maximus, & L. Paulus filios claros habuerit: si vel in negotio sine periculo, vel in otio cum dignitate vixerit.

De Epitaphio Ducum atque Militum.

CAPVT. LXII.

DVæ sunt artes bellicæ, Prudentia, & Fortitudo, de quibus. Cic. in offic. earum utraque Duci seu Imperatori est necessaria, amplius tamen Prudentia: militem potius commendat Fortitudo, qui ad alienum arbitrium gubernatur, & Ducis imperium, seu prudenter ille, seu stolidè imperaverit, capessere necesse habet. Itaque nunquam magnopere commendatus est miles à prudentia, sed à Fortitudine. Prudentia quidem Imperatorem eum Vlysse, Nestore, Q. Fabio Maximo. Fortitudine cum Achille, Aiace, Scipione, Hannibale, Epaminonda, Leonida contendemus. Ipsum aut æqualem aut majorem statuemus. Enumerabimus ereda tropitæa adversus hæreticos, & Turcas potissimum, concisos, ac fusos deletos exercitus, captas, defensas, obsidione liberatas urbes, & illa quæ in summo Imperatore inesse oportere scripsit M. T. Scientiam rei militaris, Virtutem, Auctoritatem, Fœlicitatem. De his omnibus universè, si volemus, aut de uno aliquo speciatim agemus. Dicemus quam generosè occubuerit: præclare enim mortem Imperatoriam. Affobimur Reip. Patriam, regna, provincias, ditiones, urbes. Earum vicem deplorabimus: quantæ calamitates præsentissimo

tissimo Imperatore occiso antè fores sint, offendemus. He um civium, propinquorum, omnis generis hominum, crudelitatem hostis in mortuum exponemus. Ipsum etiam sua decora prædicantem, & indignitatem necis, si per insidias aut proditionem oblata sit, conquerentem introducemus. Nec desunt generosi bellatores, quibuscum Miles rectissimè conferatur. Habemus nempè Coclites, Horatios, Curiatos, Scævolas, Torquatos, Eurya os, Nisos, Patroclos, & alios apud Virgilium, & Homerum. Laudatur in Milite Obedientia erga ducem, Vigilia, Tolerantia æstus, frigoris, itinerum, famis, sitis, Continentia voluptatum, & super omnia Caritas patriæ pro qua suum caput devouerit. Memorantur eiusdem Victoriæ: efferuntur e atrices: maximè si omnes adversæ, nulla aversa fuerit. Non omittitur si nunquam fugam dederit: si eum sicut exemplum cæteri spectarint: si ab imperatore aut corollarium frequenter, aut coronam obtinuerit civicam, muralem, castrensem, navalem. Pas interim detestari bellum, quod parentes dulcissimis liberis, Rempubl. optimis civibus, provincias & regna hominibus orbare, sursum ac deorsum miscere, & confundere omnia soleat.

TVMVLVS HECTORIS.

Defensor patriæ, iuvenum fortissimus Hector,
Qui murus miseris civibus alter erat:
Occubuit telo violenti victus Achillis,
Occubuêre simul spesque salusque Phrygum.
Hunc ferus Æacides circum sua mœnia traxit,
Quæ invenis manibus texerat ante suis.
Heu quantos Priamo lux attulit illa dolores?
Quos fletus Hecuba, quos dedit Andromacha!
Sed raptum Pater infelix auroque repensum
Condidit, & mœrens hac tumulavit humo.

TVMVLVS ACHILLIS.

Pelcides ego sum, Thetidis notissima proles,
Cui virtus clarum nomen habere dedit.
Qui stravi toties armis victricibus hostes,
Inque fugam solus millia multa dedi.

Hostiore sub magno summa est mihi gloria casu,
Qui sæpe Argolicas debilitavit opes.
Ille Menæiada subijt me vindice pœnas,
Pergama tunc ferro procubuere meo.
Laudibus immensis victor super astra ferebar:
Hostilem gressi fraude peremptus iuvenem.

De Epitaphio Eruditorum, ac sapientum.

CAPVT. LXIII.

VArijsunt ordines doctorum, & sua cujusque prorogativa, Theologorum, Philosophorum, Iurisconsultorum, Medicorum, Mathematicorum, Astrologorum, Oratorum, Poëtarum, Grammaticorum. In Poëtarum tumulis mentio Musarum, Phœbi, lyræ, citharæ, plectri, fontium, fluminum, montium Musis dedicatorum, camporum item Elysiorum: quæ omnia cum mera figmenta sint, utilia innumerabilia in studio Poëtico, nota omnibus, & credibilia nemini, propter quendam leporem tamen, & suavitatis gratia videmus à plerisque non negligi.

BEMBVS IN POLITIANVM.

Ducere extincto cum Mors Laurente triumphum,
Lætaq; pulsatis invecheretur equis,
Respicit insanæ ferientem pollice chordas
Viscera singultu concutiente virum.
Miratast, renuitque iugum, furit ipsa, pioque
Laurentem cunctos flagitat ore Deos.
Miscebat precibus lacrymas, lacrimisque dolorem,
Verbaminis trabus liberiora dolor.
Risit & antiquæ non immemor illa querelæ
Orphei, tartarea cum patuere via:
Hic etiam infernas tentat rescindere leges,
Fertque suas, dixit, in mea iura manus:
Protinus & flentem percussit dura Poëtam,
Rupit & in medio pectora docta sono.
Hausisc turaptus, sic te mala fata tulerunt
Arbiter Ausoniæ, Politiane, lyræ.

Et

Et alterum in Herculem Strozam.

Teripa natum Eridani Permessus alebat,
Fecerat & vatem Marsá, Venusá, suum.
Iniecere manus iuveni, & fataliaduris
Stamina pollicibus persecuere Deæ.
Vxor honorata manes dum conderet urna,
Talia cum multis dicta dedit lacrymis:
Non potui tecum dulcem consumere vitam,
At iam adero amplexans te cinerem ipsa tuum.

In Cottam Veronensem Sanazarij lib. 2. Epigrammat.

Sperabat tibi docta novum Verona Catullum:
Experta es duros bis viduata Deos.
Nulla animum posthac res erigat, optima quando
Prima rapit celeri Parca inimica manu.
Qua tamen ut vidit morientis frigida Cotta
Ora, suum fassa est crimen, & erubuit.

Multum in Epitaphijs Eruditorum & Sapientum valebunt comparationes. Vt si in Poëtam scribas, eum conferas Ovidio, Propertio, Tibullo, Catullo, Virgilio, Homero, Orpheo, ipsi Apollini. Si in Oratorem, Ciceroni, Demostheni: nam hi duo cæterorum gloriæ obscuritatem attulerunt. Si in Mathematicum, Euclidi, Ptolomæo, Archimedi. Si in Medicum, Podalirio, Pæoni, Machaoni, Esculapio. Si in Philosophum, Aristoteli, Platoni, Zenoni. Si in Theologum, Augustino, Thomæ Aquinati. Adhæc deploranda conditio litterarum, amissis earum interpretibus, & antistitibus. Exaggeranda uniuscuiusque in suo genere eruditio. Prædicanda in Theologo pietas, & cœlestis sapientiæ in Philosopho acumen: in Medico diligentia: in Iure consulto integritas: in Oratore facundia: in Poëtis maximè suavitas: in Grammaticis linguarũ Græcæ & Latinæ perfecta cognitio, multaque lectio. Si quis libros ediderit, commendandus labor, laudanda scriptoris bene merendi de posteritate voluntas.

Tumulus Medici ex Fracastorio.

Dum medica Montane doces ope vincere fata,
Et Lachesi invita vivere posse diu,
Letbeo indignans prosilit te Parca sopore,
Et secuit vitæ grandia fila tuæ.

Sic animas & tu, Aſclepi, dum ſubtrahis orci,
Te quoque ſæuorum perdidit ira Deûm.

Tumulus Andreæ Veſalii Medici.

Quenon arte prior fuit medendi,
Aut Aſclepius, aut ſenex Machaon,
Aut magnus Podalirius: medentum
Princeps Veſalius celebriorum:
Dum morbi banus artifex medetur
Cunctis: iam ſibi nec medetur ipſe
Summus Paeonia magiſter artis,
Fato mortuus heu nimis maligno.

Tumulus Alberti Magni Epiſcopi Ratiſponenſis.

Magna parens altrix que virûm Germania, alumni
Incedis meritò laude ſuperba tui.
Natura, ac rerum vires, cauſſaſq́, latentes,
Hoc uemonobis doctius explicuit.
Magnus ob egregias fœcundi pectoris artes
Dictus es, at Chriſti nunc ope maior eris.

In Rudolphum Agricolam.

Pro meritis qua digna ſatis te docte Rudolphe
Muſa canit, Friſii ſpemque decuſque ſoli:
Dum Logica ſalebras in apertam conjcis artem,
Et reſonat numeris dulcibus illa chelys:
Auſonia ingemuit, peregrina murmura lingua,
Tam mulcere aures molliter illa ſuas.

In eandem.

Iuvida clauſerunt hoc marmore fata Rudolphum
Agricolam, Friſij ſpemq́, decusq́, ſoli.
Scilicet hoc uno meruit Germania laudis
Quidquid habet Latium, Graecia quidquid habet.

Tumulus Ioannis Ludovici Vivis Valentini Philoſophi.

Parca ferax vivi veterum ſcindere filum:
Hos capiti aſſiſtens edidit ore ſonos:
Corpore te ſoluam: tua ſed monumenta manebunt,
Namque horum potui iuris habere nihil.

Ejuſdem.

Doctrina volumen, & eruditi vita
Virum, ne tumulo hic pute Viator

Candi-

Conli, sed tenues seli favillas:
Nam, non mors violenta, non edaces
Ignes, non series vetusta secli,
Non vires chalybs licet potentis,
Non fluctus pelagi licet ferocis,
De vita poterunt tulisse Vivem.
Doctrina columen, decusq; vita.

Tumulus Gulielmi Budæi Iurisconsulti, & Consil. Regij.

Budæus columen decusq; Graiûm:
Budæus Latia coronalingua:
Budæus dubij lucernainris:
Budæus pater elegantiarum,
Et finis totius eruditionis.
Budæus patriainbar coruscum,
Regis delitium sui, suaque
Tempestatis honos, lepos, voluptas,
Hic terra exuvias reliquit, orbi
Famam, astris animam. Viator, ito.

Tumulus Huldrici Zasii Iurisconsulti.

Aranium iactant velut Alciatum
Gallia: iactat Marium superba
Roma: Germania ita regnat unus.
Zasius erit.
Zasius clarum iubar illelegum:
Zasius lingua decus & Latina:
Zasius præstans studijs quibusvis.
Inclytumhetos.

Tumulus Petri Apiani Astronomi, & Cosmographi.

Hoc Apianus habet, quod erat mortale, sepulcro,
Immortale, Deotempora pacta agit:
Sic caput ante pio qui misit in astra labore,
Sub pedibus felix numa videt astra suis.
Astra videt felix, quisquis demisit in astra
Et caput, & studuit quærere mente Deum.

Eiusdem.

Hos Apianus habet tumulos: da pinguia thura,
Spargerosas, manes ac venerare pios.
Edidit hunc, nequit quà vivere Misnia: semper
Transmittes agitans fata sinistra viri;

Excipit

Excepit tellus, & fouit Norica: clara
Et fama docto nomina ferre dedit.
Iuvapoli, cœlio, vias, & sideranovit:
Trinacrio, celebri non minor arte, sene.
Nunc cœlo positus, qua monte solebat adire,
Omnia sub pedibus lucida signa videt.
Tu pasiuluge Germania mastacapilli:
Arte tibi hac similem non feret ulla diem.

In Orlandum Lassum Musicum.

Bruta Orpheus, saxa Amphion, delphinas Arion
Traxit: at Orlandus post se terramque fretumque:
Post se traxit item molem totius Olympi.
Quanto igitur maior, quanto& potentior unus,
Orlandus tribus his, Amphione, Arione, & Orphæo.

Alius tumulus.

Sol quod splendidus inter est planetas,
Stellas Luna quod inter est micantes:
Lassus splendidus artifex canendi,
Inter artifices id est canendi.
Res ut Sol recreat suo calore,
Res ut Luna fouet suo vigore:
Mastos sic levat artifex canore
Lassus, sic fouet artifex sonore
Suaves qui canit artifex soneres.
Dulces qui sonat artifex canores,
Est quod Sol vagus inter est Planetas,
Stellas Luna quod inter est micantes.

De Epitaphio consanguinearum. Item Virginum, & matrum familias.

CAPVT. LXIV.

QVæcunque in isto genere sient Epitaphia, abundabunt lachrymis, lamentis, suspirijs. Virginum tumulos aspergimus narcisso, hyacintho, liliis, rosis, violis, atque istum honorem integritati corporis femineiciam post obitum habemus. Non stultè est enim pitidissimus, & fragrantissimus quidam flos virginitatis, & ad eius elegantiam exprimendam nihil aptius. In tumulis matrum familias nulla detestationes, exclamationes, gemitus, &c. augent autem sententiæ non exclu-

excluduntur. Ergo nihil aliud præter sobriam quandam lamentationem postulant hæc Epitaphia. Laudes earum hæ: Concorditer & amanter egisse annos plurimos cum marito, sine jurgio, sine querelis, sine rixis. Conservasse fidem, & jura thalami castissimè. Semper fuisse viro morigeram. In adversis casibus nunquam eum deseruisse. Præstitisse Penelopen. Alcestidem. Dedisse formosos, multosque liberos, qui est conjugij finis & fructus. Vidisse nepotes suos, & natos natorum, & qui nascuntur ab illis. Benè & Christianè educasse filios. Moribus diligentia, & sollicitudine servasse, & auxisse patrimonium. Filiarum vigilanter custodiuisse pudicitiam. Prudenter gubernasse familiam. Cum ancillulis non fuisse deditam otio, sed lanificio, ut Lucretiam. Coluisse etiam summoperè pietatem, & silentium. Non luxuriosam in vestibus, nec superbam extitisse.

Epitaphium nobilis matronæ. Mart. 10.

Marmora parva quidem, sed non cessura, viator,
Mausolæi saxis Pyramidumq; leges.
Bis mea Romano spectata est vitta Terentio,
Et nihil extremos perdidit ante rogos.
Quinque dedit pueros, totidem mihi luno puellas,
Clauserunt omnes lumina nostra manus.
Castrigit & thalami mihi gloria rara, fuitque
Una pudicitia copula nota mea.

Tol. tom. 1. ad finem ex Vetustis Lapidibus.

Apollonia quæ vocitabar,
Lapide hoc inclusa quiesco,
Ipso mihi flore inventa
Ruperunt fila sorores:
Annos post decem, & octo,
Vetuerunt vivere lumen.
Unum sortita maritum,
Servavi casta pudorem,
Mater misera hoc monumentum
Extruxit Olympias amens.
Hæc sunt: bene vive viator.

Ausonius ex Græco.

Viginti atque novem genitrici Callierotes

Nobilium

Nullius sexus mors mihi visa fuit:
Sed centum & quinque explevi bene mensibus annos,
In tremulam baculo non subeunte manum.

De Epitaphio Patris, fratris, filiorum.

CAPVT. LXV.

NOn ita tenerè patrum quàm matrum obitus lugemus. Quocirca quamvis Epitaphium patris oporteat esse mœstum, ac lugubre, admiscenda est tamen gravitas, ejusque laudes, ac merita non tacenda: quo non solùm nos optimum parentem, sed etiam Resp. bonum egregiumque civem amisisse videatur: ac proinde suum illa mœrorem cum nostro mœrore conjungat, & communibus lacrymis integerrimi viri memoriam prosequatur. Fraterni amoris flammas norunt, qui fratres aut habent, aut habuerunt. Oratio igitur querelarum & dulcium affectuum plena huic generi Epitaphiorum idonea existimatur. Catullus quidem adeo fratrem suum ardenter dilexit, ut ex illius obitu dolorem vix consolabilem susceperit, quem non uno in loco multis iisdemq; ut tristissimis, ita suavissimis carminibus testificatur. Quæ ob eam causam his præceptionibus maximè, ut eam materiam argumentumque fraternis Epitaphiis, seu Næniis, seu Epicediis minstrent, illorumque lectione quilibet ad germani sui è vita discessum pio luctu prosequendum excitetur. Cum igitur promisisset Ortalo Catullus, se Callimachi elogium de coma Beronices, Latinis versibus à se interpretatam illi missurum, id se quamvis ingenti mœrore ex interitu fratris præditum, præstitisse confirmat.

Etsi me assiduo confectum cura dolore,
Sevocat à doctis, Ortale, virginibus,
Nec potis est dulces, Musarum expromere fetus
Mensanimi, tantis fluctuat ipsa malis:
Namque mei nuper Lethæo gurgite fratris
Pallidulum manans abluit unda pedem,
Troïa Rhœtæas quem subter littora tellus
Ereptum nostris obterit ex oculis.
Alloquar? audiero nunquam tua verba loquentem?

Nun-

Nunquam ego te, vita frater amabilior,
Aspiciam posthac? at certe semper amabo,
Semper mœsta tua carmina morte canam.
Qualia sub densis ramorum concinit umbris
Daulias absumpti fata gemens Ityli, &c.

Elegia verò ad Mallium ostendit earum rerum studia, quas ille ab se petiverat, penitus ob contractam de fraterna morte ægritudinem ex animo excidisse. Versus aliquot nostro instituto accommodati ex ea decerpti.

Sed tibi ne mea sint ignota incommoda, Malli,
Non me odisse putes hospitii officium;
Accipe quis merser fortunæ fluctibus ipse,
Ne amplius à misero dona beata petas.
Tempore quo primum vestris mihi tradita pura est,
Iucundum cum ætas florida ver ageret,
Multa satis lusi: non est Deus nescius nostri,
Quæ dulcem curis miscet amaritiem.
Sed totum hoc studium luctu fraterna mihi mors
Abstulit, ô miser frater adempte mihi!
Tu mea, tu moriens fregisti commoda frater,
Tecum una tota est nostra sepulta domus.
Omnia tecum una perierunt gaudia nostra,
Quæ tuus in vita dulcis alebat amor.
Cuius ego interitu tota de mente fugavi
Hæc studia, atque omnes delicias animi.

Et post multa iterum abripitur, mœstumque canit.

Troia, nefas, commune sepulchrum Europa, Asiaque,
Troia virûm, & virtutum omnium acerba cinis,
Quæ nempe & nostro latum miserabile fratri
Attulit: heu misero frater adempte mihi?
Heu misero fratri iucundum lumen ademptum,
Tecum una nostra est tota sepulta domus.
Omnia tecum una perierunt gaudia nostra,
Quæ tuus in vita dulcis alebat amor.
Quem nunc tam longè non intempesta sepulcra,
Nec prope cognatos compositum cineres,
Sed Troia obscura, Troia infelice sepultum
Detinet à nostro terra aliena solo.

Sub finem porro totius libri, ejus manibus solvit inferias hoc mellissimo Epigrammate.

Mallii

Multas per gentes, & multa per æquora vectus,
Aduenio tibi miseras frater ad inferias,
Vt te postremo donarem munere amoru,
Et muto nequid quam alloquerer cinerem.
Quandoquidem fortuna mihi de te abstulit ipsum,
Heu misero indigne frater adempte mihi!
Nunc tamen interea prisco qua more parentum
Tradita sunt tristi munera ad exequias,
Accipe fraterno multum manantia fletu,
Atque in perpetuum frater ave atq; vale!

In Filij Epitaphio convenit lugere patrem, vt qui magnum solatium perdiderit, quia spem suæ posteritatis amiserit, plorare minus: Narrare item hæc poterit: liberalem, & indulgentem educationem, curas pro eo noctes atque dies agitatas, delectam nuptijs præstanti corpore puellam, speratos nepotes, honores, opes, auctoritatem, gratiam civium, quæ omnia cùm ad nihilum ceciderint, sibi dolorem & luctum immensum parere. Locus communis in vanitatem spei. Pollicebitur, se, quia diu superesse non posse ejus funeri, brevi ad eum in beata loca venturum. Si filius obierit paruus, blandum & ludicrum magis sit Epitaphium, habeat illecebras, lusus, & oscula, quibus se cum paruulo vivente, pater materve sæpenumero oblectaverit. Sanazarius nomine parentum:

Nate patri, matriq; amor, & suprema voluptas,
Accipe quæ nobis te dare par fuerat.
Busta heu tristesque tibi damus: invida quando
Mors immaturo funere te rapuit.

Bembus in Lucilium suum.

O multum dilecte puer, quæ dura parenti
Fortuna invidit te superesse tuo?
Quam proderat tam lætus te sospite vitam,
Exepto pejor morte relicta mihi est.

Filij grandioris L. Q. tom. 2.

Non lacrymis indigne meis, nec honore sepulcri
Rapte mihi ante diem dulcis alumne iaces.
Intra bis denos te offrodit, & abstulit annos
Parca ferox, votis insidiata meis.
Nec potuit probitas, nec amanti gratia vultus
Flectere, nec mater, nec pietas Genus.

Spes

Spes hominum fatidas! tumulavi mæstus ephebum,
Qui nec debuerat latus humasse senem.

De Epitaphio infantum, puerorum, adolescentium.

CAPVT. LXVI.

ERit in hoc Epitaphio primus, & frequentissimus locus querimoniæ de incerta vitæ longitudine, de inclementia atque invidia diræ mortis: quæ ab utero materno videtur homines insequi, & alium tardius insertis ungibus apprehendere. Sunt item loci laudationis à genere, ab indole animi, à pudore, à suavitate morum, à forma liberali, ab artibus, ad quas illa ætas incumbit, à caritate dominorum, patronorum, fratrum, parentum, consanguineorum erga eos. Ad commiserationem iuvabunt dolores & lacrymæ matrum ac sororum: nec non jucundæ collationes à floscul is nobilioribus, æstu, vento, imbre, grandine marcidis, prostratis, evulsis. Pythagoras quatuor ætatis gradus constituebat, pueritiam, adolescentiam, corroboratam seu virilem ætatem, senectutem. Primam veri, secundam æstati, tertiam autumno, postremam hyemi similem autumabat. Vere gemina frugesque nascuntur, æstate crescunt, autumno ad maturitatem perveniunt, hyeme cocti & victi, cùm arbores nudantur foliis, decidunt & moriuntur. Quamobrem haud inepte pueros & adolescentes cum floscul is, rosisque languentibus ac marcescentibus componimus, siquidem illorum anni florentes, & ætas florida dicitur. Vnde factum, ut in eorundem Epitaphijs Poëtæ invitarent, hortarenturque viatores ad tumulum aspergendum violis, rosis, & floribus. Sic Virg. 9. Æneid quo loco cædem adolescentis Euriali & cervicem in humeros collapsam describit

Purpureus veluti cum flos succisus aratro
Languescit moriens, lassove papaver a collo
Demisere caput, pluvia cum forte gravantur.

Interdum tamen gratulamur puerum obitum infirmiori ætati, quod non à bonis, verum à malis, quibus hominum vita referta discesserint. Luciani in Callimachum quinquennem puerum παῖδα μὲν τετραέτηρον, &c. sic Latinè sonat.

Nil

Nil me sollicitum est quintam barbara messem
Mors puerum e vivis Callimachum rapuit:
Tu cave me plores: pauco qui tempore vixi,
Pauca etiam vidi, sustinuique mala.

Martialis in Glauciam libertum Melioris lib. 6.

Libertus Melioris ille notus,
Toto qui cecidit dolente Roma,
Cari delicia breves patroni,
Sub hoc marmore Glaucias humatus,
Inicto Flaminia iacet sepulcro:
Castus moribus, integer pudore,
Velox ingenio, decore felix.
Bis senu modo mensibus peractis
Vix unum puer applicabat annum.
Ni flebis talia, nil flebis Vsitator.

Eodem libro in Eutychium puerum.

Flete nefas vestrum, sed tote flete Lucrino
Naiades & luctus sentiat ipsa Thetis.
Inter Baianas raptus puer occidit undas
Eutychus: ille tuum, Castrice, dulce latus.
Hic tibi curarum socius, blandumque levamen,
Hic amor, hic nostri vatis Alexis erat.
Nunquid te vitreis undum lasciva subundis
Vidit, & Alcida Nympha remisit Hylam?
An Deafeminearum iam negligit Hermaphroditum,
Amplexu teneri sollicitata viri?
Quidquid id est, subita quacunque est causa rapinæ,
Sit precor & tellus mitis & unda tibi.

Aliud in Vrbicum puerum lib. 7. in extremo.

Conditus hic ego sum, Basi dolor, Vrbicus infans,
Cui genus, & nomen maxima Roma dedit.
Sex mihi de prima decrant trieteride menses,
Ruperunt tetricæ cum mala pensa Deæ.
Quid species, quid lingua mihi, quid profuit ætas?
Dalacrymas tumulo, qui legis iste meo:
Sic ad Lethæas, uiß Nestore serior, undas
Non eat, optabis quem superesse tibi.

Sed venustissimum Cottæ in Quinterium.

Me Ipsæ effigiem vultiorem
Narcissi, vel Apollinis comati,
Parcarum Lachesis nimis severa

Ipsi

Iffi Quinterium dedit sepulcro.
Cur non floscului exeam sequitur,
Cum tantum fuerim puer decorus?
Tellus est nimis arida, ô viator,
Nostri facta perustione amoris:
Sed si lacrymulis tuis madescet,
Forsan flos novus ibit à sepulcro.

Tuscanus.

Blandidulus, nitidus, pulcher, dulcissimus infans,
Delicia matris, deliciæ patris,
Hic situs est teneris raptus Lucillius annis,
Ut rosa quæ subitis imbribus icta cadit.

Adolescentis L. Q. Tom. 1.

Idius hic iaceo, primo quem flore inventa
Decerpsit rapida mors inimica manu:
Si spectes annos, iuvenem me fata tulerunt:
Si ingenium, dices me perfecisenem.

In præmaturum Infantis primogeniti obitum.

Primitias frugum superi quis debita nescit?
Dona, quibus nullum gratius esse potest?
Has capiunt lati, & largo mox fœnore pensant,
Iacturaque sua commoda sentit ager.
Sic ego crediderim hunc superos voluisse puellum,
Spes generis tanti qui modo prima fuit.
Tanquam primitias, quibus & sua dona rependant,
Florentem hanc natis mox cumulent quis domum.
Atque, quod orbatos possit recreare parentes,
Hoc faustum infausti funeris omen erit.

De Epitaphio amici.

Continebit tumulus amici, piam, & lacrymabilem querelam huius acerbissimi dissidii. Amisisse nos fati atrocitate partem corporis nostri, dimidium animæ, decus & præsidium, nos ipsos. Nullos unquam fratres amasse inter se ardentius: summam fuisse consensionem studiorum, sententiarum, voluntatum. Contemnemus præ amicitia nostra, Pyladem, & Orestem, Theseum, & Pirithoum. Denique dolorem ex illius discessu, & præsentiæ desiderium, quanta maxim potuimus energia, & efficacitate declarabimus. Exemplum [illegible] melius hoc ipso: Supra alia de caussa positum fuit.

Ablatus mihi Crispus est, amici:

Pro

Pro quo si pretium dare liceret.
Nostros devideremem libenter annos.
Nunc pars optima me mei reliquit
Crispus, præsidium meum, voluptas,
Pectus delicia: nihil sine illo
Latum mens mea iam putabit esse.
Plus quam dimidium mei recessit.

De Iocosis & salsis Epitaphijs.

CAPVT. LXVII.

ACulei, risus, & facetiæ non videntur incidere in Epitaphijs: at reliquæ virtutes Epigrammatum omnes. Sunt tamen nonnulla tempora, quibus Poëtæ in sepultos iocantur, liberiusque ludunt. Si furin: agresti, & inhumano ingenio, monstrosi, scurræ: si aliquo malo & omnibus noto facinore attricti: si scortatores, avari, ebrioni, maledici, superbi, decoctores, usurarij, tyranni, hæresiarchæ, proditores. In quo genere videndum est, quam Christianismus noster facultatem nobis largiatur: imitandumque interdum exemplum Martialis, ut parcamus personis, dicamus de vitijs. Nonnunquam ex nomine mortuorum, pusilla statura, ingenio, moribus, eventu aliquo ridendi ansam arripiunt.

In Vesbiam iracundam feminam L. Q tom. 1.

Tres habuit furias quondam, sed Vesbia manes
Vt petijt, furias quatuor orcus habet.

Doctrinæ Epitaphicæ Appendix.

CAPVT. LXVIII.

QVi dicti sunt modi tres Prœmatum, eadunt omnes in Epitaphia: nam & solus Poëta loquitur, & simul sermonem alijs effingit, & ipse tacens, δραματικῶς loquentes alios facit. Loquitur autem Poëta cum musa, cum mortuo, cum viatore, cum genio defuncti, cum virtute simpliciter, aut cum ea virtute, qua mortuus fuit conspicuus, justitia, pietate, constantia, &c. Musa, seu virtus, & ipse etiã extinctus, & in Græcis sæpe tumu-

tumuli loquuntur cum viatore. Iucundus est ille modus, cùm ipsum mortuum suos consolatem inducimus. Interdum viator solus, tumulus solus, mortuus solus, sacerdos solus, Musa sola. Ad maternum tumulum loquuntur filii, aut filiorum sepulcra mater, ad uxorem maritus, & vicissim ad maritorum uxores. Inveniuntur apud Ovidium in Epistolis Heroidum brevia & elegantia epitaphia, quibus Heroinas illa suos casus exponentes facit Poëta. Tale est Didonis, quod etiam 3. Fallor. repetitur

Præbuit Æneas & causam mortis, & ensem,
Ipsa sua Dido concidit usa manu.

Phyllidis.

Thyllida Demophoon læto dedit hospes amantem,
Ille necis causam præbuit, ipsa manum.

Hypermnestræ.

Exul Hypermnestra, pretium pietatis iniquum,
Quam fratri mortem depulit, ipsa tulit.

Cajetæ in 14. Met mor.

Hic ne Caietam nota pietatis alumnus
Ereptam Argolico, quæ debuit igne, cremavit?

Solent adhuc Poëtæ illi antiqui, levem terram optare mortuis, & quietem ossibus, quasi in ijs resideret sensus aliquis.

Virgil. Eclog. 10.

O mihi tum quam molliter ossa quiescent.

Tibullus.

Et bene discedens dixit, placideque quiescat,
Terraque secura sit super ossa levis.

Propertius.

Ut mihi non ulla pondere terra foret.

Idem.

Sit tibi terra levis mulier digna sit ista viro.

Ovidius.

Et patrius Anubis sit mollior ossa cubent.

Idem in morte Tibulli.

Ossa quiete precor tuta requiescite in urna,
Et sit humus cineribus onus ossa tuis.

Martialis.

Molliaque cinerem ossa tegat, nec illi
Terra gravis fuerit; non fuit illa tibi.

Illud

Illud item magnæ voluptati est Poëtis manſuetioribus, animantes quaſdam Epitaphijs proſequi, in quibus illi ſua ingenia experiuntur, ſuoſque mirificos illos lepores oſtentant. Luctus paſſeris apud Catullum: Lugete ô Veneres, &c. vide ſupra, Ifficaci Epitaphium apud Ouidium.

Colliget ex ipſo Domina placuiſſe ſepulcro,
Ora fuere mihi plus ave docta loqui.

Veruntamen canibus & catellis potiſſimum hic defertur honos, propter inſignem fidelitatem, & amorem erga dominos.

De Varijs verſuum Affectibus.

CAPVT. LXIX.

Affectus partim ſunt virtutes, partim vitia ſijque aut probati lege, aut permiſſi uſu, aut uſurpati licentia: ſunt vero vel communes vel proprij. Conſtituunturque aut in partibus, aut in qualitatibus, aut in ordine ſive diſpoſitione. In partibus, vel tanquam in dictionibus, vel tanquam in pedibus. Non enim ſemper æquales ſunt pedibus dictiones. Itaque in quantitate verſabitur res, vel continua, veluti cum eas numeramus. In qualitatibus conteremplabimur rhythmum ſive concinnitatem. In ordine, cum diſponentur aliter atque aliter vel dictiones, vel pedes. De propriis Iambici, Anapæſtici, Trochaici, Hendecaſyllabi, Dactylici verſus affectionibus copioſè in Proſodia, & paucis ſupra, dictum eſt.

Heroicus, Hexameter, Pythius Victorinus, quod interfecto Pythio draconе compoſitus eſſe dicatur, Longus, Epicus, ἔπος, ἡρωϊκὸς, στίχος, ἑξάμετρος, πύθιος, &c. vide ſupra, & Proſodiam.

Bellici Latinè, κατὰ δάκτυλον Græcè Grammaticis dicuntur, qui binos habent dactylos, ac in medio ſinequе ſingulos Spondeos. Inſurgunt enim cum dactylis ad pugnam, & pedem figunt in Spondeo, ut manum conſerant, deinde duobus Dactylis præliantur, & quieſcunt in victoria cum Spondeo.

Eruerint Danai, quæque ipſa miſerrima vidi.
Rurſus agam pelago, & vectus dare vela iubebo?

Periodici ſeu Commutati, in quibus Dactylus & Spon-

Spondeus progrediuntur alternatim.

Troia per undosum peteretur flustibus aequor.

Bucolici, in quibus pes quartus finitur dictione integra, & pede Dactylo.

Nos patria fines, & dulcia liquimus arua
Namque erit ille mihi semper Deus: illius aram.

Vel pede Spondeo.

Tytire tu patula recubans sub tegmine fagi.

Sapphici, qui in prima & ultima regione Spondeum habent, in reliquis vero Dactylum.

Pars infusta secant, veribusque trementia figunt.

Sapphici alios Dactylos quatuor duobus claudunt Spondeis.

Claudere dactylicas acies geminis spondeis.

Paripedes, seu ἰσόχρονοι, τ' αὐτοπόδες, qui pedes eosdem usque ad finem habent, sunt duplices:

Spondaici qui ex meris Spondeis constant.

Olli respondit Rex albai longai

Dactylici, qui ex solis Dactylis.

Sidere pallida diffugiunt facie territa lumina.

Perfecti, illibati, Integri Græcis τέλειοι sunt quibus nihil deest, neque oratio, neque concinnitas: qui non sunt coacti, numerosi tamen.

Infandum Regina jubes renouare dolorem.

παμμερὲς versus dicitur, quo omnes orationis partes continentur.

Hei, si tunc flentem hunc rapuisset in aethera Maurus,
Ad me continuo licet, ah sera verte precantem,
Ad quem tum luno supplex his vocibus usa est.

In hoc conjunctio solum, & interiectio desunt.

παγγράμματος dicitur, qui omnes literas continet.

Duc Zephyre exugens parum cum flatibus aequor.

Fistularis ab aliquibus Scalaris seu ascendens, cui paulatim increscunt, & ab una ad plures augescunt syllabæ, ut in fistulis cicutarum ac cannarum altitudo. Rhophalius Servio dicitur, παρὰ τὸ ῥόπαλον, συμμετρούμενος, κλιμακωτὸς, ἀναβαίνων

Si cupis ornari virtutibus Heliodore.
Spes Deus, aeterna stationis conciliator.

Tibicines nonnulli nominarunt, cum à quinque

syllabis

syllabis devenitur ad unam.

Vestigalibus armamenta refarcire iubet Rex.

Tibicinem alij versum idem vocavere, in quo aliquid infarcitur, quod metri legem hiulcam sustentet.

Aspectant silvam immensam, & sic forte profatur.

Forte, est pro tibicine in versu, non autem ipse versus Tibicen est.

Nodosos nominant, in quibus verba sequentia syllabis priora superant, & instar nodorum gradatim duplicitur assurgunt.

Sit de te vel gutta mei sperare medulli.

Æquivoci, quos majores nostri à leonis præstantia Leoninos dixerunt, adeo iisdem probati, ut sine illis quidquid scriberent, ineptum putaretur, sunt qui æquali modo in cæsura, & fine terminantur.

Si Troiæ fatis aliquid restare putatis.
Vir precor uxori frater succurre sorori.
Tu præsens cura, Domino committe futura.

Echici, Echolci Servio, in quibus sonus ultimæ syllabæ congruit penultimæ.

Exercet mentes fraternas grata malis lis.
Famina dira viri nex est, & terribilis lis.
Quares, ede, graues sunt in amore? Mora.

Vel in quibus arte elaboratur extremæ vocis repetitio vel tota, vel fracta, ab inexpectato plerumque respondens, aut materiæ novæ ansam ministrans, semper tamen præcedentis vocis imaginem repræsentans: unde & Echo ipsa ab Horatio Imago dicitur, quasi Imitago, ut Porphyrioni placuit.

Garrula dic Echo quod sit mihi nomen, amanti
Triftia concentu funera solet? OLOR.
Quid precer ignavus tandem nanciscitur? ITVR.
Hicne ad pauperiem posse modum dit? ADIT.
Quid mihi propositum est propter quod munia curant
Qualiacunque nihil non bene conor? HONOR.
Et quid præcipue fucatos inter amicos
Consuevit mentes consolidare? DARE.
Quid facit ut tutos præstes mihi iamna senectæ
Post eamam, subijt nec ubi sera? SERA.
Eva tibi qualis visa est, quæ induxit Adamum,
Vt rectus malum tangeret ipsa? MALA.

Item

Quam subiit quid homo est aliud, quam solis in alto
Hospitium, mox perinde quid nisi fumus? HVMVS.
Pro calamo, libris, & pigre quæ digna supellex,
Os rudis, infodit cui strabilico? LIGO.
Calamo dum pigeret strulis virgisq; magistro,
Dilecto admodū verbere ferit? ERIT.
Quid Laurentius est Christi pro nomine passus?
ASSVS. Quæ non est facta per ora? VORA.
Qua sævis Priamum telis occiderit ipsum
Mandavit VIRGILIVS. Siccine fas? SINE FAS.
Ære procul cuneos, procul hinc summittere funes
Quis fuit ausus? ERIT.
Quæ sit ea hæc unquam luxuriosa remanebit? ERIT.

In Achilli caudā respondet cauda, in Leonini candā ventri.

Macrocolus versus dicitur, qui vocibus pauciſſimis, nimisque longis absolvitur. Tardigradum sunt quid vocent.

Innumerabilibus Constantinopolitani
Centur habentur sollicitudinibus.
Hic rimamur si dulcis Virgilius ejus ossa.
Et quæ vinosa qui ex dicit lovibus brevissimis constare
Simile, non est trux, par quidsit subdid, aut quo?
Non ea hi est qui sic ursus vivere curant,
Est mutilus versus, in his defectus.

Mutilus, seu (ut Diomedes) Truncus, cui ab initio littera vel syllaba defecta est, aut à brevi incipit.

ἀκέφαλος, ἀρχὴν συλλαβὴν δὲ κολοβός.

Abrumpit & truncat sic pauca sancia nostra
Subjit ipsa sibi trans ferus ungula ungues.
Fluviorum rex Eridanus.

Hiulcus, Laxus, seu (ut Diomedes) exilis, & quasi flumbis, ut victorinus, Parte media laesus, dicitur ille cujus medium brevis syllaba contra legem obsidet.

χάσκων μέσος, κρυπτόμενος δὲ, λεπτὸς ἀρὴς, quasi inanis etiam strigosus posset dici.

Emicat Eurjalus, & mixtæ Lætus amictu.

Delumbis Victorino, μεμηρὸς Græcè quasi excaudatus, aut caudâ minutus, cujus finem deformat Iambus, κολοβὸς Victorino.

Mortem contemnunt laudes vulnera Getæ.
Me quam amo virgo fera fugis amio, nullo clamans.

Ad μέλιτος referre possis versus quosdam, quorum fini syllaba vel pes integer desit. Huc pertinent & illi versus imperfecti, quos vocabulo architectorum Donatus appellat Tigilla, Servius Tibicines, qui in opere nondum absoluto, aliorsum sustentant. Vide Cæsarem. Stant circum. Turnus ad hæc. Abiungo, &c.

Procephalus, cui versus in capite, hoc est, in principio tempus superat.

Capitibus nitentes læta boum, regesque pulvis
Contigit.

Interdum syllaba redundans ad precedentis finem, quia mutilus fit transfertur, ut apud Horatium ex Pindaro auferimus ad integrandum Sapphicum apud Terentium.

Crescit res gemmis, neque purpurai
Vendale nec auro.

Idem alio loco.

Labitur ripa Iove non probante
Uxorius amnis.

Procœlius, ὁ μὴ ἔχων ἐν τῷ τέλει τὸ ἐπιφερόμενον, qui in versus extremitate desinit; hoc est, cujus in medio aliquid exuberat.

Inter se coisse viros & decessisse feroces.

Dolichurus versus est, cujus cauda, hoc est extremum habet aliquid prominens, vel abundans.

Ἀολλίκρος, μακροσκελὲς ἔπος.

Et dulcem matri volucrem traxisse per auras.

Interdum duæ syllabæ, tam in principio, quam in medio, & fine in unam concrescunt.

Eosdem habuit secum quibus est elata capillus.

Seu lentescunt alueariavimine texta.

Atque hinc tollatos extollit Amazonas heroas.

Simplex, & Illaboratus, cujus dictio, dimensio, & concinnitas, inelaborata ac soluta orationis similis. ἁπλολόγος, ἁπλοχίτων, λογοτρεφὴς.

Regia Solvere sublimibus alte columnis?

Dic mihi Damœtas cuium pecus? an Meliboei?

Troia virum ac Virtutum omnium acerbe cinis.

Teres, volubili & cohærente dictione continuus. κυκλοτερὴς, κυκλοτελὴς. Exempla infinita apud Virgilium invenias.

Semper honos, nomenque tuum, laudesque manebunt.

Confra-

Confragosus Fabio, Fragosus Diomedi, qui syllabis aspere coeuntibus catenatus est. χαλεπὸς, τραχὺς.

Telis feratis portes Saturnie stygia.
Fraternas strages, fratricidaq; fata canamus.

Streperus est fragoso aliquanto sono mollior. Hunc Barulum à raucitate Latini quoque dixere. βαρυφθόγγος Scaligero, quasi querulus dicitur.

Arabs terribili sonitu procul arva canore
Increpuit.

Enervis, qui & Fluidus, est fragoso contrarius, hic vim suam lenitate & fluxu quodam amittit.

Qui modo Nasonis fuerat quinquelibelli,
Tres sumus, hoc illi praetulit auctor opus.

Sonorus dicitur, qui majestatem habet heroicam. ἀξιωματικὸς.

Postquam res Asiae, Priamiq; evertere gentis
Immeritam visum est superis, &c.

Sonori proprium est implere aures, sine offensa. Vocales, quos Graeci vocant φωνήεντα, sonoris proximi sunt: ijdem cum illis, nisi sonus esset remissior.

——— Furor impius intus
Saeva sedens super arma, & centum vinctus aenis
Post tergum nodis fremit horridus ore cruento.

Tumidi contrarij sunt sonoris, constantque ijdem & crassioribus vocalibus. In quo vitium assurgunt qui plus nimio conantur.

Magnanimum Aeaciden, formidatamq; Tonanti
Progeniem, & patrio vetitam succedere caelo,
Diva refer.

Vbique recte quidem pars est sonui Vocalis, eorum reperta in primo versu. Procedunt voces Vocalis, labae, quarum postrema cum diarum videtur continere versum.

Iniugis versus dicitur, cujus pedes nullum vicibi ijsdem subeundo finiuntur. ἄζυγος.

Nobis dulcia carmina, bobis dulcia mella.
Dostus nobilis atro semper ratior ave.

In hujusmodi versu non raro vitium est dispositionis, dum nimirum Monosyllaba intercedunt. Exempli gratia.

Nos praeceptor doctas ingis scribere versus.

Nobis vox fervida quale iuuat fuit aure.

Cacophaton, est vitiosus, incompositus, inconcinnus, in quo nullus decor, aut elegantia.

Sanguine fraterno primi auxi tua tecta.

Et Tiberine Lari tibi nuper Tyrrhene reliqui.

Aequidicos nonnulli vocant versus, quorum dictiones omnes ab una incipiunt litera.

Aequidicus alijs dicitur, qui singulis propositionibus antitheta subdit dictiones. At hic orationis non sententiae affectus.

Albaliguſtra cadunt, vaccinia nigra leguntur.

Hic ab alijs Contrarius appellatur, quod in eo nominum, & verborum oppositio sit.

Policricos appellant, in quibus numerus syllabarum, non quantitas, rhythmus, non metrum consideratur. Horum in hymnis ecclesiasticis frequentissimus usus est.

Reciprocus, vel Retrogradus, qui à fine oritur, retrogrado ordine fertur: idque aut eodem carminis genere, aut diverso. *Cyri exposco.*

Aut te sublimi rotat antyro Mincius.

Ex hoc recurrit Iambicus.

Quorundam ingenio factum est, ut relegendo eadem species refertur, idque vel eodem sensu, aut variato.

Idem sensus.

Dracipiri modo quod docuerit ruminat flumen,
Tempora cum sumpsit iam citò deficiet.

Contrarius sensus.

Laus tua, non tua fama perit, non copia rerum
Sequitur te, sed te copia rerum sequitur.

Per etiam recursus per eadem elementa.

Signa te signa temere me tangis & angis,
Roma tibi subito motibus ibis amor.
Si bene te tua laus tangit sua laudat vetustas,
O ut aret animo humana gratia.

Mobilem, & Protean vocant, cujus dictiones facile mutare possunt, sed tertio sine elegantiae iactura.

Ne obsite mihi vitam semper mihi Principe vulgus.
Perfide speraſti divos te fallere Proteus.

Logicum. v. Grammaticis sunt dicti, in quibus

verba

verba singula, casus singuli referuntur.

Pallor, Arator, Equei, pavi, colui, superavi,

Capras, pugiones, Hostes, Bonda, ligones, manum.

Thursus, Medus, Arabs, placat, venerator honorat.

Thure, auro, myrrha, munera, sapita, regum.

Concordantes vocant, in quibus voces quædam ita sunt communes, ut his, ut serviant contrariis.

Et amicis situs vexatur, & omnia servis

Et lupus in silvis nutritur, & ovibus vallis.

Serpentinus, ὁμοιόπτωτος, ὁμοιότελευτος, cum Hermogene vocari potest, quod in se recurrit initio consentiente fine.

Crescit amor nummi, quantum ipse pecunia crevit.

Hoc non tantum fit in uno verbo, verum etiam in hemistichio, hoc est, dimidiato versu.

Graia invecta venit, quæ te, patriosque penates

Perdat, jo prohibe, Graia invecta venit.

Militat omnis amans, & habet sua castra Cupido,

Attice crede mihi militat omnis amans.

Intercalaris, qui inter versus inseritur, & post versus aliquot repetitur. Apud Virgilium.

Incipe Maniles mecum mea tibia versus,

Apud Ovidium.

Impia quid dubitas Deianira mori?

Græcis dicitur ἐμβόλιμον ἔπος, ἐπιμελῴδημα, ἐπῳδή, πρόσθημα. Theocriti scholastæ.

Interpositus, qui salvo sensu tolli potest, ut sunt omnia epiphonemata, Græci παρεμβεβλημένον, vocant cuius species est Intercalaris, & Nothus.

Tanta mole viri erat Romanam condere gentem.

Nothus versus dicitur, qui temerè insertus, neque elegantiam habet, nec auctoribus eruditis est dignus. Hunc Ausonius Spurium appellat, quasi non γνήσιον, id est, genuinum, sive germanum, eo versu:

Quique notat spurios versibus appositi.

Reperitur, qui eodem opere semel atque iterum ponitur, auctoris ipsius singulari judicio, qualis ille Virgilij.

Vitaq; cum gemitu fugit indignata sub umbras.

De exitu Didonis & Turni.

Et ille Horatij.

Lucro subjecti oculos, tabulamque lacerto.

Quo ad Mæcenatem bis utitur, primò Sermonum, & Epistolarum libro.

Distinctus, qui ad id quod propositum, ordine respondet. Virgil.

Ibitur & Tullius Marcellus? quorum Ibitur eos.
Iam grandior? Perlius ut videare hos fine Virgil.

Neque enim, neque in cujusquam alius præceptionibus magnum operæ pretium erit, sine scriptione relinquitur adolescens optimè, ut ingenij tui vires explores, atque aliquam antiquæ elegantiæ, ex præstantissimorum Poëtarum tabulis imaginem depingas.

Omnes ante alios animo veneratus Marones,
Atque unum sequutus, atque pene vestigia ejus?
Quod si fors tibi minus his sufficerit unus,
Adde illi varios sub eodem tempore vates,
Parce dehinc puer, atque alios ne quære docentis,
Ne te discendi cupiat tam diros cupido
Tempus erit, tibi mox ipsum frena adhibere atas,
Spectatum ut cunctis ipsum monstrare queamus.

INDEX

INDEX CAPITVM REFORMATÆ POESEOS

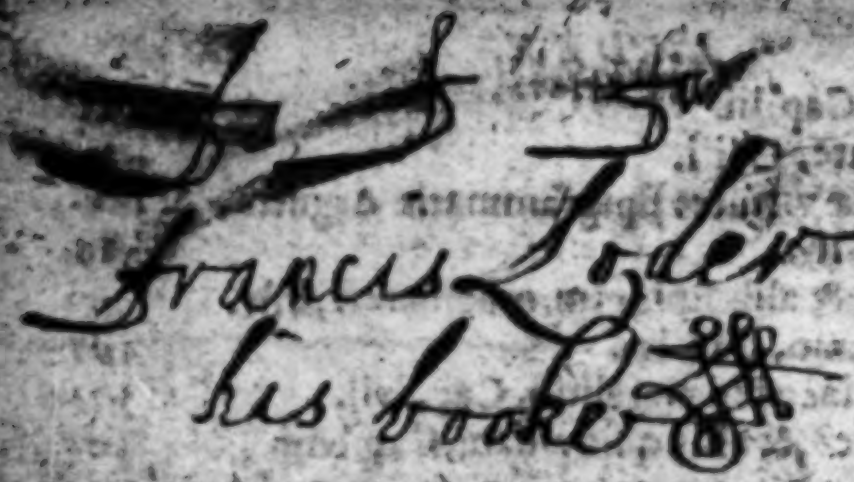
Institutionis, priore numero ipsum caput, posteriore paginam denotante.

VTrum nascatur, an fiat Poëta, Cap. I. Pag. 411
Notatio & Natura Poëticæ, C. II. ibid.
De Poëtarum Ordinibus, Cap. III. 412
Quæ materia Poëtæ, Cap. IV. 413
Quis sit Poëtæ finis, Cap. V. ibid.
Quid distent Poëma & Poësis, Cap. VI. 414
Tres Poëmatum modi eorumque appellationes, & species, Cap. VII. ibid.
Singulorum modorum Græcæ & Latinæ Appellationes, cum suis speciebus, & Poëtis, Cap. VIII. 417
De exercitatione & modo scribendi, Cap. IX. 418
Genere quædam Exercitationis Poëticæ, Cap. X. 419
De Imitatione, & quo pacto imitandum sit, C. XI. 421
De argumento viribus convenienter sumendo, deque carminis & Poëseos genere deligendo. Ca. XII. 422
Conquirenda rerum ac verborum supellex: Tranquillitate & Secessu opus, Cap. XIII. 423
De Iudicio, Cap. XIV. 425
De Diligentia emendationis & recognitionis, Cap. XV 426
De Epopœia. Quid potissimum velit hoc nomen: Item de versu Hexametro, & Heroico: & quid sit Epopœja, Cap. XVI. 428
Observanda in Epopœia, C. XVII. 429
De Principio Epopeiæ, Cap. XVIII. 430
De Propositione, Cap. XIX. ibid.
De Invocatione, Cap. XX. 431
De Narratione. Quæ sit Narrationis collocatio, nunc vide-

videlicet exordienda sit Epicon narratio, C. xxj. 433
Legenda aliquot pro Hexametri elegantia, C. xxij. 434
Versus cum rerum natura, numero, verbis & sono congruere oportere, Cap. xxiij. 437
De cavendis quibusdam vitijs, Cap. xxiv. 440
De Comœdia. Definitio Comœdiæ & Tragicomœdiæ, Cap. xxv. 441
Comœdiæ etymon, origo, ætates, genera, Ca. xxvj. ibid.
De Partibus Comœdiæ κατὰ τὸ ποῖον, seu Qualitatis, Cap. xxvij. 443
De Partibus Comœdiæ κατὰ τὸ πόσον, seu Quantitatis, Cap. xxviij. 445
De Actibus, Scenis, & Actoribus seu Personis, Cap. xxix. 446
De Tragœdia Notatio & Definitio Tragœdiæ: item qui fiat ut delectet, Cap. xxx. 447
Tragœdiæ & Comœdiæ discrimina, Cap. xxxj. 448
De appellationibus fabularum seu Dramatum, Cap. xxxij. 449
De Bucolica poësi, Cap xxxiij. ibid.
Bucolicorum etymon, origo, partes & Pastorum genera. Cap xxxiv. 450
De Elegiaca Poësi, Vsus, Notatio, Inventor Elegiæ, Cap. xxxv. 452
Virtutes & Artificium Egorum, Cap. xxxvj. 453
De Lyrica poesi, Cap. xxxvij. 457
De nominibus Lyricorum versuum, Cap. xxxviij. ibid.
De Partibus Odarum, Cap. xxxix. 458
De Hymno. Definitio Hymni, Cap. xl. 459
De Hymnis in Deum Opt. Max. Cap xlj. ibid.
De Hymnis in Divos, Cap. xlij. 461
Metra & Longitudo Hymnorum, Cap. xliij. 463
De Iambico carmine, Cap. xliv. 465
De Iambicis & Trochaicis Comicis, seu mixtis, Cap. xlv. 468
De Satyrica poesi Nomen & Origo, Cap. xlvi. ibid.
Argumenta, finis, utilitas Satyræ. Cap. xlvii. 467
Artificium Satyræ, Cap xlviii. 468
Notatio, & Vsus Epigrammatis, Cap. xlix. 472
Definitio Epigrammatis, eiusque Divisiones, Ca. l. ibid.
De Epigrammate Dialogico, Cap. li. 481

De Echone, Cap. lii. 483
De Emblemate, Cap. liii. 487
Duæ primariæ virtutes Epigrammatis Argutia, & Brevitas, Cap. liv. 488
De suavitate, & aliis Epigram. ornamentis, C. lv. 490
De Epithalamio, Cap. lvi. 497
De Genethliaco seu Natalitio, Cap. lvij. 501
De Panegyrico, & aliis quibusdam, Cap. lviii. 502
De Epitaphio, seu Funebri Poesi. Quid sit ἐπιτάφιος λόγος, Epitaphium, Epicedium, Nænia, C. lix. 504
Materia Funebrium, Cap. lx. 507
De Epitaphio Imperatorum, Regum, Principum, Nobilium, & illustrium, Cap. lxi. 509
De Epitaphio Ducum atque militum, Cap. lxii. 510
De Epitaphio Eruditorum ac Sapientum, Cap. lxiii. 512
De Epitaphio Consanguineorum. Item Virginum, & Matrum familias, Cap. lxiv. 516
De Epitaphio Patris, fratris, filiorum, Cap. lxv. 518
De Epitaphio Infantum, puerorum, adolescentum, Cap. lxvi. 521
De iocosis & falsis Epitaphiis, Cap. lxvii. 524
Doctrinæ Epitaphicæ Appendix, Cap. lxviii. ibid.
De variis testium Affectibus, Cap. lxix. 526

FINIS.

INstitutioni huic explendæ adprimè quidem necessaria fuissent carminum diversa Genera; verumenim verò cùm illa, cum singulis suis formis, exemplis à me illustrata, Parnasso Poëtico Nicolai Nomeseij per me recognito sub calcem adjuncta sint, hic recensenda non putavi; maximè quod uterque liber ex unius ejusdemque Bernardi Gualtheri tabernâ libraria prodeat.

John Locker.
his booke.
1666.